

EYFOR 16

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

ANKARA 2025

www.eyuder.org

EYFOR 16

BİLDİRİ ÖZETLERİ

KİTABI

XVI. ULUSLARARASI EĞİTİM YÖNETİM FORUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

30 Nisan-4 Mayıs 2025 Antalya

E-ISBN: 978-625-98202-9-3

Kitap, EYFOR XVI'da sunumu yapılan bildirilerin özetleri olup özetlerin içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir. Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Eğitim Yöneticileri ve Uzmanları Derneği'ne (EYUDER) aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan, Kitabın bütünü ya da bölümleri, kapak tasarımı, mekanik elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

1. Baskı: Mayıs 2025, Ankara

İmtiyaz Sahibi

EYUDER

Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Adem ÇİLEK

Editör

Dr. Emel Aydın

Dr. Gülten Türkan Gürer

Dr. Nihan Çağlar Karaca

Dizgi ve Kapak Tasarım

EYUDER

İletişim

EĞİTİM YÖNETİCİLERİ VE UZMANLARI DERNEĞİ

İnternet: www.eyuder.org.tr

E.ileti: eyuder@gmail.com

İnternet: www.eyfor.org

E.ileti: forumeyfor@gmail.com

İÇİNDEKİLER

DÜZENLEME KURULU	29
ONURSAL BAŞKANLAR	29
DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI	29
EYFOR-16 AKADEMİK KOORDİNATÖRLER	29
EYFOR-16 YAYIN VE EĞİTİM KOORDİNATÖRÜ	29
DÜZENLEME – BİLİM KURULU ÜYELERİ.....	30
ÇALIŞMA EKİPLERİ	38
BİLDİRİ ÖZETLERİ	39
ÖĞRETMENLERİN YAPAY ZEKA OKURYAZARLIKLARI.....	40
ÖMÜR ÇOBAN, ...	40
İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ.....	41
NAZMİYE GÜÇLÜOĞULLARI, NİLÜFER KARAHAN CANERLİ, ŞABAN OZAN CANERLİ, ...	41
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜSTBİLİŞ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	43
ZEYNEP DEMİR, ADEM TAŞDEMİR, MESUT FATİH DEMİR, ...	43
EĞİTİMDE YAPAY ZEKA DESTEKLİ OTONOM ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME: VERİ TABANLI BİR YAKLAŞIM	44
BÜNYAMİN KIVILCIM, HASAN BORUZA, ...	44
OKUL MÜDÜRLERİNİN LİDERLİK STİLLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KARARLARA KATILIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	46
GÖKÇE ÖZDEMİR, ...	46
YABANCILARA TÜRKÇE DERSLERİNDE PROJEKTÖR KULLANIMI.....	47
AYTAN MAMMADOVA, ...	47
İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UYKU DÜZENİ VE AKADEMİK BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	49
ÖZNUR ÇELİK, ŞİRİN KARADON, ...	49
ÇOK KÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA DİNİ SEMBOLLERİN TOPLUMSAL HAYATA ETKİSİ: MAKEDONYA ÖRNEĞİ "İZLENİMLERİM"	51
ÖZNUR ÇELİK, ...	51
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINDA (2024) DİNLEME BECERİSİ	52
ŞERİFE CENGİZ, EROL DURAN, ...	52
HER DAİM YEŞİL GELECEK.....	53
NURULLAH AKBULUT, YASEMİN ULAŞ, ...	53
MESLEKİ EĞİTİMDE STAJ DEĞERLENDİRMESİNDE YAPAY ZEKA VE OTOMASYON DESTEKLİ DİJİTAL İÇERİK TABANLI YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR	55
HASAN BORUZA, BÜNYAMİN KIVILCIM, ...	55
SİHİZM'İN KUTSAL METİNLERİ VE EĞİTİMDEKİ DEĞER ANLAYIŞI.....	56
ÖZNUR ÇELİK, ...	56
TÜRKİYE' DEKİ VE DİĞER ÜLKELERDEKİ ÖĞRENCİLERİN BESLENME TUTUMLARININ VE ÜLKELERDEKİ BESLENME PROGRAMLARININ İNCELENMESİ	57
ŞULE DEMİR, ...	57

KOMŞUNU TANI, GÜVENDE OL!	58
ŞENOL KUTUCU, ...	58
HALK EĞİTİMİ MERKEZİ YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI YÖNETSEL SORUNLAR	59
HIYEM KURT, ELVAN YILMAZ SARI, ...	59
OKULÖNCESİ EĞİTİMDE OYUN ETKİNLİKLERİNİN ÖNEMİNE VE UYGULANIŞINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	60
SELCAN KURNAZ, ...	60
ÖRGÜTSEL SESSİZLİK	61
YILMAZ KAZAN, BİRCAN ERUSTA, İMRAN KAYA, ...	61
DEĞERLER YAPAY ZEKÂ İLE DAHA KALICI	62
NUMAN YILDIZ, BAHANUR YILDIZ, ...	62
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA YAKLAŞIMLARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ	63
SEVİLAY YILMAZ, ...	63
EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ, ÖĞRETMEN MOTİVASYONU VE ÖĞRETMENLERİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	64
HANDAN ALP, ...	64
POZİTİF OKUL İKLİMİ OLUŞTURMADA OKUL YÖNETİCİLERİNİN ROLÜ	65
HAKAN HAÇERLİ, ...	65
OKUL LİDERLİĞİ İLE ÖĞRETMEN PROFESYONELLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	66
GİZEM HALLAÇ, ...	66
OKULÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIK EĞİLİMLERİ İLE VELİLERİN DİJİTAL OYUN REHBERLİK STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	67
MERAL YAVANOĞLU AKYOL, ...	67
LİSE ÖĞRETMENLERİNİN OKUL YÖNETİMİNDE KATILIMLARININ İNCELENMESİ	68
EMİNE GÖKŞEN AKKUŞ, ...	68
GÖREVE YENİ BAŞLAYAN KADIN OKUL YÖNETİCİLERİNİN YAŞADIĞI PROBLEMLER	69
İREM GÜL ÇELİK, ...	69
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM GÖREN OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ EĞİTİM SIRASINDA KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	70
HALİL ÖZKARACA, ...	70
YAPAY ZEKA VE KÜRESEL GELENEKLER	71
BİRGÜL KASAP, ...	71
STRATEJİK LİDERLİĞİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	72
ABDULLAH KARAKAYA, HAYRİYE KUTLU, ...	72
TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK ALANINDA KOMŞU ÜLKELERLE İLİŞKİLERİNİN KENDİNE ÖZGÜNLÜĞÜ	73
MURTALİBOVA MALİKA, ...	73
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNDEN BİRİ OLARAK KADINLARIN KAMU YÖNETİMİNDEKİ ROLÜNÜN ARTIRILMASI	74
MADAMİNOVA DURDONA, ...	74
OKUL ÇEVRESİNDEKİ YAŞLILARI ZİYARETİN ÖNEMİ	75
SEDAT ÖZÇELİK, ...	75

YEDİNCİ NESİL CİHAN ARA BEGÜM BABUR.....	76
DİLORAM YORMATOVA, ...	76
TARİHTE KADINLAR: ORTA ÇAĞ'DAN MODERN ÇAĞ'A	77
DİLORAM BABAJANOVA, ...	77
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KARAR VERME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	78
FÜLYA ZORLU, YUSUF ZORLU, ...	78
ORTAÖĞRETİMDE OKUL TERKİNİN EĞİTİMDE EŞİTLİK BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	79
GÜLİNİHAL YILDIRIM, TEMEL ÇALIK, ...	79
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN WEB 2.0 ARAÇLARININ EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARINDA KULLANILMASI	80
OSMAN KOCAMAN, NEDİM ÇOKSÖYLER, ...	80
MATEMATİKTE DÖRT İŞLEM İÇİN BİLGİSAYARSIZ KODLAMA OYUNU	81
FATMA ALDEMİR, ...	81
ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN OKUL YÖNETİCİLERİNDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	82
VILDAN GİDER,.....	82
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET VE ÖRGÜTSEL SESSİZLİKLERİ ÜZERİNDE HİZMETKÂR LİDERLİĞİN ROLÜ	83
ELİF ÇAKI, ERHAN BUĞU, ÇETİN TERZİ, ...	83
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BAĞLAMINDA OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE AİLE EĞİTİM UYGULAMALARININ İNCELENMESİ.....	84
AYNUR ALTUN NALBANT, ...	84
OKUL YÖNETİCİLERİNİN DAVRANIŞLARININ EYLEM KİMLİKLEME KURAMI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ.....	85
ÖZDEN GÖKÇE US, FERUDUN SEZGİN, ...	85
ETWINNING'DEN ERASMUS'A YAPAY ZEKÂ (HER DAİM YEŞİL GELECEK PROJESİ).....	86
NURULLAH AKBULUT, ...	86
MODERN ÖĞRENME SİSTEMİNDE OYUN YÖNTEMLERİNİN ÖNEMİ	88
ONGARKUL KOBLANOVA, ...	88
ORTA ASYA BAĞLAMINDA KIRGIZİSTAN ÖRNEĞİNDE İŞGÜCÜ GÖÇÜNÜN AİLE KURUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	90
ALİYA ALMAZBEKOVNA ABDYKERİMOVA, NAZGUL JOOMARTOVNA ABALOVA, ...	90
ÖZEL EĞİTİM YÖNETİMİ: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEKİ UYGULAMALAR.....	91
ELİF İLİMAN PÜSKÜLLÜOĞLU, LAUREN KATZMAN, TERRILYN MCCOY,.....	91
DİJİTAL DEYİMLER	93
MELEK AYLIN KIRCA, ...	93
YEDİNCİ NESİL CİHAN ARA BEGÜM BABUR.....	94
DİLORAM YORMATOVA, ...	94
İLKOKUL VELİLERİNİN DİJİTAL EBEVEYNLİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	95
SUZAN ÖĞMEN, SUZAN BAYINDIR,.....	95
FEN EĞİTİMİNDE METAVERSE EĞİTİM ORTAMI TASARIMINA YÖNELİK ÖNERİ: TASARIM TABANLI ARAŞTIRMANIN ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARI	96
RİDVAN KARABULUT, ENVER TÜRKSOY, ESRA KARABULUT, ...	96
TEMEL EĞİTİM POLİTİKALARINDA KALKINMACI BİR DENEYİM: EKİ YAYLA ÖZEL İLKOKULU ÜZERİNE TARİHSEL BİR ANALİZ	97
HÜSEYİN ÖZTÜRK, BİRGÜL ULUTAŞ, ...	97

DİJİTAL ÇAĞDA ÇOCUKLUK: TEKNOLOJİ VE SOSYAL MEDYANIN ÇOCUK GELİŞİMİNE ETKİLERİ	98
SONGÜL KARLI TEMİZ, ...	98
AKRAN ZORBALIĞINI ÖNLEMEDE ZEKA OYUNLARI	100
SUZAN BAYINDIR, SUZAN ÖĞMEN, AYŞE YAKIŞAN, MÜZEYEN TARHAN, ...	100
KÖY OKULLARINDA AİLE KATILIMINI GÜÇLENDİRME: KODA ÖRNEĞİ	101
HALE TUNÇAY, ...	101
EĞLENCELİ MATEMATİK	102
ZEKİ KAYHAN, SELÇUK TÜTAK, ...	102
ÇOCUĞUN KENDİNİ İFADE ETME YOLU-DERLEME.....	103
NEZAHAT HAMİDEN KARACA, MELEK ÇOLAK, FEYZA BAYBARS, HİLAL KARAER, ŞENAY YAVUZ, ...	103
OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETSEL SÜREÇLERE İLİŞKİN ÖĞRENME PRATİKLERİ: NİTEL BİR ÇÖZÜMLEME	104
ÖZGÜR MUTLU ÖZTÜRK, SELÇUK TURAN, ...	104
KÖMÜR OKULLARININ İZİNDE: KAMUSAL BİR EĞİTİM DENEYİMİ OLARAK DİLAVER ÖZEL İLKOKULU.....	105
CENGİZ BOZ, ...	105
OKUL YOLU.....	106
BİLAL DEMİR, GİZEM SEVCAN SURAL, ...	106
FİLOGRAFİ SANATI: SABRİN VE ESTETİĞİN BULUŞMASI	107
SÜLEYMAN ÖZCAN, ...	107
OSMANİYE YÖRESİ DERLEMELERİNDE TÜRK HALK MÜZİĞİ: MAHALLİ SANATÇILAR ÖRNEĞİ	108
AHMET KORKMAZ, FATMA ALACA, ...	108
ŞOHYAL ÖNCÜLERİ	109
MUHSİN GÖKER, ...	109
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE FİNANSAL OKURYAZARLIK FARKINDALIĞININ GELİŞMESİNDE DRAMA UYGULAMALARININ BİLİŞSEL VE SOSYAL GELİŞİME ETKİSİ	110
GÜLSEN GÜVENÇ, ...	110
MESLEK LİSELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ	112
SALİH ERİŞTİ, ...	112
BİLGİ SİSTEMİNDE WILLIAM JAMES'İN GERÇEK SORUNUNUN YORUMU	113
GULNOZ RUZMATOVA, ...	113
ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME	114
ERHAN DOLAPCI, GÖKHAN SAVAŞ, KÜRŞAT ARSLAN, ...	114
SİMURG'UN İZİNDE EDEBÎ BİR YOLCULUK	115
BAHAR YAMAN, ...	115
BİYOMİMİKRİ:DOĞADANİLHAM ALAN YENİLİKÇİ TASARIMLAR.....	116
GÜLŞAH ÖZER, ...	116
İLKOKULLARDA YAŞANAN OKUL KAZALARININ SEBEPLERİ VE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER (MUZAFFER BARIŞYURT İLKOKULU ÖRNEĞİ).....	117
ZEHRA GÜL KÖYCÜ, ...	117
ORYANTİRİNG İLE KİMYA ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINA ETKİSİ	118
AYŞEGÜL TAŞKIN, ...	118

ÖZEL EĞİTİM KURUM YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İNCELENMESİ	119
EMİNE İLBEYLİ ERİK, ...	119
YAPAY ZEKA VE ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ.....	120
BETÜL TULAN,.....	120
KÜLTÜREL ATLAS	121
TUBA SOYYİĞİT, PINAR EFE, EYLEM YAKUT YILDIRIM,.....	121
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN LİDERLİĞİ VE AKADEMİK MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	122
SELİN AYYILDIZ, SAFİYE ÇİĞDEM GÖREN GOAS OSES, ...	122
HAYAL GÜCÜNÜ GERÇEĞE DÖNÜŞTÜRMEK	123
PINAR EFE, TUBA SOYYİĞİT,.....	123
EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ, ÖĞRETMEN MOTİVASYONU VE ÖĞRETMENLERİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	124
HANDAN ALP, HASAN YÜCEL ERTEM, ...	124
ZEKÂ OYUNU SÜREÇLERİNDE YER ALAN PROSOSYAL DAVRANIŞLARIN İNCELENMESİ	126
ASLI NUR HODANCI, MİHRİBAN HACISALİHOĞLU KARADENİZ, ...	126
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARIYLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ ATÖLYESİ.....	127
MİHRİBAN HACISALİHOĞLU KARADENİZ, ...	127
GAZİANTEP İLİNDEKİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE GÖREV YAPAN ATÖLYE VE LABORATUVAR ÖĞRETMENLERİNİN İLK YARDIM UYGULAMALARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	129
ABDULLAH YAĞIZ,.....	129
OKUL YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE YAPAY ZEKA KULLANIMININ OKUL YÖNETİCİLERİ AÇISINDAN GELECEĞE ETKİLERİ.....	130
HİKMET ULUTAŞ, ÖZLEM ATIK, ...	130
IŞIKLI ŞEHİR BULMA OYUNU DÜZENEGİ.....	131
ORHAN BARIŞ, BANU BARIŞ,.....	131
TÜRKİYE CUMHURİYET'İNİN İLK ÜNİVERSİTESİ: ZONGULDAK MÜHENDİS MEKTEB-İ ALİSİ'NE DAİR TARİHSEL BİR ANALİZ	132
EBRU BALÇIK, BİRGÜL ULUTAŞ, ...	132
81 İLDE ŞANLI BAYRAĞIM.....	133
EYLEM YAKUT YILDIRIM, TUBA SOYYİĞİT, SEVİL ÇALIŞKAN KILINÇ, ...	133
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN NÜKLEER ENERJİYE BAKIŞ AÇILARININ BELİRLENMESİ.....	134
HÜLYA ERDURAN,.....	134
KÜLTÜR KAŞIFLARI.....	135
BURÇAK AYAZLI, ...	135
SAĞLIĞI SEÇ, HAREKETE GEÇ	136
BURCU GAYE ÖZKER, CANAN KÖSE KÜTÜK, ...	136
SU AYAK İZİ: BİREYSEL VE KÜRESEL ÖNEMİ	137
ÖZLEM BAKBAK, NİHAL ALBAYRAK, MELEHAT İPKIRAN,.....	137
YAZIYOR YAZIYOR	138
MUSTAFA BAHAR, ...	138

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA DESEN ARAŞTIRMASI.....	139
ELİF KÖTÜĞ, ...	139
"SUSTAINABLE WORLD WITH WATER: İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN SUYUN GERİ DÖNÜŞÜM PROJESİ "	140
ŞEYMA BERNA İRGİN, MERVE ARSLAN, CENNET KARA, GÜLCAN PARLAMİŞ, ...	140
YAŞAMIN İÇİNDE İNGİLİZCE	142
SELİHA BAŞDAĞ, İLAYDA ÖZCAN, NİHAL KURUL, ...	142
MATEMATİK OKURYAZARLIĞININ PISA, TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TCMM) VE ELEŞTİREL EĞİTİMDE KARŞILIĞI	144
ASLIHAN HANCI, ...	144
DİJİTAL OYUNLARIN ARAÇSAL AKILCILIK AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	145
VEYSEL BİLAL ARSLANKARA, ELİF ARSLANKARA, ...	145
ARAÇSAL AKILCILIK PERSPEKTİFİNDEN YAPAY ZEKA ÇAĞINDA İLETİŞİM	146
VEYSEL BİLAL ARSLANKARA, ELİF ARSLANKARA, ABDÜSSAMET UÇAR, KÜBRA UÇAR, ...	146
ÖĞRETMEN ALIŞKANLIK VE DAVRANIŞLARININ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNE GÖRE EĞİTİLEN YAPAY ZEKA CHATBOT'UNA GÖRE İNCELENMESİ.....	147
VEYSEL BİLAL ARSLANKARA, ELİF ARSLANKARA, ABDÜSSAMET UÇAR, KÜBRA UÇAR, ...	147
ÖĞRETMENLERİN ÜRETKEN YAPAY ZEKA KULLANIM VE YETERLİKLERİ İLE DİJİTAL İYİ OLUŞ HALLERİNİN İNCELENMESİ	148
VEYSEL BİLAL ARSLANKARA, ERTUĞRUL USTA, ...	148
ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SERMAYELERİNİN SABIRA ETKİSİ	149
ORHAN KADİR UYSAL, OSMAN BULUT, EFRAİM YURDAKUL, ...	149
BÖLÜNÜMÜŞ İŞ GÜCÜ PİYASALARI BAĞLAMINDA YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDA ÇALIŞAN KADROSUZ USTA ÖĞRETİCİLER: ZONGULDAK ÖRNEĞİ	150
FATMA GÜNAYDIN, BİRGÜL ULUTAŞ, ...	150
TÜBİTAK 2204 ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASININ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BİYOLOJİ DERSİNE YÖNELİMLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	151
ARIF MURAT YAĞCI, ...	151
OKULA AİDİYET LİTERATÜRÜNE BAKIŞ: SİSTEMATİK DERLEME ÇALIŞMASI.....	152
HATİCE TURAN BORA, SADEGÜL AKBABA ALTUN, ...	152
INNOVATION WITH STEM	153
RÜYA KÜÇÜKOĞLU, GÖKÇEN BALAT, SEVİL HIRAOĞLU, FETHİYENUR ÖZDEMİR, ENES BULUT, MELİS TUĞÇE KÖYMEN, ASLIHAN ASLAN, RABİA KARATAŞ ÖZBEK, ...	153
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK FARKLI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE TÜKETİCİ EĞİTİMİ: BİLGİ DÜZEYİ VE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA	155
GÜRCÜ GÜL İZSÜREN, ...	155
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK FARKLI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE TÜKETİCİ EĞİTİMİ: BİLGİ DÜZEYİ VE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA	157
GÜRCÜ GÜL İZSÜREN, MEHMET ALİ İZSÜREN, ...	157
İLKOKULDA İLK DENEYLERİM	159
SAMİ SATILMIŞ, ...	159
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN BİLSEM 'E BAKIŞ AÇILARI	160
ÜZEYİR ÇETİN, ...	160

YÜKSEKÖĞRETİM ALANINDA YENİ BİR ÖLÇÜM: DİNAMİK YETENEKLER.....	162
NURDAN ÖDEMiŞ KELEŞ, FERUDUN SEZGİN, ...	162
YAPAY ZEKA DESTEKLİ SOHBET ROBOTLARI İLE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİNDE FARK YARATARAK GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRMEK.....	163
HAMİDE ARGUNŞAH, HÜSEYİN POLAT, ...	163
YÜKSEKÖĞRETİMDE YAPAY ZEKA ARAŞTIRMALARININ HARİTALANMASI: BİBLİYOMETRİK BİR BAKIŞ AÇISI	164
NURDAN ÖDEMiŞ KELEŞ, BÜŞRA KOÇ, ...	164
BİR DÜNYA BIRAKIN BİZ ÇOCUKLARA	165
SERBİL CANDAN, SEVİL HİRAOĞLU, ...	165
ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN İSTİHDAMINA YÖNELİK ANNELERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	166
MUSTAFA AYDOĞAN, ...	166
OKUYARAK GELİŞİYORUM,ANNELİĞİ ÖĞRENİYORUM.	167
YASEMİN HAYTA,.....	167
YAŞAYAN CANLI MÜZE VE KÜLTÜRÜMÜZ.....	168
SEVİL KILINÇ, TUBA SOYYİĞİT, ...	168
SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS ÖĞELERİNE BİR ÖRNEK: HALK TAKVİMİ ÇALIŞMASI	169
FİLİZ KÖKSAL,.....	169
ÇEVREM TEMİZ.....	170
HÜSEYİN CEYLAN, ...	170
EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN ETİK İLKELERE UYGUN DAVRANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	171
MAHMUT ÇİTİRİK, MUHAMMET KART, ...	171
HELİKOPTER EBEVEYNLİK VE SINIF ÖĞRETMENLERİ: SINIFI KİM YÖNETİYOR	172
YUSUF DUMAK,.....	172
EDEBİ BİR METNİN ÇÖZÜMLENMESİNDE "YARATICI YETKİNLİK" KAVRAMI	173
MAMYROVA AİNURA, AZHİMATOVA NURZAT, ANARBAEVA ZULFİNAZ,.....	173
FİDANIMLA BERABER BÜYÜYORUZ	174
DAVUT EKİNCİ,.....	174
EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ İÇİN REHBERLİK VE SOSYAL ANLAYIŞI TEŞVİK PROJESİ	175
SEMRA ÇİFTÇİ, ...	175
DEDEMİN OYUNLARI	177
HALİME TÜRKER, CEMİL KILIÇ, ...	177
KÜLTÜREL MİRASTA UÇAN KOÇANIN MACERALARI	178
ÇİĞDEM YILDIZ, CEMİL KILIÇ, ...	178
MİNİKLER İÇİN DENEYLERLE STEM.....	179
ŞERİFE UÇKUN, ...	179
MESLEK LİSELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜNDEN MESLEK LİSELERİNDEKİ ÖĞRENİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ – SİNOP İLİ ÖRNEĞİ	180
DURALİ AKSU, FATMA VİLDA GÜLER, ...	180
FOTOMAT PROJESİ: MATEMATİĞİ GÖRSELLEŞTİRME YOLUYLA ÖĞRENME	182
FATMA VİLDAN GÜLER, ...	182

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN HAYATTAKİ KARŞILIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	183
ENES SUBAŞI, NADİRE EMEL AKHAN, ...	183
1. SINIFLARDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN YERİ VE ÖNEMİ	184
VEDAT SÖNMEZ, ...	184
OKULLARDA ZEKÂ OYUNLARININ EKTİSİ: ÖĞRETMEN BAKIŞ AÇISI	185
İSMAIL YANAR, ...	185
MASAL MASAL İÇİNDE.....	186
ÖZDEN COŞAR, FATİH COŞAR, ...	186
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEN YÖNETİCİLİĞE GEÇİŞTE KARAR ALMA SÜREÇLERİNDE YAŞANAN DÖNÜŞÜM: NİTEL BİR ARAŞTIRMA	187
AYŞE MİNE DEMİR, TEMEL ÇALIK, FERUDUN SEZGİN, ...	187
İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNİN BETİMLENMESİ	188
SAİM İŞÇİ, ...	188
OKUL YÖNETİCİLERİN VE REHBER ÖĞRETMENLERİNİN OKULA VE SINIF ORTAMINA UYUM SAĞLAYAMAYAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ YÖNTEM VE STRATEJİLERİ	189
MEHMET ÇAVUŞ, ...	189
AİLEMLE EĞİTİM YOLCULUĞUMDA ATIKTAN SANATA.....	190
FATMA KUZU, ...	190
ÖZEL EĞİTİM KURUM YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İNCELENMESİ	191
AYŞE GÜL DOĞRU, EMİNE İLBAYLI ERİK, ...	191
İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN HAK VE ÖDEV BİLİNCİNE ETKİSİ	192
MAHMUT ÜNAL, ...	192
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUKLAR VE VELİLER ARASINDAKİ DUYGUSAL BAĞIMLILIĞIN SEBEPLERİ VE ETKİLERİ (MUZAFFER BARIŞYURT İLKOKULU ANASINIFI ÖRNEĞİ)	193
TUĞBA SARAÇOĞLU, ...	193
KARMA EĞİTİM VEREN OKULLARLA TEK TİP ÖĞRETİM UYGULAYAN OKULLARDAKİ ÖĞRETMENLER ARASINDA MUTLULUK DOYUMUNUN KARŞILAŞTIRILMASI	194
DURİYE ARZU YÜZÜGÜLEÇ, ...	194
İLKOKULLARDA GERİ DÖNÜŞÜM MALZEMELERİ İLE KODLAMA EĞİTİMİ	195
EMRİHAN YILDIRIM, ...	195
EĞİTİM SENDİKASI YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRETMENLERİN SENDİKALARA BAKIŞI	196
YAŞAR DİLBER, ...	196
MÜZE EĞİTİMİ YOLUYLA İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE MİLLİ KÜLTÜRÜN AKTARILMASI.....	198
ERHAN ÇELEM, ...	198
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TAKIM ÇALIŞMASI ÜZERİNE LİTERATÜR TARAMASI.....	199
AYŞE GÜL, ...	199
YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETİŞKİN EĞİTİMİ AKREDİTASYON PROGRAMI	200
RAZİYE GENÇER PETEK, ...	200
STEM EĞİTİMİ İLE İLGİLİ İLKOKUL DÜZEYİNDE YAZILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	201
EMEL AYDIN, ...	201

ÖĞRENCİLERDE ÇEVRE BİLİNCİNİ OLUŞTURMADA MASAL KAHRAMANLARININ ETKİSİ	202
DİLEK DEĞİRMENCI UZUNAL, KAMİL GÖKGÖZ, ÇİĞDEM ORAK, ...	202
ECOTHİNGS PROJESİ: SOSYAL ÖĞRENME TEMELLİ TEKNOLOJİ VE ÇEVRE EĞİTİMİ	203
MUHAMMET MERMER, ÖYMEN ÖZBEY, GÜLSEN AŞIKLI, SANDRO DE GREGORİO, SARA BLANC CLAVERO, ...	203
GAZİANTEP İLİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULUNDA GÖREV YAPAN PERSONELLERİN (ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ VE ATÖLYE VE LABORATUVAR ÖĞRETMENLERİNİN, KÜLTÜR DERSLERİ ÖĞRETMENLERİNİN) İLK YARDIM UYGULAMALARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	205
HATİCE NALBANT YAĞIZ, ABDULLAH YAĞIZ, ...	205
İLKOKULLARDA OKUL MÜDÜRLERİNİN/ÖĞRETMENLERİN, VELİLER İLE YAŞADIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ EMİNE ÇİFTÇİ.....	206
EMİNE ÇİFTÇİ, ÖZLEM ERDOĞAN, ...	206
KAPSAYICI EĞİTİM ÜZERİNE ULUSLARARASI BAKIŞ AÇISI GELİŞTİRME ÇALIŞMASI (BULGARİSTAN ÖRNEĞİ) .	207
ŞAHİN DEĞER, YUSUF CİHAT AS, DERYA BAŞARAN, GÜLSEVİN ŞEKER, AYFER DUTOĞLU DÜNDAR,.....	207
BÜNYESİNDE ÖZEL EĞİTİM SINIFI BULUNAN OKUL YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖZEL EĞİTİM SINIFLARININ İNCELENMESİ (KIRKLARELİ ÖRNEĞİ)	208
ŞAHİN DEĞER,.....	208
KAPSAYICI VELİ TOPLANTILARI: OKUL TARAFINDAN DÜZENLENEN VELİ TOPLANTILARININ DERİNLEMESİNE ANALİZİ	210
ASIYE ÖĞÜNÇ, ŞERAFETTİN GEDİK,.....	210
EĞİTİMDE OKUL KÜLTÜRÜ VE OKUL KÜLTÜRÜNÜN ÖNEMİ	211
ÖZLEM ATIK, HİKMET ULUTAŞ, YUSUF YİĞİT, ...	211
MONTESORİ TEMELLİ HAZIRLANAN STEM ETKİNLİKLERİNİN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİNE KATKISI.....	213
GAMZE KARACA, CEMİLE BURCU DURMUŞ, ...	213
ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ (KIRKLARELİ ÖRNEĞİ)	214
ŞAHİN DEĞER, DERYA BAŞARAN, AYFER DUTOĞLU DÜNDAR, ...	214
İLKOKULLARDA DESTEK EĞİTİMİ ODALARINA GÖREVLENDİRİLEN ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	215
MUTEBER YANAR, ...	215
GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN 8 ARALIK 2024 SONRASI GERİ DÖNÜŞ EĞİLİMLERİ VE ULUSLARARASILAŞMA STRATEJİLERİNE OLASI ETKİLERİ: GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	216
AYŞE BURCU ASLAN, ...	216
ORTAÖĞRETİMDE SEÇMELİ MÜZİK/GÖRSEL SANATLAR ALANLARININ BELİRLENMESİNDE ÖĞRENCİ SEÇİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	217
ŞERİFE SANAL,.....	217
BEN OLAMAM KI	218
SEVİL HİRAOĞLU, GÖKÇEN BALAT, SERBİL CANDAN, ...	218
İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ SÜRECİNDE DİJİTAL DRAMA İLE MATERYAL GELİŞTİRME VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ..	220
KAMURAN KILIÇASLAN SUNGUR, ...	220
İLKOKULLARDA VE ORTAOKULLARDA OYNATILAN GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI	221
ADEM YILDIZ, MEHMET ALİ YILDIZ, OSMAN YILDIZ, ...	221
İLKOKUL 1.SINIFLARDA TEMEL TRAFİK EĞİTİMİ	222

MENEKŞE SÖNMEZ, ...	222
YAPAY ZEKANIN ULUSLARARASI GÜVENLİĞE ETKİSİ VE TIRMANMA RİSKLERİ	223
AYŞE SALAR, SEVGİ GÖKTAŞ, ...	223
E-NÖBETÇİ	224
ÜMRAN UÇAR, ...	224
UZAY JEOPOLİTİĞİ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK TOPLUMSAL FARKINDALIĞIN ÖNEMİ	225
AYŞE SALAR, SEVGİ GÖKTAŞ, ...	225
KRİMİNOLOJİK TEORİLER PERSPEKTİFİNDEN GENÇLERDE SUÇ DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ	226
SEVGİ GÖKTAŞ, AYŞE SALAR, ...	226
KELİME OYUNU	227
ARSLAN KALKAN, CEYHAN AYTAÇ, ...	227
GERİ DÖNÜŞÜMDE SANAT YOLCULUĞU	228
MUAZZEZ TIKBAŞ, ...	228
BİYOCHAR KULLANIMI İLE TOPRAK VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI	229
KADİR OKUYUCU, ...	229
DOĞANIN SESİNİ DUYALIM	230
NİLAY OKUYUCU, ...	230
TÜRKÇE DERS ÖNERİ SİSTEMİ İÇİN AGENT TABANLI RAG YAKLAŞIMI	232
FATMA GÜR ARSLAN, SERDAR ARSLAN, ...	232
OKUL ÖĞRENCİLERİ (ORTA OKUL VE LİSE) İÇİN OKUMA VE ÖĞRENME SÜRECİNDE BİLGİ YETERLİLİĞİ OLUŞTURMANIN YOLLARI	233
BARİSA TURDUBAEVA, ...	233
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA SINAVLARINA İLİŞKİN DENEYİMLERİ VE ÖNERİLERİ	235
EMİN ŞEN, ÖMER KUDU, MEHMET YAPICI, ...	235
ÜSTÜN YETENEKLİ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM EĞİTİMİNDEKİ DEĞERLERİ	236
VEYSEL AKÇAKIN, HANİFE ÜNLÜTÜRK AKÇAKIN, ...	236
SOSYAL BECERİ EĞİTİMLERİNİN AKRAN ZORBALIĞI İLE BAŞETME BECERİLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	237
GÖKHAN GÜÇER, ...	237
"İZ BIRAKAN BÜYÜKLER" UYGULAMASI: ROL YAPMA VE CANLANDIRMA YÖNTEMİ İLE ETKİLİ ÖĞRENME ...	238
GÜLİZ GÜLCAN ARSLAN, ...	238
ÜRETİCİ YAPAY ZEKA TEFEKKÜR EDEBİLİR Mİ?	240
ENGİN BAYRA, EGEMEN TABANLI, ...	240
BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ZAFER ATICILAR ORTAOKULU 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK KENDİMLE TANIŞIYORUM PROJESİ	241
METİN YILDIZ, ...	241
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İŞ YÜKÜ ALGISINA ETKİSİ	242
DERYA ÖNCEL, FUNDA ÇALIŞKAN, ZELİHA BETÜL AKGÜN, ...	242
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜYLE EĞİTİME ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	243
SUNA ŞİRİN KARAKAYA, ...	243
DEĞER EROZYONUNA BAĞLI TOPLUMSAL ÇÜRÜME SORUNUNA BİR ÇÖZÜM ÖNERİSİ: AİLE EĞİTİMİ	244

ZEYNEP BENGÜ CELEP, ...	244
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ VE KLASİK İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YETKİNLEŞMENİN FELSEFİ BOYUTLARI	245
ELİF ÖREN, ...	245
OKUL ÖNCESİ DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI	246
AYCAN BULDUR, SÜMEYYE ÖZTÜRK, ...	246
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ŞURALARINDA EĞİTİM EKONOMİSİ ÜZERİNE KARAR VE TAVSİYELER	247
AYKUT SEYHAN, MEHMET KOÇYİĞİT, ...	247
OKULDAKİ ÇİFTLİK	248
CANAN KÖSE KÜTÜK, ...	248
SANDIKLI İLÇESİNDE ÖĞRETMEN PROJELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	249
AHMET ÇETİN, MEHMET KOÇYİĞİT, ...	249
CENGİZ AYTMAOV'UN ESERLERİNDE MODERN TOPLUMUN SORUNLARI	250
GULNAZ ANARBAEVA, ...	250
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ VE HİZMET ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ GELİŞİMİ: ÇABAÇAM DENEYİMİ	251
AYLİN DİRİCAN, ...	251
"DİVANİ HİKMET" VE "DİVAN LUGAT AT-TÜRK" ESERLERİNİN TARİHSEL ANALİZİ	252
GULNAZ ANARBAEVA, GULKAN ABZHAPAROVA, ...	252
HİJYEN ÇEMBERİ	253
SEVİL ÇETİNKAYA, ...	253
K12 EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA: YAPAY ZEKA DESTEKLİ UYGULAMALARIN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ, ETKİLERİ VE GELECEK YÖNELİMLERİ	254
FATMA GÜR ARSLAN, ...	254
SUÇA YÖNELEN ÇOCUKLARDA AİLE İÇİ ŞİDDET VE GELİŞİMSEL TRAVMA	255
FULYA TURAN, ...	255
OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETİM TARZI İLE ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ 256	256
PINAR KAMAR, MURAT KAMAR, AYŞE AKAR ELEKOĞLU, ...	256
OKULLARDAKİ FİZİKİ DEĞİŞİM ÇALIŞMALARININ OKUL İKLİMİNE ETKİSİ	258
ÖZLEM ERDOĞAN, EMİNE ÇİFTÇİ, ...	258
RENKLİ MASALLAR	259
NEZAHAT ÇELEM, ...	259
MODEL UÇAK YAPIMI ATÖLYESİ: HAVACILIK VE STEM EĞİTİMİ	260
HALİL İBRAHİM KILIÇ, CANAN KÖSE KÜTÜK, ...	260
DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIK OLARAK SOSYAL MEDYANIN ERGENLER ÜZERİNDEKİ PSİKOLOJİK BELİRTİLERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ	261
SEVGİ GÖKTAŞ, İLKAY UYSAL, MİNE BUNSUZ, MÜGE TÜZEMEN TÜĞSÜZ, SEÇİL YAR, ...	261
ÇOCUK ÖYKÜLERİNİN YETİŞKİNLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	262
M. TUBA ÖZDEMİR, ...	262
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KODLAMA ÖĞRETİMİ: ETKİLİ YÖNTEMLER VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ	263
ELİF ARKALI, ...	263

AFRİKA KITASINDA TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ: MEVCUT DURUM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	264
DNÇER BEKTAŞ,.....	264
SOSYAL MEDYA AĞLARININ KULLANIM GÜDÜLERİNİN KULLANIMLAR VE DOYUMLAR KURAMI AÇISINDAN ANALİZİ	266
SEVGİ GÖKTAŞ, MÜGE TÜZEMEN TÜĞSÜZ, SEÇİL YAR, İLKAY UYSAL, MİNE BUNSUZ,.....	266
BOKAŞI KOMPOST YÖNTEMİ İLE EVSEL ORGANİK ATIKLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜ.....	267
GÜNSELİ AKSU, ...	267
MASALLARLA ENGELLERİ AŞIYORUZ	268
PINAR TUNCAL, ...	268
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE AİLELERİN ÇOCUKLARIYLA OYNADIKLARI OYUNLARIN ÇOCUKLARIN ZİHİNSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİLERİ	269
ZEKERİYA GUTER, ...	269
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DANS, RİTİM EĞİTİMİ (Bİ DE BURDAN BAK ! HİKAYELER İLE DANS RİTİM)	270
YASEMİN ATILGAN, ...	270
GÖLGE ÖĞRETMENLİK.....	271
LEYLA KAHRAMAN TOPAKKAYA,.....	271
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ HARİTA BİLGİSİ ÖĞRETİMİNE ETKİSİ	273
İBRAHİM KARACA, ...	273
AİLE İÇİNDE ÖĞRENME: EBEVEYNLERİN ÇOCUKLARINDAN ÖĞRENMESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	274
KENAN AYDIN, SEVİL PEKDEMİR BAYLAN, NEBİBE TURAN, ...	274
OKUL YAŞAM KALİTESİNİN ÖĞRENCİLERİN GELİŞİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	276
KÜÇÜKKILIÇ ABDULLAH, BAYLAK HALİL MESUT, KÜÇÜKKÜRKÇÜ ALİ,.....	276
OKUL YÖNETİCİLERİNİN KAYIRMACILIK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞE YABANCILAŞMA DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	277
MURAT ŞEREMET, MUSTAFA DEMİR, ...	277
OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ ROLLERİNİN SOSYAL KİMLİK KURAMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: BİR MESLEK LİSESİ ÖRNEĞİ.....	278
MURAT KOÇALI, DİDEM KOÇAR,.....	278
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN UYKU DÜZENİNİN GÜNLÜK ENERJİ SEVİYELERİ, OKUL PERFORMANSLARI VE GENEL SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ	279
FERYAL DELİKAYA,.....	279
SOSYAL MEDYANIN ERGENLERDE YARATTIĞI ŞÖHRET KÜLTÜRÜ VE SOSYAL FENOMENLERDEN ETKİLENME DURUMLARI ÜZERİNE ANALİZ	280
SEVGİ GÖKTAŞ, MİNE BUNSUZ, MÜGE TÜZEMEN TÜĞSÜZ, SEÇİL YAR, İLKAY UYSAL, ...	280
USTA ÖĞRETMENLERİN E-YAYGIN, FOET VE KOTA SİSTEMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	281
BİRCAN GÜLÇİN DELİKAYA, ...	281
İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞBİRLİKÇİ ÖĞRENMEDE BÜTÜNLEŞME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	282
OSMAN YILDIZ, ADEM YILDIZ, ŞEYMA GÜR SAĞIRLAR, TAMER KARAKAN, MEHMET ALİ YILDIZ, ...	282
ÖĞRETMENLER ODASININ FİZİKSEL VE İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMÜNÜN ÖĞRETMEN MEMNUNİYETİ VE MESLEKİ İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: BİR NİTEL ARAŞTIRMA	283
ZEHRA DAĞLI, ...	283

ÖĞRETMENLERİN YAPAY ZEKA FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	285
AHMET TUTAN, MUSTAFA DEMİR,.....	285
LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENCİLER ARASINDA YAŞANILAN İLETİŞİM SORUNLARI VE ÇÖZÜM STRATEJİLERİ.....	286
MURAT KARAMIK, ...	286
GELENEKSEL OYUNLAR “FIRILDAK”	287
NİHAT TAŞ, ...	287
EBEVEYN KATILIMI YOLUYLA DİL GELİŞİMİNİN DESTEKLENMESİ: HEİDELBERG EBEVEYN TEMELLİ DİL MÜDAHALESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	288
GÖNÜL ERDOĞAN	288
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE STEAM EĞİTİM ÇALIŞMALARININ KALİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ	289
ASIYE TUNÇ, ...	289
TÜRKİYE’DE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ VE TEKNOLOJİ KULLANIMI	290
MUHSİN ÇAKIR, ...	290
7-10 YAŞ ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MASAL ANLATIMININ ÖNEMİ.....	292
SEVİL PEKDEMİR BAYLAN, FİLİZ ÖZKAYA, ...	292
MESLEKİ EĞİLİM BELİRLEMENİN ÖNEMİ	294
HALİL POLAT,.....	294
TOPLUMSAL HAREKETLERDE SOSYAL MEDYA BAĞLAMINDA DİJİTAL AKTİVİZM ÜZERİNE BİR ANALİZ.....	296
SEVGİ GÖKTAŞ, SEÇİL YAR, İLKAY UYSAL, MİNE BUNSUZ, MÜGE TÜZEMEN TÜĞSÜZ, ...	296
KÜLTÜRÜMLE ZENGİNİM ETWINNING PROJEMİZ.....	298
NURCAN ÇALIŞKAN, RAMAZAN ÇIRAKOĞLU, ZEYNEP KIVRAK, ...	298
KUANTUM OYUNLAR VE BAĞIMLILIK ATÖLYESİ	300
ERCAN UÇAK, GAMZE CEYHAN UÇAK, ...	300
İYİLİK SEVGİ VE MUTLULUK AVCILARI	302
GAMZE CEYHAN UÇAK, ERCAN UÇAK, ...	302
TÜRKİYE VE KIRGIZİSTAN AÇIK HAVA GELENEKSEL OYUNLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: KAPSAMLI İNCELEMESİ	303
BARÇINAY ÇİFCİ, ...	303
ÖĞRENCİ LİDERLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI	305
CANAN KALKAN ÇELİK, FERUDUN SEZGİN, ...	305
İNGİLİZCE DİL ÖĞRETİMİNDE KELİME BİLGİSİ ÖĞRETİRKEN FIKRALARIN ÖNEMİ.....	306
ESİN DEMİRBAŞ, ...	306
İSTASYON ÇALIŞMALARI	307
HAYRİYE AYGEN KURBAN, TUĞBA BAŞ, ...	307
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMININ ÖĞRENCİ TUTUMU ÜSTÜNDE ETKİLERİ	309
NUR DURMUŞ,.....	309
KÜRESELLEŞEN DÜNYADA TERÖR VE TERÖRİZM ÜZERİNE TOPLUMSAL FARKINDALIK	311
AYŞE SALAR, SEVGİ GÖKTAŞ, SERDAL ŞİMŞEK, ZAFER ÖCAL, ...	311
OKUMA KÜLTÜRÜNÜ DESTEKLEMESİ AÇISINDAN HALK EĞİTİMİ KURS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ....	312
METİN BOZKURT, ...	312
STEM EĞİTİMİNE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISI	313

GÜLBAHAR DİLEK ÖRENİLİ,.....	313
NİCEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNDE GÜNCEL EĞİLİMLER VE UYGULAMALAR.....	315
MUSTAFA DEMİR, TURAN AKMAN ERKİLİÇ, ...	315
OKULUMUZDA GENÇ GİRİŞİM PROJESİ.....	316
SAMİYE MEYDAN,.....	316
ELAZIĞ İLİNDE UYGULANAN Bİ DEHA LEGO PROJESİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	318
ŞEYMA GÜR SAĞIRLAR,.....	318
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYA OKURYAZARLIK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ	319
NATİKE RECEPOĞLU, ERGÜN RECEPOĞLU, ...	319
Bİ DEHA LEGO.....	320
ŞEYMA GÜR SAĞIRLAR,.....	320
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE MUTLULUK VE İYİ OLUŞ: BİR BETİMSSEL ANALİZ ÇALIŞMASI.....	322
BEGÜM KALDIRIM KAYALI,.....	322
MASAL DÜNYASINDA ÇOCUK	324
NILCAN İNAN, ...	324
KÜRESELLEŞEN DÜNYADA GÖÇE YÖNELİK ALGILAR VE TOPLUMSAL FARKINDALIK.....	325
SEVGİ GÖKTAŞ, AYŞE SALAR, SERDAL ŞİMŞEK, ZAFER ÖCAL, SEÇİL YAR, ...	325
ÖZBEKİSTAN TARİHİNİN ÖĞRETİMİNDE MODERN METODOLOJİLERİN KULLANILMASI.....	326
MURODBEK ERGASHEV, ...	326
FİZİK DERSİ LABORATUVAR UYGULAMALRINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ; DURUM ÇALIŞMASI.....	327
AVNİ AYTEKİN, ASİYE ERTÜRK, ELFİDE ÖZTÜRK DURU, ŞEBNEM SAĞLIK, ...	327
EĞİTİM YÖNETİMİNDE GÖRÜNMEZ ENGELLER: OKUL MÜDÜRLERİNİN KARŞILAŞTIĞI STONE WALLİNG SÜREÇLERİ	328
ESRA ULUCAN DEMİR, ÖMER DEMİR,.....	328
OSMANLIDAN GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİNE ÇOKSESİLİ MÜZİĞİN GELİŞİMİ	329
TUĞBA ÇAKIR,.....	329
OKUL ÖNCESİ DÖNEME YÖNELİK AKIL VE ZEKA OYUNLARI İLE İLGİLİ TEZLERİN İNCELENMESİ	331
GÖKÇEN BALAT, FEYZA BAYBARS, RÜYA KÜÇÜKOĞLU, SEVİL HIRAOĞLU, ...	331
EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA TEORİ VE UYGULAMA UYUMSUZLUĞU	332
AHMET SAYLIK, İDİL DAYANAN UĞUR, ...	332
HİJYEN ÇARKI	334
SEVİL ÇETİNKAYA, ...	334
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN TARİH DERSİNE İLGİLERİ VE ÖSYM SINAVLARINDA TARİH DERSİ BAŞARILARI	335
GÜLAY ERGENE AKIN, ABUZER AKIN,.....	335
OKUL ÖNCESİ DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI.....	337
AYCAN BULDUR, SÜMEYYE ÖZTÜRK, ...	337
KÜÇÜK KAŞIFLER GEMS İLE ÖĞRENİYOR.....	338
NURAY GÜÇER, ...	338
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI	339

SUZAN ÖĞMEN, SUZAN BAYINDIR, MÜZEYEN TARHAN, AYŞE YAKIŞAN, GALİP BEDİR,.....	339
OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN PROGRAM OKURYAZARLIKLARI	340
OKTAY AKSOY, ...	340
ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA “GİYEYOK” ALANI UYGULAMASI	341
ALİ KÜÇÜKKÜRKÇÜ, ABDULLAH KÜÇÜKKILIÇ, HALİL MESUT BAYLAK,.....	341
NATURAL LIFE - DOĞAL YAŞAM PROJESİ: EKOLOJİK DUYARLILIK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEK İÇİN BİR ADIM	342
SELİM SİRRI YALÇIN, EMİNE GÖKBUDAK, ...	342
EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: GELECEĞE YATIRIM	343
HALİL MESUT BAYLAK, ALİ KÜÇÜKKÜRKÇÜ, ABDULLAH KÜÇÜKKILIÇ,.....	343
İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: PENDİK ÖRNEKLEMİ ..	344
ÜZEYİR YILDIZ, ...	344
OKUMA ÇEMBERİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	345
MELİS TUĞÇE KÖYMEN, ...	345
HAFTANIN ÇOCUĞU PROJESİ İLE SINIF KÜLTÜRÜNÜN GÜÇLENDİRİLMESİ: KATILIM, EMPATİ VE ÖZGÜVEN ÜZERİNE BİR MODEL	346
ZEYNEP AÇIKEL, ...	346
YOZGAT İLİ MERKEZ İLÇESİNDE PROJE OKULLARI 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNE İLGİLERİ VE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNE BAKIŞ AÇILARI	347
GÜLAY ERGENE AKIN, ABUZER AKIN,.....	347
İDEAL TOPOLOJİK UZAYLARDA YENİ TANIMLAR	348
GÜLAY ERGENE AKIN, DOÇ.DR.HÜRMET FULYA AKIZ, ...	348
AYRILIK KAYGISI YAŞAYAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN KALIPLAŞMIŞ DAVRANIŞLARI.....	349
HİLAL PEKER, ...	349
BİR UYGULAYICININ GÖZÜNDEN HİKAYELER VE MASALLARLA AFET EĞİTİMİ	350
ADİLE ÖZÇELİK, ...	350
GEOMETRİK DÜŞÜNME DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ GRUPLARININ YAPISI: ÖRTÜK SINIF ANALİZİYLE BİR İNCELEME.....	351
ALİ ZENGİN, VEYSEL AKÇAKIN,.....	351
YETİŞKİN EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE TRAVMA SONRASI İYİLEŞME: DEMOGRAFİK ETKENLER VE UMUT BAĞLAMLI.....	352
MEHMET KURT, HÜSEYİN SİHAT, ...	352
EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ: ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM GEREKSİNİMLERİNE YÖNELİK BİR İHTİYAÇ ANALİZİ	353
HÜSEYİN SİHAT, ADEM ÇİLEK, ...	353
KALBİN AYNASI ÇEVRE	355
MEHMET YAPICI, NECİP YILDIRIM, AYŞEGÜL ŞEN, ...	355
GÜZEL SANATLARIN İNSAN VE TOPLUM HAYATINDAKİ YERİ VE ÖNEMİ	356
SAYNUR YILDIZ ÇELİK, ...	356
YARATICI DRAMA İLE FARKINDALIK ADIMLARI: İLETİŞİM BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİ	357
GÖNÜL ERDOĞAN,.....	357
ÖĞRETMENLERİN DİJİTAL OKUMA VE YAZMA KÜLTÜRLERİNİN İNCELENMESİ.....	358
CAFER YOZGAT,.....	358

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİYLE YAŞADIKLARI SORUNLAR ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR DERLEME.....	359
ŞEHAZ KARA DEMİRBAŞ, ...	359
TÜRKİYE’DE ROMAN VATANDAŞLARIN EĞİTİM SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: BURSA İLİ ÖRNEĞİ.....	360
ÖZLEM GÜNDÜZ GÖÇMEN, ABDULLAH ŞAHİN, CAFER VOLKAN GÖÇMEN, AYŞE HÜMA ALTUN, ...	360
KÜÇÜK GİRİŞİMCİLER, BÜYÜK LİDERLER: 21. YÜZYIL BECERİLERİYLE GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ	362
CAFER VOLKAN GÖÇMEN, ARZU ERDOĞAN ALKAN, GÜLBAHAR ATAN, ÖZLEM GÜNDÜZ GÖÇMEN, ...	362
ATÖLYELER İLE ÖĞRENEREN ÇOCUKLAR	364
FERDA KANAT, ...	364
ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDE OKUL SPORLARININ AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ	365
ABDULKADİR YURDAKUL, ...	365
İLKOKUL, ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	366
FERİZE YURDAKUL, ...	366
KIRGIZLARIN HALK PEDAGOJİSİNDE EĞİTİM KÜLTÜRÜ	367
FARİDA DEYDİEVA, TALİMKAN AHUNBEKOVA, ...	367
ERGENLERİN EĞİTİMİNDE AİLE VE OKUL İŞ BİRLİĞİ: HALK PEDAGOJİSİ GELENEKLERİNİN UYGULANMASI.....	368
TALİMKAN AHUNBEKOVA, ÜMÜT TAALAY KIZI, ...	368
PROJE OKULLARINDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ: GELECEĞE YÖNELİK YENİLİKÇİ UYGULAMALAR	370
MURAT ŞEYHOĞLU, ...	370
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE LİDERLİK VE ÖNEMİ	372
ÖMER KARACA, ...	372
RUS ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİNİN SINIRLARI: PAREMİYOLOJİDE TÜR SINIRLAMALARI SORUNU	373
DZHAMİLİYA DOSMATOVA, GÜLZAT SAMİDİNOVA, AYGERİM ABDALİMOVA, ...	373
EĞİTİMDE SOSYAL SERMAYE KONULU DOKTORA TEZLERİNİN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ	375
NİHAN ÇAĞLAR KARACA, ...	375
OKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETİMSSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ: PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ	376
DİLEK YILMAZ AKSOY, ...	376
OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL SPORLARINA BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	377
LOKMAN KATI, HASAN YÜCEL ERTEM, ...	377
OKUL ÖNCESİNDE ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK İLE HİKAYE ANLATIMINA ÖĞRETMENLERİN BAKIŞ AÇISI	378
BATUHAN ÇELİK, ...	378
“OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖREV YAPTIĞI OKULLARDA YAŞADIĞI ÖRGÜTSEL YALNIZLIK DENEYİMLERİ”	379
ÖMER DEMİR, ESRA ULUCAN DEMİR, ...	379
HER ZAMAN YANINDAYIM-GÖNÜL ATKISI.....	380
BETÜL SEVİNCEK, BETÜL YUMRUTEPE, ...	380
ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM SİNİZMİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	381
YASEMİN ÇETİN, ÖZGÜR TAŞ, SEYYİD ÇİRAY, RECEP SERKAN ARIK, ...	381

MAYER'İN ÇOKLU ORTAM TASARIM İLKELERİNE GÖRE EBA'DA BULUNAN BİLGİSAYAR ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ DERSİ İÇERİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	382
BEYTULLAH ÇİÇEK, MEMET ÜÇGÜL, ...	382
DİJİTAL YERLİ Z KUŞAĞININ ANLIK DENEYİM KÜLTÜRÜ VE ÖĞRETİM SÜRECİNE ETKİLERİ.....	383
EJDER ÇELİK, EMİNE BABAOĞLAN, ...	383
EĞİTİMDE YERELLEŞME VE KÜRESELLEŞME ARASINDAKİ ÇATIŞMASI.....	384
EMİNE BABAOĞLAN, EJDER ÇELİK, ...	384
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YENİLİKÇİ EĞİTİM YAKLAŞIMLARI İLE FEN ETKİNLİKLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	386
SONGÜL KARADAĞ İNAN, ...	386
HALK EĞİTİM MERKEZİ USTA ÖĞRETİCİLERİNİN PEDAGOJİK FORMASYON YETERLİLİKLERİNİN ÇOK BOYUTLU ANALİZİ	388
AHMET ALTUNBAŞ, ...	388
İLKOKUL VE ORTAOKULDA GÖREV YAPAN OKUL MÜDÜRLERİNİN DENETİM ROLLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	390
OSMAN BULUT, ...	390
DART SPORUNUN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DÖRT İŞLEM BECERİLERİNE KATKISI.....	391
TAMER KARAKAN, ...	391
MESLEK LİSELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	392
DENİZ YILDIZ, ...	392
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMANIN ÖNEMİ VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ	393
AYŞENUR BABAYİĞİT, ...	393
İLKOKULDA ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMANIN ÖNEMİ VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ.....	395
HÜSEYİN TEYFİK İNAN, ...	395
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ BAĞLAMINDA YAŞAM BOYU ÖĞRENME.....	397
ELİF İLİMAN PÜSKÜLLÜOĞLU, ...	397
ÖZEL EĞİTİM ALANINDA 2014-2022 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN TEZLERİN İNCELENMESİ	398
KIYMET SARAR, ...	398
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİN OYUN KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI.....	399
NİSANUR CAN, FİKRİ KÖZCÜ, ...	399
EBEVEYNLERİN UZAK MESAFELİ GÖÇÜ BAĞLAMINDA ÇOCUK EĞİTİMİNE YÖNELİK PEDAGOJİK YAKLAŞIMLAR: ZORLUKLAR VE FIRSATLAR	400
TUMÖNBAEVA GÜLÜMKAN BAYIŞOVNA, ...	400
EBEVEYNLERİ YURT DIŞINDA ÇALIŞAN ÖĞRENCİLERİN AHLAKİ DEĞERLERİNİN OLUŞUMUNUN PSİKOLOJİK VE PEDAGOJİK ÖZELLİKLERİ.	401
TUMÖNBAEVA GÜLÜMKAN BAYIŞOVNA, ABDALİMOVA AYGERİM, ...	401
ALMANYA'DA UYGULANMAKTA OLAN İKİLİ MESLEKİ EĞİTİM VE İKİLİ YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNDEN TÜRKİYE'NİN YARARLANMA OLANAKLARI	402
HASAN COŞKUN, ...	402
EĞİTİM SENDİKALARININ SİYASİ GÖRÜŞLERE GÖRE ÖĞRETMEN AYRIŞTIRMASI: ÜSKÜDAR ÖRNEĞİ.....	403
AYŞE GÜL DOĞRU, ...	403

OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETKÂR LİDERLİK BECERİLERİ: ALGILAR VE UYGULAMALAR (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)	404
HÜSEYİN GEZER,.....	404
BİLİMİ İÇSELLEŞTİREBİLMEDE ANNE-BABA EĞİTİM DURUMUNUN ETKİSİ	406
SEVİL ÇINAR,.....	406
EĞİTİMDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN PROJE YÖNETİMİNDEKİ LİDERLİK ETKİLERİ: TÜBİTAK VE ERASMUS PROJELERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	407
FATOŞ KÜTÜKER, ...	407
İLKOKULDA FARKLILAŞTIRMA ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN DERSE KATILIMI ÜZERİNE ETKİSİ	409
ÖMERCAN ŞENTÜRK, ...	409
AİLE KOŞULLARININ ENGELLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KARŞILAŞTIRMALI SOSYOLOJİK BİR ANALİZ	410
YAGUT ALİYEVA, SEVİNC ALİYEVA,.....	410
İLKOKUL TÜRKÇE DERSİNDE DRAMA KULLANIMININ OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİSİNE ETKİSİ	412
ÖMERCAN ŞENTÜRK, İLKUNUR DEMİR, CUMA İPKIRAN, SERAP ALPARSLAN, GÜL PAMUK, BELMA İŞLEYEN, DİLEK YÜCEL, MEVLİDE YILDIRIM, CEMİLE GEDİKLİ, PERVİN HAZAR OKUYUCU	412
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETİMSSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ	413
ÖMERCAN ŞENTÜRK, HÜSEYİN ÜNSAL, AYBIKE IŞIK ÖZGÜN, FİLİZ VANLI, NAZIM BAKBAK, İSMAİL HAKKI GÜVEN, GÖKTUĞHAN ŞENTÜRK, BELKIZ ŞENTÜRK, CEYHAN YÜCEL, GÜLBEDEN ÇAKMAK	413
REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN İNCELENMESİ VE TANILANMASI SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	415
MÜGE HANDE YILDIZ, GÜRLER DUMAN, ...	415
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI: ERKEN YAŞTA ÇEVRESEL BİLİNÇ KAZANDIRMAK	416
KAMİL GÖKGÖZ, ÇİĞDEM ORAK, DİLEK DEĞİRMENCİ UZUNAL, ...	416
MASAL KAHRAMANLARININ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI OLUŞTURMADAKİ ROLÜ: İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR YAKLAŞIM	417
ÇİĞDEM ORAK, DİLEK DEĞİRMENCİ UZUNAL, KAMİL GÖKGÖZ, ...	417
ÖRGÜTLERDE GÜVENİN PERFORMANSA ETKİSİ VE İŞ TATMİNİ	418
NARİN DURU, AHMET ABDULLAH DURU, ...	418
MESLEK LİSELERİNDE GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK BİLİNÇ VE TUTUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	419
SERDAL IŞIKTAŞ, HÜLYA ŞENOL, REFET ÇAĞIN, ...	419
KIRILAMAYAN ZİNCİR: ŞİDDET, YOKSULLUK VE EĞİTİM ARASINDAKİ SOSYAL EŞİTSİZLİK DÖNGÜSÜ	420
SAVAŞ VARLIK, ...	420
BİR ÇEVRE PROJESİ, GELECEĞE ATILAN BİNLERCE TOHUM	421
AYŞENUR TOPAL, ...	421
TÜRKÇENİN GÜCÜ ADINA	422
YASEMİN POYRAZ SARI, ...	422
TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	423
HASAN YÜCEL ERTEM, SELÇUK TURAN, SİNEM SANİYE KARATAŞ, ...	423

OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖZÜNDEN EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMININ KURUMLARA MALİYETİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	424
KAZIM ERGÜN, HASAN YÜCEL ERTEM, ...	424
DİNLE ,OYNA, DEPREME HAZIR OL!	425
FİLİZ BOYRAZ, ...	425
İLKOKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN SAĞLIKLI BESLENMESİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİN DÜZENLENMESİ	426
RAFET DÖNER, HÜRRİYET DEĞERLİ ERMİŞ, ÖZCAN TURAN, İLAYDA ÖZCAN, NİHAL KURUL, BEYZA CEMİLE ÖZSOY, ...	426
HIZLI OKUMA ETKİNLİKLERİNİN ORTAOKUL ÇOCUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	427
MURAT AYDENİZ, BÜŞRA AYDENİZ, ...	427
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YAŞAM BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASI: BİR EĞİTİM PROGRAMININ İLK BULGULARI.....	428
MUALLA ÇELİK, ...	428
TÜRKİYE’DE ANAOKULU VE KREŞLERDE FİZİKSEL GÜVENLİK STANDARTLARININ İNCELENMESİ: POLİTİKA BELGELERİ VE UYGULAMALAR ÜZERİNE BİR ANALİZ.....	429
MAHMUT ORHAN DURUM, ...	429
YEŞİL GELECEK: OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLER İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM EĞİTİMİ.....	430
LALE YAVUZTEKİN, ...	430
OKUL YÖNETİCİLERİNİN KAMU LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMENLİK YETERLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	432
KAZIM ERGÜN, HASAN YÜCEL ERTEM, RECEP SAĞIR,.....	432
ÖZEL EĞİTİMDE KULLANILAN ORFF ÇALGILARININ İNCELENMESİ	433
HÜLYA AYKUTLU ADALI, ...	433
K.K.T.C ORTAÖĞRETİM OKULLARINDAKİ ÖRGÜTSEL İŞLEV BOZUKLUKLARI, BU BOZUKLUKLARIN ÖRGÜTSEL EYLEMSİZLİK KAVRAMI İLE OLAN İLİŞKİSİ İLE SİNERJİ YÖNETİMİNİN ROLÜNÜN İNCELENMESİ	434
MUSA KARABUDAKLI, ...	434
İLMEK İLMEK KÜLTÜRÜMÜ DOKUYORUM.....	435
FİLİZ VANLI, ...	435
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE CİNSİYET ROLLERİNİN MESLEK SEÇİMİNDE ETKİSİ	436
DEMET KAYABAŞI, SEDA USTAN, ...	436
BENİM DOĞAM	438
NURDAL OKUR, ...	438
MİNİK KİTAP KUTLARI: OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANIYORUZ	439
İLKUNUR ARPACI,.....	439
GELENEKSEL TÜRK ÇOCUK OYUNLARI İLE EĞLENEREK ÖĞRENİYORUZ	441
İLKUNUR DEMİR, ...	441
YEŞİL DÜNYAM ETWINNİNG PROJESİ	443
ELİF TEKİR, ...	443
TAŞIMALI EĞİTİM YOLUYLA EĞİTİM ÖĞRETİME ULAŞAN ÖĞRENCİLERİN YOLDA GEÇİRDİKLERİ SÜRENİN DERS MOTİVASYONUNA ETKİSİ	444
YAHYA YOL, ...	444
SÜRDÜRÜLEBİLİR HAYAT	445
AYSE BASURAL, ...	445

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	446
SEDA USTAN, DEMET KAYABAŞI, ...	446
DEĞERLERİMLE DEĞERLİYİM	447
ZELİHA ÖZTÜRK, ...	447
TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ KAPSAMINDA YAŞAM BOYU ÖĞRENME.....	448
BEHİYE YILDIZ, ...	448
TÜRKÜLERLE ERZİNCAN.....	449
ÇİĞDEM SARI, ...	449
KÜLTÜRÜN MÜZİKLE DANSI	450
RÜVEYDA ÇOK, ...	450
“NOKTALA-MOJİ” ADLI KUTU OYUNUYLA YAZIM VE NOKTALAMA KURALLARININ ÖĞRETİMİNE YENİLİKÇİ YAKLAŞIM	451
MEHMET KUTLU, ...	451
KARADENİZ’DE MİTOLOJİK ROTALAR - İASON’DAN YASON’A ALTIN POST YOLCULUĞU	452
BURCU EREN, ...	452
BİR MESLEK LİSESİNDE RİSK DEĞERLENDİRMESİ VE KONTROLÜ	453
GÜLCAN PARLAMIŞ, ...	453
OLGUNLAŞMA ENSTİTÜLERİNDE ÇALIŞMA SÜRELERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ÖĞRETMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	454
BİLSEN ŞAHİN, ...	454
GÜNEŞİN İZİNDE: ZAMANI KEŞFETME	455
ÜLKÜ KALE KARAASLAN, ...	455
SINIF YÖNETİMİNDE ÖĞRETMENİN ETKİSİ KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ	456
NAZLI EMİNE DAYANGAÇ, HASAN YÜCEL ERTEM, ...	456
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM YÖNETİMİNDE SINIF DIŞI EĞİTİMİ DESTEKLEYEN POLİTİKALAR	457
ELİF TERZİ, ...	457
TOPLUMSAL PROBLEMLERE FARKLI BAKIŞ AÇILARIYLA YAKLAŞMAK: YARATICI DRAMA VE P4C TEMELLİ BİR ATÖLYE ÇALIŞMASI.....	458
ŞEYMA DUMAN, NURHAYAT AYDIN DUMAN, ...	458
BİRLİKTE BÜYÜYEN KALPLER: ETWINNING PROJESİ KAPSAMINDA TERAPÖTİK OYUN YOLUYLA EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	460
NURHAYAT AYDIN DUMAN, ...	460
TÜRKİYE’DE ÖĞRETMEN EMEĞİNİN PREKARYALAŞMASI: GÜVENCESİZ ÇALIŞMANIN TARİHSEL VE EKONOMİK KÖKENLERİ	462
KUTLUHAN BÜLBÜL, BİRGÜL ULUTAŞ, ...	462
MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPAN KÜLTÜR DERSİ ÖĞRETMENLERİ İLE MESLEK DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN OKULA AİDİYETLİK DÜZEYLERİ	463
ZAHİDE KICALI, ERTUĞRUL KUZUCU, ...	463
ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRETMEN ROTASYONU	464
BİROL KILIÇ, YELİZ DEMİRKALEM, ...	464

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ NESİLLER ARASI AKTARIMI VE OYUN TERCİHLERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ	465
DERYA TOSUNOĞLU, DİDEM KOŞAR, ...	465
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE SESBİLGİSEL FARKINDALIK GELİŞTİRME ATÖLYESİ.....	467
DERYA TOSUNOĞLU, ÖZGÜR SEVGİ GÖKTAŞ, ...	467
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖZ YETERLİLİKLERİ VE YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK TUTUMLARI İLİŞKİSİNDE DEĞİŞİME AÇIKLIK VE DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ARACI ETKİSİ	468
ONUR ERDOĞAN, MEHTAP NAİLLİOĞLU KAYMAK, ÖMÜR ÇOBAN, HATİCE TURAN BORA,.....	468
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ YAŞAM BECERİLERİ İLE SOSYAL DUYGUSAL İYİ OLUŞ VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	469
NEZAHAT HAMİDEN KARACA, HİLAL KARAER, TUBA GÖZLET, GÜLER CAN, ...	469
TÜRKİYE’DE 2000 - 2024 YILLARI ARASINDA İLK VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNİN TARİHSEL SÜRECİ.....	470
SERAP OKUR ARSLAN, ...	470
AKRAN ZORBALIĞI.....	471
ESRA CİNDORUK, ...	471
*ULUSÖTESİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK VE SOSYAL ADAPTASYONU: TÜRKİYE VE ESTONYA ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA.....	472
SELÇUK TURAN, ANASTASSİA ZABRODSKAJA,.....	472
OKUL YÖNETİCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİ SONRASI OKUL YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜME İLİŞKİN ALGILARI	473
ZEYNEP MERAL TANRIÖĞEN, ZELİHA DENİZ, ...	473
BÖLME İŞLEMİNİN OYUN TEMELLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ İLE ÖĞRETİLMESİ.....	474
MEVLİDE YILDIRIM, ...	474
SOSYAL KİMLİK KURAMI ÜZERİNE YAZILMIŞ TEZLERİN BETİMSSEL ANALİZİ: AKADEMİK EĞİLİMLER VE METODOLOJİK ÇERÇEVE	475
MURAT KOÇALI, TEMEL ÇALIK,.....	475
ÖĞRETMENLERE YÖNELİK DOĞA YÜRÜYÜŞLERİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ(KAZANIMLARI)	476
ALİ HAYDAR TURAN, ...	476
EĞİTİMDE AYNALAMA YÖNTEMİ İLE ÇOCUKLARIN DAVRANIŞSAL GELİŞİMİNE YANSITMALI BİR BAKIŞ.....	477
EMEL GENÇER, ...	477
HAREZMİ EĞİTİM MODELİ KAPSAMINDA SES KİRLİLİĞİ KONULU ÇALIŞMALARIN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ.....	479
AHMET AŞKAR, DERYA TEKİN, SELDA PARLAKOĞLU, ESRA ETLİOĞLU, ...	479
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖNÜLLÜ VE ZORUNLU ETKİNLİK DENEYİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	481
DİLEK ALTINIŞIK, ...	481
CAHİT ZARİFOĞLU İLKOKULU’NDA HAREZMİ EĞİTİM MODELİ İLE GERİ DÖNÜŞÜM BİLİNCİ VE DİSİPLİNLER ARASI ÖĞRENME.....	482
AHMET AŞKAR, NAZLI GÜVERİ, HATUN KESKİN, MÜSADE KARAGÖZ, ...	482
OSMANLI’DAKİ ENDERUN MEKTEBİ MODELİNİN MODERN OKUL YÖNETİCİSİ YETİŞTİRME SÜREÇLERİNE UYARLANABİLİRLİĞİ	483
AYSEL DEMİR, ...	483

DEĞERLER EĞİTİMİNİN HAYATA GEÇİRİLMESİ: DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜZEL AHLAK UYGULAMALARI	484
MÜNTEHA KISACIKOĞLU, ...	484
ŞEHİT CUMA DAĞ TABİAT TARİHİ MÜZESİ'NDE OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİ İÇİN MÜZE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ ETKİSİ	485
SONARAY KÖSE, ...	485
BAKIŞ AÇISI- YANSIMA	486
SONARAY KÖSE, ...	486
AKRAN ZORBALIĞIYLA MÜCADELEDE BİR MASAL ÖRNEĞİ- FİLARMONİ İLE KARGAŞA.....	487
LEYLA ARIKANOĞLU, ...	487
OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA FİZİKSEL VE İLİŞKİSEL SALDIRGANLIĞIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	488
SELEN ERDİNÇ, ...	488
AKUB ÜYESİ ÖĞRETMENLERDE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK: STRES, TÜKENMİŞLİK VE TRAVMA SONRASI BÜYÜME.....	489
ERCAN KÜÇÜKÖNER, ...	489
GEYMİFİKASYON YAZILIMI OLUŞTURMANIN ANA ALANLARI	491
TURAKULOV ALİSHER PERDALİEVİCH, ...	491
DÖNÜŞTÜRÜCÜ BİR GÜÇ.....	493
AYTEN ASKEROVA, ...	493
HALK TÜRKÜLERİMİZİ NE KADAR TANIYORUZ?	494
CANAN KARAKAŞ, ...	494
TEKNOLOJİNİN MÜZİK EĞİTİMİNE ENTEGRASYONU: YAPAY ZEKA DESTEKLİ ARAÇLAR İLE ÇOCUKLARIN MÜZİK EĞİTİMİ	495
CANAN KARAKAŞ, ...	495
DİSİPLİNLERARASI YAKLAŞIMLARLA KÜRESEL SORUNLARI ANLAMLANDIRMAK: SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE YENİ YÖNTEM ARAYIŞLARI	497
İREM BETÜL TAŞ, TAHA KARTAL, ...	497
“TURFANDA MI YOKSA TURFA MI?” ROMANINI TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM İLE EĞİTİM İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÇÖZÜMLEME	498
CEREN AKPINAR, AYHAN URAL, ...	498
MESLEK LİSELERİNİN CİNSİYET ROLLERİNE ETKİSİ ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME	499
PELİN DURMUŞ, AYHAN URAL, ...	499
OKUL YÖNETİCİLERİNİN MESLEKTAŞLIK BİLİNCİ VE YÖNETİCİLİK TUTUMLARININ ÖĞRETMENLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	500
SÜREYYA DALKA, ...	500
TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA YANSIMALARI	502
FİLİZ ÖZKAYA, ...	502
ALFA NESLİNDE OYUNLAŞTIRMA YOLUYLA FİZİK ÖĞRETİMİ İÇİN METODOLOJİ.....	503
ERMAKAN NURSHAT, ...	503
KAZAKİSTAN'DAKİ STEM EĞİTİMİ DENEYİMİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ SORUNLARI.	504
UALIKHANOVA BAYAN SAPARBEKKYZY, ...	504

MİLLİ MOTİFLİ PROBLEM ÇÖZÜMÜ İLE ÖĞRENCİLERİN İŞLEVSEL YETENEKLERİNİ GELİŞTİRME	505
ALİ ÇORUH, SERİK MAYRA BAUYRZHANKYZY, ...	505
ÖĞRETMENLERİN YETKİNLEŞTİRİLMESİ POLİTİKALARINA ÖĞRETMENLERİN STATÜ TAVSİYESİ ÜZERİNDEN BAKMAK.....	506
CANSU BADAŞ, AYHAN URAL, ...	506
ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ VE KOLEKTİF YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	508
SİBEL ASLANBAŞ, EMRE ER, ...	508
MESLEKİ EĞİTİM POLİTİKALARINA İLİŞKİN ELEŞTİREL BİR ÇÖZÜMLEME.....	509
ALKAN ULUDAĞ, AYHAN URAL, ...	509
RUS ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİNİN SINIRLARI: PAREMİYOLOJİDE TÜR SINIRLARI SORUNU	510
DOSMATOVA DJAMİLYA NYSHANOVNA, SAMİDİNOVA GÜLZAT, ...	510
SANAT ÖĞRETİMİ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN YARATICI YETENEKLERİNİN OLUŞTURULMASI.....	511
SHAKİROV KASYMBEK ABDİLLAEVİCH, SAMİDİNOVA GULZAT KALMAMATOVNA, ...	511
2018 VE MAARİF MODELİ SOSYAL BİLGİLER PROGRAMLARINA GÖRE YAZILMIŞ DERS KİTAPLARINDA COĞRAFYA İÇERİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	512
MEHMET ÜLGER, ...	512
TRUVA ATI'NDAKİ SESSİZ TEHLİKE: CİNSİYETSİZLİK.....	513
SEYİT ATEŞ, MEHMET ÜLGER, ...	513
EĞİTİM YÖNETİMİNDE HESAP VEREBİLİRLİK KAVRAMI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR ÇÖZÜMLEME	514
AHMET ÇAĞATAY ULUER, AYHAN URAL	514
SINIFINDA 'YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİ' BULUNAN 'SINIF ÖĞRETMENLERİNİN' YAŞADIĞI 'PROBLEMLERE' İLİŞKİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	515
ZEHRA SÖZCÜ YALÇIN, ...	515
YAPAY ZEKÂNIN YÜKSEKÖĞRETİMİ DÖNÜŞTÜRME SÜRECİ: İLGİLİ LİTERATÜRDEKİ TARTIŞMALAR ÜZERİNE ÇÖZÜMLEME	516
MAHRİ BELLİYEVA, ...	516
ELEŞTİREL MATEMATİK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARININ ÖĞRENME ÖĞRETME SÜREÇLERİNE YANSIMALARINA İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME	518
ZELİHA ACIELMA, AYHAN URAL, ...	518
YENİ NESLİN YETİŞTİRİLMESİNDE EĞİTİMİN ROLÜ	520
GULNORA ANARBAEVA, ...	520
EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA YAPILAN DOKTORA TEZLERİNİN İÇERİK ANALİZİ	521
NURCAN TURAN OLUK, ZEYNEP BUMİN SÜZEN, ...	521
TOPLUMUN KÜRESELLEŞMESİ KOŞULLARINDA EĞİTİM	522
GULDANA TOKOEVA, ...	522
ÖZEL ÖĞRETİM KURSLARININ EĞİTİM SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ	523
HASAN YAVUZ, ...	523
UÇURTMA VE BEN (BİR E TWİNNİNG PROJESİ)	525
ÖZDEN UĞUZ, ESRA ŞENOCAK, ...	525
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜT İKLİMİ VE MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	526
GÖKTUĞHAN ŞENTÜRK, ...	526

VAKA TEKNOLOJİSİNİ DAYALI RUSÇA DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÖMER'DE ÇAĞDAŞ DİL EĞİTİM UYGULAMALARI.....	527
SEVİL PİRİYEVA KARAMAN, BAKYT AİTBAYEVA, ...	527
ÖZBEKİSTAN'DA KADINLARIN SOSYAL VE POLİTİK AKTİVASYONU VE BUNUN TOPLUMUN KALKINMASINA ETKİSİ	528
SEVAR AXMEDOVNA AXRAROVA, ...	528
ATANMIŞ VE ATAMASI YAPILMAMIŞ ÖĞRETMENLERDE YAŞAM DOYUMU ÖLÇEĞİNİN ÖLÇME DEĞİŞMEZLİĞİNİN İNCELENMESİ	529
HATİCE MERÇ, ...	529
EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂNIN FIRSAT VE TEHDİTLERİ: ULUSAL POLİTİKA METİNLERİ ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME	530
FERUDUN SEZGİN, HİLAL KOCABAŞ,.....	530
YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ HİKÂYE TASARIMI: ÇOCUKLARA YÖNELİK DİL MATERYALLERİ OLUŞTURMA SÜRECİ .	532
MERYEM MELİKE GÜNGENCİ, ...	532
TÜRKİYE'DE EĞİTİM ALANINDA YAZILMIŞ YAPAY ZEKÂ KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME	533
RİFAT ÖZKAN, AYHAN URAL	533
DEVLET YÖNETİM SİSTEMİ KONUSU: KADININ SOSYO-POLİTİK HAYATTA YERİ.....	534
NODİRAKHAN RAYİMJONOVNA NİSHONOVA, ...	534
EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA KAOS TEORİSİ, KELEBEK ETKİSİ VE DEĞİŞİM YÖNETİMİ: KKTC MEB ÖĞRETMENLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA.....	535
NAZMİYE HAZAR, ...	535
KKTC' DE YAYGIN EĞİTİM HİZMETLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE İLİŞKİN HİZMETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	536
NAZMİYE HAZAR, EMİNE YALÇIN, BÜKE GÖKTE, NEVRUZ LATİF AKPINAR,.....	536
ORTA DÜZEY LİDERLİK ÇALIŞMALARINA BİBLİYOMETRİK BİR BAKIŞ	538
YAKUP BATUHAN ARSLAN, TEMEL ÇALIK, ...	538
ELLERİMİZ KÜÇÜK AMA YÜREĞİMİZ BÜYÜK	539
ARSLAN KALKAN, ...	539
EĞİTİMDE FARKINDALIK: BİREYSEL POTANSİYELİ KEŞFETMENİN ANAHTARI.....	540
MELAHAT İPKİRAN, ...	540
KURUMSAL AKREDİTASYON PROGRAMI (KAP) RAPORLARI: TOPLUMSAL KATKI AÇISINDAN İNCELENMESİ .	541
HASAN TEZER, GÜRCÜ KOÇ, SENA GENCAN, MUSTAFA KARATAŞ,.....	541
"YABANCI DİL" DERSLERİNDE YENİLİKÇİ VE YARATICI ÖĞRENME TEKNOLOJİLERİ.....	543
ASSEL AUYELBEKOVA, ...	543
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DİL POLİTİKALARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE-AZERBAYCAN KARŞILAŞTIRMASI	544
MATANAT MUSTAFAYEVA, ...	544
POSTSOVET DÖNEMİN FELSEFE EĞİTİMİNDE PERSPEKTİFLER VE MODERN METODOLOJİ ARAYIŞLAR	545
AYGÜN HALİLKIZI, ...	545
İNTEQRATİVLİK ƏDƏBİYYAT FƏNNİNİN ƏSAS PRİNSİPLƏRİNDƏN BİRİDİR.....	546
SEVİL EYVAZ QIZI CAVADOVA, ...	546
QLOBALLAŞMA VƏ TƏHSİLİN İNKİŞAF DİNAMİKASI.....	547

YUSİF ALİYEV, ...	547
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SİSTEMSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN KAVRAM HARİTASI İLE ANALİZİ	548
ECE YILMAZ, MAHMUT SELVİ, ...	548
TÜRK HALKLARININ ÇOCUK EDEBİYATINDAKİ ORTAK ÖZELLİKLER.....	549
GÜLNUR BELGİBAYEVA,.....	549
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİ KAPSAYICI EĞİTİMİN UYGULANMASINA HAZIRLAMAK	550
MAZHİT RUSTEMOV, ...	550
ORTAOKULDA GELİŞİMSEL BİYOLOJİ DERSİ DERS ÇALIŞMASI YAKLAŞIMININ ÖNEMİ	551
MAMBETOVA LAZZAT, TLEGENOVA KULAIŞHA, ...	551
PEDAGOJİK İNCELİĞİN ANA İŞARETİ, ÖĞRETMENİN KİŞİLİĞİNİN AHLAKİ KÜLTÜRÜDÜR	552
ONGARKUL KOBLANOVA, ...	552
743	553
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI VE KARŞILAŞILAN SORUNLARA BAKIŞ	553
BERNA ŞENTÜRK, ...	553
EĞİTİMİN İYİLEŞTİRİLMESİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME TEKNOLOJİSİ	554
ALDANAZAR AMİRBEKULY, ROZA KADIRBAYEVA, ALMİRA İBAŞOVA, MADİNE DZAMANKARAEVA.....	554
KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI: DİJİTAL KAYNAKLARIN ARŞİVLENMESİNDE KÜTÜPHANENİN ROLÜ	555
TUKENOVA ROZA, SEİTİMBETOVA DANAGUL, ...	555
OYUNLAŞTIRMA VE SANAL GERÇEKLİK TABANLI SOSYAL HİZMET EĞİTİMİ: TÜRKİYE VE DÜNYA PERSPEKTİFİ	556
İREM KOCAKAPLAN	556

DÜZENLEME KURULU

ONURSAL BAŞKANLAR

Prof. Dr. İsmail Hakkı ÖZÖLÇER
Zonguldak Bülent Ecevit
Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Uğur ÜNAL
Gazi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yılmaz CAN
Giresun Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI

Doç. Dr. Adem ÇİLEK
EYUDER/ULEDEF
Genel Başkanı

Prof. Dr. Ali AZAR
Bülent Ecevit Üniversitesi
Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Güven ÖZDEM
Giresun Üniversitesi
Eğitim Fak. Dekanı

EYFOR-16 AKADEMİK KOORDİNATÖRLER

Prof. Dr. Temel ÇALIK
Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Feyzi ULUĞ
EYUDER

EYFOR-16 YAYIN VE EĞİTİM KOORDİNATÖRÜ

Murat KOÇALI
Milli Eğitim Bakanlığı

DÜZENLEME – BİLİM KURULU ÜYELERİ

Ünvanı	Adı Soyadı	Üniversitesi
Prof. Dr.	A. Çağrı BİBER	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Abdugappor KIRGIZBAEV KARIMJONOVICH	Taşkent Devlet Pedagoji Üniversitesi
Prof. Dr.	Abdulkadir TUNA	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Ahmet ÜSTÜN	Amasya Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali AKSU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali AZAR	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	Karabük Üniversitesi
Prof. Dr.	Alisher DONİYOROV	Tashkent Devlet Üniversitesi
Prof. Dr.	Aliya MAMBETALİNA	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Atila ÇAĞLAR	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Ayhan AYDIN	
Prof. Dr.	Ayhan URAL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	B. Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Bahattin AYDINLI	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Bahir SELÇUK	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr.	Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Baubek SOMJUREK	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Berat AHİ	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Bibianar BAİZHUMANOVA	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Cafer CAFEROVA	Azerbaycan Pedagoji Üniversitesi
Prof. Dr.	Cumali ÖKSÜZ	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr.	Diğdem M. SİYEZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr.	Dilorom BABAJANOVA	Özbekistan Devlet Dünya Dilleri Üniversitesi
Prof. Dr.	Dilorom YORMATOVA	Özbekistan Devlet Dünya Dilleri Üniversitesi
Prof. Dr.	Duran AYDINÖZÜ	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Durdona MADAMİNOVA	Özbekistan Daşkent Devlet Hukuk Üniversitesi
Prof. Dr.	Ebru OĞUZ	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr.	Elbrus İSAYEV	Nahçıvan Devlet Üniversitesi

Prof. Dr.	Eldar ASLANOV	Azerbaycan Pedogoji Üniversitesi
Prof. Dr.	Elife DOĞAN	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr.	Ergün RECEPOĞLU	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Ertuğrul USTA	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr.	Esmahan AĞAOĞLU	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr.	Esra KABATAŞ MEMİŞ	
Prof. Dr.	Fatma TEZEL ŞAHİN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Ferudun SEZGİN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Feyzi ULUĞ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Göksal BİLGİCİ	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Gulbakhyt MANLİBEKOVA	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Gulzhan DAULETBEOVNA SUGİRBAYEVA	Kazakistan Pedagogical Üniversitesi
Prof. Dr.	Gulzhan SUGİRBAYEVA	Kazakistan Pedagogical Üniversitesi
Prof. Dr.	Gülbakit MENLİBEKOVA	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Güler TULUK	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Gülgün ALPHAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Güven ÖZDEM	Giresun Üniversitesi
Prof. Dr.	Hasan ŞİMŞEK	Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr.	Hatice Necla KELEŞ	Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr.	Hüseyin YOLCU	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	İlhan GÜNBAYI	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr.	İlknur MAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr.	İsmail KARAKAYA	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Kemal DOYMUŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Kemal KAYIKÇI	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr.	Leyla HARPUTLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr.	Lütfi İNCİKABI	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Maira SERİK	Kazakistan Zhanibekov Üniversitesi
Prof. Dr.	Malika MURTALİBOVA	Özbekistan Astrakhan State Technical Üniversitesi
Prof. Dr.	Manzurakhon BALTABAYEVA	Özbekistan Ulusal Üniversitesi

Prof. Dr.	Mehmet ÇAĞLAR	Lefke Avrupa Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet KORKMAZ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Mihriban KARADENİZ HOCASALİOĞLU	
Prof. Dr.	Mokhlaroy SOBIRJONOVA	Dünya Ekonomisi Ve Diplomasi Üniversitesi
Prof. Dr.	Murat PEKTAŞ	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Musa SARI	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Mustafa ŞAHİN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr.	Münevver ÇETİN	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr.	Nazgul TURDUBAEVA	Kırgızistan Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Nigora ABDURAKHİMOVA	Özbekistan Devlet Dünya Dilleri Üniversitesi
Prof. Dr.	Nurten ÖZÇELİK	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Olca YAVUZ	Abd Southern Connecticut State Üniversitesi
Prof. Dr.	Sadegül AKBABA ALTUN	
Prof. Dr.	Sayyora TOYCHİYEVA	Özbekistan Devlet Sanat Ve Kültür Üniversitesi
Prof. Dr.	Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr.	Serçin KARATAŞ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Serkan ÇELİK	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Seyithn DEMİRDAĞ	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Prof. Dr.	Solievna KHUSHVAKTOVA	Özbekistan Devlet Dünya Dilleri Üniversitesi
Prof. Dr.	Songül ALTINIŞIK	
Prof. Dr.	Telhat ÖZDOĞAN	Amasya Üniversitesi
Prof. Dr.	Temel ÇALIK	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Tevfik UZUN	Giresun Üniversitesi
Prof. Dr.	Tolobek ABYLOVİCH	Kırgızistan Ulusal Üniversitesi
Prof. Dr.	Tony BUSH	İngiltere Nottingham Üniversitesi
Prof. Dr.	Tuba GÖKÇEK	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr.	Turan Akman ERKILIÇ	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr.	Turker KURT	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Türkan ARGON	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr.	Vicdan ALTINOK	Gazi Üniversitesi

Prof. Dr.	Vural HOŞGÖRÜR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr.	Yasin ÜNAL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Yerlan SYDYKOV	Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
Prof. Dr.	Yerzhan KERİMBEKOV	Kazakistan Pedagogical Üniversitesi
Prof. Dr.	Yusupov SHERZODBEK KAZİMDJANOVİCH	Özbekistan Andijan State Pedagogical Üniversitesi
Prof. Dr.	Yusupova NİZAMİTDİNOVA	Özbekistan Andijan State Pedagogical Üniversitesi
Prof. Dr.	Zekeriya YERLİKAYA	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr.	Zhibek THLESHOVA	Astana Bilgi Teknolojileri Üniversitesi
Doç. Dr.	Abidin DAĞLI	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr.	Adem YILMAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Adnan TAŞGIN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr.	Ahmet YILDIRIM	Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr.	Akif KÖSE	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç. Dr.	Asim MEMMEDOV	Gence Devlet Üniversitesi
Doç. Dr.	Aydın GÜVEN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr.	Banu ÇULHA ÖZBAŞ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Banu ÖZEVİN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Bayram GÖKBULUT	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr.	Bilal YILDIRIM	İst. Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr.	Burcu ÖZTÜRK	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Çınla ŞEKER	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Elif Buğra KUZU DEMİR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Elif YÖYEN	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr.	Emine KARASU AVCI	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Emine Seda KOÇ	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr.	Emre ER	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr.	Emre PINARBAŞI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr.	Emre SÖNMEZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr.	Erdoğan DOĞRU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr.	Erkan YANATEŞ	Kastamonu Üniversitesi

Doç. Dr.	Erol TOPAL	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Esen ALTUNAY	Ege Üniversitesi
Doç. Dr.	Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr.	Esra TÖRE	Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr.	Fahri ÖZSUNGUR	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr.	Fatih ŞAHİN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr.	Fatmanur ÖZEN	Giresun Üniversitesi
Doç. Dr.	Feyza ALİUSTAOĞLU	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Fulya ZORLU	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr.	Gökhan KAYA	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Gökhan UYANIK	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Gözde İNAL	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr.	Gülten ŞENDUR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Güzin ÖZYILMAZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Hacer KARABAĞ	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr.	Halil Coskun CELİK	Siirt Üniversitesi
Doç. Dr.	Halil İbrahim AKYÜZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Hasan Yücel ERTEM	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr.	İbrahim DALBUDAK	İsparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr.	İbrahim KEPÇEOĞLU	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	İlhan DÜLGER	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr.	İlkay Aşkın TEKKOL	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	İlknur ÖZPINAR	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr.	İlknur ŞENTÜRK	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr.	İrem ÇOMOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	İsa YILDIRIM	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr.	Kazım BİBER	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr.	M. Koray SERİN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Mehdi RAHİMOV	Gence Devlet Üniversitesi
Doç. Dr.	Mehmet DURNALI	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr.	Melike FAİZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Merve YILDIRIM	Giresun Üniversitesi
Doç. Dr.	Muammer ERGÜN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Muhammet SALMAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Mukaddes ÖRS	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr.	Murat POLAT	Niğde Ömer Halisdemir
Doç. Dr.	Mustafa ÜREY	Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr.	Nadir YURTOĞLU	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Necla FIRAT	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Nur AKCANCA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr.	Okan BİLGİN	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr.	Ömer KARAMAN	Ordu Üniversitesi
Doç. Dr.	Ömür ÇOBAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr.	Özlem KARABULUTLU	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr.	PINAR AYYILDIZ	Lokman Hekim Üniversitesi
Doç. Dr.	Rahman ÇAKIR	Giresun Üniversitesi
Doç. Dr.	Ramazan Şamil	
Doç. Dr.	Selçuk ARIK	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr.	Selçuk ILGAZ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr.	Selin OYAN	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr.	Semiha ŞAHİN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr.	Serdar ÇELİK	Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr.	Şahin ŞİMŞEK	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr.	Şenol SEZER	Ordu Üniversitesi
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	Bakü Devlet Üniversitesi
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	Bakü Devlet Üniversitesi
Doç. Dr.	Yusuf ZORLU	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr.	Zekeriya AKKUŞ	Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet AYTAÇ	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Murat ELLEZ	Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi	Bahar KULOĞLU	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Birgül ULUTAŞ	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Bünyamin BAVLI	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Canan ALBEZ	Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Duriye Esra ANGIN	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Duygu TÜRKOĞLU	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru SAKA	Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru ÜNAY	Trazon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Emine ARZU	Başkent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Engin BAYRA	Sinop Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Eray KARA	Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Fatih Mutlu ÖZBİLEN	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Fethi TURAN	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Gökhan SAVAŞ	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Hakan ÖRTEN	Tokat Gaziosmanpaşa Ünivrsiesi
Dr. Öğr. Üyesi	Hanife Ece UĞURLU AKBAY	
Dr. Öğr. Üyesi	Hasan ASLAN	Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Hepşen OKAN	Ankara Üniersitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Kadir YÜCEL	Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Melike GÜNBEY	Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Mevsim Zengin	Mersin Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Naim ÜNVER	Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ozan COŞKUNSERÇE	Nevşehir Hacı Bayam Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Pınar AYYILDIZ	Ankara Medipol Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Selçuk TURAN	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Tunay KARAKÖK	Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Yasemin KALAYCI	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Yeliz ÇELEN	Amasya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Zekiye ÖZGÜR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr.	Burcu TÜRKKKAŞ ANASIZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr.	Elif SEYLİM	MEB
Dr.	Emine DOĞAN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr.	Erhan DOLAPÇI	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr.	Funda UĞURLU	Bandırma Onyedİ Eylül Üniversitesi
Dr.	Güler KOÇAK	MEB Ttkb
Dr.	Gölten Türkan GÜRER	MEB Özel Öğretim Kurumları
Dr.	Halil Mesut BAYLAK	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr.	Hasan Hüseyin SELVİ	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr.	Hatice BİLGİN	Modern Bilimler Akademisi
Dr.	Kübra YENEL	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr.	Mehmet ARSLAN	MEB
Dr.	Mehtap NAİLLİOĞLU KAYMAK	MEB
Dr.	Metin BOZKURT	MEB
Dr.	Nilgün BAKKALOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr.	Nurdan KELEŞ	Adnan Menderes Üniversitesi
Dr.	Nurdan ÖDEMİŞ KELEŞ	MEB
Dr.	Nurten ÇELİK	MEB
Dr.	Oktay AKSOY	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr.	Oktay AKSOY	MEB
Dr.	Ramazın ERTÜRK	MEB
Dr.	Su ERTÜRK	Gazi Üniversitesi
Dr.	Şule ŞAHİN DOĞRUER	
Dr.	Veysel Bilal ARSLANKARA	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr.	Zekeriya DEMETGÜL	MEB
Dr.	Zeynep AYDIN	MEB
Dr.	Zeynep BUMİN SÖZEN	Gazi Üniversitesi
Arş. Gör.	Esra Nur TUNÇ	Bitlis Eren Üniversitesi
Arş. Gör.	Mükremın DURMUŞ	Kafkas Üniversitesi
Arş. Gör.	Özge ENGİN	Avrasya Üniversitesi
Arş. Gör.	Yakup Batuhan ARSLAN	Gazi Üniversitesi

ÇALIŞMA EKİPLERİ

AD	SOYAD	GÖREV
Ömercan	ŞENTÜRK	Kongre Koordinasyon Sorumlusu
Ahmet	AŞKAR	EYUDER - Koordinasyon
Aysel	DEMİR	Yabancı Katılımcı Koordinasyon
Barış Semih	YAZICI	EYUDER - Koordinasyon
Batuhan	ÇELİK	EYUDER - Koordinasyon
Birol	KILIÇ	EYUDER - Koordinasyon
Canan	KÖSE KÜTÜK	EYUDER - Koordinasyon
Dinçer	BEKTAŞ	EYUDER - Koordinasyon
Durali	AKSU	EYUDER - Koordinasyon
Elif	ARKALI	EYUDER - Koordinasyon
Engin	GÖKYILDIZ	EYUDER - Koordinasyon
Gökçen	BALAT	EYUDER - Koordinasyon
Gülnura	BABAŞOVA	Yabancı Katılımcı Koordinasyon
Gülbahar Dilek	ÖRENİLİ	EYUDER - Koordinasyon
Gülşah	ÖZER	EYUDER - Koordinasyon
Hüseyin	SIHAT	EYUDER - Koordinasyon
Hüseyin	ÜNSAL	EYUDER - Koordinasyon
Hilal	PEKER	Koordinasyon
Özcan	TURAN	EYUDER - Koordinasyon
Özgür Mutlu	ÖZTÜRK	EYUDER - Koordinasyon
Pervin	HAZAR OKUYUCU	EYUDER - Koordinasyon
Saim	İŞÇİ	EYUDER - Koordinasyon
Sevil	PİRİYEVA	Yabancı Katılımcı Koordinasyon
Selim Sırrı	YALÇIN	EYUDER - Koordinasyon
Serap	OKUR ARSLAN	EYUDER - Koordinasyon
Sercan	VARKAN	EYUDER - Koordinasyon
Sonaray	KÖSE	EYUDER - Koordinasyon
Yakup Batuhan	ARSLAN	Koordinasyon
Yaşar	DİLBER	EYUDER - Koordinasyon
Zehra	GÜL KÖYCÜ	EYUDER - Koordinasyon

BİLDİRİ ÖZETLERİ

ÖZET

Bu çalışmada öğretmen liderliğinin ve öğretmenlerin yapay zeka okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesinin önemi vurgulanmaktadır. Okulların yaşayabilirliklerini sürdürebilmeleri ve bilgi toplumunda etkinliklerini artırabilmeleri için, öğretmenlerin kendi mesleki gelişimleri için her an işbirliği ve dayanışma yoluyla sürekli öğrenme felsefesini benimsemeleri zorunludur. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleği içerisinde liderlik gösteren davranışlar sergilemeyi göz önünde bulundurmaları faydalı olacaktır. Öğretmenler, sınıflarındaki öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerini sağlayan, eğitim ve öğretim süreçlerini söz konusu yaş grubunun gereksinimlerine göre dönüştüren, meslektaşlarına mesleki gelişimleri açısından ilham veren ve rehberlik eden, okulun ve toplumun gelişimi için çaba gösteren bir misyona sahip olmalıdır. Başka bir deyişle, lider öğretmen bilgi, beceri ve deneyimini artırarak potansiyelini öğrencilerinin, meslektaşlarının, okulun ve toplumun gelişimi için en iyi şekilde kullanmalıdır. Bu süreçte lider öğretmenler ve yapay zeka arasındaki etkileşimi de göz önünde bulundurmak çok önemlidir. Yapay zekanın eğitim alanında kullanılması, yapay zekanın bu alanda öğretmenlerin yerini alıp almayacağı sorusunu gündeme getirmiştir. Gerçekten de, eğitimciler yalnızca sınıfa girip çıkma ve ders kitaplarından bilgi yayma eylemini gerçekleştirmeye devam ederse, bu sorunun cevabı kesin bir “evet” olacaktır: yapay zeka öğretmenlerin yerini alacaktır. Bununla birlikte, çağdaş pedagojik yaklaşımın, akademik, duygusal, fiziksel ve sosyal gelişimi kapsayan bütünsel öğrenci gelişimini teşvik etmek amacıyla sınıf ortamında yeni metodolojilerin entegrasyonunu gerektirdiği göz önüne alındığında, yapay zekanın öğretmen rolünün yerini alma potansiyelinin en azından şimdilik sınırlı olduğu söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, lider öğretmenler arasında yapay zekâ okuryazarlığı düzeylerini tespit etmektir. Amaç, Eğitim 4.0 bağlamında, öğretmenlerin öğretim uygulamalarında ve daha geniş eğitim ve öğretim süreçlerinde yapay zekanın potansiyel uygulamaları konusundaki farkındalıklarını artırmaktır. Ayrıca, öğretmenlerin yapay zekanın etik ve faydalı kullanımı konusunda daha bilinçli kararlar vermelerine yardımcı olacaktır. Bu çalışmanın amacı, öğretmenler arasında AIL düzeyini tespit etmektir. Bu amaçla, aşağıdaki araştırma soruları (RQ) öncelikli olarak araştırılmıştır:

RQ 1. Öğretmenler arasında AIL düzeyi nedir?

RQ 2. Öğretmenlerle ilgili değişkenler (cinsiyet, kıdem, okuldaki mevcut çalışma süresi, teknoloji kullanım düzeyi) ile AAI düzeyi arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Çalışmada zaman, maliyet ve veri güvenliği göz önünde bulundurularak tesadüfi olmayan örneklem yöntemlerinden kolayda örneklem kullanılmış ve bu kapsamda 402 öğretmene ulaşılmıştır. Bulgulara göre, öğretmenlerin AIL ortalama puanları şu düzeyleri göstermektedir: farkındalık (M=3.75; 'katılıyorum'). kullanım (M=3.44; 'katılıyorum'). değerlendirme (M= 3.60 'katılıyorum'). etik (M= 4.04) ve AIL okuryazarlığı toplamı (M=4.04; 'katılıyorum') şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: öğretmen, yapay zeka, yapay zeka okuryazarlığı

¹ Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, cobanomur@gmail.com

İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

Nazmiye Güçlüoğulları², Nilüfer Karahan Canerli³, Şaban Ozan Canerli⁴,

ÖZET

Kaynaştırma eğitimi her geçen gün biraz daha önem kazanmaktadır. Tüm çocukların mümkün olan en az kısıtlayıcı çevrede eğitim almaları oldukça önemli bir ihtiyaçtır. Yasalar engeli olan çocuklarında normal sınıf ortamına en yakın sınıflarda eğitim alma hakkını şart koşar. Eğitimin herkese eşit sağlanabilmesi temeliyle ve her çocuğun eğitim alma hakkından aynı derecede faydalanabilmesi için kaynaştırma uygulaması eğitim için çok etkili bir ileri adım uygulamasıdır. Yasa, yönetmelik ve yönergelerle çok fazla desteklenmesine karşın örgün eğitimde yeterli uygulama alımları bulunmamaktadır. Kanunlar ile uygulamalar arasındaki farklılıklar kaynaştırma içinde bulunan öğrencilerin eğitimini etkileyen faktörlerin neler olduğunu bulmayı ve ilk ve ortaokuldan oluşan ilköğretim kurumlarımızda kaynaştırma eğitiminin nerede olduğunu araştırma ihtiyacı içerisinde girmemize sebep olmuştur.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarındaki kaynaştırma uygulamalarının değerlendirilmesidir.

Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimiyle ilgili öğretmenlerin ve okul müdürlerinin görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu araştırma nitel bir araştırmadır. Veri toplamak amacıyla görüşme tekniği seçilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırma evreni kaynaştırma öğrencisi olan Manisa İli Akhisar İlçesinde görev yapan sınıf ve branş öğretmenleri ile okul müdürleridir. Öğretmenlerin bugüne kadar en az bir öğrencisi olması ana belirleyici olarak ele alınmıştır. Bu evren içinden en az bir kaynaştırma öğrencisine öğretmenlik yapmış 54 öğretmen ile gönüllü olarak görüşmeyi kabul eden 28 okul müdürü örnekleme oluşturmaktadır.

Araştırmada sınıf ve branş öğretmenlerine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilen veriler ana temalar olarak analiz edilmiştir.

Kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim okulu yöneticileri ve öğretmenlerinin kaynaştırma konusunda yeterli bilgiye sahip olmayıp bilgilenebilirliğe ihtiyaç duydukları, kaynaştırma eğitimi öncesi bilgilendirilmedikleri, kaynaştırmaya yönelik yeterince hazırlık yapmadıkları ve kaynaştırma uygulamalarında destek/yardım almadıkları, kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim okullarında özel eğitim öğretmeni bulunmadığı, kaynaştırma öğrencilerine destek eğitim hizmetlerinin yeterince verilmediği, öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programını uygulamada en fazla yaşadıkları sorunun “sınıf kalabalık olduğu için uygulamada zaman sorunu yaşanması” olduğu, eğitim materyali sıkıntısı yaşandığı, okul yöneticilerince kaynaştırma uygulamalarının “kısmen” yeterli bulunduğu, kaynaştırma uygulamalarının velilerin beklentilerine yeterince cevap vermediği ortaya çıkmıştır.

Kaynaştırma özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim sınıflarında eğitim görmelerini sağlayan bir uygulamadır. Kaynaştırmanın başarısını etkileyen çeşitli etkenler bulunmaktadır. Bu etkenlerden biri

² Öğretmen, Akhisar Şehit Binbaşı Sedar Kandemir Ortaokulu, naze_sila@hotmail.com

³ Öğretmen, Akhisar 100. Yıl Atatürk Ortaokulu, karahan4@hotmail.com

⁴ Öğretmen, Akhisar Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu, karahan4@hotmail.com

okul müdürlerinin kaynaştırma hakkında yeterli bilgiye sahip olma ve okulundaki eēitim etkinliklerinde bu bilgiyi gereken düzeyde uygulayabilme düzeyidir.

Araştırma bulguları incelendiēinde meb özel eēitim hizmetleri ynetmeliēine göre yrtlmediēi, kaynaştırmalarda olması gereken destek hizmetlere yer verilmediēi belirlenmiştir.Kaynaştırma teriminin sıklıkla kullanılması anlamının bilinerek kullanıldıēı anlamına gelmemektedir.

Anahtar Kelimeler: kaynaştırma, kaynaştırma eēitimi, kaynaştırma uygulamaları

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜSTBİLİŞ BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Zeynep Demir⁵, Adem Taşdemir⁶, Mesut Fatih Demir⁷,

ÖZET

Üstbiliş, kişinin kendi düşünme süreçlerinin farkında olabilmesi ve bu süreçleri kontrol edebilme yeteneği olarak tanımlanabilir. Özellikle erken yaş döneminde öğrencileri için hayati bir öneme sahip sınıf öğretmenlerinin kendi düşünme süreçlerini bilmesi ve bu süreçleri kontrol edebilme yetenekleri hem kendilerinin bilgiyi yapılandırabilmeleri hem de aktif öğretmenlik sürecinde öğrencileri için sunacağı öğrenme fırsatları üzerinde önemlidir. Bu durum, öğretim süreçlerinin verimliliğini artırmada da etkili bir faktör olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının üstbiliş beceri düzeylerinin belirlenmesi ve üstbiliş üzerinde etken birer değişken olabileceği düşünülen cinsiyet, aile sosyoekonomik düzeyi, anne ve baba eğitim durumu gibi demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemesi amaçlanmıştır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılarak veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir. İç Anadolu bölgesinde yer alan iki devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan sınıf öğretmen adayları arasından rastgele yolla seçilen 253 sınıf öğretmen adayı çalışma örneklemini oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve "Bilişüstü Öğrenme Stratejileri Belirleme Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma sürecinde uygulanacak anket için ölçek sahibinden, etik kurul izni ve üniversitelerden gerekli izinlerin alınarak veri toplama aracı araştırmacı tarafından ilgili üniversitelerde öğrencilere gönüllülük esasına uygun olarak saygı çerçevesinde uygulanmıştır. Ölçek; planlama, izleme, değerlendirme ve duyuşsal stratejilerden oluşan dört alt boyuttan oluşmaktadır. Veri analiz sürecinde parametrik olmayan testler işe koşulmuş olup betimsel testler, Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis-H testi uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adayları üstbiliş becerilerini genel olarak yüksek düzeyde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında öğretmen adayları en yüksek düzeyde planlama ve izleme stratejilerini kullanırken, duyuşsal stratejiler en düşük düzeyde kullanıldığı saptanmıştır. Bilişüstü öğrenme stratejileri, sınıf öğretmen adaylarının demografik değişkenleri açısından incelendiğinde ise planlama ve duyuşsal stratejilerde cinsiyet anlamlı bir değişken iken, baba eğitim düzeyi değişkeni değerlendirme stratejileri alt boyutunda etken bir değişken olarak ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları kapsamında üstbiliş özelliklerinin yalnızca demografik değişkenlerle değil, öğretim yöntemleri ve akademik başarı ile nasıl ilişkilendirildiğinin incelenmesi, örneklem grubunun genişletilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni Adayı; Üstbiliş; Üstbilişsel Beceriler.

⁵ Kırşehir, zeynepecealtuntas@gmail.com

⁶ Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ademtasdemir@ahievran.edu.tr

⁷ Kırşehir, mesutfatihdemir@gmail.com

EĞİTİMDE YAPAY ZEKA DESTEKLİ OTONOM ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME: VERİ TABANLI BİR YAKLAŞIM

Bünyamin Kıvılcım⁸, Hasan Boruza⁹,

ÖZET

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, öğrenme süreçlerinin etkinliğini artırmanın ve öğretim yöntemlerinin başarısını değerlendirmenin temel unsurlarından biridir. Ancak geleneksel yöntemler, genellikle öğrencilerin bilgi seviyesini belirli bir zaman diliminde ölçmekle sınırlıdır ve bu süreçte bireysel farklılıklar, duygusal katılım ve uzun vadeli gelişim gibi önemli faktörler göz ardı edilmektedir. Bu sınırlamalar, eğitim süreçlerinin bütüncül bir şekilde ele alınmasını zorlaştırmaktadır. Ayrıca, değerlendirme sürecinde nesnelliğin eksikliği, öğrenci başarısının gerçekçi bir şekilde ölçülmesini engelleyebilmektedir. Hızla gelişen yapay zeka ve veri analitiği teknolojileri, eğitimde bu sorunlara yenilikçi ve etkili çözümler sunmaktadır.

Bu çalışmada, sınıf ortamında ölçme ve değerlendirme süreçlerini modernize etmek ve etkinliğini artırmak için yapay zeka destekli bir sistem önerilmektedir. Sistem, iki yüksek çözünürlüklü kamera, bir dizüstü bilgisayar ve özel bir yazılım bileşeninden oluşmaktadır. Kameralar, sınıfta öğrencilerin hareketlerini, katılım düzeylerini, dikkat sürelerini ve grup çalışması performanslarını kaydederken, yazılım bu verileri analiz ederek öğretmenlere ve yöneticilere kapsamlı raporlar sunmaktadır. Bu analizler, sınıf içi dinamikleri daha iyi anlamaya ve ders planlamasını bu verilere göre optimize etmeye olanak tanımaktadır.

Sistemin en önemli yeniliklerinden biri, Sınıf Performans İndeksi (SPI)'dir. Bu indeks, öğrencilerin derse katılım oranlarını, dikkat seviyelerini, parmak kaldırma sıklıklarını ve grup çalışmasındaki etkinliklerini değerlendirerek sınıfın genel performansını görselleştirmektedir. Örneğin, öğrencilerin bireysel performansları geçmiş ders kayıtlarıyla karşılaştırılmakta ve ders esnasındaki genel performans değişiklikleri analiz edilmektedir. Ayrıca, sistem öğrencilerin yorgunluk ve dikkat dağınıklığı gibi durumlarını tespit ederek, öğretmenlere ders işleme yöntemlerini değiştirme konusunda öneriler sunmaktadır. Bu öneriler, öğrencilerin derse daha fazla katılımını sağlamak ve öğrenme sürecini optimize etmek için önemli bir yol haritası oluşturmaktadır.

Sistem aynı zamanda grup çalışmalarının etkinliğini artırmaya yönelik veriler sağlamaktadır. Ekip çalışmasında, grupların görev dağılımı ve iş birliği süreçleri detaylı bir şekilde incelenmekte ve hangi ekiplerin daha verimli çalıştığı belirlenmektedir. Örneğin, sistem bir öğrencinin devamsızlık sonrası derse adaptasyonunun zayıf olduğunu tespit edebilir ve bu bilgiyi öğretmene aktarabilir. Böylece öğretmen, öğrencinin performansını artırmaya yönelik bireysel destek sağlayabilir. Ayrıca, ders sırasında öğretmen ve öğrencilerin etkileşim sıklıkları ve bu etkileşimlerin sonuçları da sistem tarafından analiz edilerek öğrenme sürecine katkı sağlanmaktadır.

Bu yenilikçi yaklaşım, geleneksel yöntemlerin ötesine geçerek, eğitimde daha nesnel, kişiselleştirilmiş ve bütüncül bir değerlendirme anlayışı sunmaktadır. Yapay zeka destekli bu sistem, öğrencilerin

⁸ Öğretmen, Ordu, Altınordu, bunyaminkivilcim@hotmail.com

⁹ Öğretmen, Ordu, Altınordu, hboruza@gmail.com

sadece akademik performansını değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimlerini de desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu çözüm, öğrencilere bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduran bir öğrenme ortamı sunarken, öğretmenlerin daha bilinçli ve veriye dayalı kararlar almasına olanak tanımaktadır.

Ancak, sistemin başarısı büyük ölçüde öğretmenlerin bu verileri doğru bir şekilde yorumlamasına ve eğitim süreçlerine entegre etmesine bağlıdır. Eğitim yöneticilerinin, öğretmenlerin bu teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmalarını desteklemek için gerekli eğitim ve kaynakları sağlaması gerekmektedir. Bu bağlamda, yapay zeka destekli bu sistem, modern eğitim anlayışına uyum sağlayarak öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka Destekli Ölçme; Sınıf Performans Analizi; Veri Tabanlı Eğitim Değerlendirmesi

OKUL MÜDÜRLERİNİN LİDERLİK STİLLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN KARARLARA KATILIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gökçe Özdemir¹⁰,

ÖZET

Zamana, olaya ve mekâna göre değişik gösterebilme gibi çok boyutlu bir yöne sahip olan liderlik kavramı, aslında ortak bir amaca ulaşabilme adına bir grup bireyi etkileme süreci olarak tanımlanabilir. Okullarda dahil olmak üzere tüm örgütler önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirebilmek için var olmaktadır. Belirlenen amaçları gerçekleştirebilme, çalışanları koordine edebilme ve bunlar arasındaki uyumu sağlayabilme işi ise liderlerin yönetiminde gerçekleşmektedir. Lider olan kişiler çalışanlardan gelebilecek her türlü önerilere açık, yenilikçi, yaratıcı, vizyon sahibi, ben merkezli olmaktan ziyade biz merkezli düşünce yapısına sahip, yerine göre yetki ve sorumluluğu paylaşabilen özellikler taşımalıdır. İşte bu noktada liderlerin sergilemiş oldukları liderlik stilleri ön plana çıkmaktadır. Liderlik stili çalışan performansından, çalışanların kararlara katılımına kadar birçok değişken ile yakından ilişkilidir. Eğitim örgütü içerisinde yer alan okullarda da yöneticilerin sergilemiş olduğu liderlik stillerinin okuldaki birçok faaliyeti olumlu ya da olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz. Özellikle okul ile ilgili hedeflerin belirlenmesi ve bu hedeflere hangi adımlarla ulaşılacağına karar verilmesi sadece okul yöneticisini ilgilendiren bir süreç değildir. Çünkü okul hedeflerinin okul yönetimi ve öğretmenler de dahil olmak üzere ilgili paydaşlar ile birlikte belirlenmesi ve atılacak adımlara yönelik kararların ortaklaşa alınması, uygulamada öğretmenlerin değişime direnç göstermesini engeller ve işe sahip çıkmasını sağlayarak iş doyumunu ve motivasyonunu artırır. Ayrıca öğretmenlerin karar süreçlerinin içerisinde yer alması bilginin doğru anlamlandırılması, değerlendirilmesi, kullanılması ve güçlü bir kurum kültürü oluşturulması açılarından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin kararlara katılımı arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda çalışma nicel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Gaziantep'in Şehitkamil ilçesinde görev yapan 380 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri "Okul müdürleri liderlik stili" ve "Öğretmen kararlara katılım" ölçekleri ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel istatistikler, korelasyon analizi ve regresyon analizleri ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgusuna göre okul müdürlerini liderlik stilleri ile öğretmenlerin kararlara katılımları arasında orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki vardır. Aynı zamanda okul müdürlerinin liderlik stilleri öğretmen kararlara katılımının anlamlı bir yordayıcıdır. Araştırma bulgularından hareketle, okul müdürlerinin liderlik yaparken sergilemiş oldukları tavırların öğretmen üzerindeki etkisi göz önüne alınarak, kararlara katılım konusunda karar mekanizmalarının daha da güçlendirilmesi önerilir. Ayrıca güçlü bir kurum kültürünün oluşturulabilmesi içinde okul müdürlerinin koşullara ve olaylara uygun liderlik stilleri benimsemeleri ve böylelikle öğretmenlerin kararlara katılımlarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, liderlik stili, kararlara katılım, öğretmen

¹⁰ Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, gozdemir382@gmail.com

YABANCILARA TÜRKÇE DERSLERİNDE PROJEKTÖR KULLANIMI

Aytan Mammadova¹¹,

ÖZET

Yabancı öğrencilere Türkçe derslerinin teşkili zamanı derslerde teknik öğretim araçlarının kullanımının önemi büyük. Bu, öğrencilerin bilik ve ilgisini daha düzgün yönlendiriyor. Böyleki teknik araçların kullanımı zaman öğrencilerin derse olan ilgisi ve aktifliyi artırıyor. Ders süreci çok anlamlı ve ilginç geçiyor. Bu yüzden, de dersin semereliyini artırmal amacıyla ger bir öğretmen teknik öğretim araçlarını kullanmalı. Teknik öğretim araçlarının şu formları kullanılabilir:

1. Görsel arac (ekran vasıtaları). Film şeridleri, sessiz (lal) filmler və s. böyle araçlardır.
2. Görsel-işitsel arac (ses-ekran vasıtaları). Bu qrupa öğretim filmleri, belgesel filmler, TV şovlar, video kaydedici yazıları dahil.
3. İşitsel arac (sesli vesaitler). Bu qrupa ise teyp yazıları, radio yayınları, hemde, universitenin radiosu'nun yayınları dahildir.

Yabancılar Türkçe derslerinde projektör kullanılabilir. Projektörle yazı levhasında hazır materyal gösteriliyor. Projektörün önemi şu ki, öğretmen evde hazırladığı materyalleri onun aracılığıyla ders sürecinde levhada gösterebilir. Öğretmen, aynı zamanda çeşitli kitap ve dergilerde verilmiş cetvel ve şemaları da projektör aracılığıyla gösterebilir:

1. Cetveli okuyun. Read the table

Present	alıyorum, alıyorsun
Past	aldım, almışsınız
Future	alacağım, alırsınız

2. Cümleler kurun. Make up sentences

Arzu	kitap okuyor
	gazete
	dergi
	Mektup

Zor konuların öğretiminde projektör kullanımının büyük önemi var. Örneğin, "Ustanbul Üniversitesi" konusunu geçerken yeni kelimeler ve ifadeleri projektörle levhada göstererek geniş ve aydın şekilde yorumlamak olur. Bundan sonra öğrenciler hemin kelime ve ifadeler olan metni okumakta zorlanmayacaklar.

Örnek cümleleri de projektörle göstermek olur. Bu tür cümleler dersin daha ilginç geçmesine neden oluyor, öğrenciler örnek cümleler esasında kelime ve ifadeler yapıyorlar. Örnek cümleler öğrencilerin sözlü konuşmasını geliştiriyor. Örnek cümlelere aid çalışmalar projektörle levhada canlandırılıyor:

1. Resimde gördüğünüz kişilere ad verin. Give the people in the picture names.

Örnek cümle

¹¹ Doç. Dr., Azerbaycan, Sumgayıt, 6-cı mikrorayon, ev 35, menzil 11, aytanm@rambler.ru

Ortadaki kadının adı Melisa.

2. Resimde gördüğünüz kişilerin ne yaptığını söyleyin. Tell what the people in the picture do.

Örnek cümle

Ortadaki kadın yazı yazıyor.

Yabancı dillerin öğretiminde teknik araçların rolü çok büyük, böyle ki onların kullanımı hem öğretmenlerin hem öğrencinin işini kolaylaştırıyor, zaman tasarrufuna imkan veriyor, öğrenci öğrendiyi konuyu daha iyi ezberliyor, ve s. Bir kelimeyle, projektör kullanımı zamanı ders yüksek estetik ve emosyonel bir seviyede geçiyor, eyanilik sağlanıyor. Aynı zamanda teknik araçların kullanımı ile öğrenciler dersde bağımsız olarak çalışıyor ve incelemeler yapıyorlar. Günümüzde uygulanan interaktif eğitim üsullerinin birçoğunda öğretmenler elektron temel kullanıyorlar. Bu ise bir dersde öğrencilerle yapılan işin hacmini birkaç defa artırmak imkanını sağlıyor.

Anahtar Kelimeler: ders, öğrenci, Türkçe, projektör, levha

İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UYKU DÜZENİ VE AKADEMİK BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öznur Çelik¹², Şirin Karadon¹³,

ÖZET

Eğitim sürecinde akademik başarıyı düşüren bazı etmenler vardır; düzenli uyku bu etmenlerden bazılarıdır. Bu çalışmada öğrencilerinin uyku kalitesi ve akademik başarılarını yordama düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öğrencilerde uykusuzluğun ya da yetersiz uykunun birtakım dikkat dağınıklığı ve başarıda düşüş olması gibi sonuçlar doğurduğu gözlemlenmektedir. Bu durum özellikle odaklanamama ve öğrencinin başarıları konusunda sorunlar oluşturmaktadır. Öğrenciler günlük ödev ve sorumluluklarını yetersiz uyku yüzünden yeterince yapamamakta ya da ihmal etmekte; derslerine yeterince konsantre olamamaktadır. Çalışmamızla İzmir ili Gaziemir ilçesi Cengizhan İlkokulunda bulunan 7-8 yaş ve arası çocukların uyku kalitelerinin başarı düzeyine etkisi incelenmiştir, etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Uyku süresi, kalitesi ve düzenliliğin öğrenme kapasitesi, performans ve motivasyonun etkisi dikkate alınmıştır. Çalışmada, uyku düzeninin akademik performansı artırılabilceği ancak uyku eksikliğinin dikkat dağınıklığı, bilgi işleme ve motivasyon eksikliği gibi olumsuzlukların yol açabileceği olanaklara yer verilmiştir.

Uyku düzeninin dersteki başarıyı desteklediğine dair nicel ve nitel araştırma yöntemini kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemiyle öğrencilere uyku düzenleri ile ilgili anket yapılmıştır. Sınıf öğretmeni tarafından öğrencilerin uyku düzeni takip edilmiş olup sınıf gözlem formu doldurulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak akademik başarı için öğrencilerin güz dönemindeki öğrenme düzeyleri kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin uyku düzeni arttıkça akademik başarılarının arttığı tespit edilmiştir. Araştırmada sonuç olarak; uyku bozukluğunun öğrencilerde akademik başarıyı düşürdüğü görülmüştür.

Araştırmada veri toplama aracı olarak akademik başarı için öğrencilerin güz dönemindeki öğrenme düzeyleri kullanılmıştır.

Veriler Aralık 2024-Şubat 2025 tarihleri arasında bir ilkokulda okuyan 7-8 yaş arası öğrencilerin kendilerinden ve ebeveynlerinden toplanmıştır. Verilerin toplanmasında uyku alışkanlıklarını belirlemeye yönelik anket formu kullanılmıştır. Bu araştırma ilkokul öğrencilerinin uyku alışkanlıklarının derslerdeki başarılarına etkisinin değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır.

Nicel araştırma deseni kullanılmış olup araştırmaya sınıftaki öğrencilerin başarılarıyla uyku düzeni arasındaki ilişki anket ve gözlem yoluyla incelenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden eşit oranda kız ve erkek öğrenciler gözlemlenmiştir.

¹² Öğretmen, Sabiha Gökçen İlkokulu, oznurcelik942@gmail.com

¹³ Öğretmen, MEB, hahafa311@gmail.com

Araştırmada, ğrencilerin uyku düzeni arttıķķa akademik başarılarının arttıķı tespit edilmiştir. Araştırmada sonuç olarak; uyku bozukluğının öğrencilerde akademik başarıyı düşürdüğü görülmüştür.

Çalışmamızda dersteki başarı ve uyku kalitesi arasında paralel bir ilişki saptanmıştır.çocukta uyku düzeni oluştukça / uykusuzluk oranı düştükçe derste daha dikkatli olduğu başarısının arttıķı gözlemlenmiştir. bireylerin gece uyku süreleri azaldıkça dersteki başarı oranları da tersi olarak artmaktaydı. Uyku düzeni arttıķı derecede başarının da arttırdı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: düzenli uyku, akademik başarı, uyku alışkanlığı

ÇOK KÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA DİNİ SEMBOLLERİN TOPLUMSAL HAYATA ETKİSİ: MAKEDONYA ÖRNEĞİ "İZLENİMLERİM"

Öznur Çelik¹⁴,

ÖZET

Çok kültürlü toplumlarda dinin toplumsal yaşam üzerindeki etkisi farklı şekillerde korunmuştur. Makedonya örneği bunlardan biri olarak görülebilir. Makedonya'daki toplumsal yaşam, farklı dinlerin ve kültürlerin dağılımıyla şekillenmiştir. Makedonya'daki toplumsal yaşam, tarih boyunca farklı dinlerin, kültürlerin ve etnik unsurların etkisi altında oluşmuştur. Buradaki dini semboller, insanların yaşamlarında önemli bir yere sahiptir ve toplumsal yapıyı, gelenekleri ve inançları yansıtır. Bu yazıda, Makedonya'daki toplumsal yaşamda dinlerin varlığının işaretlerine dayanarak sembolik olarak elde edebiliriz. Ayrıca, bu sembollerin geleneksel yaşam tarzlarıyla nasıl iç içe geçtiğini, insanların dini inançlarını nasıl şekillendirdiğini ve toplumsal yapı ile nasıl ilişkili olduğunu inceleyerek başladık. Makedonya, yüzyıllardır farklı medeniyetlerin etkisi altında kalmış bir bölgedir. Bu inanç, Makedonya'da en yaygın olan Ortodoks Hristiyanlık yöntemi ile birlikte, özellikle dini semboller aracılığıyla insanların yaşam tarzında etkili olmaya devam etmektedir. Osmanlı döneminde bölgeye yerleşen Türkler ve diğer Müslüman topluluklar tarafından benimsenen İslamiyet ve az da olsa Katoliklik diğer dinlerdir. Bu dini inançlar halk arasında semboller ve ibadetler aracılığıyla da kendini göstermektedir. Makedonya'daki dini semboller, halkın dinini şekillendiren önemli unsurlardan biri olarak görülmelidir. Bunlar sembolik inançların görsel bir görünümüdür ve toplumsal yapıyı, değerleri ve kültürel yapıları oluşturur. Bu bağlamda dini semboller hem bireysel hem de toplumsal yaşamda önemli bir yere sahiptir. Bu genel olarak çok kültürlü toplumlarda, farklı dini inançların sembollerinin nasıl endüstriyel olduğu ve bu sembollerin toplumsal karşılıkları, kültürel bağlar, ekonomik koşullar ve değerlerin dağılımındaki rolü araştırılmaktadır. Makedonya'daki inançların günlük yaşam, toplumsal kimlik ve değerler üzerindeki etkileri gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, literatür taraması ve görsel yöntemler (fotoğraflar) kullanılarak çok kültürlü toplumlarda dini sembollerin toplumsal yaşamda yer alıp almadığı araştırılmaktadır. Ortodoks Hristiyanlıkta haçlar ve aziz ikonları yaygın dini semboller olarak vurgulanırken, İslam'da minareler, hilaller, yıldızlar ve Kur'an ayetleri öne çıkmaktadır. Bu semboller ibadethanelerden ev dekorasyonlarına kadar birçok alanda halkın ve kutsal güçlerin koruyucuları olarak görülmektedir. Dini semboller, inançları yansıtarak toplumsal uyum, kültürel işbirliği, ekonomik faaliyetler ve eğitim gibi alanlarda etkili bir rol oynar. Bayramlarda ve özel günlerde bu semboller toplumsal dayanışmayı ve birliği güçlendiren araçlar haline gelir. Ayrıca, modernleşmenin sembolleri olmalarına rağmen, orta ve yaşlı nesillerin tarihleri genç nesillere aktarılmaya devam etmektedir. Sonuç olarak, Makedonya'daki dini semboller halkın kimliğinin inşasında ve kültürel miraslarının korunmasında vazgeçilmez olmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: dini semboller, halk inançları, değerlerin aktarımı, manevi öğe

¹⁴ Öğretmen, Sabiha Gökçen İlkokulu, oznurcelik942@gmail.com

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINDA (2024) DİNLEME BECERİSİ

Şerife Cengiz¹⁵, Erol Duran¹⁶,

ÖZET

Dinleme, temel iletişim sürecinde ilk sırada yer almaktadır. Bu beceri, yaşamda aktif olarak; her an kullanılmaktadır. Kişinin çevresinde olan bitenleri anlayabilmesi, yaşamı idame ettirebilmesi, kendini doğru ifade edebilmesi, meslek yaşamında başarılı olabilmesi için önce bu beceriyi kazanmış ve etkili bir biçimde kullanıyor olması gerekir. Okuma yazma becerilerinin henüz kazanılmadığı okul öncesi dönemde, çocuğun insanlarla olan iletişimini sağlayan iki önemli beceri söz konusudur. Bunlardan biri dinleme, diğeri ise konuşmadır. Çocuğun yaşama hazırlanma serüveninde dinleme, öğrenmenin önemli adımlarındandır. Çocuk, alınan bilgiyi önce duyar yani dinler; sonra bu bilgiyi zihninde işler; yeri ve zamanı geldiğinde ise kullanır. Karşı tarafa düşüncelerini aktarmanın en temel yollarından biri olan konuşmanın temelinde de dinleme vardır. Erken yaşlarda dinleme becerisinin kazanılması ancak nitelikli ve işlevsel bir müfredat ile mümkündür. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitim programının dinleme becerisine yer verme durumunu incelemektir. Bu amaç dâhilinde öncelikle, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli' ne göre hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan dinleme becerisine ilişkin kazanımlar incelenecektir. Ayrıca müfredatta, dinleme becerinin geliştirilmesine yönelik ne tür etkinliklere yer verildiği değerlendirilecektir. Bu çalışma, nitel model ve bu modelin araştırma desenlerinden biri olan durum deseni ile tasarlanmıştır. 2024 Maarif Modeline göre hazırlanmış okul öncesi eğitim programı incelenmiş programdaki dinleme becerisine yönelik kazanımlar ve etkinlikler, içerik analizi tekniği ile değerlendirilmiştir. Programda dinleme becerisi, dört temel dil becerilerinden biri olarak yer almaktadır. Dinleme becerisinin geliştirilmesi; dinleme/izleme materyalinin seçimi, anlam oluşturma, çözümleme ve yansıma gibi alt becerilerle desteklenmiştir. Program içerisinde; şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro ve animasyon izleme gibi etkinliklerde çocukların aktif olması önerilmiştir. Bu süreçler, çocukların dikkatini, odaklanma becerilerini ve günlük yaşamla bağlantı kurma yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Program; çocukların ilgi alanlarına göre materyal seçmelerine izin verilmesine, dinledikleri/izledikleri içeriklerle ilgili tahminlerde bulunmalarına, karşılaştırmalar yapmalarına, materyaller hakkında kendi düşüncelerini ifade etmelerine, dinleme ortamlarını istedikleri gibi düzenlemelerine ve çocukların bu ortamlara ilişkin görüşlerini yansıtabilmelerine olanak tanınması hususuna da vurgu yapmaktadır. Sonuç olarak 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre hazırlanan okul öncesi eğitim programında, çocukların dinleme becerisinin geliştirilmesine ilişkin kazanımlara yer verildiği ve bu amaca yönelik çeşitli etkinlikler sunulduğu görülmektedir. Bu durumun çocukların dinleme becerilerini güçlendireceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Maarif modeli, okul öncesi, müfredat, dinleme becerisi

¹⁵ Öğr. Gör., Uşak Üniversitesi, serife.cengiz@usak.edu.tr

¹⁶ Prof. Dr., Uşak Üniversitesi, erol.duran@usak.edu.tr

ÖZET

"Ever Green Future" eTwinning projesi, çevre bilincini artırmak, sürdürülebilir bir yaşam tarzını teşvik etmek ve öğrencilerin çevresel sorunlara yönelik farkındalıklarını artırarak çözüm odaklı düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla hayata geçirilmiştir. Proje, farklı ülkelerden öğrencilerin iş birliği yaparak çevresel sorunları tespit etmelerini, bu sorunlara yönelik yaratıcı çözümler üretmelerini ve bu süreçte dijital araçları etkin bir şekilde kullanmalarını hedeflemiştir. Proje, çevre bilincini artırmak ve sürdürülebilirlik konularında farkındalık yaratmak amacıyla çok yönlü bir yaklaşımla planlanmıştır. İlk olarak, proje katılımcıları dezavantajlı gruplardan seçilmiş ve her ekipte kız öğrencilerin yer almasına özen gösterilmiştir. Proje başlangıcında öğretmenler ve öğrenciler için ön anketler uygulanmış, böylece katılımcıların başlangıçtaki bilgi düzeyleri ve ihtiyaçları belirlenmiştir. Katılımcılar, avatar ve videolar kullanarak kendilerini, okullarını ve şehirlerini tanıtmış, bu sayede kültürel etkileşim ve iletişim güçlendirilmiştir. Öğrenciler, şehirlerindeki çevre sorunlarını fotoğraflarla belgeleyerek bu sorunları "Kentlerimiz ve Sorunlarımız" adlı bir e-kitapta toplamıştır. Daha sonra, farklı ülkelerden öğrenciler karma takımlar halinde çalışarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmiştir. Proje sürecinde yapay zeka destekli bir chatbot geliştirilmiş ve öğrencilerin çözüm önerileri bu chatbot aracılığıyla bir araya getirilmiştir. Bu chatbot, proje boyunca öğrencilerin fikirlerini organize etmek ve anlamlı bir bütün oluşturmak için kullanılmıştır. Ayrıca, öğrenciler çevre koruma, sürdürülebilirlik ve geri dönüşüm temalı sloganlar oluşturmuş, bu sloganlar bir şiir haline getirilmiş ve dijital araçlarla görselleştirilmiştir. Proje kapsamında bir interaktif dijital oyun tasarlanmış ve çevre bilincini artırmaya yönelik bir webinar düzenlenmiştir. Tüm süreç boyunca Twinspace platformu üzerinden iletişim ve iş birliği sağlanmıştır. Proje sonunda, öğrencilerin çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konusundaki farkındalıklarında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Katılımcılar, çevresel sorunlara yönelik yaratıcı çözümler üretme ve bu çözümleri dijital araçlarla ifade etme becerilerini geliştirmiştir. Örneğin, öğrenciler çevre sorunlarını tespit etme ve çözüm önerileri geliştirme süreçlerinde daha bilinçli hale gelmiştir. Proje çıktıları arasında bir e-kitap, interaktif dijital oyun, şiir, sloganlar ve bir yapay zeka chatbotu yer almıştır. Bu ürünler, öğrencilerin hem bireysel hem de takım çalışması becerilerini geliştirmelerine olanak tanımıştır. Ayrıca, proje sürecinde öğrenciler arasında kültürel etkileşim ve iş birliği becerileri güçlenmiştir. Proje sonunda yapılan değerlendirme anketleri, katılımcıların çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularındaki bilgi düzeylerinde %60'tan fazla bir artış olduğunu göstermiştir. Proje, çevre bilincinin artırılmasında dijital araçların ve iş birliğine dayalı öğrenme yöntemlerinin etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik çözüm odaklı düşünme becerilerinin geliştiği ve bu süreçte dijital beceriler kazandığı gözlemlenmiştir. Bu tür projelerin daha geniş kitlelere ulaşması için ulusal ve uluslararası düzeyde yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca, çevre bilincini artırmak için daha fazla dijital araç ve yenilikçi yöntemlerin kullanılması faydalı olacaktır. Proje çıktılarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılması, diğer okullarla

¹⁷ Öğretmen, Tekkeköy Ali-Emine Kahvecioğlu MTAL, akbulut.nurullah.1010@gmail.com

¹⁸ Öğretmen, Emirdağ Gülsüm Hatun MTAL, ulasyasemin208@gmail.com

paylaşılması ve farklı yaş gruplarını kapsayacak şekilde genişletilmesi önerilmektedir. Özellikle yapay zeka destekli araçların çevre eğitimi süreçlerinde daha yaygın kullanımı teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Çevre bilinci, Geri dönüşüm, Yapay zekâ

MESLEKİ EĞİTİMDE STAJ DEĞERLENDİRMESİNDE YAPAY ZEKA VE OTOMASYON DESTEKLİ DİJİTAL İÇERİK TABANLI YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR

Hasan Boruza¹⁹, Bünyamin Kıvılcım²⁰,

ÖZET

"I Teach You" (Sana Öğretiyorum) konsepti, mesleki eğitimde staj değerlendirilmesi süreçlerine yönelik dijital içeriklerin ve yapay zeka destekli otomasyonun entegrasyonunu sağlayan yenilikçi bir model sunmaktadır. Bu model, öğrencilere hem pratik yeterlilik kazandırırken hem de staj süreçlerinde gelişimlerini izlemek için güçlü dijital araçlar sunar. Yapay zeka ve otomasyon, eğitim sürecini daha verimli hale getirirken, öğrenci gelişimini takip etmek ve değerlendirmek için önemli bir rol oynar.

Staj dönemindeki öğrenciler için geleneksel yazılı raporlar ve değerlendirmeler yerine, "I Teach You" modeli görsel ve dijital içeriklerle desteklenen bir yaklaşım getirir. Özellikle video tabanlı içerikler, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini daha somut bir şekilde sergileyebilmelerine olanak tanır. Öğrenciler, stajlarının başında "i" (ben) klipi ile kendi yeteneklerini, hedeflerini ve motivasyonlarını paylaşarak kişisel gelişimlerinin bir başlangıcını yaparlar. Bu klipler, hem öğrencinin potansiyelini ortaya koyar hem de öğretmenler ve staj danışmanlarına öğrencilerin gelişim süreçlerini izleme fırsatı sunar.

Eğitimde yapay zeka destekli sistemler, bu dijital içeriklerin analizini yaparak öğrencilere anlık geri bildirim sağlar ve ilerlemelerini takip eder. "Öğretme Klipi", staj süresince öğrencinin ulaşması gereken mesleki yeterlilikleri açıklayan 20 dakikalık bir videodur. Bu içerik, öğrencilerin hangi beceriler üzerinde yoğunlaşmaları gerektiğini ve hangi yeterlilikleri kazandıklarını net bir şekilde gösterir. Yapay zeka, bu kliplerden elde edilen verileri kullanarak öğrencinin ilerleyişini analiz eder ve ona yönelik kişiselleştirilmiş geri bildirimler sunar.

"Sen Klipi" ise öğrencilerin staj süresindeki deneyimlerini ve kazandıkları yetkinlikleri video aracılığıyla belgelemelerini sağlayan bir araçtır. Öğrenciler, bu klipleri dijital portföylerine kaydeder ve değerlendirme aşamasında bu içerikler, öğrencilerin gelişimini objektif bir şekilde göstermek için kullanılır. Bu sistem sayesinde, öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişim daha şeffaf hale gelir ve öğretmenler, öğrencilerinin gelişimlerini daha kolay izleyebilirler.

Sonuç olarak, "I Teach You" konsepti, mesleki eğitimde staj değerlendirmelerinde dijital içerikler, yapay zeka ve otomasyon kullanarak daha verimli ve kişiselleştirilmiş bir eğitim süreci sunmaktadır. Bu model, öğrencilerin gelişimlerini daha somut bir şekilde izlemeyi ve değerlendirmeyi mümkün kılarken, aynı zamanda öğretmenlerin ve staj danışmanlarının daha doğru, objektif ve veriye dayalı kararlar almasına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim; Görsel Öğrenme, Dijital Portföy, Pratik Yeterlilikler, Video Tabanlı Eğitim

¹⁹ Öğretmen, Ordu / Altınordu, hboruza@gmail.com

²⁰ Öğretmen, Ordu / Altınordu, bunyaminkivilcim@hotmail.com

SIHİZM'İN KUTSAL METİNLERİ VE EĞİTİMDEKİ DEĞER ANLAYIŞI

Öznur Çelik²¹,

ÖZET

Bu çalışma, Sihizm'in kutsal metinlerinin, bu inancın temel etik prensiplerinin, toplumsal sorumluluk anlayışının ve Tanrı inancının bir araya getirilerek, Sih toplumunun manevi ve ahlaki gelişimindeki temel değerleri nasıl inşa ettiğini ve sürdürdüğünü incelemektedir. Sihizm'in kutsal metinleri, sadece dini bir rehber işlevi görmekle kalmayıp, aynı zamanda bireylerin ve toplulukların sorumluluk bilincini geliştiren bütüncül bir eğitim anlayışını da desteklemektedir. Hindistan'ın Pencap bölgesinde ortaya çıkan ve Guru Nanak'ın öğretileriyle sistemleşen Sihizm, bölgedeki çeşitli mistik geleneklerden önemli ölçüde etkilenmiş özgün bir inanç sistemidir. Bu din, bireyin ruhsal olgunlaşmasına, karşılıklı yardımlaşmaya, her türlü özgürlüğe ve sosyal adaletin tesisine büyük önem vermektedir. Guru Nanak'ın temel öğretileri, tek bir Tanrı'nın varlığını, bireylerin toplumsal ve etik sorumluluklarını ve toplum içindeki aktif rollerini vurgulamaktadır. Sihizm, hem bireysel düzeyde ruhsal derinleşmeyi hem de toplumsal düzeyde manevi gelişimi hedefleyen çok katmanlı bir yapıya sahiptir.

Sihler için en yüksek dini otorite ve saygı duyulan rehber konumunda olan kutsal kitap Guru Granth Sahib, Sihlerin eğitim ve değerler sisteminin temelini oluşturmaktadır. Bu kutsal metinlerde cehalet, bireyin ruhsal sağlığını tehdit eden bir hastalık olarak tanımlanır ve Guru Granth Sahib'in bu cehaletle mücadele etmek ve doğru yolu göstermek amacıyla gönderildiğine inanılır. Sih eğitiminde şefkat, merhamet ve manevi destek gibi değerlerin öğretilmesi, bireylerin hem fiziksel hem de ruhsal iyilik hallerinin korunmasına yardımcı olan önemli unsurlar olarak kabul edilir. Ayrıca Sihizm, karşılıksız yardımseverlik ve topluma hizmet gibi değerleri ön plana çıkararak, bu ilkeleri hayata geçirmeye yönelik manevi bir yaşam tarzını teşvik etmektedir. Sadece bireysel kurtuluşu değil, aynı zamanda tüm toplumun refahını ve adaleti tesis etmeyi amaçlayan Sih inancı, bütün insanlara eşit bir bakış açısıyla yaklaşmayı dindarlığın temel bir göstergesi olarak kabul eder. İnsanın kendi iç dünyasını kontrol altına alması, dünyayı fethetmekle eşdeğer tutulurken, toplumsal dayanışmanın bir gereği olarak yardımlaşma ve sorumluluk olarak hizmet etme anlayışı sürekli olarak teşvik edilir. Bu metin analizi ve kapsamlı inceleme süreci, yorumlayıcı yöntem teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, Sihizm'in kutsal metinleri, Sihler için vazgeçilmez bir ahlaki ve manevi değer kaynağıdır. Bu metinler, inananlarına adalet, özgürlük, dürüstlük, fedakarlık ve hizmet etme gibi evrensel değerleri öğretirken, sadece teorik bilgi sunmakla kalmaz, aynı zamanda onların ruhsal, kişisel ve sosyal gelişimlerine de derinlemesine katkıda bulunur ve yaşamlarının her alanında onlara rehberlik etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kutsal metin, eğitim, değer anlayışı

²¹ Öğretmen, Sabiha Gökçen İlkokulu, oznurcelik942@gmail.com

TÜRKİYE’ DEKİ VE DİĞER ÜLKELERDEKİ ÖĞRENCİLERİN BESLENME TUTUMLARININ VE ÜLKELERDEKİ BESLENME PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

Şule DEMİR²²,

ÖZET

Bu araştırmada amaç Türkiye’ de ve diğer ülkelerde eğitim gören öğrencilerin beslenme tutumlarını ve sağlıklı gıdaya erişimini, okullarda sağlıklı beslenme üzerine yapılan çalışmaları ve ülkelerin beslenme üzerine uygulamış olduğu programları incelemektir.

Dünyanın her yerinde çocukların bedensel ve zihinsel becerilerinin gelişebilmesi için en temel ihtiyaçlardan biri de iyi besinlere düzenli bir şekilde erişebilmesidir. Sağlıklı bir beslenme alışkanlığı edinilmesinde okul ortamı öğrenciler için dikkate değer bir yere sahiptir. Araştırmada gelişmiş ülkeler de dahil diğer ülkelerde özellikle kahvaltı öğününü atlayan öğrencilerin olması ve dengesiz beslenmeden kaynaklı obezite ile mücadelenin olması tespit edilirken, gelişmemiş ülkelerde de okul çağındaki çocukların sağlıklı besinlere ulaşma güçlüğünden dolayı açlık ve hastalık ile karşı karşıya kaldığı yapılan çalışmalarda belirlenmiştir.

Bu çalışmada değerlendirilen tüm çalışmalar veri toplama tekniği, konu, yıl vb. parametrelere göre incelenmiştir. Araştırma yöntemi olarak doküman analizinden yararlanılmıştır. Okul beslenme eğitimi programlarında İngiltere, İspanya, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, Afrika ülkeleri ve Türkiye’de sırasıyla "Food in School", "The PERSEO", "EPODE", "HEALTHY", "NFSI", "Beslenme Dostu Okul" uygulananlardan bazılarıdır. Türkiye’de ayrıca "Okulumda Sağlıklı Besleniyorum" ve "Yemekte Denge" gibi programlar da eğitimde beslenme adına hayata geçirilmiştir. Dünya genelinde okul beslenme eğitimi programları ücret alınmaksızın ya da düşük ücretli olarak bireysel, bölgesel veya ülkesel şekilde uygulanabilmektedir. Türkiye’de sağlıklı yaşam ve beslenmeyi temel alan eğitim programları okullarda faaliyete geçirilmiş, öğrenci bilgi düzeyi ve beslenme alışkanlıklarında iyileşme hedeflenmiştir. Pansiyonlarda kalan, taşınmalı eğitime tabi veya ihtiyacı olan öğrencilere ücretsiz yemek desteği sağlanmış ve sağlanmaya devam ettiği görülmüştür. Bunun yanı sıra beslenmenin; okul kantininden alınan gıdalar, yemekhanesi olan okullarda okul yönetiminin uygun gördüğü haftalık yemek programları, ailenin belirlediği veya öğrencilerin evlerinden getirdikleri yiyecekler ile gerçekleştirilebildiği de belirtilmiştir.

Sonuç olarak, sağlıklı bir toplumun sağlıklı bireylerden oluştuğu görüşüne dayanarak okulun her kademesinde beslenme bilgisi dersinin ders programlarında yer almasının, besin okuryazarlığının artırılmasının, imkanlar ölçüsünde ulusal düzeyde okullarda ücretsiz kahvaltı ve öğle yemeği programlarının oluşturulmasının, okul yemek standartlarının oluşturulmasının öğrencilere ve dolayısı ile topluma sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırılmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme, Okul, Öğrenci

²² Öğretmen, Ali Topçuoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sule_demir_88@hotmail.com

KOMŞUNU TANI, GÜVENDE OL!

Şenol Kutucu²³,

ÖZET

İlköğretim Öğrencilerinin Komşuluk İlişkilerini ve Komşu Ziyaretlerini Kavraması. İlköğretim dönemi, çocukların kişisel gelişimlerinin temel taşlarının atıldığı, toplumsal değerleri öğrenmeye başladıkları önemli bir süreçtir. Bu dönemde kazandırılacak değerlerden biri de komşuluk ilişkileridir. Komşuluk, bireylerin birbirlerine duyduğu güven ve yardımlaşma anlayışının en belirgin olduğu sosyal bağlardan biridir. İlköğretim öğrencileri, komşularıyla kurdukları olumlu ilişkiler sayesinde, paylaşmayı, empati yapmayı ve karşılıklı saygı ve sevgiyi öğrenirler. Evlerinin çevresinde oynarken tehlike anında iyi ilişkiler içinde olduğu komşusunu sığınacağı bir liman olarak görülebilir. Aynı zamanda, komşuluk ilişkileri çocukların sosyal becerilerini geliştirirken, onlara toplumsal sorumluluk bilinci kazandırır.

Komşu ziyaretleri ise bu ilişkilerin güçlenmesi ve devam etmesi için çok önemli bir yöntemdir. Komşu ziyaretleri sırasında elimizde hediyelerle gitmek onlara verdiğimiz önemi belirtmek açısından oldukça önemlidir. Evde pişen yemekten bir tabak ikram etmek kaynaşma açısından önemlidir. Ailelerin, çocuklarına komşu ziyaretleri yaparak bu değerleri öğretiyor olmaları, onların gelecekteki sosyal yaşamlarında büyük rol oynar. Ziyaretler sırasında çocuklar, farklı yaş gruplarındaki insanlarla iletişim kurarak, iletişim becerilerini ve sosyal zekalarını geliştirir. Toplumda ihtiyacımız olan sosyal barışın gelişmesi için çok önemlidir. Ayrıca komşu ziyaretleri, insanlara yardım etme, başkalarına değer verme ve birlikte vakit geçirme gibi toplumsal değerleri pekiştirir.

Teknolojinin gelişmesi ve modern yaşamın getirdiği hız, zaman zaman komşuluk ilişkilerinin zayıflamasına yol açabiliyor. Çeşitli bilgisayar oyunları cep telefonu ve tablet gibi zamanı boşa harcamak teknolojiye bağımlı bireyler komşularına zaman ayırmak şöyle dursun kendi ailesine bile zaman ayırmamaktadırlar. İşte bu noktada ailelere çok iş düşmektedir. Bir yolunu bulup komşularımızın önemi öğretilmelidir. Çocuklara komşuluk kültürünü öğretmek, sadece aile içindeki bağları güçlendirmekle kalmaz, aynı zamanda toplumda güvenli, dayanışma içinde yaşayan bireyler yetiştirilmesine de yardımcı olur.

Sonuç olarak, ilköğretim çağındaki çocuklar için komşuluk ilişkilerinin ve komşu ziyaretlerinin önemi büyüktür. Bu tür ilişkiler, onların sosyal becerilerini geliştirmelerine, empati kurmalarına ve sağlıklı toplum ilişkilerinin temellerini atmaları için önemli fırsatlar sunar. Komşuluk, bir toplumun en temel yapı taşlarından biridir ve bu değerlerin çocuklara erken yaşta kazandırılması, toplumun daha güçlü ve sağlıklı bir yapıya kavuşmasına yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Güven, Huzur, Dayanışma, Sosyalleşme

²³ Öğretmen, Şeker İlkokulu, Amasya, skutucu2005@hotmail.com

HALK EĞİTİMİ MERKEZİ YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI YÖNETSEL SORUNLAR

Hiyem Kurt²⁴, Elvan Yılmaz Sarı²⁵,

ÖZET

Yaş, cinsiyet, eğitim durumu ne olursa olsun temel hedefi tüm bireylerin öğrenimlerinin hayat boyu devam etmesini sağlamak olan Halk Eğitimi Merkezlerinin değişen ihtiyaçlar karşısında gerekliliği arttığından karşılaştıkları yönetsel sorunların belirlenmesi ve çözülmesi gerekmektedir. Araştırmanın amacı halk eğitim merkezlerinde görev yapan yöneticilerinin karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden “doküman analizinin” yapıldığı araştırmada 6 makale, 4 yüksek lisans ve 2 doktora tezi incelenmiştir. Toplanan veriler, içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre halk eğitimi merkezi yöneticilerinin yönetim sürecinin planlama aşamasında iç paydaşlardan ve mevzuattan; örgütlenme aşamasında personel yetersizliğinden, fiziki mekânlardan, eğitici görevlendirilmelerinden, kursiyerlerden, açılacak kurs modüllerinden, kurs modüllerindeki mesleki ve teknik kursların fazlalığından, genel kursların sayısının azlığından, mevzuatın muğlaklığından, bütçe yetersizliğinden, malzeme araç ve gereç yetersizliğinden, modül içeriklerinin teorik konularının süresinin uygulama süresinden fazla olmasından ve denetimden; yöneltme ve eşgüdümleme aşamasında yöneticilerden, iletişimden, toplumsal, sosyal, kültürel ve siyasi yapıdan; kontrol aşamasında öğreticiler, kursiyerler ve kursların denetimiyle ilgili sorunlar, geri dönüt alma durumundan ve kursların iş piyasasının gereksinimlerini karşılayabilme derecesinden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları anlaşılmıştır. Araştırmada ayrıca kursiyerlerin çoğunluğunu ev hanımı olan kadınlar oluşturduğundan dolayı ciddi devamsızlık sorunlarının yaşandığı tespit edilmiştir. Denetim açısından yaşanan en önemli sorunların ise ulaşım, kursların fazlalığı ve denetimde zaman sorunu olduğu ortaya çıkmıştır. Yaşanan bu sorunların çözümüne ilişkin önerilerinin başında, planlama toplantılarının mülki amirler ve diğer paydaş kurumlarca önemsenmesi, halk eğitimi merkezleri için bağımsız hizmet binalarının yapılması, kursların fiziki olanaklarının geliştirilmesi, usta öğretici görevlendirmelerinde eğitim düzeyi ve yeterliklerin öncelikli olması için mevzuat değişikliğinin yapılması gelmektedir. Bununla birlikte kursiyerlere malzeme ve mali destek sağlanması, kursiyerlerin ikinci bir kursa kayıt olması ile ilgili yasal mevzuatın güncellenmesi, uzaktan eğitim hizmeti veren HEMBA bilişim ağında yetişkinlerin hizmetine sunulan kurs çeşitliliğinin artırılması, modül içeriklerinin mesleki kurslardan ziyade hobi kurslarına uygun olacak şekilde güncellenmesi, kursların denetimi için kurum yöneticilerine ulaşım desteğinin sağlanması, denetimlerde il/ilçe hayat boyu öğrenmeden sorumlu şube müdürü ve maarif müfettişlerinden destek alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halk Eğitimi, Halk Eğitimi Merkezi, Hayat Boyu Öğrenme,

²⁴ Kozlu Halk Eğitimi Merkezi, Hiyem67@hotmail.com

²⁵ Kozlu Halk Eğitimi Merkezi, elvanyilmazsari@hotmail.com

OKULÖNCESİ EĞİTİMDE OYUN ETKİNLİKLERİNİN ÖNEMİNE VE UYGULANIŞINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Selcan Kurnaz²⁶,

ÖZET

Oyun ,çocuğun dünyasını zenginleştiren ,yaşamını biçimlendiren ,onu akranlarıyla kaynaştıran bir uğraştır.Oyun etkinliklerinin amacına uygun öğretilmesi ve oynanması için yapılan çalışmalar ,okulöncesi eğitiminde önemini ortaya koymakta hem de çözüm gerektiren bir sorun olduğunu göstermektedir.Oyun çocuğun dış dünyayı algılama şeklidir ve Türk Dil Kurumunun sözlüğünde on ayrı anlamıyla verilmiştir. Bunlardan iki tanesi şöyledir.Yetenek ve zeka geliştirici belli kuralları olan ,iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence "tenis,tavla,çelik çomak oyunu. ikinci tanım ise,bedence ve zihince yetenekleri geliştirmek amacıyla yapılan çevikliğe dayanan her türlü yarışmadır.Oyun çocukların eylem düzeyinde katılım gösterdikleri ,düşünce ve duygularını ifade ettikleri meraklarını giderecek araştırma ve gözlem yapma olanağı buldukları,yeni yeni keşiflerde bulundukları ,nesnelerle ve kişilerle etkileşim içinde bulundukları haz verici bir etkinliktir.Oyun sırasında çocuk pek çok şeyi kendi kendine deneyerek öğrenmekte ,kendisinde gizil güç olarak var olan yetenekleri geliştirmekte ,birçok beceriyi zorlanmadan kazanmakta ,yetişkinin ve dış dünyanın baskısından kurtulmaktadır,onu farklı hayallere ve dünyalara götürmektedir.Oyun gönüllü bir etkinlik olduğu için iç süreci harekete geçirir.Bunun ötesinde çocuğun girişimi için güvenli bir ortam ve uygun belirsizlik sağlar .Oyun sırasında çocuğun soyutlama yapması gerektiği içinde bilişsel olarak çaba harcamak ve konuyu kendine katma zorunluluğu vardır. Böylece çocuğun gelişimi için uygun ortamı oluşturur.Çocuğun oyun sırasında yapacağı bütün davranışlar belli değildir.Çocuk bir davranışta bulunur, birlikte oynadığı arkadaşı çocuğun davranışı doğrultusunda başka bir davranışta bulunur.Yani oyun sırasında oyuncuların davranışları birbirlerinin davranışlarının nasıl gelişeceği üzerine etkide bulunur.Bu etkileşim oyuncuların birbirlerinin isteklerini istemeleri sayesinde gelişirse oyun gitgide zenginleşir ve bütün çocuklar birbirlerini ileri çekerler .Oyun sırasında oyuncuların davranışları birbirlerini karşılıklı olarak belirlediği için her davranış önceden belirlenmiş değildir.Okulöncesi eğitimde çocukların gelişiminde ve eğitimlerinde önemli bir role sahip olan oyun,çocuğun vazgeçilmez uğraşdır.Bu araştırmada okulöncesi eğitimde oyun etkinliklerinin önemine ve uygulanişına yönelik okulöncesi öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.Çalışma nitel bir araştırma çalışması olup veriler 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezinde ve ilçelerinde çalışan dokuz(9)okulöncesi öğretmeniyle sınırlandırılmıştır.Araştırma verileri ,yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir.Araştırma nitel araştırma örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemleri arasında yer alan "uygun örnekleme yöntemi"seçilmiştir.Toplanan veriler içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.Araştırma sonuçlarına göre ,oyun etkinliklerinin okulöncesi eğitim dönemi boyunca önemli,kritik ve oyunla öğrenmenin etkin olduğu oyun etkinliklerine gereken önemin verildiği,kurallı oyunlar oynanmadan önce kuralların açıklandığı,uygulamalı olarak gösterilip öğretildiği,oyuna katılmak istemeyen öğrencinin oyuna katılma konusunda zorlanmadığı ve oyunun,çocuğun psiko-motor gelişimi,sosyal ve duygusal gelişimi ve dil ile zihin gelişimi için önemli bir yer tuttuğu tespit edilmiş,oyunlar ile ilgili okulöncesi öğretmenlerinin kendilerine özgü bazı değişik uygulamalar yaptıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi, eğitim, oyun etkinlikleri

²⁶ Öğretmen, Afyonkarahisar, selcankurnaz03@gmail.com

ÖZET

Örgütlerde açık iletişim insanların birbiriyle olan sosyal ilişkileri, inovasyon ve başarı için kritik öneme sahiptir. Fakat örgüt içinde çalışanlar bazı sebeplerden dolayı kendi fikirlerini belli etmeyip örgütün içerisinde oluşan ortak aklı kabul ederler. Bu durum örgütsel sessizlik olarak adlandırılır ve grubun doğru karar verme sürecini olumsuz etki eder. Kişilerin kendi fikirlerini belli etmeyişinin sebebi otoriter bir yönetim anlayışından kaynaklandığı gibi örgüt içerisinde bireyler arasındaki güven problemlerinden dolayı da olabilir. Örgütteki kültürel faktörler de bireylerin kendini geri çekmesine sebep olabilir. Örgütte hakim olan bu sessizlik örgütteki bireylerde zamanla oluşan motivasyon kaybına, alınan kararların yeterince değerlendirilip zayıf yönlerinin belirlenememesine, daha doğru ve etkili olacak kararların grupla paylaşılmasına neden olabilir. Bu çalışma örgütsel sessizlik olgusunun kapsamlı bir şekilde incelenmesini ve organizasyonlarda etkili bir iletişim kültürünün nasıl oluşturulabileceğine dair stratejik öneriler bulmayı amaçlar. Ayrıca örgütlerde alınan kararların daha kaliteli ve etkili kararlar alınmasını amaçlar. Hem akademik hem de uygulamalı düzeyde bu konuya yönelik farkındalığın artırılması, sürdürülebilir örgütsel başarı için kritik bir gerekliliktir. Bu çalışmada örgütlerde yaşanacak bu problemle ilgili bir çözüm sunması adına Şeytanın Avukatı ve diyalektik sorgulama gibi tekniklerden bahsedilecektir. Her iki yöntemde de problemin yaşandığı örgütler iki gruba ayrılır ve bu gruplara birer görev verilir. Şeytanın Avukatı tekniğinde bir grup yaşanan sorunla ilgili ne gibi çözüm yollarının olabileceğini araştırıp sunar buna karşın Şeytanın avukatı olarak atanan diğer grup bulunan bu çözüm yollarının olası dezavantajlarını anlatır. Karşılıklı tartışmalar neticesinde en faydalı bulunan çözüm kabul edilir. Diyalektik sorgulama tekniğinde de bu yaşanan problemle ilgili bir tez bir de antitez oluşturulur. Gruplardan biri tezi diğeri antitezi savunur ve bu tartışma yoluyla çözüm bulunmaya çalışılır. Bu teknikler grup içerisinde ki kişilerin belirtilen fikirlere eleştirel yaklaşmasını sağladığı gibi bu yaklaşımı dile getirme fırsatı da sunar. Ayrıca alınacak kararların doğruluğunu ve kalitesini de artırır. Tartışma ortamı yaratılarak grup içerisinde ki bireylerin değerli fikirlerini belli etme imkanı örgüt içinde sağlanmaya çalışılır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Sessizlik , Şeytanın Avukatı, Diyalektik Düşünme

²⁷ Kdz . ereğli özel eğitim uygulama okulu 1.kademe, yilmazkazan54@gmail.com

²⁸ Nuran ve Celal Gülşen MTAL, erustabircan@gmail.com

²⁹ Tepebaşı ilkokulu, imrankaya.37@gmail.com

DEĞERLER YAPAY ZEKÂ İLE DAHA KALICI

Numan Yıldız³⁰, Bahanur Yıldız³¹,

ÖZET

Değerler toplumun temel taşlarından bir tanesidir. Değerlerinden uzak genç nesiller ise toplumun geleceğinin en büyük sorunlarından birini teşkil etmektedir. Değerler geçmişin mirası olsa da geleceğin tohumlarını oluşturmaktadır. Bugün toprağa atılan tohum ne kadar kaliteli olursa yarın filizlenen fidan ve sonrasında büyüyen ağaç da o kadar sağlam ve kaliteli olacaktır. İçinde bulunduğumuz zamanın bir getirisi olarak gençlerin teknoloji ile bir arada bulunma hali sebebiyle teknolojiyle geçirdiği zamanın her geçen gün arttığı görülmektedir. Gençlerin teknolojik öğrenmeye olan yatkınlığı toprağa atılacak “değer” tohumunun da teknolojik ortamda yetişmesi gerektiğini göstermektedir. Teknoloji ve değerlerin bir arada büyüüp gelişmesi gerekmektedir. Çünkü teknolojinin içine doğan bir neslin teknolojiden uzak olmasının düşünülmesi yersiz olacaktır. Bununla beraber zamana uygun yöntemlerle değerleri aktarmak gerekmektedir. Teknolojiyle iç içe yaşayan günümüz gençlerinin değerleri öğrenmesi ve içselleştirmesi için de teknolojiden yararlanmak yerinde olacaktır. Bu sebeple yarınları inşa edecek gençleri eğitmek için geçmişi inşa eden yöntemlerden çok daha fazlasına, durum ve şartlara uygun olanına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkarak yapılan çalışmada teknolojiyi yerinde kullanmanın değerleri aktarma ve kalıcılığını sağlama noktasında yapay zekâ araçlarını kullanmanın etkisi araştırıldı. Yaparak yaşayarak öğrenmenin kalıcı öğrenmeye olan katkısı dolayısıyla öğrencilerin hangi yapay zekâ araçlarının kullanılacağı ve hangi değerler üzerinde odaklanılacağı ve nasıl aktarılacağı beyin fırtınası yapılarak çalışma grubu tarafından kararlaştırıldı. Üzerinde çalışma kararı alınan değerler çalışma grubu tarafından yapay zeka kullanılarak hazırlanan materyallerle öğrencilere aktarıldı. Her bir değer için farklı bir yapay zekâ aracı kullanıldı. Yapay zeka araçları kullanımının değerleri içselleştirmedeki durumunu gözlemlemek için çalışma grubuna nitel araştırma yöntemlerine dayalı olarak hazırlanan açık uçlu sorular sorarak veriler toplandı. Yapılan araştırma neticesinde öğrencilerin hem teknolojiye olan yatkınlıkları hem de teknolojik gelişmelere olan merakları kazandırılmak istenen davranışın onların ilgilerini çekecek şekilde yapılmasının daha etkili olduğunu göstermektedir. Bunun yanında gençlerin ilgilerini çeken şeylerle kazandırılmak istenen davranışlar bir araya geldiğinde öğrenme kendiliğinden gerçekleştiği görülmektedir. Gençlerin ilgisini çeken şeyleri yaşayarak ve keşfederek yaptığında ise bilginin içselleştirildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: yapay zekâ, değer, değerler eğitimi

³⁰ Öğretmen, Şehit Tayfun Özköse İmam Hatip Ortaokulu Tekkeköy Samsun, numanyildiz28@hotmail.com

³¹ Öğretmen, Samsun Anadolu İmam Hatip Lisesi İlkadım Samsun, bahanurtaflan@gmail.com

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA YAKLAŞIMLARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ

Sevilay Yılmaz³²,

ÖZET

Çocukluk dönemi; bebeklik, ilk çocukluk, son çocukluk, erinlik, ergenlik gibi dönemleri kapsamaktadır. Çocukların gelişim alanlarının yetişkinlerinki kadar olgunluğa sahip olmadığı bilinmekte, bu gelişimin tam anlamıyla on sekiz yaşını geçtikten sonra yetişkinlik döneminde tamamlandığı bilinmektedir. Çocukların gelişimi, içerisinde doğduğu çevreden ve bireysel özelliklerden etkilenmektedir. Çocuklar içinde bulundukları güven ortamında, fizyolojik ihtiyaçları karşılandıktan sonra zengin uyaranlar, etkili öğretim yöntem ve teknikleri, yetin bir öğretmen ve kaliteli bir öğretim süreci sonucunda öğrenmelerini gerçekleştirebilirler. Bu sayede hem başarılı hem de mutlu çocuklar yetişmiş olmakta, haklarını öğrenmekte ve gerekli durumlarda kullanabilmektedirler. Okul öncesi öğretmenlerin çocuk haklarına olan yaklaşımları çocuğun hayatının ve kişiliğinin şekillenmesinde etkili olacaktır. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin çocuk haklarına ilişkin yaklaşımları bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Çocukların okul öncesi dönemde haklarını öğrenip hayata geçirebiliyor olmaları aldıkları eğitime bağlıdır. Bu eğitim ailede başlamakta; aile, öğretmenler ve içinde yaşanan çevre ile şekillenmektedir. Öğretmenlerin, çocuk hakları konusundaki düşünceleri çocuklara verdikleri eğitime yansımakta, bakış açısı ve tutumlarına göre çocuklara çerçeve oluşturmaktadır. Bu yüzden okul öncesi dönemde öğretmenlerin çocuk hakları konusundaki yaklaşımlarının nasıl olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu da problem cümlesi olarak araştırılmaya değer bulunmuştur. Okul öncesi eğitiminde öğretmenlerin çocuk haklarına yönelik yaklaşımlarını en çok çalışan ülke, en çok çalışan yazar, en çok atıf alan yazar, ortak kelime analizi gibi başlıklar altında ortaya çıkarmak ve bu bağlantılar arasındaki ilişkileri haritalandırmaktır. Bu araştırma ile okul öncesi öğretmenlerinin çocuk haklarına yönelik farkındalıklarını çözümlemenin yanı sıra, çocuk hakları konusundaki farkındalık durumlarına yönelik değerli veriler ortaya çıkaracağı düşünülmektedir. Ayrıca elde edilecek sonuçların hem mesleğini icra eden hem de bu mesleğin eğitimini alanlara katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem belirli bir alanda, bölgede, dönemde ve konuda hazırlanmış yayınların ve aralarındaki ilişkilerin sayısal olarak analiz edilmesine dayanmaktadır. Elde edilen verilerin, bir sınıflandırma yapılarak genel bir çerçeve oluşturmak amacıyla kullanılmaktadır (Demir ve Aracı, 2022:28). Bibliyometrik analiz literatürde olan çalışmaları farklı bakış açılarından konuyu ele alarak sayısal veriler kullanma yoluyla görselleştirmektedir. Böylece eksik noktaları fark etmekte, yeni yapılacak ola çalışmalara bir yol haritası sunmaktadır. Bu sayede analiz açık net bir şekilde yapılmakta, verilerin tutarlılığı ve güvenilirliği yükselmektedir. Bu çalışmada VOSviewer’da programı analiz amacıyla kullanılmıştır (Rialti et al. 2019:2054).

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çocuk hakları, okul öncesi öğretmen, bibliyometrik analiz

³² Öğretmen, Şehit Tuğgeneral Bahtiyar Aydın Anaokulu Yeni Mahalle Lise Caddesi, no1 Giresun/Piraziz, sevilayarif29@hotmail.com

EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ, ÖĞRETMEN MOTİVASYONU VE ÖĞRETMENLERİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Handan Alp³³,

ÖZET

Eğitim sistemlerinin etkili ve verimli olarak işleyebilmesinde yüksek eğitsel standartlara sahip olmak önemlidir. Ülkelerin eğitimsel hedeflerini gerçekleştirebilmesi, onların gelişimini olumlu yönde etkiler. Günümüz eğitim sistemlerine yön vermede yöneticilerin ve öğretmenlerin kişisel ve psikolojik özellikleri önemli yer tutmaktadır. Eğitim yöneticilerinin liderlik özellikleri görev yaptıkları okulların gelişimi ve hedeflerine varabilmesinde büyük bir etkidir. Okul yöneticilerinin pozitif liderlik özelliklerine sahip olması hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından şans olarak kabul edilebilir. Olumlu liderlik özelliğine sahip eğitim yöneticileri hem insani ilişkilerde hem kurumsal hem de eğitsel hedeflerde okulunu ön plana çıkarır, topyekûn bir gelişime zemin hazırlarlar. Eğitim kurumlarının hedeflerine ulaşmasında, üretken, huzurlu ve işbirlikçi bir eğitim ortamı oluşturulmasında öğretmen motivasyonu ve öğretmenlerin okula bağlılığı önemli kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu önemli kavramlar birçok etkene bağlı olarak değişmekle birlikte okul yöneticilerinin liderlik özelliklerinden doğrudan etkilenmektedirler. Öğretmen motivasyonu eğitim faaliyetlerinin amacına uygun olarak gerçekleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Yüksek motivasyona sahip olan öğretmenlerin, motivasyonu düşük olan öğretmenlere kıyasla daha üretken, işbirlikçi, azimli ve verimli oldukları bilinmektedir. Öğretmenlerin okula bağlılığı da okul başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin ek görevleri gerçekleştirme isteği, kurum başarısının artmasındaki çabaları da aynı oranda yüksek olarak görülmektedir. Okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin okuldan ayrılma olasılığı azalmakta, böylece kurumsal birlik olumlu etkilenmektedir. Eğitim yöneticilerinin etkili liderlik özelliklerine sahip olması öğretmen motivasyonu ve öğretmenlerin okula bağlılığı üzerine olumlu etkilere sahiptir. Olumlu liderlik özelliklerine sahip olan yöneticilerin, motivasyonu ve okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin görev yaptığı eğitim kurumlarında öğrenci başarısı ve öğrenci motivasyonu da pozitif yönde etkilenir. Böylece iş birliği, başarı, verimlilik ve üretkenlik de aynı doğrultuda artış gösterecektir. Etkili liderlik özelliklerine sahip okul yöneticileri öğretmenlerin motivasyon ve bağlılık düzeylerine etki ederek okul başarısının yükselmesinde etkili olacaklardır. Öğretmenlerin eğitim sisteminin uygulayıcısı olmaları onlara önemli misyonlar yüklemektedir. Öğretmenlerin sahip oldukları becerilerin ortaya çıkmasında motivasyon düzeyleri ve okula bağlılıkları önemli kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul yöneticilerinin liderlik özellikleri öğretmen bağlılığını doğrudan etkilemektedir. Motive edici, güdüleyici, destekleyici liderlik özelliklerine sahip eğitim yöneticileri ile birlikte çalışan öğretmenlerin eğitim kurumundan ayrılma oranının çok daha düşük olduğu görülür. Etkili liderlik özelliklerine sahip olan okul yöneticileri öğretmenlerin kabiliyetlerini fark ederek onların performansının en üst düzeye çıkmasını sağlamada etkili olabilirler. Böylece öğretmenlerin özgüvenleri artacaktır ve daha verimli şekilde görevlerini yerine getireceklerdir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik; Motivasyon; Öğretmen Bağlılığı

³³ Zonguldak, hanfatalp@gmail.com

POZİTİF OKUL İKLİMİ OLUŞTURMADA OKUL YÖNETİCİLERİNİN ROLÜ

Hakan Hançerli³⁴,

ÖZET

Bu araştırmada okul yöneticilerinin görev yaptıkları okulda olumlu okul iklimi oluşturmadaki rollerini ve etkilerini ele almak amaçlanmıştır. Okul etkililiğini oluşturan bir çok unsur bulunmaktadır. Okullar öğrenci ve velilerin belirlediği ve odaklandıkları hedefler doğrultusunda, iş doyumuna ulaşmış, mesleki yeterliliğe sahip, motivasyonu yüksek öğretmenlerin karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılık hissettikleri bir yerdir. Öğretmenin etkililiği, velinin katılımı, okul yönetiminin rolü bu bağlamda önemli bir yer tutar. Bu kavramlar ve oluşan atmosfer okul iklimini oluşturur. İklim kelimesinin Yunanca (climate) kökenli bir kelime olduğu görülür. Ayrıca “eğilim” anlamına da gelen bu kelime meteorolojik olaylar olarak da adlandırılır. Günümüzde bu tanımlamalar dışında psikolojide de kullanılmaktadır. Gözlemler sonucu ortaya çıkan görüşler, içinde bulunduğu ortamları nasıl algıladıkları, bu kavramla da açıklanabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında okulu oluşturan ve etkileyen bireylerin yaptığı gözlemler ve algılar iklimi oluşturur, eğitimi etkiler. Olumlu okul iklimine sahip okullarda başarı ve motivasyon yüksek olduğu görülür. Bu da paydaşlar arasındaki motivasyonun yüksekliği, işbirliği ve iyi bir organize olanağı sağlayan yönetim sayesinde olur. Okulu oluşturan unsurlardan biri de tüm organizasyonu sağlamak yönlendirmek ve düzeni oluşturmaktan sorumlu okul yönetimidir. Okul yöneticilerinin okul içinde ve dışında birçok görevi ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bir çok yetkiye sahip olduklarından dolayı sorumlulukları ve rolleri diğer unsurlara göre farklıdır. Okul yöneticileri resmi yetkiye sahip kişilerdir. Çalışanlarla iletişime ve bilgi ulaşmasına neden olur. Yöneticilerin görevlerine değinirken yaptırımları nasıl uyguladıkları, belirledikleri rollerle bağdaştırılır. Sergiledikleri bu rol okul ikliminin oluşmasında olumlu veya olumsuz olarak etkilemesinde önemli rol oynar. Okulun fiziksel sosyal ve aynı zamanda psikososyal dinamikleri okul iklimini oluşturan önemli etkenlerdir. okul ikliminin özellikle duygusal boyutu psikolojik anlamda bu olguyu oluşturan diğer okul bileşenleriyle sürekli etkileşime halindedir. İşte bu yüzden okul yöneticilerinin bu bileşenleri iklimi herkes için uyum sağlayıcı bir boyutta pozitif bağlamda buluşturması gerekir. Okul iklimi başarıyı doğrudan etkilediği gibi yöneticinin sergiledikleri rol ve uygulamalar da okul iklimini etkilemektedir. Bu nedenle olumlu bir iklim oluşturmak için yöneticilerin okuldaki rolleri büyük önem taşır.

Anahtar Kelimeler: Okul iklimi, yönetici rolleri

³⁴ Mehmet Ali ve Kadri Yılmaz Anadolu Lisesi, Zonguldak, hancerlihakan@gmail.com

OKUL LİDERLİĞİ İLE ÖĞRETMEN PROFESYONELLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Gizem Hallaç³⁵,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, okul liderliği ile öğretmen profesyonelliği arasındaki ilişkiyi incelemektir. Eğitim sisteminin başarısında birçok farklı etken bulunmakla birlikte, okullar liderleri ile öğretmenler arasındaki güçlü ilişkinin kritik bir rol oynadığı söylenebilir. Okullar liderlerinin benimsedikleri liderlik stilleri, öğretmenlerin profesyonelleşme süreçlerini, mesleki bağlılıklarını ve performanslarını doğrudan etkileyebilmektedir. Liderlik yaklaşımları, öğretim programlarının verimli bir şekilde uygulanmasında ve okulun genel başarısının artırılmasında önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Özellikle okul liderlerinin, öğretmenlerin mesleki ihtiyaçlarını desteklemek, uygun bir çalışma ortamı sağlamak, öğretim kaynaklarını temin etmek ve öğretmenlere rehberlik etmek gibi sorumlulukları, öğretmenlerin motivasyonlarını ve performanslarını olumlu yönde etkileyerek dolaylı olarak okul başarısının artırılmasına katkı sunabilir. Bu durum, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini güçlendirmenin yanı sıra, öğretim programlarının etkinliğini artırarak eğitimin niteliğini de yükseltebilir. Bu bağlamda, okul liderliği ile öğretmenlerin profesyonelleşme algılarındaki ilişkiyi anlamak, eğitim yönetimi süreçlerini geliştirmek açısından kritik bir öneme sahiptir. Eğitim kurumlarında liderlik anlayışının etkisi, yalnızca yönetsel süreçlerle sınırlı kalmayıp, öğretmenlerin mesleki tatmini, motivasyonu ve performansı üzerinde de belirleyici bir rol oynamaktadır. Profesyonelleşmiş öğretmenler, sınırlı imkanlar ve kaynaklar olsa dahi etkili bir eğitim ortamı oluşturabilir. Bu tür öğretmenler, mesleki bilgi ve becerilerini kullanarak öğrencilerin akademik başarılarını artırmaya yönelik yenilikçi yöntemler geliştirebilir ve bu yöntemleri sınıf ortamında etkin bir şekilde uygulayabilir. Mesleki profesyonellik, öğretimle ilgili bilgi ve becerilere hakim olmayı, alanıyla ilgili etkili kararlar alabilmeyi, öğrenci başarısını artırmaya yönelik stratejiler geliştirmeyi ve işbirliği ortamı oluşturabilmeyi içerir. Bu kapsamda, öğretmenlerin yalnızca akademik bilgiye sahip olmaları değil, aynı zamanda iletişim, liderlik ve problem çözme becerileri gibi yetkinliklere de sahip olmaları beklenir. Profesyonel bir öğretmenin, meslektaşları ve okul liderleri ile iş birliği içinde çalışarak okulun genel hedeflerine katkı sunması, eğitim sürecinin bütüncül bir yapıda sürdürülmesine olanak tanır. Bu süreçte, okul liderlerinin öğretmenlerin mesleki ihtiyaçlarını fark etmesi ve bu ihtiyaçlara yönelik kapsamlı destek sağlaması son derece önemlidir. Okul liderleri, öğretmenlere rehberlik ederek, onların mesleki gelişimlerini destekleyen fırsatlar sunmalı ve uygun bir çalışma ortamı yaratmalıdır. Ayrıca, öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklara çözümlerine yardımcı olacak araç ve kaynakları temin etmeleri de bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu tür destekleyici liderlik uygulamaları, öğretmenlerin profesyonellik düzeylerini artırarak okulların genel başarısını sürdürülebilir kılabılır. Düzenli planlamalar ve etkili liderlik uygulamaları, öğretmenlerin mesleki özerkliğini destekleyerek eğitimin niteliğini ve verimini artırabilir. Bu bağlamda bu çalışma, okul liderliği ile öğretmen profesyonelliği arasındaki ilişkinin öğretmen algılarına dayalı olarak ortaya konulmasını hedeflemektedir. Araştırma Zonguldak İlinde yürütülecektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul liderliği, öğretmen profesyonelliği.

³⁵ acargizem044@gmail.com

OKULÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIK EĞİLİMLERİ İLE VELİLERİN DİJİTAL OYUN REHBERLİK STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Meral Yavanoğlu Akyol³⁶,

ÖZET

Araştırmanın amacı öğrencilerinin dijital oyun bağımlılık eğilimleri ile velilerin dijital oyun rehberlik stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yöntemi seçilmiş araştırma deseni olarak “tarama deseni” kullanılmıştır. Bu araştırmanın evreni Giresun ili merkez ilçede bulunan okul öncesi eğitim veren kurumlarda aktif olarak eğitim gören 750 öğrencinin velileri oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Giresun ili Merkez ilçesine bulunan okul öncesi eğitim veren 6 okul öncesi kurumdan kolay örneklem yöntemi ile aktif olarak öğrencilerin ebeveynlerinden çalışmaya gönüllü olacak en az 254 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak; okul öncesi eğitim çocuklarına yönelik “dijital oyun Bağımlılık Eğilimi Ölçeği” ile ebeveynlerin rehberlik stratejilerini belirlemek için “Dijital Oyun Ebeveyn Rehberlik Stratejileri Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmada toplam puan $38,54 \pm 13,42$ olarak belirlenmiştir. Bu durum araştırmaya katılan ebeveynlere göre çocuklarının dijital oyun bağımlılık eğilimlerinin az olduğunu göstermektedir. Ebeveynlerin dijital oyun süreçlerinde uyguladıkları yöntemler ile dijital oyunlara yönelik eğilimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Buna göre aktif ebeveyn rehberlik stratejileri ile çocukların dijital oyunlara yönelik eğilimleri arasında negatif bir ilişki varken, serbest ebeveyn rehberlik stratejileri ve teknik ebeveyn rehberlik stratejileri ile çocukların dijital oyunlara yönelik eğilimleri arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Ebeveyn ve çocuk ilişkisinin kurulmasında eğitim kurumlarının da önemi büyüktür. Özellikle okul öncesi dönemde yönetim ve iletişim gibi konuların dikkatle ele alınması ve yönetimde etkili iletişim becerilerinin kullanılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Dijital Oyun, Dijital Oyun Rehberlik Stratejileri, Veli

³⁶ Öğretmen, Sabiha Özdemir Anaokulu, Giresun, ranaakyol.28@hotmail.com

LİSE ÖĞRETMENLERİNİN OKUL YÖNETİMİNRE KATIKILARININ İNCELENMESİ

Emine Gökşen Akkuş³⁷,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; lise öğretmenlerinin okulda alınan kararlara hangi düzeyde katılabildiklerini belirlemeye çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda; konuyla ilgili makaleler, raporlar dergiler ve tezler taranmıştır, 2023- 2024 eğitim-öğretim yılında Giresun ilinde görev yapan lise öğretmenleriyle anket tekniği ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler sırasında hem öğrencilerin iyi bir şekilde yetiştirilmesini, hem de öğretmenlerin verimli bir biçimde çalışmasını sağlamak için uygun ortamı oluşturması beklenen yöneticinin etkili, verimli kararlar almak için öğretmenleri karar alma sürecine hangi düzeyde dâhil ettikleri, öğretmenlerin hangi tür eğitim, öğretim ve yönetim işlerine ne derece katıldıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar ışığında özellikle okul müdürlerine öğretmenleri karara katmanın olumlu yansımalarının önemi vurgulanarak, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, Giresun ili Merkez ilçelerindeki resmi liselerde görev yapan 25 öğretmenle sınırlandırılmıştır. Araştırmanın bulgularına ulaşmada “Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yönetimince Alınan Kararlara Katılma Düzeyleri Anketi” isimli görüşme anket kullanılmıştır.

Araştırma problemi çerçevesinde aşağıda yer alan soruların cevapları aranmıştır.

Okulun yıllık eğitim-öğretim çalışma programının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Okulda ders planlarının hazırlanması ve sınavların yapılmasına ilişkin karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Eğitim-öğretim ile ilgili mevcut sorunların çözülmesi için alınacak kararlarda görüşlerin göz önüne alınmasına ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Yetiştirici ve tamamlayıcı kursların düzenlenmesi ve uygulanması ile ilgili konularda karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Okulda kurulacak eğitsel kollar belirlenirken görüşlerin göz önüne alınmasına ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin düzenlenmesi ile ilgili konularda karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Öğrencilerin başarısızlıklarına neden olan okul dışı etkenlere karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesinde görüşlerin alınmasına ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Velilerle iyi ilişki kurma ve okulun çevre olanaklarından yararlanmasına ilişkin konularda karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Disiplin kurulu faaliyetleri ile ilgili kararlarda görüşlerin alınmasına ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Okuldaki öğretmenler kurulu ve zümre toplantılarına katılmalarına ilişkin karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?, Okul-aile birliğinin çalışmaları ile ilgili konularda karar sürecine ne sıklıkta katılıyorsunuz?

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Okul Yönetimi, Öğretmen, Katılım

³⁷ Öğretmen, 75. Yıl Anaokulu Giresun/Merkez, goksenakkus@yahoo.com

GÖREVE YENİ BAŞLAYAN KADIN OKUL YÖNETİCİLERİNİN YAŞADIĞI PROBLEMLER

İrem Gül Çelik³⁸,

ÖZET

Her kurumda olduğu gibi eğitim örgütlerinin başında da kadın erkek fark etmeksizin yönetici statüsünde bireyler yer alır. Okul yöneticileri kurumdaki iş ve işleyiş düzenleyen, öğrencilere eğitim öğretim ortamını hazır hale getiren, genel düzen ve disiplini sağlayan kişilerdir. Okul yöneticiliği öğrenci başarısı, öğretmen motivasyonu, veli beklentileri gibi birçok genel problemi en iyi şekilde nasıl yürütüleceğini belirlemede kritik bir öneme sahiptir. Bu noktada da yeni atanan bir okul yöneticisinin karşılaştığı ya da karşılaşacağı problemlere karşı temkinli olması ve olağan düzeni en yüksek performansta devam etmesi beklenir. Yöneticilik bağlamında kadınların yaşadığı, özellikle de göreve yeni başlayan kadın yöneticilerin yaşadığı birtakım sorunlar olduğu araştırmalar sonucunda görülmüştür. Yeni atanan kadın yöneticilerin yaşadığı gerek psikolojik gerekse gerçek hayattaki üstlendiği roller karmaşası ve cinsiyet farkından dolayı maruz kaldığı çeşitli mobingler bulunmaktadır. Kadınların toplumsal hayatta var olma süreçleri içerisinde en büyük etkenin iş hayatlarında da var olmaları olduğunu söyleyebiliriz. Bu alanda da meslek gruplarından eğitimde fazlaca yer alan kadınları, yaşadıkları problemleri ele almak ve özellikle eğitim kurumlarında yeni atanan kadın yöneticilerin var olma süreçlerinde yaşadığı birtakım zorlukları incelemek yerinde olacaktır. İş hayatına kadınların uyum konusu ve beraberinde getirdiği sorumlulukları yürütebilme, başlattığı her işin devamını getirip hem sosyal hayatta hem de iş hayatında üstlendiği görevleri yürütebilmek, kadınların belirli normlar çerçevesinde hareket etmesi gerektiği görülen bir toplum yapısında bahsedilen tüm işleri üstlenmek gerekliliği algısı toplumda var olan bir gerçektir. Bu bağlamda yönetim, yönetimin süreçleri, okul yönetimi, yönetimde karşılaşılan sorunlar ve problemler, kadın okul yöneticilerine bakış açısı ve göreve yeni başlayan kadın okul yöneticilerinin yaşadığı problemlere yönelik araştırmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, göreve yeni başlayan kadın okul yöneticilerinin yaşadığı problemleri incelemektir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemiyle tasarlanmıştır. Bu araştırmanın veri toplama süreci devam etmekte olduğundan sonuçlara burada yer verilmemiştir. Bu çalışmanın araştırma grubunu; Zonguldak ilindeki anaokulu, ilkököl, ortaokul ve lise düzeyinde çalışan rastgele seçilmiş 13 kadın okul yöneticisi oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu toplama aracı olarak kullanılacaktır. Araştırma verileri, içerik analizi yöntemiyle analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticisi, Okul Müdürü, Kadın Okul Yöneticisi, Yönetim

³⁸ Öğretmen, Zonguldak, celikiirem@gmail.com

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM GÖREN OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ EĞİTİM SİRASINDA KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Halil Özkaraca³⁹,

ÖZET

Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan psikolojik danışmanların lisansüstü eğitim süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları, bu zorluklara yönelik geliştirdikleri çözüm önerilerini ve süreçte yaşadıkları duygusal deneyimleri kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Psikolojik danışmanlar, eğitim sisteminin temel taşlarından biridir ve öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine rehberlik ederek büyük bir sorumluluk üstlenmektedir. Lisansüstü eğitimle mesleki yeterliliklerini artırmaları, hem bireysel hem de kurumsal gelişim açısından kritik öneme sahiptir. Ancak bu süreç, özellikle çalışan bireyler için çeşitli zorluklar içermekte ve bireysel çabaların yanı sıra sistemik destek mekanizmalarının eksikliğini ortaya koymaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji, bireylerin belirli bir olayı veya süreci nasıl deneyimlediğini anlamaya yönelik bir yaklaşımdır. Bu bağlamda, 8 psikolojik danışman ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Katılımcılar, lisansüstü eğitim sırasında ders ve ödevlerin yoğunluğu, maddi sorunlar, zihinsel ve fiziksel yorgunluk, okul idaresiyle yaşanan problemler, çalışma saatlerinin artışı ve akademisyenlerin yüksek beklentileri gibi çeşitli zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunların temelinde yönetmeliklerdeki belirsizlikler, okul idarelerinin destekleyici olmaması, enstitülerin çalışan öğrencilerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaması ve bakanlık düzeyindeki yetersiz destek mekanizmaları yer almıştır. Katılımcılar, bu zorluklara karşı çeşitli bireysel ve sistemik çözüm yolları geliştirmiştir. Bu çözümler arasında zaman yönetimi, bireysel sorumlulukların artırılması, derslerin hafta sonuna alınması, sosyal aktivitelerden fedakarlık yapılması, rapor veya izin kullanımı ve gerekirse dönem uzatma gibi yaklaşımlar yer almıştır. Ayrıca, katılımcıların süreç boyunca motivasyonlarını sürdürmelerini sağlayan faktörler arasında uzmanlık kazanma isteği, akademik kariyer hedefleri, yeni bilgi ve beceriler edinme, uygulamalı eğitim fırsatları ve ortam değişikliği gibi unsurlar bulunmaktadır. Sonuç olarak, lisansüstü eğitim süreçlerinin daha verimli hale gelebilmesi için yönetmeliklerin açık ve net hale getirilmesi, okul idarelerinin çalışan bireyler için daha esnek ve destekleyici bir tutum sergilemesi ve enstitülerin programlarını çalışan öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde planlaması önerilmektedir. Ayrıca bireylerin dayanıklılıklarını artırarak karşılaştıkları zorlukları fırsata çevirebilmeleri, hem bireysel hem de toplumsal fayda sağlamaları açısından önemlidir. Bu çalışma, eğitim politikalarının geliştirilmesi ve lisansüstü eğitim süreçlerindeki sorunların çözümüne yönelik somut öneriler sunmaktadır. Eğitim sisteminin daha kapsayıcı ve etkili bir hale gelebilmesi için gerekli düzenlemelere ışık tutmakta ve çalışan bireylerin mesleki gelişim süreçlerinin desteklenmesi için uygulanabilir stratejiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışmanlar, lisansüstü eğitim, motivasyon, zaman yönetimi, eğitim politikaları

³⁹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi-Gaziantep, halilozkaraca@gmail.com

YAPAY ZEKA VE KÜRESEL GELENEKLER

Birgül Kasap⁴⁰,

ÖZET

Yapay zeka (AI), bilgisayar sistemlerinin insanların düşünme ve karar verme yeteneklerini taklit etmesini sağlayan teknolojiler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte yapay zeka, günlük yaşamın birçok alanında yer almaya başlamıştır. Öğrencilerin bu teknolojileri nasıl faydalı şekilde kullanabileceklerini keşfetmeleri ve yapay zekâyı yaratıcılıklarına entegre etmeleri, onların bilişsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen yeni öğrenme fırsatları yaratmaktadır. Bu bağlamda geliştirilen “Yapay Zeka ve Küresel Gelenekler” projesi, 10-14 yaş aralığındaki öğrencilere yönelik olarak yapay zeka teknolojileri ile kültürel değerlerin kesişimini ele alan yenilikçi bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Proje, Türkiye, Hırvatistan, Polonya, Portekiz, İtalya, Romanya ve Litvanya’dan toplam 14 okulun katılımıyla yürütülmüştür. Öğrenciler, farklı ülkelerin gelenek ve tatilleri hakkında bilgi edinerek kültürel farkındalıklarını artırmış, kendi kültürlerini tanıtmak amacıyla yapay zeka teknolojilerinden faydalanarak yaratıcı içerikler üretmişlerdir. Yapay zekâ desteğiyle oluşturdukları özgün şarkılar, projeye özel logolar ve sunumlar, öğrencilerin bu teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmalarını sağlamıştır. Ayrıca, yapay zekanın ürettiği içeriklerin doğruluğu konusunda eleştirel bir bakış geliştirerek güvenli ve bilinçli kullanım yollarını tartışmışlardır. Proje kapsamında Ramazan, Noel, Paskalya ve bahar temalı etkinlikler doğrultusunda kültürel çeşitliliği yansıtan işbirlikli bir e-kitap hazırlanmıştır. Bu süreçte öğrenciler, kendi ülkelerinin geleneklerine uygun özgün hikâyeler yazmış, farklı ülkelerden arkadaşlarının hikâyeleri için yapay zeka destekli görseller tasarlamış ve bu hikâyelere yönelik çok dilli sorular geliştirerek kültürel ve dilsel farkındalıklarını artırmışlardır. Ürettikleri tüm içerikleri bir e-kitapta birleştirerek yazılı ve görsel materyallerle zengin bir öğrenme çıktısı oluşturmuşlardır. Projenin önemli bir boyutu da etkileşimli etkinliklerdir. Öğrenciler, çevrim içi görüşmeler yoluyla farklı kültürlerden akranlarıyla tanışarak ürettikleri çalışmaları paylaşma imkânı bulmuş; bu etkileşimler dijital okuryazarlık ve küresel vatandaşlık becerilerinin gelişmesine katkı sağlamıştır. “Yapay Zeka ve Küresel Gelenekler” projesi, yapay zekâyı kültürel öğrenme süreçleriyle harmanlayarak öğrenciler için hem teknik hem de sosyal anlamda bütüncül bir deneyim sunmuştur. Eğitim ortamını daha eğlenceli ve anlamlı hale getiren bu proje, öğrencilere teknoloji ile kültür arasındaki bağları keşfetme, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı tanımıştır. Gelecekte benzer projelerde yapay zeka araçlarının daha geniş kapsamda uygulanması, farklı yaş gruplarına yönelik içeriklerin geliştirilmesi ve öğretmenlerin bu teknolojiyi etkili şekilde kullanabilmesi için kapsamlı eğitim programlarının hazırlanması önerilmektedir. Ayrıca, yapay zekanın etik kullanımı ve sınırlılıkları konusunda öğrencilere rehberlik edecek çalışmaların artırılması, bilinçli teknoloji kullanımını teşvik edecektir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Kültürel Gelenekler, Eğitim Teknolojileri, Dijital Öğrenme, Küresel Vatandaşlık

⁴⁰ Öğretmen, Elmalı Halk Eğitimi Merkezi Elmalı/Antalya, brglksp@gmail.com

STRATEJİK LİDERLİĞİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Abdullah Karakaya⁴¹, Hayriye Kutlu⁴²,

ÖZET

Araştırmanın amacı, öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarını etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Diğer bir ifadeyle araştırma, öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin stratejik liderlik ve boyutlarını olan dönüşümsel, yönetsel, etik ve politik liderlik boyutlarını etkileyen faktörleri ve stratejik liderlik uygulamalarının kullanım düzeyleri ilgili sonuçlar elde etmektir. Bu amaç kapsamında veriler, Karabük İl MEM’de görev yapan 384 öğretmenden kolayda örnekleme yöntemi ile toplanmaktadır. Ölçeğin geçerlilik ve güvenirlik analizlerinin ardından normallik değerleri incelenmiştir. Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde betimleyici testler, t testi, anavo ve korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmada öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin stratejik liderlik uygulamalarında genelde başarılı oldukları fakat geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul müdürlerinin dönüşümsel liderlik algılarında başarılı oldukları, yönetsel liderlik davranışlarında başarılı oldukları fakat geliştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Okul müdürlerinin stratejik liderlik özelliklerinden en çok etik liderlik özelliklerine ($X = 4.08$) sahip oldukları görülürken en az uygulanan liderlik boyutunun ise politik liderliktir. Politik liderlik boyutu $X=3.66$ ortalama ile en düşük değere sahiptir. Stratejik liderliği ve stratejik liderlik boyutlarını etkileyen etmenlerin de incelendiği araştırma sonucunda cinsiyet değişkenin stratejik liderlik ve boyutları arasında sadece politik liderlik boyutunda anlamlı bir fark oluşturduğunu göstermektedir. Stratejik liderlik ve boyutları ile okul türü arasındaki fark incelendiğinde politik liderlik boyutunda, hizmet süresi ile bakıldığında stratejik liderlik uygulamalarında ve alt boyutlardan olan etik liderlik boyutunda anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Stratejik liderlik ile boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde tüm boyutların birbiri ile anlamlı bir ilişkide olduğunu tespit edilmiştir. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik davranışları ve bu davranışlar üzerinde etkili olduğu düşünülen etmenlerin neler olduğunun tespitinin yapıldığı bu araştırma üst düzey yöneticiler ve okul müdürlerine ve alan yazına da önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Araştırma sonucunda okul müdürlerinde stratejik liderlik uygulamalarının çok başarılı düzeye ulaşması için eğitimler verilebileceği, okul müdürlerinin yetkilerinin artırılarak kararlarında daha esnek davranılabilmesinin sağlanması okulların etkililiğini artıracabileceği söylenebilir. Çalışma farklı örneklem gruplarında uygulanabileceği gibi nitel çalışmalarla da desteklenebilir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik liderlik, okullarda stratejik liderlik, stratejik yönetim

⁴¹ Prof. Dr., Karabük Üniversitesi, a.karakaya@karabuk.edu.tr

⁴² Karabük Üniversitesi, hayriyekutlu14@gmail.com

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK ALANINDA KOMŞU ÜLKELERLE İLİŞKİLERİNİN KENDİNE ÖZGÜNLÜĞÜ

Murtalibova Malika⁴³,

ÖZET

Hızla değişen uluslararası koşullar bağlamında her devletin ulusal çıkarlarını koruma ve bu bağlamda ulusal egemenliğini güçlendirme arayışına girmesi doğaldır. Son yıllarda Türkiye'nin dış politikasının da bu konuda bazı başarılar elde ettiğini görüyoruz. Günümüzde bölgesel ve küresel jeopolitik ve jeoekonomide lider konuma gelme çabasında olan Türkiye, dış politikasında güvenlik kabiliyetlerini şekillendirmeye özel önem vermektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin dış politikasının kavramsal temellerinin sağlam temellere dayandığını vurgulamakta fayda vardır.

Bölgesel ve uluslararası alanda özgün bir dış politika konumuna sahip olan Türkiye, Yakın ve Orta Doğu ülkeleri arasında en büyük ve en güçlü orduya sahip ülke olup, NATO ülkeleri arasında da askeri potansiyel açısından ikinci sırada yer almaktadır. Son yıllarda Türk dış politikası benzersiz krizler yaşıyor. Bu durum, Yakın ve Orta Doğu bölgesi ülkeleri ve NATO müttefikleriyle ilişkilerin karşılıklı olarak kötüleşmesi veya yakınlaşması eşliğinde, benzersiz bir istikrarsız durumun ortaya çıkmasıyla açıklanabilir.

Batı yanlısı yaklaşım, on yıllardır Türkiye yönetiminin, özellikle de ideolojik politikalarının baskın bir özelliği olmuştur. Ancak hakim olan politika, Avrupa Birliği'ne katılım girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açmıştır. Bilindiği üzere Türkiye, ilk kez 14 Nisan 1987'de AB'ye üyelik başvurusunda bulunmuştur. Ancak 12 yıl sonra aday ülke statüsüne kavuştu. Dolayısıyla 2004 yılında başlayan üyelik müzakereleri süreci çeşitli neden ve etkenlerden dolayı halen devam etmektedir. Bütün bunlar Türk toplumunda Avrupa şüpheciliğinin artmasına katkıda bulunuyor.

Mevcut durumun Türkiye'nin dış politikasında bir dönüm noktası teşkil ettiğini söylemek yanlış olmaz. Çünkü artık Türkiye Doğu'ya doğru yönelmeye başlıyor. Bunu, Türkiye'nin dış politikasında Ortadoğu ülkelerine özel bir ilgi göstermeye başlamasında da görmek mümkün.

Bilindiği üzere Adalet ve Kalkınma Partisi'nin seçimleri kazanması, bu ülkenin dış politikasında bir dönüm noktası olmuştur. Artık dış politika vektörü olarak Ortadoğu bölgesine özel bir ilgi gösteriliyor. Bu bağlamda Türk dış politikasında "stratejik derinlik" kavramı birincil öneme sahiptir. Bu kavram, faaliyetlerinin etkinliğini sağlamak için iki önemli ilkeye dayanmaktadır: "Komşularla sıfır sorun" ve "Türkiye topraklarında istikrar ve güvenlik kuşağının yaratılması". Makalede, Türkiye'nin komşu ülkelerle güvenlik ilişkilerinin özel yönleri, mevcut sorunlar ve engeller, elde edilen sonuçlar ve geleceğe yönelik planlar ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ortadoğu, stratejik derinlik, NATO, Balkanlar, Güney Kafkasya, Mısır, Irak.

⁴³ Öğretim Görevlisi, Uzbekistan, Astrahan Devlet Teknik Üniversitesi, malikarose1986@gmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNDEN BİRİ OLARAK KADINLARIN KAMU YÖNETİMİNDEKİ ROLÜNÜN ARTIRILMASI

Madaminova Durdona⁴⁴,

ÖZET

Devletimizin, Özbekistan Cumhuriyeti'nde yaşayan her vatandaşın hak ve çıkarlarını korumak için birçok verimli çaba gösterdiğine tanık oluyoruz. Bu bakımdan bugünkü politikanın temeli, ülkemizin kalkınmasının ana yönlerini geliştirmek ve devam eden büyük ölçekli reformları güncel anayasal ve yasal koşullar altında yeni bir aşamaya taşımaktır. Bu bağlamda "Özbekistan-2030" stratejisinin programatik işlevini yerine getirdiğini belirtmek gerekir.

Sonuçta özünde her vatandaşın potansiyelini geliştirmesi için tüm fırsatları yaratmaya, sağlıklı, eğitilmiş ve ahlaki açıdan olgun bir nesil yetiştirmeye, güçlü bir ekonomi oluşturmaya, hukukun üstünlüğünü, güvenliği ve istikrarı sağlamaya hizmet eden önemli fikirler vardır. . Bu fikirlere göre gelecekte Özbekistan, istikrarlı ekonomik büyüme oranları, uluslararası standartları tam olarak karşılayabilecek eğitim, tıbbi ve sosyal koruma sistemlerinin düzenlenmesi, ekolojik durumun iyileştirilmesi temel alınarak ortalamanın üzerinde gelire sahip ülkeler arasında yer alacaktır. Günümüzde giderek daha önemli hale gelen halkın çıkarları, hizmet eden bir devlet kurmak, ulusal egemenlik ve güvenliğimizi sağlamak gibi hususların devreye sokulmasının güçlü bir sivil toplumun temellerini oluşturmaya hizmet etmesi doğaldır.

"Özbekistan-2030" stratejisi temelinde ülkemizin kalkınmasına ve halkımızın refahına hizmet eden hedeflere ulaşma etkinliğinin artırılması amacıyla beş önemli yön ortaya konmuştur. Bu yönelimler arasında her bireyin potansiyelini gerçekleştirmesi için uygun koşulları yaratmayı amaçlayan görevler, toplumumuz üyelerinin yaşamsal ihtiyaçlarının gerçekleştirilmesinde özel bir yer tutmaktadır. Zaten özünde eğitim ve sağlık sisteminin reformu, sosyal hizmetlerin kalitesinin artırılması, yoksulluğun azaltılmasına yönelik önlemlerin kapsamının genişletilmesi, gençlikle ilgili devlet politikasının hızlandırılması ve halkın ahlaki imajının iyileştirilmesine yönelik konular yer alıyor. önemli bir yer.

Son yıllarda bu alanlarda reform yapılmasına yönelik pek çok önemli çalışma yapılmıştır. Özellikle kadının aile ve toplumdaki konumunun güçlendirilmesi, eğitim kapsamının genişletilmesi, devlet yönetimindeki paylarının artırılması yönünde pek çok önlemin alınmış olması takdire şayandır. Sonuçta kadın haklarının sağlanması sadece temel bir insan hakkı değil, aynı zamanda barışın, refahın ve sürdürülebilir kalkınmanın da önemli bir garantisidir. Son yıllarda kadınların eğitimi, erken evliliklerin önlenmesi ve kamu yönetimindeki paylarının artırılması konusu 2030 yılına kadar Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin gündeminde yer alıyor.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet eşitliği, rekabet, güç, ayrıcalık, şiddet, çalışma ilişkileri, yönetim, yönetim psikolojisi

⁴⁴ Doç. Dr., Uzbekistan, Tashkent 4-40-13, Yunusabad District, turinsanjar13@gmail.com

OKUL ÇEVRESİNDEKİ YAŞLILARI ZİYARETİN ÖNEMİ

Sedat Özçelik⁴⁵,

ÖZET

Toplumun temel yapı taşlarından biri olan yaşlılar, geçmiş ile gelecek arasındaki köprülerdir. Tecrübeleri, bilgi birikimleri ve hayat hikâyeleriyle toplumsal hafızayı oluşturan yaşlılar, genellikle ihmal edilebiliyor. Özellikle okul çevresindeki yaşlıları ziyaret etmek, hem öğrenciler hem de yaşlılar için önemli faydalar sağlar.

Yaşlıları ziyaret etmek, onlara duyulan saygının ve sevginin somut bir ifadesidir. Yaşlı bireyler, zaman zaman yalnızlık hissine kapılabilirler. Özellikle kimsesiz veya ailelerinden uzakta yaşayan yaşlılar için bu ziyaretler, moral ve motivasyon kaynağıdır. Onlarla vakit geçirmek, yalnızlıklarını bir nebze de olsa azaltır ve kendilerini değerli hissetmelerini sağlar. Böylece o insanların kendilerini mutlu hissetmeleri bizi de mutlu kılar.

Öğrenciler açısından bu tür ziyaretler, empati ve saygı duygularını geliştirmeye yardımcı olur. Yaşlılarla yapılan sohbetler, öğrencilerin hayatı daha geniş bir perspektiften görmelerini sağlar. Onların deneyimlerini dinlemek, öğrencilerin hayata dair dersler çıkarmalarına, sabır ve azim gibi erdemleri öğrenmelerine yardımcı olur. Ayrıca, kuşaklar arası bağların güçlenmesi, gençlerin yaşlılara karşı duyarlılık kazanmasını sağlar. Kuşakların birbirine kültür aktarımı yapmasına katkıda bulunma fırsatı olur.

Bu tür ziyaretler, aynı zamanda toplumsal dayanışmayı artırır. Komşuluk ilişkilerinin zayıfladığı modern toplumlarda, yaşlıları ziyaret etmek, toplumsal bağları kuvvetlendiren bir adım olur. Yaşlılar, geçmişten günümüze taşıdıkları gelenek ve değerlerle öğrencilere kültürel mirasın aktarılmasında önemli bir rol oynar. Bu da, genç nesillerin köklerine daha fazla bağlı kalmasını sağlar. Bizler de bu doğrultuda çocuklarımızı konunun özünü kavratma amacıyla sık sık bu tür etkinlikleri artırmalıyız. Velilerimizden beklentimiz milli ve manevi duygularımızı gösterebileceğimiz, başta dini bayramlarımız olmak üzere, her türlü etkinlikte çocuklarımızın etkin katılımını sağlamalarıdır.

Sonuç olarak, okul çevresindeki yaşlıları ziyaret etmek, hem bireysel hem de toplumsal açıdan büyük bir öneme sahiptir. Bu ziyaretler, yaşlıların yalnızlıklarını azaltırken, gençlerin ahlaki ve duygusal gelişimlerine katkı sağlar. Unutulmamalıdır ki, bir toplum, yaşlılarına verdiği değerle ölçülür. Yaşlılara duyulan sevgi ve saygı, daha güçlü, daha duyarlı bir toplumun temelini oluşturur. Bu nedenle, okullarda bu tür sosyal sorumluluk projelerinin teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Huzur, Sevgi, Dayanışma

⁴⁵ Öğretmen, Şeker İlkokulu Suluova/Amasya, sedatozcelik1981@gmail.com

ÖZET

Bu makalede, Baburlu hanedanının dünya oro begim'i hakkındaki ma'luotmotlar incelenebilir. Bu prenses, Kral Cihan ve klasik mahal Begim'in en büyük kızıydı ve hayatını krallığa adadı. Eşsiz bir güzellik ve sarayın parlaklığı olan Prenses Akila klasik mahal, on dördüncü çocuğunu doğururken öldüğünde, henüz on altı yaşında olan ve annesi gözlerini kapatırken annesini kucağında tutan baş çocuğu Cihan oro begim. Bu sırada annesi klasik mahal en büyük kızına bakar ve çocuğum babana ve kardeşlerine baktığını vasiyet olarak bırakır. Dünya oro, erken yaşlardan itibaren inanılmaz derecede iyi bir yetiştirme alır. Bu küçük kızın yetiştirilmesiyle uğraşan, zamanlarının eğitilmiş ve bilge kadınlarıydı. Çocukluğundan beri Türkçe, Farsça, Arapça ve Hintçe bilmektedir. O'nun yarattığı bilgiler bile bize ulaştı. Edebiyatla ilgilenerek birçok kitap toplar ve büyük bir kütüphane bulurdu. Makit, medrese ve babillilere özgü dört Köşe bahçeler oluşturur. Daha sonra babasıyla birlikte Tac mahal Türbesi'nin yapımına katılır ve babasına yakın bir Anıtkabir olur. Kralın dünyayı sevdiğine armağan ettiği iradesine göre, büyük bir ülkenin kralı olmasının yanı sıra kral dünyasının da bu kadar güzel bir türbenin dünyaya gelmesinin bir sonucu olarak bina türbesi endişesinin dünyaya bu kadar güzel bir türbenin ortaya çıkmasından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. usta Ustaların düşüncelerini not eder. Eserde ayrıca, Kral Cihan döneminde baburyalıların Hint halkasına karşı bencil olmayan tutumu da öne çıkıyor.

Eğitilmiş Cihan oro begim, babası salanati'nin ağabeyi Darius Shukoh'un hakkına sahip olduğuna ve bu kardeşin felsefi düşünceleri olduğu ve ağabeyi Darius'u her zaman desteklediği için ondan daha Doğru bir Kralın çıkacağına inanıyordu. Kardeşi Avrangzeb'in çok kurnaz olduğunu bilerek, bu kralın durumunda basit bir yüzüğün sigara içeceğini öngörmüş olacaktır. Ama Avrangzeb hiyalayu hayattayken kendi babasını tahtını alması için kandırır ve babayı hapseder. Ancak kız kardeşi Cihan Oro da Doro'yu kullandığı için Begim'den nefret ediyordu. Kız kardeşimin bana karışacağı düşüncesiyle, opasiniyam babası Kral Cihan'ın yanına bir zindan yapacak. Küçük kardeşi Avrangzeb, yaşlanan güçsüz babasına nezaket göstererek kilitlendikten sonra sekiz yıl hapis cezasına çarptırılır. Kral, çocuklarının aşağılığı, oğullarının birbiri ardına öldürülmesi nedeniyle yasta körleşir, ancak Cihan oro begim babasına tek başına bakar ve onu her zaman cesaretlendirir. Babası vefat ettikten sonra bile Babür yeğenlerinin endişesiyle küçük kardeşi Avrangzeb'in yanında yaşadı ve hayatını sürdürdü. Prenses, altmış yedi yaşında dünyayı dolaşmış olsa bile, kişisel hayatı hakkında düşünmedi. "Cehennem oro begim", birkaç yüzyıl önce gerçekleşen bu dönemin Babür hanedanının saray yaşamını ve kendilerini Türk olarak gören büyük insanların sarayının iç ruhunu ortaya koyuyor.

Anahtar Kelimeler: Prenses, Prenses, güzel, Kral, Saray, kitap, medrese, efendi, taht, hapisane, Krallık, insanlar.

⁴⁶ Prof. Dr., Özbekistan Devlet Üniversitesi, soya-oliva@mail.ru

TARİHTE KADINLAR: ORTA ÇAĞ'DAN MODERN ÇAĞ'A

Diloram Babajanova⁴⁷,

ÖZET

Giderek küreselleşen süreçler, dünyadaki siyasi, ekonomik, sosyal değişimler de kadınların aile ve toplumdaki rolünü önemli konular olarak gündeme getiriyor. Şu anda, Yeni Özbekistan Cumhuriyeti'nde aile, kadın ve gençlerin yetiştirilmesiyle ilgili sorunları çözmeyi amaçlayan önlemler geliştirilmektedir. Bu konuların önemli bir yönü de kadınları ilgilendiren tüm konuların Kamu Politikası düzeyine çıkarılmış olmasıdır. Bu nedenle, bugüne kadar, Özbekistan tarihinde ayrı ayrı incelenmemiş olan kadınlarla ilgili konuların kapsamlı bir bilimsel çalışması ve incelenmesi önem kazanmıştır.

Bugün, bağımsızlık koşullarında, ortaçağ kadınlarının sosyal, politik, ekonomik süreçlere katılımı, aile-evlilik ilişkilerinde yüksek yerleri, cinsiyet ilişkileri gibi konuları yeniden düşünmeye ihtiyaç duyulmuştur. Yakın geçmişte kadınların aile ve toplumdaki konumundaki değişim süreçleri, Orta Asya'da yaşayan yerleşik, göçebe ve yarı yerleşik nüfusun gelenekleri, gelenekleri, şeriattaki Örf ve Adet konuları şimdiye kadar araştırılmamış konulardan bazılarıdır. Bu döneme ilişkin çalışmalar zayıf bir şekilde oluşturulmuş olsa bile, bu periyodik ve bölgesel değişikliklerin, tarihsel çalışmaların bilimsel etkinliğinin her alanda olduğu gibi istikrarlı olacağı şekilde gerçekleştirilmesi önemli kabul edilmektedir.

Bu nedenle, bu süreç devlet politikasının önceliklerinden biri haline geldikçe, Orta Asya tarihini yansıtan el yazması kaynaklar, Orta Çağ'da yaşayan kadınların yaşamları ve faaliyetleri hakkında kapsamlı, sistematik bir çalışma yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

Konunun araştırılmasında önemli bir yer, hanlıklara ait, arşiv fonlarında tutulan ve daha hukuki nitelikte olan vakıf belgeleri tarafından işgal edilmektedir. Özellikle miras, satış, Aile-Evlilik, Vakıf gibi Kazak belgelerinin kadın meselesi, hakları, aile ve Toplumdaki yeri üzerine yapılan çalışmalar bu dersin konusunun alaka düzeyini göstermektedir.

Bu zamana kadar kadınların Orta Asya hanlıklarındaki konumu, aile ve toplumdaki yeri, XVI-XX yüzyıl başlarına tarihlenen tarihi kaynakların ve arşiv belgelerinin ayrı bir bilimsel çalışma olarak incelenmemiş olması konunun acil bir bilimsel çalışma olduğunu doğrulamaktadır bugünkü Özbek tarihçiliğinde sayı. Ne de olsa, Orta Asya halklarının tarihinde, bir kadına her şeyden önce bir anne ve dahası bir Kız Kardeş, Kız Kardeş, Eş, Kız, çocuk olarak saygı duyuldu ve onlara özel saygı gösterildi. Böylesine özel bir ilginin ardında kadının kalbinin sınırsız sevgisi, sabrı, azmi, sağduyusu ve yaratıcılığı vardı.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya hanlıkları, aile-evlilik ve cinsiyet ilişkileri, aile ve toplum, kadının statüsü

⁴⁷ Prof. Dr., Uzbekistan, Tashkent Yunusabad district, dilorambabajanova52@gmail.com

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KARAR VERME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Fulya Zorlu⁴⁸, Yusuf Zorlu⁴⁹,

ÖZET

Araştırmanın amacı fen bilgisi öğretmen adaylarının karar verme yeteneklerinin incelenmesidir. Araştırmada olgubilim araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin dördüncü sınıfında gören 10 fen bilgisi öğretmeni adayı katılmıştır. Araştırmaya katılan fen bilgisi öğretmen adaylarından ikiye bölünmüş grup olmaları istenmiş ve gruplara madde döngülerinden (su, karbon, oksijen, azot ve fosfor) biri verilmiştir. Verilen madde teknolojisi konusunda poster hazırlamaları istenmiş ve poster hazırlanırken yapay zeka araçlarını kullanmaları önerilmiştir. Uygulama sonunda fen bilgisi öğretmen adaylarıyla yarı özetler yapılmıştır. Yarı görüşmelerdeki röportajların içeriğinde araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi kapsamındaki tema ve kodlar bölümleri. “Karar Vermede Araştırma ve Bilgi Kaynakları” kurulumunun oluşturulduğu fen bilgisi öğretmeni adaylarının yapay zeka araçlarından (ChatGPT, Grok ve Gemini), internet sitelerinden ve konu ile sivil toplum dönemlerinden neler geçirdiğini; Hazırladıkları posterin konusuna yönelik bilgileri ve görselleri araştırdıkları görülmektedir. “Karar Vermede farklı Seçenekler ve Süreç” geliştirme fen bilgisi öğretmen adaylarının yapay internet araçlarını kullanarak araştırma faaliyetlerini, farklı kaynaklar araştırma çalışmalarını ve grup arkadaşı ile tartışarak farklı seçenekler geliştirdikleri görülmektedir. “Değerlendirme Kriteri Belirleme”nin geliştirilmesi fen bilgisi öğretmen adaylarının açıklama, görsellere, bilgilere, konuya ait bilimsel bilgilerin yerleri, uygulanabilirliğe, bilgilere ait önceden hazırlanmış posterlere, dikkat çekiciliğe ve özgünlüğe göre değerlendirme göstergeleri görülmektedir. “Seçenekler Arasında Karar Vermede Önemli Olan Faktörler” bölümünün yapılandırılabilir fen bilgisi öğretmen adayları konusunu anlatan, konuya ait bilgiler içeren, estetik, dikkat çeken, günlük hayatla elde edildiği, görselin fazla yazının az ve olması önem verildiği görülmektedir. “Karar Verildiğinde Sonraki Süreç Verme ve Öğrenilenler” programlama fen bilgisi öğretmen adaylarının karar verdikleri, süreci hızlı ve verimli bir şekilde genişlettikleri, doğru kararın öğrendiklerini, zamanı iyi kullanmayı öğrendiklerini, yapay zeka kullanmanın karar verme sürecini yararlarını öğrendiklerini ve kısa sürede yaratıcı yeteneklerini ifade ettikleri görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre fen bilgisi öğretmen adaylarının karar verme yeteneklerini kullanmada fazla zaman harcadıkları ve karar verme becerilerinde eksikliklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu yapay zeka araçlarının karar vermesinde nasıl ilerlemeye yönelik eğitimlerin ve araştırmaların yapımının ana unsurları.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilgisi Eğitimi, Karar Verme Becerisi, Yapay Zekâ

⁴⁸ Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, fulya.zorlu@beun.edu.tr

⁴⁹ Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, yusuf.zorlu@dpu.edu.tr

ORTAÖĞRETİMDE OKUL TERKİNİN EĞİTİMDE EŞİTLİK BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Gülnihal Yıldırım⁵⁰, Temel Çalık⁵¹,

ÖZET

Bu araştırmada ortaöğretimde tam zamanlı, devlet onaylı bir eğitim programından mezun olmamak veya söz konusu programlara kayıt yaptırmamış olmak (Rumberger, 1987) olarak tanımlanan okul terkini eğitimde eşitlik bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada eğitimde eşitlik eğitimde adalet ve kapsayıcılık olmak üzere iki boyutta tanımlanmaktadır. Buna göre eğitimde eşitlik, tüm çocukların bireysel farklılıklarından bağımsız olarak kişisel potansiyellerine ulaşmalarını sağlamaktır şeklinde ifade edilmektedir (Field, Kuczera & Pont, 2007).

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen olarak tasarlanmıştır. Fenomenolojik çalışma birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını keşfeder (Creswell, 2020, s. 79). Dolayısıyla araştırmada katılımcıları belirlemek adına çalışmanın genel amacı ve deseni ile uyumlu olduğu düşünülen; farklı durumlar arasındaki ortak ya da ayrılan yönlerin ortaya çıkarılması ve bu vasıta ile problemin daha geniş çerçevede betimlenmesi (Creswell, 2020, s. 97) şeklinde ifade edilen amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın katılımcılarını Ankara İli'nin 5 farklı ilçesinden 15 eğitim yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış; ilgili veriler içerik analizi yöntemi ile yorumlanmıştır. Verilerin analizi neticesinde ortaya çıkan bulgulara; "Okul Terkini Etkileyen Faktörler" kapsamında Sosyoekonomik Farklılıklar, Göçmenlik, Okul Kaynaklı Farklılıklar, Bireysel Farklılıklar, Bölgesel-Kültürel Farklılıklar, Özel Gereksinimli-Özel Yetenekli Birey kategorileri elde edilmiştir. "Okul Terkinin Etkileri" kapsamında ise Bireysel Süreçler, Toplumsal Süreçler, Ekonomik Süreçler kategorileri ortaya çıkmıştır. Araştırma bulguları çerçevesinde belirlenen Okul İçi Özellikler, Okul Dışı Özellikler, Okullar Arası Özellikler kategorileri "Okul Terkini Önlemeye Yönelik Politika Önerileri" kapsamında değerlendirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, ortaöğretimde okul terkini etkileyen faktörlerin, okul terkini etkilerinin ve okul terkine ilişkin politika önerileri ile eğitimde eşitlik göstergelerinin örtüştüğü tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonuçları dikkate alındığında, rehberlik hizmetlerinin erken çocukluk eğitimi ile başlayan daha profesyonel ve bireyin özelliklerini merkeze alan bir anlayışla gerçekleştirilmesi; bireyin mevcut potansiyeline ulaşamamasına ilişkin etkilerin; bölgesel, kültürel ve sosyoekonomik vb. değişkenlerin dikkate alınarak ortadan kaldırılmasına yönelik önerilerin alanyazına önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca MEB'nin farklı kurum ve kuruluşlar ile yapacağı işbirliklerine ilişkin görüşlerin bu doğrultuda yapılacak çalışmaların etkililiğini artırması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul terki, ortaöğretim, eğitimde eşitlik

⁵⁰ Dr., Ankara Bilim ve Sanat Merkezi, ygulnihal@gmail.com

⁵¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, temelc@gazi.edu.tr

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN WEB 2.0 ARAÇLARININ EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARINDA KULLANILMASI

Osman Kocaman⁵², Nedim Çoksöyler⁵³,

ÖZET

Eğitim ve teknolojinin iç içe geçmesiyle etkili, eğlenceli ve etkileşimli modern eğitim araçları doğmuştur. Modern eğitim araçlarının başında web 2.0 araçları gelmektedir. Web 2.0 araçları, kullanıcıların bir dizi farklı şey yapmalarını sağlayan çevrimiçi yazılım programlarıdır. Bu programlar genellikle ücretsizdir ve öğretmenler, öğrenciler ve bazen ebeveynler tarafından hem sınıfta hem de sınıf dışında oldukça düzenli olarak kullanılır. Web 2.0 kavramı ilk olarak 2004 yılında, O'Reilly ve MediaLive International tarafından organize edilen ve Google, Yahoo, Msn, Amazon, Ebay gibi Web dünyasının önde gelen şirketlerinin de katıldığı Web konferansında, Web alanında yaşanan gelişmeler ve Web dünyasının geleceği konusunda tartışılırken ortaya çıkmıştır. İkinci nesil Web olarak tanımlanan Web 2.0 resmi olarak 2004 yılında Dale Dougherty (O'Reilly Media) tarafından duyurulmuştur. Web 2.0 temel olarak kullanıcı tasarımı merkezlidir ve daha çok interaktif, işbirlikçi iletişim ve bilgi paylaşımı ile ilgilidir. 21. yüzyıl becerilerinin eğitim sürecinde öğrencilere kazandırılması, teknoloji entegrasyonu ile sağlanabilir. Öğrencilerin mevcut yeteneklerini geliştirip, bireysel öğrenimi sağlayan, eleştirel düşünme ve bağımsız öğrenme ortamı oluşturan Web 2.0 araçları bu süreçte etkili olabilir. Web 2.0 teknolojilerinin yaygınlaşması ve eğitim sektöründe kullanımının artması araştırmacıları bu alanda inceleme yapmaya yöneltmiştir. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçları ile ilgili görüşlerini ve web 2.0 araçlarının eğitim öğretim ortamlarındaki yararlarını, sınırlılıklarını, etkilerini ortaya çıkarmaktır. Nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup araştırma deseni olarak durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma örneklemini Amasya ili Suluova ilçesindeki ortaokullarda görev yapan ve derslerinde web 2.0 araçlarından faydalanan 15 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği seçilmiş olup 5 soru katılımcılara yöneltilmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde en çok kahoot, Wordwall, WordArt, Google Maps, Google Forms ve Canva'dan faydalandığı görülmüştür. Web 2.0 araçlarının faydaları arasında eğlenceli ve etkili öğrenme, etkileşim ve iletişim ön plana çıkmaktadır. Web 2.0 araçlarının zararları noktasında uzun süreli kullanımın ekran bağımlılığına yol açabileceği, dikkat dağınıklığı yaratabileceği, kontrolsüz kullanımda güvenlik sorunları doğurabileceği görüşleri belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: web araçları 2.0, sosyal bilgiler öğretimi, bilişim

⁵² Öğretmen, Amasya, osmankocaman0552@gmail.com

⁵³ Öğretmen, Ankara, ndmcksylr@gmail.com

MATEMATİKTE DÖRT İŞLEM İÇİN BİLGİSAYARSIZ KODLAMA OYUNU

Fatma Aldemir⁵⁴,

ÖZET

Matematiksel beceriler, çocukların erken yaşlardan itibaren geliştirmeye başladığı yetenekler olup bu becerilerin temeli dört işlemden oluşur: toplama, çıkarma, çarpma ve bölme. Dört işlemin öğretiminde kullanılan geleneksel öğretim yöntemleri bazen çocuklar için sıkıcı veya zorlayıcı olabilir. Bu noktada oyunlar, matematiksel kavramların öğretiminde etkili bir araç olarak seçilebilir. Oyunlar, öğrencilere eğlenceli bir şekilde öğrenme imkânı sunar ve böylece matematiksel düşünme becerilerini geliştirir. Bilgisayarsız kodlama, öğrencilerin soyut matematiksel kavramları somut hale getirmelerine yardımcı olabilmektedir. Bu çalışmada da matematikte dört işlem becerisini geliştirmek amacıyla bilgisayarsız kodlama oyunu tasarlanmıştır.

Oyun dört formda hazırlanmıştır. Birinci formda öğrencinin bireysel oynayabileceği dört işlem içinde ayrı tabla ve zarların olduğu bir oyundur. İkinci formda her işlem için yarışma tadında ikili tablalar hazırlanmıştır. Üçüncü formda öğrencinin dört işlemi tek tabla üzerinde oynayabildiği bir formdur. Dördüncü form ise dört işlemi ikili tabla üzerinden rakibi ile oynayabildiği yarışma tadında bir oyundur. Oyunda kullanılan tablaların tasarımı renkleri büyüklükleri yaş seviyesi düşünülerek planlanmıştır. Oyun içerisinde kullanılan işlemler ders kitaplarında esinlenerek hazırlanmış ve uzman öğretmenler görüşleri ile değerlendirilerek son halini almıştır. 2., 3., ve 4. Sınıfların seviyelerine uygun kolay ve zor kategoride sorular hazırlanmıştır. Dört işlem becerisini geliştirme sürecinden öğretimin en başından sonuna kadar süreçte kullanılabilecek bir materyal ortaya çıkarılmıştır.

Çalışmanın amacı ilkökul öğrencileri için zihinden dört işlem yapabilmeyi geliştiren bilgisayarsız kodlama oyunu tasarlamak ve sınıf öğretmenlerinin oyun hakkında görüşlerini incelemektir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın tanıtım grubu 192, materyali kullanan 82 ilkökul öğrencisi olup materyal hakkında görüşler sınıf öğretmenlerinden alınmıştır. Çalışmaya 9 sınıf öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Tasarlanan bilgisayarsız kodlama oyununu analiz etmek için sınıf öğretmenlerinden görüşleri alınmıştır. Toplanan verilere göre sınıf öğretmenlerinin dört işlem öğretiminde genellikle etkileşimli tahta, ritmik sayma, çarpım tablosu, gösterip yaptırma teknikleri, yaz sil ve el yapımı materyalleri kullandıkları bilgisayarsız kodlama araçlarını bu amaç için kullanmadıkları görülmüştür. Bilgisayarsız kodlama etkinliklerinden sıralama oyunu, boyama etkinlikleri ve kurallı yönergelerle dayalı oyunlar tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu oyunları serbest etkinlik ve belirli gün ve haftalar yaptıkları görülmüştür. Dört işlem becerisini geliştirmek amacıyla tasarlanan oyunu incelediklerinde oyunun olumlu etki yarattığını, problem çözme becerisini, muhakame yeteneğini, soyut ve farklı düşünebilmeyi, hızlı çözüme ulaşabilmeyi geliştirdiğini; eğlenceli, verimli, her seviyeden öğrenciye uygun olduğunu, bireysel ve grup olarak oynanabilirliğini, kalıcı öğrenme ortamı sağladığını, matematiği sevdirebileceğini ve müfredata uygun olduğu belirlenmiştir. Oyunun tasarımı hakkında ise renklerin tasarımın uygun ancak boyut konusunda büyütülmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayarsız Kodlama, Matematik, Dört İşlem

⁵⁴ Öğretmen, Amasya Merkez Abdurrahman Kamil Ortaokulu, fatmaldemir87@gmail.com

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN OKUL YÖNETİCİLERİNDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Vildan Gider⁵⁵,

ÖZET

Eğitimde başarı, yalnızca öğretmenlerin bireysel çabalarına bağlı kalmamakta, aynı zamanda okul yöneticilerinin sağladığı destek, rehberlik ve yönetim anlayışıyla yakından ilişkilidir. Okul yöneticileri, eğitim ortamını daha etkili ve verimli bir hale getirme sorumluluğunu taşıırken, öğretmenlerin hem mesleki hem de kişisel ihtiyaçlarını anlamalı ve bu ihtiyaçlara yönelik çözümler üretmelidir. Adil, destekleyici ve iletişim odaklı bir yönetim anlayışı, öğretmenlerin güdülenmelerini artırmakla kalmayıp mesleki bağlılıklarını ve iş birliği duygusunu da güçlendirmektedir. Bu durum, yalnızca öğretmenlerin performansını yükseltmekle sınırlı kalmayıp, öğrencilerin öğrenim süreçlerine ve genel eğitim kalitesine de olumlu katkılar sağlamaktadır.

Bu araştırma, öğretmenlerin okul yöneticilerinden beklentilerini anlamayı ve bu beklentilerin eğitim ortamına etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel bir yaklaşım benimsenerek durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, öğretmenlerin deneyimlerini ve beklentilerini derinlemesine anlamak için etkili bir araç sunmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme teknikleriyle toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma grubunu, Aydın ilindeki farklı ortaokullarda görev yapan ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilen 10 öğretmen oluşturmaktadır. Farklı branş, mesleki deneyim ve okul koşullarını kapsayan bu örneklem, araştırmanın bulgularına farklı bakış açılarının yansıtılmasını sağlamıştır.

Araştırma bulguları, öğretmenlerin okul yöneticilerinden yalnızca talimat veren bir liderlik tarzı yerine, daha kapsayıcı ve etkili bir yönetim anlayışı beklediğini, yöneticilerin sorunlara çözüm üreten, yenilikçi yaklaşımlar geliştiren ve öğretmenlere destek olan bir tutum sergilemesi gerektiğini göstermiştir. Bunun yanı sıra, mesleki gelişim fırsatlarının artırılması, öğretmenlerin hem bireysel hem de kurumsal düzeyde gelişimini desteklemek açısından önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmıştır. Ayrıca, iş yükünün adil bir şekilde dağıtılması, öğretmenlerin verimli bir şekilde çalışabilmesi için büyük önem taşıdığı, dengesiz iş yükü dağılımının, öğretmenler arasında huzursuzluğa ve güdülenme kaybına yol açabileceği belirtilmiştir. Son olarak, okulların fiziksel koşulları ve teknolojik altyapısının geliştirilmesi, eğitim süreçlerinin kalitesini artırmada temel bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Katılımcılar, modern ve teknolojik açıdan donatılmış sınıfların, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada etkili olduğunu öğretim süreçlerini daha verimli hale getireceğini ve öğrencilerin dijital becerilerini geliştirmelerine olanak tanıyacağını vurgulamışlardır. Bu bulgular, öğretmenlerin güdülenmesini artırmak ve eğitim ortamını iyileştirmek için okul yöneticilerinin daha aktif, duyarlı ve yenilikçi bir rol üstlenmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim eğitimde başarıyı sürdürülebilir kılmak için öğretmenlerin beklentilerine duyarlı bir yönetim anlayışının benimsenmesi son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul öğretmeni, öğretmen beklentileri, okul yöneticileri, görüş

⁵⁵ Öğretmen., vildangider@gmail.com

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALET VE ÖRGÜTSEL SESSİZLİKLERİ ÜZERİNDE HİZMETKÂR LİDERLİĞİN ROLÜ

Elif Çakı⁵⁶, Erhan Buğu⁵⁷, Çetin Terzi⁵⁸,

ÖZET

Araştırmanın amacını öğretmenlerin örgütsel adalet ve örgütsel sessizlikleri üzerinde hizmetkâr liderliğin rolünün incelenmesi oluşturmaktadır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, eğitim yöneticilerine ve politika yapıcılara, öğretmenlerin potansiyelini en iyi şekilde nasıl değerlendirebilecekleri konusunda özellikle eğitim yöneticilerinin liderlik becerileri açısından önemli veriler oluşturması önem taşımaktadır. Araştırma amacıyla ifade edilen değişkenler arası ilişkilerin incelenmesi için bu çalışmada tarama modellerinden ilişkisel tarama modellerinden ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin örgütsel adalet ve örgütsel sessizlikleri arasındaki ilişki ile örgütsel adalet ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişkide hizmetkâr liderliğin aracı rolü kanıtlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında Eskişehir ilindeki 509 kurumda görev yapan 12514 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden basit seçkisiz örnekleme yolu ile belirlenecek sayıda öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla kişisel bilgi formu, örgütsel sessizlik ölçeği, örgütsel adalet ve hizmetkâr liderlik ölçeklerinden yararlanılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin örgütsel sessizlik düzeylerini ölçmek ve bu konudaki algılarını belirlemek amacıyla Kahveci ve Demirtaş (2013) tarafından geliştirilen “Örgütsel Sessizlik Ölçeği” kullanılmıştır. Beşli Likert tipi bir ölçme aracı olan bu ölçek, okul ortamı, duygu, sessizliğin kaynağı, yönetici ve izolasyon olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Çalışanların örgütsel adalet algısı, Colquitt (2001) tarafından geliştirilen ve Özmen, Arnak ve Özeri (2007) tarafından Türkçe’ye uyarlanan, 20 maddelik “Örgütsel Adalet Algısı Ölçeği” kullanılarak ölçülmüştür. Bu ölçek, örgütsel adalet algısının dört boyutunu (işlemsel adalet, dağıtımsal adalet, kişiler arası adalet ve bilgisel adalet) birleştiren tek ölçme aracı olma özelliğini taşımaktadır. Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği Reed ve diğerleri (2011) tarafından geliştirilmiş olup Konan ve diğerleri (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Türkçeye uyarlanan Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeğinde 20 madde ve beş alt boyut yer almaktadır, bu alt boyutlar kişilerarası destek (6 madde), topluluk oluşturma (5 madde), fedakârlık (3 madde), eşit olma (3 madde) ve ahlaksal bütünlüktür (3 madde). Veriler, örgütsel adalet algıları örgütsel sessizlik algıları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı alt amacı doğrultusunda pearson korelasyon testi; Örgütsel adalet algılarının örgütsel sessizlik algılarına yönelik etkisinde hizmetkâr liderliğin aracılık etkisi alt amacı doğrultusunda yapısal eşitlik modellemesi analizi ile çözümlenecek ve elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Adalet, Sessizlik, Hizmetkâr Liderlik

⁵⁶ Ankara Bilim ve Sanat Merkezi, elifcaki34@gmail.com

⁵⁷ Çifteler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, erhanbugu@gmail.com

⁵⁸ Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi, cterzi@anadolu.edu.tr

YAŞAM BOYU ÖĞRENME BAĞLAMINDA OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE AİLE EĞİTİM UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

Aynur Altun Nalbant⁵⁹,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yaşam boyu öğrenme politikalarının okul öncesi eğitim programı ve aile eğitimi uygulamaları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu kapsamda 2024-2025 Eğitim Öğretim Dönemi yürürlüğe giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ve aile eğitim uygulamaları yaşam boyu öğrenme perspektifinde incelenerek yaşam boyu öğrenme politikalarının programa ve aile eğitim uygulamalarına etkileri analiz edilmiştir. Bu araştırma tarama modellerinden genel tarama modelinde tasarlanan betimsel nitelikli bir çalışmadır. Birincil ve ikincil kaynaklar incelenerek doküman analizi yöntemlerinin sentezinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda günümüzde eğitim, insan yaşamının belirli yaş aralığı ve dönemleri ile sınırlandırılmadan bireylerin gereksinim duyduğu bilgi ve becerileri her yaşta ve dönemde öğrenebilmesi anlamına evrilerek yaşam boyu öğrenmeyi önemli bir kavram haline getirmiştir. Yaşam boyu öğrenme, bireylerin öğrenme sürecini yaşadığı hayatın tüm alanlarına taşıyarak eğitimin hayat, hayatın ise eğitim olduğu anlamını yüklenmiştir. Bu doğrultuda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı beceri temelli, yaşam boyu öğrenme hedefi ile öğrenme ortamlarını okul içi ve dışı olarak iki başlıkta ele aldığı, çocukların eğitim yaşantılarını sınıf içinden gerçek yaşama taşıma amacını içerdiği tespit edilmiştir. Yaşam boyu öğrenme politikaları ile uyumlu olan programda ailelerin eğitim sürecine aktif katılımı amaçlansa da aile eğitim çalışmalarına yönelik somut bir planlama bulunmadığı bu nedenle okul temelli, çocukların ve yetişkinlerin birlikte öğrendiği aile eğitim uygulamalarına ihtiyaç olduğu bulgulanmıştır. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı tarafından aylık "Aile Eğitimi Bülteni" ebeveynler için hazırlanıp yayınlanmakta ve aile eğitimine yönelik programı desteklediği görülmektedir. Bununla birlikte Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü koordinasyonu ile yürütülen, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı Ebeveyn Destek Eğitimi Kurs Programı bulunmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından planlanan aile eğitimi amaçlı kurs ve bülten gibi bir birinden farklı uygulamaları mevcuttur. Fakat anne babanın çocuğunun bulunduğu okul öncesi kurum ile işbirliği içerisinde çocuğunu yetiştirirken yaşadığı problemlere veya ihtiyaç duyduğu bilgilere yönelik hazırlanacak ve okul merkezli yürütülecek aile eğitimi çalışmalarının planlanması ve programda yer verilmesi programı daha güçlü kılacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Boyu Öğrenme, Aile Eğitimi, Okul Öncesi, Eğitim Programı.

⁵⁹ Millî Eğitim Bakanlığı Sayıştay Anaokulu, Ankara, benaynursultan@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN DAVRANIŞLARININ EYLEM KİMLİKLEME KURAMI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Özden Gökçe Us⁶⁰, Ferudun Sezgin⁶¹,

ÖZET

Eylem kimlikleme kuramına göre eylemlerin beynimizdeki kimliklenme ya da temsil edilme şekli birbirinden farklılık göstermektedir (Vallacher ve Wegner, 1987). Eylem akışı içinde kişiye “Ne yapıyorsun?” sorusu yöneltildiğinde kişi içinde bulunduğu duruma göre eylemi açıklar ve bu açıklama eyleme dair bir kimlik oluşturur (Vallacher ve Wegner, 1985). Eylem kimlikleme muhtemel olan birçok kimlik arasından içinde bulunulan ana, sahip olunan duygu ve düşünce dünyasına göre uygun olanın seçilmesini ifade etmektedir (Turhan ve Erol, 2017). Bu bağlamda, alandaki çalışmalar incelendiğinde okul yöneticilerinin eylem kimliklemelerine dair bir araştırma olmadığı görülmektedir. Öğrenciler, öğretmenler ve akademisyenler üzerine yapılan çalışmalardan yola çıkarak okul yöneticilerinin icra ettikleri görevleri kimlikleme şekillerini öğrenmek yönetim olgusuna dair kapsayıcı bir bakış açısı elde edilmesini sağlamada önemli görülebilir. Bu araştırma, okul yöneticilerinin davranışlarına yükledikleri anlamları eylem kimlikleme kuramı çerçevesinde ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla eylem kimliklemenin okul yöneticileri açısından anlamı ve doğası detaylı şekilde betimlenmesi amaçlanmaktadır. Okul yöneticilerinin eylem kimliklemelerini incelemeyi ve yorumlamayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinde fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Ankara ili merkez ilçelerinde görev yapmakta olan 9 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Öncelikle araştırmanın amacına uygun doğru verinin toplanabilmesi için ölçütler belirlenmiş ve ölçüt örnekleme ile katılımcı grubun oluşturulması hedeflenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma veri toplama araçlarından olan yarı yapılandırılmış görüşmeden faydalanılmıştır. Bu yüzden görüşme soruları literatür taraması ve uzman görüşü ile hazırlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticileri yönetim kavramına liderlik, ilham vermek, korumak, sorumluluğu paylaşmak kavramları ile bağdaştırmaktadırlar. Okul yöneticilerinin eğitimsel, sosyal, kültürel, bürokratik, idari ve yönetsel alanlarda görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Okul yöneticileri öğrenci iyi oluşuna dair işleri ve öğrencinin akademik başarısını yukarı çekmeyi önemsemektedirler. Okul yöneticilerinin eylemlerini üst düzeyde kimliklemeye yönelimleri vardır. İçsel motivasyonu yüksek olan kişiler eylemlerini üst düzeyde kimlikleme eğilimindedirler. Sevgi ve saygı ihtiyacı eylemleri üst düzey kimlikleme yapmadaki en motive edici unsurdur. Okul yöneticileri kendilerini ait hissetmedikleri, rutine binen, onları asıl görevleri olan eğitimsel görevlerden alıkoyan bürokratik eylemleri alt düzeyde kimliklemektedirler.

Anahtar Kelimeler: eylem kimlikleme, davranış, okul yöneticiliği,

⁶⁰ Öğretmen, Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara, ozdengokceuss@gmail.com

⁶¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ferudun@gazi.edu.tr

ETWINNING'DEN ERASMUS'A YAPAY ZEKÂ (HER DAİM YEŞİL GELECEK PROJESİ)

Nurullah Akbulut⁶²,

ÖZET

"Ever Green Future" eTwinning projesi, çevre bilincini artırmak, sürdürülebilir bir yaşam tarzını teşvik etmek ve öğrencilerin çevresel sorunlara yönelik farkındalıklarını artırarak çözüm odaklı düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla hayata geçirilmiştir. Proje, farklı ülkelerden öğrencilerin iş birliği yaparak çevresel sorunları tespit etmelerini, bu sorunlara yönelik yaratıcı çözümler üretmelerini ve bu süreçte dijital araçları etkin bir şekilde kullanmalarını hedeflemiştir. Proje, çevre bilincini artırmak ve sürdürülebilirlik konularında farkındalık yaratmak amacıyla çok yönlü bir yaklaşımla planlanmıştır. İlk olarak, proje katılımcıları dezavantajlı gruplardan seçilmiş ve her ekipte kız öğrencilerin yer almasına özen gösterilmiştir. Proje başlangıcında öğretmenler ve öğrenciler için ön anketler uygulanmış, böylece katılımcıların başlangıçtaki bilgi düzeyleri ve ihtiyaçları belirlenmiştir. Katılımcılar, avatar ve videolar kullanarak kendilerini, okullarını ve şehirlerini tanıtmış, bu sayede kültürel etkileşim ve iletişim güçlendirilmiştir. Öğrenciler, şehirlerindeki çevre sorunlarını fotoğraflarla belgeleyerek bu sorunları "Kentlerimiz ve Sorunlarımız" adlı bir e-kitapta toplamıştır. Daha sonra, farklı ülkelerden öğrenciler karma takımlar halinde çalışarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmiştir. Proje sürecinde yapay zeka destekli bir chatbot geliştirilmiş ve öğrencilerin çözüm önerileri bu chatbot aracılığıyla bir araya getirilmiştir. Bu chatbot, proje boyunca öğrencilerin fikirlerini organize etmek ve anlamlı bir bütün oluşturmak için kullanılmıştır. Ayrıca, öğrenciler çevre koruma, sürdürülebilirlik ve geri dönüşüm temalı sloganlar oluşturmuş, bu sloganlar bir şiir haline getirilmiş ve dijital araçlarla görselleştirilmiştir. Proje kapsamında bir interaktif dijital oyun tasarlanmış ve çevre bilincini artırmaya yönelik bir webinar düzenlenmiştir. Tüm süreç boyunca Twinspace platformu üzerinden iletişim ve iş birliği sağlanmıştır. Proje sonunda, öğrencilerin çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konusundaki farkındalıklarında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Katılımcılar, çevresel sorunlara yönelik yaratıcı çözümler üretme ve bu çözümleri dijital araçlarla ifade etme becerilerini geliştirmiştir. Örneğin, öğrenciler çevre sorunlarını tespit etme ve çözüm önerileri geliştirme süreçlerinde daha bilinçli hale gelmiştir. Proje çıktıları arasında bir e-kitap, interaktif dijital oyun, şiir, sloganlar ve bir yapay zeka chatbotu yer almıştır. Bu ürünler, öğrencilerin hem bireysel hem de takım çalışması becerilerini geliştirmelerine olanak tanımıştır. Ayrıca, proje sürecinde öğrenciler arasında kültürel etkileşim ve iş birliği becerileri güçlenmiştir. Proje sonunda yapılan değerlendirme anketleri, katılımcıların çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularındaki bilgi düzeylerinde %60'tan fazla bir artış olduğunu göstermiştir. Proje, çevre bilincinin artırılmasında dijital araçların ve iş birliğine dayalı öğrenme yöntemlerinin etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik çözüm odaklı düşünme becerilerinin geliştiği ve bu süreçte dijital beceriler kazandığı gözlemlenmiştir. Bu tür

⁶² Öğretmen, Tekkeköy Ali-Emine Kahvecioğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, akbulut.nurullah.1010@gmail.com

projelerin daha geniş kitlelere ulaşması için ulusal ve uluslararası düzeyde yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca, çevre bilincini artırmak için daha fazla dijital araç ve yenilikçi yöntemlerin kullanılması faydalı olacaktır. Proje çıktılarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılması, diğer okullarla paylaşılması ve farklı yaş gruplarını kapsayacak şekilde genişletilmesi önerilmektedir. Özellikle yapay zeka destekli araçların çevre eğitimi süreçlerinde daha yaygın kullanımı teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Çevre bilinci, Geri dönüşüm, Yapay zekâ

MODERN ÖĞRENME SİSTEMİNDE OYUN YÖNTEMLERİNİN ÖNEMİ

Ongarkul Koblanova⁶³,

ÖZET

Genç nesli tehlikeden koruma sorunu, insanlığın ortaya çıkmasıyla eşzamanlı olarak ortaya çıktı. Başlangıçta, insanlar biyolojik dünyanın temsilcileri olan tehlikeli doğa olayları tarafından tehdit edildi. Zamanla, kişinin kendisinin yarattığı tehditler ortaya çıkmaya başladı. Çocukların yaşam güvenliği, öğrenciler için tehlikeli durumların sayısındaki artış nedeniyle zamanımızın ciddi bir sorunudur.

Okulda her öğretmen, her öğrencinin derse aktif katılımını sağlayan, bilginin prestijini artıran ve eğitim çalışmalarının sonuçları için öğrencilerin kişisel sorumluluğunu artıran sınıf türleri arar. Bu görevler çeşitli pedagojik teknolojilerle çok iyi çözülür. Şu anda, can güvenliğinin temellerini incelemek için yeni formlar ve yöntemler arayışı sadece doğal bir fenomen değil, aynı zamanda gereklidir. Bunun nedeni, modern eğitim sisteminin öğrencinin kişiliğinin kapsamlı gelişimini amaçlaması ve çeşitli çalışma biçimlerinin kullanılmasının bu amaca ulaşmayı amaçlaması gerektiğidir.

Eğitimin insancıllaştırılması bağlamında, mevcut kitle eğitimi teorisi ve teknolojisi, yaşayabilecek, sürekli değişen bir dünyada çalışabilecek, kendi davranış stratejisini cesurca geliştirebilecek, ahlaki seçimleri ve sorumluluğu gerçekleştirebilecek güçlü bir kişiliğin oluşmasını amaçlamalıdır.

Okulda özel bir yer, her öğrencinin derse aktif katılımını sağlayan, eğitimin prestijini artıran, öğrencilerin eğitim çalışmalarının sonuçları için kişisel sorumluluğunu artıran bu tür sınıflar tarafından işgal edilir.

Bu görevler, Oyun öğrenme yöntemleri teknolojisi kullanılarak başarıyla çözülebilir. Oyun öğretim yöntemlerinin teknolojisi, okul çocuklarına öğrenmenin nedenlerini, oyundaki davranışlarını, yaşamdaki davranışlarını anlamalarını öğretmeyi amaçlamaktadır.

Dersin oyun formu, öğrencileri öğrenme sürecinde teşvik etmenin bir yoludur. Tüm oyun eğitim türleri, bilgi edinme seviyelerini kullanmanıza izin verir. Öğrenciler oyunda öğrenmeye ilgi duyarlar, çünkü bu formda aldıkları bilgiler erişilebilir olarak algılanır ve konuyu incelemeye olan ilgileri artar.

Farklı oyun teknolojilerinin kullanımı:

- mantıksal düşünme,
- bilişsel çıkarların gelişimini teşvik eder;
- genellemeyi, sınıflandırmayı, akıl yürütmeyi, dikkat geliştirmeyi, çevreye odaklanmayı öğrenir;
- hedeflere ulaşmada sabrı eğitir.

Çalışmanın amacı, derslerdeki Oyun öğretim yöntemlerinin özellikleri ve bunların pratikte uygulanması üzerine teorik bir çalışmadır.

Belirlenen hedef:

1. derslerde oyun öğretim yöntemlerinin kullanımı üzerine edebi kaynakların incelenmesi.

⁶³ Doç. Dr., Çimkent Kazakistan, Koblanova.o.n@mail.ru

2.sınıflarda oyun yöntemlerinin kullanımına ilişkin metodolojik önerilerin geliştirilmesi.

Araştırma yöntemleri:

- araştırma problemi üzerine teorik literatürün toplanması ve analizi;
- sentez;
- karşılaştırma;
- genelleme;
- tasarım;
- pedagojik deney;
- eleştirel analiz.

Çalışmanın teorik temeli, yerli ve yabancı bilim adamlarının güvenlik sorunları alanındaki araştırmalarının, eğitim alanındaki yerli ve yabancı araştırmaların yanı sıra uygulayıcı öğretmenlerin metodolojik gelişmelerinin sonuçlarıydı.

Anahtar Kelimeler: Genç nesil, modern eğitim sistemi.

ORTA ASYA BAĞLAMINDA KIRGIZISTAN ÖRNEĞİNDE İŞGÜCÜ GÖÇÜNÜN AİLE KURUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Aliya Almazbekovna Abdykerimova⁶⁴, Nazgul Joomartovna Abalova⁶⁵,

ÖZET

Uluslararası göç süreçlerinin her geçen yıl özelliklerini ve önceliklerini kaybetmediği açıktır. Aksine, küreselleşme çağında tüm devletlerin gündemine girmektedir. Günümüzde göç süreçlerinden birçok olumsuz ve olumlu olgu ortaya çıkmaktadır. Bunlardan biri de göçün aile kurumu üzerindeki etkisidir. Bu etki, ülkedeki toplumun durumu, demografi, cinsiyet sorunları, farklı yaşlardaki çocukların kaderi, ekonomik koşullar veya olumsuz olgular gibi çeşitli faktörler tarafından şekillendirilmektedir.

Son otuz yıldır Orta Asya bir göçmen "fabrikasına" dönüşmüştür. Tahminlere göre, yurtdışında çalışan vatandaşların sayısı her yıl artmaktadır. Özellikle 2024 yılı için küresel istatistikler, 281 milyon insanın anavatanlarından ve dolayısıyla ailelerinden uzakta çalıştığını göstermektedir. Kırgızistan'a gelince, Ulusal İstatistik Komitesi, 2023 itibarıyla 1.0945 milyon Kırgız vatandaşının anavatanlarının dışında olduğunu bildirmiştir.

Uluslararası göç süreçlerinin her geçen yıl özelliklerini ve önceliklerini kaybetmediği açıktır. Aksine, küreselleşme çağında tüm devletlerin gündemine girmektedir. Günümüzde göç süreçlerinden birçok olumsuz ve olumlu olgu ortaya çıkmaktadır. Bunlardan biri de göçün aile kurumu üzerindeki etkisidir. Bu etki, ülkedeki toplumun durumu, demografi, cinsiyet sorunları, farklı yaşlardaki çocukların kaderi, ekonomik koşullar veya olumsuz olgular gibi çeşitli faktörler tarafından şekillendirilmektedir.

Son otuz yıldır Orta Asya bir göçmen "fabrikasına" dönüşmüştür. Tahminlere göre, yurtdışında çalışan vatandaşların sayısı her yıl artmaktadır. Özellikle 2024 yılı için küresel istatistikler, 281 milyon insanın anavatanlarından ve dolayısıyla ailelerinden uzakta çalıştığını göstermektedir. Kırgızistan'a gelince, Ulusal İstatistik Komitesi, 2023 itibarıyla 1.0945 milyon Kırgız vatandaşının anavatanlarının dışında olduğunu bildirmiştir.

Uluslararası göç süreçlerinin her geçen yıl özelliklerini ve önceliklerini kaybetmediği açıktır. Aksine, küreselleşme çağında tüm devletlerin gündemine girmektedir. Günümüzde göç süreçlerinden birçok olumsuz ve olumlu olgu ortaya çıkmaktadır. Bunlardan biri de göçün aile kurumu üzerindeki etkisidir. Bu etki, ülkedeki toplumun durumu, demografi, cinsiyet sorunları, farklı yaşlardaki çocukların kaderi, ekonomik koşullar veya olumsuz olgular gibi çeşitli faktörler tarafından şekillendirilmektedir.

Son otuz yıldır Orta Asya bir göçmen "fabrikasına" dönüşmüştür. Tahminlere göre, yurtdışında çalışan vatandaşların sayısı her yıl artmaktadır. Özellikle 2024 yılı için küresel istatistikler, 281 milyon insanın anavatanlarından ve dolayısıyla ailelerinden uzakta çalıştığını göstermektedir. Kırgızistan'a gelince, Ulusal İstatistik Komitesi, 2023 itibarıyla 1.0945 milyon Kırgız vatandaşının anavatanlarının dışında olduğunu bildirmiştir.

Anahtar Kelimeler: göç, işçi göçmenleri, uluslararası ilişkiler

⁶⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Bişkek Kırgızistan, everest030382@gmail.com

⁶⁵ Öğr. Gör. Dr., Bişkek Kırgızistan, nazdil72@mail.ru

ÖZEL EĞİTİM YÖNETİMİ: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEKİ UYGULAMALAR

Elif Iliman Püsküllüoğlu⁶⁶, Lauren Katzman⁶⁷, Terrilyn Mccoy⁶⁸,

ÖZET

Eğitimin herkes için olduğu kabulünün yaygınlaşmasının ardında temellerini eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık olgularından alan eğitim politikaları bulunmaktadır. Özellikle Salamanca Bildirisi sonrasında ülkelerin eğitim politikalarında bu olgular ön plana çıkmıştır. Bu doğrultuda birçok yasal düzenleme gerçekleştirilmiş ve birçok uygulama hayata geçirilerek her bireyin gereksinimleri doğrultusunda eğitim olanaklarından yararlanması temin altına alınmaya çalışılmıştır. Bu durumun sonucu olarak günümüzde herkes için eğitim, eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık kavramlarıyla tüm dünyada sıklıkla karşılaşılmaktadır. Bununla birlikte bu kavramlar farklı coğrafyalarda farklı uygulama sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Özel eğitim ve özel eğitim yönetimiyle ilgili politika, düzenleme ve uygulamalardaki farklılıklar bunlardan biridir. Özel eğitimin tanınması ve yaygınlaşmasına paralel olarak özel eğitim yönetimi uygulamaları da ortaya çıkıp gelişmiştir.

Özel eğitim yönetimi, her bireyin gereksinimlerine uygun eğitim ortamının oluşturulabilmesi için eğitim politikalarının planlanmasını, bunların hayata geçirilmesi için personelin yetiştirilmesini ve desteklenmesini, her birey için hem eşitlikten taviz vermeden hem de onun gereksinimlerine uygun eğitim programlarının hazırlanmasını, tüm bunlar için gereken finansal kaynakların ve sürecin yönetimini ve denetlenmesini içermektedir. Ayrıca, özel eğitim yönetimi, birçok paydaşın iş birliğini gerektirmekte ve süreklilik arz etmektedir. Özel eğitim yönetimi alanı ve bu konudaki uygulamalar dünya çapında önemli olmasına rağmen, Türkiye’de konuya ilişkin bilimsel çalışmalar sınırlı olmakla birlikte özel eğitim yönetimi uygulamaları eğitim yöneticilerinin özverileriyle yürütülmektedir. Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı’na kayıtlı yaklaşık 500 bin engelli öğrenci bulunmaktadır. Bu durum özel gereksinimli öğrencilere yönelik sunulan hizmetlerin yönetiminin önemini artırmakta ve konuya ilişkin eksikliğin giderilmesini önceliklendirmektedir. Bu eksikliğin giderilebilmesi için iyi uygulamalara sahip ülkelerin neler yaptığının incelenmesi ve kültürel, ekonomik, coğrafi ve yapısal farklılıkları göz önünde bulundurarak bunlardan yararlanılması işlevsel olabilir.

Amerika Birleşik Devletleri’ndeki özel eğitimin ve özel eğitim yönetimine ilişkin uygulamaların tarihsel kökenleri yirminci yüzyılın ilk yarısından temellerini almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri’ndeki özel eğitim yönetimine ilişkin var olan uygulamaların incelenmesinin, Türkiye’deki bu konuya ilişkin eksikliği giderebileceği ve yapılması gerekenlerle ilgili bir yol haritası sunabileceği ön görülmektedir. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak bu çalışmada Amerika Birleşik Devletleri’ndeki özel eğitim yönetimi uygulamaları kuramsal bir çerçevede ele alınmaktadır. Bu bağlamda ilk olarak özel eğitim yönetimi uygulamalarını şekillendiren yasal metinlerdeki genel durumdan ana hatlarıyla söz edilmektedir. İkinci olarak özel eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi ve desteklenmesine aracılık eden

⁶⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Ege Üniversitesi, Arizona State University, Mary Lou Fulton Teachers College, elif.iliman@gmail.com

⁶⁷ Doç. Dr., Arizona State University, Mary Lou Fulton Teachers College, Lauren.Katzman@asu.edu

⁶⁸ Öğr. Gör., Arizona State University, Mary Lou Fulton Teachers College, terrilyn.McCoy@asu.edu

özel eğitim yönetimi programları ve özel eğitim yönetimi konusunda etkinlik gösteren örgütler ve ağlar incelenmektedir. Üçüncü olarak özel eğitim yönetimi uygulamalarıyla ilgili genel bir değerlendirme ile çalışma sonlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Herkes İçin Eğitim; Eğitim Yönetimi; Eğitim Politikaları; Eğitim Yöneticileri

ÖZET

Deyimler, bireyin sözlü ve yazılı anlatım becerisini güçlendiren ve zenginleştiren, içtenlik ve samimiyet katan kalıplaşmış anlatım öğeleridir. Bir dili etkili kullanabilmek için deyimlerin öğrenilmesi ve bilinmesi gerekmektedir.

Programa yönelik hazırlanan Türkçe ders kitapları incelendiğinde deyimlerin öğretimiyle ilgili çok fazla etkinliğin ve bu etkinliklerin uygulanmasına yönelik yöntemlerin bulunmadığı görülmektedir (Yaman ve Gülcan, 2009). Özellikle deyimlerle ilgili etkinliklerin daha çok sözlük çalışması başlığı altında okunan metinde geçen deyimlerin cümle içinde kullanımı ve anlamını tahmin etmeye yönelik olduğu görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin günlük yaşamda uygun durumlarda deyimleri kullanarak anlatımlarını zenginleştirebilmeleri açısından deyimlerin öğretiminde farklı yöntem veya tekniklerin kullanılması gerektiği açıktır. Deyimlerin öğretimini sağlamak amacıyla hazırladığımız bu çalışma ile öğrencilerimizin deyimleri duydukları; fakat anlamlarını bilmedikleri görülmüştür. Bu bağlamda amacımız, deyimlerimizin eğlenceli bir şekilde öğrenilmesine katkı sağlamaktır.

Deyimlerin öğretiminde geleneksel öğretim şekli düz anlatım ile farklı yöntem ve tekniklerin uygulanması sonucunu karşılaştıran birçok araştırma mevcuttur. Örneğin, Mürsel (2009) deyimlerin öğretiminde karikatürlerin kullanılmasını; Şenol (2011) yaratıcı drama yönteminin kullanılmasını; Yaman, Gülcan (2009) gösteri tekniğinin kullanılmasını, Akçay, Şimşek (2015) drama ve hikâyeleme yöntemlerinin kullanılmasını; Gülcan (2010) hikâyeler ve resimlerin kullanılmasını; Aydın, Ünal (2015) şarkıların kullanılmasını; Varışoğlu, Şeref, Gedik ve Yılmaz (2014) da karikatürlerin kullanılmasını geleneksel yöntem kullanımı ile karşılaştıran çalışmalar yapmış ve hepsi diğer yöntem uygulamalarının geleneksel yöntemle göre daha başarılı olduğu sonucuna varmıştır. Tüm bu çalışmalar ışığında geleneksel eğitim yöntemlerinin dışına çıkılan bu çalışmayla etkili ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşeceği düşünülmüştür.

Çözüm önerimiz deyimlerin teknoloji kullanılarak hikayeleştirilmesi, dijital ve özgün çizimlerle zenginleştirilerek anlaşılır ve akıcı bir seslendirmeye Story Jumper web aracıyla birleştirilerek öğrencilerin yararına sunulmasıdır. Proje halihazırda okulumuza devam eden 5,6,7. Sınıfa devam eden 15 öğrenciye uygulanmış, yapılan ön test son test değerlendirmesi sonucu etkinliği kanıtlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak önce öğrencilerimizin yanlış bildiği veya anlamını bilmediği deyimler belirlenmiştir. İlgili literatürden bu deyimlerin ortaya çıkış hikayeleri araştırılmış, Sketchbook programından yararlanarak deyme uygun özgün görseller tasarlanmıştır. Daha sonra bu görsellerin yanına hikayesi yerleştirilip seslendirilmiştir. Kitap öğrencilere belirli aralıklarla bir kaç kez okutulduktan sonra yapılan son test değerlendirmesi sonucunda deyimlerin ve anlamlarının doğru olarak bilindiğini tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deyim, Anlam, Dijital, Türkçe

⁶⁹ Öğretmen, MEB, aylin.sahin@gmail.com

ÖZET

Bu makalede, Baburlu hanedanının dünya oro begim'i hakkındaki ma'luotmotlar incelenebilir. Bu prenses, Kral Cihan ve klasik mahal Begim'in en büyük kızıydı ve hayatını krallığa adadı. Eşsiz bir güzellik ve sarayın parlaklığı olan Prenses Akila klasik mahal, on dördüncü çocuğunu doğururken öldüğünde, henüz on altı yaşında olan ve annesi gözlerini kapatırken annesini kucağında tutan baş çocuğu Cihan oro begim. Bu sırada annesi klasik mahal en büyük kızına bakar ve çocuğum babana ve kardeşlerine baktığını vasiyet olarak bırakır. Dünya oro, erken yaşlardan itibaren inanılmaz derecede iyi bir yetiştirme alır. Bu küçük kızın yetiştirilmesiyle uğraşan, zamanlarının eğitilmiş ve bilge kadınlarıydı. Çocukluğundan beri Türkçe, Farsça, Arapça ve Hintçe bilmektedir. O'nun yarattığı bilgiler bile bize ulaştı. Edebiyatla ilgilenerek birçok kitap toplar ve büyük bir kütüphane bulurdu. Makit, medrese ve babillilere özgü dört Köşe bahçeler oluşturur. Daha sonra babasıyla birlikte Tac mahal Türbesi'nin yapımına katılır ve babasına yakın bir Anıtkabir olur. Kralın dünyayı sevdiğine armağan ettiği iradesine göre, büyük bir ülkenin kralı olmasının yanı sıra kral dünyasının da bu kadar güzel bir türbenin dünyaya gelmesinin bir sonucu olarak bina türbesi endişesinin dünyaya bu kadar güzel bir türbenin ortaya çıkmasından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. usta Ustaların düşüncelerini not eder. Eserde ayrıca, Kral Cihan döneminde baburyalıların Hint halkasına karşı bencil olmayan tutumu da öne çıkıyor.

Eğitilmiş Cihan oro begim, babası salanati'nin ağabeyi Darius Shukoh'un hakkına sahip olduğuna ve bu kardeşin felsefi düşünceleri olduğu ve ağabeyi Darius'u her zaman desteklediği için ondan daha Doğru bir Kralın çıkacağına inanıyordu. Kardeşi Avrangzeb'in çok kurnaz olduğunu bilerek, bu kralın durumunda basit bir yüzüğün sigara içeceğini öngörmüş olacaktır. Ama Avrangzeb hiyalayı hayattayken kendi babasını tahtını alması için kandırır ve babayı hapseder. Ancak kız kardeşi Cihan Oro da Doro'yu kullandığı için Begim'den nefret ediyordu. Kız kardeşimin bana karışacağı düşüncesiyle, opasiniyam babası Kral Cihan'ın yanına bir zindan yapacak. Küçük kardeşi Avrangzeb, yaşlanan güçsüz babasına nezaket göstererek kilitlendikten sonra sekiz yıl hapis cezasına çarptırılır.

Anahtar Kelimeler: Prenses, Prenses, güzel, Kral, Saray, kitap, medrese, efendi, taht, hapishane, Krallık, insanlar.

⁷⁰ Prof. Dr., Uzbekistan, Tashkent. Chilonzor, soya-oliva@mail.ru

İLKOKUL VELİLERİNİN DİJİTAL EBEVEYNLIK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Suzan Öğmen⁷¹, Suzan Bayındır⁷²,

ÖZET

Bu araştırma ile ilkökul velilerinin dijital ebeveynlik tutum düzeylerini davranışlarının incelenmesi esnekliği. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası halinde devam etmektedir. İnternet erişimi ve kullanımı, yalnızca yetişkinler için değil, çocuklar için giderek daha önemli bir hale geliyor.

Teknolojinin etkileri, çocukların gelişimlerinin bir çok farklı alanında gözlemlenmektedir. Dijital medya, çocukların sosyal, psikolojik, duygusal ve fiziksel gelişimleri üzerinde önemli etkiler yaratabilir. Örneğin aşırı ekran süresi, fiziksel aktiviteyi takip etmek ve uyku düzenini bozabilir. Ayrıca internetin yaygınlaşmasıyla birlikte çevrimiçi riskler (siber zorbalık, zararlı içerikler, kimlik hırsızlığı gibi) de güçleniyor. Bu durum, evrensel dijital dünyadaki çocukların nasıl yönlendirmeleri belirlemelerini zorlaştırmaktadır. Uzlaşmanın dijital ortamda nasıl bir tutum sergilediğini ve bu tutumların öğrencilerin çabalarını nasıl geliştireceğini araştırmak, ailelerin çocuklarını dijital dünyada daha saklanmış ve güvenli bir şekilde yetiştirmelerine yardımcı olmak açısından önemli olabilir.

Teknolojinin çocukların üzerindeki ilişkileri oldukça derindir ve bu nedenle dijital ebeveynlik tutumlarını araştırmak, içeriğinin dijitalleşmiş gelişimlerini ve güvenliklerini sağlamalarına yardımcı olmak açısından kritik bir öğrenebilenlere sahiptir.

Bu yolun sonu, dijital dünyada iyi bir model olmaları, doğru rehberlik yapmaları ve tamamen sağlıklı bir şekilde kullanmalarını sağlamalarını büyük önemsiyorsunuz.

Bu araştırma güzel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Çalışma grubu Şırnak ili Merkez ilçede yaşayan ve ilkökulda okuyan çocuk olan basit seçkisiz yöntemler ile kayıtlı kişilerin gönüllülük esasına göre katılmış olan 181 veliden oluşmaktadır. Çalışma grubuki velilerin 100'ü kadın, 81'i erkek velilerden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Dijital Ebeveynlik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Bununla birlikte, cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi, çocuk sayıları, teknolojik aletler ile günlük ortalama süre ve kadınların harcadıkları performansa ilişkin olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formleri kullanıldı. Çalışmanın verileri SPSS 30 (Sosyal Bilimler İstatistik Paketi) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Değişkenler arasındaki stabilitenin belirlenmesi için Pearson Korelasyon Analizi T-testi ve Tek Yönlü Anova testleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: dijital ebeveynlik, dijital farkındalık, tutum.

⁷¹ Öğretmen, Mehmet Emin Acar İlkokulu Şırnak, s.ogmen@hotmail.com

⁷² Öğretmen, Kıbrıs Şehitleri Ortaokulu Batman, suzan_1615_@hotmail.com

FEN EĞİTİMİNDE METAVERSE EĞİTİM ORTAMI TASARIMINA YÖNELİK ÖNERİ: TASARIM TABANLI ARAŞTIRMANIN ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK UYGULAMALARI

Rıdvan Karabulut⁷³, Enver Türksoy⁷⁴, Esra Karabulut⁷⁵,

ÖZET

Son yıllarda, eğitim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, öğretim yöntemlerini ve öğrenme süreçlerini dönüştüren önemli araçlar sunmuştur. Bu araçlar, öğrencilerin katılımını artırma, öğrenme deneyimlerini zenginleştirme ve geleneksel öğretim yaklaşımlarını daha etkili hale getirme amacı taşımaktadır. Artırılmış Gerçeklik (AR), öğrencilerin fiziksel dünyayı dijital içeriklerle birleştiren, etkileşimli ve sürükleyici bir öğrenme deneyimi sunduğu için eğitimde büyük bir potansiyel taşımaktadır. Fen bilimleri eğitimi, soyut kavramların öğrenilmesi ve deneysel süreçlerin anlaşılmasında zorluklarla karşılaşan bir alandır. Bu noktada AR uygulamaları, öğrencilere soyut fen bilgilerini somutlaştırmak ve daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olmak için etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Metaverse, sanal ve gerçek dünyaların birleştiği, etkileşimli ve genişleyebilir bir dijital evrendir. Eğitim ortamlarında Metaverse kullanımı, öğrencilere etkileşimli ve zengin deneyimler sunmak için yeni fırsatlar sağlar. Metaverse eğitim ortamı tasarımında öğrenme hedeflerinizi belirlemek, hedeflere yönelik içeriğin oluşturulması, kullanıcı nitelikleri ve etkileşimli öğrenme deneyimleri sunmak önemlidir. Son olarak metaverse eğitim ortamlarında işbirlikçi öğrenmeyi desteklemek için kullanılabilir bu nedenle tasarlanan eğitim ortamında yukarıda yer alan kriterlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Metaverse eğitim ortamında, öğrencilere geri bildirim sağlamak ve performanslarını değerlendirmek yüz yüze eğitimde olduğu gibi mümkündür. Metaverse kullanımı, öğrencilere etkileşimli ve zengin deneyimler sunmak için yeni fırsatlar sağlar. Aşağıda, Metaverse eğitim ortamı tasarımında dikkate almanız gereken bazı önemli unsurları bulabilirsiniz

Hedefler ve İçerik: Metaverse eğitim ortamının tasarımına başlarken, belirli öğrenme hedeflerinizi belirlemek önemlidir. Öğrencilere neyi öğretmek istediğinizi ve hangi konuları kapsayacağınızı belirleyin. Ardından, bu hedeflere yönelik içeriği oluşturun ve organize edin. Metaverse, çoklu ortam öğeleri (3B nesneler, görüntüler, videolar, metinler vb.) kullanarak öğrencilerin etkileşimli bir şekilde içeriği keşfetmelerini sağlar. Kullanıcı Deneyimi: Metaverse eğitim ortamını tasarlarken, kullanıcı deneyimini düşünmek önemlidir. Kullanıcıların kolaylıkla etkileşime girebilmeleri, içeriği keşfetmeleri ve öğrenme deneyimlerini kişiselleştirebilmeleri önemlidir. Kullanıcı arabirimi ve etkileşim tasarımı, öğrencilerin içeriği keşfetme ve etkileşime geçme sürecini desteklemelidir. Fen eğitiminde metaverse tabanlı eğitim ortamları, sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR) ve karma gerçeklik (MR) teknolojilerinin birleşiminden oluşan etkileşimli dijital dünyalar sunmaktadır. Bu ortamlar, öğrencilerin fen bilimleri ile ilgili kavramları daha deneyimsel ve etkileşimli bir şekilde keşfetmelerine olanak tanır. Bu bildirinin amacı, fen eğitiminde metaverse ortamları içinde AR uygulamalarının nasıl kullanılabileceğine dair öneriler sunmak ve tasarım tabanlı araştırma (Design-Based Research, DBR) metodolojisinin bu süreçte nasıl uygulanabileceğini incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Fen eğitimi, artırılmış gerçeklik, metaverse

⁷³ Doç. Dr., Kayseri Üniversitesi, ridvan_karabulut@yahoo.com

⁷⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniveristesi, enverturksoy@gmail.com

⁷⁵ Öğretmen, Şehit Binbaşı Turgay Çelik Kız Anadolu İmam hatip Lisesi, Kayseri, esrakrblt50@gmail.com

TEMEL EĞİTİM POLİTİKALARINDA KALKINMACI BİR DENEYİM: EKİ YAYLA ÖZEL İLKOKULU ÜZERİNE TARİHSEL BİR ANALİZ

Hüseyin Öztürk⁷⁶, Birgül Ulutaş⁷⁷,

ÖZET

Poster sunumunun konusu, 1953-1983 yılları arasında Zonguldak'ta hizmet vermiş EKİ Yayla Özel İlkokuludur. Araştırmanın genel amacı finansman ve işleyiş bakımından diğer okullardan farklı olan ve 1953-1983 yılları arasında 30 yıl arasında Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) bünyesinde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmek EKİ Yayla Özel İlkokulunun dönemsel durumu süreci içerisinde, sosyal ve ekonomik arka planın izlenmesidir. Çalışmada sözlük tarih ve günlük geçirme yöntemleri kullanılmıştır. Yetmiş yıllık tarihi olan okulun 1953-1983 yılları arasındaki dönemle ilgili belge ve bilgi birikimi amacıyla EKİ Yayla Özel İlkokulu'nda görev yapmış öğretmen ve eğitimin yaygınlaşmış deneyimlerine başvurulmuştur. Dönemin içerisinde alan tarihleri arasında onaylı mevzuat, kanun, Tebliğler Dergisi, Kalkınma Planı ve Şura raporlarından faydalanılmıştır. Araştırma sonucu adı geçen okul dünyası üzerinde bulunan eğitimde kullanılan üç bölümün tamamına uymadığı ancak Keynesyen Ekonomi Kuramı ve refah durumlarının özellikleri gösterilmiştir. EKİ çocukları için açılan ancak bulunduğu bölgede EKİ çalışanlarının olmayanların açıklığında da eğitim görebildiği kişisel, araç, gereç ve donanım gibi tüm yetenekler EKİ tarafından oynanır. EKİ Yayla Özel İlkokulu'nda eğitim alanında sosyal ve kültürel olanaklar ile araç, gereç ve donanım açısından çağdaş olan okullardan daha iyi durumda olan bu özel okuldaki ücretsiz yararlanılmıştır. Bu kesintisiz görevler alan öğretmenler, devlet okullarında çalışan işçilerle yıllık kazanç bakımından yıllık 2 ikramiye ve sosyal haklar bakımından daha fazla imkana sahip olmuşlardır. Zonguldak ve Türkiye'nin kalkınmasında ve gelişmelerde rol oynayan bireyler yetiştiren okul 1970 petrol krizi sonrasında ortaya çıkan ekonomik krizler ve refah devletlerinin anlayışının terk edilmesiyle neoliberal ekonomi politikalarına geçilmesiyle 1983 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) devredilmiştir. Refah resimleri döneminde ortaya çıktığı ve Türkiye'de birkaç yerde KİT'e bağlı kurumlar tarafından açılan adı özel olan ancak öğrencilerden para talep edebilen eğitim aralıklarının normal genişki eğitim deneyimlerinin incelenmesi, bu deneyimlerin Türk eğitim tarihindeki yeri ve farklılıkların dikkate alınmaması gereken eğitim oranlarının ortaya çıkma derecesi önemlidir. Okulun eğitim içi ve dışı tüm masraflarının karşılandığı idareci, öğretmen ve velilerin maddi arıza problem yaşamadığı ve tüm olayların karşılandığı bir geçiş eğitim ve öğretim faaliyetlerinin bir örnek olması bakımından eğitimcilerin ve politika değişimlerinin gelecek vizyonlarını etkilemesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Refah Devleti, Keynesyen Ekonomi, Devlet Okulu, , Özel Okul, Zonguldak

⁷⁶ Öğretmen, Zonguldak, ilterishakan67@gmail.com

⁷⁷ Öğr. Gör. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, ulutas.birgul@gmail.com

DİJİTAL ÇAĞDA ÇOCUKLUK: TEKNOLOJİ VE SOSYAL MEDYANIN ÇOCUK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Songül Karlı Temiz⁷⁸,

ÖZET

Bu araştırma, 3-9 yaş arasındaki çocukların teknoloji kullanım düzeylerini, internet ve dijital cihazlarla etkileşimlerini, bu kullanımın çocukların fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimleri üzerindeki etkilerini incelemektedir. Çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının dijital medya tüketimi konusundaki görüşleri ve uyguladıkları kontrol mekanizmaları analiz edilmiştir. Özellikle, çocukların dijital dünyada maruz kaldıkları içeriklerin niteliği, teknolojiye ayırdıkları sürenin gelişimleri üzerindeki etkileri ve ebeveynlerin bu süreçteki yönlendirici rolleri araştırmanın temel odak noktalarını oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında, Ankara ili Sincan ilçesinde yer alan Elmas Anaokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin velilerinden oluşan bir örneklem seçilmiştir. Çalışmaya katılan 128 veliye, çocuklarının teknoloji kullanım alışkanlıklarını değerlendirmek amacıyla 22 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Bu anket aracılığıyla çocukların günlük ekran süreleri, en çok hangi dijital içeriklerle ilgilendikleri, ebeveynlerin teknoloji kullanımına ilişkin koyduğu kurallar ve bu kuralların ne ölçüde uygulandığı gibi konular ele alınmıştır.

Araştırma sonuçları, çocukların büyük bir kısmının erken yaşlarda dijital teknolojilerle tanıştığını ve internet erişiminin büyük ölçüde yaygınlaştığını göstermektedir. Çocukların teknolojik araçlara erişimi arttıkça, özellikle akıllı telefon, tablet ve televizyon kullanımının yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Teknoloji kullanım süreleri açısından cinsiyet farklılıkları belirgin olmasa da, kullanım amaçlarında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Çocukların büyük çoğunluğu dijital cihazları oyun oynama ve video izleme amacıyla kullanmakta, eğitim içeriklerine ise daha az yönelmektedir. Bu durum, dijital ortamların çocuklar için sağladığı eğitsel fırsatların yeterince değerlendirilmediğini göstermektedir.

Bulgular, uzun süreli ve kontrolsüz teknoloji kullanımının çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerini olumsuz etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Ebeveynlerin gözlemlerine göre, aşırı ekran süresi çocuklarda dikkat dağınıklığı, sosyal izolasyon, uyku problemleri ve agresif davranışlarla ilişkilidir. Özellikle, uzun süreli hareketsizlik postür bozukluklarına ve obezite riskinin artmasına neden olabilmektedir. Çocukların yaşına uygun olmayan içeriklere maruz kalması, gelişimsel açıdan olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Özellikle şiddet içerikli veya yaşa uygun olmayan videoları ve oyunları tüketen çocuklarda, uyku düzensizlikleri, korku ve kaygı düzeylerinde artış gibi belirtiler gözlemlenmiştir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, ebeveynlerin teknoloji kullanımına ilişkin koydukları kuralları çeşitli durumlarda esnettiğidir. Çoğu ebeveyn, çocuklarının internet kullanımını düzenlemek için belirli kurallar koyduğunu ifade etse de, bu kuralların genellikle ebeveynlerin meşgul olduğu zamanlarda gevşetildiği belirlenmiştir. Bunun sonucunda, çocukların teknoloji kullanımının denetimsiz hale gelebildiği ve olumsuz etkilerinin arttığı tespit edilmiştir. Teknoloji kullanımına ilişkin

⁷⁸ Öğretmen, Sevimli Arılar Anaokulu, Ankara, songul_karli87@hotmail.com

sınırlamaların ve kuralların tutarlı bir şekilde uygulanmadığı durumlarda, çocukların teknoloji bağımlılığı geliştirme riskinin arttığı görülmektedir.

Sonuç olarak, araştırma çocukların teknoloji kullanımını bilinçli hale getirmek için ebeveynlerin denetleyici rolünün önemini vurgulamaktadır. Çocukların yaşına uygun içeriklere yönlendirilmesi, ekran sürelerinin sınırlandırılması ve alternatif sosyal etkinliklerin teşvik edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, ebeveynlerin dijital okuryazarlık konusunda bilinçlendirilmesine yönelik eğitim programlarının geliştirilmesi, çocukların sağlıklı gelişimini desteklemede önemli bir adım olacaktır. Bu tür programlar, ebeveynlerin çocukları için daha bilinçli medya kullanım stratejileri oluşturmalarına yardımcı olabileceği gibi, çocukların teknolojiyle olan ilişkisini daha dengeli hale getirebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji kullanımı, çocuk gelişimi, dijital bağımlılık, ebeveyn denetimi, sosyal etkiler

AKRAN ZORBALIĞINI ÖNLEMEDE ZEKA OYUNLARI

Suzan Bayındır⁷⁹, Suzan Öğmen⁸⁰, Ayşe Yakışan⁸¹, Müzeyen Tarhan⁸²,

ÖZET

Zorbalık genel karakteristik özelliği aynı ortamda bulunan kişilerden daha güçlü kişilerin daha zayıf kişilere şiddet uygulamasıdır. Kasıtlılık, tekrarlama ve güç dengesizliği ile karakterize edilir. (Borgen ve ark. 2021) Oyun; çocukların ruhsal doyumunu sağlayan , onların beden ve moral gelişimine katkıda bulunarak iyi davranışlar ve alışkanlıklar kazandırır. Çocuklar, oyunla coşku ve sevinç duygusuna sahip olurlar. Oyun, çocuğun hayatı, canlılığı, dünyayı tanınması, varlığı ve her şeyidir. Zeka oyunları ise çocukların eğlenirken zekasını geliştirmesi, zihnini açması ve yeni bir şeyler öğrenmesi için hazırlanmış oyunlardır. Çocukların başarısızlıklar karşısında yılmamayı, disiplinli ve kurallara uygun bir şekilde çalışmayı öğretir. Kuralları anlamayı, kurallara uymayı öğretir. Sosyalleşmelerine yardımcı olur. Kazanmayı, kaybetmeyi, kazananı kutlamayı öğretir. Kaybederken arkadaşının kazanmasına sevinmesini sağlarDoğru ve çabuk düşünebilmeyi ve karar verebilmeyi geliştirir bu gibi hedeflere ulaştırmak ,öğrenciler arasındaki uyumu arttırmak, çatışmaları azaltmak ve akran zorbalığı ile mücadele etmek amacıyla istasyon tekniği ile zeka oyunları bir araya getirilip sınıflarda kullanılacaktır. İstasyon tekniği ise farklı etkinlik masalarının , farklı öğrenci gruplarının belli sürede çalışıp önceki gurubun yaptıklarına katkı sağlamak,çekingen öğrencileri ortak başarıya dahil etmek, birlikte çalışma becerisi kazandırmak,kurallara uyma alışkanlığı , ortak ürün ve başarı oluşturmak için bu teknik ortaokul öğrencilerinin okullardaki akran zorbalığının azaltılması,gruba ait olma ve ortak başarıların ortaya konması için istasyon tekniğinden yararlanılarak seçilecek olan 4 zeka oyunu için masalar ve gruplar oluşturulup her bir öğrenci 2 dakika boyunca oyunu oynayıp süresi bittikten sonra hemen ilk sağındaki yana kayarak diğer oyuna kaldığı yerden devam edecek. Bu şekilde devam ettikten sonra oyunlar bitince zeka oyunlarının oynama süreci hakkında öğrencilerle bilgi alışverişi, duyguları ve oyunların onlara kattıkları üzerine konuşulup zeka oyunları ve oyunların aktif öğrenme tekniklerinde kullanımının katkıları ve yararları üzerine bilgilendirme yapılacaktır Oyunlarda zorbalığa karşı farkındalık artırılmalı ve çocukların bu tür davranışlarla başa çıkabilmesi için rehberlik sağlanmalıdır.. Ayrıca, ebeveynlerin, öğretmenlerin ve diğer yetişkinlerin, çocukların oyun oynarken karşılaştıkları zorbalık durumları hakkında açık bir iletişim kurmaları önemlidir. Bu süreçte öğrencilerin ve grubun tek başına bırakılmaması da önemlidir

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, İstasyon Tekniği, Oyun ,Ortaokul Öğrencileri

⁷⁹ Öğretmen, Kıbrıs Şehitleri Ortaokulu, suzan_1615_@hotmail.com

⁸⁰ Öğretmen, Mehmet Emin Acar İlkokulu, s.ogmen@hotmail.com

⁸¹ Öğretmen, İlyas Sami İmam Hatip Ortaokulu, ayse.yksn.49@gmail.com

⁸² Öğretmen, Yahya Kemal Beyatlı İmam Hatip Lisesi, mzyn.trh@gmail.com

KÖY OKULLARINDA AİLE KATILIMINI GÜÇLENDİRME: KODA ÖRNEĞİ

Hale Tunçay⁸³,

ÖZET

Eğitim, sürdürülebilir ve toplumların gelişmeleri için temel bir öğrenmeye sahip olmasına rağmen eğitimde fırsat eşitliğinin sürdürülmesi hala önemli bir sorundur. Kırsalda yaşayan çocuklar, birçok nedenle eğitimde dezavantajlı bir dağılım mevcut. Teknolojik altyapı eksiklikleri, okul ve öğretmen yetersizlikleri, ailelerin eğitim bilincinin ve sunumunun düşüklüğü gibi değişkenler, sürekli bilgisayarların çocukların eğitimine erişimi ve yapısal olumsuzluklar.

COVID-19 pandemisinde, eğitimdeki eşitsizlikler daha da derinleşerek kişisel bilgisayarların insanların eğitimden uzaklaşmasına neden olmuştur. Bu süreçte ailelerin eğitimdeki rolü daha da gelişiyor, ancak kırsal süreçlerde ailelerin eğitim bilinci ve devamsızlık eksikliği, çocukların eğitimi olumsuz etkilenmişti.

Bu yeteneği, Köy Okulları Değişim Ağı (KODA) gibi sivil toplum örgütlerinin (STK) eğitim alanında çalışmalarını büyük önemsiyoruz. KODA, kişisel bilgilerin çocukların eğitimine destek olmak amacıyla çeşitli projeler yürütmektedir. "Kırsalda Aile Çalışmaları Programı" da bu projelerden biridir.

KODA'nın bu programı, kişisel bilgilerin ailelerin eğitim bilincini ve sunumunu artırmayı sağlıyor. Genişletilen eğitimin daha fazla aktifleşmesini sağlamak, aile içi değişimin sağlanması ve bireylerin ekonomik, duygusal ve sosyal açıdan zenginleştirilmesinin sağlanması programın temel hedeflerini oluşturmaktadır.

Bu mümkün, Hatay'ın Arsuz ilçesine bağlı Helvalı Köyü'nde saklanan eğitim programlarının içeriği, uygulama süreci ve değerlendirme sonuçları ayrıntılı olarak incelenmektedir.

Program içeriği, aile içi iletişim, pozitif disiplin, okul-aile ilişkileri, çocuk gelişimi ile eğitim ve elektronik medya gibi konuları kapsar. Uygulama aşamasında, insanların aktif olarak ayrılmasını sağlamak amacıyla çeşitli parlamalar (vaka inceleme, canlandırma, örnek üzerinden değerlendirme vb.) kullanılır. Değerlendirme aşamasında ise nitel veri toplama yöntemleri (katılımcı değerlendirmeleri, günlükler, gözlem formları vb.) aracılığıyla program verileri üzerindeki veriler ve öğrenilen bilgilerin davranış işlemlerine çalıştırılması. Katılımcılar, program içeriğinden ve yöntemlerinden büyümelerini dile getirmiş, eğitimlerin aile içi iletişimlerini güçlendirdiğini ve yapısal gelişmelerin mevcut olduğunu belirtmişlerdir.

Bu çalışma, "Kırsalda Aile Çalışmaları Programı"nın kırsal verilerinde yaşayanlar ve çocuklar için önemli faydalar göstermektedir. Program, ebeveyn yetiştirmeyi artırmayı, aile içi iletişimi ve çocuk gelişimini destekleyerek eğitimde fırsat eşitliğine de katkı sağlıyor. Çalışma, kesikli kesimde aile aralıklarının geliştirilmesinde vurgulanır ve projeler için benzer yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Köy okulları, aile katılımı, eğitimde fırsat eşitliği, ebeveyn eğitimi, KODA

⁸³ Öğretmen, Hatay Arsuz Helvalı İlkokulu, hltnc31@gmail.com

ÖZET

Matematik, eğitim hayatının en temel derslerinden biri olmasına rağmen, birçok öğrenci için karmaşık ve sıkıcı bir alan olarak algılanmaktadır. Özellikle soyut kavramlarla dolu konular, öğrencilerin matematik dersine karşı ilgisini kaybetmesine ve öğrenme süreçlerinde zorluk yaşamasına neden olabilmektedir. Ancak, doğru öğretim yöntemleri kullanıldığında, matematik eğlenceli, ilgi çekici ve öğrenmesi keyifli bir ders haline gelebilir. Bu çalışma, öğrencilerin matematikle olumlu bir bağ kurmalarını sağlamak için kullanılan eğlenceli öğretim tekniklerini ve bu tekniklerin akademik başarı üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Matematik eğitiminde oyunlaştırma, hikâyeleştirme, grup etkinlikleri, görselleştirme ve teknoloji destekli uygulamalar gibi farklı yaklaşımlar, öğrencilerin matematikle daha iç içe olmalarını sağlayarak konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olmaktadır. Örneğin, bulmacalar, dijital oyunlar ve etkileşimli materyaller, öğrencilerin matematiksel kavramları sıkıcı formüller olarak değil, keşfetmeleri gereken eğlenceli bir dünya olarak görmelerini sağlamaktadır. Ayrıca, hikâyeleştirme yöntemiyle öğrencilere günlük hayatla ilişkili problemler sunulduğunda, soyut kavramları somutlaştırarak anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda, şiirlerle matematik öğretimi, öğrencilerin hem matematiksel kavramları daha kolay öğrenmesini hem de derse olan ilgilerinin artmasını sağlayan yaratıcı bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Ritim ve uyak gibi edebi unsurlar sayesinde öğrenciler, sayıların dünyasını ezberlemek yerine hissederek keşfetmektedir. Bu çalışma kapsamında, Besime Özderici Ortaokulu öğrencileri tarafından yazılan ve matematik konularını eğlenceli hale getiren şiirlerden oluşan özel bir koleksiyon sunulacaktır. Bu şiirler, matematik öğrenimini destekleyici bir araç olarak nasıl kullanılabileceğini göstermektedir. Ayrıca, matematik öğretiminde kullanılan dijital oyunlar, mobil uygulamalar ve sınıf içi interaktif etkinliklerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri incelenecektir. Örneğin, strateji gerektiren matematik oyunları, öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirirken aynı zamanda onların analitik düşünme yetilerini güçlendirmektedir. Araştırmalar, eğlenceli öğrenme süreçlerinin öğrencilerin motivasyonunu artırdığını, derse aktif katılımlarını teşvik ettiğini ve öğrenmeyi daha kalıcı hale getirdiğini göstermektedir. Eğlenceli matematik dersleri, öğrencilerin sadece başarılarını artırmakla kalmayıp, matematiğe karşı olumlu bir tutum geliştirmelerini de sağlamaktadır. Sonuç olarak, matematiğin keyifli hale getirilmesi için eğitimcilerin yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımlar kullanmaları gerekmektedir. Oyunlaştırma, hikâyeleştirme, şiir ve teknoloji destekli uygulamalar, matematik eğitimi hem eğlenceli hem de daha etkili bir hale getirmektedir. Böylece öğrenciler, matematiği sadece okulda öğrenmeleri gereken bir ders olarak değil, günlük yaşamlarında da keşfetmekten zevk aldıkları bir alan olarak görmeye başlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: matematik, eğlenerek öğrenme, eğlence

⁸⁴ İstanbul, bizzoombiegitim@gmail.com

⁸⁵ Öğretmen, Kayseri, basinselcuktutak@gmail.com

ÇOCUĞUN KENDİNİ İFADE ETME YOLU-DERLEME

Nezahat Hamiden Karaca⁸⁶, Melek Çolak⁸⁷, Feyza Baybars⁸⁸, Hilal Karaer⁸⁹, Şenay Yavuz⁹⁰,

ÖZET

Yaratıcılık, bireyin hayal gücüyle sınırların ötesine geçebilme, özgün düşünceler ve ürünler ortaya koyabilme yeteneği olarak tanımlanır. İnsan yaşamının her alanında önemli bir düşünme biçimi olan yaratıcılık, özellikle çocuklar için hayati öneme sahiptir. Çocuklarda yaratıcılık, doğuştan gelen bir yetenek olup, hayal gücü, keşfetme ve problem çözme becerileriyle desteklenir. Erken yaşlardan itibaren, yaratıcı etkinlikler fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimi destekler; örneğin, çocuklar boya, kil ve müzik aletleri gibi materyallerle büyük-küçük kaslarını geliştirirken, diğer çocuklarla etkileşimde sosyal beceriler kazanır. Yaratıcılık, çocukların meraklarını özgün yollarla ifade etmelerine olanak tanır ve bireysel farklılıklar doğrultusunda desteklendiğinde gelişir. Özellikle okul öncesi dönem, yaratıcı düşünmenin temelini oluşturan hayal gücünün gelişimi için kritik bir süreçtir. Bu süreçte hareket, çocukların kendilerini ifade edebildikleri ilk ve temel yoldur. Bu yolda yaratıcı hareket ise, bireyin fiziksel hareketlerle kendini ifade etme yeteneğini içerir. Bu, bedensel hareketlerin yaratıcı bir şekilde kullanılmasıyla özgün fikirler, çözümler veya duyguların dışa vurulmasını sağlar. Yaratıcı hareket, çocuğun hayal gücünü, özgünlük ve değişkenlik becerilerini geliştirir. Çocuklar hareketle keşif yaparken, yaratıcı ritmik hareket ve dans gibi etkinliklerle kendilerini özgürce ifade edebilir. Yaratıcı hareket, çocukların problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirir. Hareket sırasında farklı fikirler üretmek ve bunları uygulamak yaratıcılığı artırır. Bu nedenle, anne-baba ve eğitimcilerin, çocukların yaratıcı düşünme özelliklerini tanıyarak onlara uygun ortamlar sunması büyük önem taşır. Buradan hareketle okul öncesi dönemde yaratıcılık, yaratıcı hareket tanımları, kuramları, yaratıcı hareket etkinliklerinin açıklanması, öneminin bilinmesi ve uygulayabilmek için uygun ortamların oluşturulması hakkındaki farkındalık sağlanmasının alana, araştırmacılara, eğitimcilere ve ebeveynlere katkı sağlayacağı amacı ile derleme olarak bu çalışma yapılmıştır. Nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan derleme çalışması, literatür taramasının daha kapsamlı olması ve yazarın önyargılarının daha az etkili olması nedeniyle en güvenilir yöntemlerden biri olarak görülmektedir. Dolayısı ile bu çalışmada derleme çalışması ile çocuğun kendini ifade etme yolunun hangisi olduğu, bu yolda etkileyen faktörlerin neler olduğu ve bu yolu geliştirmek için neler yapılması gerektiği soruları ile tartışılarak detaylı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi dönem, yaratıcılık, hareket, yaratıcı hareket

⁸⁶ Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, nhamiden@gmail.com

⁸⁷ Öğretmen, Vedia Ahmet Kızılkaya Anaokulu-Afyonkarahisar, Melekesmaelifeylul@gmail.com

⁸⁸ Öğretmen, Katip Çelebi Anaokulu Yenişehir Diyarbakır, baybarsfeyza85@gmail.com

⁸⁹ Öğretmen, Vedia Ahmet Kızılkaya Anaokulu-Afyonkarahisar, karaerhilal@gmail.com

⁹⁰ Öğretmen, Erkmen TOKİ Nurullah Oymak İlkokulu, senayyavuz59@gmail.com

OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETSEL SÜREÇLERE İLİŞKİN ÖĞRENME PRATİKLERİ: NİTEL BİR ÇÖZÜMLEME

Özgür Mutlu Öztürk⁹¹, Selçuk Turan⁹²,

ÖZET

Günümüzde okul başarısının sağlanması ve artırılmasında müdür çok önemli bir etken olarak görülmektedir. Okulların başarısı ve mükemmelliğinin okul yöneticilerine bağlı olduğu söylenebilir. Eğitim sistemi içerisinde okul müdürlerinin oynadığı kritik rol, eğitim kurumlarının etkinliğini ve başarısını doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. 'Etkili Okul' kavramıyla birlikte çocuğun akademik başarısında okul müdürünün etkisinden bahsedilmeye başlanmıştır. 2000'li yılların başından itibaren alanda popülerliği giderek artan okul liderliği kavramı ile beraber, okul müdürünün yönetsel davranışlarının birçok liderlik kuramıyla açıklanmaya başlanmasına rağmen müdürün en önemli görevi elbette öğretim liderliğidir. Bu araştırma, okul müdürlerinin, okul müdürlüğünü nasıl öğrendiğine odaklanmaktadır. Araştırmanın amacı, okul müdürlerinin göreve başladıktan sonra yönetsel süreçlere ilişkin öğrenme kaynaklarının neler olduğunu, bu doğrultuda hangi öğrenme pratiklerine başvurdıklarını kendi görüşlerine dayalı olarak ortaya koymaktır.

Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Zonguldak ilinde resmi okullarda görev yapan okul müdürleriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun 4 okulöncesi, 8 ilkokul, 8 ortaokul ve 5 lise kademesinde görev yapan müdür olmak üzere toplam 25 kişiden oluştuğu söylenebilir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin seçiminde öncelikle gönüllü olarak katılmak isteyen okul müdürleri arasından kademe dağılımı ve görev yapılan ilçe/bölge dikkate alınarak maksimum çeşitlilik göz önünde bulundurulmaya çalışılarak belirlenmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verileri, araştırmaya katılan okul müdürleriyle yapılan yüz yüze ve çevrimiçi görüşme yoluyla toplanmış, verilerin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular arasında; okul müdürlerinin yönetsel süreçleri öğrenmelerinde tecrübeli müdürlerin çok önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Okul müdürlerinin müdürlüğe atandıklarını öğrendiklerinde heyecan, korku, endişe, mutluluk ve gurur duygularını yaşadıkları araştırma kapsamında elde edilen bulgular arasındadır. Bunun yanında okul müdürlerinin göreve başladıktan sonra en çok personel ile iletişim, fiziki ve finansal konularda zorluk çektikleri anlaşılmaktadır. Okul müdürlerinin ayrıca yönetsel süreçleri öğrenmelerinde okul paydaşlarının ve çağımızın getirdiği sosyal medya hesapları ve kanallarının da yer almaya başladığı görülmektedir. Dolayısıyla okul müdürlerinin öğrenmeleri için planlama yapılırken tecrübeli müdür ve sosyal medya etkenleri gibi önemli sayılabilecek etkenleri eğitimlerde dikkate alarak planlama yapılmasının, okul müdürlerinin mesleki gelişiminde daha etkili olacağı araştırma kapsamında önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürü, Okul Yönetimi, Yönetsel Süreçler, Öğrenme Pratikleri, Liderlik

⁹¹ Öğretmen, Zonguldak RAM, mutluturk81@gmail.com

⁹² Dr. Öğr. Üyesi, BEUN Ereğli Eğitim Fakültesi, selcukturan25@gmail.com

KÖMÜR OKULLARININ İZİNDE: KAMUSAL BİR EĞİTİM DENEYİMİ OLARAK DİLAVER ÖZEL İLKOKULU

Cengiz Boz⁹³,

ÖZET

Zonguldak halkının sosyal, kültürel ekonomik yaşantısını yönlendiren E.K.İ., 1927 yılından itibaren işçi çocuklarının eğitime yön veren kuruluş olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada, E.K.İ. Dilaver Özel İlkokulu'nun kamusal bir eğitim deneyimi olarak değerlendirilmesi yapılmıştır. Okul, 1960-1982 yılları arasında Ereğli Kömür İşletmeleri'nin (EKİ) sosyal devlet anlayışıyla işçilerin çocuklarına ücretsiz ve kaliteli eğitim sunma amacıyla hizmet vermiştir. Bu çalışmada EKİ özel okullarından biri olan EKİ Dilaver Özel İlkokulu ele alınmıştır. Çalışmada EKİ Dilaver Özel İlkokulunun dönemin tarihsel süreci içerisinde, sosyal ve ekonomik arka planının ışığında incelenmesi amaçlanmıştır. Şu anda eğitim- öğretime devam eden Dilaver İlkokulu arşivinden ve dönemin yaşayan tanıklarının arşivleri ve anlattıklarından yola çıkılarak bu araştırmanın doküman analizi ve sözlü tarih çalışması olarak iki ayrı desende tasarlanan nitel bir araştırma olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre EKİ, kömür üretiminin yanı sıra çalışanlarının yaşam koşullarını iyileştirmek için sağlık, barınma ve eğitim alanlarında önemli adımlar atmış ve Dilaver Özel İlkokulu'nu bu anlayışın bir yansıması olarak kurmuştur. Okulda görev yapan öğretmenler mesleki yeterlilik, bağlılık gibi kriterlerle seçilmiş ve sosyal haklardan yararlanmıştır. Okul kültürü ve iklimi, demokratik bir yapı benimsenerek, iş birliği ve liyakate dayalı bir çalışma ortamı oluşturularak şekillendirilmiştir. EKİ'nin idaresi, okulun ihtiyaçlarını karşılamış ve gerekli malzemeleri temin etmiştir. Böylece, EKİ Dilaver Özel İlkokulu, sosyal devlet anlayışıyla öğrencilere ve öğretmenlere önemli katkılar sağlamış, dönemin ekonomik ve sosyal politikalarının başarılı bir örneği olarak eğitim tarihimizde önemli bir yer edinmiştir.

EKİ Dilaver Özel İlkokulu'nun kuruluşu ve işleyişine bakıldığında bölgede kurulmuş olan diğer ilkokullardan farklı özelliklere sahip olduğu görülmüş, bu çerçevede araştırmanın 1960-1982 yılları arasındaki istihdamın nasıl olduğu, finansmanının nasıl karşılandığı eğitim öğretime ne gibi katkılar sunduğu, sanat, spor ve sosyokültürel bakımından topluma etkilerinin incelenmesi açısından alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda araştırmanın amacı 1960-1982 yılları arasında yirmi iki yıl EKİ bünyesinde eğitim-öğretim faaliyetlerini devam ettiren EKİ Özel Dilaver İlkokulunun o dönemdeki tarihsel süreç içerisinde sosyal ve iktisadi arka planıyla birlikte incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Zonguldak, Kömür, Enerji

⁹³ Öğretmen, Dumlupınar İlkokulu Zonguldak, irtibatcengiz@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde sağlık raporu beyanı ile evde eğitimine devam eden öğrenciler bulunmaktadır. Evde Eğitim öğrencilerinin bir sınıfta kaydı ve sınıf listesinde ismi bulunmaktadır. Bu öğrencilerin evlerine öğretmenler giderek, derslerinin tamamını evde bire bir gerçekleştirmektedirler. İnsanlar arasında bulunmasında veya evden dışarıya çıkmasında problem olmayan ama okula gidip gelemeyecek durumda olan öğrencilerin psikolojik, duygusal ve sosyal gelişimini destekleyen, akranları ve sınıf arkadaşları ile buluşmasını sağlayan bir çalışma olarak “Okul Yolu” projesi gerçekleştirilmiştir. Projenin hedef grubu arasında Evde Eğitim gören özel eğitim öğrencileri, öğrencilerin velileri, okul yönetimi, öğrencinin öğretmenleri ve sınıf arkadaşları yer almaktadır.

Proje kapsamında Bursa Kestel ilçesinde bulunan 4 öğrenci, öğrencilerin velileri, sınıfı ve sınıf arkadaşları ile çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Öğrenci velisi, okul yönetimi, öğretmenler öncelikle proje ve süreç hakkında bilgilendirilmiştir. Öğrencinin sınıfında eğitim görmekte olan sınıf arkadaşlarına öğrenci hakkında ve süreç hakkında bilgi verilmiştir. Tanışma amacıyla evde eğitim gören öğrencilerin evine öğrencinin sınıfından öğrenciler davet edilmiştir. Evde eğitim öğrencilerinin ilk defa sınıf ortamında derslere dahil olması sağlanmıştır. Hem sınıf hem de okul içerisinde sınıf arkadaşları öğrenciye destek olmuştur. Teneffüs aralarında birlikte zaman geçirmeleri sağlanmıştır. Öğrencilerin sınıf arkadaşları ile birlikte tiyatro, sinema, ağaç dikimi, sergi ziyaretleri gibi aktivitelere katılımlarına destek sunulmuştur. Bu çalışmalar yapılırken Kestel Belediyesi ile işbirliği protokolü yapılmıştır. Öğrenci velileri ve öğrenciler için bu etkinliklerin parasal boyutu Kestel Belediyesi tarafından karşılanmıştır.

Öğrenci velilerine yönelik bireysel ve grupla rehberlik çalışmaları yapılarak velilerin aktif katılımı sağlanmış, bilgi eksiklikleri giderilmiştir. Velilerin bu süreç yaşadığı sorunlara çözüm bulmaya çalışılmıştır. Velilere psikolojik destek hizmeti sunulmuştur. Velilere gelecekte yaşanabilecek problemler ve karşılaşılabilecek imkanlar hakkında bilgiler verilmiştir. Projeye dahil olan evde eğitim öğrenci velilerinin psikolojik ve duygusal alanda ihtiyaçları desteklenmiştir. Proje sayesinde evde eğitim kapsamındaki öğrencinin psikolojik, duygusal ve sosyal gelişimi desteklenmiştir.

Okul yönetimi, sınıf arkadaşları ve öğretmenlerin özel eğitim konusundaki farkındalık düzeyleri arttırılmasına katkı sağlanmıştır.

Süreç sonucunda öğrenciler arasında görüşmeler devam etmiş, proje paydaşları tarafından daha fazla ne yapılabileceği hakkında bilgi alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evde Eğitim; Sosyal Gelişim; Fırsat Eşitliği; Özel Eğitim

⁹⁴ Öğretmen, Kestel/Bursa, 49bilaldemir@gmail.com

⁹⁵ Öğretmen, Osmangazi/Bursa, gizemsevcansural@hotmail.com

FILOGRAFI SANATI: SABRIN VE ESTETİĞİN BULUŞMASI

Süleyman Özcan⁹⁶,

ÖZET

Filografi sanatı, çivi ve telin ustalıklı buluştuğu, sabır ve yaratıcılığın harmanlandığı geleneksel bir el sanatıdır. Ahşap bir yüzey üzerine çakılan çivilerin arasından tellerin belirli bir düzen içinde geçirilmesiyle oluşan bu sanat, hem estetik bir görsellik sunar hem de uygulayan kişiye derin bir huzur ve odaklanma sağlar. Osmanlı döneminden günümüze kadar uzanan filografi sanatı, günümüzde yeniden ilgi görmeye başlamış ve modern tasarımlarla da birleşerek sanatsal ifadesini genişletmiştir. Sabır, dikkat ve el becerisi gerektiren bu sanat, terapi niteliği taşıyan bir uğraş olmasının yanı sıra, kişisel gelişime de katkı sağlar. Sanata ilgi duyan herkesin deneyimleyebileceği filografi, hem bireysel hem de toplu çalışmalarda keyifli vakit geçirmenin ve üretmenin eşsiz bir yoludur. Geleneksel motiflerden modern tasarımlara kadar geniş bir uygulama alanına sahip olan bu sanat, kültürel mirasımızın önemli parçalarından biri olmaya devam etmektedir.

Filografi, sadece bir el sanatı olmanın ötesinde, kişinin iç dünyasını dışa vurabileceği bir ifade biçimidir. Her bir çivi, sabrın ve emeğin sembolü olurken, tellerin ahenkle buluşması, sanatçının ruh halini ve duygularını yansıtan bir kompozisyon oluşturur.

Bu sanat dalıyla uğraşanlar, sürecin sonunda yalnızca estetik bir eser üretmekle kalmaz, aynı zamanda kendilerini keşfetme ve geliştirme fırsatı da bulurlar. Çivi çakma ve tel germe aşamalarındaki ritmik tekrarlar, meditasyon etkisi yaratarak kişinin zihnini sakinleştirir ve stresten arınmasına yardımcı olur. Geleneksel motiflerin yanı sıra, modern sanat anlayışıyla birleşerek farklı tarz ve tasarımlara ev sahipliği yapan filografi, günümüzde sanatsal atölyelerde, terapi merkezlerinde ve eğitim kurumlarında da yerini almaya başlamıştır. Özellikle çocuklar ve gençler için odaklanma becerisi kazandıran, el-göz koordinasyonunu geliştiren bir etkinlik olarak dikkat çekmektedir. Gelecekte daha geniş kitlelere ulaşması beklenen bu sanat, kültürel mirasımızı koruyarak modern tasarımlarla harmanlanmaya devam edecektir. Filografi, sabır ve estetiğin büyüleyici uyumunu hissetmek isteyen herkes için, kendini ifade etmenin ve üretmenin anlamlı bir yoludur.

Filografi Sanatı Ve Atölye Çalışması

Sanatın zarif dokunuşlarını hissetmeye hazır mısınız? Geleneksel el sanatlarımızdan biri olan filografi, çivi ve telin muhteşem uyumuyla ortaya çıkan sabır ve estetiğin birleşimidir. Ahşap zemin üzerine belirli desenlerin çivilerle işlenmesi ve bu çivilerin ince tellerle örülerek desenin ortaya çıkarılmasıyla yapılan bu sanat, el becerisini geliştirirken aynı zamanda sabır ve odaklanmayı artıran eşsiz bir deneyim sunar. Bu eşsiz sanat dalını daha yakından tanımak ve uygulamalı olarak öğrenmek için düzenlediğimiz "Filografi Sanatı Atölyesi" etkinliğinde sizleri de aramızda görmek istiyoruz. Atölyemizde, temel teknikleri öğrenecek, kendi tasarımlarınızı oluşturabilecek ve sanatın terapi etkisini birebir deneyimleyebileceksiniz.

Anahtar Kelimeler: Sanat, el-göz koordinasyonu, kişilik

⁹⁶ Öğretmen, Ankara/TÜRKİYE, suleymanozcan766@gmail.com

OSMANİYE YÖRESİ DERLEMELERİNDE TÜRK HALK MÜZİĞİ: MAHALLİ SANATÇILAR ÖRNEĞİ

Ahmet Korkmaz⁹⁷, Fatma Alaca⁹⁸,

ÖZET

Türk Halk Müziğinin tarihi incelendiğinde ise Orta Asya'nın çeşitli Türk boylarında ortaya çıkan, farklı isimlerle anılan ve şair/çalgıcı olarak değişmesi sonucu halk ozanları, Türklerin Anadolu'ya yerleşmesinden sonra yerini âşık veya saz şairlerine bıraktığı görülmektedir. Bu insanların Orta Asya'dan getirdikleri müzik, Anadolu'nun binlerce yıllık kültürel birikiminin müziğiyle sentezlenip 21.yy Türk halk müziğinin doğuşuna zemin hazırladığı söylenebilir. Türk halk müziği, insanların hayatlarına, düşüncelerine, duygularını, olaylarını, yaşadıkları yerin örf ve adetlerinin etkisini ve kendilerine has özelliklerini ifade eder. Yerel çalgılar eşliğinde şarkı söylenir, sözler ve besteler halkın kendi kolektif eseridir. Her yörenin türküsü ve türküler konusunda kendine has bir üslubu ve tavrı vardır. Bu çalışmada Türk Halk Müziği ezgilerinden Osmaniye yöresi Mehmet Erkoçak örneği çalışılmıştır. Araştırmanın yöntemi nitel olup sistematik derleme çalışması yapılmıştır. Sistematik derleme, alanında uzman kişiler tarafından elde edilebilir en iyi araştırma kanıtını belirlemek için benzer yöntemler ile yapılmış çok sayıdaki araştırmanın yapılandırılmış ve kapsamlı bir sentezidir. (Karaçam, 2013). Araştırmada planlama yapılırken sistematik olarak ilerlenmiştir. Başlangıçta Türk Halk Müziği ezgileri araştırılmış sonrasında Osmaniye yöresi ve en son olarak da Mehmet Erkoçak örneği çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında veriler Mehmet Erkoçak'ın yazmış olduğu kitaplar, alanla ilgili literatür taramaları, internet kaynakları ve kişisel görüşme yoluyla tespit edilmesi ile toplanmıştır. Mahalli sanatçı Erkoçak'a ait Osmaniye Yöresinde Ağıtlar ve Türküler (1998) ve Bütün Yönleriyle Osmaniye Folklorü (2003) başlıklı kitaplar ana kaynaklar olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte çalışma konusu çerçevesinde Mehmet Erkoçak'ın eserlerine yönelik bilgi edinmek ve yapılacak olan müzikal incelemeye katkı sağlamak amacıyla Mehmet Erkoçak'ın kendisiyle de görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; Osmaniye ili mahalli sanatçısı Mehmet Erkoçak'a ait toplam 22 adet derlemeye ulaşılmıştır. Erkoçak tarafından derlenen türkülerden 13 adet türkü kırık hava, türkülerden 9 tanesi uzun hava olarak tespit edilmiştir. Bu araştırma ile kaybolmaya yüz tutmuş yöresel müziklerimizi gün yüzüne çıkartmak ve bu zenginlikten olabildiğince faydalanmak amaçlanmıştır. Bu nedenle ülkemizin farklı yörelerine ait derlemelerin de üzerinde çalışılması ve eğitim müziğine kazandırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Türk Halk Müziği, Osmaniye, Derleme Çalışması

⁹⁷ Arş. Gör., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü, ahmetkorkmaz@osmaniye.edu.tr

⁹⁸ Öğretmen, MEB, falaca85@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, Şehit Onbaşı Hakan Yutkun Anadolu Lisesi tarafından 2024-2025 eğitim-öğretim yılında başlatılan ŞOHYAL Öncüler projesinin temel amacını, hedeflerini ve metodolojisini ele almaktadır. Proje, yüz yüze ve harmanlanmış eğitim modellerini kullanarak öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme, sosyal beceriler ve ahlaki sorumluluklar konularında gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, hayat boyu sürecek bir okuma alışkanlığı kazandırılması ve milli-manevi değerlerin benimsetilmesi hedeflenmektedir. Eğitim, bireylerin hem akademik hem de sosyal becerilerini geliştiren kritik bir süreçtir. Ancak bu sürecin etkili olabilmesi için öğrencilere değer odaklı bir yaklaşım sunulması gerekmektedir.

Projenin temel amaçları ve hedefleri şu şekilde belirlenmiştir: Akademik Gelişim: Öğrencilerin akademik başarılarını desteklemek ve gelecekteki eğitim hayatlarına hazırlanmalarına katkıda bulunmak. Hibrit Eğitim Yaklaşımı: Yüz yüze ve çevrim içi öğrenme süreçlerini harmanlayarak esnek ve erişilebilir bir öğrenme ortamı sunmak. Sosyal ve Ahlaki Değerler: Eleştirel düşünme, problem çözme ve sosyal becerilere sahip bireyler yetiştirmek. Okuma Alışkanlığı Kazandırma: Hayat boyu devam edecek bir okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmak. Toplumsal Bilinç: Milli birlik ve manevi değerleri benimsetmek.

Projenin uygulanmasında şu yöntem ve teknikler kullanılmıştır: Psikolojik Teknikler: Farklı psikolojik yaklaşımlar kullanılarak öğrencilerin duygularını ifade etmeleri, kendilerini fark etmeleri, grup halinde çalışabilmeleri, topluluk önünde kendini ifade edebilmeleri ve çözüm odaklı çalışabilmeleri sağlanmış ve bireysel farklılıklarına uygun ortamlar oluşturulmuştur. Hibrit Eğitim Yöntemleri: Çevrim içi platformlar ve yüz yüze etkinliklerin bir arada kullanımıyla öğrenme süreçleri desteklenmiştir. 4 Kalem Tekniği: Okumaları siyah, kırmızı, yeşil ve mavi kurşun kalemle kullanımı. Sosyal Medya Araçları: İletişim ve yaygınlaştırma için dijital platformların etkin kullanımı. Eğitim Etkinlikleri: Konferanslar, seminerler ve gezi gibi faaliyetlerle proje desteklenmiştir.

Proje sürecinde, öğrenci ve velilerden alınan dönütler doğrultusunda iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Hibrit eğitim uygulamalarına ilişkin geri bildirimler analiz edilerek, öğrenme süreçlerine yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Proje ile ilgili bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: ŞOHYAL Öncüler, harmanlanmış öğrenme, hibrit öğrenme, okuma alışkanlığı, eleştirel düşünme, milli değerler, ortaöğretim, eğitim projeleri

⁹⁹ Öğretmen, Nilüfer/Bursa, muhsingoker@gmail.com

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE FİNANSAL OKURYAZARLIK FARKINDALIĞININ GELİŞMESİNDE DRAMA UYGULAMALARININ BİLİŞSEL VE SOSYAL GELİŞİME ETKİSİ

Gülsen Güvenç¹⁰⁰,

ÖZET

Erken çocukluk döneminde temel alışkanlıkların ve değerlerin şekillenmesi, bireylerin gelecekteki yaşamlarına yön veren kritik bir süreç olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde kazandırılacak olan finansal okuryazarlık bilinci, çocukların ileriki yaşlarda para yönetimi, kaynak kullanımı ve tasarruf gibi konularda daha sağlıklı kararlar almalarına yardımcı olabilir. Aynı zamanda, erken yaşta geliştirilen finansal farkındalık, bireylerin hayat boyu ekonomik davranış ve tutumlarının olumlu yönde biçimlenmesini sağlayabilir. Bu bağlamda, eğlenceli ve etkili bir öğrenme yöntemi olarak öne çıkan drama uygulamaları, çocukların hem bilişsel hem de sosyal gelişimlerini destekleme potansiyeline sahiptir.

Bu çalışma, 48-72 aylık okul öncesi dönemdeki çocuklara yönelik olarak tasarlanan finansal okuryazarlık eğitiminde drama yönteminin etkililiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Drama, çocukların rol yapma, doğaçlama, hikâye canlandırma ve etkileşimli oyunlar yoluyla aktif katılım gösterdikleri, öğrenme sürecini zenginleştiren bir pedagojik yaklaşım sunar. Bu yaklaşım sayesinde çocuklar, soyut finansal kavramları somut örnekler ve senaryolar üzerinden deneyimleyerek hem konuyu daha iyi içselleştirebilir hem de motivasyon düzeylerini artırabilir. Tasarruf, istek-ihtiyaç ayrımı, para değeri ve bütçe yönetimi gibi temel kavramların oyun tabanlı aktivitelerle aktarılması, çocukların eleştirel düşünme, problem çözme ve mantık yürütme becerilerini geliştirir. Araştırma, karma yöntem deseni kullanılarak kurgulanmıştır. Nicel bölümde çocukların finansal kavramları anlama düzeyini ve sosyal-bilişsel gelişimlerini ölçmek amacıyla ön test ve son test uygulanması planlanmaktadır. Nitel bölümde ise öğretmen ve ebeveyn anketleri, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve sınıf içi-dışı gözlem formlarıyla çocukların tutum ve davranışlarındaki değişimler derinlemesine incelenecektir. Araştırma sonucunda, drama temelli uygulamaların çocukların finansal okuryazarlık farkındalığını artırması, günlük hayatta para kullanımını daha bilinçli ve sorumluluk sahibi bir şekilde ele almalarını desteklemesi beklenmektedir. Drama etkinlikleri, çocukların sosyal yönden gelişmelerini de önemli ölçüde güçlendirebilir. Rol paylaşımı, karşılıklı etkileşim, empati ve iş birliği gerektiren oyunlar sayesinde çocuklar, farklı bakış açılarını daha iyi anlamayı ve birlikte çalışmayı öğrenebilir. Bu etkileşimli süreçte çocuklar, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmenin yanı sıra başkalarının ihtiyaçlarını fark etme, dinleme ve iletişim kurma becerilerini de pekiştirebilir. Böylece finansal okuryazarlık eğitimi, yalnızca para yönetimi becerilerini değil, aynı zamanda sosyal uyum ve toplumsal etkileşimi güçlendiren bir deneyim sunar.

Çalışmanın beklenen katkıları arasında, erken çocukluk döneminde finansal bilincin kazandırılmasında drama uygulamalarının etkisinin somut verilerle ortaya konması ve okul öncesi eğitim programlarında finansal okuryazarlık unsurlarına daha fazla yer verilmesine ışık tutması yer almaktadır. Ayrıca,

¹⁰⁰ Öğretmen, Kırşehir, gguvenc5@hotmail.com

ebeveynler ve eğitimciler için hazırlanan drama tabanlı etkinlik örneklerinin, kurumsal ve ev ortamında çocuklara yönelik finansal eğitimi destekleyecek yenilikçi uygulamalara rehberlik etmesi hedeflenmektedir. Eğitim politikaları ve müfredat planlamalarında, çocukların erken yaşlardan itibaren ekonomik konulara aşina olmaları ve finansal karar alma becerilerini geliştirebilmeleri için farklı yöntemlerin denenmesi önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın sonuçları, gelecekteki uygulamalara, politika düzenlemelerine ve daha geniş kapsamlı araştırmalara temel oluşturarak çocukların finansal okuryazarlık düzeylerini yükseltmek için drama gibi yaratıcı öğretim yöntemlerinin kullanılabilirliğini somut bir çerçevede ortaya koyacaktır

Anahtar Kelimeler: Finansal okuryazarlık, okul öncesi eğitim, drama yöntemi, bilişsel gelişim, sosyal gelişim

MESLEK LİSELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Salih Erişti¹⁰¹,

ÖZET

Kaynaştırma yoluyla eğitim, özel eğitim gerektiren ve normal gelişim gösteren bireylerin bir arada eğitime alınarak aynı eğitim olanaklarından eşit ölçüde faydalanmaları esasına dayanan bir uygulamadır. Kaynaştırma eğitiminin uygulandığı meslek liselerinde mesleki eğitimin gerektirdiği birçok beceriyi kaynaştırma öğrencileri göstermekte zorlanmakta oldukları gözlemlenmiştir. Bu zorlukların nedenlerini belirleme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın amacı, kaynaştırma öğrencilerinin eğitim gördüğü meslek liselerinde karşılaştıkları zorlukları öğretmen görüşleriyle ortaya koymaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış gözlem yöntemi uygulanmıştır. Çalışma grubunu; Samsun ili Tekkeköy ilçesinde bulunan Nedime Serap Ulusoy Denizcilik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Ali Emine Kahvecioğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde eğitim gören 28 kaynaştırma öğrencisinin derslerine giren 90 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Bu araştırmanın kapsamında öğretmenlere kişisel bilgi formu ve kaynaştırma öğrencilerinin yaşadıkları zorluklarla ilgili öğretmen görüş formu uygulanmıştır. Ölçekler aracılığıyla toplanan veriler analiz edilmiştir. İki okulda da öğretmenlerle yüz yüze görüşme sağlanarak karşılaştıkları zorluklar detaylı olarak tespit edilmiştir. Meslek lisesinde bulunan bazı alanlarda öğrencilerin el becerilerinin gelişmiş olması gerekiyor. Özellikle ince motor becerileri zayıf olan kaynaştırma öğrencilerinin bu alanlarda zorlandıkları anlaşılmaktadır. Özellikle ciddi anlamda iş güvenliği riskleri içeren mesleki atölyelerde kaynaştırma öğrencilerinin iş güvenliği kurallarını uygulamada ve riskleri değerlendirmede zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin mesleki atölyelerde risk değerlendirmesi yapamadıklarından kaynaklı iş kazalarına maruz kaldıkları gözlemlenmiştir. Meslek liselerinde öğrenim gören 12. Sınıf öğrencileri haftanın 3 günü işletmelerde staja çıkmaktadırlar. Kaynaştırma öğrencileri için işletme ayarlama ve işletmede staj yapma sürecinde sıkıntılar yaşandığı görülmektedir. Meslek lisesini bitiren kaynaştırma öğrencilerinin mezun olduğu alanla ilgili işe girme oranının düşük olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Meslek liselerinde görev yapan branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi uygulamalarında kendilerini yetersiz hissettikleri sonucuna varılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına dayanarak; branş öğretmenleri için hizmet içi eğitim ve seminerler düzenlenmesi, öğretmen adayları lisans eğitimi alırken kaynaştırma ve özel eğitim derslerinin kapsamının ve ders saatinin artırılması, kaynaştırma öğrencilerinin alanları belirlenirken zihinsel ve motor becerilerine uygun alanlara yönlendirilmesi ve velilere yönelik özel eğitim ile ilgili düzenli seminerler yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Lisesi, Kaynaştırma eğitimi, Özel Eğitim

¹⁰¹ Öğretmen, Samsun, salihreis@gmail.com

BİLGİ SİSTEMİNDE WILLIAM JAMES'İN GERÇEK SORUNUNUN YORUMU

Gulnoz Ruzmatova¹⁰²,

ÖZET

Pragmatik hakikat anlayışı, deneyim veya bilinç sürecine dayanır ve amaçlı faaliyet ve gerçekliğin kavramsallaştırılması olarak yorumlanır. Pierce İlkesi'ne göre, hakikat kavramının veya genel olarak kavramın anlamı, yalnızca pratik sonuçlarla değil, aynı zamanda onlarla tamamen uyum içinde olarak da tanımlanır. Hakikat ya da gerçeklik tartışılırken fikirler, düşünceler, yargılar ve ifadeler dikkate alınır. Hepsinin pratik önemi olmalı; yoksa bunları dikkate bile almazdık. Ancak biz bunların yalnızca bazılarını gerçek diyoruz. William James'e göre bunlar olumlu sonuçlar getiren, rahatlatıcı, faydalı ve hedeflerimize ulaşmamıza yardımcı olan fikirlerdir. James'e göre düşüncenin işlevi, planlarımız ve hedeflerimiz için araçları doğru seçmektir. Bu amaç için oluşturulan fikirler yalnızca araçsaldır, yani pratik öneme sahiptir: "teoriler bilmecelerin cevapları değildir, pratik araçlara dönüşürler." Bu nedenle her zaman uygunlukları, etkililikleri ve hedefe ulaşmadaki gereklilikleri açısından diğer araçlar gibi değerlendirilmelidirler. "Doğruluk" ve "gerçeklik", deneyimlerimiz ve faaliyetlerimiz sırasında bize faydalı olan fikirlerimizi ifade eden kelimelerdir. James şöyle yazar: "Pragmatizm, çalışma sürecindeki belirli durumlardaki gerçeği gözlemler, sonra genelleştirir. Ona göre hakikat, deneyim ve faaliyetteki değer üreten unsurları tanımlayan temel bir kavramdır". Öznenin bilişsel faaliyeti, belirli bir amaca yönelik pratik ve toplumsal faaliyetlerde kendini gösterir. İnsan, varlığı yalnızca öğrenmek için incelemeyiz, varlığın ve onun yasalarının bilgisine dayanarak doğayı ve toplumu aktif olarak etkiler. Onları değiştirir ve bu temelde kendisi de değişir. Bu, insan bilgisinin pratikle yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Aslında insanın bilgisi onun pratik ve sosyal faaliyetleri sonucunda ortaya çıkar. İnsan varlık ve onun yasalarını pratik ve teorik-toplumsal faaliyetleri sürecinde öğrenir. Pratik, insanın bilgi alanında etkin faaliyeti ve doğaya, topluma ve kendisine ilişkin bilgi edinme çabası olarak bilginin başlangıç noktası ve temeli işlevi görür. İnsan, yaşamının ilk adımlarından itibaren geçimini sağlamak, beslenmek ve barınmak için çalışmak zorunda kalmıştır. Çalışmaları sırasında doğa güçleriyle karşılaşmış ve bunları giderek öğrenip anlamıştır. İnsan, yaşamını sürdürebilmek için üretimi örgütlemiş ve onu daha da geliştirmeye çalışmıştır. Bunun için onun çok fazla şey bilmesi gerekiyor. Aletler yaratır, bunlarla doğayı etkiler, arazi alanlarını ölçer, yerleşim yerleri kurar ve ürettiği ürünleri hesaplar.

Anahtar Kelimeler: hakikat, pragma, pragmatizm, bilinç, bilgi, inanç.

¹⁰² Prof. Dr., Taşkent, Özbekistan, ruzmatovagulnoz1968@gmail.com

ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME

Erhan Dolapcı¹⁰³, Gökhan Savaş¹⁰⁴, Kürşat Arslan¹⁰⁵,

ÖZET

Öğretmen liderliği, eğitimdeki gelişim ve eğitimcilerin mesleki gelişimiyle ilgili tartışmalarda önem kazanmıştır (York-Barr & Duke, 2004). Öğretmenlerin sınıf içi öğretimin ötesinde okul politikalarını etkilemek, meslektaşlarına rehberlik etmek ve okul reformu için girişimler başlatmak gibi roller üstlenmesi olarak tanımlanan öğretmen liderliği, okul çapında iyileşmelerin sağlanması ve öğrenci başarılarının artırılması için kritik bir faktör olarak görülmektedir (Mangin & Stoelinga, 2008; Leithwood vd., 2004). Son yirmi yıl içinde, bu kavram literatürde önemli bir yer edinmiş ve öğretmen liderliğinin çok yönlü doğası ve eğitim uygulamaları üzerindeki etkisini inceleyen bir dizi araştırma ortaya çıkmıştır (Berg & Zoellick, 2018; Koşar vd., 2017; Nguyen vd., 2020; Schott vd., 2020). Öğretmen liderliği konusundaki mevcut literatürün sistematik bir incelemesi, mevcut bulguları sentezlemek ve araştırmalardaki ana eğilimleri, boşlukları ve çelişkileri belirlemek için gereklidir. Bu doğrultuda mevcut çalışmada, Türkiye’de öğretmen liderliği konusunda, 2017-2024 yılları arasında yayımlanmış olan makalelerin sistematik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Sistematik derleme yöntemiyle yapılan bu çalışmanın örneklem grubunu, Türkiye kökenli hakemli dergilerde yayımlanmış makaleler oluşturmaktadır. Bu bağlamda 34 makale; yayın yıllarına, yöntemlerine, konularına, veri toplama araçlarına, örneklemelerine göre değerlendirilmiştir. Veri analiz yöntemi olarak içerik analizi yöntemi tercih edilmiş, veriler derinlemesine incelenmiştir. İncelenen çalışmalarda yoğun olarak öğretmenlerin örneklem grubu olarak tercih edildiği ve örneklem büyüklüğünün nicel çalışmalarda 140-760 arası değişmekle birlikte genellikle 200-400 arasında olduğu görülmüştür. Çalışmalar çoğunlukla nicel araştırma yöntemi kullanılarak tarama deseninde yürütülmüştür. Çalışmaların çoğunda öğretmen liderliği, bağımlı değişken olarak kullanılmış ve diğer değişkenlerle ilişkilerinin anlamlı olduğu görülmüştür. Nitel çalışmalarda ise daha çok öğretmen liderliğini etkileyen etmenlerin incelendiği sonucuna varılmıştır. Mevcut araştırmaya göre ulaşılan diğer bir sonuç, araştırmacıların öğretmen liderliği ile ilgili nicel yöntemle yapılan çalışmalarda çoğunlukla aynı ölçme aracını tercih ettiğidir. Öğretmen liderliğine yönelik araştırmacıların artan ilgisi ve hemen hemen her yıl konunun alanyazında çalışılıyor olması, öğretmen liderliğinin hem araştırmacılar hem de eğitim sistemi için önemli bir yer edindiğinin göstergesi olarak görülebilir. Sonuç olarak öğretmen liderliğinin eğitim sistemi açısından önemli olduğu ve politika yapıcılar için göz önünde bulundurulması gereken önemli bir etmen olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, öğretmen liderliği, sistematik derleme

¹⁰³ Dr., Kastamonu Göl Anadolu Lisesi, erhandolapci85@gmail.com

¹⁰⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, gokhansavas@bartin.edu.tr

¹⁰⁵ Öğr. Gör. Dr., Karabük Üniversitesi, kursatarslan@karabuk.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, Doğu kültüründe Simurg veya Zümrüdüanka, Batı kültüründe ise Phoenix olarak bilinen efsanevi kuş hakkında bir araştırma yapılacaktır. Çalışmanın amacı, Simurg'un edebiyatımızda hangi işlevlerde karşımıza çıktığına dair bir bakış açısı sunmaktır. Güneşin sembolü olarak verilen Simurg, Feridüddin Attâr'ın Mantık Al-Tayr adlı eserinde kuşların padişahı olarak ifade edilir. Kuşlar, kendilerindeki acizlikle yüce Simurg'a nasıl ulaşacaklarını, yol gösterici konumundaki Hüthüt'e sorarlar. Hüthüt; kendi canından, dünyaya dair tüm iyilik ve kötülükten vazgeçerek Simurg'a ulaşabileceklerini belirtir. Simurg, Allah'ı simgelemektedir. Hüthüt, Simurg'a duyulan aşkı ile kendilerinden geçerek canlarını feda etmeleri gerektiğini ve görülen her şeyin Simurg'un bir gölgesi, yansıması olduğunu belirtir. Bir gece yarısı Çin ülkesinde görünen Simurg'un kanadından bir tüy düşer ve ülkedeki kuşlar, ona ulaşmak için yedi çetin vadiden geçmek üzere bir yolculuğa çıkar. Birinci vadi olan İstek Vadisi'ne giren kuşlar, burada birçok zahmetle karşılaşır ve bu yoldan çıkabilmesi için kişinin kendini dünyaya dair her şeyden arındırması gerekmektedir. İkinci vadi, Aşk Vadisi'dir. Bu vadiye ulaşan kişi, akıldan uzaklaşarak ateşlere düşer ve her an yanar. Buradaki aşk, Allah aşkıdır. Üçüncü vadi, Marifet Vadisi'dir. Burası, başı sonu belli olmayan uzun bir yoldur. Bu vadide, birçok yol vardır, fakat her bir yol yolcusuna göredir. Burada herkes kendi yaratılış özelliklerine göre kendi yolunda ilerlemekte ve kendi bilgisine ulaşmaktadır. Hiçbir şey talep etmemenin söz konusu olduğu dördüncü vadi, İstiğna Vadisi'dir. Her şeyin hükmünü kaybettiği; yedi cehennemin bir kıvılcımdan ibaret olduğu, sekiz cennetin ise bir değerinin olmadığı bu vadide, hiçlik esastır. Beşinci vadi olan Tevhit Vadisi'nde "birlik"te birleşme söz konusudur; benlik kaybolur ve Allah'ın birliğinde buluşur. Allah'ta yok olmayı başaran tevhide ulaşır. Altıncı vadi, Hayret Vadisi'dir. Bu makama ulaşan kişi, hayretlere düşer, nereye gideceğini bilemez; gönlü dert ve hasret ile dolar. Yedinci ve son vadi, Fakr u Fena Vadisi'dir. Bu vadiye ulaşan kişi, her şeyden geçmiş, yok olmuştur. Allah yolunda kendinden vazgeçen kimse bu vadide huzura erer. Buradaki hâl, aklın idrak edebileceğinin çok üstündedir. Bu yedi vadi sonunda Simurg'a ulaşan otuz kuş olmuştur ve aslında bu yolculukta kendilerini bulduklarını, Simurg olduklarını fark etmişlerdir. Simurg, Farsçada "otuz kuş" anlamına gelmektedir.

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile hazırlanmış olup Mantık Al-Tayr ve Hz. Mevlânâ'nın Mesnevî'sindeki hayvan hikâyelerindeki örneklerle sınırlı tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Simurg; Zümrüdüanka; Mantık Al-Tayr; Mesnevî.

¹⁰⁶ Dr., MEB Balçova Ertuğrulgazi Ortaokulu, baharyaman82@gmail.com

ÖZET

Biyomimikri, doğadaki canlıların milyonlarca yıllık evrim sürecinde geliştirdiği mükemmel sistemleri inceleyerek, insan yaşamına yönelik yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler üretmeyi amaçlayan bir bilim dalıdır. Mühendislikten mimarlığa, tıptan enerjiye kadar birçok alanda biyomimikri uygulamaları, doğaya uyumlu ve yüksek verimli teknolojilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu posterde, biyomimikrinin temel prensipleri, başarılı uygulamaları ve gelecekteki potansiyeli ele alınacaktır. Biyomimikrinin Temel İlkeleriBiyomimikri üç temel prensip üzerine kuruludur:1. Doğayı Taklit Etme: Canlıların yapılarını, mekanizmalarını ve süreçlerini inceleyerek, benzer sistemleri teknolojiye uyarlamak.2. Sürdürülebilirlik: Doğal süreçlerin minimum enerji ve atıkla maksimum verim elde etme prensibine dayandığını göz önünde bulundurarak, çevre dostu çözümler geliştirmek.3. Uyum Sağlama: Değişen çevre koşullarına adapte olabilen, esnek ve verimli sistemler oluşturmak.

Biyomimikri birçok alanda başarıyla uygulanmaktadır:

Mimarlık ve İnşaat: Termit yuvalarının doğal havalandırma sistemleri, sürdürülebilir binaların tasarımına ilham vermiştir (örneğin, Eastgate Centre, Zimbabve). Mühendislik: Baykuş tüylerinin sessiz uçuş özelliği, hızlı trenlerin aerodinamik yapısında kullanılmıştır. Malzeme Bilimi: Örümcek ağlarının güçlü ve esnek yapısı, dayanıklı ve hafif malzemelerin geliştirilmesini sağlamıştır. Enerji: Balık pullarından ilham alınarak tasarlanan rüzgar türbinleri, daha verimli enerji üretimi sağlamaktadır. Tıp: Kertenkelelerin kuyruk yenileme mekanizması, doku mühendisliğinde yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Gelecekte Biyomimikri: Biyomimikri, gelecekte daha sürdürülebilir şehirler, yenilenebilir enerji sistemleri ve ekolojik üretim süreçleri için kilit bir rol oynayacaktır. Biyolojik sistemleri daha yakından inceleyerek, insanlığın doğa ile daha uyumlu bir şekilde yaşamasını sağlayacak yeni teknolojiler geliştirilebilir. Biyomimikrinin avantajları arasında sayılabilecek pek çok farklı nokta var. Ancak tüm bunların öncesinde bu yaklaşımın yarattığı psikolojik etkiyi de göz önünde bulundurmak gerekiyor.Günümüz dünyasında iklim değişikliği başta olmak üzere pek çok farklı ekolojik problemle karşı karşıyayız. Bu ekolojik sorunların temel nedenlerinin ise insan yaşamını kolaylaştırmak için geliştirdiğimiz sanayiler, kullandığımız araçlar, tükettiğimiz kaynaklar olduğunu biliyoruz. İşte tam bu noktada aşılması zor gibi görünen bir çıkmaz ile karşı karşıya kalıyoruz: “Gezegeneimizdeki yaşamımızı rahatça sürdürebilmek için yaptıklarımız, gezegenimizi öldürüyorsa ne yapmalıyız?” Yani bir diğer deyişle ekolojik problemlerin temelinde, insanoğlunun gezegeni adeta bir ‘rakip’ gibi görmesi ve dolayısıyla onu yenmeye çalışması yatıyor olabilir. Ancak geçen zaman gösteriyor ki Dünya, yenebileceğimiz ve daha da önemlisi yenmemiz gereken bir rakip değil. O, aslında takım arkadaşımız ve onun milyonlarca yıldır uyguladığı yöntemleri biz de uygulayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Doğa, Çevre, Benzetim, Buluş

¹⁰⁷ Öğretmen, Bursa, gulsahm75@gmail.com

İLKOKULLARDA YAŞANAN OKUL KAZALARININ SEBEPLERİ VE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER (MUZAFFER BARIŞYURT İLKOKULU ÖRNEĞİ)

Zehra Gül Köycü¹⁰⁸,

ÖZET

2024-2025 eğitim öğretim yılının birinci dönemi 90 iş büyümesinden oluşmaktadır. 1 gün hava muhalefeti, 1 gün de 1 Ocak tatilini çıkarırsak 88 gün bir fiil sürekli eğitim öğretim kesintisiz devam etmektedir. Samsun ili İlkadım ilçesinde 650 öğrenci ve 35 öğretmen olan Muzaffer Barışyurt İlkokulunda 88 iş hayatına resmi kayıtlara geçmiş 21 adet okul kazası bulunmaktadır. Teneffüs sürelerinin tamamlanması ya da öğlen tatilinde meydana gelen bu okul kazalarında gerekli ilkyardım müdahaleleri yapılmış, veli bilgilendirilmiş, ambulans çağırılmış, sağlık yönetimine yönlendirilmiştir. 6-10 yaş aralığında olan 650 öğrencinin 88 günde yaşadığı 21 okul kazası ($88/21=4,19$) verileri, bize her 4 günde 1 okul kazası sonuçlarını vermektedir. Okulda yaşanan okul kazalarının kaybı ve kalıcı sağlık sorunlarına neden olmaması bizim için sevindirici olsa da bu yüksek oran bizi okul kazalarının sebeplerini ve önlenmeleri için işlenmesi gereken takviyeleri sevk etmiştir.

Bu araştırmada 2024-2025 eğitim öğretim yılında Samsun ili İlkadım ilçesinde Muzaffer Barışyurt ilkokulunda görev yapan 35 öğretmenin nöbeti sırasında karşılaşılan okul kazalarının arızaları ve bu kazaların önlenmesine yönelik çözüm önerilerinin çalıştırılması gerçekleştirilmektedir. Araştırma; nitel araştırma desenlerinden olgu bilim çalışmasıyla oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak, nabız sırasında nöbetçi karşılaşılan okul kazalarının sebepleri ve bu kazaların önlenmesine yönelik çözüm önerilerine ilişkin yarı yapılmayan görüşme formları kullanılır. Çalışma yerinde Muzaffer Barışyurt ilkokulunda nöbet tutan 35 öğretmen bulunmaktadır. Veriler içerik analiz tekniği ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucundaki nöbet tutan türlerin karşılaştığı okul kazaları; düşme ve çarpma kazaları, kesik ve hassas yaralanmalar, yanık ve sıcak maddelere bağlı yaralanmalar, spor ve oyun kazaları, elektrik çarpmaları, boğulma ve solunum problemleri olarak sınıflandırılmıştır. Okul kazalarının koşulları, iklim koşullarından üretilmiş, öğrenciden üretilmiş, denetim eksikliğinden üretilmiş, malzeme ve ekipmanlardan üretilmiş, iklim ve esneklik faktörlerinden kaynaklı nedenler başlıkları altında toplanmıştır. Öğretmenlerin bu okul kazalarının önlemlerine yönelik çözüm önerileri; Fiziksel ortamın güvenli hale getirilmesi, faaliyetlerin eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi, denetimlerin desteklenmesi, uygun ekipmanların kullanılması, sağlık ve ilkyardım eğitimlerinin öğrenilmesi gereken alt başlıklarında detaylandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: okul kazası, iş sağlığı ve güvenliği, ilkyardım

¹⁰⁸ Öğretmen, Muzaffer Barışyurt İlkokulu İlkadım SAMSUN, zehragulerkan@hotmail.com

ORYANTİRİNG İLE KİMYA ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINA ETKİSİ

Ayşegül Taşkın¹⁰⁹,

ÖZET

Oryantiring, önceden belirlenmiş bir alanda, belirli hedef noktalarına, harita ve pusula kullanarak en kısa sürede ulaşmayı ve parkuru doğru biçimde tamamlamayı gerektiren bir spor dalıdır. Harita yardımıyla yön bulma, zaman kontrolü, analitik düşünme, muhakeme yapma yeteneklerini geliştirir. Oryantiring uygulamaları açık arazide, kapalı salonlarda, ormanlık alanlarda, şehir merkezlerinde ya da sınıf ortamında gerçekleştirilebilir. Araştırmalarda oryantiring yapan bireylerin, problem çözme, analitik düşünme, muhakeme yapma, stres altında karar verme, bilgiyi işleme becerilerinde anlamlı bir artış olduğunu gözlemlenmiştir. Fen eğitiminin temel becerileri arasında yer alan bu kazanımlar, oryantiringin fen eğitiminde de kullanılabileceğini akla getirmektedir. Bu araştırmada, kimya eğitiminde yapılan oryantiring uygulamalarının öğrenci başarılarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada deneysel yöntem uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini Samsun ilinin Tekkeköy ilçesinde bir meslek lisesinde öğrenim gören 79 erkek 1 kız olmak üzere toplam 80 tane onuncu sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrenciler deney ve kontrol grupları olarak iki gruba ayrılmıştır. Bu sınıflandırmada sınıf seviyelerinin homojen olmasına dikkat edilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 40 öğrencinin bulunduğu iki sınıf deney grubunu oluşturmuştur. Bu sınıflarda, 10.sınıf Kimya dersi 3. Ünitesinde yer alan, “Karışımlar” konusu, araştırmacının hazırladığı oryantiring etkinliklerinden yararlanarak işlenmiştir. Kontrol grubunu oluşturan toplam 40 kişilik sınıflarda ise dersler standart yöntemlerle işlenmiştir. Uygulamaların sonunda araştırmacı tarafından hazırlanmış olan açık uçlu sorulardan oluşan bilgi testi uygulanmış ve puanlanmıştır. Elde edilen sonuçlar Mikrosoft Excel programı ile analiz edilmiştir. Oryantiringin fen eğitimindeki uygulamalarına yönelik incelenen akademik araştırmalarda, oryantiringin fen eğitimi uygulamalarında derslere entegre edilmesi sonucunda öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirdikleri, bilgi, beceri, akademik başarı düzeylerinde artış gözlemlendiği ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarında da oryantiring ile kimya eğitimi alan öğrencilerin ders başarılarında kontrol grubu öğrencilerine göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin uygulamalara istekli oldukları da uygulamalar sırasında gözlemlenmiştir. Uygulamalar sonrasında öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrencilerin çalışmalarından keyif aldıkları, öğrenmeye istekli oldukları ve bilgilerin daha iyi akıllarında kaldığına yönelik sözlü ifadeleri olmuştur. Bu doğrultuda değerlendirildiğinde oryantiringin kimya dersi için alternatif bir öğretim yöntemi olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle yeni müfredat uygulamalarında kimya dersi uygulamalarında oryantiringe de yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, kimya eğitimi, oryantiring uygulamaları

¹⁰⁹ Öğretmen, Nedime Serap Ulusoy MTAL Tekkeköy Samsun, ataskin_79@hotmail.com

ÖZEL EĞİTİM KURUM YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İNCELENMESİ

Emine İlbeyli Erik¹¹⁰,

ÖZET

İş görenlerin işle ilgili tutumlarından biri olan örgütsel bağlılık, özellikle 1970 'lerden sonra üzerinde fazla durulan bir konu olmuştur . Teoride ,bağlı çalışanlar daha sıkı çalışırlar,örgütte kalırlar ve örgütü daha etkili hale getirmek için katkıda bulunurlar.Mowday ve diğerleri ,bağlılığın sadece pasif bir örgüte sadakatten daha fazlası olduğunu;örgütün iyiliğini arttırmak için gözle görülür bir çaba sarf etme isteği duyan insanların olduğu bir örgüt ile ilişkili aktif bir ilişkiyi içerdiğini ileri sürmektedir .(Slocombe ve Dougherty,1988:469)Akt:GÜRKAN Güney Çetin, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temmuz, 2006

Bu çalışmada özel eğitim kurum yöneticilerinin okula örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Okulların belirlenen hedeflerine ulaşmasında lider yöneticilerin ve sağladıkları örgütsel bağlılığın etkisi büyüktür.Demografik faktörleri oluşturan yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, meslek,mesleki tecrübe, görev, kıdem, statü ve ilgi alanları örgütsel bağlılığı doğrudan etkileyen ve bağlılığın azalması veya çoğalmasını sağlayan nedenler arasında yer almaktadır (Topaloğlu,Koç ve Yavuz,2008). Bu sebeple, bu çalışma eğitim yönetimi açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırmada” Özel Eğitim Kurumlarındaki okul yöneticilerinin okula örgütsel bağlılık düzeylerinin tespitinin sağlanması” problemimizin konusunu oluşturmaktadır.

Bu araştırmada elde edilecek bulgular ile özel eğitim kurumlarındaki yöneticilerin örgütsel bağlılığının bir değerlendirmesi yapılarak özel eğitim kurumlarındaki okul yöneticilerinin okullarına olan örgütsel bağlılığı hakkında bilgi edinilmesi planlanmıştır. Ayrıca elde edilen veriler hem Milli Eğitim Bakanlığı hem de bu konuda çalışma yapacak diğer araştırmacılar için kaynak olacaktır. Araştırma modeli Nicel Araştırma modellerinden Tarama Araştırmasıdır. Araştırmanın evrenini, İstanbul ili Kadıköy ve Küçükçekmece ilçelerinde belirlenen özel eğitim kurumu okul yöneticileri olmak üzere toplam 30 yönetici oluşturmaktadır. Özel eğitim kurumlarının azlığı, ekonomik ve zaman güclüğü göz önünde bulundurularak, araştırma grubuna alınan özel eğitim kurum sayısı 20 okulla sınırlandırılmıştır. Özel eğitim okullarında nitelikli eğitim ortamları sağlamak konusunda kurum yöneticilerinin kurum ile bağlılığı eş değer önem kazanırken bu çalışma sonucu itibari ile Türk eğitim sistemine ve literatüre eleştiri ve katkı sağlaması amacı güdülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Türkiye’de Özel Eğitim, Yönetici, Örgüt, Örgütsel Bağlılık

¹¹⁰ Öğretmen, Acıbadem, Üsküdar, İstanbul, eylulerk80@gmail.com

YAPAY ZEKA VE ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİMİ: BIBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Betül Tulan¹¹¹,

ÖZET

Özet Yapay zekanın (YZ) hızlı gelişimi ve evrimi, eğitim sektöründe, özellikle öğretmenlerin mesleki gelişimi alanında, derin dönüşümlere yol açmıştır. Ancak, kişiselleştirilmiş öğrenme süreçleri ve uyarlanabilir öğretim yöntemlerinde yapay zekanın rolünü ele alan çok sayıda çalışmaya rağmen, YZ teknolojilerinin öğretmen eğitimi ve sürekli mesleki gelişime entegrasyonu sistematik olarak yeterince araştırılmamıştır. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı bibliyometrik bir analiz yoluyla yapay zeka destekli öğretmen eğitimi alanındaki mevcut araştırma eğilimlerini, temel kavramları ve akademik iş birliklerini belirlemektir. Çalışmanın temel problemi, YZ destekli öğretmen mesleki gelişiminin sistematik olarak incelenmemiş olmasıdır. Akıllı öğretim sistemleri, kişiselleştirilmiş eğitim platformları ve otomatik geri bildirim mekanizmaları gibi çeşitli YZ destekli uygulamalar geliştirilmiş olmasına rağmen, bu konuya ilişkin akademik yayınların kapsamlı bir analizi eksiktir. Bu nedenle, bu araştırma YZ destekli öğretmen eğitimi konusundaki bilimsel tartışmalarda hangi araştırma eğilimleri, metodolojik yaklaşımlar ve tematik odaklar ön plandadır? sorusuna yanıt aramaktadır. Bu soruyu yanıtlamak amacıyla, çalışma Web of Science ve Scopus gibi saygın akademik veri tabanlarından elde edilen yayınların bibliyometrik analizine dayanmaktadır. Eş kelime analizi (Co-Word Analysis), atıf ağı analizi (Citation Network Analysis) ve tematik kümeleme (Thematic Clustering) gibi yöntemler kullanılarak en etkili bilimsel çalışmalar, en sık kullanılan anahtar kelimeler ve araştırma alanının dinamik gelişimi belirlenmektedir. Ayrıca, bilimsel iş birliklerini görselleştirmek amacıyla akademik ağ analizi gerçekleştirilecek ve kurumlar, araştırma grupları ile ülkeler arasındaki ilişkiler değerlendirilecektir. Bunun yanı sıra, bu alanda önde gelen ülkelerin ve üniversitelerin hangileri olduğu ve uluslararası iş birliklerinin araştırma alanının gelişimine nasıl katkı sağladığı incelenecektir. Bu çalışmanın sunacağı ilk sistematik literatür incelemesi, YZ destekli öğretmen eğitimi alanındaki önemli bir araştırma boşluğunu doldurmayı hedeflemektedir. Elde edilen bulgular, gelecekteki araştırmalar için sağlam bir temel oluşturacak ve eğitim politikacıları, öğretmenler ve araştırmacılar için yapay zekanın mesleki öğretmen gelişimi süreçlerine entegrasyonu konusunda değerli iç görüler sağlayacaktır. Son olarak, elde edilen sonuçlar, yenilikçi YZ tabanlı eğitim stratejilerinin geliştirilmesine katkıda bulunabilecek, öğretim yöntemlerini optimize edebilecek ve öğretmen eğitimi süreçlerinde akıllı teknolojilerin sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasını teşvik edebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Öğretmen Eğitimi, Mesleki Gelişim, Bibliyometrik Analiz, Dijital Eğitim

¹¹¹ Öğretmen, Erzurum, betultulan@gmail.com

ÖZET

Kültür, bir toplumun tarih boyunca oluşturduğu, geliştirdiği ve nesilden nesile aktardığı maddi ve manevi değerler bütünüdür. Dil, inançlar, örf ve adetler, sanat, hukuk ve yaşam biçimi gibi unsurlar kültürün temel bileşenleri arasında yer alır. Kültür, bireylerin kimliklerini şekillendirirken, aynı zamanda toplumun birlik ve beraberlik içinde varlığını sürdürmesini sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Dinamik bir yapıya sahip olan kültür, zaman içinde değişim ve dönüşüm geçirerek yeni nesillere uyumlu hale gelir. Bu bağlamda, gelenek ve görenekler, kültürel kimliğin korunması ve aktarılmasında hayati bir rol oynar. Gelenekler, uzun yıllar boyunca toplum tarafından benimsenmiş ve nesiller boyunca sürdürülen uygulamalardır. Görenekler ise daha çok günlük yaşam içinde bireylerin birbirleriyle olan etkileşimlerini düzenleyen alışkanlıklardır. Düğün törenleri, bayram kutlamaları, misafirperverlik anlayışı ve toplumun yas ritüelleri, gelenek ve göreneklerin somut örneklerindendir. Bu uygulamalar, toplumsal düzeni sağlarken aynı zamanda bireylerin aidiyet duygusunu pekiştirir ve ortak bir kültürel hafızanın oluşmasına katkıda bulunur. Ancak gelenek ve görenekler, toplumun sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişimi doğrultusunda değişime uğrayabilir. Bu değişim süreci, bazen geleneklerin modernleşmesini sağlarken, bazen de bazı unsurların zaman içinde kaybolmasına neden olabilir. Sanat, kültürün en önemli taşıyıcılarından biri olarak, toplumların duygu, düşünce ve değerlerini estetik bir biçimde ifade etmesini sağlar. Sanat; resim, müzik, tiyatro, edebiyat, heykel, sinema ve mimari gibi farklı alanlarda kendini gösterir. Her sanat dalı, yaşanılan dönemin ruhunu yansıtarak hem geçmiş geleceğe kuşaklara aktarır hem de bireylerin estetik algısını geliştirir. Örneğin, halk müziği ve halk dansları, gelenek ve göreneklerin sanat yoluyla yaşatılmasına önemli katkılar sunar. Geleneksel sanat formları, bir toplumun kültürel mirasını korumasına yardımcı olurken, modern sanat ise bu mirasın yeniden yorumlanmasına olanak tanır. Sanatın yalnızca bir anlatım biçimi olmadığı, aynı zamanda toplumsal değişimin ve dönüşümün önemli bir dinamiği olduğu unutulmamalıdır. Sanat eserleri, sosyal adaletsizlikleri, politik gelişmeleri ve bireysel deneyimleri yansıtarak toplumda farkındalık yaratır. Örneğin, edebi eserler ve tiyatro oyunları, dönemlerinin toplumsal yapısını eleştirerek bireylere yeni bakış açıları kazandırır. Sinema ve görsel sanatlar, farklı kültürleri tanıtarak küresel bir etkileşim ortamı yaratır. Sanat, bireylerin yaratıcılığını desteklerken, aynı zamanda kültürel diyalogun gelişmesine de olanak tanır. Sonuç olarak, kültür, gelenek-görenek ve sanat, toplumların kimliğini oluşturan ve onları geçmişten geleceğe taşıyan en önemli unsurlardır. Gelenekler ve görenekler, bireyleri ortak bir aidiyet duygusu etrafında birleştirirken, sanat ise kültürel mirası hem koruma hem de dönüştürme işlevi görür. Bu nedenle, kültürel değerlerin korunması ve sanata verilen önemin artırılması, bireylerin ve toplumların gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Kültürel mirasın yaşatılması, sadece geçmişe duyulan bir saygı değil, aynı zamanda geleceğe yapılan önemli bir yatırımdır.

Anahtar Kelimeler: kültür, gelenek-görenek, sanat

¹¹² Öğretmen, MEB, soyyigit.tubaa@gmail.com

¹¹³ Öğretmen, MEB, pinarefe3504@gmail.com

¹¹⁴ Öğretmen, MEB, eylemyakutyildirim@gmail.com

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN LİDERLİĞİ VE AKADEMİK MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Selin Ayyıldız¹¹⁵, Safiye Çiğdem Gören Goas Oses¹¹⁶,

ÖZET

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin liderliği ve akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın modeli ilişkisel taramadır. Araştırmaya 421 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Liderlik Özellikleri Ölçeği ve Akademik Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olması t-testi ile çözümlenmiştir. Yaş, sınıf, başarı ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılık olması tek yönlü ANOVA ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularının özeti şu şekildedir: Üniversite öğrencilerinin liderlik algıları orta seviyede, akademik motivasyon düzeylerine yönelik algıları ortalamanın üzerinde bulunmuştur. Alt boyutlar incelendiğinde, Liderlik Özellikleri Ölçeği'nde en yüksek ortalamanın güvenilir olma, en düşük ortalamanın ikna yeteneği alt boyutunda olduğu görülmüştür. Akademik Motivasyon Ölçeği'nde ise en yüksek ortalamanın dışsal motivasyon tanıma, en düşük ortalamanın motivasyonsuzluk alt boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında öğrenci görüşleri çeşitli değişkenlere göre incelendiğinde, liderlik özelliklerinin sınıf ve bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Ayrıca sınıf değişkenine göre özgüven ve problem çözme alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. Bölüm değişkeninde ise özgüven, grupta çalışma ve güvenilir olma alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür. Diğer değişkenler incelendiğinde ise, cinsiyet değişkeninin yalnızca sorumluluk alma alt boyutunda, yaş değişkeninin yalnızca ikna yeteneği alt boyutunda, başarı değişkeninin güvenilir olma, sorumluluk alma ve grupta çalışma alt boyutlarında anlamlı farklılığa sahip olduğu görülmüştür. Akademik motivasyon düzeyine bakıldığında, cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre anlamlı farklılık saptanmıştır. Buna göre, kız öğrencilerin akademik motivasyon düzeyleri erkek öğrencilere göre yüksek bulunmuş ve 17-20 yaş aralığındaki öğrencilerin, diğer yaş gruplarına göre akademik motivasyon düzeyleri yüksek bulunmuştur. Ayrıca, cinsiyet değişkenine göre, içsel motivasyon bilme, içsel motivasyon başarma, dışsal motivasyon tanıma, dışsal motivasyon düzenleme ve motivasyonsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Yaş değişkenine göre ise dışsal motivasyon tanıma, dışsal motivasyon kendini ispatlama ve dışsal motivasyon düzenleme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca, sınıf değişkeninde dışsal motivasyon kendini ispatlama, bölüm değişkeninde dışsal motivasyon tanıma ve dışsal motivasyon kendini ispatlama, başarı değişkeninde ise dışsal motivasyon tanıma, dışsal motivasyon kendini ispatlama ve motivasyonsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin liderlik özellikleri ve akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, zayıf düzeyde, pozitif yönlü, anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, öğrenci liderliği, akademik motivasyon

¹¹⁵ Öğretmen, MEB, ayyildizselin708@gmail.com

¹¹⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, safiye.goren@amasya.edu.tr

HAYAL GÜCÜNÜ GERÇEĞE DÖNÜŞTÜRMEK

Pınar Efe¹¹⁷, Tuba Soyyiğit¹¹⁸,

ÖZET

oyuncaklar, çocukların dünyayı keşfetmelerini sağlayan en önemli araçlardan biridir. Ancak her oyuncak sadece bir eğlence aracı değil ,aynı zamanda hayal gücünü, problem çözme becerilerini ve yaratıcılığı geliştiren bir tasarım süreci ürünüdür. Yaratıcı oyuncak tasarımı, sadece eğlenceyi değil aynı zamanda öğrenmeyi ve keşfetmeyi de teşvik eder.

Bu bildiride, oyuncak tasarımında yaratıcılığın nasıl geliştirilebileceğini ve herkesin kendi oyuncağını nasıl tasarlayabileceğini ele alacağız.

Oyuncak tasarlamak,sadece malzemeleri bir araya getirmek değil aynı zamanda çocukların ilgisini çekecek,onları düşündürecek ve farklı şekillerde kullanılabilecek bir ürün yaratmaktır. Yaratıcı oyuncaklar, çocukların hayal gücünü geliştirir, problem çözme yeteneklerini artırır ve süreçlerini eğlenceli hale getirir. Yaratıcı oyuncakların; çok amaçlılık, keşfetmeyi teşvik edici,duyusal deneyimlerini aktarma gibi özellikleri vardır.

Bir oyuncak tasarlamak için aşağıdaki adımları takip edebiliriz:

- Fikir Bulma:** Hangi yaş grubuna hitap edeceğini belirleyin. Eğlenceli, eğitici veya interaktif bir oyuncak mı olacağını düşünün. Günlük hayattan ilham alın.
- Malzemeleri Seçme:** Doğa dostu ve geri dönüştürülebilir malzemeler kullanabilirsiniz. Basit ve güvenli malzemeler seçerek her yaşa uygun hale getirebilirsiniz. Farklı dokular ve renkler ekleyerek duyusal bir deneyim sunabilirsiniz.
- Oyuncağı Şekillendirme:** Hareket edebilen veya modüler parçalar ekleyerek değiştirilebilir bir yapı oluşturabilirsiniz. Ses, ışık veya farklı mekanik özellikler ekleyerek etkileşimi artırabilirsiniz.
- Test Etme ve Geliştirme:** Oyuncağın dayanıklılığını ve güvenliğini test edin. Farklı yaş gruplarından geri bildirim alarak tasarımınızı geliştirin.

Dönüşen şekiller, farklı parçalardan oluşan ve birleştikçe yeni nesneler yaratılabilen bir oyuncaktır. Çocuklar, manyetik veya eklemli parçalarla hayvan,robot veya araç şekilleri yapılabilir. Bu oyuncak; yaratıcılığı artırır, motor becerilerini geliştirir, özgür oyun deneyimi sunar.

Yaratıcı oyuncak tasarımı, sadece bir ürün ortaya koymak değil, aynı zamanda çocukların hayal gücünü harekete geçirecek bir deneyim sunmaktır. Kendi oyuncağını tasarlamak isteyen herkes, basit malzemelerle bile yenilikçi ve eğlenceli ürünler ortaya çıkarabilir. Doğadan ilham alarak doğal malzemelerden oyuncaklar yapabiliriz. Arkadaşlarımızla birlikte oyuncak tasarım yarışmaları düzenleyebiliriz. Teknolojiyi oyuncaklarla birleştirerek interaktif deneyimler oluşturabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, oyuncak, yaratıcılık, problem çözme

¹¹⁷ Öğretmen, TEV Abdullah Nezahat Erboz İlkokulu, pinarefe3504@gmail.com

¹¹⁸ Öğretmen, TEV Abdullah Nezahat Erboz İlkokulu, soyyigittubaa@gmail.com

EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN LİDERLİK ÖZELLİKLERİ, ÖĞRETMEN MOTİVASYONU VE ÖĞRETMENLERİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Handan Alp¹¹⁹, Hasan Yücel Ertem¹²⁰,

ÖZET

Eğitim sistemlerinin etkili ve verimli olarak işleyebilmesinde yüksek eğitsel standartlara sahip olmak önemlidir. Ülkelerin eğitimsel hedeflerini gerçekleştirebilmesi, onların gelişimini olumlu yönde etkiler. Günümüz eğitim sistemlerine yön vermede yöneticilerin ve öğretmenlerin kişisel ve psikolojik özellikleri önemli yer tutmaktadır. Eğitim yöneticilerinin liderlik özellikleri görev yaptıkları okulların gelişimi ve hedeflerine varabilmesinde büyük bir etkindir. Okul yöneticilerinin pozitif liderlik özelliklerine sahip olması hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından şans olarak kabul edilebilir. Olumlu liderlik özelliğine sahip eğitim yöneticileri hem insani ilişkilerde hem kurumsal hem de eğitsel hedeflerde okulunu ön plana çıkarır, topyekûn bir gelişime zemin hazırlarlar. Eğitim kurumlarının hedeflerine ulaşmasında, üretken, huzurlu ve işbirlikçi bir eğitim ortamı oluşturulmasında öğretmen motivasyonu ve öğretmenlerin okula bağlılığı önemli kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu önemli kavramlar birçok etkene bağlı olarak değişmekle birlikte okul yöneticilerinin liderlik özelliklerinden doğrudan etkilenmektedirler. Öğretmen motivasyonu eğitim faaliyetlerinin amacına uygun olarak gerçekleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Yüksek motivasyona sahip olan öğretmenlerin, motivasyonu düşük olan öğretmenlere kıyasla daha üretken, işbirlikçi, azimli ve verimli oldukları bilinmektedir. Öğretmenlerin okula bağlılığı da okul başarısı olumlu yönde etkilemektedir. Okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin ek görevleri gerçekleştirme isteği, kurum başarısının artmasındaki çabaları da aynı oranda yüksek olarak görülmektedir. Okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin okuldan ayrılma olasılığı azalmakta, böylece kurumsal birlik olumlu etkilenmektedir. Eğitim yöneticilerinin etkili liderlik özelliklerine sahip olması öğretmen motivasyonu ve öğretmenlerin okula bağlılığı üzerine olumlu etkilere sahiptir. Olumlu liderlik özelliklerine sahip olan yöneticilerin, motivasyonu ve okula bağlılığı yüksek olan öğretmenlerin görev yaptığı eğitim kurumlarında öğrenci başarısı ve öğrenci motivasyonu da pozitif yönde etkilenir. Böylece iş birliği, başarı, verimlilik ve üretkenlik de aynı doğrultuda artış gösterecektir. Etkili liderlik özelliklerine sahip okul yöneticileri öğretmenlerin motivasyon ve bağlılık düzeylerine etki ederek okul başarısının yükselmesinde etkili olacaklardır. Öğretmenlerin eğitim sisteminin uygulayıcısı olmaları onlara önemli misyonlar yüklemektedir. Öğretmenlerin sahip oldukları becerilerin ortaya çıkmasında motivasyon düzeyleri ve okula bağlılıkları önemli kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul yöneticilerinin liderlik özellikleri öğretmen bağlılığını doğrudan etkilemektedir. Etkili liderlik özelliklerine sahip olan okul yöneticileri öğretmenlerin kabiliyetlerini fark ederek onların performansının en üst düzeye çıkmasını sağlamada etkili olabilirler. Böylece öğretmenlerin özgüvenleri artacaktır ve daha verimli şekilde görevlerini yerine getireceklerdir. Bu çalışmada, okul yöneticilerinin liderlik özellikleri, öğretmen motivasyonu ve öğretmenlerin okula bağlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma, okul yöneticilerinin liderlik özellikleri ile öğretmenlerin motivasyonu ve

¹¹⁹, Karaelmas Mah. Şehit Bülent Şanal Cad. No:196 Zonguldak, hanfatalp@gmail.com

¹²⁰ Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Hacı Kadri Yılmaz Sokak No:20 / Doruk Mevkii, ertem@beun.edu.tr

okula bağlılıkları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik öğretmenlerden nicel veri toplanarak analiz edileceği için ilişkisel tarama modelindedir. Bu araştırmanın evreni Zonguldak/Merkez ilçesinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı zel/Devlet, ilkokulu, ortaokulu ve liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Örneklem ise basit seçkisiz tabakalı uygun örnekleme yoluyla belirlenen öğretmenlerden oluşmaktadır. Veri toplamak için "Okul Yöneticilerinin Liderlik Stili leği", "ğretmen Motivasyonu leği" ve "ğretmenler için rgtsel Bağlılık leği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS istatistik programıyla analiz edilecektir. Veri, Pearson kolerasyon ve regresyon analizi ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Motivasyon, ğretmen Bağlılığı

ZEKÂ OYUNU SÜREÇLERİNDE YER ALAN PROSOSYAL DAVRANIŞLARIN İNCELENMESİ

Aslı Nur Hodancı¹²¹, Mihriban Hacısalihoğlu Karadeniz¹²²,

ÖZET

Çalışmanın amacı, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin zekâ oyunu sürecindeki prososyal davranışlarını belirlemektir. Prososyal davranışlar, kişilerin kendi çıkarlarını gözetmeden diğer insanların iyilik hallerini önemsemesi ve kişisel kaygıları olmadan çevresindeki kişilerin yaşam kalitelerini yükselten davranışlar olarak ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra özgeci davranışlar olarak da nitelendirilen prososyal davranışlar, bireyler arası pozitif ilişkiler olarak açıklanmaktadır. Prososyal davranış öğeleri ise özgecilik, empati, sempati, işbirliği, sorumluluk, yardımlaşma, paylaşma, rol üstlenme, perspektif alma, kendine değer verme, davranışlarının yanında şefkatli olma, endişelenme, teselli etme, gönüllük ve bağış yapma bağlamlarında ele alınmaktadır. Buradan hareketle ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin hızlı ve doğru karar verme, problem çözme, bireysel ya da takım ile çalışma, rakibini yenmeye yönelik stratejiler oluşturma gibi becerileri içeren zekâ oyunu süreçlerinde prososyal davranış öğelerinden hangilerinin yer aldığı merak konusu olmuştur. Gerçek hayat durumlarını kapsayan problemlerin oyunlaştırılmış hâli olarak açıklanan zekâ oyunlarının öğrencilere, akıl yürütme ve problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkilerinin olması, sunulan ilişkilendirmeleri fark ederek gerekli yerlerde kullanabilmeyi sağlaması biçiminde yararları olduğu belirtilmiştir. Başlangıç düzeyi, orta düzey ve ileri düzey olarak sınıflandırılan zekâ oyunları, Akıl Yürütme ve İşlem Oyunları, Sözel Oyunlar, Geometrik-Mekanik Oyunlar, Hafıza Oyunları, Strateji Oyunları, Zekâ Soruları olmak üzere altı kategoride sınıflandırılmaktadır. Çalışmada, ilkokul 1, 2, 3 ve 4. Sınıf düzeyinde ve ortaokul 5 ve 6. Sınıf öğrencilerinden oluşan heterojen gruplara farklı zekâ oyunu kategorilerinde oyunlar oynatılacak ve oyun sürecindeki davranışları prososyal davranış öğeleri bağlamında sınıflandırılacaktır. Bununla birlikte öğrencilerin zekâ oyunu süreçlerindeki prososyal davranışların oyun kategorilerine göre nasıl değiştiği ve en fazla ile en az olan prososyal davranışların neler olduğu belirlenecektir. Çalışmanın verileri, araştırmacı günlüklerinden elde edilecektir. Araştırmacı günlükleri, ikinci araştırmacının zekâ oyunu uygulamalarına ilişkin notlardan oluşmaktadır. Uygulama sürecinde çalışma grubundaki öğrenciler, ilgili araştırmacı tarafından doğal sınıf ortamında zekâ oyunları uygulamalarında ortaya çıkan prososyal davranış becerileri bağlamında gözlemlenecektir. Uygulama sürecinde günlük biçiminde dokümanlar oluşturulacak, günlükte yer alan notlar araştırmacılar tarafından derlenecektir. Çalışmadaki verilen analizinde araştırmanın kavramsal ve kuramsal yapısının önceden net bir biçimde belli olduğu betimsel analiz yöntemine başvurulacaktır. Bu bağlamda zekâ oyunu süreçlerindeki davranışlar prososyal davranış öğeleri bağlamında araştırmacılar tarafından incelenecektir. Bununla birlikte zihinsel süreçlerin belirlenebilmesine imkân sağlayan, öğretmenlerin öğrencilerden geri bildirim almalarına yardımcı olan sesli düşünme protokolleri kullanılarak çalışma grubundaki öğrencilerin oyun sürecine ilişkin sesli düşüncelerinden alıntılarla desteklenen veriler yorumlanacaktır.

¹²¹ Öğretmen, Giresun Çocuk Akademisi, hodanci75@gmail.com

¹²² Prof. Dr., Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, mihrideniz61@gmail.com

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARIYLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ ATÖLYESİ

Mihriban Hacısalihoğlu Karadeniz¹²³,

ÖZET

Atölye çalışmasının amacı, matematiğe uyarlanan çeşitli geleneksel çocuk oyunları ile matematik öğretmektir. Geleneksel çocuk oyunlarının matematiğe uyarlanarak uygulanması öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinışsel, sosyal ve dil gelişimini güçlendirdiği bilinmektedir. Bilişsel gelişim açısından oyun, çocukların matematiksel akıl yürütmesine, matematiksel durumlarda sebep-sonuç ilişkileri kurmasına, karar vermesine, dikkatini toplamasına, kendini bir amaca yönlendirmesine, problem çözümünde farklı stratejileri geliştirmesine ve çok yönlü düşünmesine olanak sağlamaktadır. Duyuşsal gelişim açısından, çocuk oyun oynarken eğlenirken öğrenir, güç kazanmayı, kazandığı bu gücü yönlendirmeyi, başarıyı, yenilgiyi, heyecanını ve duygularını kontrol etmeyi öğrenir. Devinışsel gelişim açısından, oyun oynayan çocukların hemen hemen hepsi oyun sürecinde atlama, zıplama, tutma, çekme, koşma hareketleri yapar. Bu hareketler çocukların devinimini artırır. Sosyal gelişim açısından, çocuklar oyunla kuralları öğrenme, farklı fikirlere ve durumlara karşı hoşgörülü ve sabırlı olabilmek, empatik düşünebilme, mağlubiyeti kabullenme, bir gruba aidiyet, iletişim kurma, başkalarını anlama ve saygı duyma gibi pek çok beceri edinebilir. Bu nedenle öğrencilerin oyun oynayarak matematikle ilgili kaygı, korku, endişe durumlarının önüne geçilerek matematiğin aslında bir oyundan ibaret eğlenceli bir ders olduğunu anlamaları sağlanabilir. Dolayısıyla çocukların oyun yoluyla anlayarak matematik öğrenmeleri, matematik kavramlarını pekiştirmeleri mümkün olabilir. Çalışmada okul dışında, açık alanda, parkta, köyde, okul bahçesinde, deniz kenarında oynanan geleneksel çocuk oyunlarının uygulanması tercih edilmiştir. Çalışmanın hedef kitlesi öğretmen, akademisyen, gençler ve çocuklar olup, katılımcı sayısı 8-20 arasında değişebilir. Çalışmada ele alınan oyunların matematiğin gerçek yaşam durumlarını içeren ve farkında olmadan kullanılan bilindik kavramlardan seçilmiş olması nedeniyle hedef kitle geniş tutulmuştur. Çeşitli sınıf düzeylerinde matematiğe uyarlanan oyunlarda kullanılacak malzeme/materyal/araç-gereçler günlük hayatta kolaylıkla bulunabilen taş, tebeşir, tahta parçası, çubuk, teneke kutu, plastik top, pinpon topu, kâğıt, keçeli kalem, karton gibi malzemelerdir. Çalışma ekibi matematik eğitiminde uzun yıllardır Oyunla Matematik Öğretimi dersini yürüten, matematiğe uyarlanan geleneksel çocuk oyunları ile ilgili her sınıf düzeyinde kitapları, araştırmaları olan bir akademisyenden ve katılımcılardan oluşmaktadır. Atölye çalışmasının sonunda katılımcıların oyun yoluyla matematiğe ilgilerinin arttığı, matematiğin aslında bir oyun olduğunu anlamaları, matematiğin eğlenceli zaman geçirmeyi sağlarken öğrettiği, işbirlikli çalışmayı sağladığı, oyun oynarken sabretmenin, paylaşmanın, düşünmenin ve karar vermenin ne kadar önemli olduğu, başarıma duygusunu tattırdığı, empati yaparak yenilgiyi kabullenmeyi sağladığı gibi durumların oluşması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematiğe Uyarlanan Geleneksel Çocuk Oyunları, Öğretmen, Öğretmen Adayı, Gençler, Çocuklar

¹²³ Prof. Dr., Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi, mihrideniz61@gmail.com

GAZİANTEP İLİNDEKİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİNDE GÖREV YAPAN ATÖLYE VE LABORATUVAR ÖĞRETMENLERİNİN İLK YARDIM UYGULAMALARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Abdullah Yağız¹²⁴,

ÖZET

Bu araştırmada, Gaziantep ilindeki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde 4 farklı okulda 10 farklı alanda 20 atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin yaş, cinsiyet, görev süresi, eğitim durumu, branşı, ilk yardım eğitimi alma durumu, ilk yardım eğitimi alanların eğitimi aldığı yer gibi değişkenlere göre ilk yardım bilgi düzeylerinin saptanması ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilme süreci devam eden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Araştırma verileri, araştırmaya dahil edilen mesleki ve teknik anadolu lisesinde görev yapan atölye ve laboratuvar öğretmenleri ile yapılacak yüz yüze veya elektronik platformlar üzerinden görüşmeler ve google formlar yoluyla toplanacaktır. Dokümanlar içerik analizi, görüşmeler de betimsel analiz yöntemiyle çözümlenecektir.

Sağlık, birey yaşamındaki en önemli kavramdır. İnsanın kendisinden beklenen işlevleri yerine getirmesi, üretken olabilmesi, kendisinin, ailesinin ve ülkesinin huzuru ve mutluluğu için bir şeyler yapabilmesi ancak sağlıklı olması ile mümkündür.

İlk yardım, sağlık eğitimi konuları içerisinde öncelikli ve oldukça önemli konulardan birisidir. İnsanlar ilk çağlardan beri çalışma ortamlarında, seyahatlerinde, evlerinde ve bulundukları diğer ortamlarda her zaman belirli riskler, tehlike ve kazalarla iç içedirler. Zamanında ve bilinçli bir şekilde yapılacak ilk veya acil yardım ile kazalar sonucu oluşabilecek ölümlerin %50'ye varabilecek oranda azaltılabileceği gösterilmiştir.

Bu çalışma sonucunda, ilk yardım uygulamalarında atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin alanlarının tehlike sınıflarına göre de farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Buna bağlı olarak atama branşı Muhasebe ve Finansman Alanı olan bir öğretmen ile atama branşı Makine Teknolojisi Alanı veya Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı olan öğretmen arasında ilk yardım eğitimi alma isteği ve bilgi düzeyleri arasında da farklılık görülmüştür.

Araştırmanın yapıldığı okullarda görev yapan atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin ilk yardım eğitimlerini genel olarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı İl Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesinde açılan İlk Yardım Eğitim Merkezlerinde aldıkları ve öğretmenlerin eğitimin 3 yıl geçerlilik süresinden sonra bu eğitimleri yenileyerek güncel ilk yardım bilgilerine sahip oldukları görülmüştür.

Okulların atölye ve laboratuvarlarında eğitim öğretim sırasındaki oluşan küçük kazalarda eğitim alan atölye ve laboratuvar öğretmenlerimiz tarafından ilk yardım yapıldığı da aşikardır. Bu nedenle sağlığın korunması ve yükseltilmesi için İlk Yardım Eğitim Merkezlerinde ilk yardım eğitimi alan atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin sayısı artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Atölye ve Laboratuvar Öğretmeni, İlk Yardım, Okul

¹²⁴ Öğretmen, Ali Topçuoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, ahyagiz@gmail.com

OKUL YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE YAPAY ZEKA KULLANIMININ OKUL YÖNETİCİLERİ AÇISINDAN GELECEĞE ETKİLERİ

Hikmet Ulutaş¹²⁵, Özlem Atik¹²⁶,

ÖZET

Bu çalışmada, dijital dönüşüm ve yapay zeka teknolojilerinin hızla yayıldığı günümüz dünyasında, okul yöneticilerinin dijital dönüşümdeki ve yapay zeka kullanımının Okul Yöneticileri açısından geleceğe etkileri üzerine metin ve doküman analizi incelemesiyle detaylı bir şekilde yapılmıştır. Okul yöneticilerinin eğitim yönetimi alanındaki dijital dönüşüm ve yapay zeka uygulamalarındaki rol ve etkilerini belirlemeyi hedeflemektedir. Okul yöneticilerinin rolünün giderek değiştiği ve teknolojinin eğitim sektöründe önemli bir yer edindiği günümüzde, bu konunun önemi ve etkisi üzerinde durulmuştur. Okul yöneticilerinin dijital dönüşüm sürecinde nasıl bir rol oynadığı ve yapay zekanın eğitimde nasıl kullanılabileceği üzerine odaklanılmıştır. Araştırmada eğitim öğretimdeki endüstri 4.0'ki gelişmelerle beraber dijital dönüşüm ve yapay zekanın diğer alanlar üzerindeki etkisinin araştırılması hedeflenmiştir. Bu nedenle çalışmamızda teknolojinin eğitimdeki yeri, dijital dünya ve dijital dönüşüm, eğitimde-öğretimdeki dijital dönüşüm ve yapay zeka, uzaktan eğitim ve dijitalleşmenin okul idarecileri üzerindeki etkileri konu olarak araştırılmıştır. Araştırma başlıklarımız ve kapsam, içerisinde bulunduğumuz endüstri 4.0'ın içerisinde yer alan teknolojik gelişmeler, dijital dönüşüm, yapay zeka çalışmaları ve bunların eğitim-öğretim üzerindeki yeri incelemek üzere tasarlanmıştır. Eğitim öğretim alanında yukardaki konuların etkileri, boyutları incelenmiş; eğitim, öğretim ve okul yöneticileri açısından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Verilerin niteliği ve analiz aşaması nedeniyle çalışma tümevarımsal yaklaşımlardan olan nitel araştırma deseniyle yöntemleri içerisinde yer alan, metin ve doküman analizi incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Okul yöneticilerinin eğitim yönetimi alanındaki dijital dönüşüm ve yapay zeka uygulamalarındaki rol ve etkilerini belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın veriler toplanırken, araştırma ile ilgili bu alandaki literatür, makale, bildiri, resmî belge dokümanları, raporlar, eğitim politika belgeleri ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler konu başlıklar altında incelenmiştir. Bu bağlamda, eğitim öğretim alanında, dijital dönüşümün önemi ve yapılan uygulamalar, yapay zeka kavramı ve eğitimdeki etkileri de ele alınacaktır. Bulgular, Okul yönetimindeki, dijital dönüşüm ve yapay zeka teknolojilerinin okul yönetimi üzerindeki pozitif etkilerini ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada okul yöneticilerinin bu değişimlere hazırlıklı olmaları ve gerekli becerileri kazanmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, idarecilere yönelik eğitim ve gelişim programlarının ihtiyaçları ve gelecek çalışmalar için öneriler de sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Yönetimi, Eğitimde Dijital Dönüşüm, Eğitimde Yapay Zeka

¹²⁵ Öğretmen, Ankara, ulutashikmet@gmail.com

¹²⁶ Öğretmen, Kahraman Kazam Efes Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, ozlemguven32@gmail.com

IŞIKLI ŞEHİR BULMA OYUNU DÜZENEGİ

Orhan Barış¹²⁷, Banu Barış¹²⁸,

ÖZET

Bu buluş, Türkiye haritası üzerinde şehirlerin yerlerini ve il trafik kodlarını oyunlaştırarak kısa sürede öğrenmeyi sağlayan, ışıklı bir düzeneğe ilgilidir. Temel mantık; boş bir harita üzerinde tahmin edilen ilin doğruluğunu, o ilin butonuna basıldığında il merkezi ve sınırlarını ışıkla belirterek kontrol etmeye dayalıdır. Bu düzeneğe sayesinde birey, şehirlerin yerini ve sınırlarını oyun yoluyla öğrenir. Sanal, bireysel öğrenme ortamlarından farklı olarak, sosyal ve mücadele temelli fiziksel katılımı destekler. Amaç, coğrafi bilgiyi yaparak ve yaşayarak öğretmek; bireyin yaşadığı çevreyi daha iyi anlamasını sağlamaktır. Haritada il adları yazmaz; sadece il sınırları ve merkezleri çizilidir. Her ilin kendine ait bir butonu vardır. Bu butona basıldığında sadece o ilin merkezi ve sınırları ışıkla aydınlatılır. Böylece doğru tahmin edilen ilin yeri net bir şekilde gösterilmiş olur. Bu yöntem, öğrenmeyi kalıcı hale getirir ve dikkat çekici görsel destekle öğrenme sürecini hızlandırır. Bu sistem, özellikle yaparak-yaşayarak öğrenme yaklaşımını benimseyen eğitim yöntemlerine uygundur. Oyuncular arasında oynanan şehir bulma oyununda, bir oyuncu diğerine bir şehir ismini söyler, ikinci oyuncu parmağıyla harita üzerinde tahminini yapar. Ardından butona basılarak doğruluk kontrol edilir. Eğer doğruysa il merkezi ve sınırları ışıkla belirir ve oyuncu puan alır. Yanlışsa puan verilmez ve buton kapanır. Oyun, sırayla şehirler sorularak tüm iller tamamlanana kadar devam eder. Her ilin ayrı bir butonla kontrol edilmesi öğrenme sürecini kolaylaştırır. Görsel destekli bu düzeneğe, oyun yoluyla öğrenmeyi eğlenceli hale getirerek coğrafi konumların kalıcı öğrenilmesini sağlar. Sanayiye Uygulanabilirlik: Bu düzeneğe, yukarıdaki amaçlara uygun şekilde evde ya da okul ortamında öğrenme amaçlı olarak istenilen ölçülerde üretilebilir ve sanayide uygulanabilir niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: illerimiz, il trafik kodlarımız, oyun.

¹²⁷ Öğretmen, Aksaray, barhan68@gmail.com

¹²⁸ Öğretmen, Aksaray, barhan68@gmail.com

TÜRKİYE CUMHURİYET'İNİN İLK ÜNİVERSİTESİ: ZONGULDAK MÜHENDİS MEKTEB-İ ALİSİ'NE DAİR TARİHSEL BİR ANALİZ

Ebru Balçık¹²⁹, Birgül Ulutaş¹³⁰,

ÖZET

Sanayi İnkılabı, üretim süreçlerini yeniden biçimlendirerek güç dengelerini kapsamlı bir şekilde dağıtan önemli bir kırılma noktasıdır. Sanayi İnkılabı sonrasında sanayileşmesini tamamlamış ülkeler ile bu konuda gecikmiş ülkeler arasında ortaya çıkan bölünme, sonraki yıllarda kalkınma ve ilerleme hedeflerinin özellikle sanayileşmemiş ülkeler için önemli bir hale gelmesine yol açmıştır. Türkiye'de 19. yüzyılda Osmanlı Devletinden günümüze dek süren kalkınma ve ilerleme hedefi sanayileşmenin anlaşılması ve teknik bilginin yetiştirilmesi meselesiyle birlikte ele alınmıştır. Bu işlemlerin yapılmasının çıkarılması ve çalıştırılmasında ortaya çıkan ürünler, zaman zaman yurt dışından getirilerek yabancılaştırılır, zaman zaman da yurt içinde kurulan eğitim kurumlarında karşılanmaya başlar. İzmir İktisat Kongresi'nde ele geçirilen önemli sayıdan birinde “Madenler” oluşmuş, madencilik alanında yeterli Türk teknik elemanı farklılaştırılırken, 20 Ekim 1924 tarihinde İktisat Vekaletine bağlı olarak Cumhuriyet'in ilk mühendis yetiştiren üniversitesi Zonguldak Maden Mühendis Mekteb-i Alisi kuruldu. Okul, 1931 yılında Sanayi Kongresinde ortaya çıkan öneri ile Maden Mühendisliği, Maden Meslek ve Sanayi Mühendisliği şubesi şeklinde üç şubeye ayrılmış ve adı Yüksek Ma'adin ve Sanayi Mühendis Mektebi olarak değiştirilmiştir. 1931 yılı boyunca ülkelerde maden mühendislerinin işsiz kalmadığı ve okuldan mezun olacak mühendislerin işsiz sınavlarıyla mühendislik mağazası, 1933 yılında da Yüksek Maadin ve Sanayi Mühendis Mektebi kapatılmıştır. Okula ait tüm özellikler 19.09.1934 tarihli kararla Yüksek Ziraat Enstitüsüne devredilmiştir. Bu araştırma donanım analizi yönteminin devam eden bir nitel araştırma olarak kurgulanması sağlanmıştır. Dokümanların analizi sonucu, okulun Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte kurulan ilk üniversite olduğu, yurt dışında mühendis yetiştiren üniversitelerle aynı imkanlara sahip olduğu (laboratuvar imkanı, sosyal ve kültürel olanaklar gibi), burada mezun maden mühendislerinin ülkesinde her yerde görev yaptığı, bu sayede ülke ekonomik katkıları sağlanabildiği görülmüştür. Bu okul sisteminden feyz alarak, ticari olarak teknik yetiştirilen okulların bir araya getirilmesi, yükseltilmesi için devlet bütçesinden kaynak ayrılması, küresel ekonominin yeni iş kolları ve yeni teknolojilerin entegre edilebilmesi için yeni yükseköğretim kurumlarının oluşturulması; yapay zeka, bilgisayar, yazılım ve benzeri teknolojik bilgi ve çözümün eğitime özgürlük önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Mesleki ve Teknik Eğitim, Madenler

¹²⁹ Öğretmen, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Anaokulu, ebru-balcik-68@outlook.com

¹³⁰ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ulutas.birgul@gmail.com

81 İLDE ŞANLI BAYRAĞIM

Eylem Yakut Yıldırım¹³¹, Tuba Soyyiğit¹³², Sevil Çalışkan Kılınç¹³³,

ÖZET

Bayrak, bir ulusun kimliğini simgeleyen, tarihi, kültürel ve toplumsal değerlerini içinde barındıran önemli bir semboldür. Türkiye'nin 81 ilinin kendine özgü kültürel, coğrafi ve tarihi özellikleri, her ilin bayrağının tasarımında farklı bir yansıma bulabilir. Bu bildiride, bayrak tasarımının yaratıcılık ve milli kimlik bağlamındaki rolü ele alınarak, her ilde bayrak tasarımının nasıl özelleştirilebileceği ve bunun toplumsal birliği nasıl güçlendirebileceği tartışılacaktır. Bayraklar, ulusların tarihini, kültürünü ve birliğini simgeleyen önemli işaretlerdir. Her ulusun bayrağı, o ulusun kimliğinin yansımasıdır. Türkiye gibi tarihsel birikimi zengin, kültürel çeşitliliği yüksek bir ülkede, bayrak tasarımı yalnızca bir sembol olmanın ötesine geçer. Her bir ilin kendine has coğrafi, kültürel ve tarihi dokusu, bayrakların tasarımında yer bulabilir. Bu bağlamda, 81 ilde farklı bayrak tasarımlarının yaratılması, ulusal birliği simgeleyen, aynı zamanda her ilin kültürel kimliğini yücelten bir anlayışa dayanmalıdır. Bayrak tasarımı, yaratıcı bir süreçtir ve estetik değerlerin yanı sıra derin bir anlam taşır. Yaratıcılık, bayrakların sadece görsel değil, aynı zamanda kültürel, tarihi ve toplumsal bağlamda da anlam taşımasını sağlar. Her ilin bayrağı, o ilin yerel özelliklerini, tarihsel izlerini ve kültürel mirasını yansıtacak şekilde tasarlanmalıdır. Örneğin, Ege Bölgesi'nin sakin denizleri, Karadeniz'in dalgaları, İç Anadolu'nun bozkırları gibi coğrafi unsurlar, tasarımda belirleyici öğeler olabilir. Ancak bunun yanı sıra, her ilin tarihi olayları ve kültürel zenginlikleri de bayraklarda yer bulmalıdır. Bayraklar, halkların milli kimliğinin simgeleridir. Ancak bir bayrağın tasarımı, yalnızca o milletin ortak değerlerine hitap etmekle kalmaz, aynı zamanda yerel kimliklerin de ifade bulduğu bir alan olmalıdır. 81 ilde tasarlanacak bayraklar, yerel halkın kendi kültürel kimliğini bayrak üzerinde görmek arzusunu karşılayacak şekilde yaratılabilir. Bu tasarımlar, Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini yücelterek, milli birliği pekiştiren bir anlam kazanacaktır. Böylece her ildeki bayrak tasarımı, hem o ilin halkının duygusal bağını güçlendirecek hem de ülke genelindeki aidiyet hissini pekiştirecektir. Sonuç olarak, bayrak tasarımı, sadece bir estetik faaliyet değil, aynı zamanda bir kültürel ve toplumsal sorumluluktur. Türkiye'nin 81 ilinin bayrakları, bu illerin kültürel çeşitliliğini, tarihini ve halkını simgeleyen özgün tasarımlarla şekillendirilebilir. Yaratıcılık, bu sürecin temel itici gücü olacaktır. Her ilde farklı tasarlanan bayraklar, yerel kimlikleri güçlendirirken, tüm ülkenin ortak değerlerine olan bağlılık duygusunu da artıracaktır. Sonuç olarak, bayraklar, sadece birer sembol değil, halkların kültürel mirasının ve ulusal birliğin taşıyıcıları olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bayrak, Tasarım, Yaratıcılık, 81 İl, Kültürel Zenginlik

¹³¹ Öğretmen, milli eğitim, eylemyakutyildirim@gmail.com

¹³² Öğretmen, milli eğitim, soyyigit.tubaa@gmail.com

¹³³ Öğretmen, milli eğitim, sevilantalya@gmail.com

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN NÜKLEER ENERJİYE BAKIŞ AÇILARININ BELİRLENMESİ

Hülya Erduran¹³⁴,

ÖZET

Nüfus artışı ve ekonomik gelişmeler nedeniyle dünya enerji talebi artmaya devam etmektedir. Alternatif enerji kaynaklarından biri olan nükleer enerji, talep noktasında tartışmaya açık bir seçenek durumundadır. Bu çalışmada, Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan bir ilde görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinin, nükleer enerjiye ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel yöntemlerden biri olan Fenomenoloji deseniyle tasarlanmıştır. Çalışma grubu olarak orta Karadeniz’de 6 farklı devlet okulunda görev yapan 6 Fen Bilgisi Öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılara mezun oldukları yıl ve bölüm, cinsiyet, mesleki deneyim bilgilerini içeren demografik sorular sorularak başlanmıştır. Veriler 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Verilen cevaplar içerik analizine tabi tutularak tema, kategori ve kodlar oluşturulmuştur. Nükleer santraller ile katılımcıların demografik verileri eşleştirilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmada fen bilimleri dersini anlatan öğretmenlerin büyük bir Nükleer enerjinin düşük karbon ayak izine sahip çevre dostu olduğu tüm öğretmenler tarafından bilindiği ortaya çıkarılmıştır. Fakat ekonomik açıdan faydaları değerlendirildiğinde, bu konudaki farkındalıklarının düşük olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin gelecekte nükleer enerjiye; atık yönetiminin sağlandığı ve güvenlik önlemlerinin alınması halinde fosil yakıtlara alternatif enerji kaynağı olarak gördükleri bulgulanmıştır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin mezuniyet yılları göz önünde bulundurularak nükleer enerji hakkında sahip oldukları bilgilerin gelişen ve değişen bilgi çağına göre yetersiz kaldığı görülmüştür. İlgili teknik ve bilimsel bilgi eksikliklerinin giderilmesi adına Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programlarına nükleer enerjiyle ilgili daha fazla içerik eklenmesi önerilmektedir. Sosyobilimsel konuların ön planda olduğu güncel eğitim sisteminde aynı çalışmanın örneklem değiştirilerek yeni mezun olan fen bilimleri öğretmenleri ve akademisyenlere yapılmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Nükleer araştırmalarda doğal yaşama duyarlılık önemli bir değişken olduğundan, karma yöntemin kullanıldığı çalışmalara yer verilmesi önerilmektedir.

Bu çalışmada, Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan bir ilde görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinin, nükleer enerjiye ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma verileri mesleki deneyim yönünden 14 yıl ve üstü görev yapan öğretmenlerden toplandığı için nükleer enerji konusunda bilgi düzeyleri ve nükleer enerjiye bakış açıları belirlenerek sosyobilimsel farkındalıkları hakkında önemli bilgiler vereceği söylenilebilir. Bu bilgilerin fen bilimleri öğretmenlerinin nükleer enerji hakkındaki bilgi düzeylerini artırmak ve öğrencilere doğru perspektifler sunmak ve toplumda nükleer enerji kullanımı konusunda bilinçli bir tartışma ortamı yaratmak adına kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nükleer enerji, Fen bilimleri öğretmen bakış açısı ve nitel.

¹³⁴ Öğretmen, Yıldırım Beyazıt Ortaokulu, Serduran55@hotmail.com

ÖZET

“Culture Explorers Are Online” ile Öğrencilerimizin de teknolojiyi aktif kullanımını hedefleyen bu projede temel amaç, öğrencilerimizin entelektüel seviyelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, farklı ülkelerden lider ve sanatkarları tanıyarak ufuklarını genişletmek, bu sayede daha geniş, farklı ve özgün bir dünya görüşüne sahip olmalarına katkı sağlamaktır. Özellikle sanal gezi ve 3d gezi araçları kullanılarak gerçekleştirilen bu projede öğrencilerimizin ulu önderimiz Atatürk’ü ve sanat dünyasında eserleriyle dünyaca ün salmış Van Gogh ve Beethoven’ı tanımalarını sağladık. Bu şahsiyetlerin hayatlarına ilişkin detaylı bilgi sahibi oldular. Projenin bütün aşamalarında mutlaka öğrencilerin hem bireysel hem de grup ve işbirlikçi çalışmaların tamamında yer aldılar. Voki aracı ile kendi avatarlarını oluşturarak kendileri özgür bir biçimde ifade etmelerini sağladık. Learning apps, jeopardy labs gibi araçlarla kurguladığımız genel kültür etkinlik ve aktiviteleri öğrenci katılımıyla ve öğrenci merkezli olarak gerçekleştirildi. Projemizin ana etkinliklerine gelince ise; tüm sanal gezilerimize bütün öğrencilerimizin aktif katılımı sağlandı. Etkinliklerimizi temel pre-while-post olarak kurguladık. Buradaki temel amacımız ise, pre aşamasında öğrencilerimizin dikkatini çekmek onlarda bir merak uyandırmak ve ana etkinlik ile ilgili neler yapacağımızı düşünmelerini sağlamak oldu. Çünkü öğrencilerimiz küçük grubunda oldukları için dikkat çekici aktiviteler bizim için son derece önemliydi. Örneğin Van Gogh müzesi sanal gezisi öncesinde twinspace üzerinden ‘A question for students’ başlıklı bir twinboard açılarak van Gogh a ait bir eser paylaşıldı ve bu eserin öğrencilerimizde uyandırdığı izlenimler soruldu. Kendileri twinspace giriş yaparak bu soruları yanıtlamışlardı. Beethoven etkinliği öncesinde Miro aracı kullanılarak mind map oluşturuldu. Bunun yanında projemizin during activity aşamasında şahsiyetlerin yaşadığı ev, ülke ve onların müzelerine sanal geziler düzenlendi. Bu sanal gezilere tüm öğretmen ve öğrenciler senkron bir biçimde katılarak çeşitli istişarelerde de bulundular. Öğrencilerimizin çok boyutlu, yaratıcı düşüncelerine ve sanatsal anlamda yaratıcılıklarını da ortaya çıkarmalarına imkan veren post activity bölümleri kurgulandı. Bu bölümlerde ise müzik aletleri tasarlandı (Beethoven), öğrencilerimizin çizerek boyadığı sunflowers tablolarıyla fotoğraflar çekilerek bu fotoğraflar mozaik tablo haline getirildi. . Projemiz sayesinde kültürel keşifler ile farklı kültürleri tanıma fırsatımız oldu. İşbirlikçi çalışmalarla da farklı şehir ve ülkelerden öğrencilerle ortak bir payda da buluştuk. Projemizi ön anket, son anket, veli anketi ve öğrencilerden aldığımız geri bildirimlerle değerlendirdik.

Anahtar Kelimeler: Lider, sanatkar, sanat, kültür.

¹³⁵ Öğretmen, Demirkent TOKİ İlkokulu, burcakayazli@gmail.com

SAĞLIĞI SEÇ, HAREKETE GEÇ

Burcu Gaye Özker¹³⁶, Canan Köse Kütük¹³⁷,

ÖZET

Obezite, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artmaktadır. Özellikle çocukluk çağı obezitesi, öğrencilerimizi ve tüm hayatlarını etkilemektedir. Obeziteyi engellemek için farkındalık yaratmak ilk adımdır. Bunu dengeli beslenme ve düzenli egzersiz takip etmektedir. Projemizin amacı ;öğrencilerimize obezite konusunda bilinç kazandırmak , sağlıklı beslenmeyi ve egzersiz yapmayı yaşam şekli haline getirmelerini sağlamaktır. Azerbeycan ve Türkiye’den toplam 8 ortağı bulunan uluslararası bu projede 6-11 yaş arası öğrencilerimize yönelik çalışmalar planlanmıştır. Projenin tüm aşamalarında öğrenci merkezli bir yaklaşım izlendi ve sanal sergi çalışmaları başta olmak üzere tüm etkinliklerde öğrencinin aktif katılımı sağlandı. 3 ay süren Projenin başlangıcından itibaren çeşitli web 2.0 araçları kullanılarak öğrencilerin eğlenerek öğrenmeleri sağlandı. Projemizde sağlık il müdürlüğü ve Gençlik Merkezleri başta olmak üzere diğer kuruluşlarla da işbirliği yapılmıştır. Beyin fırtınası, küçük gruplar, proje ve problem tabanlı düşünme tekniklerinden faydalanıldı. .Proje kapsamında ; Okulumuz öğrencilerin ve öğretmenlerin beden kitle endeksleri alınarak gerek duyulan öğrenciler diyetisyene yönlendirildi.Obezite hakkında farkındalık yaratmak için sağlıklı yaşam, fiziksel egzersiz, dengeli beslenme hakkında okulumuz panolarına görsel çalışmalar sergilendi. Dengeli beslenme hareketli yaşamın faydaları ve obezitenin zararları hakkında diyetisyen tarafından veli ve öğrencilere webinar düzenlendi .Hareketli yaşama teşvik etmek için “Hareketliyim , Neşeliyim “ etkinliği ile okulumuzda müzikli spor aktiviteler düzenlendi,gençlik Merkezinden gelen gönüllü gençler tarafından öğrencilere bahçe oyunları oynatıldı. Haftanın belirli günlerinde “Sağlıklı Besleniyorum “ etkinliği yapılarak sağlıklı besinlere dikkat çekildi. Web 2.0. araçlarından chatter pix kullanılarak meyveler konuşturularak meyvelerin faydaları dikkat çekici hale getirdi. İlimizde obezite ile ilgili farkındalık yaratmak için””Sağlıklı Yaşam Yürüyüşü düzenlendi. Öğrencilere verilen eğitimler doğrultusunda öğrencilere web 2.0 araçları ile etkinlikler yaptırılarak öğrencilerin eğlenerek öğrenmeleri sağlanmıştır. Öğretmen, öğrenci ve veli olmak üzere tüm paydaşların sağlıklı beslenme ve egzersiz yapmaya yönelik öntest ve son test uygulandı. Ön-son test sonuçlarının karşılaştırmalı analizleri yapıldı. Veli, öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla bir final buluşması gerçekleştirildi. Final buluşmasının sonunda soru-cevap etkinliği yapıldı. Projemiz kapsamında öğrencilerimize ve velilerimize Obezite konusunda farkındalık oluşturularak, sağlıklı beslenme ve düzenli beslenmenin önemi kavratılmıştır; verilen bilgilendirme eğitimleri ile öğrencilerimize bilgi okuryazarlığı ,web 2.0 araçları ile BT okuryazarlığı kazandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Beslenme, Spor, Obezite

¹³⁶ Öğretmen, Demirkent TOKİ İlkokulu, burcugayezker_24@hotmail.com

¹³⁷ Öğretmen, Demirkent TOKİ İlkokulu, c.kosekutuk@hotmail.com

SU AYAK İZİ: BİREYSEL VE KÜRESEL ÖNEMİ

Özlem Bakbak¹³⁸, Nihal Albayrak¹³⁹, Melehat İpkıran¹⁴⁰,

ÖZET

Günümüzde su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, çevresel sorunlarla birlikte daha büyük bir önem kazanmıştır. Su ayak izi, bireylerin, kurumların ve ülkelerin doğrudan ve dolaylı olarak tükettiği toplam tatlı su miktarını ifade eder. Bir ürünün üretim sürecinde kullanılan suyun yanı sıra, günlük yaşantımızda doğrudan kullandığımız su miktarını da içeren bu kavram, su yönetimi açısından kritik bir göstergedir.

Su ayak izi üç temel bileşenden oluşur: mavi su ayak izi, yeşil su ayak izi ve gri su ayak izi. Mavi su ayak izi, yüzey ve yer altı sularının kullanımını ifade eder. Tarımda sulama, evsel tüketim ve sanayi kullanımı bu kapsamdadır. Yeşil su ayak izi, yağmur suyu ile beslenen doğal süreçleri içerir; tarımda doğal yağmur sularının kullanımı bu kategoriye girer. Gri su ayak izi ise kirlilik nedeniyle suyun arıtılması için gerekli olan su miktarını tanımlar. Bu üç bileşen, bir bireyin ya da ülkenin su tüketim modelini belirlemede önemli bir rol oynar.

Günlük yaşantımızda farkında olmadan büyük miktarda su tüketiyoruz. Örneğin, bir fincan kahvenin üretilmesi için yaklaşık 140 litre su, bir kilogram sığır eti için ise 15.000 litre su harcanmaktadır. Tek bir kot pantolon üretimi, ortalama 7.500 litre su gerektirirken, bir tişört için yaklaşık 2.500 litre su tüketilmektedir. Bu durum, sadece doğrudan su kullanımımızı değil, tükettiğimiz ürünlerin de su ayak izine katkı sağladığını gösterir.

Su ayak izimizi azaltmak için bireysel ve toplumsal düzeyde çeşitli önlemler alınabilir. Evde su tasarrufu sağlamak, damla sulama sistemleri kullanmak, suyu yoğun tüketen ürünlerin tüketimini azaltmak ve geri dönüştürülmüş ürünleri tercih etmek önemli adımlardır. Ayrıca, su kaynaklarını kirliletmemek, çevre dostu üretim süreçlerini desteklemek ve su bilincini artırmaya yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemek de etkili çözümler arasında yer alır.

Sonuç olarak, su ayak izi, sadece bireysel değil, küresel ölçekte de dikkate alınması gereken önemli bir çevresel göstergedir. Sınırlı su kaynaklarını verimli kullanmak, gelecekte su kıtlığı sorunlarıyla karşılaşmamak adına kritik bir gerekliliktir. Bireyler, işletmeler ve devletler su tüketimlerini daha bilinçli yöneterek sürdürülebilir bir su politikası oluşturabilirler.

Anahtar Kelimeler: su, farkındalık, kuraklık, küresel ısınma

¹³⁸ Öğretmen, İzmir, bakbakozlem@gmail.com

¹³⁹ Öğretmen, İzmir, niha210@gmail.com

¹⁴⁰ Öğretmen, İskenderun, cumaipkiran01@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, Öğrencilere Cumhuriyet kavramını öğretmek, Cumhuriyetin nasıl kazanıldığını kavratmak ,Kurtuluş savaşı günlerinde yaşanan zorluk ve sıkıntıların farkında olmalarını sağlamak,Milli ve manevi değerlerimizi yaparak ve yaşayarak öğretmek,Öğrencilerimizin eski bir gelenek olan Gazete kültürünü öğrenmelerini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ön test - son test tekniği kullanılmıştır. Öğrencilerimizin proje amaçlarına olan hazırbulunuşluklarını ve ön bilgilerini ölçmek amacıyla önce ön test uygulaması yapılmıştır. Sonuçların analizi ile birlikte uygulamaya geçilmiş ve amaçları gerçekleştirmek amacıyla uygulama safhasına geçilmiştir. Cumhuriyet değerlerini çocuklarımıza öğretmek amacıyla cumhuriyetimizin kurulduğu yıllardaki şartları, cumhuriyetin ilanının halk üzerinde yarattığı sevincini çocuklarla birlikte ilçemiz halkına yaşatmak için bu etkinliği düzenledik. Etkinliğimiz için o dönem gazetelerine benzer olarak hazırlanan bir gazete öğrencilerimizin harçlıklarıyla bir matbaada100 adet çoğaltıldı.O dönem gazete dağıtan çocukların kıyafetlerine benzer kıyafetler veliler tarafından bulunarak çocuklarımıza giydirildi.Çocuklarımız 28 Ekim günü gazeteci çocuk kıyafetleriyle birlikte ellerinde gazetelerle birlikte Suluova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü,Suluova Belediye Başkanlığı, Suluova Kaymakamlığı ,Amasya Üniversitesi,Suluova Devlet Hastanesi,İlçe Sağlık Müdürlüğü,Adalet sarayı ve çeşitli devlet kurumlarına ve idari amirlerine gazeteleri “yazıyor, yazıyor Cumhuriyetin ilan edileceği yazıyor” diye bağırarak sınıfımız tarafından basılan gazeteleri dağıttılar.Daha sonra gazeteci çocuklarımız Suluova’nın çeşitli yerlerinde halkımıza o dönem gazeteci çocuklar gibi bağırarak gazeteleri dağıtarak Cumhuriyetimizin yarın 106. Yılı'nın kutlanacağını hatırlatarak cumhuriyet değerlerine sahip çıkmanın önemimin göstermişlerdir.Yapılan etkinliklerden sonra gruba son test uygulanmıştır. Sonuçların analiz edilmiş, öğrenme çıktılarında belirgin bir artış gözlenmiştir.Çalışmaya ait ayrıntılı veriler poster sunumda yer alacaktır. Bu çalışma sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:Bu proje sayesinde öğrencilerimiz cumhuriyet kavramını öğrendiler ve cumhuriyet yönetim şeklinin değeri ve öneminin farkına vardılarBu proje sayesinde öğrencilerimiz cumhuriyetin nasıl ilan edildiği ile ilgili süreci kavradılarBu proje sayesinde öğrencilerimiz kurtuluş savaşı günlerinde atalarımızın ne gibi fedakarlıklar yaptıklarını ve ne gibi sıkıntılar yaşadıklarının farkında oldular.Bu proje sayesinde öğrencilerimiz milli ve manevi değerlerimizi yaparak – yaşayarak öğrendiler.Bu proje sayesinde öğrencilerimiz eski bir kültür olan ama günümüzde unutulmaya ve kaybolmaya yüz tutmuş olan gazete kültürünü öğrendiler.

Anahtar Kelimeler: demokrasi, cumhuriyet, gazete

¹⁴¹ Öğretmen, TOKİ Çelebi Mehmet İlkokulu Amasya, mbahar05_@hotmail.com

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA DESEN ARAŞTIRMASI

Elif Kötüğ¹⁴²,

ÖZET

Bu araştırmada, Osmaniye ilinde görev yapan ortaokul matematik öğretmenlerinin dijital okuryazarlık becerileri çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve değerlendirme için “Dijital Okuryazarlık Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin eğitim seviyeleri arttıkça dijital okuryazarlık düzeylerinin de yükseldiği gözlemlenmiştir. Özellikle yüksek lisans ve doktora seviyesinde eğitim alan öğretmenlerin dijital becerilerinin daha gelişmiş olduğu belirlenmiştir. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre yapılan değerlendirmelerde, erkek öğretmenlerin dijital okuryazarlık puanlarının kadın öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bilgisayar sahipliği faktörü incelendiğinde, kişisel bilgisayara sahip olan öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra, uzun yıllardır bilgisayar kullanan öğretmenlerin dijital okuryazarlık seviyelerinin, daha az deneyime sahip olanlara göre belirgin şekilde daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Deneyim süresi arttıkça öğretmenlerin dijital araçları kullanma ve dijital dünyada bilinçli hareket etme konusunda daha yetkin oldukları gözlemlenmiştir.

Öğretmenlerin dijital okuryazarlık algıları incelendiğinde, çoğunluğun bu kavramı dijital araçların etkin ve bilinçli kullanımı olarak tanımladığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerine ilişkin eksiklikleri değerlendirildiğinde, en fazla zorlandıkları alanların dijital araç kullanımı, içerik üretimi, gizlilik ve güvenlik, bilinçli kullanım ve uygulama olduğu görülmüştür. Özellikle veri güvenliği ve etik konularında öğretmenlerin bilgi eksikliği hissettikleri saptanmıştır. Buna karşılık, dijital okuryazarlık yeterlikleri arasında en fazla önem verdikleri alanın etik ve sorumluluk olduğu belirlenmiştir.

Öğretmenlerin en sık kullandıkları dijital araçlar incelendiğinde, bilgisayar ve akıllı telefonların en yaygın kullanılan teknolojik araçlar olduğu anlaşılmıştır. Dijital araçların kullanım alanlarına bakıldığında ise öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerini en çok eğitim içerikleri hazırlamak, akademik araştırmalar yapmak ve sosyal medya kullanımı için kullandıkları tespit edilmiştir.

Dijital okuryazarlık seviyelerinin geliştirilmesi için öğretmenlerin ihtiyaç ve beklentileri değerlendirildiğinde, en çok talep edilen desteğin hizmet içi eğitimler, seminerler ve kurslar olduğu görülmüştür. Öğretmenler, özellikle dijital araçları eğitim süreçlerine daha etkin entegre edebilmek, teknolojiyi bilinçli ve güvenli bir şekilde kullanabilmek ve dijital platformlarda daha yetkin hale gelebilmek için profesyonel gelişim fırsatlarına ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, eğitim sisteminde dijital becerileri geliştirmeye yönelik kapsamlı programların önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Okuryazarlık, Ortaokul Matematik Öğretmenleri, 21.yy. becerileri

¹⁴² Öğretmen, MEB, Elifkotuggg@gmail.com

"SUSTAINABLE WORLD WITH WATER: İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN SUYUN GERİ DÖNÜŞÜM PROJESİ "

Şeyma Berna Irgin¹⁴³, Merve Arslan¹⁴⁴, Cennet Kara¹⁴⁵, Gülcan Parlamış¹⁴⁶,

ÖZET

Bu eTwining projesi, Türkiye'den 10 ilkokul ve İtalya'dan 4 ilkokulun tanıtımıyla gerçekleştirilmesiyle "Suyla Sürdürülebilir Dünya" adlı işbirliği girişimidir. Proje, suyun sürdürülebilir yönetimi ve geri bildiriminin temel düzeyde eğitim ve genel olarak oluşturma amaçlarını içermektedir. Projenin ana bütçesi, dağılımın sadece günlük hayatta kullanılan bir kaynak miktarının kapsamı, ekosistemler için kritik bir unsurun varlığı ve küresel düzeyde sürdürülebilir bir gelecek için korunmasının özetidir. Su sızıntısının olmadığı, temel taşlarından biridir. Öğelerin, ürünün ekolojik ve ekonomik genişliği kavranarak, su kapasitesinin sınırında olduğu gerçeğiyle yüzleşmekte ve suyun etkin kullanımı konusunda bilinçli davranılmaktadır. Proje kapsamında su Tasarrufu ve alışverişi sorunları da geniş bir perspektiften ele alınmaktadır. Öğrenciler, günlük yaşamlarını nasıl daha verimli kullanabileceklerini öğrenip özetliyor, aynı zamanda tasarruf stratejilerini çevrelerinde yaygınlaştırmak için çaba gösteriyorlar. Bu düzenli, evde, cinsiyet ve toplumun etkin bir şekilde devam etmesi için liderlik rolleri üstlenmeleri desteklenmektedir. Geri dönüşüm ve su kalitesi, fiziksel diğer önemli parçalardandır. Öğrenciler, atık suyun nasıl geri kazanılabileceğini ve temizlenebileceğini öğrenerek, konsantrasyon etkilerini en aza indiren çözümler geliştirmektedir. Ayrıca, suyun tekrar kullanılabilirliği konusunda evrenselleştirmek de dahil olmak üzere her yerdedir.

Teknoloji ve inovasyon, hayatta kalmanda önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler, su yönetimi için gelişmiş çözümler geliştirmek üzere dijital araçlarda etkin bir şekilde gelişiyorlar. Padlet, Emaze, Storyjumper, Microsoft Teams, Canva ve Videomarker gibi web 2.0 araçları, ülkelerindeki işbirliği içinde yoğunlaşan ve projelerini sunmalarına olanak tanımaktadır. Bu platformlar, insanların etkili bir şekilde kullanmalarını ve sürdürülebilirlik konularında bilinçlenmelerini sağlamaktadır.

Proje ayrıca kültürel değişim ve küresel işbirliği olanakları sunmaktadır. Türkiye ve İtalya'dan katılanların katılımı arasındaki kültürel farklılıkların ve karşılıklı saygının ele alınması hedeflenmektedir. Bu süreç, ülkelerin küresel çevre sorunlarına karşı, ortak çözümler üreten kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. İletişimin sürdürülebilir ve uluslararası işbirliği ruhuyla, yalnızca yerel değil aynı zamanda küresel düzeyde sürdürülebilirlik için sorumluluk alabilecekleri bilinciyle bağışlanmaktadır. Projelendirme etkinlikleri arasında öne çıkanlar, kendi okullarında yağmur suyu toplama sistemleri tasarımları ve bu sistemlerin çalışmalarının test edilmesidir. Ayrıca, belge arasında ortak olarak saklama dijital sunumlar ve videolar, sürdürülebilir ilerleme ve sonuçların paylaşılmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu etkinliklerde teknik gelişimlerine ve konsantrasyonlarını artırmalarına olanak sağlanmıştır.

¹⁴³ Öğretmen, Kanlıca Mah. Merkez /Afyonkarahisar, berna_irgin@hotmail.com

¹⁴⁴ Öğretmen, Selçuklu mah 1423.sok no:1/1 merkez Afyonkarahisar, mervearslan03@gmail.com

¹⁴⁵ Öğretmen, Cumhuriyet mahallesi Erkmen Beldesi 7.sokak Gloria Park sitesi Kat 3 Daire 7 Afyonkarahisa, cennetkara@hotmail.com

¹⁴⁶ Öğretmen, Esenkent Mahallesi Ümraniye/İstanbul, shining.gulcan@gmail.com

Sonuç olarak, "Suyla Sürdürülebilir Dünya" projesi, su yönetimi ve evre koruma bileşenlerini yığın halinde toplu bir eğitim modeli sunuyor. Proje sürecinin planlaması, suyun sürdürülebilir yönetimi, su tasarrufu, geri dönüşüm ve teknoloji kullanımı gibi alanların bilgi ve özelliklerinin geliştirilmesine; kültürel anlayışları, işbirliğini ve liderliği gçlendiriyorlar. Bu tür ürünün yaygınlaştırılması ve daha geniş kitlelere ulaştırılması, küresel evre sorunlarına karşı toplumsal bilginin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: e-twinning,proje,su

ÖZET

Sosyal bir varlık olan insan sürekli içinde bulunduğu toplumla iletişim içinde olması gerekmektedir. Bunun içinde en önemli iletişim yöntemlerinden birisi de sözlü iletişimidir. Globalleşen dünyada bireyin sadece kendi çevresi ile iletişim kurduğu dil yetersiz olup, farklı ülke vatandaşları ile iletişim kurma ihtiyacı zorunlu hale gelmiştir. Bu süreçte Özel Özgün Yetenekler Anaokulu öğretmenleri olarak İngilizce dilinin çocukların gelecek hayatlarında kaçınılmaz bir yer alacağı öngörüldüğünden okul öncesi dönemden itibaren günlük hayatta yaparak, yaşayarak öğrenmenin önemi üzerinde durulmaktadır. Uluslararası ilişkilerde, bilimsel, sanatsal ya da politik toplantılarda ortak bir dilin varlığına ihtiyaç duyulmuştur ve bu dil de İngilizce olmuştur. Birleşmiş Milletler'in resmi dili İngilizcedir. Dünya bilim adamlarının yaklaşık %70'i İngilizce okumaktadır. Ayrıca bilginin en kolay erişildiği ve iletişimin en yaygın olarak kullanıldığı internette ortak dil yine İngilizce kabul edilmektedir (Crystal 64).

Ülkemizde uzun yıllar yapılan İngilizce eğitimlerinde ne yazık ki kalıcı öğrenme noktasında sağlıklı bir sonuca ulaşamamıştır. Öğrencilerin çocuk yaştan itibaren İngilizce'ye maruz bırakılarak öğrenme süreçleri daha kalıcı bir şekilde pekiştirileceği tarafımızca öngörülmektedir. Yaptığımız eğitim faaliyetlerinden de yola çıkılarak konu incelendiğinde uygulamakta olduğumuz bu yöntemin daha doğru olduğunu göstermektedir.

Okulumuzda 3 yaştan itibaren İngilizce atölyesi, farklı ilgi ve beceri atölyelerine (matematik, drama, müzik, montessori, İngilizce, fen – stem, uzay...) vb. İngilizce çalışmaları entegre edilerek okul – aile işbirliği doğrultusunda çocuklarımızın yabancı dil gelişimine destek sağlamaya çalışmaktayız. Bu bağlamda klasikleşmiş sınıf bazlı eğitimin dışına çıkarak yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi benimseyen bir yaklaşım sergilemekteyiz.

Yabancı dilin okullarda kalıcı olarak öğrenilebilmesi ve sosyal yaşama aktarılabilmesi amacıyla öğrencilerin okulun tüm birimlerinde yabancı dile maruz bırakılması öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyecektir. Yabancı dilin aile ortamında, sosyal hayatta ve sosyal medya ortamlarında etkin ve verimli kullanılması öğrencilerin yabancı dili öğrenme yeterliliğini arttıracaktır. Yabancı dil öğretmenlerine “Yaşam Boyu Öğrenme” felsefesi doğrultusunda çevrim içi ve yüz yüze eğitimler verilerek çalışmalar sağlanacaktır.

Okulumuzda öğretmen, personel, aile işbirliğini kapsayan bütüncül yaklaşımlı bir eğitim modeli benimsenmiştir. Bu eğitim modelinde okulumuzun İngilizce branş öğretmeni aylık bülteninde almış olduğu kelime ve İngilizce kalıplarını ilk önce sınıf öğretmenlerine aktarıp daha sonra okulun etrafına uyarıları asarak son olarak ilgili alanda personele gerekli kalıpları öğretmek bir yöntem uygulanmaktadır. Akabinde pratiğe dökmek için aile katılım aktiviteleri oluşturularak günlük yaşamda çocuğun birçok alanda İngilizce diline maruz kalması arttırılmaktadır.

¹⁴⁷ Öğretmen, Küçükçekmece, Özel Özgün Yetenekler Anaokulu, İstanbul, selihabasdag34@gmail.com

¹⁴⁸ Öğretmen, Küçükçekmece, Özel Özgün Yetenekler Anaokulu, İstanbul, ilaydaoozcan@gmail.com

¹⁴⁹ Öğretmen, Küçükçekmece, Özel Özgün Yetenekler Anaokulu, İstanbul, nihalertensin34@gmail.com

Özgün Yetenekler Anaokulu olarak yapmış olduğumuz bu çalışmaların çocukların ikinci dil gelişimlerine katkı sağladığı, alıcı dilden verici dile daha hızlı geçiş yaptığı dönem içerisinde yapılan değerlendirmeler ile görülmektedir.

Aile katılımlı çalışmalar ve ailelere verdiğimiz geri dönütler ile ebeveynlerimizi sisteme dahil ederek katılımlarının arttığı görülmektedir. Bu katılım ile birlikte çocukların yalnızca okul ortamında değil, ev ortamında da İngilizce'ye maruz kalmaları sağlanmaktadır.

Öğrencilerde kalıcı öğrenme, dikkat sürelerinde artış, seyerek ve isteyerek okula gelme, zihinsel, sosyal, fiziksel ve ruhsal yönden çok yönlü olarak gelişim sağlamalarına katkıda bulunarak ikinci dili sağlıklı bir şekilde öğrenmeleri öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, okulöncesi, atölye, yabancı dil, interaktif

MATEMATİK OKURYAZARLIĞININ PISA, TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TCMM) VE ELEŞTİREL EĞİTİMDE KARŞILIĞI

Aslıhan Hancı¹⁵⁰,

ÖZET

Gelişen teknolojik ve dijital çağın hızı ve imkanlarının büyümesi mümkün olmasa da her alanda “okuryazarlık” gelişiminin önemi azalmadı, arttı. Yapay zeka (AI: Artificial Intelligent) teknolojisi, her alanda, çeviri, hesaplama, problem çözme gibi, kolaylaştırıcı olarak kullanılabiliyor. Buna karşılık temel ve orta öğretimde özellikle dil, fen bilimleri ve matematik temel alanlarında okuryazarlık kazandırma çabası değişmeden ve eksikliği daha çok hissedilerek devam etmektedir. Biliniyor ki teknolojik gelişme, onu üreten çağın okuryazarlık becerisine dayanıklı. Matematik okuryazarlığı, kişisel gelişim açısından önemi ve ilerlemenin diğer alanlara göre daha zor olması nedeniyle daha çok çaba ve sabır gerektirmesiyle diğer okuryazarlık türlerinden ayrılmaktadır. Bu nedenle, gelişebilme gerekliliği her zaman sürdürülen “Matematik Okuryazarlığı” konusunun PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı), TYMM (Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli) ve eleştirel eğitim çerçevelerinde nasıl ele alındığı üzerine yoğunlaşılacaktır. Farklı açılardan ve çeşitli bölgelerden “okuryazarlık” gelişimi konusunun, tek harfle başlayan yayılma olan öğretim programlarını ifade eden Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde de (TYMM) ele alındığı görülmektedir. Aynı kritik sıcaklıkta Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından 1997'de bulunabilen, 2000 yılında ilk kez uygulanan uygulama ile uluslararası alanda üç yılda bir 15 yıllık bir büyüme sınanmaktadır. Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (Programme for International Students Assessment, PISA), adıyla yapılan sınavda, her dönem için ağırlıkları değişerek matematik, bilim, okuma anlama, problemin çözümüne yönelik sorularla belirlenen ve ait oldukları ülkelerin başarıları ölçülüyor. Elde edilen PISA'nın ülkeler arası listelenmesi ve çeşitli analizler yapılıyor, ulusal eğitim politikaları programları ve eğitim bakanlıkları da bu sonuçları kullanarak raporları hazırlayarak bir sonraki dönemler için planlama ve değişiklikler önerebiliyorlar. Yapılan sınavın ve değerlendirmenin ne kadar geçerli ve güvenilir yani tam ölçüm sağlayıp sağlamadığı bir kenara, böyle bir sınava bu dönemde dahi görülebiliyor olması, konusu olan alanlarda “okuryazarlık” gelişiminin halihazırda önemli durumda olduğunu işaret etmektedir. İçeriğindeki konular, “okuryazarlık” kavramının üç farklı birlikteliğinin bir araya getirilmesinden oluşur. Bu nedenle “Matematik Okuryazarlığı” kavramının; Uluslararası planda PISA sınavı kapsamında, ulusal planda bu yıl yönetime giren ve eğitim bilgilerini veren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) matematik programlarında, eğitim-öğretim alanında eleştirel bir bakış açısı sağlayan, ilk olarak Brezilyalı eğitimci olarak Paulo Freire'nin okuma-yazma öğretme çalışmalarından ortaya çıkan, eğitim eleştirel kuramı çerçevesi olmak üzere, farklı kurumlarda derslerde ve kuramlarda hangi becerilerle ve ne düzeyde ele alındığının incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın beklenen sonucu; Ulusal ve uluslararası düzeydeki durumu ele alış karşılaştırmasıyla, merkezi ve eleştirel bakış açılarından ele alınan davranışların ortaya çıkması ortaya çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: PISA, TYMM, Eleştirel Eğitim, Matematik Okuryazarlığı

¹⁵⁰ Dr., Ankara, aslihananci@gmail.com

DİJİTAL OYUNLARIN ARAÇSAL AKILCILIK AÇISINDAN İNCELENMESİ

Veysel Bilal Arslankara¹⁵¹, Elif Arslankara¹⁵²,

ÖZET

Dijital oyunlar, hem eğlence hem de eğitim amaçlı kullanılmalarına rağmen, içeriklerindeki karakterler ve oyun tasarımları sıklıkla oyuncuların davranışlarını ve düşünce süreçlerini etkilemektedir. Dijital oyunlarda yer alan pedagojik etken kavramı, oyun karakterlerinin eğitsel bir bağlamda nasıl işlev gördüğünü analiz etmeye olanak tanımaktadır. Ancak bazı oyunlarda bu karakterler, oyunculara olumlu öğrenme deneyimleri sunmak yerine, etik olmayan davranışları teşvik ederek olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Oyun içi ödül sistemleri, rekabetçi mekanikler ve karakterlerin güç dinamikleri, oyuncuların belirli stratejileri benimsemesine yol açabilir. Bu bağlamda, araçsal rasyonalite yaklaşımı, bireylerin belirli hedeflere ulaşmak için ahlaki değerleri veya etik kaygıları göz ardı edebileceğini öne sürmektedir. Oyun içindeki karakterlerin belirli bir başarıya ulaşmak için tasarlandığı ve bu süreçte etik unsurların ikinci planda kaldığı söylenebilir. Bu araştırma, Brawl Stars oyunundaki karakterleri araçsal rasyonalite perspektifinden inceleyerek bu karakterlerin pedagojik etken olarak nasıl işlev gördüğünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, oyun içindeki karakterlerin sunduğu değerleri etik ve ahlaki boyutlarıyla ele alarak, bunların oyuncular üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. Araştırma, nitel bir vaka çalışması olarak tasarlanmış ve oyun karakterleri içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu kapsamda, Brawl Stars'ın resmi web sitesinde yer alan karakter tanımları detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Ayrıca, oyun içi mekaniklerin nasıl bir öğrenme deneyimi sunduğu ve bu sürecin oyuncuların stratejik düşünme becerilerine etkisi tartışılmıştır. Çalışmanın bulguları, Brawl Stars karakterlerinin pedagojik ajanlar olarak işlev gördüğünü ancak bu ajanların oyunculara olumsuz etkiler bırakabileceğini göstermektedir. Araçsal rasyonalite perspektifine göre, bu karakterlerin etik ve ahlaki kaygıları göz ardı ederek yalnızca belirli hedeflere ulaşmak için tasarlandığı görülmektedir. Oyun içindeki karakterlerin rekabetçi yapısı, oyuncuların bireysel başarıya ulaşma çabalarını güçlendirse de, değerler eğitimi açısından eksiklikler barındırmaktadır. Dijital oyunların bireyler üzerinde nasıl bir bilinç oluşturduğu ve bu sürecin eğitim bağlamında nasıl yönlendirilebileceği, gelecekte daha derinlemesine incelenmelidir. Sonuç olarak, bu çalışma, dijital oyunların yalnızca eğlence amaçlı içeriklerden ibaret olmadığını, aksine oyuncuların zihinsel süreçlerini ve değer algılarını etkileyebilecek daha derin pedagojik roller üstlenebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyunlar, Pedagojik Ajanlar, Araçsal Rasyonalite, Etik Değerler, Oyun Tasarımı

¹⁵¹ Dr., Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, vbilalarslankara@gmail.com

¹⁵² Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, elifarslankara90@gmail.com

ARAÇSAL AKILCILIK PERSPEKTİFİNDEN YAPAY ZEKA ÇAĞINDA İLETİŞİM

Veyssel Bilal Arslankara¹⁵³, Elif Arslankara¹⁵⁴, Abdüssamet Uçar¹⁵⁵, Kübra Uçar¹⁵⁶,

ÖZET

Bu çalışma, yapay zekanın (YZ) araçsal akılcılık bağlamında iletişim süreçlerinde nasıl işlev gördüğünü ve bu süreçte etik ilkelerin nasıl ele alındığını incelemektedir. Araçsal akılcılık, teknolojinin belirli hedeflere ulaşmak için yalnızca bir araç olarak görülmesi durumunu ifade eder. Yapay zeka, hız, doğruluk ve büyük ölçekli veri işleme kapasitesi sayesinde iletişim süreçlerinde bireylere ve kurumlara çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Ancak, yalnızca verimlilik odaklı bir yapay zeka kullanımı, bireysel haklar, toplumsal sorumluluklar ve etik değerler açısından ciddi riskler doğurabilir. Bu çalışmada, yapay zekanın yalnızca işlevselliğe odaklanarak etik kaygıları ikinci plana atmasının olası sonuçları ele alınmış ve bu durumun sosyal, kültürel ve hukuki boyutları tartışılmıştır. Özellikle sosyal medya algoritmaları, sanal asistanlar ve otomatik karar verme sistemleri gibi yapay zeka uygulamalarının, kullanıcıların iletişim biçimlerini nasıl yönlendirdiği incelenmiştir. Örneğin, sosyal medya algoritmaları, kullanıcı dikkatini maksimum düzeyde çekmeyi amaçlayan içerikleri öne çıkararak manipülasyon tehdidi oluşturabilir. Bu durum, bireylerin farkında olmadan belirli bilgi kaynaklarına yönlendirilmesine ve bilişsel önyargıların pekişmesine neden olabilir. Benzer şekilde, sanal asistanlar ve chatbotlar, bireylerin özel verilerini işleyerek mahremiyet ihlallerine yol açabilir. Yapay zekanın etik ilkelere dayalı olmadan kullanımı, bireysel özgürlüklerin zedelenmesine ve bilgi ekosisteminin tekelleşmesine neden olabilecek riskler içermektedir. Bu bağlamda, çalışma, YZ'nin iletişimde yalnızca bir verimlilik aracı olarak görülmemesi gerektiğini, aksine etik ve insan odaklı bir çerçeveye oturtulması gerektiğini vurgulamaktadır. Yapay zekanın daha etik ve sorumlu bir şekilde kullanılması için şeffaflık, hesap verebilirlik ve kullanıcı haklarının korunması gibi unsurların süreçlere entegre edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, YZ'nin karar alma mekanizmalarının denetlenebilir olması, toplumsal ve hukuki açıdan güvenilirliğini artıracaktır. Çalışmanın bulguları, yapay zekanın yalnızca verimliliği sağlamak amacıyla geliştirilmemesi gerektiğini, aynı zamanda insan merkezli ve etik değerlere duyarlı bir yapıya sahip olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Gelecekteki araştırmalar, YZ'nin etik sorumluluklarının farklı disiplinler açısından nasıl ele alınabileceğini inceleyerek bu konuda daha kapsamlı çözümler sunabilir. Sonuç olarak, yapay zekanın iletişim süreçlerindeki etkisi, yalnızca teknolojik verimlilik açısından değil, insan hakları, etik değerler ve toplumsal sorumluluk ekseninde de ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Araçsal akılcılık, yapay zeka, iletişim

¹⁵³ Dr., Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, vbilalarslankara@gmail.com

¹⁵⁴ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, elifarslankara90@gmail.com

¹⁵⁵ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, ucar_abdussamet@hotmail.com

¹⁵⁶ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, kubra_ct@hotmail.com

ÖĞRETMEN ALIŞKANLIK VE DAVRANIŞLARININ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNE GÖRE EĞİTİLEN YAPAY ZEKA CHATBOT'UNA GÖRE İNCELENMESİ

Veysel Bilal Arslankara¹⁵⁷, Elif Arslankara¹⁵⁸, Abdüssamet Uçar¹⁵⁹, Kübra Uçar¹⁶⁰,

ÖZET

Bu çalışma, yapay zeka destekli chatbotların eğitim alanındaki potansiyelini ve öğretmenlerin bu teknolojiyi nasıl benimsediğini anlamayı amaçlamaktadır. Dijital dönüşüm sürecinde eğitim teknolojileri hızla gelişmekte olup, öğretmenlerin bu araçlara yönelik tutumları ve kullanım pratikleri eğitim süreçlerinin verimliliği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, araştırma Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun olarak eğitilen bir yapay zeka chatbotunun öğretmenlerin alışkanlık ve davranışları üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırma kapsamında, Kişilerarası Davranış Teorisi temel alınarak öğretmenlerin chatbot kullanım niyetini etkileyen tutum, sosyal faktörler, duygular, alışkanlıklar ve kolaylaştırıcı koşullar analiz edilmiştir. Ayrıca, chatbot hizmetinin etkinliği, güvenilirliği, yanıt verebilirliği, telafi mekanizmaları ve iletişim boyutlarını ölçmek amacıyla E-S-QUAL ve E-RecS-QUAL ölçekleri kullanılmıştır. Bu sayede, öğretmenlerin chatbot deneyimlerine ilişkin algıları sistemli bir biçimde değerlendirilmiş ve kullanım süreçlerine dair ayrıntılı veriler elde edilmiştir. Veri toplama sürecinde, farklı eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenlere anketler uygulanmış; elde edilen bulgular kestirimsel istatistik yöntemleriyle analiz edilmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin chatbot kullanımını etkileyen en önemli unsurlardan biri olarak ağızdan ağıza iletişim ve öğretmenlerin kişilik özellikleri öne çıkmaktadır. Chatbot deneyimi, öğretmenler arasında paylaşılan bilgiler ve meslektaş etkileşimleri yoluyla şekillenmekte, ayrıca bireylerin yenilikleri benimseme düzeyine göre farklılık göstermektedir. Katılımcıların farklı mesleki deneyimlere ve teknolojik yeterlilik düzeylerine sahip olması, araştırma sonuçlarının çeşitliliğini ve genellenebilirliğini artırmıştır. Bulgular, öğretmenlerin alışkanlıklarının ve motivasyon yapılarının chatbot etkileşimini büyük ölçüde şekillendirdiğini göstermektedir. Ayrıca, sosyal faktörler ve kurumsal destek mekanizmaları öğretmenlerin chatbot kullanım niyetinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle yeni teknolojilere açık olan öğretmenlerin, chatbotları daha hızlı benimsediği, ancak dijital pedagojik yeterliliği düşük olan öğretmenlerin bu süreçte zorlandığı görülmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma öğretmenlerin yapay zeka tabanlı teknolojilere karşı nasıl bir tutum sergilediklerini ortaya koyarken, chatbot kullanımının öğretim süreçlerine katkı sunma potansiyelini de değerlendirmektedir. Elde edilen veriler, yapay zeka teknolojilerinin eğitim ortamlarında sürdürülebilir biçimde yaygınlaştırılması için öğretmen eğitimi programlarına ve altyapı düzenlemelerine yönelik somut önerilerin geliştirilmesine imkân tanımaktadır. Bu doğrultuda, hem eğitim politikaları hem de mesleki gelişim programları açısından önemli çıkarımlar sunularak, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde gelecekteki uygulamalara ışık tutulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, yapay zeka chatbot, öğretmen alışkanlık ve davranışları, kişilerarası davranış teorisi

¹⁵⁷ Dr., Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, vbilalarslankara@gmail.com

¹⁵⁸ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, elifarslankara90@gmail.com

¹⁵⁹ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, ucar_abdussamet@hotmail.com

¹⁶⁰ Öğretmen, Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, kubra_ct@hotmail.com

ÖĞRETMENLERİN ÜRETKEN YAPAY ZEKA KULLANIM VE YETERLİKLERİ İLE DİJİTAL İYİ OLUŞ HALLERİNİN İNCELENMESİ

Veysel Bilal Arslankara¹⁶¹, Ertuğrul Usta¹⁶²,

ÖZET

Bu çalışma, öğretmenlerin üretken yapay zeka kullanım ve yeterlik düzeyleri ile dijital iyi oluş halleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Günümüzde, yapay zeka tabanlı teknolojilerin eğitim süreçlerine entegrasyonu giderek yaygınlaşmakta olup, bu durum öğretmenlerin pedagojik uygulamalarındaki değişimi ve mesleki yeterliliklerini doğrudan etkilemektedir. Ancak, öğretmenlerin üretken yapay zeka araçlarını kullanma düzeyleri ile dijital iyi oluşları arasındaki bağlantılar henüz yeterince araştırılmamıştır. Bu bağlamda, öğretmenlerin yapay zeka okuryazarlıkları, mesleki gelişim süreçlerinde bu araçları nasıl konumlandıkları ve bu kullanımın iyi oluş halleri üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Araştırma, karma yöntem yaklaşımıyla gerçekleştirilmiş olup, nicel ve nitel veri toplama teknikleri bir arada kullanılmıştır. Nicel veriler anket yoluyla toplanırken, nitel veriler öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerle desteklenmiştir. Nicel veri toplama sürecinde, öğretmenlerin üretken yapay zeka kullanım düzeyleri ve yeterlikleri "Üretken Yapay Zeka Kullanım ve Yeterlik Ölçeği", dijital iyi oluş halleri ise "Dijital İyi Oluş Ölçeği" aracılığıyla ölçülmüştür. Çalışmanın bulguları, öğretmenlerin üretken yapay zeka araçlarını kullanma ve bu araçlara yönelik yeterlik düzeylerinin dijital iyi oluşlarını anlamlı düzeyde etkilediğini göstermektedir. Dijital iyi oluş, bireyin teknolojiyle olan etkileşimini sağlıklı, bilinçli ve sürdürülebilir bir şekilde yönetebilmesi anlamına gelmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin yapay zeka teknolojilerini pedagojik süreçlerde nasıl konumlandıkları, onların dijital refahları üzerinde doğrudan belirleyici bir rol oynamaktadır. Nitel veriler ise öğretmenlerin üretken yapay zekayı mesleki gelişim, ders planlama, materyal geliştirme ve öğrenci değerlendirme süreçlerinde nasıl kullandıklarına dair önemli bulgular sunmaktadır. Araştırma, öğretmenlerin yapay zeka araçlarını etkin bir şekilde kullanmalarının, dijital stres seviyelerini ve teknolojiye yönelik kaygılarını nasıl şekillendirdiğini de ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin bu araçları hangi amaçlarla kullandıkları ve karşılaştıkları zorluklar, yapay zeka destekli eğitim uygulamalarının sürdürülebilirliği açısından kritik unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, öğretmenlerin yapay zeka okuryazarlıklarının artırılması ve dijital iyi oluşlarını destekleyecek farkındalık programlarının geliştirilmesi önerilmektedir. Yapay zekanın eğitim ortamlarında sorumlu ve etik bir şekilde kullanılmasını teşvik eden eğitim politikalarının oluşturulması, öğretmenlerin bu araçlara olan güvenini artırabilir. Araştırma bulguları, eğitim politikaları ve öğretmen eğitim programları açısından önemli ipuçları sunarak, dijital çağda öğretmenlerin yapay zeka ile etkileşimlerini optimize etmeye yönelik somut öneriler geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken Yapay Zeka, Dijital İyi Oluş, Öğretmen Yeterlikleri, Eğitim Teknolojileri, Yapay Zeka Okuryazarlığı

¹⁶¹ Dr., Akyazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, vbilalarslankara@gmail.com

¹⁶² Prof. Dr., North Texas University; Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, ertugrulusta@gmail.com

ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK SERMAYELERİNİN SABIRA ETKİSİ

Orhan Kadir Uysal¹⁶³, Osman Bulut¹⁶⁴, Efraim Yurdakul¹⁶⁵,

ÖZET

Psikolojik sermaye (Psychological Capital), bireylerin kişisel ve profesyonel yaşamlarında karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarını sağlayan olumlu psikolojik özelliklerden oluşan bir kavramdır. Psikolojik sermaye, dört temel bileşenden oluşur: öz-yeterlilik (self-efficacy), umut (hope), iyimserlik (optimism) ve dayanıklılık (resilience). Bu özellikler, bireylerin zorluklarla başa çıkma kapasitesini artırırken, aynı zamanda sabır gibi olumlu psikolojik özelliklerin gelişiminde de önemli bir rol oynamaktadır (Luthans et al., 2007).

Sabır, bir kişinin zorluklarla veya gecikmelerle karşılaştığında, olumsuz durumları tolere edebilme yeteneği olarak tanımlanabilir (Vollhardt, 2012). Sabır, genellikle stresli ve belirsiz durumlarla başa çıkabilme yeteneği ile ilişkilidir ve bireylerin psikolojik sermaye düzeyleri, sabır geliştirme süreçlerinde belirleyici bir faktör olabilir. Psikolojik sermaye, bireylerin olumsuzluklara karşı dayanıklılıklarını artırarak, sabır geliştirmelerine katkıda bulunur.

Özellikle dayanıklılık (resilience), sabırla doğrudan ilişkilidir. Dayanıklılığı yüksek bireyler, karşılaştıkları engelleri aşma konusunda daha sabırlı olabilirler (Avey et al., 2011). İyimserlik ve umut, bireylerin geleceğe dair olumlu beklentiler oluşturmasını sağlayarak, sabır geliştirme süreçlerini destekler (Snyder et al., 2002). İyimserlik, bireylerin zorluklar karşısında pozitif bir bakış açısına sahip olmalarını sağlarken, umut, bu zorlukları aşmak için motivasyon sağlar.

Luthans ve arkadaşları (2007), psikolojik sermaye bileşenlerinin bireylerin stresle başa çıkma becerileri ve duygusal dayanıklılık üzerinde olumlu etkiler yarattığını belirtmişlerdir. Yüksek psikolojik sermayeye sahip bireylerin, zorluklar karşısında daha fazla sabır gösterdiği ve daha uzun süreli kararlılıkla hedeflerine odaklandığı gözlemlenmiştir. Bir diğer çalışmada ise, Avey vd. (2011) psikolojik sermayenin iş yerindeki stresle başa çıkma becerilerini iyileştirdiğini ve bu süreçte sabrın önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. Araştırmalar, bireylerin psikolojik sermaye düzeyleri ne kadar yüksekse, bu kişilerin stresli durumlarla başa çıkmada daha sabırlı olduklarını ve bu durumun genel iş tatminini artırdığını ortaya koymuştur. Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin psikolojik sermaye düzeylerinin sabıra etkisini incelemek ve psikolojik sermaye ve sabır düzeylerinin cinsiyet, okul türü, medeni hal, mesleki kıdem, yaş, öğrenim durumu, kariyer basamağı, görev, branş açısından analiz etmektir. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında, İzmir ili Karabağlar ilçesinde, tüm kademe ve branşlarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Veri toplama aracı olarak Atila ve Dönmez (2022) tarafından geliştirilen Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği ve Meriç ve Erdem (2021) tarafından geliştirilen Öğretmen Sabır Ölçeği kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Psikolojik Sermaye, Sabır

¹⁶³ Öğretmen, İzmir/Karabağlar, orhankadiruysal@hotmail.com

¹⁶⁴ Öğretmen, İzmir/Karabağlar, osmanbuluttt@hotmail.com

¹⁶⁵ Öğretmen, İzmir/Karabağlar, efraim7635@gmail.com

BÖLÜNMÜŞ İŞ GÜCÜ PİYASALARI BAĞLAMINDA YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDA ÇALIŞAN KADROSUZ USTA ÖĞRETİCİLER: ZONGULDAK ÖRNEĞİ

Fatma Günaydın¹⁶⁶, Birgül ULUTAŞ¹⁶⁷

ÖZET

Kısmi zamanlı çalışmanın eğitim alanındaki en çarpıcı örnekleri yaygın eğitim kurumlarında gözlenmektedir. Yaygın eğitim kurumları, tam zamanlı çalışan kadrolu öğretmen ve kadrolu usta öğreticiler ile kısmi zamanlı çalışan kadrosuz usta öğretici, sözleşmeli öğretmen ve ücretli öğretmen gibi çeşitli istihdam biçimlerinin sıklıkla görüldüğü kurumlardır. 2020, 2021 ve 2022 izleme raporları değerlendirildiğinde, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim Merkezleri ve Olgunlaşma Enstitülerinde kısmi zamanlı istihdam edilen kadrosuz usta öğretici sayısı her yıl artmakta ancak tam zamanlı istihdam edilen kadrolu öğretmen ve kadrolu usta öğretici sayısı azalmaktadır. Bu çerçevede halk eğitimi merkezlerinde kadrosuz usta öğreticiliğin en önemli istihdam türü olduğu söylenebilir. Halk eğitimi merkezlerinde çalışan kadrolu öğretmenler ve kadrolu usta öğreticilerin düzenli maaşın yanında ek ücret (ek ders, nöbet görevi, egzersiz görevi, destekleme ve yetiştirme kursları), meslekte yükselme, ödüllendirme, sendikaya üye olabilme, eğitim olanakları gibi vb. özlük hakları bulunmaktadır. Ancak yaygın eğitim kurumlarında kısmi zamanlı çalışan kadrosuz usta öğreticiler belirtilen özlük haklarından yararlanamamaktadırlar (Kuşaksız, 2011, s. 33-34). Bir eğitim kurumunda aynı işi yapan ama farklı özlük haklarıyla kadrolu olarak istihdam edilen öğretmenlerin yanında geçici statüde istihdam edilen kadrosuz usta öğreticilerin bulunması bölünmüş işgücü piyasasının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda bölünmüş işgücü piyasaları bağlamında halk eğitim merkezlerinde çalışan kadrosuz usta öğreticilerin eğitim durumlarına ilişkin veriler elde etmek, istihdam ve çalışma koşullarını nasıl değerlendirdiklerini anlamak, çalışma şartlarının özel yaşamları üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini anlamak ve geleceğe yönelik beklentilerinin neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu araştırmada, çalışmanın doğasını en doğru şekilde yansıtaacağı düşünülen nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan durum çalışması deseni ve başvuru yeterliliğine sahip usta öğreticilerin eğitim durumları, almış oldukları sertifikalar ve alanlarında ya da alan dışı iş deneyimlerini öğrenmek amacıyla yaygın eğitim kurumlarının kullandığı e-yaygın sistemi içindeki usta öğretici başvuru kayıtlarını analiz etmek için doküman incelemesi yapılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Zonguldak ili merkez ilçesinde bulunan Fatih Halk Eğitimi Merkezinde çalışan usta öğreticiler ile Zonguldak'ın Ereğli, Alaplı, Kozlu, Çaycuma, Devrek, Gökçebey ve Kilimli ilçelerindeki Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışan kadrosuz usta öğreticiler oluşturacaktır. Araştırmada veri çeşitliliğini sağlamak için usta öğreticilerin seçiminde cinsiyet, branş, yaş ve eğitim durumları dikkate alınacaktır. Araştırmada bölünmüş işgücü piyasası kapsamında yaygın eğitim kurumlarında çalışan kadrosuz usta öğreticilerin değerlendirilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu ve betimsel veri analizi kullanılmakta olup, araştırma halen devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: kadrosuz usta öğreticiler, iş gücü piyasaları, yaygın eğitim, halk eğitimi merkezi

¹⁶⁶, Kozlu Halk Eğitimi Merkezi, fatma3836060@gmail.com

¹⁶⁷ Dr. Öğr. Uyesi,

TÜBİTAK 2204 ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASININ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BİYOLOJİ DERSİNE YÖNELİMLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Arif Murat Yağcı¹⁶⁸,

ÖZET

Bu çalışma, TÜBİTAK 2204 Araştırma Projeleri Yarışması'na katılan lise öğrencilerinin biyoloji derslerine olan ilgi ve akademik başarılarını nasıl geliştirdiklerini incelemeyi içermektedir. TÜBİTAK 2204 yarışmasında bilimsel araştırma süreçlerini öğrenmelerine, yenilikçi ve analitik düşünme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olan bir platform sunulmaktadır. Biyoloji alanında yapılan projeler, dersle olan bağlarını güçlendirebilir ve bilimsel kariyer odaklı motivasyonlarını artırabilir. Çalışmada kaliteli ve güzel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Nicel araştırma kapsamında, TÜBİTAK 2204 yarışmasına biyoloji alanında katılım sağlamış 56 öğrenciye anket uygulanmış, nitel araştırma kapsamında ise 14 öğrenciyle dönüşümler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiş ve dünyadaki biyoloji derslerine yönelik ilgilerdeki olaylar değerlendirilmiştir. Araştırma etkinliğine göre, yarışmaya katılanların %72'sinin biyoloji dersine olan ilgisi arttı, %64'ünün biyoloji alanında akademik ve mesleki kariyer planlamaya başladı. Ayrıca, konulardaki geliştirme yapma özelliklerinin tanımlanması ve problemlerin ayrıştırılması gözlemlenmiştir. Öğrenciler, araştırma projeleri sürecini deney yapma, veri toplama ve analiz etme gibi bilimsel becerileri kazanmışlardır. Bu sürecin, biyolojiye olan bakış açılarını değiştirdiği ve onları daha fazla desteklemekte olduğu görülüyor. Paketler, biyoloji katılımcıları aracılığıyla günlük yaşamla depolamada yetisi kazanılan ve veritabanında daha aktif bir rol üstlenmiştir. Bunun yanında ekip çalışması, zaman yönetimi ve iletişimin geliştirilmesinde önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Aynı zamanda, beslenmede araştırmaların bir araya getirilmesinde motivasyon artışı ve azalmaya yönelik ilginin yükseldiğini gözlemledikleri belirtildi. Sonuç olarak, TÜBİTAK 2204 Araştırma Projeleri Yarışması, liselerin biyoloji derslerine olan ilgi ve akademik başarılarını olumlu yönlerde sunuyor. Öğrenciler, yarışma sürecini düşünme becerilerini geliştirerek biyolojiye yönelik ortalamalarını artırmaktadır. Bu bağlamda, lise düzeyindeki bilimsel yarışmaların teşvik edilmesi ve eğitim müfredatına entegre edilmesi, bilimsel araştırma kültür bakış açılarına büyük önem vereceğiz. Gelecekte yapılacak incelemelerde, yarışmaya katılanların uzun süreli akademik ve mesleki gelişimleri üzerine ayrıntılı analizlerin yapılması ayrıntıları. Bunun yanı sıra, farklı branşlardaki benzer yarışmaların da akademik ve kariyerleri üzerindeki bağlantılarının incelenmesi, eğitim sistemi odaklı daha kapsamlı önerilerin neler olacağını.

Anahtar Kelimeler: biyoloji, proje, yönelim

¹⁶⁸ Öğretmen, Ordu Fen Lisesi, arifmuriatyagci@hotmail.com

OKULA AİDİYET LİTERATÜRÜNE BAKIŞ: SİSTEMATİK DERLEME ÇALIŞMASI

Hatice Turan Bora¹⁶⁹, Sadegül Akbaba Altun¹⁷⁰,

ÖZET

Aidiyet, birey ile parçası olduğu birey veya grup arasındaki içsel ilişkiyi ifade eder. Okul aidiyeti, öğrencilerin öğretmenleri, akranları ve diğer okul personeliyle yaşadıkları tüm sosyal etkileşimleri içerir. Okul aidiyeti üzerine yapılan araştırmalar, aidiyetin öğrenciler için akademik başarı, sosyalleşme ve psikolojik gelişim gibi olumlu sonuçlarına ve aidiyetsizliğin okula ilgisizlik, düşük akademik başarı ve okulu bırakma gibi olumsuz sonuçlarına odaklanmıştır. Okul aidiyetinin öğrencilerin akademik gelişimleri ve psikolojik iyi oluşları üzerindeki etkilerini ortaya koyan çalışmalar, politika yapıcıları, uygulayıcıları ve araştırmacıları öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmelerine yardımcı olacak müdahaleler geliştirmeye yöneltmiştir. Okul aidiyetini teşvik edebilecek veya engelleyebilecek faktörler incelenirken bireysel ve çevresel faktörler ön plana çıkmaktadır. Bireysel faktörler arasında akademik motivasyon, ruh sağlığı, başarı düzeyi ve demografik faktörler yer alırken, çevresel faktörler arasında öğretmenlerle ilişkiler, ebeveyn desteği, akran desteği, normlar, sınıf iklimi ve okulun konumu yer almaktadır. Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) ve Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçlarına göre dünyada ve Türkiye’de okul aidiyetinin düşüklüğü dikkat çekicidir. Okul düzeyi yükseldikçe okula aidiyet düzeyi düşmektedir. Bu çalışmada araştırmacılar tarafından okula aidiyet konulu araştırmaların incelenmesi hedeflenmiştir. Okula aidiyet çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgiye sahip olmak, bu konunun alandaki yerini anlamak ve gelecekte araştırmacılara muhtemel çalışmalarında yol göstermek açısından önemlidir. Bu çalışmanın amacı, Web of Science (WoS) veri tabanındaki Eğitim (Education Educational Research) kategorisinde 2000-2025 yılları arasında yayımlanmış, okul aidiyet konulu çalışmaların incelenmesidir. Araştırma bir sistematik derleme çalışmasıdır ve bibliyometrik analiz yönteminden faydalanılmıştır. Bibliyometrik yöntemler, alanda yayımlanmış araştırmaları tanımlamaya ve incelemeye yardımcı olan bir yaklaşımdır. Bu yöntemle araştırma alanının bir haritasını çıkartılabilmektedir. Araştırma kapsamında veriler WoS veri tabanından alınmıştır. WoS veri tabanı dünyanın önde gelen bilimsel atıf arama ve analitik bilgi platformlarından biridir. Araştırmanın ilk aşamasında WoS Veri Tabanından “school belonging” anahtar kelimesi konu ve tüm alanlar seçilerek ayrı ayrı taranmıştır. Çıkan sonuçlar içerisinde “Education Educational Research” kategorisi ve 2000-2025 yılları arasında yazılmış yayınlar süzölmüştür. WoS veri tabanından süzölen yayınlar aşağıdaki başlıklar kapsamında analiz edilmiştir:

Yayınların yıllara göre sayısal dağılımı nasıldır? Yayınların türlerine göre dağılımı nasıldır? En çok yayınları olan dergiler hangileridir? Dergilerin indexlerine göre dağılımı nasıldır? Yayınlar kapsamında etkin olan ülkeler hangileridir? Yayınların yıllara göre atıf dağılımı nasıldır? En çok atıf alan yayınlar hangileridir?

Anahtar Kelimeler: Okula Aidiyet, Sistematik Derleme, Bibliyometrik Analiz

¹⁶⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi, Ankara, haticeturan0882@gmail.com

¹⁷⁰ Prof. Dr., Başkent Üniversitesi, Ankara, akbabasl@gmail.com

INNOVATION WITH STEM

Rüya Küçükoglu¹⁷¹, Gökçen Balat¹⁷², Sevil Hıraoğlu¹⁷³, Fethiyenur Özdemir¹⁷⁴, Enes Bulut¹⁷⁵,
Melis Tuğçe Köymen¹⁷⁶, Aslıhan Aslan¹⁷⁷, Rabia Karataş Özbek¹⁷⁸,

ÖZET

STEM eğitimi fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerini bir arada kullanan ve gerçek dünya problemlerine çözüm arayan bir yaklaşımdır. Bu projenin amacı, STEM eğitimini uygulayarak öğrencilerin 21. yüzyıl becerileri arasında yer alan inovasyon becerilerini desteklemektir. Öğrenciler her ay projede belirlenen temalar çerçevesinde teknolojik gelişmeleri takip edebilmiş ve sorunlara çözüm önerileri getirebilmişlerdir.

Projemiz ESEP/e-twinning platformu aracılığıyla 8'i Türk, 5'i yabancı olmak üzere toplamda 13 öğretmenden oluşmaktadır. 5-9 yaş aralığındaki çocuklarla yürütülen, 4 aylık süreçte (Aralık- Mart) tamamlanan, her aya bir tema belirlenerek, o temaya özgü etkinliklerle donatılan bir alt yapıya sahiptir. Tüm öğretmenlerimiz aylık temalarda, ortak - işbirlikçi ürünlerde ve diğer tüm çalışmalarda aktif görev almışlardır. Projemizdeki etkinlikler, 5E Öğrenme Modeli ve STEM yaklaşımıyla harmanlanarak tasarlanmış ve uygulanmıştır. Proje Etkinlikleri planlanırken ortak ve işbirlikçi ürünlerin yanı sıra yaratıcı düşünmeyi destekleyen, beyin fırtınası yaparak farklı fikirlere ulaşma, problemi anlama ve çözüm yolları üretme vb. kazanımlardan yararlanılmıştır.

Proje hazırlık, uygulama, ortaklar arası iletişim ve yaygınlaştırma süreçlerinde teknolojiden yüksek derecede faydalanılmış ve farklı kullanım amaçları bulunan Zoom, Twinspace, Chatterpix, Canva, Padlet, Storycamper, Puzzleplanet, Jigsawplanet, Popplet vb platformlar kullanılmıştır.

Projemizde, dinleme, anlama, gözlem yapma, algıladıklarını hatırlama, yaratıcı fikirler oluşturma, tasarlama, inceleme, işbirliği içinde çalışma, arkadaşlarının fikirlerine önem verme, ortak çalışmada bulunma ve grup etkinliklerinde lider olabilmenin yanı sıra lidere uyum sağlama gibi bir çok hedef davranışa ulaşmaya yönelik küçük grup, büyük grup ve bireysel çalışmalar yapılmıştır. Çalışmalarda çocukların dikkatini çekebilmek için bol bol görsel ve işitsel materyaller kullanılarak ve çocukların, etkinliklerin her aşamasında aktif olmasını sağlayarak çalışmalar yürütülmüştür.

Projede kullanılan 5E modeli ve STEM etkinlikleri ile multidisipliner yaklaşım izlenmiştir ve projedeki etkinliklerin tamamı Türkiye Okul Öncesi Eğitimi Müfredatında yer alan maddelere entegre edilerek projeye eklenmiştir. Çocuklara, gözlem, araştırma, inceleme, keşfetme, merak duygusunu artırıcı etkinlikler ile miknatis, büyüteç vb. araçları kullanma ve tüm bunlar ile yaratıcı düşünme ve iletişim becerilerini arttıracak çalışmalara yer verilmiştir.

¹⁷¹ Öğretmen, SAMSUN, ruyakucukoglu@gmail.com

¹⁷² Öğretmen, SAMSUN, gokcen.balat55@gmail.com

¹⁷³ Öğretmen, SAMSUN, sevilhiraoglu@gmail.com

¹⁷⁴ Öğretmen, SAMSUN, f.nurozdemir55@gmail.com

¹⁷⁵ Öğretmen, SAMSUN, ebulut05@hotmail.com

¹⁷⁶ Öğretmen, SAMSUN, mmelistugce@gmail.com

¹⁷⁷ Öğretmen, SAMSUN, a.yrdaer@gmail.com

¹⁷⁸ Öğretmen, SAMSUN, ra_karatas@gmail.com

Tüm alanlarda becerilerini geliştirmeye destek olan proje etkinliklerimiz ile çocuklarda proje sonunda öğrenmeyi öğrenme, algılama, izlediğini ve algıladıklarını hatırlama, tahmin yürütme, fikir oluşturma, sunma ve arkadaşlarına açıklayabilme, araştırma, keşfetme, işbirliği içinde çalışma, ortak ürünlere katkı sağlama vb. birçok yetkinliğe ulaştıkları görülmüştür.

Çocuklardan alınan geri dönütler, temalar arası kurdukları bağlantılar, farklı bakış açıları içerisinde sundukları çözümler ve kazandıkları becerilerin okul dışına yansması ile eğitim hedeflerine etkili bir biçimde ulaşıldığını kanıtlar niteliktedir.

Planlanan tüm etkinlikler tamamlandıktan sonra son değerlendirme için öğretmenlere, öğrencilere ve velilere yönelik anketler düzenlenmiştir. Anket sonuçları ve analizleri sonucuna göre projemizin nihai hedeflerine ulaştığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: stem, 5E modeli, 21.yy becerileri

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK FARKLI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE TÜKETİCİ EĞİTİMİ: BİLGİ DÜZEYİ VE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

Gürcü Gül İzsuren¹⁷⁹,

ÖZET

Tüketicinin eğitimi, evde tükettiği hayatı kazanmasını sağlayarak ekonomik ve sosyal yaşama katkı sağlamalarını amaçlayan önemli bir eğitim alanıdır. Özellikle gençlik ve gençlik döneminde edinilen tüketimler, bireyin yaşam boyu değişmeden şekillenmektedir. Bu araştırma, ortaokul hizmetlerine yönelik farklı öğretim yöntemleriyle verilen gizli rehberlik hizmeti ile verilen eğitim eğitiminin etkili bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Geleneksel anlatım yöntemi ile çoklu zeka kuramına dayalı öğretim yöntemi karşılaştırılarak, öğrenci bilgi düzeyi ve davranış değişiklikleri üzerindeki etkiler görüldü. Araştırmada, bölgedeki mevcut turistik eğitim bilgileri belirlenmiş, ardından farklı şekillerde verilen eğitimin öğrenme kalıcılığının etkisi ön test, son test ve izleme testi ile ölçülmüştür. Elde edilenlerin, hijyen eğitim programlarının arttırılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu araştırma, düzenli desenli bir çalışma olup, kontrollü ön test-son test modeline dayanmaktadır. Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki ortaokullar oluştururken, genel olarak Ankara ili Altındağ ilçesindeki Halim Şaşmaz Ortaokulu'nda yaşayan ve gören 6-B ve 6-E sınıflarındaki toplam 65 öğrenci olarak belirlendi. Öğrencileri iki gruba ayırmak. Anlatım yöntemi grubu (n=34), geleneksel öğretim yaklaşımıyla eğitim eğitimi sırasında, çoklu zeka yöntemi grubu (n=31), farklı öğrenme yöntemlerine hitap eden sözel/dilsel, mantıksal/matematiksel, hızla, müziksel ve sosyal zeka programlarını içeren bir eğitim programı tabi tutulmuştur. Araştırmada güzel veri toplama teknikleri kullanılmış olup, veri araştırmacısı tarafından anket formu iletilmiştir. Eğitimin etkililiğini sağlamak amacıyla, ön test, son test ve izleme testi uygulanarak, bilgi düzeyindeki değişim ve öğrenmenin kalıcılığı değerlendirilmiştir. Verilerin analizi ile gruplar arasındaki farklı betimsel istatistikler ve bağımsız gruplar için t-testi ile ayrıldılar. Araştırma, farklı dağıtım verilen engelleme eğitiminin öğrenme süreci üzerindeki herkesin başka bir yaklaşımla değerlendirmesini sağlamaktadır.

Araştırma kazancı, her iki grupta da ön test ile son test arasında anlamlı bir gelişme gösterdiğini ortaya koyuyor. Ancak çoklu zeka yöntemiyle eğitim alan aktarımı, geleneksel anlatım yöntemiyle eğitim alan oranları oranı daha yüksek öğrenme elde edilebilirleri elde edilmiştir. Temel kavramlar açısından her iki grupta da ilerleme kaydedilmiş olsa da, çoklu zeka dağılımındaki artış daha belirgindir. Bilinçli alışveriş konusunda, çoklu zeka yöntemiyle zenginleşen bilgi birikimi, sosyal haklar ve akıllı alışveriş teknolojisi konusunda daha gizli hale getirildi. Kapıdan satış ve reklamlardan etkilenme açısından bakıldığında, başlangıçta çoklu zeka aralıkları daha düşük olmasına rağmen, eğitim süreci boyunca anlatımı geçmişte kalmışlar. Özellikle reklamların değerlendirme konusunda çoklu zeka yöntemiyle eğitim alanlarıyla, gereksiz tüketim miktarlarını daha fazla gözlemlenmiştir.

Araştırma sonuçları, çoklu zeka yönteminin geleneksel anlatım yönteminin karşılaştırmalı öğrenci bilgi düzeyi ve davranış değişimi açısından daha etkili ve kalıcı olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda,

¹⁷⁹ Öğretmen, MEB, gurcu.gulizsuren@gmail.com

örgün eğitimde eğitimin daha fazla yer içermesi, bireysel hizmet içi eğitimlerle dağıtılması ve ailelerin bilinçlendirilmesi temelleri. Okullarda bilgilendirici materyaller ve etkinliklerle eğitim eğitim programı uygulanır, eğitim programları düzenli aralıklarla tekrarlanarak öğrenmenin sürdürülebilirliği sağlanır. Eğitim politikaları belirlenirken bireysel öğrenme farklılıklarını izlenmediği, alan öğretim yöntemlerinin kullanımının, tüketim bilincinin gelişiminin önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici eğitimi, ilköğretim, çoklu zeka kuramı, anlatım yöntemi, deneysel araştırma, bilinçli tüketim, öğrenme kalıcılığı, eğitim yöntemleri, ekonomik farkındalık, öğrenci davranış değişikliği.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK FARKLI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE TÜKETİCİ EĞİTİMİ: BİLGİ DÜZEYİ VE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

Gürcü Gül İzsüren¹⁸⁰, Mehmet Ali İzsüren¹⁸¹,

ÖZET

Tüketici eğitimi, bireylerin bilinçli tüketim alışkanlıkları kazanmasını sağlayarak ekonomik ve sosyal yaşama katkıda bulunmalarını amaçlayan önemli bir eğitim alanıdır. Özellikle çocukluk ve gençlik döneminde edinilen tüketim alışkanlıkları, bireyin yaşam boyu sürecek davranışlarını şekillendirmektedir. Bu araştırma, ortaokul öğrencilerine farklı öğretim yöntemleriyle verilen bilinçli tüketici kulübü aracılığı ile verilen tüketici eğitiminin etkililiğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Geleneksel anlatım yöntemi ile çoklu zeka kuramına dayalı öğretim yöntemi karşılaştırılarak, öğrenci bilgi düzeyi ve davranış değişikliği üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırmada, öğrencilerin mevcut tüketici eğitimi bilgi düzeyleri belirlenmiş, ardından farklı yöntemlerle verilen eğitimin öğrenme kalıcılığına etkisi ön test, son test ve izleme testi ile ölçülmüştür. Elde edilen bulguların, tüketici eğitimi programlarının geliştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Bu araştırma, deneysel desenli bir çalışma olup, kontrollü ön test-son test modeline dayanmaktadır. Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki ortaokul öğrencileri oluştururken, örneklem Ankara ili Altındağ ilçesindeki Halim Şaşmaz Ortaokulu'nda öğrenim gören 6-B ve 6-E sınıflarındaki toplam 65 öğrenci olarak belirlenmiştir. Öğrenciler iki gruba ayrılmıştır. Anlatım yöntemi grubu (n=34), geleneksel öğretim yaklaşımıyla tüketici eğitimi alırken, çoklu zeka yöntemi grubu (n=31), öğrencilerin farklı öğrenme stillerine hitap eden sözel/dilsel, mantık/matematiksel, bedensel, müziksel ve sosyal zeka alanlarını içeren bir eğitim programına tabi tutulmuştur. Araştırmada nicel veri toplama teknikleri kullanılmış olup, veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile elde edilmiştir. Eğitimin etkililiğini ölçmek amacıyla, öğrencilere ön test, son test ve izleme testi uygulanarak, bilgi düzeylerindeki değişim ve öğrenmenin kalıcılığı değerlendirilmiştir. Verilerin analizi ile gruplar arasındaki fark betimsel istatistikler ve bağımsız gruplar için t-testi ile incelenmiştir. Araştırma, öğrencilere farklı yöntemlerle verilen tüketici eğitiminin öğrenme süreci üzerindeki etkisini deneysel bir yaklaşımla değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırma bulguları, her iki grubun da ön test ile son test arasında anlamlı bir gelişim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ancak, çoklu zeka yöntemiyle eğitim alan öğrenciler, geleneksel anlatım yöntemiyle eğitim alan öğrencilere kıyasla daha yüksek öğrenme kazanımları elde etmiştir. Temel kavramlar açısından her iki grupta da ilerleme kaydedilmiş olsa da, çoklu zeka grubundaki artış daha belirgindir. Bilinçli alışveriş konusunda, çoklu zeka yöntemiyle öğrenim gören öğrenciler, tüketici hakları ve akıllı alışveriş stratejileri konusunda daha bilinçli hale gelmiştir. Kapıdan satış ve reklamlardan etkilenme düzeyleri açısından, başlangıçta çoklu zeka grubunun puanları daha düşük olmasına rağmen, eğitim sürecinin sonunda anlatım grubunu geride bırakmışlardır. Özellikle

¹⁸⁰ Öğretmen, MEB PURSAKLAR İMAM HATİP ORTAOKULU, gurcu.gulizsuren@gmail.com

¹⁸¹ Öğretmen, KEÇİÖREN MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ, maizsuren@gmail.com

reklamların etkisini değerlendirme konusunda çoklu zeka yöntemiyle eğitim alan öğrencilerin, gereksiz tüketim alışkanlıklarını daha fazla azalttığı gözlemlenmiştir.

Araştırma sonuçları, çoklu zeka yönteminin geleneksel anlatım yöntemine kıyasla ğrenci bilgi düzeyi ve davranış değişikliği açısından daha etkili ve kalıcı olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, örgün eğitimde tüketiciler eğitimine daha fazla yer verilmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi ve ailelerin bilinçlendirilmesi önerilmektedir. Okullarda bilgilendirici materyaller ve etkinliklerle tüketiciler eğitimi teşvik edilmeli, eğitim programları düzenli aralıklarla tekrarlanarak öğrenmenin sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. Eğitim politikaları belirlenirken bireysel öğrenme farklılıklarını dikkate alan ğretim stratejilerinin kullanılması, tüketim bilincinin gelişimi açısından önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tüketiciler eğitimi, ilköğretim, çoklu zeka kuramı, anlatım yöntemi, deneysel araştırma, bilinçli tüketim, öğrenme kalıcılığı, eğitim yöntemleri, ekonomik farkındalık, öğrenciler davranış değişikliği.

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca kurulan medeniyetlerin ömürlerinin uzun yada kısa olmasını belirleyen faktörlerden birinin pozitif bilimlere verilen önemle doğru orantılı olduğu gerçeğinden hareketle, yalnızca bilek gücü ve toprak genişletme arzusuyla hareket eden toplumların insanlığa bir faydası olmadığı gibi bu tip ülkelerin de tarih sahnesinden kısa sürede silindiği bir realitedir. Günümüzdeki güçlü ülkeler aslında gerçek gücünü XV.yüzyıl rönesans reform ve nihayet aydınlanma çağından almış, pozitif bilimler ve deneylerle sağlanan gelişmelerle, insanlığın bugünkü seviyesine çıkmasında aklın bilimin ve bilginin gücü en güçlü silahların dahi önüne geçmiştir. Pozitif bilimler, deney ve bilginin gücü İslam ve Türk dünyası tarafından teğet geçilmiş, hurafeler, yanlış dini öğretiler gelişimi engellemiştir. Atatürk'ün önderliğinde kurulan cumhuriyet dönemiyle bu kısır döngüden çıkılmış, bilim ve akıl rehber edinilmiştir. Bu dönem bilimsel bilginin önünü açtığı için Türklerin aydınlanma çağı cumhuriyetle başlamış sayılır. Temel eğitim çağındaki öğrencilerin bilim ve en önemlisi deneyle tanıştırılması, fen bilimlerinin önemini kavraması ve geleceğin bilim adamlarının yetişmesi küçük yaşlarda verilecek eğitimle doğrudan ilişkilidir. Öğrencilerle sınıf içinde yapılacak bu deneyler onların bilime olan merakını artıracak, bu alana ilgi duyan öğrenciler için bir başlangıç olacak ve gelecekte meslek seçiminde de doğru kararlar verebileceklerdir.

Amaç Ve Hedefler

1. Öğrencilerin deneyle tanışması
2. Eğlenceli deneylerle öğrencinin dikkatinin bu yöne kaydırılması
3. Birlikte iş yapabilme, grup çalışması ve işbirliğinin önemini kavrama
4. Bilgisayar oyunları ve tablet bağımlılığında kurtulma

İlkokul 1.sınıf seviyesinde 5 adet deney ve bu deneyleri yapmaları için 5 grup belirlenmiştir. 1.grup batmayan mandalina deneyini, 2.grup patlamayan balon deneyini, 3.grup bardak+su+mum deneyini, 4.grup tuzlu suda yüzen yumurta deneyini, 5.grup mikrop deneyini yapmıştır. Öğrenciler beşerli ve dörderli gruplara ayrılmış, her öğrenci deneyle ilgili malzemesini getirmiş, deneyin uygulanması sağlanmıştır. Her deneyin başında deneyin amacı sonunda deneyin sonucu tartışılmıştır. Bu deneyleri yapan öğrenciler hava gözeneklerinin mandalinayı su yüzeyinde tuttuğunu, balonun içindeki suyun ateşi soğutarak patlamayı engellediğini, oksijensiz ortamda ateşin söndüğünü, tuzlu suyun yoğunluğunun yumurtayı suyun yüzeyinde tuttuğunu, deterjanın eldeki kirleri temizlediğini öğrenmişlerdir. Öğrencilerin bilime ve deneylere olan merakı artmıştır. Öğrencilerin bir kısmının evde velileriyle farklı deneyler de yaptığı, tablet, sanal bilgisayar oyunu alışkanlıklarından uzaklaştığı belirlenmiştir. Atatürk'ün bilime verdiği önem üzerinde durulmuş, Atatürk sevgisi aşılanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fen, Deney, İlkokul

¹⁸² Öğretmen, TOKİ Çelebi Mehmet İlkokulu Amasya, misket23@hotmail.com

ÖZET

Özel yetenekli öğrenciler , eğitim hayatının büyük bir çoğunluğunu örgün eğitim kurumlarında geçirir. Özellikle ilkokulda tüm derslere ilkokul öğretmenleri girer. BİLSEM öğretmenleri ile ilkokul öğretmenleri arasındaki iş birliğinin güçlü olması öğretmenlerin BİLSEM'e olan olumlu bakış açısını daha da arttıracaktır. Bu çalışmada, ilkokul öğretmenlerinin BİLSEM 'e bakış açılarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak betimsel bir çalışma olarak desenlenmiştir. Bu kapsamda açık uçlu sorulardan ve evet-hayır sorularından oluşan bir form aracılığıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmanın katılımcıları 2024 – 2025 eğitim ve öğretim yılında Muğla/Fethiye İlçesinde görev yapan toplam 20 sınıf öğretmenidir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre ilkokul öğretmenlerinin %55'i BİLSEM 'in sosyal medya hesaplarını takip etmediklerini , %70'i BİLSEM 'i ziyaret etmediklerini, %65'i BİLSEM' deki öğretmenlerle iletişim halinde olmadıklarını ve %85'i BİLSEM'in organize ettiği bilim şenliğine katılmadıklarını ifade etmiştir. İlkokul öğretmenlerinin %70'i öğrencisinin BİLSEM de neler yaptığını takip ettiğini . %65'i BİLSEM' deki etkinliklerle ilgili velilerden bilgi aldıklarını , %95'i sınıfında BİLSEM 'li öğrencinin olmasını önemsediklerini , %100'ü BİLSEM' min öğrencinin gelişimine olumlu katkı sağladığını düşündüklerini belirtmiştir. Katılımcıların önerileri şu şekildedir: “BİLSEM öğretmenleri okulumuzu daha fazla ziyaret etmeli ”, “sınıfında özel yetenekli öğrencisi olan ilkokul öğretmenleri için sosyal medya grupları kurulmalı ve bilgilendirmeler yapılmalı ”. Ayrıca, bizlere özel yetenekli öğrencilerle ilgili olarak hizmet içi kurs ve seminerler düzenlenmeli. “ .Ekinci ve diğerleri (2018) , özel yetenekli öğrencilerle ilgili sınıf öğretmenlerinin belirttikleri metaforların tamamının olumlu olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konu hakkında yapılmış diğer bir araştırmada, sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'lerin genel anlamda özel yetenekli öğrencilerin gelişimlerine olumlu bir katkı sunduğu ve BİLSEM'lerin öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişimleri üzerinde olumlu katkıda bulunduğunu belirtilmiştir.(Görgülü,D.2023).Diğer bir araştırmada ,öğretmenlere üstün yetenekli öğrenciler ve özellikleri ile ilgili eğitimler verilmesinin, öğretmenlerde üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili olumlu tutum geliştirdiğini bu eğitimlerin tüm ilkokul ve ortaokul öğretmenlerine verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bizim çalışmamızda da bu çalışmaya benzer olarak ilkokul öğretmenlerinin sınıfında BİLSEM'li öğrenci olmasını önemsediklerini, öğrencisinin BİLSEM'de neler yaptığını takip ettiklerini ve BİLSEM'in öğrencilerin gelişimine olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir. Ancak ilkokul öğretmenlerinin büyük bir kısmının BİLSEM'i ziyaret etmemesi , ilkokul öğretmenlerinin yarısının BİLSEM'in sosyal medya hesaplarını takip etmemesi , BİLSEM'in organize ettiği bilim şenliğine katılımlarının çok düşük olması ve BİLSEM'deki öğretmenlerle fazla iletişimde olmamaları yapılacak çalışmaları sekteye uğratmaktadır. Tüm bu çalışmalar ışığında BİLSEM'i ziyaret etmeyen ilkokul öğretmenlere yönelik davetlerin artırılması ve BİLSEM öğretmenleri ile ilkokul öğretmenleri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi her iki kurumun amaçlarına daha iyi hizmet edeceği düşünülmektedir. Ayrıca ilkokul öğretmenlerinin özel yetenekli öğrenciler hakkında hizmet içi kurs ve seminerler alması BİLSEM 'e olan bakış açılarının olumlu yönde olacağı değerlendirilmiştir. Daha sonra yapılacak çalışmalarda ilkokul öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modelindeki zenginleştirilmiş öğrenme tasarımlarına olan bakış açıları araştırılabilir.

¹⁸³ Öğretmen, Fethiye Bilim ve Sanat Merkezi, ucetin48@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: BİLSEM, ilkokul öğretmen, ilkokul

YÜKSEKÖĞRETİM ALANINDA YENİ BİR ÖLÇÜM: DİNAMİK YETENEKLER

Nurdan Ödemiş Keleş¹⁸⁴, Ferudun Sezgin¹⁸⁵,

ÖZET

Stratejik yönetim literatüründe örgütlerin ve bireylerin değişen çevreye uyum sağlayarak rekabet avantajı kazanmaları fikrini temel alan Dinamik Yetenekler (DY) perspektifi, sadece yönetim literatüründe değil yükseköğretim alanında da araştırmacıların ilgi odağı olmaya devam etmektedir. Ulusal ve uluslararası kapsamda yönetim ve strateji alanında örgütlerin dinamik yeteneklerini ölçmeye yönelik birçok araştırma olduğu görülse de yükseköğretim kurumlarının dinamik yeteneklerini öğrenci algılarına göre belirleyebilen bir ölçeğe rastlanmamıştır. Ayrıca söz konusu ölçekler kar amacı güden örgütlerin çalışan algılarına göre oluşturulurken bu araştırmada farklı şekilde öğrencilerin algısı temel alınmaktadır. Dolayısıyla araştırmanın amacı, üniversitelerin dinamik yeteneklerini öğrenci algılarına göre belirleyebilen “Yükseköğretim Dinamik Yetenekler Ölçeği”nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak geliştirilmesidir. Araştırma nicel araştırma yaklaşımı kapsamında betimsel tarama deseninde tasarlanmıştır. Araştırma evrenini bir kamu üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrenciler 326 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde tabakalı örnekleme ile kriter örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Yükseköğretim Dinamik Yetenekler Ölçeği’nin geliştirilmesinde öncelikle araştırmacıların önerdiği ölçek geliştirme prosedürüne ilişkin kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Araştırma amacına uygun, tek bir özellik ölçen, kısa ve açık cümlelerden oluşan; belirsizliğe ve gereksiz kelimelere yer vermeyen 35 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Ölçeğin operasyonel hale gelmesi için ölçek tipi olarak sıklık ölçen 5’li Likert tarzı ölçek kullanılmasına karar verilmiştir. Ölçek kategorileri Hiçbir zaman (1), Nadiren (2), Bazen (3), Sık sık (4) ve Her zaman (5) şeklinde oluşturulmuştur. Madde havuzunun kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla ikisi ölçme ve değerlendirme bilim dalında yer alan sekiz eğitim bilimleri uzmanının görüşü alınmış, uzman görüşlerine dayanarak maddelerin gücü, okunabilirliği, anlaşılabilirliği ve içeriğe uygunluğunu artırmak için düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından rastgele seçilen 15 öğrenciye gözetimleri altındaki sınıflarda, anlaşılmayan kelime ve ifadelerin belirlenmesi amacıyla pilot bir uygulama yapılarak maddelerin geçerliği değerlendirilmiş ve taslak ölçeğe son hali verilmiştir. Veri toplama için gereken etik kurul ve araştırma izinlerinin alınmasıyla geliştirilen ölçek için ana uygulama, öğrencilere çevrimiçi ve yüz yüze uygulanacaktır. Veriler, uç değerler ve eksik doldurmalar gibi yapılacak ön kontrollerden sonra SPSS (sürüm 25) ve LISREL (sürüm 8.80) istatistik programları kullanılarak analiz edilecektir. Verilerin analizinde ilk aşamada Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ölçeğin faktör yapıları ve yapı geçerliliğinin belirlenmesi için kullanılırken, ikinci aşamada AFA sonucunda ortaya çıkan yapıyı doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA) gerçekleştirilecektir. Araştırmanın veri toplama süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ölçek geliştirme, Yükseköğretim kurumları, Üniversite öğrencileri, Dinamik yetenekler ölçeği.

¹⁸⁴ Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, nurdan.keles@adu.edu.tr

¹⁸⁵ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ferudun@gazi.edu.tr

YAPAY ZEKA DESTEKLİ SOHBET ROBOTLARI İLE İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ EĞİTİMİNDE FARK YARATARAK GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRMEK

Hamide Argunşah¹⁸⁶, Hüseyin Polat¹⁸⁷,

ÖZET

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), işleyişiyle ilgili faaliyetlerden kaynaklanabilecek riskleri ve tehlikeleri belirleme, değerlendirme ve sürdürmeye yönelik sistematik bir yaklaşım içermektedir. İSG'nin temel hedefi, sporları, hastalıkları ve ölümleri önlemek ve kişinin fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimini sağlayacak bir çalışma ortamı oluşturmak ve hayatta kalmaktır. İSG bilgisi ve bilgi birikimi için, kişisel risk önleme sistemi iki temel bilgisayar eğitimi ve bilgisayarınızdır. Bu nedenle, bir kuruluştaki kişisel, kendi iş durumları hakkında İSG eğitimi alır. İSG eğitimlerinde yaşanan temel zorluklardan biri, iş yerlerinin sürekli olarak bitmesi ve donanımlara uyum sağlayacak etkili öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinin gerekliliğidir. Sanayide yeni teknolojilerin, malzemelerin ve üretimin hızla benimsenmesi, kadınların daha karmaşık tehlikelerle karşılaşmasına neden olmakta ve bu durumda, geleneksel İSG eğitim politikalarının yetersiz parçaları yol açmaktadır. Belirli periyotlarla düzenlenen eğitim kayıtları veya sınıf içi derslerle sunulan mevcut İSG eğitim yöntemleri, genel erişim, erişim düzeyleri ve pratik uygulanabilirlik açısından çeşitli kısıtlamalara sahiptir. Bununla birlikte yapay zeka destekli sohbet robotları, geleneksel İSG eğitim sistemindeki mevcut eksikliklerin giderilmesi ve İSG eğitimi daha etkili hale getirmek amacıyla gelişmiş ve alternatif bir çözüm olarak dikkat çekmektedir. Yapay zeka tabanlı sohbet robotlarının İSG eğitimine dönüştürülebilir, erişilebilir, ölçeklenebilir ve etkileşimli öğrenme sağlamada büyük bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma, İSG eğitimine göre uyarlanmış sohbet robotları için doğruluk, özgürlük, verimlilik, gizlilik, etik ve yenilik gibi kritik fiyatlar arasında yer almaktadır. Uygun tasarım ve etik kayıtlılık ile yapay zeka temelli sohbet robotları, İSG eğitimlerinin kapsamını önemli ölçüde artırabilir. Bir sohbet robotu, ortak bağlantı ve hatta aynı kökene sahip kişilerin sahip olduğu çeşitli özelliklere kolayca uyarlanabilir. Bu inşaat, inşaat alanı İSG konularına göre özelleştirilmiş bir sohbet robotu, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi inşaat alanının kullanımı ile değerlendirildi. Değerlendirme sonuçları, özelleştirilmiş robotunun geleneksel İSG eğitim yöntemlerinin sınırlamalarını ele almak için ölçeklenebilir, erişilebilir ve kişiselleştirilmiş çözümler sunabildiğini göstermektedir. Sohbet robotunun gerçek zamanlı rehberliği, iletişimli öğrenme deneyimi ve sürekli güncelleme olanağı sağlama, kullanıcıların tehlikelerini belirleme, güvenlik protokollerini takip etme ve endüstri düzenleme uyumu için daha donanımlı olmalarını sağlamada yardımcı olabilir. Sohbet robotunun bu özelliklerinin okul ve işyerlerindeki iletişimi artırma ve İSG konularına ilişkin aydınlatmayı artırma potansiyeli sağlayabilir. Sohbet robotlarının potansiyeli çok geniş olsa da faydalarını tam olarak mevcut olmak için sağlama, önyargıyı azaltma ve kullanıcı gizliliğini koruma gibi insanların da ele alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, yapay zeka, sohbet robotları, kişiselleştirilmiş eğitim, mesleki risklerin önlenmesi

¹⁸⁶ Gazi Üniversitesi, argunsah.h@gmail.com

¹⁸⁷ Prof. Dr., Ankara Gazi Üniversitesi, polath@gmail.com

YÜKSEKÖĞRETİMDE YAPAY ZEKA ARAŞTIRMALARININ HARİTALANMASI: BİBLİYOMETRİK BİR BAKIŞ AÇISI

Nurdan Ödemiş Keleş¹⁸⁸, Büşra Koç¹⁸⁹,

ÖZET

Eğitim alanındaki bibliyometrik yapay zeka çalışmalarına olan araştırmacı ilgisi gittikçe artarken özellikle yükseköğretimdeki eğitim alanına odaklanan bibliyometric araştırmaların yeterli olmaması, bu konudaki bilgi tabanı ve ilerleyişine yönelik bir araştırma açığı oluşturmaktadır. Bu araştırmada, yükseköğretimde yapay zeka araştırmalarına ilişkin genel görünümü bibliyometrik yöntemle ortaya koymayı amaçladık. Araştırmada Scopus'da "artificial intelligence in higher education", "ai in higher education", "generative ai in higher education", "generative artificial intelligence in higher education" kelime gruplarını "Article title, Abstract, Keywords" seçerek tarama yaptık. Arama kriterlerinde sadece yayınlanmış makaleleri seçerek kitapları, kitap bölümlerini, bildirileri araştırma kapsamı dışında tuttuk. PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) yönergelerini uyguladığımız süreç sonucunda yükseköğretim alanında yapılmış yapay zeka konulu 196 adet makaleyi analiz kapsamına aldık. Verileri bibliyometrik olarak incelemek ve bulguları görselleştirmek için Scopus veri tabanını ve VOSviewer programını kullandık. Yükseköğretimdeki yapay zeka araştırmalarının genel görünümüne, mevcut literatürü özetleyerek başladık. Ardından bibliyometrik araştırmaların önemine değinerek araştırma yöntemine ilişkin ayrıntılı bilgi sunduk. Böylece gelecekte herhangi bir konuda yapılacak bibliyometrik bir araştırmada rehber olarak görülerek geçerli ve güvenilir bir yapı ortaya koymayı tercih ettik. Ulaşılan veri setini araştırma sorularımız kapsamında coğrafi dağılımı ve çalışma alanları; etki yaratan dergi, makale ve yazarlar; tematik görünüm (anahtar kelime) ve araştırma işbirliği görünümü üzerinden analiz ettik. Araştırma bulguları yapay zekâ araştırmalarındaki gelişimin 2022 yılından itibaren ani bir ivme kazandığını gösterirken bu yükselişin 2025 yılı içinde de devam etme eğiliminde olduğunun sinyallerini veriyor. Yükseköğretimdeki yapay zekâ araştırmalarına en çok ilgi gösteren ve araştırma üreten ülkelerin başında Amerika Birleşik Devletleri bulunurken onu Avustralya, Birleşik Krallık, Çin, İspanya, Hindistan, Almanya ve Türkiye takip etti. Analiz ettiğimiz araştırmaların 20 farklı bilim alanına dağılmış olması, yapay zekânın ne kadar disiplinler arası olabildiğini gözler önüne seriyor. Yapay zekâ her ne kadar bilgisayar bilimlerine ait teknik bir konu gibi görünse de sosyal bilimlerdeki araştırmaların %45 ile pastadan en büyük payı alması, YYZ konusunun toplumsal önemini ortaya koymaktadır. Bu görünümle tutarlı olarak sonuçlar YYZ araştırmalarında etik, eğitim, öğrenme, öğretme ve eğitim teknolojileri konularının sıklıkla birlikte ele alındığını ve alandaki tematik görünümde baskın olduklarına dikkat çekiyor.

Anahtar Kelimeler: Eğitim yönetimi, Yükseköğretimde yapay zeka, Bibliyometrik analiz, VOSviewer, ai

¹⁸⁸ Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, nurdan.keles@adu.edu.tr

¹⁸⁹ Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, busra.koc@mku.edu.tr

BİR DÜNYA BIRAKIN BİZ ÇOCUKLARA

Serbil Candan¹⁹⁰, Sevil Hıraoğlu¹⁹¹,

ÖZET

2018 yılında güncellenen özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademede diğer bireylerle karşılıklı olarak etkileşim içinde bulunmaların ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da yarı zamanlı olarak verilen eğitim olarak tanımlanmıştır. Dünya’da ve artık yavaş yavaş ülkemizde de özel gereksinimi olan bireylere fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik birçok girişimde bulunmaktadır. Toplumda özel eğitime gereksinim duyan bireylere yönelik oluşan önyargılı tutum, davranış ve düşünceleri iyileştirmek ve toplumun her alanındaki engelli bireylerin haklarını ve refahını teşvik etmeyi, engelli bireylere ilişkin politik, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamın her alanında farkındalığın arttırılması, engelli bireylerin toplumla bütünleşebilmesi için önem arz etmektedir. Özel eğitim toplumda bireyler arasındaki eşitliği sağlamayı hedefleyerek herkesin eğitim hizmetlerinden eşit olarak yararlanmasını sağlar. Bu nedenle özel eğitim toplumsal gelişmeye katkıda bulunarak özel ihtiyaçları olan bireylerin de topluma katkıda bulunmalarını sağlar. Bütün bu hususlar göz önünde bulundurularak planlanan süreçte, Şehit Polis Şehit Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu ve Fahrettin Ulusoy İlkokulu, Müdürlükleri veli kaynaştırma ve farkındalık projesini birlikte yürütmüşler, projedeki uygulamalar azami iş birliğiyle gerçekleştirilmiş, proje çıktıları hazırlanan bir ölçek aracılığıyla raporlaştırılmıştır. Proje kapsamında, Şehit Polis Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu öğrenci velileri ile Fahrettin Ulusoy İlkokulu anasınıfı 5-A subesi öğrenci velileri ayda bir kez belirlenen günde ve zaman diliminde bir araya gelerek belirlenen gündem programına göre eğitim ve farkındalık çalışması yapacaklardır. Uygulamamız 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 4-5 yaş grubu (özel eğitim ve normal) öğrenci velileriyle 8 aylık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Fahrettin Ulusoy İlkokulu ve Şehit Polis Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu ile yapılan “ Ben Olamam Ki” kaynaştırma projesi birbirini destekler niteliktedir. Çalışma öncesinde velilere görseller ve sözel sorulardan oluşan basit bir tespit ölçeği uygulanmış, veriler alınmış, ailelerle yapılandırılmış-yarı yapılandırılmış formlarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek bulgu ve sonuçlara ulaşılmıştır. Katılımcı velilerimizde engelli bireylere yönelik farkındalığın olduğu tespit edilmiştir. Çalışma bulgularına göre en dikkat çeken kısım bu çalışmada velilerin tüm etkinliklere aktif katılım sağladıkları ve edindikleri farkındalığı yaşamın diğer alanlarına da taşımış olmalarının tespit edilmesidir. Ayrıca özel gereksinimli öğrencilerimizle, normal gelişim gösteren anasınıfı öğrencilerinin; belli platformlarda gerçekleştirilen etkinliklerle, belli yaşantıları paylaşarak, ortak bir ürün ortaya koyarak gelişimlerinin desteklenmesi her iki grup velilerinin farkındalığını arttırmıştır.

Projenin daha fazla veli gurubuyla uygulanması önerilerimizdendir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, kaynaştırma, farkındalık, erken çocukluk, aile eğitimi

¹⁹⁰ Öğretmen, Şehit Polis Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu, serbilela@gmail.com

¹⁹¹ Öğretmen, Fahrettin Ulusoy İlkokulu, sevilhiraoglu@gmail.com

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN İSTİHDAMINA YÖNELİK ANNELERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Mustafa Aydoğan¹⁹²,

ÖZET

Özel eğitim meslek okulunda okuyan öğrencilerin mezuniyetleri sonrasında yaşamlarını bağımsız sürdürmeleri hayati önem taşımaktadır. Özel gereksinimli bireylerin yaşam becerilerini geliştirmeleri, öz bakım becerileri kazanmaları, iş ve meslek sahibi olmaları yetersizlik tür ve derecelerine göre eğitim almalarıyla mümkündür. Bu bireylerin toplumsal hayatın her aşamasına katılması aynı zamanda sosyal devletin amaçlarındandır. Bu amaçla özel eğitim meslek okullarında özel gereksinimli bireylerin mesleki yeterlilik kazanmalarına yönelik eğitimler verilmektedir. Bu çalışmayla Tokat Özel Eğitim Meslek Okulunda okuyan öğrenci annelerinin istihdama yönelik karşılaştıkları sorunlarla ilgili görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Tokat Merkez Özel Eğitim Meslek Okulunda okuyan öğrencilerin anneleri oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile desenlenmiş ve verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Alanyazında özel eğitim meslek okulunda eğitim gören öğrencilerin istihdam edilmesinde istihdam öncesi hazırlık, iş arama-işe yerleşme ve işe yerleşme sonrasındaki sorunlar olmak üzere karşılaşılan üç grup güçlüğün vurgulanmaktadır (Karataş, 2001). Özel gereksinimli bireylerin istihdamı için gerekli yeterliğe ulaşmalarını sağlayan mesleki eğitim sürecinin iyi planlanmamasından kaynaklı olarak bu bireylerin gerekli becerilere sahip olmadan mezun olmaları, okuldan-işe geçiş sürecinin planlanmaması, işe yerleşme öncesi ve sonrasındaki sürecin iyi işlememesi gibi bir çok problem yaşanmakta ve bu bireyler verimli eğitimi alamadıkları için istihdam edilmeleri olumsuz yönde etkilenmektedir (Eratay ve Eldeniz, 2013; Yılmaz, 2004). Özel gereksinimli bireylerin meslek edinimleri ve işe girişlerini kolaylaştırmak amacıyla bazı mesleki becerilerin ve mesleki beceriler arasında yer alan günlük yaşam becerilerin bu bireylere öğretiminin sağlanması maksatıyla Özel Eğitim Meslek Okulunda Mobilya Teknolojileri, Metal İşleri, Yeme İçme, Konaklama ve Seyahat, Giyim Teknolojileri bölümlerinin açıldığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada Tokat Özel Eğitim Meslek Okulu öğrenci annelerinin çocuklarının istihdamına yönelik olarak görüşlerinin alınması, bu konuda yaşadıkları sorunların belirlenmesi, yaşanan sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel bir çalışma olarak nitel araştırma yöntemiyle desenlenmiştir. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde açıklanması için nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Görüşme yöntemi nitel araştırmalarda en yaygın kullanılan yöntemdir. Görüşme yönteminde araştırılmakta olunan konu ile ilgili önceden hazırlanmış sorularla ya da o anda eklenen amaçlı sorularla görüşülen kişinin duygu ve düşüncelerini sistematik olarak ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın katılımcılarını Tokat Özel Eğitim Meslek Okuluna devam etmekte olan öğrencilerin anneleri oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Özel Gereksinimli Bireyler

¹⁹² Öğretmen, Tokat, mustafa-aydogan@hotmail.com

ÖZET

Bu proje, ebeveynlerin çocuk gelişimi konusunda farkındalıklarını artırmayı ve etkili ebeveynlik becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen, haftalık kitap sunumları ile ebeveynlere çocuk yetiştirme sürecinde nasıl daha sağlıklı ilişkiler kurabilecekleri konusunda rehberlik edecektir. Kitaplar, ebeveynlere pratik ipuçları ve stratejiler sunarak, çocuklarla daha dengeli ve güvenli bir ilişki kurmalarına yardımcı olacaktır.

Projenin ilk aşamasında, katılımcı ebeveynler altı hafta boyunca interaktif oturumlara katılacaklardır. Bu oturumlar, grup rehberliği, ısınma etkinlikleri ve kitap sunumlarından oluşacak, ardından kitaplar üzerinde tartışmalar yapılacaktır. Örneğin, "Sevmek Yetmez" kitabı güvenli sınır koymanın önemine değinirken, "Kurtarıcı Mısın, Kurban Mı?" kitabı ebeveynlerin çocuklarına daha sağlıklı bir şekilde nasıl destek olabileceklerini anlatmaktadır.

Ebeveynler, öğrendikleri bilgileri yaşamlarına adapte edebilmek için uygulamalı etkinliklere katılacaklar ve rehber öğretmen, ebeveynlerin tutumlarını gözden geçirmelerini sağlayacak sorular sorarak derinlemesine düşünmelerini teşvik edecektir. Ayrıca, "İletişimsizlik Becerisi" ve "Çocuklar İçin Beş Sevgi Dili" gibi kitaplar, sağlıklı iletişim ve disiplin konularında ebeveynlere rehberlik edecektir. Bu sayede, ebeveynler çocuklarıyla daha sağlıklı, etkili ve güvenli ilişkiler kurma konusunda önemli beceriler kazanacaklardır.

Eğitim ve Bilinçlendirme Kampanyaları:

Veliler için farkındalık kampanyaları, çocukların gelişim süreçleri hakkında bilgi eksikliklerini gidermeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda düzenlenecek atölye çalışmaları, ailelerin çocuklarının sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimini daha iyi destekleyebilmeleri için gereklidir. Atölyelerde, çocuk eğitimi, pozitif disiplin, psikolojik gelişim ve empatik ebeveynlik gibi konular işlenebilir. Ayrıca, toplum temelli yaklaşımlar kapsamında ailelere yönelik seminerler ve çevrimiçi kurslar düzenlenebilir. Okul öncesi ve ilkökul düzeyindeki çocukların ebeveynlerine özel programlar da oluşturulabilir. Milli Eğitim Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak okullarda ailelerin çocuklarıyla ilişkilerini güçlendirecek projeler geliştirilmesi sağlanabilir. Halk Eğitim Müdürlüğü ve üniversitelerle ortak programlar yürütülerek, akademik araştırmalar ve uygulamalı eğitimler düzenlenebilir. Ayrıca, okullarda aile okulu kursları açılarak ebeveynlere çocuklarla sağlıklı iletişim, ebeveynlik becerileri geliştirme konularında eğitim verilebilir.

Anahtar Kelimeler: öğrenmek aile yaklaşım süreç kitap

¹⁹³ Öğretmen, Karaman, yaseminhayta33@gmail.com

ÖZET

Tarih sadece geçmişti anlamak için değil , geleceği şekillendirmek için önemlidir. Geçmişe ait bilgi edinmek kadar , bu bilgilerin güncel sorunlarla başa çıkmada önemi büyüktür.

Müzeler bu tarihsel birikimin aktarıldığı yerlerdir. Bir kültürün , günlük yaşamın, geleneklerin , giysilerin, ritüellerin, yemeklerin canlandırılmasının etkili bir yoludur.

Gelenekler ,bir toplumun kültürel mirasını oluşturan en önemli unsurlardan biridir.Bu oluşumun gelecek nesillere aktarılmasının en etkili yollardan biri , onları deneyimleyerek öğrenmektir. Bu amaçla düzenlenen ‘ Yaşayan Canlı Müze ’ etkinlikleri, kayıt altına alınan , canlandırılarak yönetilen muhteşem bir deneyim sunar. Bu etkinlik tarihi , geçmişten günümüze ulaşan düğünler , bayramlar, halk oyunları , geleneksel el sanatları ve yemek kültürü gibi unsurları araştırır ve müze ortamında canlandırır. bu bağlamda öğrencilerimiz kültürümüzü yansıtmak ve tanıtmak için ev eşyaları, kültürel objeler, otantik takılar , yöresel giysiler, eskiden kullanılan iş alet ve gereçleri, toprak kaplar... temin ederler. Bu etnik nesneleri ,canlı müze , yoluyla sunarlar.

Yaşayan Canlı müzede;

Ev eşyaları getiren öğrenci , o eşyanın kullanımını göstererek ,

- İş alet ve gereci getiren öğrenci, o aletin kullanım şekline göre poz vererek,

- Yöresel giysiler getiren öğrenciler , giyip sergileyerek,

Takı getirenler , takıları takarak,

Yöresel yemek getiren öğrenciler , bunları geleneksel şekilde sunarak, Ev eşyaları ve duvar süslerini uygun ortamlar hazırlayıp sunarak,

Çeşitli ritüel hazırlayan öğrencilerimiz, (kız isteme, sünnet, asker uğurlama ...) bu ritüelleri sahneleyerek, tüm öğrenciler heykel gibi durup uygulamalı olarak gösterirler. İzleyenler bu müzeyi bal mumu heykel müzesi zannedebilir.Programa aynı zamanda döneme ait müzikler eşlik eder.

Canlı müzeler aynı zamanda yaşayan müzelerdir.Canlı müzeler,kültürel çeşitliliği sadece sergilemekle kalmazlar. Aynı zamanda bu çeşitliliğin geçmişteki etkilerini ve toplumdaki bağları göz önüne serer.

Geleneksel müzeler , genellikle sergilenen nesneler ve yazılı bilgilerin yönetimine tarihi olayları anlatırken , yaşayan canlı müze anlayışı bu deneyimi daha etkileşimli ve etkileyici bir hale getiriyor.Öğrenciler tarafından sergilenen canlı müze etkinlikleri , geçmişin önemli kişilerini ve olaylarını, kültürünü canlandırarak öğrenmeyi daha eğlenceli ve kalıcı hale getiriyor.

Bu etkinlikler eğitimi , sadece kitap sayfalarına değil , sahneye taşıyan etkili bir prosedürdür.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Kültür, Müze

¹⁹⁴ Öğretmen, Isparta, sevilantalya@gmail.com

¹⁹⁵ Öğretmen, MEB, soyyigit.tubaa@gmail.com

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS ÖĞELERİNE BİR ÖRNEK: HALK TAKVİMİ ÇALIŞMASI

Filiz Köksal¹⁹⁶,

ÖZET

Halk kültürümüzün kökünü de gelenek ve göreneklerimiz teşkil eder. Halk takvimlerinin yüzyıllardır süregelen halk kültürünün aktarımında ve toplumsal hafızayı canlı tutmada, nesillerden nesile depolamada önemli roller vardır. Sosyal bilgiler derslerinde kültürel miraslardan oluşan somut olmayan kültürel oluşumların kavranması önemli yer tutar. Halk takvimleri, yörelerin doğal ve kültürel ortamının ürünleridir. Takvimlerin saati, coğrafyası ve zamanlıklarının uyum standartlarıdır. Milletlerin sözlü ve kültürel hafızalarıdır. Unutulmamaya yüz tutmakta olan kültürel miraslarımız arasında yer almaktadır.

Bu çalışma, Gümüşhane yöresinde uzun deneyimler sonucu elde edilen sonuçlar, yüzyıllardan beri devam eden zamanların sunulduğu, halk takvimini ve takvimin tarafından bilinmeyen bilgilerin tespit edilmesi, takvim olarak özet olarak kullanılması amacıyla yapılmıştır.

Çalışma nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. 50 öğrenci ile halk takvimine ilişkin görüşme görüşme tekniği yürütülmektedir. 50 yaş üstü bireylerle görüşme görüşme sistemi ile sözlü tarih çalışması yapılmıştır. Elde edilen verilerden halk takviminin özellikleri, iki aya ait iki resim üzerine çizilmiş ve veriler betimsel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Ayrıca elde edilen veriler, anlaşmalar arasındaki yazılım programları kodlanarak daha sonra videolandırılmıştır.

Yapılan 50 kişilik gruplara ayrılmış halk takvimini programlamayı sağlayan durum analizlerinin sonuçları en çok bilinen ayların Mart ve Karakış olduğu, halk takviminin genellikle 50 yaş üzerindeki bireyler tarafından bilindiği, insanların bu somut olmayan halk kültürü bilmeleri tespit edilmiştir. Yöresel takvimde halk edebiyatının, kültürel ve tarihin, sosyal hizmetlerin ve ekonomik yaşamışlıkların, folklorik kültürümüzün izlerinin görüldüğü ortaya çıkarılmıştır. Halk takviminin görsel ve karalama dosyalarının içerdiği materyaller bulunmaktadır .

Halk takvimlerinin halk kültürlerinde önemli rolü olduğu, toplumların ekonomik, iklimsel, doğa koşullarının takvimlere yansıtıldığı tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler derslerinde bu önemli kültürel miraslarımızın, halk takviminin, materyal olarak bütünleştirilmesi somut olmayan kültürel bilgilerin kavranması açısından önemli yerlerin sunulduğuna ulaşılmıştır.

Halk takvimleri ile ilgili diğer sistemlerde depolama çalışmaları yapılabilir. Oluşturulan eğitimin sosyal bilgiler derslerinin kültürel mirasların aktarılabilir ile ilgili konularının öğretimini kolaylaştırması.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Sosyal Bilgiler, Halk Takvimi

¹⁹⁶ Öğretmen, Mustafa Canlı Bilim ve Sanat Merkezi, Gümüşhane, filizkoksal29@gmail.com

ÖZET

Çevre; canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı ifade etmektedir. Son yıllarda çevre sorunlarının artması, çevrenin korunması ile ilgili farkındalık oluşturma'nın önemini daha çok arttırmıştır. Çevre sorunlarının azalması için izlenecek ilk yolun, çevre

bilincine sahip bireyler yetiştirilmesi olduğu artık tüm kesimler tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ayrıca gelecek nesillerin daha sağlıklı ve güvenilir bir ortamda yaşamalarını sağlamak amacıyla, çevreye duyarlı insanlar yetiştirebilmenin gerekli olduğu gerçeği ve bunun en birincil yolunun da etkili bir çevre eğitimi olduğu giderek daha çok anlaşılmaktadır. Bu bilince sahip insanların yetiştirilmesinde çevre eğitiminin rolü büyüktür. Çevre eğitimi; çevreye duyarlı ve çevre koruma konusunda olumlu tutum ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlamakta ve çevre sorunlarının çözümünde de en üst noktada yer almaktadır. Gerek ders programlarının içeriği ile gerekse ders dışı proje ve etkinliklerle öğrencilerimize bu önemli değeri kazandırmak en önemli eğitim hedefimiz olmalıdır. İşte bu amaçla “çevrem temiz” çalışmasını hazırlamış bulunmaktayız. Nitel araştırma yöntemlerinden ön test son test tekniği kullanılmıştır. İlk olarak çalışmanın amaçları belirlenmiştir. Çevresine karşı duyarlı , çevreyi kirletmeme eğilimde olan, evsel atıkların ve diğer tür atıkların olası zararlarının farkında bireyler yetiştirmek amaçlar olarak belirlenmiştir. Daha sonra uzman görüşü alınarak hazırlanan ön test okulumuzdaki öğrencilere uygulanarak, ilgili amaçlara yönelik öğrencilerin ön bilgileri ve hazırbulunuşluk düzeyleri ölçülmüştür. Daha sonra ilgili hedeflere ulaşmak amacıyla öğrencilerimize yönelik okul içinde ve okul dışında bizzat kendilerinin katılımcı olduğu, yaparak ve yaşayarak öğrenecekleri öğrenme etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu etkinlikler içerisinde, çevre temizliği yapmak, temiz bir çevre içerisinde yaşamak konulu resim ve şiir etkinlikleri düzenlemek, temiz çevre konulu belgesel ve slaytlar izlemek, konu uzmanlarından temiz çevrenin önemini anlatan panel ve konferanslar düzenlemek vb. etkinlikler yapılmıştır. Tüm bu etkinlikler esnasında öğrencilere pekiştirici dönütler verilerek, kalıcı davranış değişikliğinin oluşması sağlanmıştır. Çalışmanın son aşamasında aynı gruba son test uygulanmıştır. İstenen amaçlara hangi oranda ulaşıldığına dair analizler ortaya konmuştur. Çalışmanın başında belirlenen hedeflere büyük ölçüde ulaşıldığı sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmaya ait tüm verilerin analizlerine poster sunumda yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Temizlik, Değerler, Eğitim

¹⁹⁷ Öğretmen, TOKİ Çelebi Mehmet İlkokulu Amasya, hceylan74@hotmail.com

EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN ETİK İLKELERE UYGUN DAVRANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Mahmut Çıtırık¹⁹⁸, Muhammet Kart¹⁹⁹,

ÖZET

Etik sorumluluklar, toplumsal hayatı ve insan yaşamını olduğu gibi okuldaki süreçleri de düzenlemektedir. Öğretmen, yönetici, veli ya da öğrenci olsun herkesin okul çatısı altında birbirlerine karşı üstlendikleri etik sorumluluklar, onların iletişim ve ilişkilerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü okullar işleyiş bakımından durağan değil dinamik bir yapıya sahiptir. Okullar varoluşları itibarı ile etik ikilem durumlarının sıklıkla ortaya çıktığı ortamlardır. Etik ikilem durumları sonucu ortaya çıkan karmaşalar okul ortamında her yöndeki iletişime zarar verebileceğinden, okullarda enerji kaybına, verim düşüşüne yol açabileceğinden bu ortamlarda yaşanan etik ikilem durumlarının incelenmesi önem taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmada farklı okul türlerinde görev yapan öğretmenlerin yaşadıkları etik ikilem durumlarını ve bu etik ikilem durumlarına ilişkin seçtikleri çözüm yollarını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Literatür incelemeleri ve mevcut uygulamalara bakıldığında, değişik türdeki okullarda ve kurumlarda yöneticilerden kaynaklanan bazı etik dışı uygulamalarla karşılaşılmaktadır. Okullarda ve kurumlarda daha verimli bir çalışma ortamının sağlanarak okul ve kurum ikliminin iyileştirilmesi, olumlu okul ve kurum kültürünün gelişmesine katkı sağlanması ve böylece okulun ve kurumun başarısının arttırılmasında, yöneticilerin etik dışı uygulamalarının belirlenmesi ve çözümüne yönelik öneriler geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı, farklı branşlardaki öğretmen görüşlerine göre eğitim yöneticilerinin öğretmenler, öğrenciler, veliler ve okul personeline yönelik etik dışı uygulamalarının neler olduğunu belirlemek ve etik dışı uygulamalarının önlenmesine yönelik uygulanabilir öneriler geliştirebilmektir.

Bu çalışmanın konusu “Eğitim Yöneticilerinin Etik İlkeler Uygun Davranmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” dir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımıyla tasarlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni ile çalışma konusu hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmak amaçlanmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan altı açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu amaçla, Şanlıurfa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda farklı branşlarda çalışan 30 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

Araştırma bulgularına göre, eğitim yöneticileri öğretmenler, öğrenciler, veliler ve okul personeline yönelik olarak değişik türde etik dışı uygulamalarda bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin etik dışı uygulamalarının önlenmesi için yasal ve pedagojik düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Etik, Eğitim Yönetimi Etiği, Örgütsel Sinizm

¹⁹⁸ Giresun, mahmutcitirik@gmail.com

¹⁹⁹ Öğretmen, Şanlıurfa, muhammetkart01@gmail.com

HELİKOPTER EBEVEYNLİK VE SINIF ÖĞRETMENLERİ: SINIFI KİM YÖNETİYOR

Yusuf Dumak²⁰⁰,

ÖZET

Çocuğun yetiştirilme sürecinde tutarsız bir şekilde sergilenen otoriter tutum ve aşırı korumacı tutum olarak ifade edilen helikopter ebeveynlik tarzı; çocuğun kendi yaşından bağımsız olarak onları kontrol etme arzusu, öz yeterliliğini geliştirmeme, çocukların gerçek anlamda sevmedikleri etkinlikleri yapmaya maruz bırakma, farklı konularda ders aldırma ya da başkaları ile sosyalleşmesini engelleme gibi yaklaşımların yer aldığı bir çocuk yetiştirme biçimi olarak değerlendirilmektedir. Helikopter ebeveynlik teknolojinin ve küreselleşmenin de etkisiyle günümüzde daha çok ön plana çıkmakta ve çocukların bütünsel olarak gelişimlerini etkilemeye başlamaktadır. Özellikle yaşlarından bağımsız olarak okulöncesi dönemden üniversiteye kadar geçen akademik süreç ele alındığında ebeveynlerin bu süreç içerisinde çocukların akademik başarılarını her şeyden üstün görmeleri ciddi bir tehdit oluşturmakta ve sadece çocuğu değil aynı zamanda diğer eğitim paydaşlarını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Helikopter ebeveynlik tarzını benimseyen ebeveynler çocukların ders süreçlerinde öğretmenleri yönlendirerek onların mesleki açıdan yıpranmalarına ve mesleklerini doğru bir şekilde icra etmelerine engel teşkil edebilmektedir. Öğretmenlerin kendi rollerini gerçekleştirme konusunda sık sık eleştirilerde bulunan helikopter ebeveynler belirli bir süre sonra sınıf içi etkinliklere de müdahalede bulunarak öğretmenin sınıf için performansında düşmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle günümüzde yaşanan dijitalleşme ile birlikte giderek önem kazanmaya başlayan helikopter ebeveynlik algısı hem çocuğu hem de çocuğun eğitim hayatını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Bu araştırma, helikopter ebeveynlik tarzının sınıf içindeki etkilerini inceleyerek, konuyu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Helikopter ebeveynlik kavramı, aşırı müdahaleci bir ebeveynlik tarzını ifade ederek çocuk gelişimine çeşitli etkileri bulunmaktadır. Araştırma, helikopter ebeveyn davranışlarının, iletişimin, çatışmaların, öğrenme süreçlerinin, ve beklentilerin sınıf ortamına etkilerini derinlemesine incelemektedir. Öğretmenlerin görüşleri, helikopter ebeveynlikle başa çıkma stratejilerini anlamak, etkili iletişim yöntemleri geliştirmek ve sınıf içindeki etkileşimi optimize etmek için önemli ipuçları sunmaktadır. Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin bu konuda farkındalığını artırmak, sınıf ortamındaki ilişkileri güçlendirmek ve öğrenci başarısını desteklemek adına değerli bir katkı sağlamaktadır. Anne ve babanın tutumu çocuğun gelişimi açısından oldukça önemlidir. Ailenin çocuk için hazırlamış olduğu ortam çocuğun olgunlaşması ve yetişmesi ile ilişkili olan her davranış temelde ebeveynlik ile açıklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Helikopter Ebeveyn, Öğretmen, Değişen Roller

²⁰⁰ Öğretmen, Elazığ, yusufdumak@gmail.com

EDEBİ BİR METNİN ÇÖZÜMLENMESİNDE "YARATICI YETKİNLİK" KAVRAMI

Mamyrova Ainura²⁰¹, Azhimatova Nurzat, Anarbaeva Zulfinaz,

ÖZET

Тем не менее, вы можете быть уверены в том, что йетиштирмектир и еще раз подумают, что вы хотите, чтобы это произошло. Если вы хотите, чтобы это произошло, и это произошло, вы можете получить ярость или ярость, когда курамсал каврамларыни сунмактадыр. Если вы хотите, чтобы в ходе анализа были получены дополнительные сведения, вы можете получить дополнительные сведения. Если вы хотите, чтобы мы провели анализ и были уверены в том, что у вас возникнут еще какие-то проблемы, например, если вы хотите, чтобы они были в порядке. Если вы хотите, чтобы все было в порядке, вы можете использовать технологическую технологию или оборудование для наружного применения.

Öncelikle «yaratıcılık» kavramını tanımlamamız arzu edilir. Bu kavramı kapsamlı bir şekilde analiz eden Rus filozoflar Н.А.Бердяев [1], И.А. Беляев [2], В. Яковлев [3] bir tanım verdi. Yaratıcılık yeni bir şeyin yaratılmasıdır, iste bu yaratıma yol açan faaliyet süreci, bireysel bir yazarın zihinsel çalışmasının sonucudur. нажмите кнопку «Душюнменин» или «Sıkı çalışmanın sonucudur». Яратыджилык, в свою очередь, должен сделать это, но вы можете сделать это, а затем сделать это в течение длительного времени. Шимди бу, yaratıcılığın büyük ölçekli bir tanımıdır. В случае, если вы хотите, чтобы ваши действия были окончены, вы можете использовать их, чтобы получить больше информации о вашем доме. душ, кэнди басына буларак вея китаплардаки хазыр чеваплары багымсыз оларак ишлейрек, гелиштиререк и тамамлайарак янитламасыдыр. В некоторых случаях, современная система системной защиты становится неэффективной, если вы хотите получить доступ к ярости, университетские программы расширения бизнеса и ярости мезунун, хем окулдан, хем де курумдан. чикмасы герекир. Если вы хотите, чтобы это произошло, вам придется еще раз вернуться к работе. Термины «yeterlilik» (лат. лат. ingilizceye çevrildiğinde «uymak», «uymak», «uymak» anlamına gelir) şu şekilde tanımlanmıştır: «yetkin, çeşitli alanlarda bilgiye sahip Yetkin bir uzmandır. Йеткинлик, » birinin sorunlarının ийи фаркында олан «бир кишидир (С.И.Ожегов) [4, 268]. «Еткин — билен, билен, ба, бир шейи тамамен билен кишидир. Йеткили, биршее карар верме, биршейи хаккинда гючлю бир фикир верме конусунда кенди билгисине вея йеткисине сахип бир кишидир. «Еткинлик, белирли бир кишие эманет эдилен сорулар, ишлердир. Йеткинлик, бир конунун вея кишинин йеткисидир» (К.К.Юдахин) [5, 293]. «Етерлилик, херханги бир альанда, аланда белирли бир сонукун эльде эдилмеси, итибар казанилмасы, биринин меслеки бечерисинин, башарыларынын бир гестергесидир. казандыгы, башкаларыныны фаалиетлерини озюмседиги, как и старые добрые дела, и банлары, которые мы называем кулланабилецегинин, как энтелектуэль, психологи, ахлаки и фаалиет (ишлевсел) дурумудур. Йеткинлик, уйгун бир давраниш модели, алгоритм, этикили сонучлар эльде етмек ичин эйлемлери герчеклештирменин йолларидир...» А.Муратов [6, 60-63]).

Авторы: Мамырова Айнура, Ажиматова Нурзат, Анарбаева Зульфиназ

Anahtar Kelimeler: edebiyat, edebi metin, yaratıcılık, yetkinlik, yaratıcı yetkinlik

²⁰¹ Oş, ajnuramamyrova@gmail.com

ÖZET

Yaşadığımız dünyanın ana oksijen kaynağı ormanlarımız hızla yok olmaktadır. Oksijen doğanın eşsiz varlığı olan yeşilin, en çok da ağaçların bize armağanıdır. Yaşama armağanıdır. Ormanlarımızın, ağaçların yok olması ekosisteme zarar vermektedir. Ekosisteme bağlı diğer canlı türleri de yok olma eşğine gelmektedir. Yok olan her ağaç dünyanın yavaş yavaş yok olması anlamına gelmektedir.

Her sene artış gösteren orman yangınları canlılığın geleceğini tehlikeye sokmaktadır. Gözlerimizin önünde yok olup giden hektarlarca alan geride bıraktığı kül ve karbondioksit gazı ile dünyamızı olumsuzluklara sürüklemektedir. Kül olan ağaçlarımızın yerine fidanlar dikilmediği sürece atmosferdeki oksijen oranının düşüşü şimdilik fark edilmese de ya da fark edilse ama sorun yaratacak bir düşüş olmasa da ileride ciddi bir eksiklik oluşturabilecektir.

Bu proje ile öğrencilere; Neredeyse yok olmaya yüz tutmuş fidan dikme alışkanlığını tekrar kazandırmak, çocuklarımıza, ailelerine, çevreye ağaç ve orman sevgisini aşılamak, bu sevgiyi artırmak, ağaçların ve ormanların yararları hakkında çocukları bilgilendirmek, ormanları, çevremizdeki ağaç ve bitkileri korumak için yapmamız gerekenleri öğretebilmek amaçlanmaktadır.

Proje her yıl birinci sınıfa başlayan öğrencilere uygulanmaktadır. Öğrenci ve velileri ile bir toplantı yapılarak proje tanıtılmaktadır. Toplantıda projenin yürütülmesi ve organizasyonlarla ilgili bir komisyon kurulmaktadır. Komisyon okul idaresi ve belediye ile görüşerek fidan dikilecek alanı belirler. Fidan dikilecek alana uygun ağaç türlerinin belirlenmesi amacıyla ziraat mühendisleri ile görüşmeler yapılır ve dikilecek ağaç türleri belirlenir. Her öğrenci ve ailesi dikeceği fidanı kendisi temin eder. Fidanlar temin edildikten sonra Orman Haftası içinde, öğrenci ve ailelerinin katıldığı bir etkinlikte fidanlar toprakla buluşturulur. Öğrenciler mezun oluncaya kadar 4 yıl boyunca fidanın bakımını (sulama, budama, gübreleme) kendileri yaparlar. Mezun olduktan sonra da fidanın bakımını yapmaya devam ettikleri gözlenmiştir. Tutmayan ya da süreç içinde zarar gören fidanların yerine zaman kaybetmeden yenisi dikilmektedir.

Sonuç olarak öğrenciler, fidan dikme alışkanlığı kazandılar. Ağaç ve orman sevgisi kazandılar. Ağaçların, ormanların yararları hakkında bilgi sahibi oldular. Diktikleri fidanın kendileriyle beraber büyüdüğünü gözlemlemekten büyük mutluluk duydular. Ağaçları ve bitkileri koruma konusunda daha hassa davranmaya başladılar.

Anahtar Kelimeler: fidan, orman, çevre eğitimi

²⁰² Öğretmen, TOKİ Çelebi Mehmet İlkokulu AMASYA, davutek@hotmail.com

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ İÇİN REHBERLİK VE SOSYAL ANLAYIŞI TEŞVİK PROJESİ

Semra Çiftçi²⁰³,

ÖZET

Bu proje, okullarımızda belirlenen risk gruplarının akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla, kurumlar arası işbirliğinden faydalanarak uygulanacak rehberlik faaliyetleri geliştirme projesidir.

Projenin temel amacı, belirlenen risk gruplarındaki öğrencilerimizin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek, nihayetinde her açıdan sağlıklı bireyler olarak hem eğitim sistemimize, hem de topluma kazandırmaktır.

Eğitim sistemi içerisinde yer alan her öğrenci, bireysel farklılıkları ve çeşitli yaşam koşulları nedeniyle farklı risk faktörlerine maruz kalabilmektedir. Bu risk faktörleri, öğrencilerin akademik başarılarını, sosyal ilişkilerini ve genel yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Özellikle risk grubundaki öğrenciler, okul terkleri, düşük akademik başarı, davranış problemleri ve duygusal zorluklarla daha sık karşılaşmaktadır. Bu bağlamda, risk grubundaki öğrencilere yönelik rehberlik faaliyetleri, onların bu olumsuzluklarla başa çıkmalarına yardımcı olmak, potansiyellerini ortaya çıkarmalarına destek olmak ve sağlıklı bir gelişim süreci geçirmelerine yardımcı olmak açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bu proje, risk altındaki öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeyi, bu ihtiyaçlara yönelik etkili çözümler geliştirmeyi ve uygulamayı amaçlamaktadır.

PROJENİN GEREKÇELERİ Akademik Başarıdaki Düşüş: Risk grubundaki öğrenciler genellikle, düşük motivasyon, öğrenme güçlükleri ve yetersiz akademik destek nedeniyle başarıda geri kalmaktadır. Bu durum, öğrencilerin eğitim hayatlarında devamlılığı olumsuz yönde etkilemekte ve uzun vadede okul terki gibi sonuçlara yol açabilmektedir.

Davranışsal Sorunların Artışı: Risk altındaki öğrencilerin, duygusal ve psikolojik zorluklar yaşamaları nedeniyle okul içinde ve dışında olumsuz davranışlar sergileme olasılıkları yüksek olmaktadır. Bu sorunlar hem kendi eğitim süreçlerini hem de diğer öğrencilerin öğrenme ortamını olumsuz etkilemektedir.

Duygusal ve Psikolojik Destek Eksikliği: Risk grubundaki öğrenciler, ailesel veya çevresel faktörler nedeniyle yeterli duygusal desteği almakta güçlüklerle karşılaşabilmektedir. Bu durum, öğrencilerin duygusal yönden zorlanmalarına ve kendilerini sosyal çevrelerinden izole etmelerine neden olabilmektedir.

Sosyal Uyum Problemleri: Bu gruptaki öğrenciler, arkadaşlık ilişkilerinde zorlanabilmekte ve sosyal dışlanma gibi durumlarla karşılaşabilmektedir. Sosyal destekten yoksun kalmaları, onların okul yaşamında ve genel gelişimlerinde zorluklar yaşamasına sebep olabilmektedir.

²⁰³ Öğretmen, mevlana mahallesi 745.sokak Tuğra Park Sitesi D blok daire :20 Atakum/SAMSUN, semraciftci55@gmail.com

Okul Terk Riski: Akademik başarısızlık ve sosyal uyum sorunları bir araya geldiğinde, öğrencilerin okulu bırakma olasılığı artmaktadır. Bu proje ile erken müdahale sağlanarak okul terkinin önlenmesi hedeflenmektedir.

Fırsat Eşitsizliği: Bu proje, fırsat eşitliği oluşturmak ve risk grubundaki öğrencilerin eğitim, sağlık ve sosyal imkanlardan tam anlamıyla faydalanmasını sağlamak için tasarlanmıştır. İlçemizde öğrenim gören tüm öğrencilerimizin ihtiyaç duydukları önleyici, tamamlayıcı ve iyileştirici rehberlik faaliyetlerinden faydalanabilmesi, okullarımızda eğitimöğretim süreçlerinin daha sağlıklı yürütülmesi için önemli bir faktör olarak değerlendirilmiş, böylelikle risk grubunda yer alan öğrencilerimiz için kurumlar arası işbirliği içerisinde bir projenin hayata geçirilmesi için yola çıkılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dezavantaj, Eğitimde Fırsat Eşitliği, Risk Grupları

ÖZET

Yörük kültürü, göçebe bir yaşam tarzına dayanan Türk kültürüdür. Doğa ile iç içe, geleneksel el sanatları, müzik ve oyunlarla zenginleşmiş bir kültürdür. Yörük oyunları ise bu kültürün bir parçasıdır. Sosyal bağları güçlendirip, eğlendiren ve kültürel değerleri yaşatan etkinliklerdir. Geleneksel Yörük Oyunları Projesi, bu oyunların yaşatılması, tanıtılması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla başlatılan bir çalışmadır. Alanya ilçesinde Geleneksel Yörük Oyunları Projesi 2023 yılında başladı. Projenin ilk etabında yörük oyunları öğrencilere öğretildi ve Alanya Turizm Şenliği'nde sergilendi. 2024 yılında projenin ikinci etabı başlatıldı. Bu etapta 12 Yörük oyunu belgesel için kayıt altına alındı. Geleneksel Yörük oyunlarının kayıt altına alınması ve oyun kültürünün 7'den 70'e tanıtılarak gelecek nesillere aktarılması için başlatılan projede her oyun farklı mekanlarda ve farklı ekipler tarafından oynanarak çekildi. Projede Alanya'nın tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri de tanıtıldı. Geleneksel Yörük Oyunları Projesi kapsamında; Börü, Gübüdük, Tamga (Damga), Terzi, Uçan Koçan (Oyunun 5 farklı versiyonu Halka, Kozalak Yıkma, Kuş Kondu, Hedef Vurma, Yarıştırmak), Aksır, Manış, Babiç Yandı, Kös, Birdirbir, Follukfos ve Küme oyunları belgesel ile kayıt altına alındı. Hamit Özçelik İlkokulu 1-B sınıfı öğrencileri FOLLUKFOS oyununu sergileyerek görev aldı. Gündoğmuş'un Bedan Köyü Harmanlık Yaylası'na ait bir oyundur. Yörük oyunlarını çocuklara öğretirken kullanılan başlıca yöntemler görsel anlatım, deneyimsel öğrenme, hikâye anlatımı, adım adım öğretim, iş birliği, yaratıcı drama, doğa ile etkileşim ve pekiştirme gibi metotlardır. Hedefler: Geleneksel yörük oyunlarını öğretmek ve yaşatmak, daha geniş kitlelerce tanınmasını sağlamak, Genç nesillerce kültürel bilincin artması ile yerel kültürü korumak, Belgesel çekimlerinin yapılması sayesinde oyunların kayıt altına alınmasını sağlamak, Toplumsal bağların güçlenmesi ve kültürel etkileşimin artmasını sağlamak, Öğrencilerin fiziksel ve duygusal gelişimlerini desteklemek, onlara sosyal beceriler ve disiplin kazandırmak, yaratıcılığı teşvik edip doğa ile bağ kurmalarını sağlamaktır. Kültürümüzün bir ögesi olan Alanya Yörük Oyunları ve bu oyunlara ait Yörük kültürü araç-gereçleri tanıtılmış, oyunlar oynanarak ve izleyicilere sergilenerek gelecek kuşaklara aktarılması sağlanmıştır. Bu çalışmanın hedef kitlesi olan öğrencilere şunlar kazandırılmıştır: Ekip çalışmasının önemini öğrenmişlerdir. Grup etkinliklerinde kurallara uyulması gerektiğini kavramışlardır. Odaklanmanın önemini fark etmişlerdir. El ve göz koordinasyonu gerektiren belirli hareketleri yapabilmeyi öğrenmişlerdir. Savunma taktiklerini kavramışlardır. Bedensel koordinasyon gerektiren becerileri geliştirmişlerdir. Sözel yönergelere uygun olarak hareket etmeyi öğrenmişlerdir. Başkalarıyla ilişkilerini yönetebilmeyi becermişlerdir. Aldıkları sorumluluğu yerine getirmeyi başarmışlardır. Geri dönüşüm sayesinde atık malzemelerden yeni materyaller yapmayı öğrenmişlerdir. Dijital dünyadan uzaklaşarak doğa gibi alanlarda daha çok zaman geçirmeyi keşfetmişlerdir. Sonuç olarak, bu proje sayesinde öğrenciler hem eğlenmiş hem de atalarının oyunlarını öğrenip önemli beceriler kazanmışlardır. Ayrıca, kişisel gelişimlerine katkı sağlandığı da gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel, kültür, geçmiş, atalarımız, oyun

²⁰⁴ Öğretmen, Hamit Özçelik İlkokulu Alanya, empati-0@hotmail.com

²⁰⁵ Öğretmen, Vakıfkebir Halk Eğitim Merkezi, cakirli61@hotmail.com

KÜLTÜREL MİRASTA UÇAN KOÇANIN MACERALARI

Çiğdem Yıldız²⁰⁶, Cemil Kılıç²⁰⁷,

ÖZET

Yörük oyunları kültürümüzün bir parçası olarak her nesilden bir diğerine aktarılan önemli geleneklerdir. Alanya ilçesi birçok farklı kültürel mirasıyla oldukça öne çıkan bir ilçedir. Yörük yaşamı çeşitliliği ile geleneklerde yer alan oyunlarıyla da mirası oluşturan kalıcı izdir. Bundan yola çıkarak Geleneksel Yörük Oyunları projesinde yer aldım. Projenin amacında bölgede yaşayan yörüklerin hayat tarzları, giyim kuşamları, yörük çadırları ile beraber bu anlayışı yansıtan eğlenceli oyunları derlendi, günümüze uyarlanarak sahnelenmesi amaçlandı. Yörük Oyunlarından Uçan Koçan oyununu sahneledik. Amacımız yalnızca eğlence değil; grup çalışması ile birlikte geleneklerimizin kuşaktan kuşağa aktarılmasıydı. Kullandığımız metotlar doğaçlama, hikayeleştirme, anlatım, gösterip yaptırma, yaratıcı drama, rol oynama gibi çocuğa doğrudan ulaşan yöntemlerdi.

Hedeflerimiz: Kültürel Mirası Aktarmak, Sosyal Becerileri Geliştirmek, Duygusal ve Psikolojik Gelişimi Desteklemek, Yaratıcılığı ve İleri Düşünmeyi Teşvik Etmek, Toplumsal Değerleri Öğretmek, Aile Bağlarını Güçlendirmek

Yörük oyunlarının okullarda eğitim programlarına entegre edilmesi, çocukların erken yaşta bu kültürel mirasa sahip çıkmalarını sağlar. Öğretmenlere yönelik eğitimler düzenlenerek, yörük oyunlarının eğitim müfredatına dahil edilmesi teşvik edilebilir. Ayrıca, okullarda düzenlenen kültürel etkinliklerde, çocukların bu oyunları öğrenmeleri ve sahnelemeleri sağlanabilir.

Yörük oyunları ile ilgili festivaller, hem yerel halkı hem de turistleri bir araya getirerek büyük bir kültürel etkileşim sağlar. Bu tür festivallerin sayısının artırılması, yörük oyunlarının daha geniş kitlelere tanıtılmasına ve kültürel mirasın korunmasına yardımcı olur. Ayrıca, festivallerde yerel halkın aktif katılımı sağlanarak, toplumsal bağların güçlendirilmesi sağlanabilir.

Sonuç olarak yörük oyunlarının tanıtılmasını sağladık. Kültürel mirasın nesilden nesile aktarılmasına yardımcı olduk. Hem öğrencilerin aradaki bağ güçlendi hem de yörük oyunu sergilendiğinde toplumsal bağ arttı. Çocuklar kültürel değerlere eğlenerek sahip çıktı. Böylece, geleneksel oyunlar hem korunmuş hem de geniş bir izleyici kitlesine ulaşmıştır.

Özetle Geleneksel Yörük Oyunları Projesi, geleneksel yörük oyunlarını yaşatarak kültürel mirası koruma, toplumsal bilinç oluşturma, yerel turizmi teşvik etme, sosyal bağları güçlendirme, çocukları kültürel açıdan eğitime, yerel ekonomiyi destekleme gibi birçok önemli sonuca ulaşmıştır. Proje, Alanya'nın ve Türkiye'nin kültürel zenginliğine katkı sağlamakla kalmamış, aynı zamanda yerel halkın da toplumsal, kültürel ve ekonomik açıdan gelişimine önemli katkılarda bulunmuştur

Anahtar Kelimeler: yörük oyunları, koçan, eğlence, kültürel miras

²⁰⁶ Öğretmen, Atatürk İlkokulu, chydemen1@gmail.com

²⁰⁷ Öğretmen, Vakıfkebir Halk Eğitim Merkezi, cakirli61@hotmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönemdeki deney etkinlikleri, çocukların gelişimlerine çok geniş kapsamlı katkılar sağlar. Bu etkinlikler, insanların doğal meraklarını destekleyerek, becerileri düşünme yeteneklerini ve problem çözme becerilerini geliştiriyor. Ayrıca gözlem yapma, hipotez oluşturma ve sonuç çıkarma gibi temel becerileri geliştirmelerine olanak tanır. Bu etkinlikler, çocukların çevrelerindeki olaylara ilişkin bilimsel bir bakış açısıyla yaklaşmalarını sağlar ve öğrenmeyi daha kalıcı hale getirir. Ayrıca fen alanının olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olur. Sonuç olarak, okul öncesi deney etkinlikleri, bireylerin fiziksel, fiziksel ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlayarak, onlara bir üst eğitim kurumuna hazırlanmada etkili bir araçtır.

Bu bağlamda 4-11 Yaş STEM eğitimi temel alınarak eTwinning proresi uygulanmıştır. Projeye 10 Türkiye, 3 Bulgaristan, 1 Hırvatistan olmak üzere 14 öğretmen öğrencileri ile ortak olmuştur. Proje kasım şubat ayları arasında ortak deney etkinlikleri yaparak uygulanmıştır. Her hafta bir tema belirlenmiş o tema kapsamında deneyler uygulanmıştır. Hava, su, toprak, uzay ve gökyüzü, tepkime ve spesifik deneyler temaları seçilmiştir. Deney etkinlikleri yanısıra işbirlikçi ve ortak çalışmalarda yapılmıştır. Web 2 araçları aktif olarak kullanılmıştır. Online olarak öğrenci ve öğretmen webinarları yapılmıştır. Ortak ürün etkinliği olarak bütün ortakların katılımı ile e kitap oluşturulmuştur.

Proje Hedefleri: Problem çözme, yaratıcı düşünme ve dikkat becerileri kazandırmak ve doğru kararlar almada yeterli hale gelmelerine yardımcı olmak, Bilgiyi araştırma ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmak, Soru sorma, araştırma yapma, inceleme yapma, deneme, gözlem yapma, ölçme, veri toplama ve sorulara cevap arama becerileri kazandırmak, Bilimsel düşünme ve becerileri kazanmalarını sağlamak, Gözlemlerinden elde ettiklerine bir anlam vermeye çalışma, yeni bulgularını ve ön bilgilerini kullanarak gelecekte olabilecekler hakkında tahminde bulunma becerileri kazanmalarını sağlamak, Çocuk merkezli çalışmalarda çocuğun aktif katılımını sağlamak, Öğrencilerin doğayı deneyimlemeleri, Yaparak yaşayarak kalıcı öğrenme sağlamak, Web2.0 araçlarıyla desteklenerek eğitim ve öğretim desteklenerek farklı web2.0 araçlarını öğrenmelerini sağlamak olarak belirlenmiştir,

İşbirlikler ve Ortaklıklar: Okullar arası ve üniversite ile işbirliği yapılarak laboratuvar ortamları gözlemlenmiş, Laboratuvar ortamında yapılabilecek farklı deney etkinlikleri yapılmıştır. Yerel basın haberleri yaptırılarak yaygınlaştırma yapılmıştır.

Kampanya ve programlar: İl geneli Bilim şenliklerine katılarak çocukların ve ailelerin daha çok bilinçlenmeleri, ilgileri ve farkındalıklarının artırılması sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deney, Okulöncesi, Bilim, İşbirliği, Etwinning,

²⁰⁸ Öğretmen, Cumhuriyet Nihat Arslan ilkokulu Karaman, uckun_serife_60@hotmail.com

MESLEK LİSELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜNDEN MESLEK LİSELERİNDEKİ ÖĞRENİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ – SİNOP İLİ ÖRNEĞİ

Durali Aksu²⁰⁹, Fatma Vilda Güler²¹⁰,

ÖZET

Kaynaştırma eğitimi, dünya genelinde en yaygın olarak uygulanan özel eğitim yaklaşımlarından biridir. Bireysel farklılıkları dikkate alarak en az kısıtlayıcı ortamlarda eğitim sunmayı amaçlayan bu sistem, özel gereksinimli öğrencilerin akranlarıyla birlikte öğrenmelerini sağlamaktadır. Türkiye’de 1980’li yıllarda başlatılan kaynaştırma uygulamaları, ilgili yasalar ve yönetmelikler çerçevesinde özel gereksinimli çocukların genel eğitim sınıflarına yerleştirilmesine olanak tanımıştır. Kaynaştırma eğitiminin amacına ulaşması ve başarılı sonuçlar vermesi, eğitim sisteminin önemli bir bileşeni olarak değerlendirilmelidir. Meslek liseleri, öğrencileri mesleki yaşama hazırlamada önemli bir rol oynamaktadır ve bu okulların özel gereksinimli öğrencilere sağladığı katkılar özellikle dikkate değerdir. Bu çalışmanın amacı, meslek liselerinde öğrenim gören özel gereksinimli öğrencilerin eğitim deneyimlerini kendi bakış açılarıyla değerlendirmektir. Öğrencilerin yaşadığı deneyimleri, karşılaştıkları zorlukları ve elde ettikleri kazanımları anlamak, mesleki eğitimin özel gereksinimli bireyler üzerindeki etkisini daha iyi analiz etmeye yardımcı olacaktır. Bu araştırmaya, meslek lisesinde öğrenim gören 22 özel gereksinimli öğrenci katılmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veri toplanmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin mesleki eğitim ile ilgili görüşleri, eğitimden memnuniyet düzeyleri ve karşılaştıkları zorluklar ele alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin büyük bir kısmının aldıkları mesleki eğitimden memnun oldukları tespit edilmiştir. Öğrenciler özellikle uygulamalı ve bireyselleştirilmiş derslerden büyük fayda sağladıklarını ifade etmişlerdir. Bu derslerin, onların kendi hızlarında öğrenmelerine olanak tanıdığı ve seçtikleri meslekle ilgili pratik beceriler kazanmalarına yardımcı olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, öğrenciler kültür derslerinde (matematik, edebiyat, sosyal bilimler vb.) zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu derslerin kendileri için daha zorlayıcı olduğu ve bu alanlarda ek destek almaları gerektiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğrencilerin genel olarak okullarını sevdikleri ve meslek lisesinde öğrenim görmekten mutlu oldukları anlaşılmıştır. Meslek liselerinin sunduğu destekleyici eğitim ortamı, öğrencilerin derse olan ilgisini ve motivasyonunu artırmaktadır. Bu çalışma, meslek liselerinin özel gereksinimli öğrencileri gerçek hayata ve meslek hayatına hazırlamada kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Meslek liselerinde verilen eğitimin, öğrencilerin hem kişisel hem de mesleki gelişimlerine önemli ölçüde katkı sağladığı belirlenmiştir. Özellikle uygulamalı eğitimlerin, öğrencilerin özgüvenini artırdığı ve onların iş hayatına daha iyi adapte olmalarına yardımcı olduğu görülmüştür. Ancak, kültür derslerinde ek destek sağlanmasının, öğrencilerin eğitim sürecini daha verimli hale getirebileceği düşünülmektedir. Genel olarak, bu araştırma meslek liselerinde uygulanan kaynaştırma eğitimlerinin önemini vurgulamaktadır. Uygun destek sistemleri

²⁰⁹ Öğretmen, Sinop, duraliaksu53@gmail.com

²¹⁰ Öğretmen, Sinop, f.vildanguler57@gmail.com

sağlandığında, özel gereksinimli öğrenciler hem akademik hem de mesleki alanlarda başarılı bir şekilde ilerleyebilmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, bu öğrencilerin eğitim sürecini daha etkili hale getirecek müfredat düzenlemeleri ve öğretim stratejilerine odaklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Lise, Kaynaştırma öğrencisi, Öğrenim

FOTOMAT PROJESİ: MATEMATİĞİ GÖRSELLEŞTİRME YOLUYLA ÖĞRENME

Fatma Vildan Güler²¹¹,

ÖZET

Matematik, birçok öğrenci için zorlayıcı bir ders olarak görülmektedir. Özellikle lise düzeyinde matematik müfredatı, ortaokul müfredatına kıyasla daha soyut, karmaşık ve gerçek hayatla bağlantı kurması zor konular içermektedir. Bu durum, öğrencilerin matematiğe karşı olumsuz tutum geliştirmelerine ve ders motivasyonlarının düşmesine neden olabilmektedir. Öğrencilerin matematiği daha iyi kavrayabilmesi için öğretmenlerin dersleri öğrenci merkezli hale getirmesi, somut materyaller kullanması ve matematiği günlük yaşamla ilişkilendirmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, Fotomat Projesi, Sinop Seydi Ali Reis Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Anadolu Teknik sınıfında öğrenim gören 12. sınıf öğrencileri ile uygulanmıştır. Projenin temel amacı, öğrencilerin çevrelerine matematiksel bir bakış açısıyla yaklaşmalarını sağlamak, matematik ile nesneler ve olaylar arasında bağlantı kurma yeteneklerini geliştirmek ve matematik konularını daha anlaşılır hale getirmektir. Bu proje, matematiğin günlük yaşamla bağdaştırılmasını sağlayarak öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Proje sürecinde aşağıdaki aşamalar takip edilmiştir: Matematiksel anlamı olan nesne ve olayların belirlenmesi: Öğrencilere çevrelerindeki nesneleri ve olayları matematiksel bakış açısıyla incelemeleri yönünde rehberlik edilmiştir. Bu süreçte, geometri, oran-orantı, fonksiyonlar, eğim gibi lise matematiğinde sıkça karşılaşılan konular göz önünde bulundurulmuştur. Fotoğraf çekimi: Belirlenen nesneler ve olaylar öğrenciler tarafından fotoğraflanarak görselleştirilmiştir. Örneğin, bir merdivenin basamakları ile dik üçgen oluşturma, bir köprü'nün parabol şeklinde olması veya binaların simetri özellikleri gibi unsurlar fotoğraflanmıştır. Matematiksel problemler oluşturma: Çekilen fotoğraflara uygun matematiksel senaryolar geliştirilmiştir. Örneğin, bir binanın yüksekliğini belirleme, bir nesnenin gölgesini kullanarak oran-orantı hesaplama gibi gerçek hayata yönelik matematiksel problemler hazırlanmıştır. Problem çözme süreci: Hazırlanan problemler öğretmen rehberliğinde öğrencilerle birlikte çözülerek analiz edilmiştir. Bu yöntem sayesinde öğrenciler, soyut matematiksel kavramları somut nesnelerle ilişkilendirerek daha iyi kavrama fırsatı bulmuşlardır. Projenin sonunda öğrencilerin çevrelerine daha farklı bir perspektiften bakabilmeleri sağlanmıştır. Matematiğin sadece kağıt üzerinde formüller ve sayılardan ibaret olmadığı, aksine günlük hayatta birçok yerde karşlarına çıktığı fark edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin matematik dersine karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkilemiş ve derslere olan ilgilerini artırmıştır. Öğrencilerin matematiksel kavramları somutlaştırarak öğrenmeleri, bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlamıştır. Ayrıca, görselleştirme ve problem çözme süreçleri sayesinde öğrencilerin eleştirel düşünme ve analitik becerileri gelişmiştir. Proje, matematik öğretiminde yenilikçi ve etkili bir yaklaşım sunarak, öğrencilerin derse aktif katılımını artırmış ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirmiştir. Fotomat Projesi, matematik eğitiminde farklı bir yöntem olarak değerlendirilmiş olup, görsel öğrenmenin matematik öğretiminde ne kadar etkili olabileceğini göstermiştir. Gelecekte, bu projenin farklı okullarda da uygulanması, matematiğin daha anlaşılır ve keyifli hale gelmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Aktif öğrenme, Öğretim

²¹¹ Öğretmen, Sinop, f.vildanguler57@gmail.com

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN HAYATTAKİ KARŞILIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Enes Subaşı²¹², Nadire Emel Akhan²¹³,

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi multidisipliner yönüyle öğrencilere sadece akademik bilgi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilere kazandırdığı bilgi, beceri ve değerlerin günlük hayatta, toplumsal ilişkilerde ve bireysel kararlar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanılabilmesiyle doğrudan ilişkilidir. 4. sınıftan 7. sınıfa kadar devam eden bu ders, öğrencilere toplumsal yaşama dair geniş bir perspektif kazandıran ve topluma hazırlayan oldukça önemli bir derstir. İçeriğini tarih, coğrafya, ekonomi, politika bilimi, psikoloji ve sosyoloji gibi sosyal bilimlerden alan bu ders, öğrencilerin toplumsal sorunları anlamasını ve yaratıcı çözümler üretmesini hedefler. Bu ders sayesinde öğrenciler, vatandaşlık bilinci kazanır, hak ve sorumluluklarını öğrenir, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirir. Örneğin, bir öğrenci tüketici hakları konusunda bilgi edinerek daha bilinçli alışveriş yapabilir, medya okuryazarlığı sayesinde ise bilgi kirliliğini ayırt etme becerisi kazanabilir. Bu kazanımların günlük hayata aktarılması ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin rehberliği ve ailelerin desteği oldukça önemli role sahiptir. Öğretmenler, öğrencilere yol gösterici olmalı, aileler ise çocuklarına uygun öğrenme ve gelişim ortamları sunarak destekleyici bir tutum sergilemelidirler. İşte bu çalışma öğretmen adaylarının hizmet öncesinde sosyal bilgilerin günlük hayattaki işlevini ne kadar kavradığını ve öğrencilere bu farkındalığı nasıl kazandırabileceklerini sorgulamaktadır. Öğretmen adaylarının bu bilinci kazanmaları, gelecekte öğrencilerine sosyal bilgilerin hayattaki karşılığını etkili bir şekilde aktarmalarına yardımcı olacaktır. Bu doğrultuda çalışma, Akdeniz bölgesinde bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören 32 son sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği çalışmada veriler araştırmacıların hazırladığı açık uçlu sorular yardımı ile toplanmış ve toplanan veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarını genel olarak değerlendirmek gerekirse, öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersini günlük hayatla ilişkilendirme konusunda belirli alanlarda başarılı oldukları, ancak bu bağlantıyı kurma ve aktarma sürecinde kendilerini yeterli görmedikleri söylenebilir. Özellikle coğrafya konuları, kültürel unsurlar, çevre bilinci, iletişim ve empati gibi becerilerle sosyal bilgiler dersinin günlük yaşamdaki karşılığını kurabildikleri görülmüştür. Bununla birlikte, bu ilişkilendirmeyi sınıf ortamında nasıl etkili bir şekilde aktaracakları konusunda tereddüt yaşadıkları söylenebilir. Öğretmen adayları, bu beceriyi geliştirmede en büyük desteklerinin öğretmenlik uygulamaları sırasında kazandıkları deneyimler olduğunu vurgulamış, ancak lisans eğitimlerinin bu alanda kendilerine fazla deneyim kazandırmadığını ifade etmişlerdir. Bu durum, öğretmen yetiştirme programlarında sosyal bilgilerin günlük hayatla ilişkilendirilmesine yönelik daha fazla uygulama temelli eğitime ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Öğretmen Adayları, Günlük Hayat

²¹² Öğretmen, MEB, Gaziantep, enesubasi33@gmail.com

²¹³ Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Antalya, neakhan@akdeniz.edu.tr

1. SINIFLARDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Vedat Sönmez²¹⁴,

ÖZET

Bu amaç, ilkökul 1.sınıfın okuma yazma ve yoğunlaşmasını düşünmede akıllı tahta, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) tedavi edici katkı katkılarını ortaya koyabilmektir. Araştırma 2024-2025 Eğitim Öğretim yılı 1. dönemi kapsamaktadır. Bu süreçte öğrenci velileri bilgilendirilmiş, EBA platformuna girişleri tavsiye edilmiştir. Bu konuda zorluk yaşayan velilere bilgilendirmeler yapılarak destek olunmuştur. Süreç içinde velilerden dönütler alınmış , olumlu ya da olumsuz görüşleri değerlendirilmiştir.

Eğitim öğretiminde öğrencilerin etkileşimi en önemli husustur. Bu aktivitei gerek sınıf ortamında akıllı tahta, EBA gerek ev ortamında bu platformdan verilecek çalışma ve etkinliklerle eğitim ve öğretimin kalitesini ve kalıcılığını arttırabilmektedir. Öğrencilerin ilgi çekici gelmesi bir diğer olumlu yanıdır. Akıllı tahtayı sınıflarda öğrencilerine ulaşıp kullanabilmesi derslerini daha aktif hale getirebilmektedir. Akıllı tahtada okuma yazma ve matematik dersi ile ilgili çalışmalarda etkinliklere katılım isteği ve gayreti artmaktadır. Evde bilgisayar, tablet, internet imkanı olup, öğretmenin EBA üzerinden sağladığı çalışma ve faaliyetleri sağlayan diğerlerine göre hissedilir oranda farklılık yaratabilmektedir. Öğretmenler de EBA platformu üzerinden köklü ile ilgili analizleri görülebilmektedir. Amaç ekran ve teknolojik araç akışını kontrol ederek eğitimsel gelişimlerine destek olabilmektir. EBA üzerinden verilen çalışmalar, okuma yazma öğretimi sürecinde sınıfta öğrenilenlerin kullanıma sunulması ve kalıcı olmasını sağlar. Burada sorun bilgisayar, tablet, interneti olmayan, evde bunlara ulaşamayan öğrencilerin durumudur. Bütün bu durumlar bize eğitim teknolojilerinin eğitim öğretim faaliyetlerinde öneminin giderek arttığını ve okul hayatının vazgeçilmez bir parçası olduğu gerçeğine ulaştırmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerden eğitimde teknolojik araçlardan yararlanıp yararlanmadıkları, bu araçların eğitim kalitesine etkileri, evde bunlardan yararlanan öğrencilerin diğerlerine göre durumlarını yorumlamaları istenilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda odak grup görüşmesi yapılmış, görüşmede önceden hazırlanan formlar kullanılmıştır. Amaçlı Örneklem grubu olarak belirlenen gruba Samsun İli, İlkadım İlçesi, Muzaffer Barışyurt İlkokulunda görev yapan 5 öğretmen katılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel içerik analiz yöntemiyle elde edilmiştir. Elde edilen veriler ile önerilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, Akıllı Tahta, İnternet Siteleri, EBA

²¹⁴ Öğretmen, Muzaffer Barışyurt İlkokulu Samsun, vmsb1907@hotmail.com

OKULLARDA ZEKÂ OYUNLARININ EKTİSİ: ÖĞRETMEN BAKIŞ AÇISI

İsmail Yanar²¹⁵,

ÖZET

Zeka oyunları, öğrencilerin bilişsel gelişimi üzerinde oldukça faydalı bir etkiye sahiptir. Bu tür oyunlar, problem çözme, mantık yürütme, strateji geliştirme, dikkat ve hafıza gibi temel bilişsel becerileri geliştirmeye yardımcı olur. Öğrenciler, zeka oyunları oynayarak hem eğlenir hem de zihinsel kapasitelerini geliştirirler.

Zekâ oyunları öğretmenler tarafından hem akademik başarıya hem de öğrencilerin gelişimine katkı sağlayan önemli bir araç olarak görülmektedir. Öğretmenlerin gözünden değerlendirildiğinde, zekâ oyunlarının sınıf içindeki etkileri ile öğrenci üzerindeki etkileri çeşitli yönlerden incelenebilir.

Bu araştırma okullarda zekâ oyunlarının etkisinin öğretmenler gözünden değerlendirilmesini ortaya koymaktadır. Zekâ oyunlarının akademik başarıya katkısı, sınıf yönetimine etkisi, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkısı gibi ana başlıkları ve bunlara bağlı alt başlıklar incelenmektedir.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda odak grup görüşmesi yapılmış, görüşmede önceden hazırlanan formlar kullanılmıştır. Amaçlı örneklem grubu olarak belirlenen odak gruba Samsun ilinde İlkadım, Atakum ve Kavak İlçelerinde ilkokullarda görev yapan ve sınıfında zeka oyunları oynatan 20 sınıf öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır.

Araştırma sonucunda zeka oyunları, öğrencilerin karşılaştıkları problemleri çözmelerine yardımcı olduğu, öğrencilerin analitik düşünme ve strateji geliştirme becerilerini arttırdığı, öğrencilerin mantıklı düşünme ve çıkarım yapma becerilerini geliştirdiği. Herhangi bir durumu ya da sorunu çözmeden önce çeşitli olasılıkları değerlendirip en etkili çözüm yolunu seçmelerini teşvik ettiği. Zeka oyunları, öğrencilerin hafızalarını güçlendirdiği ve daha iyi odaklanmalarına yardımcı olduğu. Birçok zeka oyunu, öğrencilere yaratıcı çözümler geliştirme fırsatı sunduğu. Stratejik düşünme ve farklı perspektiflerden bakma yeteneğini geliştirdiği. Takım çalışmasına dayalı zeka oyunları, öğrencilerin iletişim, işbirliği ve liderlik gibi sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanıdığı. Öğrencilerin bu oyunları oynayarak zamanlarını nasıl daha verimli bir şekilde yöneteceklerini öğrenebildiği gibi birçok sonuca ulaşılmıştır.

Öğretmenler, zekâ oyunlarının sınıf içindeki öğrenme sürecine olumlu katkı sağladığı, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimi gibi bir çok konuda önem arz ettiği sonucuna varılmıştır. Ancak oyunların sistematik bir şekilde müfredata entegre edilmesi, öğretmen eğitimi ile desteklenmesi ve materyal açısından okulların zenginleştirilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Zeka Oyunlar, öğrenci, eğitim

²¹⁵ Öğretmen, Samsun, isoyanar60@hotmail.com

ÖZET

Geleneksel anlatı yöntemleri, dijital çağın sunduğu imkanlarla evrilerek yeni nesil etkileşimli deneyimlere dönüşmektedir. Yapay zeka, masalların anlatım biçimini zenginleştirerek bireysel ve kolektif hikaye anlatımına farklı bir boyut kazandırmaktadır. Bu bildiride, yapay zeka destekli interaktif masalların eğitimde ve kültürel aktarımda nasıl bir rol oynayabileceği ele alınacaktır. Yapay zekanın hikaye anlatıcılığına entegrasyonu, bireylerin aktif katılımını teşvik ederken, anlatım süreçlerini kişiselleştirme imkanı sunmaktadır. Böylece, her yaş grubundan bireylerin kendi ilgi alanlarına uygun masallar oluşturmaya olanak tanınmakta, eğitici ve eğlenceli içeriklerin çeşitliliği artırılmaktadır. Ayrıca, farklı kültürlerden esinlenen interaktif masallar, küresel ölçekte kültürel mirasın korunmasına ve yayılmasına katkı sağlamaktadır. Yapay zeka, doğal dil işleme (NLP) ve makine öğrenmesi algoritmaları aracılığıyla dinleyicilerin tercihlerini analiz edebilmekte ve onlara özgü hikaye deneyimleri sunabilmektedir. Kullanıcıların seçimlerine göre dallanan masallar, çocukların karar verme yetilerini geliştirmekte ve eğitici içeriklerle desteklenmektedir. Aynı zamanda, yapay zeka destekli sesli anlatım ve görsel destekler sayesinde masallar daha etkileyici hale gelmektedir. Masallar, kültürel mirasın önemli taşıyıcıları olarak nesilden nesile aktarılan anlatılardır. Geleneksel masallar genellikle anlatıcıdan dinleyiciye tek yönlü bir iletişimle aktarılırken, günümüzde yapay zeka tabanlı interaktif masal sistemleri sayesinde dinleyiciler sürece dahil olmakta, hikayenin akışını yönlendirebilmekte ve farklı sonlarla karşılaşabilmektedir. Bu durum, çocukların hayal gücünü ve eleştirel düşünme becerilerini geliştiren bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Hayal gücünü keşfet, kendi masalını yarat!

Etkileşimli masallar, özellikle erken çocukluk ve ilkökul düzeyinde eğitimde kullanılabilecek güçlü araçlardır. Okuma becerilerini teşvik etmek, kelime dağarcığını genişletmek ve dil gelişimini desteklemek amacıyla yapay zeka tabanlı uygulamalar geliştirilmektedir. Ayrıca, farklı kültürel unsurların dahil edilmesiyle çocukların dünya görüşü genişletilmekte ve empati yetenekleri artırılmaktadır. Çocukların hayal gücünü ve yaratıcı düşünme becerilerini destekler. Okuma ve dil gelişimini teşvik eder. Kültürel çeşitliliği keşfetmeyi sağlar. Karar verme ve problem çözme becerilerini güçlendirir.

Yapay zeka ile interaktif masallar, çocukların hem eğlenerek öğrenmesini sağlayan hem de yaratıcı düşünme becerilerini geliştiren bir araç olarak önem kazanmaktadır. Gelecekte bu teknolojinin daha geniş kapsamlı kullanımı için öğretmenler, yazarlar ve eğitimciler arasında iş birliği sağlanmalı ve içeriklerin pedagojik açıdan uygunluğu gözetilmelidir. Ayrıca, yapay zekanın etik ve güvenlik konuları da göz önünde bulundurularak çocuk dostu sistemlerin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.

Anahtar Kelimeler: masal, interaktif, yapay zeka

²¹⁶ Öğretmen, Elbeyli ilkökulu Bursa, ozdencosar@gmail.com

²¹⁷ Öğretmen, İznik Mesleki Teknik Anadolu Lisesi Bursa, tutukcan@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEN YÖNETİCİLİĞE GEÇİŞTE KARAR ALMA SÜREÇLERİNDE YAŞANAN DÖNÜŞÜM: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Ayşe Mine Demir²¹⁸, Temel Çalık²¹⁹, Ferudun Sezgin²²⁰,

ÖZET

Öğretmenlikten yöneticiliğe geçiş süreci, bireylerin yalnızca görev tanımlarında değil aynı zamanda kararların alınmasında dönüşümler yaşayabilmektedir. Öğretmenler karar alırken sınıf içerisinde daha çok mikro düzeyde kararlara yönelirken, yöneticiler bürokratik, idari ve sınıflandırılabilir şekilde daha makro düzeyde kararlara yönelebilmektedir (Leithwood ve Jantzi, 2005). Çalışma, Herbert Simon'un Rasyonel Karar Alma Kuramı çerçevesinde planlanmaktadır. Simon'a (1974) göre karar alma süreci devam edecek “sınırlı gelişmelik” ile hareket eden bir süreç devam etmektedir. Öğretmenlik mesleğinden okul yöneticiliğine geçişte okulların daha önceleri sınıf düzeyinde bireysel bireysel kararları, makro düzeyde çalışmaya başlamaktadırlar. Benzer şekilde Herbert Simon (1974) “karar vermenin” yöneticilerin bakış açısından öğrenilebilir olduğunu içeren bilgi toplama, planlama ve karar alma süreçlerini, oluşturulan bir özelliğin bulunmadığı ve eğitime dayalı bir profesyonel uğraş olması ile ilgili dikkat çekmektedir. Karar alma süreci, bireyin sahip olduğu deneyimler, organizasyonel yapılar ve ilişkilerle ilgili olarak sürekli değişim ve gelişim göstermektedir. Bu okul içeriğinin karar alma sürecinde ayrıldığına üyelerine önem arz etmektedir. Bu öğrenim, okul yönetimine geçiş sürecindeki karar alma biriminin kapsamına katkı sağlar. Bu öğrenme amacı, öğretmenlikten yöneticiliğe geçiş süreci, eğitimin alınmasının karar bölümlerinde incelenmeleri ve bu süreçteki temel dinamikleri ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda, araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır; Okul yöneticiliğine geçişte karar alma genişliklerinde bir dönüşüm nasıl yaşanmaktadır? Okul yöneticiliğine geçiş süreci karar alma süreçlerinin gidişatındaki temel özellikler nelerdir? Okul yöneticiliğine geçişte alınan kararlar öğretmenlik döneminde alınan kararlarla hangi açılardan farklılaşmaktadır? Okul yöneticiliğine geçişte karar almadaki dönüşüm okul bölümlerinin kaydedilmesi nasıl şekillendiriliyor?

Çalışmada, okul öğrencilerinin öğretmenlik mesleğinden okul yöneticiliğine geçiş sürecinde karar alma geniş kapsamlı gerçeğe dönüşümün dağılımı incelenecektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni ile yürütülecektir. Katılımcıların, amaçlı uygulama yöntemlerinden maksimum çeşitlilik çeşitliliği ile seçilen 10 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Çalışma verileri yarı zamanlı görüşme formülü aracılığıyla yüz yüze toplanacak ve iyi analiz yöntemiyle çözümlenecektir. Araştırmanın veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karar Alma Süreçleri; Okul Yöneticiliği; Öğretmenlikten Yöneticiliğe Geçiş

²¹⁸ Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, aysemine.demir@meb.gov.tr

²¹⁹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, temelc@gazi.edu.tr

²²⁰ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ferudun@gazi.edu.tr

İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNİN BETİMLENMESİ

Saim İşçi²²¹,

ÖZET

İlk okuma yazma öğretiminin genel amaçlarının; Okula gelene kadar yaşanmış olan yaşantılarıyla değişen edindiği görsel okuma becerisi, dinleme becerisi, konuşma dili ve görsel sunumunun sürdürülmesinden yola çıkılarak yaşam boyu kullanılabileceği düzenli okuma yazma bilgisi ve becerisini kazanabilmesidir. Yazının okunaklı olması kadar, uygun hızın yazılması da önemlidir. Bireyin yazma hızı yavaş olursa düşünce hızına yetişemez ve düşünülen bilgiden daha az yazıya geçirilmiş olur. Ayrıca, dosyaların ömrü boyunca yapılan birçok yazılı sınavda, var olan bilgi ve düşüncelerin sınırlı bir süre içinde, kayıtlı olarak saklanması söz konusudur. Bu nedenle okuma yazmanın izin verildiği birinci sınıftaki okuma kaydını öğrendikten sonra, yazma becerisini belirli oran hızlandırması sağlanır. Bu çalışmada ilkokul birinci sınıfların dik temel yazılarının okunaklılığını ve kapsamını hesaplamak amacıyla betimsel tarama yöntemi kullanıldı. Veri toplama aracı olarak “Dikte Çalışması Takip Formu” ve “İlkokullar İçin Hikâye Yazmaya Yönelik Bütüncül Puanlama Yönergesi” birinci sınıflara uyarlanarak kullanılmıştır. Çocukların yazıları iki aralıklı boş satırlardan oluşan kağıtlara alınmıştır. Öğrencilere dikte ve bakarak yazma çalışması için 3 dakika, serbest yazma için 20 dakika süre verilmiştir. Araştırmanın çalışmasının 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesinde Şehit Harun Parlak İlkokulundaki 1-K sınıfında yetişen gören 28 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların 13'ü kız, 15'i erkek öğrencisidir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, katılan sınıfların çoğunda eksik harf ve yanlış harf yazma hataları görülüyor. Öğrenciler yazma işlemini dikte ve serbest yazmaya göre daha hızlı yazıyorlar. Serbest yazmada metne uygun temel oluşturma yeteneğinin öğrenilmesi yeterli düzeydeyken olay örgüsü, yer, zaman, kişiler ve ana fikir belirtmenin yetersiz düzeydedir. Genel olarak bakarak yazma işleminde diğerlerinin daha hızlı yazılması, dikte yazmada ise serbest yazma etkinliğinden daha hızlı yazılmasına ulaşılmaktadır. Birinci sınıf öğrencilerinin yazı başında olduğu düşünüldüğünde, yazı yeteneklerinin doğru şekilde kazanılması için yazma etkinliklerine daha fazla zaman verildi. Gelişmelerin özellikleri kaydedilir. Bunun sonuçlarının sınıflara göre ayrıntılı yazı geliştirme programları hazırlanabilir. Yapılan çalışma koşulları, içindeki yazılar ile ilgili yazı öğretiminde okunaklılık ve serbest yazma etkinliklerine ağırlık verilebilir. Ayrıca yazma hızının farklı metin türlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılabilir. Aynı çalışma grubu ileriki dönemlerde yazı okunaklılığındaki değişim ve yazma kapsamı incelemesi yeni araştırmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yazı, okunaklılık, yazma hızı, birinci sınıf, dikte.

²²¹ Öğretmen, MEB, iscisaim06@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİN VE REHBER ÖĞRETMENLERİNİN OKULA VE SINIF ORTAMINA UYUM SAĞLAYAMAYAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ YÖNTEM VE STRATEJİLERİ

Mehmet Çavuş²²²,

ÖZET

Araştırmanın amacı Okul yöneticilerin ve Rehber Öğretmenlerinin okula ve sınıf ortamına uyum sağlayamayan öğrenciler ile ilgili yöntem ve stratejilerin neler olduğuna yönelik çalışmaları içermektedir. Bu araştırma neticesinde elde edilen verilerle sınıf ortamına uyum sağlamada kullanılan yöntemleri ele alarak, öğrencilerin sınıf disiplinini bozmaması adına neler yapılması gerektiğini anlamaya çalışılacaktır. Okulda ve sınıfında uyum sağlayamayan öğrencileri istenilen davranış şeklinde değiştirmek sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenleri ve okul müdürleri olacak şekilde kullanacakları yöntemleri belirleyecektir. Bu araştırmamız; yöntemlerin incelenmesi ve bu grubun görüşlerinin alınmasıdır. Öğrencilerin okulların çeşitli kademelerinde neden uyum sorunu yaşadığı, rehber öğretmenlerin ve okul müdürlerinin bu konuda takınmış olduğu tavır ve uyguladığı yöntemleri ortaya koymak olacaktır. Uyum sorunu yaşayan öğrencinin ders başarısını nasıl etkilediği, sosyalleşme sorunu, ailesel problemlerinin olup olmadığı uyumsuzluk göstermesinde tüm bunların etkisini ortaya çıkartılması hedeflenmektedir. Nitel veri toplama teknikleri ile ele alınan bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlemesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, Okullar hedef olarak ele alınmış olup görüşme formları verilerek eksiksiz ve doğru olarak doldurmaları istenmiştir. Okullarda uyumsuzluk davranışı gösteren öğrencilere karşı okul müdürlerinin ve Rehber öğretmenlerinin uygulamış oldukları yöntem ve stratejileri göstermektedir. Bu araştırmada uyumsuzluk gösteren öğrencilerin okulları seçilmiş olup araştırmamızın gerçek sonuçlarına ulaşması hedeflenmiştir. Araştırmamızda uyumsuz öğrenciler ve okul idarecileri ile rehber öğretmenler dâhil edilmiştir. Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların vereceği cevaplar kısıtlamadan rahatça ifade edebilmeleri amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Görüşme formları hazırlanırken alan yazından da destek alınacak açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilerin yer aldığı 3 soru bulunmakta. 2. Bölümde ise uyumsuz öğrenciler ile ilgili 8 soru bulunmaktadır. Hazırlanan taslak sorularda alanında uzman kişiden yardım alınarak hazırlanan görüşme formu katılımcılara sorulmuştur. Ayrıca araştırmada veri kaynağı olan bireyler tanımlanmıştır. Son olarak araştırmanın tüm süreci ayrıntılı bir biçimde sunulmuştur. Veri Toplama Süreci Görüşme formlarını kabul eden Okul müdürü ve Rehber öğretmenler kendileri tarafından tamamen tarafsız bir biçimde doldurmaları sağlanmaya çalışılmıştır. Görüşmeler Ocak-Mart 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Veriler katılımcılar tarafından yazılarak toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticisi, rehber öğretmen, öğrenci, sınıf ortamı

²²² Öğretmen, Niğde, cavusm956@gmail.com

ÖZET

HEDEF: Projenin temel amacı, 5-6 yaş grubu Okulöncesi öğrencilerine Ailelerin katılımıyla geri dönüşümün önemini anlatarak, sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunacak farkındalık ve davranışlar oluştururken sosyal becerilerini ve eğitim ortamlarını da zenginleştirmeyi hedefler. Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı Karaman Dr.Sadık Ahmet İlkokulu Minik Bilginler Anasınıfı Öğrencileri ve Aileleri projenin hedef kitesini oluşturmaktadır. Proje kapsamında, öğrencilere ve Ailelere yönelik eğitim programları düzenlenerek geri dönüşümün çevreye ve ekonomiye olan faydaları anlatılmıştır. Bu eğitimlerde, atıkların doğru şekilde ayrıştırılması, geri dönüştürülebilir malzemelerin neler olduğu ve geri dönüşüm sürecinin nasıl işlediği konularına yer verilmiştir. Ayrıca, öğrencilere günlük yaşamlarında geri dönüşüm alışkanlıklarını kazandırmak amacıyla çeşitli pratik öneriler sunulmuştur. Bir gün sınıfımızda güzel bir proje başlattık: “Atıkları Sanata Dönüştürelim” dedik! Velilerimiz de bize destek oldu ve evlerinden kullanmadıkları eşyaları getirmeye başladılar. Tek kalmış çoraplardan Dolgu Bebekler, Plastik şişelerden kalemlikler, cam kavanozlardan şirin mumluklar, ayakkabı kutularından oyuncak evler yaptık. Minik eller, büyük bir hevesle atıkları dönüştürürken hem eğlendik hem de doğaya nasıl katkı sağlayabileceğimizi öğrendik.

“Çöpe değil, geri dönüşüme atarsak, dünyamız daha temiz ve güzel olur!” dedik. Velilerimiz de bu projeye büyük ilgi gösterdi. Artık birçok aile, çöplerini ayrıştırıyor ve geri dönüşüm kutularını kullanıyor. Bu süreçte en güzel şey, çocukların ve Ailelerin hayal güçlerini kullanarak ortaya çıkardıkları harika işlerdi.

Proje sonunda etkinliklerde yapılan ürünler okul salonunda sergilenerek, yerel basın haberleri yapılarak geri dönüşüm farkındalığı oluşturulmuştur.

Eğitim programlarının yanı sıra, proje kapsamında okul içinde geri dönüşüm kutuları yerleştirilecek ve öğrencilerin bu kutuları aktif bir şekilde kullanması teşvik edilecektir. Proje süresince, geri dönüşüm konusundaki bilinci artıran posterler, broşürler ve dijital materyaller de kullanılacaktır.

Projenin etkili bir şekilde hayata geçirilmesi için sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve özel sektör ile işbirliği yapılması önemlidir. Sivil toplum kuruluşları, çevre bilincini artıran seminerler düzenleyerek projeye destek verebilir. Özel sektör ise geri dönüşüm sürecini destekleyecek altyapı yatırımları ve geri dönüştürülebilir ürünlerin üretimi konusunda katkı sağlayabilir.

Bu işbirlikleri sayesinde, geri dönüşüm bilinci toplum genelinde yaygınlaştırılabilir ve sürdürülebilir bir çevreye giden yolda önemli bir adım atılmış olacaktır.

Toplumun geri dönüşüme katılımını teşvik etmek için geri dönüşüm kampanyaları ve programları düzenlenmelidir. Bu kampanyalar, geri dönüşüm bilincini artırmak ve toplumun katılımını sağlamak için çeşitli ödüller ve etkinliklerle desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Atık, Sanat, Geri Dönüşüm

²²³ Öğretmen, Karaman- Merkez-Dr. Sadık Ahmet İlkokulu, fkuzu73@hotmail.com

ÖZEL EĞİTİM KURUM YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İNCELENMESİ

Ayşe Gül Doğru²²⁴, Emine İlbeyli Erik²²⁵,

ÖZET

İş görenlerin işle ilgili tutumlarından biri olan örgütsel bağlılık, özellikle 1970 'lerden sonra üzerinde fazla durulan bir konu olmuştur . Teoride ,bağlı çalışanlar daha sıkı çalışırlar,örgütte kalırlar ve örgütü daha etkili hale getirmek için katkıda bulunurlar. Mowday ve diğerleri ,bağlılığın sadece pasif bir örgüte sadakatten daha fazlası olduğunu;örgütün iyiliğini arttırmak için gözle görülür bir çaba sarf etme isteği duyan insanların olduğu bir örgüt ile ilişkili aktif bir ilişkiyi içerdiğini ileri sürmektedir .(Slocombe ve Dougherty,1988:469)Akt:GÜRKAN Güney Çetin, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temmuz, 2006)

Bu çalışmada özel eğitim kurum yöneticilerinin okula örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Okulların belirlenen hedeflerine ulaşmasında lider yöneticilerin ve sağladıkları örgütsel bağlılığın etkisi büyüktür.Demografik faktörleri oluşturan yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, meslek,mesleki tecrübe, görev, kıdem, statü ve ilgi alanları örgütsel bağlılığı doğrudan etkileyen ve bağlılığın azalması veya çoğalmasını sağlayan nedenler arasında yer almaktadır (Topaloğlu,Koç ve Yavuz,2008). Bu sebeple, bu çalışma eğitim yönetimi açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırmada” Özel Eğitim Kurumlarındaki okul yöneticilerinin okula örgütsel bağlılık düzeylerinin tespitinin sağlanması” problemimizin konusunu oluşturmaktadır.

Bu araştırmada elde edilecek bulgular ile özel eğitim kurumlarındaki yöneticilerin örgütsel bağlılığının bir değerlendirmesi yapılarak özel eğitim kurumlarındaki okul yöneticilerinin okullarına olan örgütsel bağlılığı hakkında bilgi edinilmesi planlanmıştır. Ayrıca elde edilen veriler hem Milli Eğitim Bakanlığı hem de bu konuda çalışma yapacak diğer araştırmacılar için kaynak olacaktır. Araştırma modeli Nicel Araştırma modellerinden Tarama Araştırmasıdır. Araştırmanın evrenini, İstanbul ili Kadıköy ve Küçükçekmece ilçelerinde belirlenen özel eğitim kurumu okul yöneticileri olmak üzere toplam 30 yönetici oluşturmaktadır. Özel eğitim kurumlarının azlığı, ekonomik ve zaman güçlüğü göz önünde bulundurularak, araştırma grubuna alınan özel eğitim kurum sayısı 20 okulla sınırlandırılmıştır. Özel eğitim okullarında nitelikli eğitim ortamları sağlamak konusunda kurum yöneticilerinin kurum ile bağlılığı eş değer önem kazanırken bu çalışma sonucu itibari ile Türk eğitim sistemine ve literatüre eleştiri ve katkı sağlaması amacı güdülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Türkiye’de Özel Eğitim, Yönetici, Örgüt, Örgütsel Bağlılık

²²⁴ Öğretmen, Üsküdar, İstanbul, aydogru@hotmail.com

²²⁵ Öğretmen, Üsküdar, İstanbul, eylulerk80@gmail.com

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN HAK VE ÖDEV BİLİNCİNE ETKİSİ

Mahmut Ünal²²⁶,

ÖZET

Bu çalışma, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB) ve Avrupa İnsan Sözleşmesi'nin (AİHS) lise öğrencilerinin hak ve verilen bilgilerin üzerindeki süreleri incelenmektedir. İnsan hakları, bireylerin temel hakları ve özgürlüklerini koruyan evrensel ilkeler bütündür. Bu bildirimler, kişilere güvence hakları” alma ve toplumsal sorumluluklarını anlama konusunda rehberlik yapmaktadır. Lisede geçirilecek olan insan haklarının korunması, demokratik toplumların sürdürülebilirliği açısından büyük önem verilmesi.

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden oluşan kapsamlı analiz deseni kullanılmıştır. Araştırma için belgelerin elde edilmesinde internet veri tabanı kullanılarak İHEB ve AİHS'in üyelerinin hak ve verilen bilgilerin üzerindeki etkilerine ilişkin veriler kaydedildi.

Bulgulara göre, ülkelerin büyük bir kısmı temel insan hakları konusunda genel bir etkiye sahiptir. Ancak hakların nasıl savunulacağını ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin kapsamını yeterince bilmemektedirler. Çoğu, insan haklarının yalnızca bireysel özgürlükler değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklar da dağılımının var olduğu durumlarda, demokratik katılımlara daha fazla ilgi gösteriyor. Eğitim müfredatının etkisi araştırılmış ve müfredatta insan hakları konusuna yer verilmesine rağmen, öğretim programlarının aktif olarak katılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmediği tespit edilmiştir. Bu durum, insanların insan haklarıyla ilgili temel düzeyde öğrenmesine rağmen, günlük hayatta kalmalarını nasıl uygulayacaklarını bilemelerine yol açmaktadır.

Araştırmada ayrıca, AİHS ve İHEB hakkında bilgi sahibi olmalarına rağmen, bu raporlarda bireysel yaşamlarına nasıl etki alanını yeterince değerlendiremedikleri görüldü. İnsan hakları eğitiminin yalnızca teorik bilgi vermesi yerine, birleştirilmiş bireyler haline getirme uygulamaları içermesi doğal olarak ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, liselerin hak ve sorumluluk bilincini artırmak için insan hakları eğitiminin daha etkileşimli ve uygulamalı hale getirilmesi gerekmektedir. öğrencilere yönelik mahkeme düzenlemeleri, grup tartışmaları ve öğrenci meclisleri gibi uygulamalar ile hak bilinci güçlendirilebilir. Aynı zamanda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin dağılımı günlük yaşamla ilgili örneklerle anlatılması, bu bilgilerin soyut kavramlardan ayrılarak gerçek hayatla birleştirilmesinin sağlanması. Eğitim sisteminin düzenlendiği organizasyonlarla hem bireysel hem de toplumsal sorumluluklarını daha odaklı bir şekilde takipleri bölümü. Böylece insan haklarına duyarlı ve demokratik değerlerin sahiplenilmesine katkıda bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, Hak ve Ödev, Bildirge

²²⁶ Öğretmen, Samsun, mahmutunal42@hotmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUKLAR VE VELİLER ARASINDAKİ DUYGUSAL BAĞIMLILIĞIN SEBEPLERİ VE ETKİLERİ (MUZAFFER BARIŞYURT İLKOKULU ANASINIFI ÖRNEĞİ)

Tuğba Saraçoğlu²²⁷,

ÖZET

Okul öncesi dönem, çocuğun duygusal ve sosyal gelişiminin temellerinin atıldığı kritik bir süreçtir. Bu dönemde, çocukların aileleriyle kurduğu duygusal bağlar, onların kişilik gelişimi ve sosyal uyumları üzerinde belirleyici bir rol oynar. Ancak, aşırı duygusal bağımlılık, çocuğun bağımsızlık ve öz güven gelişimini olumsuz etkileyebilir. Doğru kurulamayan duygusal bağ, psikolojide genellikle bağlanma teorisi ile ilişkilendirilir. Bu bağlanma, bir kişinin çocukluk dönemindeki bakım veren kişilerle olan ilişkisi ile şekillenir ve bu ilişki, yetişkinlikteki duygusal bağların nasıl kurulacağını etkileyebilir. Bağlanma teorisine göre, güvenli bir bağlanma ilişkisi kuramayan kişiler, yetişkinliklerinde daha zorlayıcı, güvensiz ilişkiler yaşayabilirler. Duygusal bağın sağlıklı bir şekilde kurulamadığı durumlar, genellikle güvensiz bağlanma olarak tanımlanır. Güvensiz bağlanma türleri şu başlıklar altında toplanmıştır.

Kaçınan bağlanma: Kişi duygusal yakınlık kurmaktan kaçınır ve bağımsızlık üzerine yoğunlaşır.

Kaygılı bağlanma: Kişi sürekli olarak onay arar ve ilişkilere duygusal olarak aşırı bağımlıdır.

Kararsız (dağılgan) bağlanma: Kişi, karşısındaki kişiden hem yakınlık ister hem de sürekli bir belirsizlik ve kaygı hissi duyar.

Bu tür bağlanma biçimleri, yetişkinlerin hem romantik ilişkilerinde hem de arkadaşlık ilişkilerinde güvenli bağlar kurmada zorluk yaşamasına neden olabilir. Duygusal bağın eksik ya da yanlış kurulması, ilişkilere duyulan güveni ve duygusal sağlığı olumsuz etkileyebilir. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönemde çocuklar ve velileri arasındaki duygusal bağımlılığın etkilerini incelemek ve bu bağın çocukların gelişimi üzerindeki olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirmektir. Araştırma, Muzaffer Barışyurt İlkokulu Anasınıfına devam eden 5-6 yaş grubu çocuk anneleriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 80 anne katılmıştır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Ebeveyn Tutum Ölçeği ve Çocuklar İçin Empati Bölümleri Ölçeği kullanılmıştır. Veriler, ilişkisel tarama modeli çerçevesinde analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, annelerin ebeveyn tutumları ile çocukların empati bölümleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Özellikle, otoriter ve aşırı koruyucu ebeveyn tutumlarının, çocukların empati becerilerini olumsuz yönde etkilediği bulunmuştur. Okul öncesi dönemde, ebeveynlerin çocuklarına karşı aşırı duygusal bağımlılık göstermeleri, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerini engelleyebilir. Bu bağlamda, ebeveynlerin çocuklarına sağlıklı sınırlar koyarak, onların bağımsızlıklarını ve empati becerilerini desteklemeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, bağlanma, duygusal bağımlılık

²²⁷ Öğretmen, Muzaffer Barışyurt İlkokulu, saracoglytugba@hotmail.com

KARMA EĞİTİM VEREN OKULLARLA TEK TİP ÖĞRETİM UYGULAYAN OKULLARDAKİ ÖĞRETMENLER ARASINDA MUTLULUK DOYUMUNUN KARŞILAŞTIRILMASI

Duriye Arzu Yüzügüleç²²⁸,

ÖZET

Bu araştırma, cinsiyet anlamında karma eğitim veren okullarla, öğrencilerin yalnızca kız ya da yalnızca erkek olduğu tek tip cinsiyetli öğretim uygulayan okullardaki öğretmenlerin mutluluk ve iş doyumunu düzeylerini karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma, nicel yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada ölçme aracı olarak Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, iki farklı eğitim modelinin öğretmen mutluluğu üzerindeki etkilerini incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Samsun İl'inde faaliyet gösteren mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında görev yapan toplam 100 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın gerçekleştirildiği okullardan ikisi karma eğitim veren ikisi ise tek tip cinsiyetli eğitim uygulayan okul türlerinden seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak geçerlilik ve güvenilirliği kanıtlanmış Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu kullanılmıştır. Nicel veriler, Excel yoluyla ölçülerek, çalışan öğretmenlerin mutluluk ve iş doyumunu puanlarının, karma eğitim veren okullardaki öğretmenlere göre anlamlı derecede yüksek olduğunu göstermiştir. Tek tip cinsiyetli okullarda öğretmenler, daha homojen bir öğrenci kitlesi ve daha az çatışma ortamı nedeniyle daha yüksek mesleki tatmin bildirmiştir. Karma eğitim veren okullarda ise öğretmenler, sınıf yönetimi ve öğrenci davranışları konusunda daha fazla zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir. Bulgular, tek tip cinsiyetli okullarda görev yapan öğretmenlerin mutluluk ve iş doyumunu düzeylerinin karma eğitim veren okullardaki öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, okul türünün öğretmenlerin mesleki mutluluğu üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim sistemleri, öğretmenlerin mesleki doyum ve mutluluğu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Karma eğitim ve tek tip cinsiyetli eğitim modelleri, öğretmenlerin sınıf yönetimi, öğrenci-öğretmen ilişkileri ve mesleki tatmin düzeylerini farklı şekillerde etkileyebilmektedir. Bu çalışma, okul türünün öğretmenlerin mutluluk ve iş doyumunu üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Tek tip cinsiyetli okullar, öğretmenler için daha uyumlu ve destekleyici bir çalışma ortamı sağlarken, karma eğitim veren okullarda öğretmenlerin daha fazla stres ve zorlukla karşılaştığı görülmüştür. Bu bulgular, eğitim politikalarının belirlenmesi ve öğretmenlerin mesleki refahının artırılması açısından önemli ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karma eğitim, tek cinsiyetli eğitim, öğretmen mutluluğu, iş doyum, nicel araştırma.

²²⁸ Öğretmen, Samsun İlkadım Fatma Çavuş MTAL, d.arzu@windowslive.com

İLKOKULLARDA GERİ DÖNÜŞÜM MALZEMELERİ İLE KODLAMA EĞİTİMİ

Emrihan Yıldırım²²⁹,

ÖZET

Teknoloji çağında büyüyen çocukların erken yaşta kodlama ile tanışması büyük önem taşımaktadır. Öte yandan, artan çevresel kirlilik, çevre sorunlarının giderek artması, ve tüketim alışkanlıkları sürdürülebilir çözümler üretme gerekliliğini ortaya koymakta ve sürdürülebilir eğitim uygulamalarının önemini artırmaktadır. Bu proje SAMSUN ili İlkadım ilçesi, Muzaffer Barışyurt İlkokulu 1. Sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. İlkokul öğrencileri için geri dönüşüm malzemeleri kullanılarak hazırlanan kodlama etkinlikleri ele alınmıştır. Bu sayede öğrencilere kodlamaya yönelik temel becerileri kazandırarak geleceğin inovatif ve sorumlu bireyleri olmalarına katkı sunmak hem bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) alanlarına ilgilerini artırmak, hem de çevre bilinci oluşturmak hedeflenmiştir. Proje, Puzzle Kodlama ile Algoritma Oluşturma, Yönlendirme ve Komut Dizileri, Eşleştirme ve Dikkat Geliştirme tabanlı kodlama çalışmalarına odaklanan, kolaylıkla ulaşılabilir bir eğitim anlayışından hareketle kartonlar, karton kutular, pipetler, çikolata, bisküvi ile kurabiye kutuları, plastik ve metal kapaklar, atıl durumdaki mobilya veya mutfak taşları vb gibi malzemeler ile tasarlanan etkinlikleri kapsamaktadır. Geri dönüşüm malzemeleri ile yapılan bu etkinlikler ekonomik ve sürdürülebilir bir yenilikçi eğitim örneği sunmaktadır. Kodlama etkinlikleri, dijital araçlara erişimin kısıtlı olması, maliyetli olması ve her çocuğun eşit imkânlara sahip olmamasından hareketle öğrencilerin kolayca erişebileceği geri dönüşüm malzemeleri ile tasarlanmıştır. Ayrıca, ilkokul öğrencilerinin kodlama eğitimini eğlenceli bir şekilde ve deneyimleyerek öğrenmelerine olanak sağlamıştır. Bu etkinliklerle, çocukların yaratıcılıklarının desteklendiği, hayal güçlerinin geliştiği, dikkat ve odaklanma becerilerinin arttığı, problem çözme ve analitik düşünme becerilerinin geliştiği, grup çalışması yapabilme yeteneklerinin ilerlediği, temel yönlendirme ve sıralama becerilerinin ve kodlama süreçlerine olan ilgilerinin yükseldiği gözlemlenmiştir. Böylece çocuklar bu proje ile atık malzemelerin yeniden kullanılarak nasıl değerli materyallere dönüştüğünü keşfetmiş, bir ürün ortaya çıkarmanın heyecanını yaşamış ve çevreye karşı duyarlı olma bilinci geliştirmişlerdir. Bununla birlikte geri dönüşüm malzemelerini kodlama süreçlerine entegre etmeleri, onların ayırtma bilincini artırmış ve atıkları yaratıcı bir şekilde değerlendirmelerine olanak sağlamıştır. Atık malzemelerin yeniden kullanımı ve kaynakları değerlendirme konusunda farkındalık oluşturduğu gözlemlenmiştir. Kodlama eğitimi, ilkokul seviyesindeki çocuklar için eğlenceli ve öğretici bir süreç haline gelmiştir. Kolay ulaşılabilir geri dönüşüm malzemeleriyle, basit ve etkili kodlama çalışmaları veli ve öğretmenlere tanıtılarak yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Bu sayede, çocukların çevre dostu bir yaklaşım geliştirmeleri, erken yaşta teknoloji okuryazarlığı ve algoritmik düşünme becerileri kazanmaları teşvik edilmiştir. Ayrıca düşük maliyetli ve erişilebilir olmasıyla her çocuğun kodlama eğitimi almasını destekleyen bir yaklaşım sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kodlama, Sıfır Atık, Geri Dönüşüm

²²⁹ Öğretmen, Muzaffer Barışyurt İlkokulu Samsun, emrihanyldrm@hotmail.com

EĞİTİM SENDİKASI YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRETMENLERİN SENDİKALARA BAKIŞI

Yaşar Dilber²³⁰,

ÖZET

Ülkemizde örgütlenme süreci göreceli olarak yasal zemine ilk II. Meşrutiyetle birlikte sadece belirli alanlarda ve yalnızca Osmanlı tebaasına verilerek oturtulmuştur. Örgütlenme hakkına kavuşan sosyal gruplar içerisinde öğretmenler de yer almış ve II. Meşrutiyetin ilanını izleyen günlerde Vehbi Bey ve Fikri Faik Bey öncülüğünde Dar-ül Fünun ve Dar-ül Muallimin mezunları tarafından kurulan “Encümen-i Muallim” tarihte kurulan ilk öğretmen örgütü olarak kayıtlara geçmiştir. Milli mücadele dönemine gelindiğinde ise İstanbul ve Ankara Hükümetlerine öğretmen örgütleri dikkatleri çekmektedir. 1920 yılında Atatürk’ün desteği ile kurulan “Türkiye Muallimler ve Muallimeler Derneği”nin kuruluş amaçlarını “öğretmenlik mesleğini korumak, öğretmenlerin sosyal statü ve ekonomik durumlarını düzeltmek, geliştirmek ile milli mücadeleye destek vermek” şeklinde belirtmişlerdir. Türkiye Muallimler ve Muallimeler Derneği ülkenin çeşitli yerlerinde şubeler açarak 1921 yılında güçlenip bir üst birlik adını alarak “Türkiye Muallimler ve Muallimeler Birliği” şeklinde dönüştürülmüştür. Bu birlik daha sonra 15-21 Temmuz 1921’de ilk Maarif Kongresi’ni düzenlemiş ve Atatürk Polatlı Cephesi’nden gelerek “öğretmenler gelecek nesil sizlerin eseri olacaktır” veciz sözünü bu kongrede dile getirmiş ve ulusun geleceğinde eğitimin önemine vurgu yaparak öğretmenlere de önemli bir misyon yüklemiştir (Eraslan, 2012; Cerev, 2013) .

1960 askeri darbesinden sonra çıkarılan 1961 Anayasası’nda örgütlenmeye yönelik ciddi kazanımların çalışanlara verildiği görülmektedir. Bu anayasada sendikalar ile ilgili düzenleme 46. Madde hükme bağlanarak “çalışanlar ve işçiler izin almaksızın sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.” ibaresine ve izin almaksızın toplanma ve gösteri yapma hakkının çalışanlara verilmesiyle birlikte önceki yıllara olmayan “sendika” tipi örgütlenmelerin de ortaya çıkmasına zemin hazırlanmıştır. 1965’de “624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası”nın yayınlanmasının ardından ilk sendika 8 Temmuz 1965 yılında Fakir Baykurt başkanlığında Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) kurulmuştur. 1980 askeri darbesiyle de eğitim alanındaki sendikalaşma Milli Güvenlik Konseyi tarafından yasaklanmış ve 1983 yılında çok partili sisteme tekrar geçilmesiyle birlikte sivil toplum örgütleri tekrar hayata geri dönmüştür. 1995 yılındaki anayasa değişikliğiyle memurların sendika hakkının anayasal güvence altına alınmasının ardından çeşitli öğretmen sendikaları açılmış ve 2001 yılında da yürürlüğe giren “4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikalar Kanunu” ile sendikalara ilişkin yasal düzenlemeler yapılmıştır (Özerkmen, 2003; Eraslan, 2012).

Bu araştırma ile 2023-2024 eğitim öğretim yılında farklı eğitim sendikalarının genel merkez, il veya ilçe yöneticilerinin öğretmenlerin sendikal tercihleri, eğitim çalışanlarının sendikalar hakkında düşünceleri ve beklentileri, öğretmenler odasında karşılaşılan zorluklar ve baş etme stratejileri ile sendikaların ülkenin eğitim politikalarına etkileri hakkındaki görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasının kullanıldığı bu çalışmada

²³⁰, Gürsu Bilim ve Sanat Merkezi - Bursa, yasardilber80@gmail.com

veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile katılan 40 sendika yöneticisinden elde edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analiz süreci devam etmekte olup analiz yönetimi olarak içerik analizi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sendika, sendika yöneticileri, öğretmenlerin algıları

MÜZE EĞİTİMİ YOLUYLA İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE MİLLİ KÜLTÜRÜN AKTARILMASI

Erhan Çelem²³¹,

ÖZET

Bireyin var olduğu dünyadaki ve bugündeki kültürünü anlaması, anlamlandırması ve var olanın üzerine yeni bilgiler eklemesinin en işlevsel yollarından biri de yaşadığı topraklardaki kültürel varlıklara yönelik bilinç oluşturulmasıdır. Kültürel mirasın korunması ve yeni nesillere aktarılmasında tarihi alanların ve müzelerin ayrıcalıklı bir işlevi bulunmaktadır. Tarihi alanlar ve müzeler, geçmişin izlerini taşıyan nesneleri bir araya getirerek, o dönemin kültürünü ve yaşam tarzını anlamamıza yardımcı olur. Tarihi alanlar ve müzeler, öğrenciye yaşayarak ve duyumsayarak öğrenme olanağı sunması nedeniyle etkili bir okul dışı eğitim ortamlarıdır.

Çalışmanın amacı, öğrencilerimize geçmiş göstererek, yaratıcı düşünce becerilerini geliştirmek ve farklı zamanlardan ve konulardan değerli bilgiler aktaran, müze etkinliklerine katılarak, kültürel açıdan zenginleşmelerine katkı sağlamaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi, durum analizi (gözlem , görüşme ve soru cevap) kullanılmıştır.

Bu çalışmada , ilkokul öğrencilerine milli kültürümüzün tarihi alanlara ve müzelere yapılacak gezi eğitimi ile aktarılması planlanmıştır. Etkinlikte Ayancık Fatih İlkokulu 4. sınıf öğrencilerinden 40 kişi katılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesinde; Milli birlik ve bağımsızlık kavramlarıyla özdeşleşen Samsun; Bandırma Vapuru ile vatan topraklarına bir güneş gibi doğarken, Türk Milletinin yok edilmek, paylaşılacak, ezilmek istenen istiklal aşkı, tüm mazlum milletlere örnek olarak, Mustafa Kemal ATATÜRK ve 18 arkadaşının bağımsızlık ateşini yaktığı şehirdir. Türkiye Cumhuriyetinin 100. yılında yer, zaman ve amaç bütünlüğü olduğu için fırsat eğitimini gerçekleştirmek üzere, Samsun ili milli kültür alanları ve müzelerine "100 Yıl Milli Kültür Gezisi" düzenlenmiştir. Program dahilinde Tütün İskelesi , Kurtuluş yolu, Bandırma Vapuru Müzesi, Gazi Müzesi ve Atatürk Anıtı ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma sonucunda; öğrencilerin tarihsel olaylar ve eski dönem yaşantıları ile bağlantı kurmaları sağlanmıştır.. Kültürel değerlere sahip çıkma, benimseme ve koruma duygusu güçlendirilmiştir. Çocukların, derinlemesine düşünme, yorum yapma, nesneler ve olaylar hakkında özümsemeler yapabilmelerine imkan sağlanmıştır. Müzelerin, kültürel miraslarımızı korumamıza, bizden sonraki kuşaklara iletmemize, aynı şekilde toplumsal gelişimleri izlememize katkı sunduklarını farketmişlerdir. Milli kültür müze gezisi etkinliği ile Türkiye Cumhuriyetinin tarihinin yazılmaya başladığı Samsun şehrinin tarihi dokusunu ve kültür varlıkları öğrencilerimize yaşayarak aktarılmış, tarih bilinci ve milli kültür farkındalığı yaratılmıştır

Anahtar Kelimeler: Kurtuluş Savaşı, Milli Kültür , Müze

²³¹ Öğretmen, Sinop MEB, erhancelem@msn.com

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TAKIM ÇALIŞMASI ÜZERİNE LİTERATÜR TARAMASI

Ayşe Gül²³²,

ÖZET

Okul öncesi eğitim, çocukların bilişsel, sosyal, duygusal ve motor gelişimlerini destekleyen kritik bir dönemdir. Okul öncesi dönemin, çocukların ileri yaşlardaki akademik başarıları, sosyal uyumları ve yaşam becerileri üzerinde kalıcı etkiler bıraktığı sıkça vurgulanmaktadır. Çeşitli araştırmalar, erken yaşta kaliteli eğitim alan çocukların gelecekte daha başarılı olduklarını, topluma daha kolay uyum sağladıklarını ve daha yüksek yaşam standartlarına ulaştıklarını göstermektedir. Bu nedenle okul öncesi kurumların eğitim niteliğini artırmak oldukça önemlidir. Okul öncesi kademesinde eğitimin niteliğini artırmak için birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin eğitim ve öğretimin niteliğini artırmak amacıyla takım çalışması yapabilecekleri dikkat çekmektedir. Takım çalışması kavramı iletişim, güven ve liderlik bileşenlerinden oluşmaktadır. İletişim bileşeni takım çalışmasının ana unsurunu oluşturur. Öğretmenler arasında verimli bilgi alışverişini sağlar. Verimli iletişim, çatışmaların önlenmesini ve ortak hedeflere ulaşılmasını kolaylaştırır (Johnson & Johnson, 2017). Güven bileşeni, ekip çalışanları arasında güven, iş birliği ve dayanışmayı artırır. Güven ortamı, öğretmenlerin fikirlerini serbestçe paylaşımlarını ve inisiyatif almalarını teşvik eder (Tschannen-Moran, 2014). Liderlik bileşeni, takım çalışmalarında etkili liderlik, hedeflerin belirlenmesi, iş bölümü ve süreçlerin senkronizasyonu açısından kritik öneme sahiptir. Liderler, takımın güdülenmesini yükselterek başarıya ulaşmasını sağlar (Northouse, 2019). Öğretmenlerin takım çalışması bileşenlerini uygularken engellerle karşılaştığı gözlemlenmiştir. Bu engeller; rol belirsizliği, aktif zaman yönetimi, farklı bakış açılarına uyumdur (Jones & Brown, 2018). Araştırmalar incelendiğinde ise bu engellere farklı çözüm fikirleri geliştirilmiştir. Okul öncesi eğitim, çocukların bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimleri açısından kritik bir dönemi kapsar. Bu süreçte, öğretmenlerin etkili bir şekilde çalışabilmeleri için takım çalışması becerilerine sahip olmaları büyük önem taşır. Bu literatür taraması, okul öncesi öğretmenlerinin takım çalışmalarına ilişkin mevcut araştırmaları incelemeyi ve bu alandaki eğilimleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi deseni kullanılmıştır. Araştırma için dokümanların elde edilmesinde internet veri tabanları kullanılarak okul öncesi öğretmenlerinin takım çalışması verileri dikkate alınmıştır. Araştırmanın kitaplar, makaleler, tezler, MEB yönetmelikleri içerik çözümlemesi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin takım çalışmasının, eğitim kalitesini artırmada ve öğretmenlerin mesleki gelişimini desteklemede önemli bir rol oynadığı ancak, bu süreçte iletişim, güven ve liderlik gibi faktörlere dikkat edilmesi ve karşılaşılan zorlukların aşılması için gerekli adımların atılması gerektiği tespit edilmiştir. Bu alanda yapılacak yeni araştırmalar, okul öncesi öğretmenlerinin takım çalışmalarını daha etkili hale getirilmesine katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Öğretmeni, Takım Çalışması, Literatür Taraması

²³² Öğretmen, Şehit Metin Koza Anaokulu Elazığ, aysegul23e@gmail.com

YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETİŞKİN EĞİTİMİ AKREDİTASYON PROGRAMI

Raziye Gençer Petek²³³,

ÖZET

Bu proje, Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Karaman Halk Eğitimi merkezi ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi ortaklığı ile yürütülmektedir. Yedi yıllık akreditasyon kapsamında her yıl Karaman İl ve İlçelerinde çalışan yetişkin eğitimi alanında eğitim vermekte olan kadrolu öğretmen ve ücretli usta öğreticiler Avrupa'nın çeşitli ülkelerine işbaşı gözlem ve kurs faaliyetlerine gitmektedir. Bu kapsamda iki yıllık süreçte Polonya'ya; 7, İspanya'ya 20, Hırvatistan'a; 7 öğretmen farklı yer ve zamanlarda işbaşı gözlem ve kurs faaliyetlerine katılarak farklı ülkelerdeki genel eğitim sistemini ve yetişkin eğitimi yerinde inceleme fırsatı bulmuştur.

Çocuk ve gençler daha çok örgün eğitimden yetişkinler ise yaygın ve algın eğitimden faydalanmaktadır. Örgün eğitimin ekonomik olmaması, fazla zaman alması, hedeflerinin kısıtlı olması ve belirli yaş aralığındaki bireylerin eğitimine odaklanması gibi sınırlıklarından dolayı ülkeler yaygın eğitime (halk eğitime) önem vermektedir. Yaygın eğitim daha önceki adıyla halk eğitimi kavramı; yetişkin eğitimi, sürekli eğitim, okul dışı eğitim ve hayat boyu eğitim gibi farklı kavramlarla anılsa da bu kavramların tamamı örgün eğitim dışında yetişkinlere verilen eğitime işaret etmektedir.

Modern zamanlarda yetişkin eğitimi faaliyetlerinin amaçları çoğunlukla benzer olmakla birlikte hareket noktası ve çalışma yöntemleri ülkeler arasında farklılıklar gösterebilir. Devletlerin içinde bulundukları durum ve öncelikli ihtiyaçlarının yanı sıra, o milletin özelliklerine göre verilecek eğitimin kapsam ve içeriği değişebilmektedir.

Atatürk'ün öncülüğünde Latin harflerinin kabulüyle birlikte 1928 yılında millet mektepleri açılmıştır. Daha sonra milletin eğitimi için Halkevleri açılmıştır. Halkevleri, Dil-Edebiyat-Tarih Şubesi, Güzel Sanatlar Şubesi, Spor Şubesi, Temsil Şubesi, İçtimai Yardım Şubesi, Temsil Şubesi, Köycülük Şubesi, Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi, Müze ve Sergi Şubesi, Kütüphane ve Neşriyat Şubesi olmak üzere dokuz şubeden oluşmaktaydı.

Halkevlerinin hizmete açılmasıyla, bu oluşumdan akıl ve bilimin ön planda tutulduğu modern Türkiye'nin inşasındaki kritik görevini icra etmesi planlanmıştı. Diğer bir ifadeyle Atatürk devrimlerini yaymak ve sağlamlaştırmak, vatandaşları sosyo-kültürel bağlamda geliştirmek amacını taşıyan Halkevleri, güzel sanatlar, müzik, tarih, halk dershaneleri, köycülük, el işi kursları, sosyal yardım, kütüphane ve dil bilgisi eğitimi gibi çeşitli alanlarda etkinlikler göstermişlerdir.

Halkevlerinin devamı olan Halk Eğitimi Merkezleri 82 alanda, 3352 kurs modülü ile 7'den 77'ye bütün vatandaşlara hizmet etmeye devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: yetişkin eğitimi, akreditasyon, işbaşı gözlem

²³³ Öğretmen, Karaman Halk Eğitimi, raziypetek@gmail.com

STEM EĞİTİMİ İLE İLGİLİ İLKOKUL DÜZEYİNDE YAZILAN TEZLERİN İNCELENMESİ

Emel Aydın²³⁴,

ÖZET

STEM eğitimi, Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik (Science, Technology, Engineering, Mathematics) alanlarında verilen eğitim anlamına gelir. Bu eğitim, öğrencileri bu dört temel alanda yetkin ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirmeyi hedefler. STEM eğitimi, özellikle 21. yüzyılın teknolojik gelişmelerine ayak uydurabilen, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler yetiştirmek için önemli bir pedagojik yaklaşımdır. STEM eğitiminin birçok faydası vardır, çünkü bu eğitim modeli, öğrencilerin sadece teorik bilgi edinmelerini değil, aynı zamanda bu bilgiyi pratikte nasıl kullanacaklarını öğretir. Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri: STEM eğitimi, öğrencilerin karmaşık problemleri çözme becerilerini geliştirir. Öğrenciler, çeşitli bilimsel ve mühendislik sorunlarına yenilikçi çözümler bulmak için analiz yapma ve yaratıcı düşünme fırsatları bulurlar. Yaratıcılık ve Yenilikçilik: Bu eğitim modeli, öğrencileri yaratıcı düşünmeye ve yeni fikirler üretmeye teşvik eder. Teknolojik gelişmelerin hızla değişen dünyasında yenilikçi çözümler üretebilecek bireyler yetiştirmeye yönelik bir temel sağlar. Takım Çalışması ve İletişim Becerileri: STEM eğitimi genellikle proje tabanlı çalışmaları içerir, bu da öğrencilerin grup içinde etkili bir şekilde çalışmasını gerektirir. Bu tür bir eğitim, işbirliği, liderlik, iletişim ve ortaklaşa çözüm üretme gibi becerilerin gelişmesini sağlar. Matematiksel ve Analitik Düşünme: STEM eğitimi, öğrencilere sayılarla çalışma ve verileri analiz etme konusunda güçlü beceriler kazandırır. Matematiksel ve analitik düşünme, sadece STEM alanlarında değil, hayatın her alanında önemli bir beceridir. Teknolojiye Uyum Sağlama: Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte, STEM eğitimi, öğrencilere teknolojiyi etkin bir şekilde kullanma yeteneği kazandırır. Bu, onların dijital dünyaya adapte olmalarını sağlar. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de STEM eğitimi ile ilgili ilkökul düzeyinde yazılan tezlerin inceleyerek özelliklerini belirlemektir. Araştırma nitel bir çalışmadır ve betimsel içerik analizi yapılmıştır. Araştırmada amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açık olan 2017-2023 yılları arasındaki 56 tez oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Tez İnceleme Formu kullanılmıştır. STEM eğitimi ile ilgili ilkökul düzeyinde yazılan 56 tez ile ilgili veriler araştırmacı tarafından belirlenen özelliklere göre gruplandırılmış ve tablolaştırılmıştır. Veriler frekans(f) ve yüzde(%) değerlerine göre istatistiksel olarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye’de STEM eğitimi ile ilgili ilkökul düzeyindeki tezlerin 2017 yılından itibaren başladığı, yıllara göre giderek tez sayısının artış gösterdiği, en fazla yüksek lisans türünde tez bulunduğu, nicel ve karma yöntemin çoğunlukta kullanıldığı, en fazla 4. sınıf düzeyinde ve Fen Bilimleri dersi ile ilişkilendirilerek araştırma yapıldığı, en fazla beceri gelişimi ve tutum-algı ile ilgili değişkenlerin incelendiği ve araştırma sonuçlarında büyük çoğunluğunun pozitif yönde anlamlı fark elde edildiği tespit edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre sosyal bilimler alanında STEM eğitime ilişkin çalışmaların artırılması önerilmektedir. Bu araştırmanın STEM eğitimi ile ilgili diğer araştırmalara kaynak olabileceği ve alana katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM Eğitimi, İlkokul, İçerik Analizi

²³⁴ Dr., MEB, emelayofficial@gmail.com

ÖĞRENCİLERDE ÇEVRE BİLİNCİNİ OLUŞTURMADA MASAL KAHRAMANLARININ ETKİSİ

Dilek Değirmenci Uzunal²³⁵, Kamil Gökgöz²³⁶, Çiğdem Orak²³⁷,

ÖZET

Masallar, yaşantılarda elde edilen bilgi ve tecrübelerin aktarımında, bireysel ve toplumsal bilinç kazanmada önemli bir rolü olan etkili bir araçtır. Bu sebeple öğrencilerimize kazandırmak istediğimiz çevre bilinci konusunu, masalların etkili gücünü kullanarak projemizde uygulamanın, hedeflediğimiz davranışları kazandırmada oldukça kalıcı olacağını düşünmekteyiz. Hayat kalitemizi son derece olumsuz etkileyen çevre kirliliğinin önüne geçilmesi için yapılacaklar listesinin tepesinde şüphesiz ki eğitim vardır. Ve bizler eğitimciler olarak biliyoruz ki eğitimin en kalıcı olarak şekillendiği yer ilkökul sıralarıdır. eğitimin en kalıcı olarak şekillendiği yer ilkökul sıralarıdır.

Masallar eğitsel anlamda en acı dersi bile tatlandırarak verdiğinden örnek davranışların insan bilincine aktarılıp yerleştirilmesinde etkili bir eğitim aracı olarak görülmektedir. Projemizde öğrencilerde oluşturulacak çevre bilinci ile sonraki nesillerde kirliliğin önemli ölçüde azalacağını öngörerek, masal kahramanları ile çocukların dikkatini çeken çevre konularını masalların tatlı dili ile ve de kahramanlarla empati kurdurarak işlemeye çalışılmıştır. Keloğlan ile toprak kirliliği, Kayıp Balık Nemo ile su kirliliği, Alaaddin ile su kirliliği öğrencilerimize empatik bir şekilde sunularak, onlara yaparak-yaşayarak öğrenme gerçekleştirecekleri ortamlar sunulmuştur. Çalışmaların sonunda görmüş olduk ki bu kahramanlar çocukları işin merkezine çekerek çevreye karşı daha duyarlı davranmalarını sağladılar. Önce arkadaş ve okul çevrelerini, daha sonra da ailelerini bu konuya dikkat çekmek üzere, biz öğretmenlerden önce toplumu bilinçlendirmeye, uyarılarda bulunmaya başladılar. Bu çalışma sonucunda özümseyerek, empati kurarak, içselleştirilerek yapılan işlerin çok daha etkili ve kalıcı olduğu görülmüştür.

Çocuklar bu değerleri kazanarak sağlıklı bir toplum temeli oluşturabilir ve bu değerleri gelecek nesillere aktararak toplumsal devamlılığı sağlayabilirler. Sonuç olarak masalların ilkökul yaş grubu öğrencilerine çevre bilincini kazandırmada, kahramanlarla empati kurarak duygularını ifade etmede, problemlere en uygun çözüm yolu belirlemede ve düşüncelerini tasarıya dönüştürmede uygun davranışlar geliştirdikleri görülmektedir. Ve aynı zamanda yaparak yaşayarak öğrenme modelinin davranış kazandırmada çok etkili olduğunu bir kez daha görülmüştür. Ailelerin de, çocukların etkin olduğu eğitim yaklaşımlarında sürece dahil olmaları projenin daha etkili olması bakımından alan yazında farklı bir çalışma olarak katkıda bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çevre Bilinci, Duyarlılık, Masal, Empati

²³⁵ Öğretmen, Kavakpınar İlkokulu Pendik İstanbul, naz.06.ds@hotmail.com

²³⁶ Öğretmen, Kavakpınar İlkokulu Pendik İstanbul, kamil.gokgoz@hotmail.com

²³⁷ Öğretmen, Kavakpınar İlkokulu Pendik İstanbul, orakcigdem34@gmail.com

ECOTHINGS PROJESİ: SOSYAL ÖĞRENME TEMELLİ TEKNOLOJİ VE ÇEVRE EĞİTİMİ

Muhammet Mermer²³⁸, Öymen Özbey²³⁹, Gülsen Aşıklı²⁴⁰, Sandro De Gregorio²⁴¹, Sara Blanc Clavero²⁴²,

ÖZET

Günümüz eğitim sistemleri, öğrencilerin yalnızca akademik başarılarını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda eleştirel düşünme, iş birliği, dijital beceriler ve çevresel farkındalık gibi 21. yüzyıl yetkinliklerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, Ecothings Projesi, teknoloji destekli çevre eğitimiyle disiplinler arası öğrenmeyi ve akran öğrenimini birleştirerek sürdürülebilir gelişim ve bilişim becerilerinin entegrasyonunu teşvik eden yenilikçi bir model sunmaktadır.

Proje, Lev Vygotsky'nin Sosyal Öğrenme Teorisi, Howard Gardner'in Çoklu Zekâ Teorisi ve Seymour Papert'in Yapılandırmacı Yaklaşımı temelinde şekillendirilmiştir. Öğrencilerin bilişim alanında aktif rol almaları için proje sürecinde Valencia Polytechnic Üniversitesi'nden Prof. Leopoldo Armesto Angel tarafından geliştirilen Facilino Blok Tabanlı Kodlama platformu ve Bükreş Polytechnic Üniversitesi ile Wylidrin SRL şirketi yöneticisi Öğretim Üyesi Alexandru Radovici'nin sağladığı teknik çözümler kullanılmıştır.

Turan Erdoğan Yılmaz Fen Lisesi'nden seçilen 30 öğrenci, dil becerileri, sosyal beceriler, bilişim derslerindeki başarı durumları ve parasız yatılılık kriterleri dikkate alınarak projeye dahil edilmiştir. Öğrenciler, proje sürecinin başlangıcından itibaren teknoloji ve dil kurslarına katılmış, İspanya hareketliliği öncesinde ise ek eğitimlerle teknik becerilerini geliştirmiştir. Öğrenciler, 3D tasarım, blok tabanlı kodlama, domotik sistemler ve akıllı ev teknolojileri üzerine proje tabanlı öğrenme yoluyla çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Projenin en önemli aşamalarından biri, İspanya hareketliliği sürecinde gerçekleşmiştir. Bu süreçte Türk öğrenciler proje liderliği üstlenmiş, İspanyol öğrencilerle iş birliği içinde çalışarak tersine mentorluk modeli uygulanmıştır. Öğrenciler, "Yakınsal Gelişim Alanı (Zone of Proximal Development)" ilkesi doğrultusunda, daha yetkin akranlarının rehberliğinde öğrenme deneyimi kazanmışlardır. İspanya'daki öğrenciler üniversite öğrencileri tarafından yönlendirilirken, Türk öğrenciler ise bu süreçte akranlarına eğitim vererek pedagojik ve teknik yetkinliklerini geliştirmiştir.

Projenin bir diğer önemli yönü, eğitimde fırsat eşitliği sağlamasıdır. Roma sosyal grubuna mensup dezavantajlı İspanyol öğrenciler ile Türkiye'de coğrafi kısıtlamalara sahip öğrenciler, bilişim ve teknoloji alanında eğitim fırsatlarına erişim sağlamıştır. Proje süreci boyunca öğrencilere, yeni nesil STEM becerileri kazandırılmış, sosyal öğrenme yoluyla bilimsel ve teknik bilgilerini uygulamalı olarak geliştirmeleri sağlanmıştır.

²³⁸ Öğretmen, Antalya, muhammetsearch@gmail.com

²³⁹ Öğretmen, Antalya, oymen.meb@gmail.com

²⁴⁰ Öğretmen, Antalya, gul_sen_@hotmail.com

²⁴¹ Öğretmen, Valencia, sandro@santiagoapostolcabanyal.es

²⁴² Dr., Universitat Politècnica de València, sablacla@disca.upv.es

Bu bildiride, Ecothings Projesi'nin pedagojik çerçevesi, kullanılan öğrenme yaklaşımları ve elde edilen akademik, sosyal ve bilişim becerileri kazanımları detaylandırılacaktır. Ayrıca, projenin eğitimde fırsat eşitliği yaratmadaki rolü ve gelecekte benzer projelerin daha etkili uygulanabilmesi için öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Öğrenme Teorisi, Çoklu Zekâ Teorisi, Yapılandırmacılık, Çevre Eğitimi, Dijital Beceriler,

GAZİANTEP İLİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULUNDA GÖREV YAPAN PERSONELLERİN (ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ VE ATÖLYE VE LABORATUVAR ÖĞRETMENLERİNİN, KÜLTÜR DERSLERİ ÖĞRETMENLERİNİN) İLK YARDIM UYGULAMALARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Hatice Nalbant Yağız²⁴³, Abdullah Yağız²⁴⁴,

ÖZET

Özel eğitim meslek okulları, engelli bireylerin öğrenme süreçlerini desteklemek ve gelişimlerini engelleyen faktörleri ortadan kaldırmak amacıyla hizmet veren eğitim ve destek kuruluşlarıdır. Bu kurumlar, özel gereksinimli bireylerin topluma daha etkin şekilde katılmalarına olanak tanır. Bu çocuklar günün büyük bir bölümünü eğitim kurumlarında geçirdiğinden, bu ortamlarda çeşitli kazalara maruz kalma riskleri bulunmaktadır. Olası bir kaza durumunda, zamanında ve doğru yapılan ilk yardım müdahaleleri hayati önem taşımaktadır. Özel eğitim meslek okullarında çalışan personel, ilk yardım gerektiren durumlarda genellikle olayın ilk tanıkları arasında yer alır. Bu nedenle, onların yeterli bilgiye sahip olması kazazedeye zamanında ve doğru müdahale edilmesini sağlar. İlk yardım konusunda bilgi eksikliği, kazazedeye yanlış müdahalede bulunulmasına, gereksiz sağlık hizmeti taleplerine ve hatta yaralanmaların daha da kötüleşmesine neden olabilir. Bu gibi durumlar, bazı vakalarda can kayıplarıyla sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle, özel eğitim meslek okullarında çalışan personelin ilk yardım uygulamalarına dair yeterli bilgiye sahip olması ve gerektiğinde doğru şekilde müdahale edebilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, özel eğitim meslek okullarında görev yapan 8 Özel Eğitim Öğretmeninin, 7 Atölye ve Laboratuvar Öğretmeninin ve 6 Kültür Dersleri ilk yardım bilgi düzeylerini Temel İlk Yardım Uygulamaları Anketi uygulanarak karşılaştırılmış, olası eksikliklerin belirlenmesine ve gerekli eğitim planlamalarının yapılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Engeli olan çocuklar günün büyük bir kısmını özel eğitim meslek okullarında geçirmekte ve dolayısı ile bu kurumlarda atölye laboratuvarlarda meslek uygulamaları esnasında zaman zaman kazalara maruz kalabilmektedirler. Bu açıdan öğrencilere ders veren öğretmenlerinde en üst seviyede ilk yardım bilgisine haiz olması gerekmektedir. Bu çalışmada, özel eğitim meslek okullarında engeli olan çocuklar ile Özel eğitim öğretmenlerinin, atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin ve kültür dersleri öğretmenlerinin büyük bir kısmının ilk yardım bilgisini iyi düzeyde olduğu ve aralarında anlamlı bir fark olmadığı değerlendirilmiştir. Bununla birlikte özel eğitim meslek okullarında çalışan personellerin yaklaşık yarısının ilk yardım eğitimini lisans eğitiminde aldığı göz önüne alındığında ilgili bölümlerin lisans eğitimlerinde temel ilk yardım uygulamaları konularına daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir. İlk yardım konularının dinamik olduğu ve çalışılan alanlara yönelik yoğunluğu da göz önüne alınarak, mezuniyet sonrası hizmet içi eğitim programları ile İlk Yardım Eğitim Merkezlerince güncel eğitim konularında desteklenmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: İlk Yardım, Özel eğitim

²⁴³ Öğretmen, Abdulkadir Konukoğlu Özel Eğitim Meslek Okulu, haticenalbantyaagiz42@gmail.com

²⁴⁴ Uzm. Öğrt., Ali Topçuoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, ahyagiz@gmail.com

İLKOKULLARDA OKUL MÜDÜRLERİNİN/ÖĞRETMENLERİN, VELİLER İLE YAŞADIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ EMİNE ÇİFTÇİ

Emine Çiftçi²⁴⁵, Özlem Erdoğan²⁴⁶,

ÖZET

Bu araştırma, ilkokul müdürleri ve öğretmenlerin velilerle yaşadığı sorunları incelemek, bu sorunların nedenlerini belirlemek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Betimsel yöntem kullanılan çalışmaya 130 kişi katılmıştır. Katılımcıların cinsiyet, kıdem ve okul içindeki pozisyonlarının velilerle yaşadıkları sorunlara dair tutumlarını etkilediği; ancak eğitim durumunun belirleyici olmadığı tespit edilmiştir.

Velilerle yaşanan başlıca sorunlar arasında, velilerin öğretmenleri bakıcı olarak görmeleri, öğretmenleri aşırı eleştirmeleri, ön yargılı olmaları, etkinliklere katılmamaları ve çocuklarının eğitimine ilgisiz olmaları yer almaktadır. Ayrıca, velilerin okul öncesi eğitimin önemini kavrayamamaları, öğretmenlere yönelik olumsuz tutumlar sergilemeleri, maddi konular (aidat ve malzeme alımı gibi) üzerine tartışmalar yaşanması ve iyi iletişim kurulamaması da belirlenen sorunlar arasındadır. Bazı velilerin, okulla iş birliği yapmaktan kaçınmaları, çocuklarını erken yaşta okula kaydettirmek istemeleri, kaynaştırma öğrencilerini kabul etmemeleri ve sınıfların kalabalık olması öğretmen-veli ilişkisini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, öğretmenlerin bazı velileri hiç tanımadan dönemi tamamladıkları, Türkçe bilmeyen velilerle iletişimde zorluk yaşadıkları ve öğretmenlerin veliler tarafından sürekli suçlandıkları da tespit edilmiştir.

Araştırmaya göre, öğretmen-veli iş birliğinin sağlanabilmesi için iletişimin güçlendirilmesi gerekmektedir. İyi bir öğretmen-veli ilişkisi, öğrencinin akademik başarısını ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin velilerle sağlıklı iletişim kurabilmesi için okul yönetimi tarafından desteklenmesi gerekmektedir.

Araştırma sonucunda bazı çözüm önerileri sunulmuştur. Okul yönetimi, velileri ve öğrencileri daha yakından tanımalı, öğretmenlere yönelik mesleki gelişim seminerleri düzenlemeli ve sosyal etkinlikleri artırmalıdır. Öğretmenler, velilerle düzenli iletişim kurmalı, aile katılım etkinliklerini artırmalı ve sosyal yönü kuvvetlendirecek aktiviteler planlamalıdır. Ayrıca, veli toplantıları ve ev ziyaretlerine daha fazla önem verilmeli, rehber öğretmenler tarafından bilgilendirici bültenler hazırlanmalıdır. Velilerin eğitim sürecine daha fazla dahil edilmesi sağlanmalı, çocuklarına karşı daha ilgili ve sorumlu olmaları teşvik edilmelidir.

Sonuç olarak, ilkokullarda öğretmen-veli iş birliğinin güçlendirilmesi, eğitimin kalitesini artırmak için kritik bir faktördür. Okul yönetimi, öğretmenler ve veliler arasında sağlıklı iletişim kurulması, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkileyecektir. Bu çalışmanın öğretmen ve okul idarecileri, veliler için faydalı olacağını düşünüyorum.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Okul, Veli Sorunları

²⁴⁵ Öğretmen, Kaşgarlı Mahmut İlkokulu Müdürlüğü Ankara, ciftciemine73@gmail.com

²⁴⁶ Öğretmen, Şehit Onur Doğan İlkokulu Ankara, onurd7744@gmail.com

KAPSAYICI EĞİTİM ÜZERİNE ULUSLARARASI BAKIŞ AÇISI GELİŞTİRME ÇALIŞMASI (BULGARİSTAN ÖRNEĞİ)

Şahin Değer²⁴⁷, Yusuf Cihat As²⁴⁸, Derya Başaran²⁴⁹, Gülsevin Şeker²⁵⁰, Ayfer Dutoğlu Dündar²⁵¹,

ÖZET

Kapsayıcı eğitim kavramı ülkemizde ana başlık olarak kullanılmasa da farklı boyutlarda uygulamaları mevcuttur. Göçmenlerin eğitime entegrasyonu ile ilgili yapılan çalışmalar (PIKTES), FATİH projesi ile teknolojik imkan eşitliği sağlanması gibi uygulamalar ülkemizde yapılan başlıca çalışmalardır. Uluslararası boyutta kapsayıcı eğitim ile ilgili yapılan farklı çalışmaların yerinde incelenmesi ve uygun çalışmaların ülkemize entegrasyonu da ülkemizdeki eğitim sisteminin güçlenmesi açısından önem arz etmektedir. Kapsayıcı Eğitim Üzerine Uluslararası Bakış Açısı Geliştirme Çalışması (Bulgaristan Örneği) çalışmamız kapsamında 20 Aralık 2024 ile 29-31 Ocak 2025 tarihlerinde Bulgaristan Burgaz'da bulunan Burgaz Başkonsolosluğu, Burgaz Milli Eğitim Müdürlüğü, Kapsayıcı Eğitim Sürecini Destekleyen Bölgesel Merkez ve Dobri Chintulov Ortaokuluna 4 kişilik bir ekip ile ziyaret gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki temalar doğrultusunda çalışmalar yapılmıştır. Temalar; Öğretmen Alanlarının ve Çalışma Şekillerinin İncelenmesi, Kapsayıcı Eğitim Sürecini Destekleyen Bölgesel Merkez'de Yapılan İş ve İşlemler, Okullarda Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetlerinin Uygulama Şekilleri, Tanılama ve Yönlendirme, Rehberlik Hizmetleri, Özel Eğitim Hizmetleri. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Bu araştırmada, örnek olay çalışması olarak da bilinen nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veriler gözlem metoduyla toplanmış ve Bulgaristan ve Türkiye'deki kapsayıcı eğitimin farklı boyutlarını incelemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılmıştır. Bu kapsamda 5 rehber öğretmenin hazırladığı 64 soru ile 5 özel eğitim öğretmenin hazırladığı 36 soru hazırlanmıştır. Bulgaristan'da Türkiye'deki Rehberlik ve Araştırma Merkezinin benzeri bir kurum 3 gün ve Türkiye'deki ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde okullar 1 gün olmak üzere toplam 4 günlük gözlem yapılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenler Bulgaristan'da 4 gün boyunca farklı öğretmen gruplarıyla birebir görüşmeler yapmış ve okul kurumlarda derslere katılarak gözlemler yapmıştır. Özel gereksinimli öğrencilerin büyük bölümünün okullardaki normal sınıflarda eğitim gördüğü, yine okullarda özel eğitim sınıflarının da olduğu ve ihtiyaç halinde bireysel ve grup eğitimlerinin yapıldığı bunun yanında okulda eğitim alamayacak düzeyde yetersizliği olan öğrencilerin engelli destek merkezlerinde bakım ve eğitiminin yapıldığı gözlemlenmiştir. Rehber öğretmenlerin sorumluluklarının sadece özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim ortamlarına uyumu ile sınırlı olduğu, psikolojik danışmanlık yapma yetkilerinin olmadığı bunun yanında zeka testleri uygulamadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Rehberlik, Kapsayıcı Eğitim, Bulgaristan Eğitim Sistemi

²⁴⁷ Öğretmen, Kırklareli, sahindeger86@hotmail.com

²⁴⁸ Öğretmen, Kırklareli, yusufcihata@gmail.com

²⁴⁹ Öğretmen, Kırklareli, deryapdr@yahoo.com

²⁵⁰ Öğretmen, Kırklareli, gulsevinseker@icloud.com

²⁵¹ Öğretmen, Kırklareli, dutoglu@hotmail.com

BÜNYESİNDE ÖZEL EĞİTİM SINIFI BULUNAN OKUL YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖZEL EĞİTİM SINIFLARININ İNCELENMESİ (KIRKLARELİ ÖRNEĞİ)

Şahin Değer²⁵²,

ÖZET

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğine göre ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde özel eğitim sınıfları açılabilir. İlimizde de birçok okul bünyesinde özel eğitim sınıfları bulunmaktadır. Mevcut sınıfların çalışmaları ile ilgili durum analizi yaparak çözüm önerileri üretmek, bu sayede özel eğitim sınıflarının kalitesinin artırılmasına katkı sağlamak hedefi ile “Bünyesinde özel eğitim sınıfı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre, özel eğitim sınıflarında karşılaşılan sorunlar” başlıklı çalışma yapılmıştır.

Araştırmanın amacı, bünyesinde özel eğitim sınıfı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre, özel eğitim sınıflarında karşılaşılan sorunları belirlemek ve çözüm önerileri geliştirebilmektir.

Araştırma Eylül-Kasım 2023’de Kırklareli İl Merkezinde görevli 15 okul yöneticisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri 2 açık uçlu yarı yapılandırılmış soru aracılığıyla katılımcılardan yazılı olarak elde edilmiştir.

Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Özel eğitim sınıflarında karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Özel eğitim sınıflarında karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kapsamında fenomenolojik desen ve amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırmanın verileri 2 tema (sorunlar ve öneriler) ve 14 alt tema altında değerlendirilmiştir. Araştırma da ortaya çıkan 1. tema sorunlar başlığı altında yer alan kategoriler fizikî koşullar, yönetici, öğrenci, öğretmen, veli, bütçe, bürokrasi, personel. İkinci tema olan öneriler başlığı altında yer alan kategoriler ise, bütçe, eğitim, fiziksel koşullar, öğrenme ortamı, öğretmen ve bürokrasidir.

Araştırmada veriler 6 resmi okulda görev yapan 15 yöneticiden görüşme form verilerinden elde edilmiştir. Katılımcılardan 36-40, 41-45 yaş kategorilerinde 4’er kişi, 31-35 yaş kategorisinde 2 kişi, 46+ yaş kategorisinde 5 kişi bulunmaktadır. Katılımcıların 1’i ön lisans, 11’i lisans, 3’ü yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların mesleki kıdemine baktığımızda 6-10 yıl arası 2, 11-15 yıl arası 3, 16-20 yıl arası 3, 21-25 yıl arası 5 ve 26 yıl üstü 2 katılımcı olduğu görülmektedir. Katılımcıların 6’sı ilkokulda, 9’u ortaokulda görev yapmaktadır. Katılımcıların 6’sı Öğrenimi sırasında özel eğitimle ilgili ders aldığını belirtirken 9’u ders almadığını söylemiştir. Katılımcıların 12’si kaynaştırma ilgili eğitim aldığını belirtirken 3’ü eğitim almadığını söylemiştir.

Özel eğitim sınıflarında karşılaşılan temel sorunlara ilişkin oluşturulan ana temalar, ana temalara bağlı kategoriler ve frekans değerleri incelendiğinde ilk iki sıralarda f=9 değeriyle okul ve sınıfların fiziki

²⁵² Öğretmen, Kırklareli, sahindeger86@hotmail.com

yetersizliği ile sınıflarda yeterli materyal ve kaynak olmaması ile özel eğitim sınıfları açılması için fiziki standartlar olmaması (f=4) olduğu gör÷lmektedir.

Özellikle bünyesinde özel eğitim sınıfı olan okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlere etkili olması açısından özel eğitim ile ilgili konularda yüz yüze ve sistematik bir şekilde hizmet içi eğitim verilmesi, veli ve personele ise ihtiyaç dahilinde eğitimler planlanabilir. Rehberlik Araştırma Merkezi tarafından yapılan yönlendirmelere okulun itiraz süresinin yönetmelikle kısaltılarak yönlendirme kaynaklı oluşabilecek hataların minimuma indirilmesi sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim Sınıfı, Yönetici, Özel Gereksinimi Öğrenci

KAPSAYICI VELİ TOPLANTILARI: OKUL TARAFINDAN DÜZENLENEN VELİ TOPLANTILARININ DERİNLEMESİNE ANALİZİ

Asiye Ögünç²⁵³, Şerafettin Gedik²⁵⁴,

ÖZET

Aileler ve okullar, çocukların eğitimini ve gelişimini etkileyen en önemli faktörlerdendir. Araştırmalar, bu iki kurum arasında kurulacak iş birliklerinin öğrenci başarısı (Epstein, 2011; Jeynes, 2011) yanında okul iklim ve kültürü (Heinrichs, 218) üzerinde olumlu bir etki yarattığını göstermektedir. Bu sebeple aileleri eğitim sürecine dahil etmek okullar için giderek daha önemli hale gelmeye başlamıştır. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde okullar tarafından en sık başvurulmuş yöntemlerin başında da okullarda düzenlenen veli toplantıları gelmektedir (Epstein, 2011; Lemmer, 2012). Ancak, veli toplantılarının aileleri eğitim sürecine dahil etme konusunda istenilen etkiyi yaratamadığı ve ailelerin toplantılara katılımının çeşitli engeller nedeniyle sınırlı kaldığı gözlemlenmektedir (Ateş ve Yıldız, 2019; Vignjević ve Pintarić, 2023). Bu çalışmanın amacı, okul tarafından düzenlenen veli toplantılarının aileleri eğitim sürecine ne ölçüde dahil ettiğini inceleyerek ailelerin bu toplantılara anlamlı bir şekilde katılımını engelleyen engelleri belirlemektir. Nitel bir çoklu durum (vaka) çalışması olarak tasarlanan bu araştırma (Yin, 2018; Merriam ve Tisdell, 2015), okul tabanlı aile katılımının en yaygın ancak en problemlili biçimi olarak görülen veli toplantılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Üç farklı okulun birer vaka olarak ele alındığı bu çalışmada, veli toplantılarının ne ölçüde kapsayıcı olduğu, ailelerin sürece katılımı ve karşılaştıkları engeller karşılaştırmalı olarak analiz edilmektedir. Veri toplama süreci, çoklu durum çalışmaları için önerilen üç veri kaynağının (Stake, 1995; Yin, 2014) bir arada kullanılmasını içermektedir: gözlemler, görüşmeler ve doküman analizi. Gözlemler, iki farklı şekilde yürütülecektir: veli toplantılarına odaklanan doğrudan gözlemler ve velilerin gündelik okul ziyaretlerini belgelemek amacıyla gerçekleştirilecek geniş kapsamlı okul gözlemleri. Görüşmeler, veli toplantılarının etkisini anlamak için veliler, öğretmenler ve okul yöneticileriyle yarı yapılandırılmış formatta gerçekleştirilmektedir. Doküman analizi kapsamında, okul politikaları, toplantı tutanakları ve diğer yazılı belgeler incelenerek veli toplantılarının içeriği ve uygulamaları değerlendirilmektedir. Toplanan veriler tematik analiz yöntemiyle incelenmektedir (Merriam & Tisdell, 2016; Braun & Clarke, 2006). Bu kapsamda ilk olarak, tümdengelimsel analiz uygulanarak Gedik (2024) tarafından geliştirilen aile katılımı paradigmaları (görev odaklı, ilişkisel ve eleştirel) çerçevesinde değerlendirme yapılmaktadır (Yin, 2018). Sonrasında, tümevarımsal bir yaklaşım ile verinin kendisinden ortaya çıkan yeni kavram ve kategoriler belirlenerek veli toplantılarının uygulama boyutları daha derinlemesine incelenecektir (Braun ve Clarke, 2006). Bu araştırmanın ön bulguları, veli toplantılarının genellikle bilgilendirme amaçlı ve öğretmen/okul merkezli yapılar olduğunu, velilerin bu süreçte sınırlı söz hakkına sahip olduğunu, ancak kapsayıcı ve güçlendirici uygulamaların geliştirilmesiyle bu toplantıların velilerin aktif katılımını teşvik eden platformlara dönüşebileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Liderliği, Aile Katılımı, Veli Toplantıları.

²⁵³, Süleymanşah, Şanlıurfa, pdr.asya20@gmail.com

²⁵⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, serafettin.gedik@amasya.edu.tr

EĞİTİMDE OKUL KÜLTÜRÜ VE OKUL KÜLTÜRÜNÜN ÖNEMİ

Özlem Atik²⁵⁵, Hikmet Ulutaş²⁵⁶, Yusuf Yiğit²⁵⁷,

ÖZET

Bu araştırma, okul kültürünün eğitim sürecindeki rolünü ve değerler eğitiminin akademik başarı ile bireysel gelişim üzerindeki etkisini incelemektedir. Okul kültürü, eğitim sisteminin temel unsurlarından biri olarak öğrencilerin akademik performanslarını, sosyal gelişimlerini ve okul ortamına olan aidiyetlerini doğrudan etkilemektedir. Güçlü bir okul kültürü, demokratik yönetim anlayışı, güven, iş birliği ve etik değerlere dayalı bir eğitim atmosferi sunarak öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada, okul kültürü kavramı, temel bileşenleri ve eğitim sistemi içerisindeki önemi akademik literatür doğrultusunda ele alınmıştır.

Araştırmanın temel amacı, okul kültürünün oluşum sürecini analiz etmek ve değerler eğitiminin okul kültürüne entegrasyonunu incelemektir. Aynı zamanda, güçlü bir okul kültürünün öğrenci başarısına ve toplumsal sorumluluk gelişimine katkılarını değerlendirmek hedeflenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, literatür taraması ve alan yazını incelemeleri doğrultusunda okul kültürü ile değerler eğitimi arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Literatürde, öğretmenler, öğrenciler ve yöneticiler arasındaki etkileşimin okul kültürünün şekillenmesinde kritik bir role sahip olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda, araştırma, okul kültürünün temel bileşenlerinden biri olan değerler eğitiminin, okullarda nasıl uygulandığını ve eğitim sürecine hangi yöntemlerle dahil edilebileceğini tartışmaktadır.

Araştırma bulguları, güçlü bir okul kültürüne sahip olan eğitim kurumlarının akademik başarı açısından daha yüksek performans gösterdiğini ve değerler eğitimi ile desteklenen eğitim ortamlarının öğrencilerin toplumsal sorumluluk bilincini artırdığını ortaya koymaktadır. Değerler eğitimi, bireylerin etik, ahlaki ve sosyal sorumluluklarını geliştiren bir model olarak ele alınmış ve bu eğitimin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bununla birlikte, demokratik yönetim anlayışının, okul-çevre ilişkilerinin ve öğretmen-öğrenci etkileşimlerinin okul kültürü üzerindeki etkileri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Araştırma, okul yönetimi ve öğretmenler arasındaki iş birliğinin, öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha etkin katılım göstermelerine olanak sağladığını ve eğitim sürecini daha verimli hale getirdiğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, okul kültürünün oluşturulmasında ailelerin ve çevresel faktörlerin rolü önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin yalnızca akademik açıdan değil, sosyal ve duygusal olarak da gelişimini destekleyen bir okul kültürünün, bireyin topluma entegrasyonunu kolaylaştırdığı ve okul-aile iş birliğinin bu sürece olumlu katkılar sunduğu görülmüştür. Özellikle okulun değerler eğitimi ile uyumlu bir yapı sergilemesi, öğrencilerin etik ve ahlaki gelişimlerini güçlendirmekte ve eğitim sürecinde kalıcı bir etki yaratmaktadır.

²⁵⁵ Öğretmen, Ankara, ozlemguven32@gmail.com

²⁵⁶ Öğretmen, Ankara Ahmet Haluk Dursun Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, ulutashikmet@gmail.com

²⁵⁷ Öğretmen, Ankara, yigityusuf1@gmail.com

Sonuç olarak, bu araştırma, okul kültürünün eēitim sürecinde kritik bir rol oynadıēını ve deēerler eēitimi ile desteklenen bir okul kültürünün ērenci başarı, sosyal beceriler ve toplumsal sorumluluk gelişimi açısından önemli kazanımlar sunduēunu ortaya koymaktadır. Okul-veli iş birliēi ve toplumsal destek mekanizmalarının, okul kültürünün güçlendirilmesinde etkili olduēu belirlenmiştir. Eēitim sisteminin, deēerler eēitimi ve demokratik yönetim anlayışı ile bütünleşmiş güçlü bir okul kültürü oluşturmayı hedeflemesi gerektiēi sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eēitim, Okul Kültürü, Deēerler Eēitimi, Okul Yönetimi, Akademik Başarı

MONTESSORI TEMELLİ HAZIRLANAN STEM ETKİNLİKLERİNİN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİNE KATKISI

Gamze KARACA²⁵⁸, Cemile Burcu DURMUŞ²⁵⁹,

ÖZET

Bu çalışmada, bireysel öğrenme, keşif ve materyal temelli yapısıyla ön plana çıkan Montessori yaklaşımı ile STEM eğitimi bir araya getiren etkinliklerin, okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç becerilerine katkısı incelenmiştir. Araştırmanın amacı, Montessori yaklaşımı ile desteklenen bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuklara yönelik geliştirilmiş Montessori temelli STEM programının, çocukların gözlem yapma, tahmin etme, sınıflandırma, ölçme ve çıkarımda bulunma gibi temel bilimsel süreç becerilerine yönelik katkılarını değerlendirmektir. Uygulanan programda, Montessori materyalleri STEM odaklı etkinliklerle bütünleştirilmiş; çocukların deneyerek öğrenmeleri, problem çözme süreçlerine aktif katılım göstermeleri ve bilişsel becerilerini çok yönlü olarak kullanmaları sağlanmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Tokat ilinde bulunan ve Montessori eğitim yaklaşımını uygulayan bir uygulama anasınıfında eğitim gören 54-72 ay arası 14 çocuk oluşturmıştır. Veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan Bilimsel Süreç Becerileri Gözlem Formu kullanılmıştır. Gözlem formu, her bir STEM etkinliği sırasında kullanılmak üzere hazırlanmış ve çocukların süreç içindeki davranışları, tepkileri ve beceri düzeyleri sistematik olarak gözlemciler ve öğretmen tarafından kayıt altına alınmıştır. Araştırma sürecinde Montessori temelli STEM etkinlikleri, 8 hafta boyunca uygulanmıştır. Etkinliklerde, Montessori materyalleri ile STEM disiplinleri birleştirilmiş ve çocukların aktif katılım göstermeleri teşvik edilmiştir. Toplanan nitel veriler, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Gözlem formlarında yer alan bulgular, önceden belirlenen bilimsel süreç becerileri temalarına göre sınıflandırılmış ve süreç boyu çocukların gösterdiği gelişimsel değişim yorumlanmıştır. Süreçte elde edilen gözlemler, etkinlik türlerine, çocukların katılım düzeylerine ve bilimsel süreç becerilerindeki görünür gelişimlerine göre analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular, Montessori temelli STEM etkinliklerinin çocukların bilimsel süreç becerilerini anlamlı düzeyde geliştirdiğini ortaya koymuştur. Bu sonuç, alternatif eğitim yaklaşımlarının STEM eğitimi ile bütünleştirilmesinin, okul öncesi dönemde bilimsel düşünmenin temellerini atmada etkili olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: erken çocukluk dönemi, montessori eğitimi, stem, bilimsel süreç becerisi

²⁵⁸ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, gamzegurdiskrc@hotmail.com

²⁵⁹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, burcu.durmus@gop.edu.tr

ÖĞRETMENLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ (Kırklareli Örneği)

Şahin Değer²⁶⁰, Derya Başaran²⁶¹, Ayfer Dutoğlu Dünder²⁶²,

ÖZET

Özellikle pandemi sonrası öğretmenlerin Psikolojik Sağlık durumları daha fazla önem kazanmıştır. Dünyanın içinden geçtiği bu sorunlu dönem sonrası toplumun yeniden ayağa kalkması ve bu denli büyük bir toplumsal travmanın etkilerinden kurtulma noktasında öğretmenlere çok önemli görevler düşmektedir. Öğretmenlere yüklenen bu ağır görevlerin öğretmenler üzerindeki etkisini görmek ve gerekirse önlemler almaya çalışmak için bu çalışma hazırlanmıştır. Öğretmenlerin sadece kendi durumlarını değil eğitim verdikleri öğrenciler ile veliler ile de doğrudan ilişkili oldukları düşünüldüğünde çalışmanın önemi daha fazla ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmayla daha çok öğretmenlerin mevcut Psikolojik Dayanıklılık durumu ölçülmeye çalışılmıştır. Psikolojik sağlık kavramı dünyada ve ülkemizde önemi gittikçe artan bir kavram olup, psikolojik sağlamlığı arttırmaya yönelik uygulamalar önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin, çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, görev yeri, çalışılan kademe, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, bulunduğu kurumda çalışma süresi, medeni durum, çocuk sahibi olmak ve çocuk sayısı) ile ilişkisinin yordanmasıdır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kırklareli merkez ilçe, Kofçaz, Vize ve Babaeski ilçelerinde çeşitli kurumlarda görev yapan 242'si kadın (%66,85), 120'si erkek (% 33,15) toplam 363 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada "Connor Davidson Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizleri SPSS programında yapılmıştır. Araştırmanın verileri, parametrik testlerin varsayımlarını yerine getirmediğinden verilerin analizi aşamasında Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis Varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonuçları incelendiğinde, erkek öğretmenlerin Psikolojik Dayanıklılık düzeyleri ortalamalarının kadın öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görüldü de erkek ve kadın öğretmenler arasında Psikolojik Dayanıklılık düzeyleri açısından istatistiki ve anlamlı bir farkın olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Çalışmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri cinsiyet, yaş, görev yeri, çalışılan kademe, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, bulunduğu kurumda çalışma süresi, medeni durum, çocuk sahibi olmak ve çocuk sayısı arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonuçları ilgili alanyazın doğrultusunda tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik sağlık, Psikolojik dayanıklılık, Öğretmen

²⁶⁰ Öğretmen, Kırklareli, sahindeger86@hotmail.com

²⁶¹ Öğretmen, Kırklareli, deryapdr@yahoo.com

²⁶² Öğretmen, Kırklareli, dutoglu@hotmail.com

İLKOKULLARDA DESTEK EĞİTİMİ ODALARINA GÖREVLENDİRİLEN ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Muteber Yanar²⁶³,

ÖZET

Eğitim sisteminde herhangi bir desteğe ihtiyaç duymadan eğitim alan birçok öğrenci olduğu gibi özel durumlarından kaynaklı, desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler de bulunmaktadır. Özel gereksinimli bu öğrencilerin eğitim sürecine “özel eğitim” denir. Özel eğitimin temelinde, genel eğitim sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin eğitimi kapsayan kaynaştırma uygulamaları yer alır. Kaynaştırma uygulaması bu öğrencilerin her yaş düzeyinde normal çocuklarla, her durumda ve her yerde eşit şartlar ve haklar altında birlikte yaşamalarını sağlamak amacıyla birbirlerini tanımalarına, birbirleriyle iletişim ve etkileşim içinde bulunmalarına imkân veren bir eğitim biçimidir.

Okul ve kurumlarda kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin en üst düzeyde eğitimden faydalanabilmeleri için özel araç –gereçler ve eğitim materyalleri sağlanarak destek eğitim odaları açılmaktadır. Bu odalarda kaynaştırma öğrencileri belirlenen saatlerde sınıflarından alınarak öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına göre öncelikle okulun öğretmenlerinden olmak üzere özel eğitim öğretmenleri, sınıf öğretmeni ve alan öğretmenleri ile RAM’da görevli özel eğitim öğretmenleri ya da diğer okul ve kurumlardaki öğretmenlerce destek eğitimi verilir. Bu öğretmenler destek eğitim odasında eğitim hizmeti vermeye başlamadan önce, il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunca gerçekleştirilecek planlama özel eğitim yöntem ve teknikleri ile gerekli diğer konuları kapsayacak eğitim seminerlerine katılırlar.

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda açılan Destek Eğitimi Odalarına görevlendirilen öğretmenlerinin Destek Eğitim odalarında görev yaparken karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin belirlenmesidir. Araştırma var olan bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçladığı için tarama türü bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ili İlkadım ve Atakum ve Kavak ilçelerinde, Destek Eğitim Odalarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Okulların belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla “Destek Eğitimi Odalarında eğitim verirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri” görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmenler araştırmaya gönüllülük esasına göre katılmışlardır. İlkadım, Atakum ve Kavak ilçelerinde 12 okuldan 24 öğretmen araştırmaya dâhil edilmiştir. Elde edilen veriler, nitel analiz teknikleri kullanılarak çözümlenecektir. Araştırma bulgularının analiz aşaması devam etmektedir. Araştırma sonunda destek eğitimi odalarına görevlendirilen öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili görüşlerine ulaşılabacaktır.

Anahtar Kelimeler: Destek Eğitimi Odası, Özel Eğitim, Kaynaştırma

²⁶³ Öğretmen, Samsun, mutiyanar@hotmail.com

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN 8 ARALIK 2024 SONRASI GERİ DÖNÜŞ EĞİLİMLERİ VE ULUSLARARASI İLAŞMA STRATEJİLERİNE OLASI ETKİLERİ: GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Ayşe Burcu Aslan²⁶⁴,

ÖZET

2011 yılı ve sonrasında, Tunus ve Mısır'da başlayan Arap Baharı ile başlayan süreç sonrası yaşanan gelişmeler ve akabinde Suriye savaşı sonrası, Türkiye çok fazla dış göç almıştır. Özellikle 2012 yılı ve sonrasında Gaziantep Üniversitesi'ne, öğrenim görmek üzere gelen Suriye uyruklu öğrenciler olmuştur. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın ilgili mevzuatı çerçevesinde kayıt yapılan Suriyeli öğrencilerden, geçerli kimlik/pasaportu olmayanlar, geçici koruma kimliği ile Üniversiteye kabul edilmiştir. Söz konusu öğrenciler, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın "Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin Esaslar"ı ve "Ek Madde-2 Uyarınca Mısır Ve Suriye'den Yapılabilecek Yatay Geçiş İşlemlerine İlişkin Esaslar"ı çerçevesinde kabul edilmiştir. Ayrıca, bu öğrenciler, Kültür Bakanlığı'na bağlı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından "Türkiye Burslusu" olarak da Üniversiteye yerleştirilmiştir. 2011-2024 yılları arasında, Gaziantep Üniversitesi'nde toplam 12.229 Suriyeli öğrenci öğrenim görmüştür. 2025 yılı itibarıyla toplam 5.506 Suriyeli öğrenci kayıtlıdır.

8 Aralık 2024 sonrasında, Suriye'de 61 yıldır iktidar olan BAAS partisinin düşmesi ile savaş sona ermiş olup, ülkede, yeni bir politik süreç başlamıştır. Bu gelişme, 2011 yılında başlayan halk ayaklanmasının ve ardından gelen 13 yıllık iç savaşın ardından gerçekleşmiştir. Rejimin çöküşü, sadece Suriye içinde değil, bölgesel ve küresel düzeyde de önemli yansımalar yaratmıştır. Suriye'nin geleceği ve yeniden inşa süreci, uluslararası toplumun ve bölge ülkelerinin dikkatle takip ettiği konular arasında yer almaktadır.

Buradan hareketle, Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan Suriye uyruklu öğrencilerin ülkelerine geri dönüş düşüncelerine yönelik olarak bir çalışma yapılması planlanmaktadır.

Söz konusu gelişmeler, Türkiye'de yürütülen uluslararasılaşma politikaları açısından yeni bir değerlendirme ihtiyacı doğurmaktadır olup, Suriyeli öğrencilerin geri dönüşünün, Türkiye'nin uluslararası öğrenci sayısını ve uluslararasılaşma stratejisine etkileri gibi konuları gündeme getirmektedir. Araştırmada, Gaziantep Üniversitesi'ne kayıtlı olan Suriye uyruklu öğrencilerin 8 Aralık 2024 sonrasında, ülkelerine geri dönüşleri dair eğilimlerini saptamak ve üniversitenin "Uluslararasılaşma Politika Belgesi" bağlamında yeni hedeflerinin neler olabileceğini belirlemek amaçlanmaktadır.

Türk Üniversitelerinde öğrenim görmekte olan Suriye uyruklu öğrenciler çalışmanın evrenini oluşturacak olup, çalışma grubunu Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan Suriye uyruklu öğrenciler oluşturacaktır. Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanacaktır. Türkiye'de Yaşama Dair Düşünceleri ve Geri Dönüş Eğilimleri ana temaları üzerinden içerik analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretimde Uluslararasılaşma, Suriye, Gaziantep Üniversitesi

²⁶⁴ Gaziantep Üniversitesi, Uluslararası Öğrenci Ofisi, mihciogluburcu@gmail.com

ORTAÖĞRETİMDE SEÇMELİ MÜZİK/GÖRSEL SANATLAR ALANLARININ BELİRLENMESİNDE ÖĞRENCİ SEÇİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Şerife Sanal²⁶⁵,

ÖZET

Görsel Sanatlar ve müzik dersleri öğrencilerin duygularını, düşüncelerini farklı yollarla ifade etme imkanı sunmakla birlikte bu alanlarda yeteneklerini keşfetmelerini sağlamakta ve teknik yeterliliklerini artırmaktadır. Sanatın doğuşu ve gelişimini, kültürlerin ve farklı sanat dallarının birbirleri üzerindeki etkilerini fark etmelerini sağlamaktadır. İlk öğretimde zorunlu dersler arasında yer alan görsel sanatlar ve müzik dersleri ortaöğretimde seçmeli dersler arasında yer alır. Kurumların imkan ve şartları dahilinde 9. Sınıfta öğrencilerden görsel sanatlar yada müzik dersi arasında bir seçim yapmaları istenir. Bu çalışmanın amacı; 9. Sınıfta seçim yapan öğrencilerin seçim yaparken dikkate aldığı faktörleri ve ara sınıflarda seçimini değiştirmek isteyen öğrencilerin değişim yapma ihtiyacına sebep olan faktörleri belirlemek olduğundan çalışma, nitel tarama çalışmasıdır. Çalışmanın görüşme grubu Samsun ili Bafra ilçesinde okuyan 9. Sınıf öğrencileri ve ara sınıflarda olup seçimini değiştirmek isteyen bir grup öğrencilerden oluşmaktadır. İlgi ve yeterlilik alanı olmasının dışında seçimlerinin sebepleri soruldu. Verilen cevaplara göre katılımcı öğrenciler tarafından ifade edilen görüşler neticesinde; İlköğretimde aldıkları derslerde gösterdikleri başarı durumlarının etkili olduğu ifade edildi. İlköğretimdeki ders öğretmenleri ile kurdukları ikili iletişimin etkili olduğu ifade edildi. Malzeme temini konusundaki çekincelerden dolayı görsel sanatlar dersini seçmekten kaçındıkları ifade edildi. Sınıf içinde şarkı söylemekten çekinildiği için görsel sanatlar dersini seçtikleri ifade edildi. Ara sınıflarda değişiklik isteyen öğrencilerin farklı dersi deneyimlemek için alanı değiştirmek istediği ifade edildi. Dönem yada sene sonunda elinde somut bir çalışma, bir anı olsun istediği için görsel sanatları seçtikleri ifade edildi. Müzik dersinde parçaları ezberlemesi gerektiğini düşündüğü ve ezberi iyi olmadığı için görsel sanatları seçtikleri ifade edildi. Belirleyici bir fikri olmadığı ve sadece yakın arkadaşı ile birlikte olmak için seçim yapanlar olduğu görüldü. Öğrencilerin daha sağlıklı seçimler yapmaları ve istikrarlı bir ilerleyiş için yapılabilecekler; Öğrenciler ilköğretim de ders aldıkları öğretmenler tarafından alan yeterlilik ve ilgileri ile ilgili değerlendirilerek yönlendirme yapılabilir. Derslere girecek öğretmenlerin kendilerini tanıtarak, dersle ilgili beklentilerini belirtebilir. Temel kullanım malzemeleri (özellikle tükenmeyen araçlar) ve destek malzemeleri okul tarafından öğrenci kullanımına sunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Müzik, Öğrenci Seçimi

²⁶⁵ Öğretmen, Samsun, sanalserifenet@gmail.com

ÖZET

Özel gereksinimli öğrencilerimizin normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte çalışma yapmaya, sosyalleşmeye, onlarla paylaşımda bulunmaya gereksinimleri vardır. Normal gelişim gösteren öğrencilerin ise küçük yaştan itibaren yetersizlikten etkilenmiş öğrencileri tanımaya, onlarla aynı ortamda bulunarak etkin bir çalışma içerisinde yer almaya, engellilere yönelik farkındalık kazanmaya gereksinimleri vardır. Çocukların gelişim ve öğrenmesinde ise uyarıcıların çok güçlü etkiye sahip olduğu bazı dönemler vardır ve bu dönemler kritik dönemlerdir. Özel gereksinimli bireyler için son dönemde “kaynaştırma” kelimesinden daha çok kullanılan “bütünleştirme” çalışmalarına yine kritik dönemde başlamak çok önemlidir. Erken yaşlarda kazanılan bu anlayış yakın ve uzak gelecekte toplumsal bütünleşmeye de büyük katkı sağlayacaktır. Bu aşamada ise, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde ifade edildiği gibi özel gereksinimli bireylerin mümkün olduğunca normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte olmalarını sağlayacak en uygun eğitim ortamlarının oluşturulması gerekmektedir. Bunu sağlayacak olan, her iki gruptaki bireylerle çeşitli ortam ve platformlarda birlikte gerçekleştirilecek etkinliklerdir.

Bütün bu hususlar göz önünde bulundurularak planlanan süreçte, Fahrettin Ulusoy İlkokulu, Şehit Polis Şehit Demet Sezen Özel Eğitim Anaokulu, Sarayköy İlkokulu Müdürlükleri öğrencilerin pek çok alanda gelişimine destek verecek bütünleştirme uygulamasını birlikte yürütmüşler, projedeki uygulamalar azami iş birliğiyle gerçekleştirilmiş, proje çıktıları hazırlanan bir ölçek aracılığıyla raporlaştırılmıştır.

Bu kapsamda her üç okulun proje uygulayıcısı sınıfların öğrencileri, hazırlanan plan dahilinde zaman zaman aynı fiziksel ortamda, zaman zaman sanal sınıf ortamında, zaman zaman da ortak etkinliklerle bir araya gelmişlerdir. Böylece özel gereksinimli öğrencilerin yeterlilikleri ve sınırlılıkları da göz önünde bulundurularak kurgulanan bu süreçte, özel gereksinimli öğrencilerimizin, normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte en az sınırlandırılmış eğitim ortamı yaratılarak çalışmalar yapması sağlanmıştır. Uygulamamız 2024-2025 eğitim-öğretim yılında 4-5 yaş grubu öğrencilerle 8 aylık bir süreçte gerçekleştirilmiştir.

Çalışma öncesinde öğrencilere görseller ve sözel sorulardan oluşan basit bir tespit ölçeği uygulanmış, veriler alınmış, öğretmen ve ailelerle de yapılandırılmış-yarı yapılandırılmış formlarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek bulgu ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Katılımcı öğrencilerimizde engelli bireylere yönelik farkındalığın olduğu tespit edilmiştir. Çalışma bulgularına göre en dikkat çeken kısım bu çalışmada çocukların tüm etkinliklere aktif katılım sağladıkları ve edindikleri farkındalığı yaşamın diğer alanlarına da taşımış olmalarının tespit edilmesidir. Ayrıca özel gereksinimli öğrencilerimizle, normal gelişim gösteren anasınıfı öğrencilerinin; belli platformlarda gerçekleştirilen etkinliklerle, belli yaşantıları paylaşarak, ortak bir ürün ortaya

²⁶⁶ Öğretmen, Samsun, sevilhiraoglu@gmail.com

²⁶⁷ Öğretmen, Samsun, gokcen.balat55@gmail.com

²⁶⁸ Öğretmen, Samsun, serbilela@gmail.com

koyarak gelişimlerinin desteklenmesi gerçekleşmiştir. Bu çalışmamızın sonucunda her iki grubun da eğitimsel ve sosyal bütünleşmelerinde gelişim olduğu, eğitime katılım ve erişim imkanlarının arttığı belirlenmiştir.

Projenin daha fazla öğrenci grubuyla ve farklı yaş gruplarıyla uygulanması önerilerimizdendir.

Anahtar Kelimeler: Kritik dönem, erişim, erken çocukluk, bütünleştirme, özel eğitim.

İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ SÜRECİNDE DİJİTAL DRAMA İLE MATERYAL GELİŞTİRME VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Kamuran Kılıçaslan Sungur²⁶⁹,

ÖZET

Dijital drama, İngilizce öğretimi sürecinde yenilikçi ve etkileşimli bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerini sağlarken, aynı zamanda yaratıcılıklarını, iletişim yeteneklerini ve iş birliği becerilerini de artırır. Dijital drama ile materyal geliştirme, öğretmenlerin çeşitli öğrenme stillerine hitap eden ve öğrencilerin katılımını artıran zengin içerikler oluşturmaya olanak tanır. Dijital drama uygulamaları, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrenciler, belirli temalar veya konular etrafında senaryolar yazarken, dil bilgisi kurallarını ve kelime dağarcıklarını uygulama fırsatı bulurlar. Bu süreçte, öğrenciler hem bireysel hem de grup olarak çalışarak, sosyal etkileşimlerini güçlendirirler. Örneğin, bir grup öğrenci, günlük hayatta karşılaşılabilecekleri bir durumu canlandıran kısa bir video projesi üzerinde çalışabilir. Bu proje, senaryo yazımından çekim aşamasına kadar çeşitli aşamaları içerir ve öğrencilerin hem dil becerilerini hem de teknik yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanır. Öğrencilerin dijital drama süreçlerine aktif katılımı, öğrenme motivasyonlarını artırır. Dijital araçlar kullanarak sahneleme, video çekimi ve montaj gibi uygulamalara katılan öğrenciler, öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirirler. Ayrıca, oluşturdukları dijital içerikleri sınıf içinde paylaşarak hem kendileri hem de arkadaşları için değerli geri bildirim alma fırsatı bulurlar. Bu geri bildirim süreçleri, dil gelişimini desteklerken, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini de güçlendirir. Dijital drama uygulamalarında kullanılan materyaller, öğretmenler tarafından dikkatlice seçilmelidir. Öğrencilerin yaş grubu, dil seviyeleri ve ilgi alanları göz önünde bulundurularak, çeşitli kaynaklar ve araçlar kullanılabilir. Örneğin, popüler kültür unsurları, güncel olaylar veya klasik edebiyat eserleri üzerinden senaryolar geliştirilebilir. Bu durum, öğrencilerin derslere olan ilgisini artırırken, aynı zamanda kültürel farkındalıklarını da geliştirir.

Dijital drama, öğrencilere eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri kazandırmanın yanı sıra, duygusal zekalarını da geliştirmeye yardımcı olur. Öğrenciler, karakterlerin motivasyonlarını ve ilişkilerini analiz ederken empati kurma yeteneklerini güçlendirir. Bu süreç, dil öğreniminin ötesine geçerek, öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini de geliştirmelerine katkı sağlar.

Sonuç olarak, dijital drama ile materyal geliştirme ve uygulama örnekleri, İngilizce öğretiminde etkili bir yöntemdir. Bu yaklaşım, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye yönelik somut ve eğlenceli bir ortam sunarak öğrenmeyi destekler. Öğrencilerin aktif katılımı, iş birliği ve yaratıcılıklarının teşvik edilmesi, dijital drama uygulamalarının temel unsurlarıdır. Eğitimcilerin bu yöntemi derslerine entegre etmeleri, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirirken, dil öğrenimini daha anlamlı ve kalıcı hale getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Dijital Drama, İngilizce Öğretimi, Materyal Geliştirme

²⁶⁹ Öğretmen, Mehmet Özöncel Anadolu Lisesi Adana, kamuransungur@gmail.com

İLKOKULLARDA VE ORTAOKULLARDA OYNATILAN GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI

Adem Yıldız²⁷⁰, Mehmet Ali Yıldız²⁷¹, Osman Yıldız²⁷²,

ÖZET

Araştırma verilerinin ana kaynağı olarak çeşitli bilgilerin özetlenmesi, özet bir şekilde incelenmesi, sorgulanması ve analiz olarak ayrılması mümkün olan bilimsel bir araştırma yöntemi olan kapsamlı analizler kullanılmıştır. Bu yöntem, alanda çok sayıda diğer araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olarak hizmet sunumuyla, tek başına bir yöntem olarak da kullanılmaktadır. Bu öğrenme yöntemi geçmişte uygulanan ancak günümüzde unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarının tanıtılması ve bu oyunların unutulmaması için. Alan araştırmalarında kullanılan çıktı incelemesi verimini artırma amacı, geleneksel çocukların oyunlarının toplumsal belleğinden silinmesine engel olmak ve geleneksel oyunlarımızı yaşatmaktır. Çalışmada; 10 yüksek lisans tezi, 6 doktora tezi, 5 makale çalışma dokümanlarının analizi genel bir birliktelik oyun varlıkları ve çocukların değişimleri ne gibi varlıkların olduğu ve unutulmaya yüz tutmuş ve günümüzde oynanamayan bir takım geleneksel çocuk oyunlarından söz edilmiştir. Her oyun düzeyinde bir beceri veya bir öğreti bulunmaktadır. Çocuklar, yaşamdan kopuk bir noktada ekran başında harcayarak çocuk oyunlarından öğrenilecekleri hayat özellikleri, insan özellikleri, arkadaşlıkları ve arkadaşlıklarını kaçırmaya başlayan büyük bir kayıp yaşarlar. Bu değiştirmek için çok büyük ve önü alınamayacak ve ciddi bir kayıptır. Çocuk oyunlarının toplumunda yerleşmiş, kültürel spektrumların küçük yansımaları olarak görülebilmektedir. Çocuklar, hayatta kalma pek çok becerisini oyun içerisinde bulunan hayatın küçük parçaları ile özelliklerinde ve içselleştirmelerinde barındırılmaktadır. Çocukların daha çok motorla oynadıkları oyunların ilişkileriyle birlikte, daha iyi ve daha kolay olarak bilinen bir üründür. Çalışmalarımızı kısaca özetlemek gerekirse, kültürümüze ait olan geleneksel çocuk oyunlarını tanımaları ve bu oyun oynamaları, bir sonraki nesillere kültürümüzün etkin bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlıyor. Sonuç olarak, geleneksel çocuk oyunlarının işlerinde kullanılmasında, konuların kavranması için faydalı olacağı ve veri aktarımını kolaylaştıracağı aynı zamanda unutulmaya yüz tutmuş olan geleneksel çocuk oyunlarının korunup varlıklarını devam ettirilmesine yardımcı olacağı savunulmaktadır. Geleneksel çocuk oyunlarının tüm gelişimleri; liderlik, destekleme, iş birliği, ülkelerin refahını kolaylaştırma, merak oluşturma, tahmin etme, dikkat, problem ayırma, analiz, vücut koordinasyonu, çeviklik, telaffuzu kuvvetlendirme, stres atma, eğlenme vb. Çok çeşitli yönlerden bütünsel olarak katkılar ortaya çıkıyor.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Çocuk, Geleneksel Oyun

²⁷⁰ Öğretmen, MEB, adem_y23@hotmail.com

²⁷¹ Öğretmen, MEB, ydz50523@gmail.com

²⁷² Öğretmen, MEB, osman_y23@hotmail.com

İLKOKUL 1.SINIFLARDA TEMEL TRAFİK EĞİTİMİ

Menekşe Sönmez²⁷³,

ÖZET

Bireylerin yaptığı hatalı davranışlar, trafik kazalarının meydana gelmesinde yüksek bir orana karşılık gelmektedir. Hatalı davranışlar, kişilerin ülke ve açıdan maddi manevi kayıplara neden olmaktadır. Trafik kazalarının azaltılmasıyla, trafikte güvenli yaşamın sürdürülmesi küçük yaşlardan itibaren uygulamalı eğitimlerle mümkün olmaktadır. Türkiye'de 0-14 yaş arası trafik kazalarında ölen çocuk sayısı toplam trafik kazalarının %14,7'sini oluştururken, Amerika Birleşik Devletlerinde %6,59, İngiltere'de %5,86, Fransa'da %4,51, Almanya'da %4,09, Japonya'da ise %2,56'dır. (Emniyet Genel Müdürlüğü verileri) Trafik eğitimi, küçük yaşlardan itibaren sürdürülür ve sorumluluk kazandırılırsa kayıplar azalacaktır. Çocukların trafik kazalarından zarar görmelerini engellemek amacıyla okula gidiş ve dönüşlerde güvenli yol kullanmaları, bisiklet trafiğinden uzak uygun yerlere binmeleri, trafik ışıklarının anlamlarını, aileleri ile birlikte yaya ya da araçla trafik seviyelerine uygun temel bilgi sahibi olmalarının önemi. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 1.Sınıf Hayat Bilgisi dersi "Aile ve Toplum" öğrenme alanında sürdürülerek öğrenmenin gelişmesi hedeflenmektedir. İlçemizde bulunan, belediyeğe ait Trafik Eğitim Parkı, ilkokul 1. Sınıfların gerek sınıfı ile gerekse kendi ailesi ile gidebileceği, temel trafikten uzak olarak öğrenilebilecek ideal bir eğitim imkanı sunmaktadır. Yaya geçitleri, yay geçitleri, üst geçitler ile gerçek bir deneyim yaşatılmaktadır. Bu parkların artırılarak daha fazla sayıda öğrenci ve öğretmenin kullanımına sunmak faydalı olacaktır. Trafik eğitim parkında şehir içi kurallara göre trafik lambaları ve levhaları küçültülmüş hali ile dağılımları tanıtılmaktadır. Parktaki teorik bilgiler trafik polisleri tarafından okul ile hayatın daha bütünleşmesini sağlar. Bu tür parkların yaygınlaştırılıp, kullanıldığı bu yaş genelinde olumlu sonuçlar elde edildi. Araştırma kapsamındaki trafik eğitimi ve Trafik Eğitim Parkının bu eğitime katkısı, bu parktaki eğitimlere katılanlarla katılımlar sorulmuş, alınan görüşler bu iki katılan arasındaki ilişkiler irdelenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu yetenek odaklanmış grup kopyalanmış, görüşmede önceden oluşturulmuş sorular kullanılmıştır. Amaçlı grup grubu olarak kaydedilen gruba Samsun ili, İlkadım ilçesi, Muzaffer Barışyurt İlkokulunda görev yapan beş sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Trafik Kuralları , Güvenlik, Trafik Eğitim Parkı

²⁷³ Öğretmen, Muzaffer Barışyurt İlkokulu Samsun, meneksesonmez74@gmail.com

YAPAY ZEKANIN ULUSLARARASI GÜVENLİĞE ETKİSİ VE TIRMANMA RİSKLERİ

Ayşe Salar²⁷⁴, Sevgi Göktaş²⁷⁵,

ÖZET

“Makineler Düşünebilir mi ve Nasıl Düşünebilir?”

Ord. Prof. Dr. Cahit Arf

21’inci yüzyılın ikinci yarısından itibaren kamu ve özel sektör dahil günlük hayatta kullanılan tüm sistemlere hızla entegre edilerek bir devrim yaratan ve “Düşünen Makineler” olarak tanımlanan Yapay Zeka (YZ) nedir? sorusuna karşılık genel bir tanım olmadığı gibi tanımlanması her zaman zor olmuştur. YZ, nesnelerin interneti, sürücüsüz kara, deniz ve hava araçları, konuşma tanıma sistemleri ve otonom askeri sistemler gibi beşeri ve sosyal alan, savunma ve finansal sektör dahil geniş bir ekosisteme sahiptir. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından ortaklaşa yayınlanan 2021-2025 Ulusal Yapay Zeka Stratejisinde YZ, “Bir bilgisayarın veya bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri zeki canlılara benzer şekilde yerine getirme kabiliyeti” olarak tanımlanmaktadır. Sinema ve televizyon dünyası tarafından kurgulanan ve insan gibi hareket eden robot ve insan etkileşiminin konu edildiği yapımlar insanlığı yapay zekaya hazırlamış ve toplumlar gündelik hayatta YZ tabanlı çeviri programlarını kullanılır hale gelmiştir. Ancak, YZ’nin devletler ve toplumlar üzerinde oluşturmuş olduğu bu etki kısa ve orta vadede uluslararası alanda oluşabilecek zorlukları ve riskleri de içerisinde barındırmaktadır. Özellikle devletler bu tür teknolojik gelişmeleri sert güçlerini artırmak için bir fırsat olarak değerlendirmekte ve yeni YZ uygulamaları geliştirmeye yönelmektedir. Bu nedenle yapay zeka zararlı faaliyetlere daha fazla entegre edilerek güvenlik açıkları genişletilmekte ve yeni tehdit riskleri ortaya çıkmaktadır. Çalışmamızda, uluslararası alanda YZ kaynaklı stratejik ve jeopolitik güvenlik tehditlerine yönelik kapsamlı bir çerçeve oluşturmak için risk sınıflandırması yapılacaktır. Sınıflandırma iki büyük risk kümesinden oluşmaktadır: a) İlk risk kategorisi, yapay zeka ve yapay zeka destekli sistemlerin emniyet ve güvenlik risklerini ve insan-makine etkileşiminden kaynaklanan riskleri kapsayan teknolojik riskleri ortaya koymaktadır. b) İkinci risk kategorisi, yapay zekanın kullanımı ve yaygınlaşmasının küresel ve kültürel güvenlik üzerinde oluşturduğu riskleri içermektedir. Çalışmamızda, yapay zekaya dayalı sistemlerin oluşturacağı güvenlik risklerini ele almak üzere Soğuk Savaş döneminde ABD ve Sovyetler Birliği arasında yaşanan nükleer silahlanma yarışı ve çatışma ortamının kontrol altına alınmasını içeren ve nükleer caydırıcılığın temelini oluşturan “Tırmanma Teorisi” kullanılacaktır. Herman Kahn’a göre tırmanmayı hedefleyen devlet ve kişilerin çabalarını arattırabileceği veya artırma tehdidinde bulunabileceği en az üç seçenek vardır; yoğunluğu artırmak, alanı genişletmek ve tırmanmayı birleştirmek. YZ sistemlerinden kaynaklanan zorlukları anlamak üzere risk sınıflandırmasını yaptığımız çalışmamızda detaylı literatür taraması yapılarak YZ destekli yeteneklerin küresel güvenlik üzerindeki yansımaları “Tırmanma Teorisi” kapsamında analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Strateji, Tırmanma Teorisi, Yapay Zeka

²⁷⁴ İstanbul, salarayse@gmail.com

²⁷⁵ Öğretmen, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın çıkış noktası, 2023/2024 eğitim-öğretim yılının başında yaşanan üzücü bir olaydır. Okulumuz yemekhanesinde beşinci sınıf öğrencisi bir arkadaşımız yemek sırası beklerken aniden yere yığılmış ve nöbetçi öğretmenler ile okul hemşiresi hemen müdahale etmiştir. Ancak, öğrencimiz kronik kalp rahatsızlığı nedeniyle kurtarılamamıştır. Bu olay, nöbetçi öğretmenin bulunmadığı alanlarda yaşanabilecek benzer durumlara nasıl daha hızlı müdahale edilebileceği sorusunu gündeme getirmiş ve bu çalışma bu soruya yanıt bulma amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Okullarda eğitim-öğretim sürecinin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi, güvenlik ve disiplin gibi temel ihtiyaçların karşılanmasıyla mümkündür. Öğrencilerin güvenli bir ortamda eğitim alabilmesi için okulda düzenin sağlanması ve olası kazaların önüne geçilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu ihtiyaçların giderilmesi büyük ölçüde öğretmenlerin ders saati dışında yaptıkları nöbet görevleri ile sağlanmaktadır. Ancak, ders saatleri içerisinde öğretmenlerin ders vermesi nedeniyle nöbet alanları boş kalmakta ve olası kazalara anında müdahale edilmesi zorlaşmaktadır. Yeterli öğretmenin bulunmadığı okullarda ise bazı alanlara nöbetçi öğretmen görevlendirilememekte, bu da güvenlik açıklarına neden olmaktadır. Bu çalışma, ders saati içerisinde sınıf dışı alanlarda ve teneffüs sırasında, nöbetçi öğretmenin bulunmadığı bölgelerde yaşanabilecek düşme vakalarının kameralar ile tespit edilmesini amaçlamaktadır. Eğer düşen öğrenci yerden kalkamazsa, geliştirilen mobil uygulama aracılığıyla ilgili kişilere acil durum bildirimi gönderilecektir. Yapılan literatür çalışmasında; DTS üzerine yapılan çalışmaların çoğunlukla ev ortamında yaşlıların düşme takibi için geliştirildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada okul gibi toplu alanlarda kullanılabilmesi için maliyet ve performans göz önüne alınarak görüntü tabanlı yöntemler üzerinde yoğunlaşmıştır. Yapay zeka ve görüntü işleme teknolojilerinden faydalanılarak geliştirilen bu sistem, öğrencilerin güvenliğini artırmaya yönelik bir çözüm sunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, derin öğrenme yöntemlerinden biri olan YOLOv8 nesne tespit algoritması kullanılarak, düşen öğrencilerin otomatik olarak tespit edilebilmesi için bir yapay zeka modeli geliştirilmiştir. Bu model, kameradan gelen görüntüleri analiz ederek insanların düşme ve ayakta durma pozisyonlarını algılamakta ve acil bir durum tespit edildiğinde alarm sistemini devreye sokarak konum ve görüntü bilgilerini yetkililere iletmektedir. Yapılan testlerde, modelin eğitim verileri üzerinde %89 oranında doğruluk sağladığı ve saha testlerinde %98 oranında acil durum tespiti yaptığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, geliştirilen sistemin öğrenci güvenliğini artıracığı, acil durumlara hızlı müdahaleyi mümkün kılacağı ve benzer çalışmalar için örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nöbet, yapay zeka, yapay zeka modeli

²⁷⁶ Öğretmen, MEB, ucarumran929@gmail.com

UZAY JEOPOLİTİĞİ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK TOPLUMSAL FARKINDALIĞIN ÖNEMİ

Ayşe Salar²⁷⁷, Sevgi Göktaş²⁷⁸,

ÖZET

Günümüzde teknolojiye yaşanan dönüşümle birlikte yaşadığımız şehirler dahil dijital sistemlerle donatılarak akıllı şehirlere dönüştürülmektedir. Toplumsal entegrasyondan, güvenlik, sağlık, barınma, yönetim, su yönetimi, afet ve acil durum, turizm, mobilite, enerji, çevre ve ekonomi akıllı sistemler üzerinden yönetilmektedir. Günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen cep telefonları ile dünya avucumuzun içerisine sığmış durumda, tüm verilere uzay tabanlı sistemler üzerinden erişim sağlamaktayız. Teknolojiye yaşanan bu evrim toplumlar üzerinde sosyoekonomik ve sosyokültürel açıdan da katkı sağlamaktadır. Ancak kamu ve özel kurumlar dahil kişisel verilerin dijital ortamlara yüklenmesi ile birlikte farklı güvenlik risk alanları ortaya çıkmaktadır. Bu güvenlik risk alanlarından en hayati olan uzay jeopolitiğine dayalı güvenlik alanıdır. “Uzay Ticaretinin” stratejik bir değere sahip olduğunu savunan George Washington Üniversitesi Uzay Politikalar profesörü Henry R. Hertzfeld “ hükümet politikası ve uzayın güvenlik boyutları ticari uzaya otomobil, sabun ya da mobilyaya davrandığı gibi davranmıyor. Uzayın stratejik değeri ve hemen her sektörün uzay altyapısına olan büyük bağımlılığı nedeniyle uzay özel bir öneme sahiptir ve kritik bir ulusal kaynak haline gelmiştir” ifadesiyle alanın önemini ortaya koymaktadır. Devletler için dördüncü bir sınır alanı olan uzay güvenliği, toplumsal fayda sağlayan uzay teknolojisi ve uygulamalarının kullanımı ile ilgilidir bu nedenle Dünya’da güvenliğin yansira uzay sürdürülebilirliğini sağlamak için uzay sistemlerinin güvenliğini de kapsamaktadır.

Bu kadar geniş bir güvenlik unsuruna sahip olan uzay jeopolitiği ve güvenliği üzerine devletlerin ve toplumların mevcut stratejik kültürleri içerisinde daha belirgin bir astrokültür oluşturmak mümkün mü? Stratejide coğrafya ve insanların yaklaşımları önemlidir, bu nedenle kültürel ve coğrafi baskıların insanın uzayda güç kullanımına yönelik karışımına “astro kültür” demek mümkündür.

Bu perspektiften uzay jeopolitiği ve güvenliğini incelediğimiz çalışmamızın amacı; Klasik jeopolitik kuramlar üzerinden insan unsurunun önemini ortaya koyarak uzay bilimleri, mühendisliği ve teknolojilerinin ekonomiye ve topluma entegre edilmesinin önemi ve gelecek nesillere yönelik stratejik bir derinlik kazandırmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması kullanılarak elde edilen veri analizlerinden Türkiye’de bir astrokültür ekosistem bilincinin oluşturulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Astrokültür; Güvenlik; Strateji; Uzay Jeopolitiği

²⁷⁷ İSTANBUL, salarayse@gmail.com

²⁷⁸ Öğretmen, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

KRİMİNOLOJİK TEORİLER PERSPEKTİFİNDEN GENÇLERDE SUÇ DAVRANIŞLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ

Sevgi Göktaş²⁷⁹, Ayşe Salar²⁸⁰,

ÖZET

Kriminoloji, suçun doğasını, nedenlerini ve suçlu davranışlarını inceleyen bilim dalıdır. Öncü kriminologlardan Edwin Sutherland ve Donald Cressey kriminolojiyi “Sosyal bir olgu olarak suça ilişkin bilgi bütünüdür. Kanun yapma, kanunların çiğnenmesine tepki verme süreçlerini kapsamına alır. Kriminolojinin amacı, bu yasa, suç ve muamele süreciyle ilgili genel ve doğrulanmış ilkelerin ve diğer bilgi türlerinin geliştirilmesidir” şeklinde tanımlamaktadır. Kriminologların bir kısmı suçluların antisosyal davranışlarında bireysel ve karakteristik özelliklerin etkili olduğunu düşünse de büyük çoğunluğu suçun temelinde sosyal faktörlerin etkili olduğuna inanmaktadır. Klinik Psikolog Terrie E. Moffitt, birçok insanın antisosyal davranış sergilediğini ancak bu durumun geçici ve durumsal olduğunu bazı insanlarda ise istikrarlı ve kalıcı olduğunu ifade etmektedir. Özellikle ergenler arasında geçici-durumsal antisosyal davranışın daha yaygın olduğunu vurgulamaktadır. Gençlerdeki kriminal davranışları incelediğimiz çalışmamızda Moffitt’in antisosyal davranış üzerine geliştirmiş olduğu ikili toksonomisi incelenecektir.

Tarihi süreç içerisindeki kültürlere bakıldığında ergenlik döneminde suçluluğun hızla arttığı 16-18 yaşları arasında zirveye ulaştığı ardından yavaş bir düşüş izlediği gözlemlenmiştir. Ancak, suçun yaş dağılımındaki durumu mevcut kriminolojideki değişkenlerle açıklanamayacağını savunan Shavit ve Rattner’in görüşüne katılmayan Akers’ göre “yaşa özgü suç oranlarının farklı olmasındaki sebep bireylerin farklı yaşlarda öğrenme değişkenlerine farklı düzeylerde maruz kalmasından” kaynaklanmaktadır. Ancak ergen davranışının tam olarak anlaşılması için deneyimledikleri fiziksel ve sosyal değişimlerinde incelenmesi gerekmektedir. Ergenlerin suç davranışlarında etkili olan bir diğer etken ise sosyal-psikolojik etkileşimlerin yer aldığı insan etkileşimleri ve ilişkileridir. İnsan gelişim süreci içerisinde önce aile, akran grubu, eğitim grubu, öğretmen, işveren ve adalet sistemi dahil otorite figürleriyle sosyal etkileşim halindedir. Eğer bu ilişkiler olumlu ve destekleyici olursa birey için etkili bir işlev kazanırken; bu ilişkiler işlevsiz ve yıkıcı olduğunda suç eğilimlerine dönüşmektedir.

Çalışmamızdaki ana amaç; gençlerin şiddet eylemlerini içeren davranışın psikolojik ve davranışsal boyutlarına ilişkin sosyal bilim literatürüne katkı sağlamaktır. Bu bağlamda çalışmada detaylı literatür taraması yapılarak ergenlerdeki suçlu davranış; ergenlikten yetişkinliğe geçiş Sosyal Öğrenme Teorisi-Yaş/Suç Eğrisi ve sosyalleşmenin kritik unsurlar Sosyal Süreç Teorisi üzerinden analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Antisosyal Davranış; Kriminoloji; ; Sosyal Öğrenme Teorisi-Yaş/Suç; Sosyal Süreç Teorisi

²⁷⁹ Öğretmen, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

²⁸⁰ İstanbul, salarayse@gmail.com

ÖZET

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan, kendisine özgü yasaları olan, bu yasalar çerçevesinde gelişen ve seslerden örülmüş bir anlaşma sistemidir. İnsanlar arasındaki iletişimin en temel araçlarından biri olan dil, milletlerin geçmişten devraldıkları bir mirastır. Dillerin yapı taşlarını o dillere ait kelimeler oluşturmaktadır. Bir dilin en önemli zenginlik göstergesi o dile ait kelime sayısıdır. Kelime sayısının fazla olması o dili konuşan insanların günlük hayatta kullandığı kelime sayısını fazla olacağı ve doğal olarak bu insanların kelime dağarcığındaki kelime sayısının fazla olacağına işaret eder. Dünyaya geldiğimiz andan itibaren karşılaştığımız ve çevremizde hazır bulduğumuz kelimeler, bu kelimelerin çağrıştırdığı kavramlar ve kalıplaşmış ifadeler kelime dağarcığımızı oluşturur. Kelime dağarcığı, hem bireyin eğitim ve öğretimine yön verme, hem de sosyolojik gelişimi için oldukça önemlidir. Kelime dağarcımızın artması sözlü ve yazılı iletişimi güçlendirir. Eğitimin her aşamasında, aktif öğrenmenin gerçekleşebilmesi için yeterli kelime edinimine ihtiyaç vardır. Bu yüzden, anadili öğretimi esnasında uygulanan temel ilkelerden birisi de hedef kitlenin kelime dağarcığını geliştirmektir. Yeterli oranda geliştirilen kelime dağarcığı, anlama ve anlatma becerilerinin vazgeçilmez şartıdır. Kelime dağarcığının yeterliliği, sadece anlama anlatma çalışmalarında değil, diğer alanlarda da önemlidir. Bu nedenle öğrencilerin unutulmuş ya da az kullanılan kelimeleri yeniden hatırlaması, yeni kelimeler öğrenmesi önem teşkil etmektedir. Türkçemiz de diğer diller gibi sürekli bir değişim içindedir. Bu değişim her zaman istediğimiz yönde olmamaktadır. Özellikle sosyologların Z kuşağı olarak adlandırdığı nesil bundan 50 yıl öncesinde çok sık kullanılan kelimelerin anlamını bilmemektedir. Günlük hayatlarında bu kelimeleri çok daha az tercih etmektedir. Bu nedenle öğrencilerin eğlendiği ve aynı zamanda öğrendiği bir etkinlik planlayıp özellikle Türkçemizin ne kadar zengin bir dil olduğuna dikkat çekmek gayesindeyim. Türkçemizde sonu –et ile biten çok fazla kelime vardır. Çalışmamda bu bilgidan yola çıkarak öğrencilerimiz bu zenginliği kendilerinin fark etmesini sağlayıp Türkçemiz konusunda farkındalıklarının artması amaçlanmıştır. Çalışmamız öğrencilerin birbirlerinden öğrenmeleri için sınıfı gruplara ayırarak grup çalışması şeklinde yapılmıştır. Öğrencilerin hem eğlendiği hem de işbirliği içinde ve birbirlerinden yeni kelimeler öğrendiği bir çalışma olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kelime, Türkçemiz, Farkındalık

²⁸¹ Öğretmen, Gazi Ortaokulu Amasya, arslan.60@hotmail.com

²⁸² Öğretmen, TOKİ Çelebi Mehmet İlkokulu Amasya, egitim0535@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma ,öğrencilerin geri dönüşüm ve sanat yoluyla çevresel farkındalık geliştirmelerini artırmak amacıyla yürütülmüştür .Bu bir eTwinning projesidir ve çalışma 4 ay sürmüştür.Çalışma 9 Türk ortak,4 Romanyalı,1 İtalya, 2 Arnavutluk ve 1 Portekiz ortakla farklı branşlarda ortaokul ve lise öğretmenleri,13-17 yaş arası 91 öğrenci ile yürütülmüştür.Bu projenin amaç ve hedefleri Milli Eğitim Bakanlığımızın 2023 vizyonu ve 21.yüzyıl hedefleri ile örtüşmektedir.

Projede yer alan her bir öğretmenin kazanımları disiplinler arası bir yaklaşımla proje faaliyetleriyle bütünleştirilerek kalıcı öğrenme sağlanmıştır. Çalışma sürecinde öğrenciler eski ve atık materyalleri kullanarak sanat eserleri üretirken , aynı zamanda bu materyallerin tekrar kullanılmasının çevre üzerindeki olumlu etkilerini de keşfettiler ve sanatsal yönlerini geliştirdiler.

Oyunlar,sunumlar,posterler, broşürler ve infografikler hazırlayarak sürece katıldılar. Proje tabanlı eğitim yöntemiyle yürütülen çalışmalar hakkında öğrenciler önceden bilgilendirilmiş ve proje öğrenci merkezli bir şekilde uygulandıktan sonra sonuçlar değerlendirilmiştir.

Projenin akademik altyapısını güçlendirmek için daha önce yayınlanmış bilimsel araştırmalardan yararlanıldı. Proje öncesinde öğretmen ,öğrenci ve velilerin hazırbulunuşluklarını ölçmek için bir ön test anketi yapıldı ve elde edilen verilere göre etkinlikler şekillendirildi. Proje sonunda ise son anket ile projenin etkisi değerlendirilmiştir. Proje kültürler arası etkileşimi teşvik etti ve farklı kültürlerden gelen öğrenciler geri dönüşüm konusunda çeşitli bakış açıları kazandılar. Sanat yoluyla öğrenciler, çevre dostu yaşam tarzlarını benimseme ve atıkların önemini fark etme konusunda bilinçlendiler. Ayrıca dijital platformlar aracılığıyla işbirliği yaparak , projelerine yönelik yaratıcı çözümler geliştirdiler. Bu süreç öğrencilerin , iletişim, takım çalışması ve liderlik gibi becerilerini de geliştirmelerine yardımcı oldu. Proje sürecinde,öğrencilere geridönüşümün çevresel etkileri ve sürdürülebilirlik konularında bilgi verildi.Sanatın gücü sayesinde ,öğrenciler geridönüştürülebilir materyaller kullanarak fafrklı sanat eserleri yaratıp, çevreye duyarlı bir yaklaşımı daha ifade etme imkanı buldular. Öğrenciler geri dönüşümün sadece bir atık toplama süreci olmadığını,aynı zamanda doğal kaynakların korunması ve yaşam kalitesinin artırılması için önemli bir araç olduğunu keşfettiler.Projenin sonuçları , gelecekte benzer çalışmalara ilham verecek nitelikte olup, çevre bilinci ve kültürlerarası etkileşimi teşvik etmeye devam edecektir.

Anahtar Kelimeler: Geri dönüşüm , sanat eğitimi eTwinning

²⁸³ Öğretmen, Pazar Fen Lisesi, muazzezalpcag@gmail.com

BIYOCHAR KULLANIMI İLE TOPRAK VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI

Kadir Okuyucu²⁸⁴,

ÖZET

Toprak verimliliği, tarımsal üretimde en önemli faktörlerden biridir. Ancak aşırı gübre kullanımı ve yanlış tarım uygulamaları toprağın yapısını bozabilir. Biyochar (biyokömür) Biyoteknolojik atıkların termokimyasal dönüşümüyle elde edilen karbonca zengin bir malzemedir ve toprak verimliliğini artırma, karbon tutma ve iklim değişikliğiyle mücadele gibi çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır. Bu çalışmada, farklı oranlarda biyokömür ilave edilmiş toprak örneklerinde nem içeriği ve pH değerleri ölçülerek, biyokömürün bu parametreler üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, biyokömürün toprağın nem tutma kapasitesini önemli ölçüde artırdığını ve pH seviyesini dengelediğini göstermiştir. Bu sonuçlar, biyokömürün tarımsal uygulamalarda toprak kalitesini iyileştirmek için etkili bir yöntem olabileceğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın amacı; Bu proje, öğrencilerle birlikte yürütülerek biyokömür (biyochar) kullanımının toprak özellikleri üzerindeki etkilerini keşfetmeyi ve öğrencilere toprak bilimi, sürdürülebilir tarım ve çevre dostu uygulamalar hakkında uygulamalı deneyim kazandırmayı amaçlamaktadır. Proje kapsamında, öğrenciler biyokömürün toprağın nem tutma kapasitesi ve pH seviyesi üzerindeki etkilerini araştırarak, ölçümler yapacak ve elde edilen verileri analiz edeceklerdir. Bu süreç, öğrencilerin bilimsel yöntemleri uygulama, veri toplama ve sonuçları yorumlama becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, proje, öğrencilere sürdürülebilir tarım uygulamaları ve toprak yönetimi konularında farkındalık kazandırarak çevre bilincini artırmayı hedeflemektedir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel gözlem kullanılmıştır. Çalışmaya Erfelek Yunus Emre Ortaokulu 8.sınıf öğrencilerinden 5 öğrenci katılmıştır. Deneyde, miktarı ölçülmüş tarım toprağı, test bitkisi fasülye, pH ve nem ölçer, sulama suyu kullanılmıştır. Deneyde 4 farklı grup oluşturulmuştur: Kontrol Grubu: Biyochar eklenmemiş toprak. %5 Biyochar Grubu: %5 oranında biyochar eklenmiş toprak. %10 Biyochar Grubu: %10 oranında biyochar eklenmiş toprak. %20 Biyochar Grubu: %20 oranında biyochar eklenmiş toprak. Deney süresince bu gruplar düzenli olarak sulanmış ve bitki gelişimi gözlemlenmiştir. Bu çalışma sonucunda, öğrencilerin hem teorik bilgilerini uygulamaya dökme hem de bilimsel araştırma süreçlerini deneyimleme fırsatı buldukları verimli bir çalışma olmuştur. Deney sonucunda, biyokömürün toprağın nem tutma kapasitesini artırdığı ve pH seviyesini dengelediği gözlemlenmiştir. Bu bulgular, biyokömürün tarımsal uygulamalarda toprak verimliliğini artırmak için etkili bir yöntem olabileceğini ortaya koymuştur. Öğrenciler, bu proje sayesinde toprak analizi yapma, laboratuvar ekipmanlarını kullanma, veri toplama ve analiz etme gibi temel bilimsel beceriler kazanmışlardır. Ayrıca, grup çalışması, problem çözme ve sonuçları yorumlama yetenekleri gelişmiştir. Proje, öğrencilere sürdürülebilir tarım ve çevre dostu uygulamalar hakkında farkındalık kazandırarak, gelecekteki çevre sorunlarına karşı duyarlı ve bilinçli bireyler olmalarına katkıda bulunmuştur. Bu deney, öğrencilerin bilimsel merakını artırmış ve onlara çevre bilimi alanında yeni ufuklar açmıştır.

Anahtar Kelimeler: Biyochar, Deney, Ph, Nem

²⁸⁴ Öğretmen, Erfelek Yunus Emre Ortaokulu, kadirokuyucu@hotmail.com

ÖZET

Özet; Doğa, içinde yaşadığımız dünyanın en değerli hazinelerinden biridir. Yaban hayatı ve sokak hayvanları, bu hazinenin vazgeçilmez bir parçasıdır. Ormanlarda, denizlerde ve gökyüzünde yaşayan yabani canlılar, doğal dengenin korunmasında büyük bir rol oynarken; sokaklarımızı paylaştığımız hayvanlar da yaşadığımız çevrenin birer neşe ve sevgi kaynağıdır. Ancak günümüzde hem yaban hayatı hem de sokak hayvanları tehdit altında ve bu durum hem doğaya hem de insanlığa zarar veriyor.

Bu proje, yaban ve sokak hayvanları için farkındalık projesidir. Proje kapsamında, öğrenciler Sinop Sarıkum Kuş Cenneti Yaban Hayatı Koruma ve Rehabilitasyon Merkezi'ni ziyaret etmiş ve burada avcılar tarafından zarar görmüş bazı hayvanları tanımışlardır. Bu deneyim, onların ekosistem ve avcılığın etkileri hakkında farkındalık kazanmalarını sağlamıştır.

Ziyaret sonrasında, öğrenciler edindikleri bilgileri resim ve hikâyelerle ifade etmiş, hazırladıkları afiş ve sunumlarla okul ve çevresinde farkındalık oluşturmuşlardır. Ayrıca, sokak hayvanları için mama ve su kapları yerleştirerek düzenli besleme faaliyetlerine katılmış, yerel hayvan barınaklarını ziyaret ederek destek sağlamışlardır. Proje sonunda, öğrencilerin hayvan hakları konusunda bilinçlenmiş olup topluma örnek olacak davranışlar kazanmışlardır.

Çalışmanın amacı; Bu proje, ilkokul öğrencilerinin yaban hayatını tanımasını, hayvanlara zarar veren insan faaliyetleri hakkında bilinçlenmesini ve yaban ile sokak hayvanlarına karşı duyarlılıklarını artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, öğrencilerin sokak hayvanlarına yönelik düzenli besleme alışkanlığı kazanmaları ve toplumda hayvan hakları konusunda farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır. Bu sayede, doğaya ve hayvanlara duyarlı, sorumluluk sahibi bireyler yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi, durum analizi (gözlem, görüşme ve soru cevap) kullanılmıştır. Çalışmaya Sinop Gazi Mustafa Kemal İlkokulu 2/D sınıfı olarak 30 öğrenci katılmıştır. Proje süresi 2 ay olarak belirlenmiştir. Çalışmanın ilk aşaması 'yaban hayatını tanıma ve yerinde gözlem' olarak belirlenmiş bu aşamada Sarıkum Kuş Cenneti Yaban Hayatı Koruma ve Rehabilitasyon Merkezi Gezisi yapılmıştır. Öğrenciler merkezde bulunan yaralı yaban hayvanlarını gözlemlemiş, veteriner ve yetkililer tarafından burada yaralı olarak bulunan puhu kuşu, leylek, şahin, ceylan gibi hayvanların hikâyeleri anlatılmıştır. Yaban hayatını koruma yolları hakkında sunum yapılmış, Bu hayvanlara avcılar tarafından verilen zarara vurgu yapılmış ve bilinçlenme sağlanmıştır. Çalışmanın diğer aşamaları Farkındalık ve Topluma Yayılım, Bilgilendirme Afişleri ve Sunumlar, Hayvan Dostu Ol Taahhüdü adlı etkinlik, sokak hayvanları için sorumluluk almak için mama ve su kapları yerleştirme, barınak ziyareti ve yardım kampanyası düzenleme etkinliği ile tamamlanmıştır. Proje sonunda Öğrencilerin duyarlılık kazanıp kazanmadığını ölçmek için küçük bir anket çalışması yapılmış. Katılan öğrencilere "Doğa ve Hayvan Dostu" sertifikası verilmiştir.

²⁸⁵ Öğretmen, Sinop Gazi Mustafa Kemal İlkokulu, nilayokuyucu@hotmail.com

Bu çalışma sonucunda; Öğrenciler, yaban hayatı ve sokak hayvanları hakkında bilinçlenmesi sağlanmıştır. Hayvanlara zarar vermeme konusunda daha duyarlı bireylerin yetişmesi hedeflenmiş, sokak hayvanlarını besleme alışkanlığı kazanılmıştır. Öğrencilerde hayvan hakları konusunda farkındalık oluşturulmuştur. Bu proje, öğrencilerin doğaya ve hayvanlara karşı duyarlı bireyler olmalarını sağlayarak uzun vadede olumlu bir etki yaratacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğa, sokak hayvanları, yaban hayat

TÜRKÇE DERS ÖNERİ SİSTEMİ İÇİN AGENT TABANLI RAG YAKLAŞIMI

Fatma Gür Arslan²⁸⁶, Serdar Arslan²⁸⁷,

ÖZET

Öneri sistemleri, kullanıcıların ilgi alanlarına ve önceki etkileşimlerine dayalı olarak en uygun içerikleri sunmayı amaçlayan yapay zeka tabanlı sistemlerdir. Bu sistemler, genellikle içerik tabanlı filtreleme, işbirlikçi filtreleme veya hibrit yaklaşımlar kullanarak kişiselleştirilmiş öneriler üretir. Son yıllarda, Bilgi Getirme Destekli Üretim (Retrieval-Augmented Generation - RAG)) modeli, öneri sistemlerinde giderek daha fazla kullanılmaya başlanmıştır. RAG, bilgiyi hem bir bilgi getirme (retrieval) hem de üretken yapay zeka (generation) bileşeni ile işleyerek daha doğru ve bağlamsal olarak zengin öneriler sunmayı hedefler. Geleneksel öneri sistemlerinden farklı olarak, RAG modeli sadece mevcut verilerle sınırlı kalmaz, aynı zamanda geniş veri kaynaklarından gerçek zamanlı bilgi çekerek önerilerini oluşturabilir. Bu özellik, özellikle ders öneri sistemleri gibi dinamik ve içerik açısından zengin alanlarda büyük avantaj sağlar. Metinlerin sayıllaştırılması yani vektörleştirilmesi işlemi RAG sisteminin temel parçalarından biri olup bir RAG sisteminin etkinliği büyük ölçüde bu işlemin kalitesine ve orijinal metin parçalarının bağlamını ne kadar iyi koruduğuna bağlıdır. Bu çalışmada, Türkçe veriler üzerinde vektörleştirme işleminin etkinliğini gözlemlemek amacıyla örnek bir öneri sisteminin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öneri sisteminin amacı kullanıcıların ihtiyaçlarına göre en uygun dersleri onlara önermek ve bu önerileri yaparken farklı vektörleştirme modellerinin etkisini incelemektir. Öneri sistemi, üniversitelerin ders tanımlama sayfalarından elde edilen Türkçe veri setini kullanarak, ajan (agent) tabanlı Bilgi Getirme Destekli Üretim yaklaşımını temel almaktadır. Öneri sisteminin temel bileşeni olan kelime vektörleşme modeli için iki farklı yaklaşım uygulanmıştır. İlk olarak, literatürde yaygın olarak kullanılan çok dilli bir vektörleşme modeli olan “multilingual-e5-small” modeli kullanılmıştır. Ancak, çok dilli modellerin her dil için eşit derecede optimize edilmemiş olabileceği göz önüne alınarak, aynı model Türkçe veri seti ile ince ayar (fine-tuning) işlemine tabi tutulmuştur. Bunun için yaklaşık olarak 1000 adet soru-cevap kümesinden oluşan bir veri seti kullanılmıştır. Sistemin çıktıları incelendiğinde, Türkçeye özel eğitim almış modelin, çok dilli modele kıyasla daha başarılı öneriler sunduğu gözlemlenmiştir. Türkçe metinlerden elde edilen anlam ilişkilerini daha iyi öğrenen bu model, kullanıcının sorgusuna daha uygun dersleri listeleterek öneri sürecini iyileştirmiştir. Sonuç olarak, bu çalışma Türkçe dilinde öneri sistemleri geliştirmek için önemli bir adım niteliğindedir. Türkçeye özgü ince ayarın, öneri sistemlerinin doğruluğunu ve etkinliğini artırdığı görülmüştür. Bu yaklaşım, gelecekte akademik danışmanlık süreçlerini geliştirmek ve öğrencilere daha uygun ders seçenekleri sunmak için de kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Getirme Destekli Üretim, Yapay Zeka, Öneri Sistemleri, Metin Vektörleştirme

²⁸⁶, Cankaya Üniversitesi, Ankara, c2471028@student.cankaya.edu.tr

²⁸⁷ Dr. Öğr. Üyesi, Cankaya Üniversitesi, Ankara, sarslan@cankaya.edu.tr

OKUL ÖĞRENCİLERİ (ORTA OKUL VE LİSE) İÇİN OKUMA VE ÖĞRENME SÜRECİNDE BİLGİ YETERLİLİĞİ OLUŞTURMANIN YOLLARI

Barisa Turdubaeva²⁸⁸,

ÖZET

Dünyada son zamanlarda ekonomik ve sosyal hayatta meydana gelen küresel değişimler, eğitim sisteminin iyileştirilmesine yönelik tedbirlerin güçlendirilmesini gerektirmektedir. Sisteme yeni hedefler koymanın yanı sıra, hedeflerin ve bunlara ulaşma yöntemlerinin güncellenmesi ve düzeltmeye dirençli bir sistem yaratılması ihtiyacını yaratmaktadır.

Sonuç olarak, öğrencileri hayata ve değişimlere hazırlamalı, onlarda hareketlilik, dinamizm, hareketlilik gibi nitelikleri geliştirmelidir. Bu tür bir eğitim, belirli bir miktarda bilgiye hakim olma pahasına sağlanamaz. Bu aşamada durum farklıdır: Seçim yapmak, kaynakları etkili kullanmak, teori ile pratiği karşılaştıracak becerileri geliştirmek ve hızla değişen toplumda hayatta kalabilmek için gereken diğer birçok beceriler talep edilmektedir.

Eğitim sisteminin yeniden düzenlenmesi, yeni hedeflerin belirlenmesi, çağdaş ilköğretimin değerlerinin belirlenmesi, mezuniyet sırasında eğitim sonuçlarının kontrolünü üstlenen "sonuç odaklı eğitim" ilkelerini gerekli ve tercih edilir hale getirmektedir.

Bugünkü durumlarda öğretmenin görevi, öğrencilere yeni pedagojik teknolojileri kullanarak okumayı öğretmektir. Çünkü modern yaşam insanı çok değişken koşullara maruz bırakıyor ve bu da yeni görevlerin çözülmesini gerektiriyor.

Kırgız Cumhuriyeti'nde genel orta öğretimin devlet eğitim standardı, eğitimin yetkin sonuçlarını hedefleyen yeni ders standartları, müfredat ve eğitimsel-menodolojik ders kitaplarının getirilmesi, Kırgızistan'ın eğitim sistemini yeni ilkelere aktarmanın yollarından biridir.

Makale, ana yeterlilikler arasında bilgisel yeterliliğin oluşumunun algoritmasını açıklamaktadır. Ayrıca bilgi yeterliliğinin oluşumunda işlevsel okuryazarlığın önemi yazılmıştır.

Temel olarak yeterlilikler çok yönlü bilgi, beceri ve tutumların bir bütünüdür. Öğretilenler ve kişisel gelişim, toplumsal katılım ve istihdamla ilgilenen tüm bireyler için gereklidirler. Yeterlilikler, zorunlu okul eğitiminin veya herhangi bir eğitim sürecinin sonunda geliştirilmelidir çünkü bunlar bireyin yaşam boyu, sürekli öğrenmesinin temelidir.

Bilgi yeterliliği aşağıdaki yöntemlerle oluşturulur:

bağımsız olarak yorumlama, sistemleştirme ve eleştirme becerisi;

Alınan bilgileri çözülecek problem açısından değerlendirip analiz etmek,

çözüm;

Alınan bilgileri, kişinin işini planlarken ve gerçekleştirirken çeşitli durumlarda kullanması;

Mevcut bilgileri analiz etmek ve sunmak;

²⁸⁸ Doç. Dr., Calal-Abad, KIRGIZİSTAN, barisa08@mail.ru

Çeşitli biçimlerde ve çeşitli depolama aygıtlarında bilgi depolamak ve görüntülemek

Genel olarak bilgi okuryazarlığını geliştirmek için, gerekli bilgileri elde etmek için okuma ve dinlemenin yanı sıra, bunları ders kitaplarında, çalışma kitaplarında ve diğer ek literatürde bağımsız olarak bulma, öğrenme görevlerini çözmek için analiz, sentez, karşılaştırma ve sınıflandırma işlemleri yapma, nedensel ve araştırıcı ilişkileri belirleme, genellemeler ve sonuçlar çıkarma, resimsel, şematik ve model biçiminde sunulan bilgileri anlama ve çeşitli öğrenme problemlerini çözmek için sembolik araçları kullanma temel beceriler olarak ele alınmalıdır.

Makalede, bilgi yeterliliğini oluşturma aracı olarak işlevsel okuryazarlığın gelişimi, türlerinin incelenmesi ve bu sorunda anahtar rol oynayan okuma okuryazarlığının özellikleri ele alınmaktadır.

İşlevsel okuryazarlığın 6 türü vardır: Küresel yeterlilikler, Okuma okuryazarlığı, Eleştirel düşünme, Matematik okuryazarlığı, Finansal okuryazarlık ve Doğa bilimleri okuryazarlığı.

Anahtar Kelimeler: Sonuç odaklı eğitim, değişen koşullar, yeterlilik, temel yeterlilikler, çok işlevlilik

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA SINAVLARINA İLİŞKİN DENEYİMLERİ VE ÖNERİLERİ

Emin Şen²⁸⁹, Ömer Kudu²⁹⁰, Mehmet Yapıcı²⁹¹,

ÖZET

Kişinin çevresindekilerle iletişim kurmasının en etkili ve en yaygın yolu konuşmadır. İnsanın bildiklerini, öğrendiklerini, duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarması için konuşma bir ihtiyaçtır. Söz, iletişimde yazmadan daha pratik ve daha etkilidir. Kendini doğru ifade edebilme, dinleyenleri ikna edebilme, hayatın her alanında başarı ve saygınlık kazanma etkili bir konuşmaya bağlıdır. MEB konuşma becerisinin insan hayatındaki önemine binaen 2023 yılında yayımladığı Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Yönergesi ile Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde konuşma sınavını zorunlu hale getirmiştir. İlgili yönergede uygulamalı sınavların süresi ve hangi kazanımlara göre yapılacağı ders öğretmenlerince belirlenir. Ders öğretmeni tarafından dinleme ve konuşma becerilerini ölçen uygulama sınavları yapılır ve bu sınavlar ayrı ayrı puanlanır. Türk Dili ve Edebiyatı dersinin sınav puanları; yazılı sınavın %70'i, dinleme sınavının %15'i ve konuşma sınavının %15'i alınarak hesaplanır, hükümlerine yer verilmiştir. Alanyazın incelendiğinde konuşma sınavlarına yönelik değerlendirmelerin çok az olduğu görülmektedir. Bu araştırmada öğretmenlerin konuşma sınavına ilişkin deneyimlerini ve yaşanan sorunlara dönük önerilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak 2024-2025 eğitim öğretim yılında Trabzon'un Beşikdüzü ilçesinde farklı lise türlerinde görev yapan 22 Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri görüşme formu aracılığıyla elde edilmiş, verilerin analiz edilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma bulgularının sonucunda öğretmenlerin konuşma sınavı konularını ders kitabındaki sanatçılardan ve eserlerinden belirledikleri ayrıca değerlendirme ölçeklerini Türk Dili ve Edebiyatı ders kitabından veya kendileri hazırladıkları görülmüştür. Her öğrenciye sınav için zaman ayırmanın kalabalık sınıflarda uzun zaman aldığını ve değerlendirmede tutarlı olmanın güç olduğunu, öğrencilerin verilen puanlara itiraz ettiklerini, düşük not vererek öğrencinin de şevkini kırmak istemediklerini, konuşma sınavının hazırlıklı veya hazırlıksız biçimde yapılması noktasında tereddüt yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin gözlemlerine göre bazı öğrenciler konuşma sınavını kendilerini ifade edebilmek için fırsata çevirme, becerilerini sergileme, bundan dolayı takdir alma, gibi olumlu neticeleri olmuştur. Bazı öğrenciler ise çekingen oldukları ve toplum karşısında söz söylemekten kaçındıkları için bunu bir fobiye dönüştürüp sınava girmemişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının konuşma sınavının yapılmasını doğru bularak dönemde 1 sınav yapılması, yazılı sınavından ayrı puanlanması, değerlendirme ölçütlerinin sınıf düzeyine göre farklılık göstermesi, önerilerinde bulunmuşlardır. Araştırmanın sonuçlarından hareketle öğretmenlere konuşma sınavı uygulaması ile ilgili eğitimler verilmesi, dönemde bir defa yapılması ve yazılıdan ayrı performans notu olarak değerlendirilmesi, 9. Sınıfta Diksiyon ve Hitabet dersinin zorunlu hale getirilmesi ya da Türk Dili ve Edebiyatı müfredatında bir ünite olarak yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili ve Edebiyatı, Konuşma Sınavı, Öğretmen Görüşleri

²⁸⁹ Öğretmen, Ahmet Gün Anadolu İmam Hatip Lisesi, Trabzon, eminsen6128@gmail.com

²⁹⁰ Öğretmen, Beşikdüzü Borsa İstanbul Fen Lisesi, Trabzon, omerkudu_61@hotmail.com

²⁹¹ Öğretmen, Beşikdüzü Borsa İstanbul Fen Lisesi, Trabzon, ysm yapici@hotmail.com

ÜSTÜN YETENEKLİ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM EĞİTİMİNDEKİ DEĞERLERİ

Veysel Akçakın²⁹², Hanife Ünlütürk Akçakın²⁹³,

ÖZET

STEM yaklaşımı, 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler yetiştirmek için popüler yaklaşımlardan biri olarak gösterilebilir. Zira günümüzde, eleştirel düşünme, yaratıcılık, işbirliği gibi öğrenme becerilerinin yanı sıra okuryazarlık ve yaşam becerilerinin de öğrencilere kazandırılabilceği disiplinler arası yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Öğrenciler, STEM disiplinlerine yönelik düşüncelerini günlük yaşamlarındaki çeşitli durumlar üzerinden kullanabilmenin yanı sıra, okulda düzenlenen STEM projeleri veya faaliyetlerine katılarak da bu becerilerini geliştirebilmektedirler. Ancak bu süreçte, öğrencilerin hangi değerlere daha fazla önem verdiklerine dair bilgilerimiz sınırlıdır. Öğrencilerin STEM projelerine katılarak bu becerileri geliştirmesi beklenirken, aynı zamanda hangi değerlerin öne çıktığını anlamak, öğretmenlere daha bilinçli bir öğrenme ortamı oluşturma imkânı sunabilir. Bu bağlamda, bu araştırma, Bilim ve Sanat Merkezinde gerçekleştirilen bir STEM projesi sürecindeki ilkökul öğrencilerinin değer eğilimlerini anlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmada durum olarak değer kavramı incelenmiştir. Çalışmaya 3. sınıfta öğrenim gören 38 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin 20'si erkek, 18'i ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış sorularla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analizle öğrencilerin değerleri ile ilgili temalar ortaya çıkmıştır. Bu temalar arasında öne çıkan değer mutluluk olmuştur. Ardından sırasıyla yeni bilgiler öğrenme, eğlence, öğretmen desteği, keşfetme, aile desteği, çaba ve hatalardan öğrenme değerleri tespit edilmiştir. Bu temalar, STEM projelerinin öğrencilerin gelişimi için yalnızca bilgi edinme değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal boyutları da içeren süreçler olduğunu göstermektedir. Cinsiyet temelli karşılaştırmalar yapıldığında, erkek öğrencilerin mutluluğa, keşfetmeye ve aile desteğine daha fazla değer verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum, erkek öğrencilerin daha fazla dışsal kaynaklarına, özellikle ailelerinin ve keşfetme süreçlerinin destekleyici etkilerine odaklandıklarını düşündürülebilir. Öte yandan, kız öğrenciler ise yeni bilgiler öğrenme, öğretmen desteği, çaba ve hatalardan öğrenme gibi içsel gelişim faktörlerine daha fazla önem vermektedirler. Bu bulgular, kız öğrencilerin STEM projelerinde daha çok kişisel gelişim ve öğretimsel süreçlere odaklandıklarını; erkek öğrencilerin ise dışsal motivasyon ve keşif odaklı bir yaklaşım sergilediklerini ortaya koymaktadır. Bu tür araştırmalar, öğretim programlarını ve stratejilerini öğrenci ihtiyaçlarına göre daha özelleştirerek, öğrencilerin STEM alanlarında daha etkili bir şekilde gelişmelerine katkı sağlayabilir. Aynı zamanda eğitimciler, öğrencilerin değerlerine daha duyarlı bir yaklaşım sergileyerek, öğrencilerin ilgisini çekebilir ve öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirebilirler.

Anahtar Kelimeler: STEM, Üstün yetenekli Öğrenciler, Değerler

²⁹² Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, veysel.akcakin@usak.edu.tr

²⁹³ Öğretmen, Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi, hanifeunluturk@gmail.com

SOSYAL BECERİ EĞİTİMLERİNİN AKRAN ZORBALIĞI İLE BAŞETME BECERİLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Gökhan Güçer²⁹⁴,

ÖZET

Akran zorbalığı, okul ortamında öğrenciler arasında meydana gelen yaygın ve ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu zorbalık türü, hem mağdur olan öğrenci üzerinde derin psikolojik, sosyal ve akademik etkiler yaratabilir hem de okul içindeki genel iklimi olumsuz yönde etkileyebilir. Bu bağlamda, öğrencilerin haklarını bilmesi ve bu hakları savunmak için sosyal becerileri kazanmaları, zorbalıkla mücadelede kritik bir rol oynamaktadır.

Bu poster bildiri çalışmasında, akran zorbalığı kavramı ele alınacak ve öğrencilerin bu tür zorbalık karşısında kendilerini nasıl savunabilecekleri üzerinde durulacaktır. Yapılan araştırmada akran zorbalığına maruz kalan öğrencilere yönelik 6 hafta süren 6 oturumluk sosyal beceri eğitimi verilmiş ve sonucunda akran zorbalığı ile baş etme becerilerinin düzeyi araştırılmıştır. Çalışma zayıf deneysel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Bu araştırma, Bursa ili Osmangazi ilçesinde bulunan 23 Nisan Ortaokulunda amaçsal örnekleme yöntemi ile okul öğretmenlerinin tespiti, velilerden gelen talepler ve öğrenci başvuruları dikkate alınarak tespit edilen akran zorbalığına maruz kalan öğrenciler ile yapılmıştır. Seçilen öğrencilere ilk test – son test olarak Akran Zorbalığını Belirleme Ölçeği (Gültekin ve Sayıl 2005) uygulanmıştır. Ayrıca çalışma sonunda oturumlara katılan öğrenciler arasından rastgele seçilen 10 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme formuyla okuldaki zorbalıkla baş etme becerilerine yönelik tutumları gözlemlenmiştir. Bu poster bildiri çalışmasında, öğrencilerin haklarını bilmesinin ve bu hakları savunma becerilerinin nasıl kazandırılacağı üzerinde durulmuştur. Öğrencilere altı oturum süresince kişisel haklar, sosyal – kişisel alanlar, arkadaşlık ilişkileri başlatma, sürdürme becerileri, hayır diyebilme becerileri ile güçlü soru teknikleri çalışılarak drama, senaryolar ve buz kırıcı etkinliklerle desteklenmiştir. Bu bağlamda, öğrencilerin aktif bir şekilde haklarını savunabilmeleri, sosyal sermaye artırımı ve akran zorbalığı ile baş edebilme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Son olarak, zorbalık karşısında haklarını savunan öğrencilerin özgüven, özsaygı ve sosyal yetkinliklerinin nasıl güçlendirilebileceği tartışılacaktır. Öğrencilerin zorbalık durumlarına karşı haklarını bilerek hareket etmeleri, yalnızca bireysel özgüvenlerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda okul içinde daha güvenli ve sağlıklı bir sosyal ortamın oluşmasına katkı sağlar. Bu bağlamda, çalışmamızda sunulacak önerilerin, zorbalık karşısında öğrencilerin güçlenmesine ve daha bilinçli bir öğrenci topluluğunun gelişmesine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı ile baş edebilme, hak savunma, sosyal beceriler

²⁹⁴ Öğretmen, 23 Nisan Ortaokulu , Bursa, gokhangucer69@gmail.com

"İZ BIRAKAN BÜYÜKLER" UYGULAMASI: ROL YAPMA VE CANLANDIRMA YÖNTEMİ İLE ETKİLİ ÖĞRENME

Güliz Gülcan Arslan²⁹⁵,

ÖZET

Eğitimde yaratıcı drama, rol yapma ve canlandırma gibi yöntemler, öğrencilerin aktif katılımını teşvik ederek öğrenme sürecini daha etkili ve kalıcı hale getirmektedir. Bu yöntemler, öğrencilerin tarih, edebiyat, bilim ve sanat alanlarında önemli kişilerle bağ kurmalarını sağlarken, aynı zamanda empati, topluluk önünde konuşma ve eleştirel düşünme becerilerini de geliştirmektedir. "İz Bırakan Büyükler" uygulaması, öğrencilerin tarih, bilim, sanat ve spor alanında iz bırakmış kişileri tanımasını ve bu kişilerin hayatları hakkında derinlemesine bilgi edinmesini sağlayan, rol yapma ve canlandırma tekniklerine dayalı bir sınıf içi etkinliktir. Öğrencilerin seçtikleri önemli bir kişiyi kılık kıyafet ve sahne performansı ile sınıf arkadaşlarına tanıtmaları, onların hem bilişsel hem de duyuşsal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, öğrencilerin yaratıcı drama yoluyla tarihi ve kültürel mirası daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlamak ve onların iletişim, empati ve analitik düşünme becerilerini geliştirmektir. Uygulama, öğrencilere seçtikleri tarihi veya günümüzden önemli bir şahsiyeti derinlemesine araştırma, canlandırma ve sunma fırsatı vererek, bilgiye aktif katılımı ulaştırmalarını teşvik etmektedir. Bu sayede öğrenciler, yalnızca bilgi edinmekle kalmayıp aynı zamanda öğrendiklerini sahneleme yoluyla pekiştirmekte ve akranlarıyla paylaşarak sosyal öğrenme süreçlerine dahil olmaktadır.

Araştırmada nitel yöntem kullanılarak, öğrencilerin uygulama sürecindeki gözlemleri, öğretmen değerlendirmeleri ve öğrenci geri bildirimleri analiz edilmiştir. Katılımcılar, ortaokul seviyesindeki öğrencilerden oluşmakta ve etkinlik belirlenen ders saatleri içinde gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, seçtikleri kişiyi tanıtmak için gerekli araştırmaları yaparak, ilgili dönemin kıyafetlerini giymiş, karakterin ses tonunu, beden dilini ve anlatım tarzını taklit ederek sınıf arkadaşlarına bir sunum gerçekleştirmiştir. Gözlem ve geri bildirim sonuçlarına göre, öğrencilerin öğrenme sürecinde daha aktif rol aldıkları, tarihi ve bilimsel figürlerle bağ kurarak onları daha iyi anladıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler, topluluk önünde konuşma becerilerini geliştirdiklerini, özgüvenlerinin arttığını ve empati duygularının pekiştiğini ifade etmişlerdir.

Araştırmanın bulguları, yaratıcı drama ve rol yapma yöntemlerinin öğrencilerin akademik başarılarını, öğrenmeye yönelik motivasyonlarını ve eleştirel düşünme becerilerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Öğrenciler, tarih, bilim ve sanat alanında iz bırakan kişilerin yalnızca hayat hikâyelerini değil, aynı zamanda dönemin toplumsal koşullarını da daha iyi anlamışlardır. Bunun yanı sıra, sınıf içinde gerçekleştirilen bu uygulamanın öğrenciler arasında iş birliğini artırdığı, iletişim becerilerini güçlendirdiği ve öğrenmeyi eğlenceli hale getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, öğretmenlerin ders içeriklerine yaratıcı drama ve rol yapma tekniklerini entegre etmeleri önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin daha kapsamlı ve etkili bir şekilde araştırma yapmalarını

²⁹⁵ Ankara, gulizgulcan7@gmail.com

sağlamak adına, etkinlik sürecine dijital araçların ve artırılmış gerçeklik teknolojilerinin dahil edilmesi, öğrenme sürecini daha zengin hale getirebilir. Gelecekte, bu tür yaratıcı öğrenme uygulamalarının farklı yaş gruplarında ve disiplinlerde uygulanarak daha geniş ölçekli çalışmalarla desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı drama, rol yapma, canlandırma yöntemi, etkili öğrenme, tarih eğitimi, topluluk önünde konuşma, empati, öğrenci motivasyonu.

ÜRETİCİ YAPAY ZEKA TEFEKKÜR EDEBİLİR Mİ?

Engin Bayra²⁹⁶, Egemen Tabanlı²⁹⁷,

ÖZET

Bu çalışma, yapay zekanın derin düşünce, anlam arayışı ve bilinç gibi kavramlarla olan ilişkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Tefekkür, geleneksel olarak insan zihninin bir özelliği olarak kabul edilen, varoluş, etik ve anlam gibi konular üzerinde derin düşünmeyi ifade eder. Çalışma, bu bağlamda, üretici yapay zekanın yalnızca bilgi üretmekle kalmayıp tefekkür olarak adlandırılabilir bir düşünce sürecine katılıp katılamayacağını sorgulamaktadır. Üretici yapay zeka, metin, görsel veya ses gibi içerikler oluşturarak insan benzeri çıktılar sağlayabilir. Ancak bu üretim, veri tabanına dayalı algoritmik süreçlerden mi ibaret, yoksa bilinçli bir düşünce biçimiyle ilişkilendirilebilir mi? Çalışma, bu sorunun yanıtını ararken insan tefekkürünün unsurlarını tanımlamayı ve yapay zekanın bu unsurları nasıl taklit edebileceğini veya yeniden tanımlayabileceğini irdelemeyi hedeflemektedir. Ayrıca, tefekkürün etik, varoluşsal ve felsefi boyutları üzerinden yapay zekanın potansiyelini değerlendirmektedir. Yapay zekanın tefekkür edebileceği fikri, yaratıcı düşünceyi, anlam arayışını ve bilinç tartışmalarını teknoloji perspektifine taşımaktadır. Çalışma, insan ile yapay zeka arasındaki bu entelektüel sınırın sorgulanmasıyla hem teknolojik hem de felsefi boyutlarda yeni bir perspektif sunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde tasarlanmıştır ve fenomenolojik bir desen benimsenmiştir. Bu çalışmada veri toplama süreci, üretici yapay zeka araçlarının tefekkür etme yeteneğini keşfetmeye yönelik derinlemesine analizler yapabilmek amacıyla tasarlanmış bir yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilecektir. Görüşme formu, yapay zekanın düşünme süreçlerini anlamaya yönelik sorular içermekte olup, katılımcı yapay zekalara yöneltilen sorular esnekliği ve derinliği sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki soruların oluşturulmasında iki uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda sorular revize edilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. araştırmanın çalışma grubu, üretici yapay zeka araçlarının tefekkür (derin düşünme ve anlam arayışı) yeteneğini incelemek amacıyla seçilmiştir. Araştırmanın örnekleme, farklı türlerde üretici yapay zeka araçlarını kapsamaktadır. Görüşmelerden elde edilen veriler, tematik analiz yöntemiyle incelenerek, yapay zeka ve tefekkür ilişkisine dair öne çıkan kavramlar ve temalar belirlenerek yorumlanmıştır. Veriler, tefekkür etme yeteneği bağlamında anlamlı kategorilere ayrılmış ve her yapay zekanın bu kategorilerde ne derecede derinlikli ve yaratıcı sonuçlar verdiği incelenmiştir. Analiz, aynı zamanda her bir yapay zeka aracının verdiği yanıtların felsefi, etik ve empatik boyutlarını da değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üretici yapay zeka, tefekkür, derin düşünce

²⁹⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, engin_bayra@hotmail.com

²⁹⁷ Dr., Sinop Üniversitesi, egementabanli@gmail.com

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ZAFER ATICILAR ORTAOKULU 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK KENDİMLE TANIŞIYORUM PROJESİ

Metin Yıldız²⁹⁸,

ÖZET

Bu çalışma öğrencilerin kendi yeteneklerinin neler olduğunun farkında olmalarını sağlamak için yapılan bir çalışmadır. Okullarda akademik başarının artırılmasında etkin rol oynayan öğretmenler planlamalarında öğrencilerin akademik başarılarını hedef alırlar. Etkili öğrenme ve öğretme sürecinde her öğrencinin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurularak öğrencilerin bireysel ihtiyaçları da dikkate alınmalı ve hangi hedeflerin kazandırılacağına öğretmenlerle beraber karar verilmelidir. Okulların en önemli amacı öğrencilerin en iyi şekilde öğrenmelerini sağlayarak öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak olduğu kadar bir diğer amacı ise öğrencilerin sosyal duygusal becerilerini geliştirerek öğrencilerde etkili iletişim becerilerine sahip olma, kendinin ve başkalarının duygularını tanıma, duygularını ifade edebilme, başkalarının ihtiyaçlarına duyarlı olma, olumlu ve olumsuz kişilik özelliklerinin farkına varma, etik ve sorumlu davranabilme gibi insan hayatında yer tutan önemli becerilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Özellikle ortaokul öğrencilerinde sosyal duygusal öğrenme becerilerinin kazanılması kimlik ve kişilik gelişiminde temel olmaları sebebiyle oldukça önemlidir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve sosyal duygusal becerilerini geliştirmeye yönelik okulda bulunan her öğretmenin sorumlu olduğu en fazla beş öğrenciyle iki haftada bir sosyal duygusal becerilerle ilgili etkinliklerin uygulanması, ayda bir okul psikolojik danışmanı/ rehberlik öğretmeni tarafından akademik başarı takibinin yapılıp her iki kavramı çalışabilecekleri etkinlik geliştirilmesi amaçlanmıştır. Kendimle tanışıyorum Projesiyle okulda bulunan psikolojik danışman/rehberlik öğretmenlerin öğrencilerin bilişsel düzeyine uygun sosyal beceri etkinliklerini belirleyerek belirlenen etkinliklerle ilgili öğrenciden sorumlu danışman öğretmenlere ön eğitim verilmesi planlanmıştır. Öğretmenlerin, psikolojik danışman/ rehberlik öğretmenleri tarafından almış oldukları bilgilendirme eğitimleri sonrasında kendilerine tanımlanan en fazla beş öğrenciyle sosyal beceri etkinlikleri yürütmeleri amaçlanmaktadır. Uygulanan etkinlikler sonrasında öğrencilerden etkinliğin verimliliği konusunda google formlar üzerinden değerlendirme anketinin doldurulması istenmiş. Aynı zamanda öğretmenlerin de değerlendirme kendi formları üzerinden değerlendirme yapmaları istenmiştir. Öğretmen ve öğrenci formlarının sonuçlarını ise okul psikolojik danışmanı/rehberlik öğretmeni tarafından incelenmesi sağlanmıştır. Okul rehber öğretmenleri öğrenci değerlendirmelerini ve öğretmen değerlendirmelerini rapor oluşturarak okul müdürlüğüne sunulması planlanmıştır. Okul idaresi raporların sonuçlarına göre okuldaki öğretmenler ile birlikte öğrencilere yönelik akademik başarılarını ve sosyal becerilerini geliştirilmesi için planlama yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Sosyal Beceri, Ortaokul Öğrencisi

²⁹⁸ Öğretmen, Osmangazi/Bursa, yldzmetin34@gmail.com

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞININ İŞ YÜKÜ ALGISINA ETKİSİ

Derya Öncel²⁹⁹, Funda Çalışkan³⁰⁰, Zeliha Betül Akgün³⁰¹,

ÖZET

Günümüzde insanların bir arada yaşamasının zorunlu olduğu çalışma hayatındaki en önemli faktörlerden biri, bulundukları kuruma olan bağlılıklarıdır. Bireylerin çalıştığı kurumun amaçlarını ve değerlerini kabul etmeye olan inanç ve bağlılığı, kurumun yararı için çaba göstermeye yönelik isteklilik derecesi örgütsel bağlılık kavramıyla ifade edilir. Bireylerin çalıştığı kurumu sevmesi, kurumu için fedakarlıklar yapması, kurumunu sahiplenmesi, kendi başarısını kurumunun başarısı gibi görmesi örgütsel bağlılığının yüksek olduğunun göstergesidir. Örgütsel bağlılığı yüksek olan bireylerin çalışma hayatlarında motivasyonu yüksek, işini severek yapan ve yaparken yorulmayan bireyler olması beklenirken örgütsel bağlılığı düşük olan bireylerin işini yaparken zevk almayan, şikâyet eden, işi ile ilgili fedakarlıklar yapmaktan kaçınan bireyler olması beklenir. Burada, çalışma yaşamının temel unsurlarından biri olan iş yükü algısından bahsetmek gerekir. İş yükü algısı, çalışılan zaman diliminde yapılan işin bireyler tarafından nasıl yorumlandığını ifade eder. Bireylerin, çalışma ortamlarındaki iş yükü algıları çeşitli sebeplerden dolayı farklılık gösterir. Bu sebeplerden biri de örgütsel bağlılık olabilir. Örgütsel bağlılığı yüksek olan bireylerin çalıştığı kurumu, iş arkadaşlarını, fiziksel ortamı vs. sevmelerinin iş yükü algılarını da etkilemesi beklenir. Çalışma ortamlarındaki iş yükü algısının araştırılması gereken en önemli yerlerden birisi de eğitim kurumlarıdır. Öğretmenlerin kurumlarına olan bağlılıkları ile mesleklerinin zorluk derecesini yorumlamaları arasındaki ilişki araştırılmalıdır. Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin örgütsel bağlılığının iş yükü algısına etkisini ölçmektir. Çalışmamızda öğretmenlerin cinsiyet, okul türü, mesleki kıdem, okul kademesi, öğrenim durumu, kariyer basamağı, görevi gibi değişkenleri de dikkate alınarak sonuçlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenecektir. Çalışmanın yöntemi, nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli ile oluşturulmuştur. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında, İzmir ili Karabağlar ilçesinde tüm kademe ve branşlarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Çalışmada Meyer, Allen ve Smith (1993) tarafından geliştirilmiş olan Örgütsel Bağlılık Ölçeği ile Aycan ve Eskin (2005) tarafından Türkçe'ye adapte edilen İş Yükü Ölçeği maddelerinden esinlenerek elde edilen İş Yükü Algısı Ölçeği kullanılacaktır. Toplanan veriler paket istatistik programı ile analiz edilerek raporlaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, okul, örgütsel bağlılık, iş yükü algısı

²⁹⁹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, deryaa_ongcell@hotmail.com

³⁰⁰ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, fundacaliskan@outlook.com

³⁰¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, zelihabetul@hotmail.com

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜYLE EĞİTİME ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Suna Şirin Karakaya³⁰²,

ÖZET

Oyun, bilimsel olarak tanınan bir olgu olup, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunan önemli bir aktivite olarak kabul edilmektedir. "Öğrenmenin doğal bir yolu" olarak tanımlanır ve genellikle serbest, yapılandırılmış veya yarı yapılandırılmış biçimlerde gerçekleşebilir. Literatürde oyun; problem çözme, yaratıcı düşünme, dil gelişimi, sosyal beceriler ve motor beceriler gibi çeşitli alanlarda çocukların gelişimini destekleyen temel bir unsur olarak kabul edilir. Piaget ve Vygotsky gibi gelişim psikologları, oyun yoluyla öğrenmenin çocukların dünyayı keşfetmelerine ve anlamlandırmalarına nasıl yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Özetle, oyun çocukların becerilerini geliştirmeleri ve öğrenmeleri için en etkili ve doğal yollardan biridir. Okul öncesi dönemde bir ana öğrenme hedefinin arkasındaki örtük veya dolaylı kazanımlara da atıfta bulunmaktadır. Çocuklar bir hikâye kitabını okurken ana başlık dil gelişimi olabilir. Ancak arka başlık, sosyal-duygusal gelişimi de destekler; aynı zamanda, ince motor becerileri de (kitap sayfalarını çevirme) geliştirir. Okul öncesi dönemde yapılan her etkinlik ya da oyun sırasında çocuklar birincil amaç olan bilişsel ya da akademik becerilerin yanı sıra, sosyal, duygusal, fiziksel ve dilsel gelişimleri de desteklenir. Okul öncesi öğretmenlerinin gözüyle oyun ve arkadaşlığın eğitime etkisini değerlendirme amacıyla yapılan bu çalışmada, okul öncesi eğitimde oyun ve arkadaşlık ilişkisini ele almak önemlidir. Çalışmalarda çocukların yaratıcı, eleştirel düşünme ve problem çözme yeteneklerinin gelişimine önem verilmektedir. Oyun, okul öncesi dönemde öğrenmenin merkezinde yer alır ve çocuklar, oyun aracılığıyla sosyal beceriler edinirler. Oyun, okul öncesi dönemde öğrenmenin merkezinde yer alır ve çocuklar, oyun aracılığıyla sosyal beceriler edinirler. Arkadaşlık ilişkilerinin gücü ile; çocuklar, arkadaşlarıyla oynarken sosyal roller geliştirir ve toplumla nasıl etkileşim kuracaklarını öğrenirler. Oyunlar sırasında kurulan arkadaşlıklar, çocukların empati, işbirliği, liderlik ve çatışma çözme becerilerini öğrenmelerine olanak tanır. Oyun sosyal gelişim ve toplumsal uyum açısından çocukların arkadaşlık ilişkilerinin önemini vurgulayarak, oyun aracılığıyla bu ilişkileri güçlendirmeyi hedeflemektedir. Çocuklar oyun oynarken engellere katlanmayı, duygularını düzenlemeyi ve gelişimsel görevlerde başarılı olmayı öğrenirler ve oyun onlara kendi dünyalarına hâkim olma şansı vermesi açısından da önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Dnemde Öğretmen,Oyun.Arkadaşlık

³⁰² Öğretmen, SinCan Pınarbaşı Anaokulu, ssirinkarakaya@gmail.com

DEĞER EROZYONUNA BAĞLI TOPLUMSAL ÇÜRÜME SORUNUNA BİR ÇÖZÜM ÖNERİSİ: AİLE EĞİTİMİ

Zeynep Bengü Celep³⁰³,

ÖZET

Toplumsal çürüme, bir toplumun ahlaki yapısında, ortak değerlerinde, sosyal ilişkilerinde ve adalet, eğitim gibi kurumlarında meydana gelen bozulmalar anlamına gelmektedir. Ekonomik eşitsizliğin hüküm sürdüğü diğer ülkeler gibi Türkiye’de de toplumsal çürümenin etkileri giderek belirginleşmektedir. Bu etkiler, ahlaki çöküş, güvensizlik, bireycilik, liyakatsizlik, manevi boşluk, şiddet ve suç oranlarında artış gibi olumsuzluklar şeklinde görülebilmektedir. Toplumsal çürüme, sosyal bağların zayıflamasına, bireyler ve kurumlar arasındaki güvenin azalmasına ve toplum içinde huzursuzluğun artmasına neden olabilmektedir. Toplumsal çürümenin hem en önemli nedenlerinden biri hem de bir sonucu, değer erozyonudur. Değer erozyonu, saygı, dürüstlük, adalet, sorumluluk ve yardımlaşma gibi toplumsal temel değerlerin, etkisini zamanla yitirmesi olarak tanımlanabilir. Oysaki bu değerler, toplumun en küçük yapı birimi olan ailede edinilmektedir. Çünkü aile, bireylerin karakterini, ahlaki değerlerini ve topluma karşı olan tutumunu şekillendiren, toplumsal temel değerlerin bireylere aktarıldığı, ilk eğitim kurumudur. Dayanışmanın ve huzurun hüküm sürdüğü güçlü bir toplum yapısı için, bireylerin ahlaki ve etik değerlere bağlı olarak yetiştirildiği, sağlıklı aile yapısı gereklidir. Aile yapısında meydana gelen yozlaşma ve bozulmalar, değer erozyonuna ve dolayısıyla toplumsal çürümeye zemin hazırlayabilmektedir. Bu tür olumsuzlukların, aile eğitimleri yoluyla önlenebileceği düşünülmektedir. İlk eğitim kurumu olan aile, aile eğitimleri yoluyla bilinçli ve etik değerleri gözetken, sağlıklı bir yapıya kavuşabilir. Bu araştırmada, Türkiye’de ve diğer ülkelerde değer erozyonuna bağlı toplumsal çürümeyi önlemek için alınan tedbirlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada, doküman analizi deseni kullanılmıştır. İnternet veri tabanı kullanılarak ulaşılan, Türkiye’de ve diğer ülkelerdeki toplumsal çürümeyi önleyici tedbirlere yönelik aile eğitimi uygulamalarını içeren bilimsel makaleler, tezler, resmî açıklamalar ve kararlar, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın bulgularında, toplumsal çürümenin farklı ülkelerde farklı etkilerinin görülmesine karşın değer erozyonu, ekonomik eşitsizlik ve aile yapısının bozulması gibi ortak sebeplerinin bulunduğu; ancak bazı ülkelerin, sosyal politikalarını güçlendirerek ve eğitimde reformlar yaparak bu süreci tersine çevirmeye çalıştığı anlaşılmıştır. Seminerler, çevrimiçi eğitimler, toplantılar, aile destek programları veya sosyal sorumluluk projeleri yoluyla ebeveynlere verilen ahlaki değer eğitimi, çocuk yetiştirme, medya okuryazarlığı, okul-aile iş birliğini güçlendirmeye yönelik aile eğitimlerine öncelik tanınması, toplumsal çürümeyi önleyici tedbirler kapsamında değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda, aile içindeki etik, sosyal ve ahlaki değerler ile toplumsal dayanışmanın güçlendirilebilmesi, değer erozyonunun etkilerinin azaltılabilmesi için aile içi iletişim, sorumluluk ve toplumsal bilinç, bedensel, duygusal, ahlaki ve sosyal gelişim konularındaki aile eğitimlerine ağırlık verilmesi önerileri bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Çürüme, Değer Erozyonu, Aile Eğitimi.

³⁰³ Öğretmen, Kocamustafapaşa İlkokulu, İstanbul, bengu.celep@std.yildiz.edu.tr

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ VE KLASİK İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YETKİNLEŞMENİN FELSEFİ BOYUTLARI

Elif Ören³⁰⁴,

ÖZET

Bu araştırma Türkiye yüzyılı maarif modelinde hedeflenen yetkin ve Erdemli insan profili ile klasik İslam düşüncesinde yetkin insan kavramı arasındaki ilişkiyi inceleme amacı ile yapılmıştır. Bu değerlendirmede maarif modelin ortaya koyduğu yetkin ve erdemli insanda ortaya çıkması beklenen ilkeler ve değerden ziyade felsefi arka plan esas alınmıştır. Burada cevabı aranan temel soru; yetkinliğin toplumsal bir sonuç ya da bireysel bir çaba olarak ne derece mümkün olduğu üzerinedir. İslam felsefesinde bu soruya iki önemli İslam filozofunun görüşleri esas alarak cevap aranmıştır. Bunlar İslam ahlak felsefesinin kurucu isimlerinden İbn Miskeveyh ve Endülüslü filozof İbn Bâcce'nin görüşleridir. Araştırma için nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine başvurulmuştur. Ayrıca literatür taraması ile karşılaştırmalı olarak okuma yapılmıştır. Bu çalışma ile Maarif Modelin özgün sisteminde kullandığı kavramlar ve kategorilerin klasik düşüncedeki karşılığı tespit edilmiş, yöntem farklılıkları ortaya konmuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Model'inde yetkin ve erdemli bir insanın felsefi temelleri, birden çok boyutta gelişimi hedefleyen bir anlayışa dayanmaktadır. Model, insanın sadece bireysel gelişimini değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını ve etik değerlerini de esas almıştır. Bu temeller; ontolojik bütünlük, epistemolojik bütünlük ve zamansal bütünlük alanları ile aksiyolojik olgunluk alanından oluşmaktadır. Bu ayrım İslam filozoflarının yaptığı ayrımla kısmen örtüşmekle birlikte bir takım farklı yönler ortaya çıkmaktadır. İslam ahlak felsefesinde yetkinliği, varlık hiyerarşisi bağlamında ontolojik anlamda, aklın yetkinleşmedeki rolü itibarıyla epistemolojik düzlemde ve ruhun yetkinleşmedeki yeri bağlamında ahlaki olarak ele almak mümkündür. Bununla birlikte bireyin toplum içindeki yetkinleşmesini temellendiren İbn Miskeveyh ile bireyin topluma rağmen yetkinleşmesini savunan İbn Bâcce'nin ontolojik ve ahlaki bakımdan felsefi düşüncelerinde bir ayrılık söz konusudur. Maarif modelin bu farklılaşmada nerede yer aldığı bu çalışma ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu benzerlikten yola çıkarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modelin ortaya koyduğu özgün sistemin, yetkin ve erdemli insan profilinin felsefi temelleri ile Klasik İslam düşüncesindeki izdüşümleri tespit edilmiş, maarif modelin özgün tarafları ortaya konmuştur. Böylece her iki modelin insanın bireysel ve toplumsal yetkinleşmesine dair sunduğu özgün yaklaşımları derinlemesine incelemiştir.

Anahtar Kelimeler: Maarif Model, Yetkin ve Erdemli İnsan, İslam Felsefesi

³⁰⁴ Öğretmen, 23 Nisan Ortaokulu, firarifani@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Aycan Buldur³⁰⁵, Sümeyye Öztürk³⁰⁶,

ÖZET

İnsan anne karnından itibaren müzikle iç içedir. Bu yüzden insan yaşantısında önemli bir yeri vardır. Okul öncesi dönemde çocuklar müzikle öğrenmeler gerçekleştirir. Çocuğun ilgisinin müzikle eğitime çekilmesi önemli bir husustur. Bu bağlamda müzik okul öncesi dönem çocukları için onlara keyif verici bir aktivite olmasının yanında bir eğitim aracı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca çocuk müzik sayesinde kendini ifade etme becerisi kazanmaktadır. Müzikle birlikte hareket ve ritim duygusu gelişir, hareket ve dans sayesinde hissettiklerini özgürce ifade etme becerisi kazanır. Okul öncesi dönemde çocuğa kazandırılan müzik etkinlik ve becerileriyle çocukların bedensel, zihinsel dil ve konuşma becerilerine olumlu katkı sağlamaktadır. Böylece çocuğun gelecek yaşantısında da olumlu beceriler kazanmış olup hayata daha avantajlı başlamış olacaktır. Bu bağlamda okul öncesi dönemdeki müzik eğitimi gelecek için ön koşuldur.

Bu araştırmanın amacı 2005-2024 yılları arasında ulusal alanda yapılmış okul öncesi dönem müzik eğitiminde çalışılmış makale ve tezlerin yıllara, yayın türüne, araştırma modeline, örnekleme, veri toplama araçlarına ve veri analiz yöntemlerine göre yönelimlerini belirlemektir.

Çalışmada betimsel araştırma türlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, okul öncesinde müzik eğitimi alanında yapılmış 30 yüksek lisans, 3 doktora tezi ve 24 makale olmak üzere 57 bilimsel çalışma oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Literatür taramasında anahtar sözcükler olarak “okul öncesinde müzik eğitimi” taranmıştır. Bu konu hakkında yapılan diğer çalışmalardan da yararlanmak için “okul öncesi eğitimi” ve “müzik eğitimi” kavramlarıyla da araştırmalar yapılmıştır.

Bu araştırmanın sonucunda araştırmaya dâhil edilen çalışmaların en fazla yüksek lisans tezi türünde olduğu, çalışmalarda nicel araştırma yönteminin en çok kullanılan yöntem olduğu ve araştırma modeli olarak da tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmaların diğer çalışma gruplarına oranla daha fazla yer aldığı ve veri toplama araçlarından en çok kullanılan anket yoluyla verilerin toplandığı ortaya çıkmıştır. Araştırmacıların bu alanda daha fazla çalışma yapması gerektiği, evren ve örneklem grubunu genişletmeleri, veri toplama araçlarını ve yöntemlerini çeşitlendirebilecekleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Müzik Eğitimi, Okul Öncesi ve Müzik Eğitimi.

³⁰⁵ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, aycanbuyuktanir@gmail.com

³⁰⁶ Öğretmen, Selma Orhon Atameriç Anaokulu, Kocaeli, sumeyyeckc@hotmail.com

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ŞURALARINDA EĞİTİM EKONOMİSİ ÜZERİNE KARAR VE TAVSİYELER

Aykut Seyhan³⁰⁷, Mehmet Koçyiğit³⁰⁸,

ÖZET

Eğitimle ekonomi arasında karşılıklı bir ilişki söz konusudur. Eğitimin işlevi yalnızca bireylerin bilgi ve davranış yönünden yetiştirilmesi değil, aynı zamanda toplumun kültürel ve sosyal yönden gelişimi kadar ekonomik yönden de gelişimine yardım etmektir. Aynı şekilde gelişmiş ekonomilerin eğitime yatırım yapabilme potansiyelleri de doğal olarak daha yüksek olacaktır. Eğitim politikalarının planlaması ve uygulanmasından sorumlu en üst kuruluş olan Millî Eğitim Bakanlığı'nın en üst danışma kurulu Millî Eğitim Şurası'dır. 10.12.2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yönetmeliği'nin 6'ncı ve 16'ncı maddeleri kapsamında hazırlanan Millî Eğitim Şûrası Yönergesi'ne göre Millî eğitim şuraları bakanlığın bilimsel danışma kuruludur ve bakanın daveti üzerine toplanır. Aynı yönergede şuralar ile ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Buna göre şuranın doğal üyeleri dışında Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı ve üyeleri, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca bakan onayı alınan Millî Eğitim Bakanlığı, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ile yurt içi ve yurt dışından meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, basın ve yayın kuruluşları, öğrenci ve veli temsilcileri ile eğitim alanında şûra konusuyla ilgili çalışmalarını tanıyan uzmanlar şuralara davet yoluyla katılabilmektedirler. Bu şekilde toplumun her kesiminden çok geniş katılımlı olabilen bu şuralar Türk eğitim sistemini geliştirmek ve niteliğini artırmak için eğitim ve öğretimle ilgili konuları tetkik eder ve tavsiye kararları alırlar. Şura kararları geçmişten bugüne eğitimde gündeme gelen sorunlara çözüm arayışları olarak görülebileceği gibi aynı zamanda bütüncül olarak incelendiğinde dönemlere göre eğitim gündeminde nelerin olduğuna da ışık tutabilecektir. Bu çalışma ile şuralarda eğitimde ekonomik açıdan hangi konular gündeme gelmiş ve bu konularla ilgili olarak hangi açılardan öneriler sunulmuş bunların tespit edilmesi ve bu şekilde bütüncül bir resmin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma betimsel bir nitel araştırmadır. Araştırma verileri 1921-1926 yılları arasında gerçekleşen Heyet-i İlmiye ve 1939-2021 yılları arasında gerçekleşen toplam 20 Millî Eğitim Şurası kararları incelenerek, doküman analizi yöntemiyle toplanacaktır. Bulguların yazılıp analiz edilmesiyle, şuralarda yer alan eğitim ekonomisine yönelik kararlar gruplanarak temalara ayrılacak ve ilgili literatürle kıyaslanarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: MEB, Şura, Eğitim, Ekonomi, Karar

³⁰⁷, Afyon Kocatepe Üniversitesi, aykutseyhan91@gmail.com

³⁰⁸ Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, mkocyiigit@aku.edu.tr

ÖZET

Günümüzde tarım ve tarım bilinci yüksek çocuklar yetiştirmek önemlidir. İşte bunun yolu da tarımla ilgili eğitimden ve bilgilendirmeden geçer, bunun en etkili yolu da çocuğun doğada bulunmasıdır. Bilgilerin sınıf ortamında öğrenilmesinden ziyade doğal ortamlarda, uygulamaya yönelik ve günlük yaşamda kullanılabilir şekle dönüştürülmesi ve bu çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanması kilit unsurdur. Bu nedenle öğrencilerin tarımı eğlenerek öğrenmesinin yanı sıra doğayla kaynaşması, çevre bilinçlerinin oluşması, tükettikleri gıdaların hangi aşamalardan geçtiğini ve nasıl üretildiğini görmesi de önemlidir. “Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında başlatılan ‘Okuldaki Çiftlik Projesi’ne okulumuzda uygulayarak çocukların tarım, orman, doğa ve doğal yaşam konularında farkındalık oluşturmalarını, bilinçlenmelerini, aidiyet duygusu geliştirmelerini ve harekete geçmelerini hedeflemekteyiz. Projenin ilk aşaması olan meyve fidanlarının dikimi yapıldı. Dikilen her ağaca öğrencilerin adı verildi. 5. Sınıf öğrencileri okul hayatları boyunca sahibi oldukları fidanın bakım ve sulama işlerini takip ettiler. Projenin ikinci aşaması olarak kurulan seraya sebze fidelerinin dikimi gerçekleştirildi. Minik seracılar fide dikmek için birbiriyle yarışırken, teknik ekipler işin püf noktalarını öğrencilere anlattılar. Proje kapsamında öğrencilere çiftlik gezisi düzenlendi. Fidler büyüyerek sebze vermeye başladı. Sebze hasadına başlayan öğrenciler üretime katılmanın mutluluğu ve heyecanını yaşadılar. Diyetisyenler tarafından öğrencilerimize ve velilerimize yönelik sağlıklı beslenmenin önemi konusunda eğitim verildi. “Sağlıklı Besleniyorum “ konulu resim yarışması ve resim sergisi düzenlendi. 16 Ekim Dünya Gıda Günü kapsamında geliri Okul Aile Birliğine bırakılmak üzere kermes düzenlendi.. Kermeste yöresel lezzetleri ve serada yetiştirilen ürünler yer aldı.. Erzincan Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ekipleri de sınıflarda sağlıklı ve güvenilir gıda konusunda öğrencilere çeşitli eğitim programları uyguladılar.

"Okuldaki Çiftlik Projesi, çocuklara tarım ve doğayla iç içe bir eğitim imkânı sunarak onları geleceğe hazırlamalarına katkı sağlandı. Bu proje ile çocuklarımızın tarım, orman, doğa ve doğal yaşam konularında farkındalık oluşturmaları, bilinçlenmeleri sağlandı. Öğrenciler, doğal döngüler, tarım teknikleri ve bitki yetiştirme hakkında pratik bilgi edindiler. Grup çalışması, sorumluluk alma, takım ruhu gibi sosyal becerilerin gelişmesine katkı sağlandı. Öğrencilerin kendi ürettikleri ürünleri satmaları ya da okula geri kazandırmaları gibi girişimcilik deneyimleri sağlandı.

Anahtar Kelimeler: Tarım, Çiftlik ,Doğa,Doğal Yaşam

³⁰⁹ Öğretmen, Demirkent TOKİ İlkokulu, c.kosekutuk@hotmail.com

SANDIKLI İLÇESİNDE ÖĞRETMEN PROJELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ahmet Çetin³¹⁰, Mehmet Koçyiğit³¹¹,

ÖZET

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul ve kurumlarda son yıllarda projelere verilen önemin arttığı gözlemlenebilir. Bununla ilişkili olarak Millî Eğitim Bakanı'nın onayıyla özel program ve proje uygulayan eğitim kurumları yaygınlaştırılmış ve buralara yapılan öğretmen atamaları ve yönetici görevlendirmeleri de bu kurumlara özgü bir yönetmelik olan ve 08.02.2023 tarihli ve 32098 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumlarına Öğretmen Atama ve Yönetici Görevlendirme Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir. Gerek kamuoyunda proje okulları olarak bilinen bu okullar, gerek 2010 yılından itibaren il milli eğitim müdürlükleri bünyesinde kurulan araştırma geliştirme (Ar-Ge) birimleri, gerekse de bakanlık bünyesindeki diğer okul ve kurumlarca ulusal ya da uluslararası boyutta proje üretiminin artırılması için yapılan çalışmalar son yıllarda projelere verilen önemin arttığı şeklindeki bu gözlemi destekleyen gelişmeler olarak sıralanabilir. Bu çabalara bağlı olarak da bakanlığın merkez teşkilatınca ya da bakanlığa bağlı okullarca yürütülen, çoğunlukla öğretmenlerce yazılan ya da yürütülen ulusal ya da uluslararası bazda değişik çap ve boyutlarda projeler söz konusudur. Bu çalışmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan öğretmenlerin projelerini, projeleri yazan ve/ya yürüten öğretmenlerin görüşlerini esas alarak farklı yönleri ile incelemektir. Bu çalışma nitel bir durum çalışması olarak desenlenmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınarak son hali verilen bir yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanacaktır. Elde edilen veriler üzerinde ise betimsel analiz yapılacaktır. Araştırma bulguları ile proje yazan ve/ya yürüten öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimlerini, projelerin eğitim ve öğretim süreçlerine sağlaması muhtemel katkıları, proje yazmada ve/ya yürütmedeki motivasyon kaynakları, daha çok hangi konuları ve proje türlerini tercih ettikleri, proje yazan ve/ya yürüten öğretmenlerin daha çok hangi okul türlerinde çalıştıkları, yazdıkları ve/ya yürüttükleri projenin sonuçlarına ve çıktılarına göre öğretmenlerin ilgili alanda ortaya çıkabilecek farklı sonuçlara karşı görüşleri, projelere ve faydalarına karşı tutumları gibi birçok soruya cevap aranacaktır. Araştırmanın çalışma grubu Afyonkarahisar İli Sandıklı İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı liselerde görev yapan öğretmenler arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Ölçüt olarak liselerde görev yapmak, ulusal ya da uluslararası projeler yazmış ya da yürütmüş olmak ölçütleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise, öğretmen, proje, yürütücü.

³¹⁰ Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi, Sandıklı Ballık Ortaokulu
ahmet.cetin1@usr.aku.edu.tr

³¹¹ Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, mkocyigit@aku.edu.tr

CENGİZ AYTMATOV'UN ESERLERİNDE MODERN TOPLUMUN SORUNLARI

Gulnaz Anarbaeva³¹²,

ÖZET

Cengiz Aytmatov'un eserlerini okuduğumuzda onun ruhunun durumunu ve kendisini ilgilendiren konuları tespit etmek hiç de zor değildir. Çünkü Aytmatov, yaratıcı yolunda günümüz toplumunun çeşitli ahlaki ve etik konularına (uyuşturucu bağımlılığı, ekoloji, alkol bağımlılığı, hayvanlara zulüm vb.) değindi. Modern toplumun belki de en önemli sorunu ahlak sorunudur. Bu makalenin alaka düzeyi batılı ve çağdaş yerli edebiyat çalışmalarıdır. Aytmatov'un çalışmalarına olan ilgiden doğmuştur. Aytmatov'un düzyazısı, modern mitolojinin incelenmesi için çok değerli materyaller içeriyor. Cengiz Aytmatov'un gündeme getirdiği konular her zaman günceldir, bu yüzden Aytmatov'un modern yazarlara ait olduğu belirtilebilir. Büyük yazar, edebiyatta uyuşturucu bağımlılığı sorununu ilk yazar kişi oldu.

Cengiz Aytmatov'un adı sadece ülkemizde değil diğer ülkelerde de biliniyor. Aytmatov'un eserleri elliden fazla dile çevrildi ve kitapları milyonlarca kez dağıtıldı. Büyük yazarın eserlerine olan ilginin nedeni bir yandan güncel konuları gündeme getirmesi, bir yandan da yazarın millet üzerinden ortak insanlığı göstermesidir. Öte yandan Aytmatov, Kırgız ve dünya edebiyatının bir olgusu olarak ilgi çekicidir.

Cengiz Aytmatov'un çalışmaları en başından beri çağdaşları tarafından büyük beğeni topladı. Eserlerinin her biri, en popüler dergilerin sayfalarında çok sayıda inceleme ve görüş oluşturdu. Aytmatov araştırmalarının çağdaş biliminde, Cengiz Aytmatov'un çalışmalarının kişisel konularının yanı sıra sanat dünyasını bir bütün olarak tanımlayan çok sayıda ciddi monografik çalışma bulunmaktadır. Araştırmaları çeşitli yönlerde yürütülmektedir: felsefi sorunlar, psikoloji sorunu, şair ve üslup sorunu, edebiyatın karşılıklı ilişkisi, sanatsal çeviri, yazarın felsefi ve estetik görüşleri.

C. Aytmatov'un eserlerindeki folklor ve mitolojik sembolizmin analizi, yazarın sanatsal dünyası ve yazarın konumu hakkında tam bir anlayış yaratmaya olanak tanır. "Plaha" (1986) ve "Dağlar Düşüyor" (2006) romanları bu açıdan özellikle ilgi çekicidir.

Aytmatov bilim adamlarının temel sorunlarından birinin kültürel sentez meselesi veya başka bir deyişle geleneklerin (dünyanın gelişmiş edebiyatında ulusal folklor) buluşma noktası olduğu unutulmamalıdır, çünkü eleştirmenlerin görüşlerindeki tutarsızlık öncelikle düzyazı yazarı tarafından seçilen açıklama materyallerinden kaynaklanmaktadır. Davydova T., Gasheva N. ve Akmatalliev A. Yazarın yaratıcı yolu hem Kırgız edebiyatında hem de küresel ölçekte edebiyatlar arasındaki ilişkiler ve etkiler açısından ele alınmaktadır. Asanaliyev K. kaydetti: "Aytmatov'a gelince, o sadece halk sözlü eserleri tarafından değil, aynı zamanda her şeyden önce seleflerinin yüksek başarıları tarafından da itildi ve dünyanın en güçlü edebiyatlarından birinin yüksek deneyimini özümseyerek, yeni düzyazının en yüksek seviyelerine giden yolu kısalttı."

Anahtar Kelimeler: Cengiz Aytmatov, sosyal konular, Aytmatov'un çalışmaları, "Plaha", ahlak.

³¹² Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, Kurmancan Datka sokagi, 228-27, gulnaz_anarbaeva@mail.ru

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ VE HİZMET ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ GELİŞİMİ: ÇABAÇAM DENEYİMİ

Aylin Dirican³¹³,

ÖZET

Erken çocukluk eğitimi, toplumsal eşitsizliklerin giderilmesi yönünde erken müdahaledir. Yapılan mevcut durum analizleriyle dezavantajlı çevrelerden gelen çocukların eğitime erişimini artırmada toplum temelli erken müdahale programlarının ihtiyacına ve önemine vurgu yapan kararlar olduğu dikkat çekilmektedir. Bu kapsamda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi yapısında bulunan ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde uygulanan ÇABAÇAM Modeli, düşük sosyo-ekonomik ortamlardan gelen ve okul öncesi eğitimden yararlanamayan dezavantajlı 4-6 yaş çocukların 'fırsat eşitliği' çerçevesinde ücretsiz olarak erken çocukluk eğitimi hizmetlerinden yararlanarak topluma katılmalarını sağlamaktadır. Bu kapsamda çocukların yanı sıra ailelerin de eğitimine katkı sağlamaktadır.

Erken çocukluk döneminde okul öncesi dönem çocuklarda öğrenmenin en hızlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda okul öncesi öğretmenlerinin özellikle bireysel ve mesleki gelişimi doğrudan bu dönemde eğitim alan çocukların akademik başarısını etkilemektedir. Bu kapsamda ÇABAÇAM Modeli ile merkezde gönüllü öğretmenlik yapan Eğitim Fakültesi hizmet öncesi öğretmen adaylarının teori ile pratiği bir araya getirmeleri ve yaparak-yaşayarak öğrenmeleri için ortam yaratmakta, bireysel ve mesleki pratiklerinin güçlenmesi için onları desteklemektedir. Ayrıca adayların, mesleğe başlamadan önce model kapsamında kazandıkları deneyim ve beceriler ile aldıkları eğitimcilerin yardımı ile gerçek sınıf ortamlarında deneyim kazandırarak pedagojik becerilerini geliştirmelerini; mezuniyet sonrası sınıf yönetimi, öğretim stratejileri, öğrenci merkezli yaklaşım ve kültürel duyarlılık alanlarını da geliştirmelerini sağladığı görülmektedir.

Bu Çalışma ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi yapısındaki ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde uygulanan ÇABAÇAM Modeli kapsamında 2008-2024 dönemlerinde hazırlanan bilimsel faaliyet raporları kapsamında hizmet öncesi öğretmen adaylarının bireysel ve mesleki gelişimlerini artırmak amacıyla aldıkları "Eğitmen Eğitimi Seminerleri, Mini Eğitmen Eğitimleri ve Paylaşım Seminerleri" ne ilişkin içerik analizi yapılmıştır. Verilerin analizi içerik analizi ile yapılmıştır.

Yapılan çalışma sonrasında elde edilen bulgular çerçevesinde, modelin hizmet öncesi öğretmen adaylarının aldıkları mesleki beceri ve deneyimlerine olumlu yönde etki ettiğini ortaya koymaktadır. ÇABAÇAM Modeli Türkiye'nin farklı bölgelerinde ve üniversitelerinde yaygınlaştırılmasının dezavantajlı çevrelerden gelen çocukların ve ailelerinin eğitimlerinin yanı sıra hizmet öncesi öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinde yararlı olunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ÇABAÇAM Modeli, okul öncesi, mesleki gelişim, hizmet öncesi.

³¹³ Öğretmen, Sabiha Özdemir Anaokulu Giresun, aydogan_aylin@hotmail.com

"DİVANİ HİKMET" VE "DİVAN LUGAT AT-TÜRK" ESERLERİNİN TARİHSEL ANALİZİ

Gulnaz Anarbaeva³¹⁴, Gulkan Abzhaparova³¹⁵,

ÖZET

Ortaçağın incisi Kulkojo Ahmet Yasavi'nin "Divani Hikmet" (Bilgelik Koleksiyonu) adlı eseri ile Mahmud Kaşgari'nin "Divan lugat at-türk" (Türki Konuşan Halklar Sözlüğü) koleksiyonunun karşılaştırmalı tarihsel analizi verilmektedir. Burada dini ve ahlaki değerler, insan hayatına dair felsefi değerler derinlemesine ele alınmakta, dilsel özelliklerin büyük önem taşıdığı açıkça anlatılmaktadır. Kulkojo Ahmet, Türkistan bölgesindeki Çimkent şehrinin yakınında bulunan Sayram'da (1105-1038, Yassı şehri olarak da anıldığına dair rivayetler vardır) doğmuştur. Doğum yılı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Ancak hakkında yazılan bilimsel makalelerin çoğunda onun 11. yüzyılın ikinci yarısı veya 12. yüzyılın başında doğduğu belirtilmektedir. Tarihi kayıtlarda babası Şeyh İbrahim'in Sayram'da meşhur bir kişi olduğu ve önce annesi Aişe'yi kaybettiği, 7 yaşındayken babası Şeyh İbrahim'in vefat ettiği ve kız kardeşi Gavhar Şehnaz'ın onu alıp Yasi'ye taşındığı anlatılmaktadır. 11. yüzyıl Türk nüfusunun seçkin bir ansiklopedi bilimcisi, dilbilimci, tarihçi-etnograf, coğrafyacı, haritacı, diyalektolog olan Mahmud ibn Hüseyin ibn Muhammed el-Barskani el-Kaşgari, 1029-1038 yılları arasında Issık-Kul'un Barskoon şehrinde doğdu. Ölüm yılı ve yeri bilinmiyor. Kulkojo Ahmet Yasavi, İslam'ın Orta Asya'da yayılmasına önemli katkılarda bulunan büyük bir mutasavvıf, düşünür ve şairdir. Kulkojo Ahmet, Tasavvuf hareketine ait kendi dini okulunu kuran Türk kökenli ilk ortaçağ alimlerinden biriydi. Ülkede yoğun iç siyasi mücadelelerin yaşandığı bir ortamda bilim adamı olarak seyahat eden Mahmud Kaşgari, Türklerin, Türkmen-Oğuzların, Çigil, Yağma ve Kırgızların tarlalarını ve şehirlerini gezerek dillerini ve atasözlerini, etnografik değerlerini, felsefi düşüncelerini inceledi. Yesevî'nin hikmetli şiirlerinden oluşan derlemesi önce sözlü olarak, daha sonra el yazması halinde "Divani Hikmet" (Hikmetli Sözler Derlemesi) adıyla anılmış ve ilk kez 1878'de yayımlanmıştır. "Hikmatlar" şiir koleksiyonu Gafur Gülyam yayınevi tarafından Taşkent'te yayımlandı (1991). Taşkent'te 17, Kazan'da 9, İstanbul'da 5 kez yeniden basıldı. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bile eklemeler ve düzeltmelerle Almatı ve Taşkent'te binlerce nüsha olarak yayımlandı. Kaşgarlı Mahmud'un "Divan lugat at-türk" (Türk Dilleri Sözlüğü) - 1072-1077. Eser 1266 yılında yazılmıştır. İstanbul Milli Kütüphanesi'nde sadece Ebu Bekr es-Savi ed-Dumaşki'nin aktardığı nüshası bulunmaktadır. 1915-1917 yıllarında öğretmen Rifat Bilge tarafından öğretilmiştir. İstanbul'da üç cilt olarak yayımlandı. Türkçe, Özbekçe, İngilizce, Uygurca tercümeler, Almanca sözlük yayımlandı. Bazı alıntılar Kırgızca basılmış ancak 2013-2017 yıllarında tamamlanarak 4 cilt olarak yayımlanmıştır. Ayrıca 2019 yılında profesör Tynchtykbek Chorotegin, "Divan"ın 940. yıl dönümüne ithafen "Mahmud Kaşgari Barskani'nin eseri "Divanu lugati t-türk" - Türk halkının tarihi üzerine yorulmak bilmez bir çalışma" adlı bilimsel bir çalışma yayınladı. A. Kononov, S. Malov, I. Stebleva, Reshat Gench vb. sözlük hakkında değerli bilimsel görüşler vermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kulkojo Ahmet Yasavi, Mahmut Kaşgari, Divani Hikmet, estetik ve ahlak eğitimi, halk pedagojisi.

³¹⁴ Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, Kurmancan Datka sokagi, 228-27, gulnaz_anarbaeva@mail.ru

³¹⁵ Öğretmen, Kırgızistan, Oş, abjaparovagulkan@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde gıda üretim ve perakende iş yerleri ile güzellik ve saç bakım hizmetlerinin verildiği iş yerleri yanında, insani tüketim amaçlı sular ile doğal mineralli suların üretimlerinin ve dağıtımlarının yapıldığı iş yerlerinde çalışanların, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu’nun “portör muayeneleri” olarak bilinen uygulamaya esas teşkil eden 126’ncı ve 127’nci maddeleri, 2 Kasım 2011 tarihli ve 28103 sayılı mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan 663 sayılı Sağlık Bakanlığının ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 58’inci maddesinin 11’inci fıkrasıyla değiştirilmiştir. Bu değişiklikle, yukarıda belirtilen iş yerlerinde çalışanların portör muayenesi yaptırması yerine bu çalışanların hijyen eğitimi almaları hükmü getirilmiştir. Hijyen eğitimlerinin alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere de 5 Temmuz 2013 tarihli ve 28698 sayılı Resmî Gazete’de Hijyen Eğitimi Yönetmeliği yayımlanmıştır. Hijyen eğitimleri, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumları olan halk eğitimi merkezleri, mesleki eğitim merkezleri, olgunlaşma enstitüleri ile turizm eğitim merkezlerinde verilebilmektedir. Fakat bütün bu yasalar ve kanunlar yetişkin bireyler içindir. biz ise bu çalışmayı okul öncesi ve ilkökul düzeyinden başlanarak bu alışkanlığın kazandırılması gerektiği görüşündeyiz. Hijyen, sağlığı korumak ve hastalıklardan kaçınmak için alınan önlemleri ifade eden bir kavramdır. Özellikle salgın hastalıkların yayılmasını önlemek, bireylerin ve toplumların sağlığını korumak adına büyük önem taşır. Bu kapsamda, günlük yaşantıda çok sık karşımıza çıkan mikroplu malzemeleri ve bunlara dokunduktan sonra sağlık için yapılması gerekenleri ,eğitim materyali olarak hazırladığımız hijyen çemberi ile öğrencilerimize bire bir uygulama yaparak el yıkamanın sağlık üzerindeki etkisini öğretmek amacıyla hazırlanmıştır. Hijyen çemberi dönen bir dairenin üstüne en kirli olan, günlük yaşantıda çok sık karşılaştığımız malzemelerin görselleri eklenmiştir. Sınıfta önce mikroplar anlatılır sonra farklı renkteki simler çemberin üzerine dökülür. Her öğrenci hangi malzemeleri istiyorsa onlara dokunur ve eline bakar. Ele bulaşan simler mikropları temsil etmektedir. Daha sonra doğru el yıkama anlatılarak, eller yıkattırılır. Görsel, dokunsal ve oyun formatında olduğu için öğrencilerin dikkatini çekmektedir ve kalıcı öğrenme olmaktadır. bu uygulama okulumuz okul öncesi eğitim sınıflarında ve ilkökul düzeyinde hijyen eğitimleri anlatımında öğrencilerin düzeylerine göre oyun şeklinde düzenlenmekte ve bu çalışmayı rehberlik servisi olarak sağlık temizlik kulübü ile işbirliği içerisinde hijyen haftası etkinliği olarak uygulamaktayız. Bu çalışmanın olumlu dönütlerini ailelerden almaktayız.

Anahtar Kelimeler: hijyen, temizlik, mikrop, sağlık

³¹⁶ Öğretmen, Kamber Gülizar Demir İlkokulu, cetinkayasevil901@gmail.com

K12 EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA: YAPAY ZEKA DESTEKLİ UYGULAMALARIN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ, ETKİLERİ VE GELECEK YÖNELİMLERİ

Fatma Gür Arslan³¹⁷,

ÖZET

Son yıllarda yapay zeka (YZ) teknolojisinde yaşanan gelişmeler, bu teknolojinin bilişsel ve kişiselleştirilmiş öğrenme süreçlerini geliştiren çeşitli uygulamalar aracılığıyla eğitimde dönüştürücü bir potansiyele sahip olabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, bu çalışma K12 seviyesindeki öğrenciler için geliştirilen YZ destekli eğitim uygulamalarını analiz etmeyi, kullanılan yapay zeka araçlarının türlerini ve bunların öğrenme süreçleri ile akademik başarı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma genel olarak, eğitimde kullanılan yapay zeka araçlarının K12 seviyesindeki öğrencilerin akademik başarıları ve öğrenme süreçleri üzerindeki etkilerine odaklanmaktadır. Bu bağlamda, “Eğitim uygulamalarında kullanılan yapay zeka araçlarının çeşitliliği, öğrenme süreçleri üzerinde nasıl bir etkiye sahiptir?” ve “Eğitim uygulamalarında kullanılan yapay zeka araçları, öğrenme süreçleri ve akademik başarı üzerinde nasıl bir etki yaratmaktadır?” sorularına cevap aranmıştır. Bu araştırma sorularına dayanarak sistematik bir derleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, arama stratejisi kapsamında dahil etme ve hariç tutma kriterleri kullanılmıştır. Bu soruların cevapları incelenirken sistematik bir derleme yöntemi kullanılarak 28 çalışma değerlendirilmiş ve önceden belirlenen kriterlere göre 9 tanesi seçilmiştir. İncelenen çalışmalar değerlendirme sistemleri, içerik yönetim sistemleri ve akıllı eğitim sistemleri gibi çeşitli kategorilere ayrılmıştır. Bu araştırmalar, yapay zekanın eğitimde otomasyon, kapsayıcılık, erişilebilirlik ve bireyselleştirme gibi konular üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, yapay zekanın akademik başarıyı artırma, öğrenme sürecini kişiselleştirme ve veri analitiği yoluyla eğitimcilere rehberlik etme konusunda yararlı olabileceğini göstermektedir. Ancak, teknolojinin sağladığı desteğin, öğretmenlerin rehberlik rolünün yerini almadığı vurgulanmaktadır. Gelecekte, yapay zeka tabanlı eğitim araçlarının sanal gerçeklik, simülasyonlar ve disiplinler arası uygulamalarla daha yaygın kullanılabileceği öngörülmektedir. Bu çalışma, yapay zekanın eğitimde daha etkili ve erişilebilir öğrenme süreçleri oluşturmadaki potansiyelini vurgulamakta ve sürekli araştırma ile yeniliğin gerekliliğine dikkat çekmektedir. Sonuç olarak incelenen çalışmalarda yapılan değerlendirmeler, yapay zeka teknolojilerinin oldukça başarılı olmasına rağmen, öğretmenlerin öğrencilere rehberlik etme ve danışmanlık sağlama konusundaki rolünün öneminin vurgulanmasının hâlâ hayati olduğunu göstermektedir. Bir öğretmen, eğitim koçu veya danışman gibi insan faktörünün, teknoloji tarafından hiçbir zaman tamamen yerine konamayacağı fakat bunun yanında yapay zeka tabanlı eğitim çözümleri, geleneksel öğretim ve öğrenme yöntemlerini dönüştürmekte olduğu ortaya çıkmaktadır. Yapay zeka destekli eğitim temelinde veriye dayalı, uyarlanabilir ve kişiselleştirilmiş çözümler sunarak eğitimin verimliliğini, erişilebilirliğini ve kapsayıcılığını artırma potansiyeline sahip olmakla beraber bu teknolojilerin potansiyelini tam anlamıyla gerçekleştirmek ve mevcut eksiklikleri gidermek için sürekli araştırma ve yenilik gerekliliği de ortaya çıkan sonuçlardır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Eğitimde Yapay Zeka Uygulamaları, Öğrenme Süreci

³¹⁷ Cankaya Üniversitesi, Ankara, gur_f@hotmail.com

SUÇA YÖNELEN ÇOCUKLARDA AİLE İÇİ ŞİDDET VE GELİŞİMSEL TRAVMA

Fulya Turan³¹⁸,

ÖZET

Aile içi şiddet ve gelişimsel travma, suça yönelen çocukların psikolojik gelişim süreçleri üzerinde olumsuz ve karmaşık etkiler yaratmaktadır. Bu tür travmalara maruz kalan çocuklar, güvenli bağlanma ilişkileri geliştirmekte zorlanır ve temel güven duygularını kazanamazlar. Sonuç olarak, stresli durumlarla başa çıkma becerileri kısıtlanır ve benlik algıları zarar görür. Güvensiz bağlanma, ergenlik döneminde sağlıklı ilişkiler kurma yeteneklerini olumsuz etkileyerek, şiddet ve suç davranışlarına yönelme eğilimlerini artırabilir. Gelişimsel travma, çocuğun duygusal regülasyonunu olumsuz etkileyerek, kaygı, öfke ve korku gibi duyguları kontrol edememesine yol açar. Aile içi şiddet, çocuğun beyinde kalıcı değişimlere neden olabilir ve bu durum, tepkileri kontrol etme becerisini zayıflatarak sorunlu davranışların artmasına yol açar. Şiddet ve travma yaşayan çocukların sosyal destekleri zayıfladıkça, suç işleme ihtimalleri artar ve toplumsal bağları zayıflar. Bu yetersizlikler, çocukların aidiyet hislerini zayıflatarak suç içerikli gruplar ile bağ kurma riskini artırabilir. Çocuklar, kabul edilme arayışları nedeniyle suç davranışlarını içselleştirme eğilimindedirler. Aile içi şiddet ortamında büyüyen çocuklar, olumlu rol modellerden yoksun olduklarında şiddeti bir çatışma çözme yöntemi olarak benimseyebilirler. Bu durum, sosyal yaşamlarında benzer yöntemleri kullanmalarına yol açabilir. Ayrıca, şiddet ve travmanın etkileri duygusal duyarsızlık yaratabilir ve empati yeteneğini zayıflatabilir, bu da zararlı davranış sergileme olasılığını artırır. Araştırmalara göre aile içi şiddete maruz kalmış veya tanık olmuş erkeklerin şiddet eğilimleri de artmaktadır. Ayrıca araştırmalar, çocuklukta şiddet gören bireylerin genel ve aile içi şiddet suçlarını işleme olasılığının arttığını göstermektedir. İstismar gören faillerin, istismar yaşamayanlara göre çocuklarına zarar verme riski daha yüksektir. Kısacası aile içi şiddet, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini olumsuz etkileyerek travmaya yol açmaktadır. Araştırmalar, şiddet gören çocukların ileride saldırganlık ve düşük öz-kontrol gibi sorunlar geliştirme riski taşıdığını göstermektedir. Bu durum, şiddetin nesilden nesile aktarılması ve çocukların şiddeti çözüm yöntemi olarak benimsemesiyle ilişkilidir. Ayrıca, istismar ve ihmalin yoğun olduğu ailelerde büyüyen çocukların adli sistemle etkileşim olasılığı yüksektir. Gelişimsel travma, çocukların beyin gelişimini ve duygusal regülasyonunu olumsuz etkileyerek suç eğilimlerini artırmaktadır. Ekonomik zorluklar ve yetersiz sosyal destek, şiddet döngüsünü beslerken, erken müdahale ve aile destek hizmetleri kritik önem taşımaktadır. Bu bulgular, çocuklukta travmanın yetişkinlikte suç işleme eğilimleriyle bağlantısını ortaya koymaktadır. Bu nedenle aile içi şiddet ve gelişimsel travmanın incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada da suça yönelen çocuklarda aile içi şiddet ve gelişimsel travma durumlarının değerlendirilmesi amaçlanmış ve bu amaç doğrultusunda geleneksel derleme metodu ile detaylı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Çocuk, Aile, Şiddet, Travma

³¹⁸ Dr., Ankara, turanfulya@outlook.com

OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETİM TARZI İLE ÖĞRETMENLERİN MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Pınar Kamar³¹⁹, Murat Kamar³²⁰, Ayşe Akar Elekoğlu³²¹,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin benimsediği yönetim tarzı ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Çalışma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir ilçedeki özel ve resmi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, bu ilçede çalışan toplam 210 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, öğretmenlerin okul müdürlerinin yönetim tarzlarını nasıl algıladığı ve bu algıların öğretmen motivasyonu üzerindeki etkileri detaylı olarak incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak üç bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır. İlk bölümde, öğretmenlerin yaş, cinsiyet, mesleki kıdem ve çalıştıkları okul türü gibi demografik bilgilerini içeren kişisel bilgi soruları yer almaktadır. İkinci bölümde, okul müdürlerinin yönetim tarzlarını ölçmek amacıyla 25 maddeden oluşan "Okul Müdürleri Yönetim Tarzı Ölçeği" kullanılmıştır. Üçüncü bölümde ise öğretmenlerin motivasyon düzeylerini belirlemek amacıyla 19 maddeden oluşan "Öğretmen Motivasyonu Ölçeği" uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizinde, frekans ve yüzde dağılımlarının yanı sıra aritmetik ortalama hesaplamaları yapılmış, bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü varyans analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen algılarına dayalı olarak okul müdürlerinin en fazla "Otoriter Yönetim Tarzı"nı benimsedikleri belirlenmiştir. Buna karşılık, "İlgisiz Yönetim Tarzı" ve "İş Birlikçi Yönetim Tarzı"nın en az benimsenen yönetim tarzları olduğu saptanmıştır. Müdürlerin otoriter bir yönetim anlayışını daha fazla benimsemesi, öğretmenlerin okul yönetimi ile olan ilişkilerini ve karar alma süreçlerine katılım düzeylerini de etkileyebilir. Araştırmada ayrıca, öğretmenlerin hem içsel hem de dışsal motivasyon düzeylerinin genel olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, öğretmenlerin mesleklerini severek yaptıklarını ve çalışma ortamlarının onları motive edici unsurlar içerdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetim tarzı ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasında cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, yönetim tarzlarının ve motivasyon düzeylerinin bireysel faktörlerden bağımsız olarak şekillendiğini göstermektedir.

Araştırmanın önemli bulgularından biri, okul müdürlerinin yönetim tarzları ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin bulunduğuudur. Regresyon analizine göre, öğretmenlerin motivasyon düzeyleri, okul müdürlerinin yönetim tarzlarının anlamlı bir yordayıcısı olarak tespit edilmiştir. Bu bulgu, etkili yönetim tarzlarının öğretmenlerin motivasyonunu artırabileceğini göstermektedir. Özellikle, iş birliğine dayalı ve destekleyici yönetim anlayışlarının öğretmenlerin mesleki tatminlerini ve çalışma performanslarını olumlu yönde etkileyebileceği

³¹⁹, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, pinarr.catak@gmail.com

³²⁰, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, muratkamar406@hotmail.com

³²¹, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ayse.akarelekoğlu@gmail.com

düşünülmektedir. Alan yazındaki diğer çalışmalarla birlikte değerlendirildiğinde, okul yöneticilerinin sergilediği yönetim tarzlarının öğretmen motivasyonu üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin öğretmenlerin motivasyonunu artırmaya yönelik daha destekleyici ve katılımcı bir yönetim anlayışını benimsemeleri önerilmektedir. Okul ortamında sağlanacak olumlu bir liderlik anlayışı, öğretmenlerin daha verimli çalışmalarına ve eğitim süreçlerine daha yüksek motivasyonla katılmalarına katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürleri, Okul Müdürlerinin Yönetim Tarzı, Motivasyon, Öğretmen Motivasyonu

OKULLARDAKİ FİZİKİ DEĞİŞİM ÇALIŞMALARININ OKUL İKLİMİNE ETKİSİ

Özlem Erdoğan³²², Emine Çiftçi³²³,

ÖZET

Okul ortamının fiziksel yapısı, öğrencilerin akademik başarısını, öğretmenlerin motivasyonunu ve genel okul iklimini doğrudan etkilemektedir. Yapılan araştırmalar, modern ve iyi tasarlanmış okul binalarının, öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığını, öğretmenlerin mesleki doyumunu yükselttiğini ve okul kültürünü olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Fiziki değişimler, okul iklimine çeşitli açılardan katkı sağlamaktadır. İyi aydınlatılmış, havalandırması yeterli ve ergonomik sınıflar, öğrencilerin odaklanmasını kolaylaştırırken, öğretmenlerin daha etkili ders anlatmasına yardımcı olmaktadır (Duke, 2004). Bunun yanı sıra, okul içinde güvenlik önlemlerinin artırılması, öğrencilerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlayarak disiplin sorunlarını azaltmaktadır. Ayrıca, sosyal etkileşim alanlarının genişletilmesi, öğrenciler arasındaki iletişimi güçlendirmekte ve aidiyet duygusunu pekiştirmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik açısından bakıldığında, enerji verimli sistemler ve yeşil alanların artırılması, öğrencilere çevre bilinci kazandırmakta ve okulun ekolojik etkisini azaltmaktadır. Her ne kadar okulun etkililiği okul müdürüne bağlı olsa da kültürü oluştururken öğretmen, veli ve öğrenci unsurlarını da göz önünde bulundurmak gerekir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre insanların ihtiyaç sıralamasında fiziki olanlar birinci sıradadır. Okul müdürünün okulunun etkililiği arttırabilmek için öncelikle okulun fiziki eksikliklerini gidermesi, okuldaki paydaşların kendilerini güvende ve mutlu hissetmelerini sağlaması gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında ilkököl öğretmenlerinin okul kültürü ve iklimi hakkındaki görüşleri, okul müdürünün okulda yaptığı fiziki çalışmaların, etkinliklerin, sosyal aktivitelerin okul iklimini nasıl etkilediği incelenecektir. Çalışmanın amacı ilkökölde görev yapan öğretmenlerin okuldaki her türlü değişime bakış açılarının nasıl olduğunun tespitedilmesidir. Sonuç olarak, fiziki değişim çalışmaları, eğitim ortamının kalitesini yükselterek okul iklimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu nedenle, okullarda sürdürülebilir ve öğrenci merkezli fiziksel düzenlemelere öncelik verilmesi gerekmektedir. Araştırma 2023 Temmuz ayında yeniden eğitim öğretime başlayan Ankara ili Altındağ ilçesi Şehit Onur Doğan İlkokulu'nda çalışan öğretmenler ile 2023--2024-2025 eğitim öğretim yıllarında gerçekleşen değişimleri ele almaktadır. Yapılacak bu nitel çalışmanın evrenini Şehit Onur Doğan İlkokulu'nda çalışan öğretmenler oluşturacaktır. Öğretmeler için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda açık uçlu 6 soru bulunmaktadır. Yapılacak bu nitel çalışmanın evrenini Şehit Onur Doğan İlkokulu'nda çalışan öğretmenler oluşturacaktır. Okul ortamında yapılan yeniliklerin öğrenci psikolojisine ve kurumsal aidiyete olan etkileri tartışılarak, eğitimde kaliteyi artırmaya yönelik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: okul iklimi, okul kültürü, fiziksel değişim

³²² Öğretmen, Ankara, onurd7744@gmail.com

³²³ Öğretmen, Kaşgarlı Mahmut İlkokulu Ankara, ciftciemine73@gmail.com

ÖZET

Müzik ve dramatik etkinliklerin çocukların gelişimi üzerindeki etkileri oldukça önemlidir..Drama dersi öğrencilerin kendilerini ve dünyayı anlamalarına yardımcı olan yaratıcılıklarını ve ifade becerilerini, geliştiren bir öğrenme sürecidir.Tiyatro tekniklerinden ve oyunlardan yararlanarak öğrencilerin deneyimlerini düşüncelerini ve duygularını ifade etmelerini sağlar.Müzik dersi ise çocukların duygusal dünyalarını zenginleştirir. İşbirliği yapmayı ,dinlemeyi ,empati kurmayı ve ritim duygusunu geliştirir. Müzik ve dramatik etkinlikler çocukların duygusal,sosyal ,bilişsel ,dil,özgüven ve mesleki gelişimini artırır.Müzik ve dramatik etkinlikler çocuklara eğlenceli ve öğretici deneyimler sunarken ayrıca öğrencilerin mesleki gelişimlerine de katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı ;öğrencilerin müzik ve drama arasındaki ilişkiyi farketmelerini ayrıca yaratıcılık ve hayal güçlerini harekete geçirerek, kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktır.Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden(gözlem,görüşme)yararlanılmıştır.

Bu kapsamda Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi 9. sınıf çocuk gelişimi öğrencilerinden 20 kişilik bir grup oluşturulmuştur.Bu öğrencilere 1. dönem müzik ve dramatik etkinlikleri dersleri teorik olarak verilmiştir.2. dönem de ise uygulamalı müzikli drama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Gösterilerde yer alacak oyunlar belirlenmiş, oyun içeriklerine uyumlu müzik alt yapıları hazırlanmıştır.Oyunlara uygun kostüm ve arka plan dekorları öğrenciler tarafından yapılmıştır.Ders saatleri içerisinde öğrencilere drama rolleri paylaştırılarak,hazırlık provaları gerçekleştirilmiştir. 3 aylık hazırlık çalışmalarından sonra,"RENKLİ MASALLAR"adlı müzikli drama gösterileri, bölgedeki okul öncesi ve ana sınıfı öğrencileri ile buluşturulmuştur .Müzik ve drama gösterileri sonucunda, gösterilere izleyen okul öncesi öğrencileri, eğlenceli unutulmaz anlar yaşamışlardır.Gösterileri izlerken okul öncesi ve ana sınıfı öğrencileri keyifli vakit geçirmişlerdir.

Bu çalışmalar sonucunda;öğrencilerimize farklı kültürleri tanıma ve anlama fırsatı sunulmuştur. Farklı drama etkinliklerini ve müzik türlerini denemek, kültürel farkındalıklarını artırmış, estetik algılarını geliştirmiştir.Bu da öğrencilerin dünyaya farklı bir perfektiften bakmalarını sağlamıştır. Drama gösterileri ;öğrencilerin sahneye çıkarak özgüven ve kendilerine olan saygılarını artırmış , duygusal yüklerini atmalarına ve rahatlamalarına olanak sağlamıştır.Bu deneyimler öğrencilerin bireysel başarı duygusu yaşamalarını sağlamış , ayrıca grup çalışmalarında yer almak öğrencilerin birbirlerine destek olmalarını ve takım ruhunu geliştirmelerini desteklemiştir.Öğrencilerin iletişim becerileri,sosyal duygusal becerileri,hayal güçleri,özgüvenlerinin geliştiği gözlemlenmiştir.Eğlenceli bir öğrenme ortamı ile motivasyonları artan öğrencilerin ,ders konularını daha iyi öğrenme ve anlamalarına katkı sağladığı izlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Drama ve Müzik, Okul öncesi, Gösteri.

³²⁴ Öğretmen, Sinop Ayancık Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, nezahatcelem@gmail.com

MODEL UÇAK YAPIMI ATÖLYESİ: HAVACILIK VE STEM EĞİTİMİ

Halil İbrahim Kılıç³²⁵, Canan Köse Kütük³²⁶,

ÖZET

Havacılık eğitimi, öğrencilerin mühendislik, tasarım ve el becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayan disiplinler arası bir alan olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, uygulamalı eğitim yöntemleriyle desteklenen etkinlikler, öğrencilerin üç boyutlu düşünme, teknik okuryazarlık ve problem çözme becerilerini güçlendirmektedir. Türk Hava Kurumu (THK) tarafından geliştirilen Türkkuşu ATA Planör Model Uçağı, öğrencilerin temel mühendislik ve aerodinamik prensipleri deneyimleyerek öğrenmelerini sağlayan etkili bir eğitim aracıdır. Model uçak yapımı, öğrencilere hem STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) alanlarında hem de yaratıcı düşünme becerileri kazandırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada, öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilecek atölye kapsamında model uçak yapımının eğitimsel katkıları ele alınacaktır. Bu atölye çalışması ile katılımcılara temel havacılık bilgisi kazandırılması, mühendislik ve tasarım süreçlerinin uygulamalı olarak deneyimlenmesi hedeflenmektedir. Özellikle ilkökul ve ortaokul öğretmenleri için planlanan etkinlikte, model uçak yapımı yoluyla öğretmenlerin öğrencilerine aktarabileceği yaratıcı ve teknik becerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Aynı zamanda, Türkiye'nin havacılık mirasını tanıtmak ve Türk Hava Kurumu'nun havacılığa katkılarını öğretmenler ve öğrenciler aracılığıyla yaygınlaştırmak hedeflenmektedir. Atölye çalışması, masaüstü uygulamalı model uçak yapımı sürecini içermektedir. Katılımcılar, THK tarafından sağlanan ATA Planör Model Uçağı şablonları ve malzemeleri ile modelin iskelet gövde, kanat yapımı ve kaplama aşamalarını deneyimleyecektir. Model uçak yapımı, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı çerçevesinde ele alınarak, katılımcıların bireysel deneyimler yoluyla öğrenmelerine olanak tanınacaktır. Süreç boyunca katılımcılar, aerodinamik prensipler, mühendislik tasarım süreçleri ve malzeme kullanımı hakkında bilgi sahibi olacaklardır. Etkinlik, iş birliği öğrenme ve proje tabanlı öğrenme yöntemleri ile desteklenecektir. Model uçak yapımı, öğrencilerin ince motor becerilerini geliştirmelerine, mekânsal farkındalık kazanmalarına ve problem çözme yeteneklerini artırmalarına katkı sağlamaktadır. Bu süreç, öğrencilerin mühendislik, aerodinamik ve fizik konularını daha somut bir şekilde anlamalarına yardımcı olurken, tasarım odaklı düşünme becerilerinin gelişimini desteklemektedir. Aynı zamanda, havacılık kültürünü yaygınlaştırarak öğrencilerin bu alana ilgisini artırmakta ve Türk Hava Kurumu'nun tarihsel ve eğitimsel rolünü tanıtmaktadır. Atölye çalışması, öğretmenler için de sınıf içi uygulamalara entegre edilebilecek yaratıcı bir STEM etkinliği sunmaktadır. Sonuç olarak, bu atölye çalışmasının havacılık, mühendislik, STEM eğitimi ve tasarım odaklı düşünme süreçlerine yönelik farkındalığı artıracığı ve öğrencilerin el becerileri ile teknik becerilerini geliştireceği düşünülmektedir. Model uçak yapımı, uygulamalı öğrenmenin gücünü kullanarak öğrencilere eğlenceli ve öğretici bir deneyim sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Havacılık eğitimi, STEM eğitimi, model uçak yapımı, tasarım becerileri, yapılandırmacı öğrenme

³²⁵ Öğretmen, İkizce İlkokulu Ordu, hli2003d@gmail.com

³²⁶ Öğretmen, Demirkent TOKİ İlkokulu Erzincan, c.kosekutuk@hotmail.com

DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIK OLARAK SOSYAL MEDYANIN ERGENLER ÜZERİNDEKİ PSİKOLOJİK BELİRTİLERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Sevgi Göktaş³²⁷, İlkey Uysal³²⁸, Mine Bunsuz³²⁹, Müge Tüzemen Tüğsüz³³⁰, Seçil Yar³³¹,

ÖZET

İnternet tabanlı uygulamaları kapsayan şemsiye bir terim olarak “sosyal medya”, internete erişimin ulaşılabilirliğinin artmasıyla, 2000’li yıllarda MySpace ve Facebook gibi sosyal ağ sitelerinin yaratılmasının bir sonucu olarak ortaya atılmıştır (Kaplan ve Haenlein, 2010). Sosyal medya, bireylerin geleneksel medyanın kendilerine sunduğu içeriklerle yetinmeyip kendi gündelik hayatlarını, düşüncelerini, fotoğraf ve videolarını paylaşabildiği ve diğerleriyle etkileşime girebildiği platformlardır (Koçak, 2015). Sosyal ağ siteleri, kullanıcıların kişisel profiller oluşturmalarına, diğer kişileri bu profillere erişmeye davet etmelerine, kendi aralarında elektronik posta ya da mesajlar aracılığıyla bağlantı kurmalarına olanak sağlayan uygulamalardır (Kaplan ve Haenlein, 2010). Çağımızdaki teknolojik ilerlemelerin bir sonucu olarak sosyal medya, dünya genelinde milyonlarca kişi tarafından kullanılmaktadır (Datareportal, 2023a). Küresel ölçekte en yaygın olarak kullanılan sosyal medya platformları arasında Facebook, YouTube, WhatsApp, Instagram, WeChat ve TikTok öne çıkmaktadır (Datareportal, 2023a). Türkiye’de toplam nüfusun %73,1’ine karşılık gelen 62,55 milyon kişinin sosyal medya kullanıcısı olduğu rapor edilmiştir (Datareportal, 2023b). Sosyal medyanın aşırı ve kontrolsüz kullanımı ile artan bağımlılık riski ve beraberinde gelen anksiyete ve depresyon gibi psikopatolojik belirtiler, kişilerin yaşamlarını olumsuz yönde etkilemektedir (Demirci, 2019). Freud’un zihin teorisinden yola çıkarak bireylerde hayal kırıklığı-saldırganlık hipotezinin formülasyonunu yeniden yapan Berkowitz, sadece “rahatsız edici” hayal kırıklığının saldırganlığa yol açacağını ileri sürmektedir. Bu yeni önermedeki ilerlemeye göre hayal kırıklığının öfkeye yol açacağı ve agresif işaretlerinin varlığındaki öfkenin saldırganlığa dönüşmesidir (Borum, 2004). Çalışmamızda sosyal medyanın ergenler üzerindeki psikolojik davranışları Sürüş Teorisi üzerinden analiz edilecektir.

Sosyal ağ siteleri kullanıcılarına çeşitli fırsatlar sunarken aynı zamanda bazı riskler de içermektedir. Sosyal medyanın ergenler tarafından da kullanılması ergenleri de risklerle karşı karşıya bırakmaktadır (Cuma, 2020). Sanal ortamda oluşan risklerini inceleyeceğimiz Rutin Aktivite Teorisi’ne göre doğrudan temasla suç fırsatları ortaya çıkmaktadır.

Davranışsal bağımlılık olarak sosyal medyanın, ergenler üzerindeki psikolojik belirtilerinin, “Algılanan Sosyal Destek” ile ilişkisini analiz ettiğimiz çalışmamızın amacı; ergenlerde oluşacak duygu durum değişikliği ile ortama bağlı riskleri kriminolojik ve psikolojik teoriler kapsamında incelenerek sosyal psikoloji literatürüne katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan Sosyal Destek, Ergen, Rutin Aktivite Teorisi, Sürüş Teorisi

³²⁷ Öğretmen, 50. Yıl Anadolu Lisesi, İzmir, sevgigoktas1978@hotmail.com

³²⁸ Öğretmen, İzmir Atatürk Lisesi, silarda@gmail.com

³²⁹ Öğretmen, Hacı Mustafa Müdüroğlu Ortaokulu, BALIKESİR, minebunsuz@gmail.com

³³⁰ Öğretmen, İzmirkonak Şehit Ömer Halisdemir Bilim Ve Sanat Merkezi, mugetuzemen14@gmail.com

³³¹ Öğretmen, İzmir 50. Yıl Anadolu Lisesi, 1secilyar@gmail.com

ÇOCUK ÖYKÜLERİNİN YETİŞKİNLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

M. Tuba Özdemir³³²,

ÖZET

Çalışmanın amacı, çocuk öykülerinin yalnızca küçük yaşlardaki bireyler için değil, yetişkinler üzerindeki psikolojik, duygusal ve pedagojik etkilerini incelemektir. Bu çalışma, çocuk edebiyatının yalnızca çocukların gelişimini değil, aynı zamanda yetişkinlerin empati geliştirme, değerler sistemi oluşturma, stresle başa çıkma ve psikoterapi süreçlerine olan katkılarını anlamayı hedeflemektedir. Araştırma, çocuk öykülerinin yetişkinlerin kişisel gelişimlerine nasıl etki ettiğini, empati becerilerini nasıl geliştirdiğini, duygusal zekalarını nasıl artırdığını ve sosyal ilişkilerine nasıl katkı sağladığını incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, bu öykülerin bireylerin yaşamlarında uzun dönemde nasıl izler bıraktığına dair veriler sunulmaktadır. Araştırma süreci, çeşitli akademik dergilerde yayımlanan çocuk edebiyatına dair literatür taraması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Bu literatür taraması, çocuk edebiyatının bireyler üzerindeki etkilerini, özellikle de yetişkinler için sağladığı faydaları anlamaya yönelik yapılan önceki çalışmaları içermektedir. Ayrıca, psikoloji ve eğitim alanındaki araştırmalar incelenmiş, bu araştırmalarda yer alan çocuk öykülerinin yetişkinler üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla yapılan anketler, vaka analizleri ve testler gözden geçirilmiştir. Çalışmanın bir diğer kısmında ise, farklı yaş gruplarından yetişkin bireyler üzerinde yapılan gözlemler ve test sonuçları kullanılarak öykülerin bu kişilerin duygusal ve psikolojik durumları üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Araştırmalar sonucunda, çocuk öykülerinin yetişkinlerin empati, değerler, stres yönetimi ve kişisel farkındalık gelişimine önemli katkılarda bulunduğu ortaya konmuştur. Çocukluk döneminde okunan hikâyeler, yetişkinlerin değerler sistemini şekillendirirken, onların toplumsal sorumluluklarını ve etik anlayışlarını pekiştirmektedir. Ayrıca, fantastik öğelerle zenginleşmiş masallar, yetişkinlere yalnızca eğlenceli bir okuma deneyimi sunmakla kalmayıp, aynı zamanda ruhsal rahatlama sağlamak ve stres atma fırsatı sunmaktadır. Çocuk öykülerindeki sembolik dil ve karakter gelişimi, yetişkinlerin empati kurma becerilerini artırırken, duygusal zekalarını geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu özellikler, çocuk öykülerinin psikoterapi süreçlerinde de önemli bir araç olarak kullanılmasına olanak tanımaktadır. Çocuk edebiyatı, bireylerin problem çözme becerilerini geliştirmelerine, bilinçaltı süreçlerle daha sağlıklı bir ilişki kurmalarına ve duygusal zekâlarını güçlendirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu öyküler, aynı zamanda kişisel gelişim süreçlerini hızlandırmakta ve yetişkinlerin toplumsal hayatta daha duyarlı, adil ve sorumlu bireyler olmalarına katkı sağlamaktadır. Özellikle masal ve fantastik hikâyeler, bireylerin zihinlerinde sembolik bir dil aracılığıyla derin bir etki yaratmakta, duygusal ve psikolojik problemleri çözmede etkin bir araç olarak öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, çocuk öykülerinin yetişkinler üzerindeki etkisi, yalnızca eğitici olmakla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda derin psikolojik ve duygusal dönüşüm süreçlerine katkı sağlamaktadır. Çocuk edebiyatı, yetişkinlerin kişisel gelişimlerinde, duygusal zekâlarında ve toplumsal ilişkilerinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu eserler, bireylerin hem içsel dünyalarını daha iyi anlamalarına hem de dış dünyada daha sağlıklı, empatik ve sorumlu bireyler olarak yer almalarına olanak tanımaktadır. Yetişkinlerin çocuk öykülerinden faydalanarak, hem kendi içsel gelişimlerine katkı sağlamaları hem de toplumla olan ilişkilerini daha bilinçli bir şekilde sürdürmeleri mümkündür. Bu nedenle, çocuk edebiyatının yetişkinler için de büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Öykü, Yetişkin, Etki

³³² Öğretmen, Balıkesir, mtubaozdemir@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KODLAMA ÖĞRETİMİ: ETKİLİ YÖNTEMLER VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Elif Arkalı³³³,

ÖZET

Dijital çağın şartlarına uyum sağlamak amacıyla erken yaşlandırma öğretimi giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu etkili, okul öncesi dönemlerdeki eğitimin önemi, uygun öğretim yöntemleri ve uygulama örnekleri ele alınır. Somut materyaller, robotik araçlar, hikâyesel öğrenme ve oyunlaştırma gibi farklı yaklaşımlar incelenerek, erken çocukluk döneminde öğretimin teorik ve sosyal gelişime katkıları tartışılmaktadır. Çalışmanın amacı, okuldan önce öğretim öğretimi için etkili stratejiler sunarak, eğitimcilerin ve dağıtılan bu sürecin desteklenmesine yardımcı olmaktır.

Okul öncesi dönemde çocukların keşfetmeye ve tazminatlarına son derece fayda sağlar. Bu süreçte eğitim:

Bilişsel gelişimi. Kurallara uygun, mantık yürütme ve problem çözme becerilerini geliştirme. Sosyal ve duygusal stres artar. Grup çalışmaları ve iş birliği içinde yaşanan olaylar, iletişim yeteneklerini güçlendirir. Yaratıcılığı Teşvik eder. Çocuk oyunları ve hikayeleri sayesinde kendi projelerini geliştirerek üretkenliklerini artırabilirler.

Okul öncesi eğitim döneminde kullanılan yöntemler; somut materyallerle çoğaltılmış, robotik araçlarla yazılmış, hikayeleri yazılabilir ve oyun başlıkları altında incelenebilir.

Ayrıca yazmak için Bee-robot gibi robotlarla kullanılabildiği gibi çocuğun kendisinin de anlatılmasının baş rolü. Kullanılan robotlarla ya da oyun başlangıç rolüyle çocuğun zihinsel gelişimi ile birlikte sosyal beceri alanları da desteklenir. İçerideki lider ruh çözme çalışmaları ile birlikte açığa çıkarıyoruz.

Okul öncesi eğitim eğitimi, çocukların stratejileri, sosyal ve yaratıcı yetenekleri geliştirmede önemli bir araçtır. Bazı materyaller, robotik araçlar, hikaye anlatımı ve oyunlaştırma gibi verilen eğitim, insanların ilgisini çekmeyi öğrenme sürecini daha etkili hâle getirebiliyor.

Bu, okul öncesi çocuklar için uygun yöntemler, öğretim yöntemleri incelenmiş ve başarılı uygulama örnekleri atölyede uygulanmak üzere hazırlanmıştır. Hazırlanan örnekler basit, orta ve zor zorluklar seviyelerindedir. Çalışma kağıdı örnekleri ve çocuğun kendisinin baş rolü olan endüstriyel faaliyetleridir. Ayrıca hikaye anlatma örneği olarak bir drama çalışması da yapılacaktır.

Atölye çalışması 15 kişi ile planlanmış olup, grup özel şartlarda çocuklar ile ilgilenenler ve okul öncesi bölgelerden oluşur. Öğretmenlerimizin yanlarında bir adet kalem bulundurması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: kodlama, robotik, oyun temelli öğrenme,

³³³ Öğretmen, Kayseri, dincerbektas@gmail.com

AFRİKA KITASINDA TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ: MEVCUT DURUM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doğır BEKTAŞ³³⁴,

ÖZET

Afrika Kıtasında Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi konusu, Türkçenin uluslararasılaşması ve Türkiye'nin Afrika ile artan siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkileri çerçevesinde önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada Afrika Kıtasında Türkçenin yabancı bir dil olarak öğretiminin mevcut durumunun ortaya koyulması, sorunların tespit edilerek çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma döküman taraması yöntemi ile yapılmış olup konuyla ilgili kaynaklar ve yapılmış akademik çalışmalar taranmıştır.

1. Türkçenin Afrika'daki Önemi

Afrika'da Türkçenin öğretimi, farklı nedenlerden dolayı stratejik bir öneme sahiptir:

2. Türkçenin Afrika'da Öğretimi

Türkçenin Afrika'da yabancı dil olarak öğretimi genellikle şu üç bağlamda gerçekleşir:

a. Yunus Emre Enstitüleri

Yunus Emre Enstitüsü, Türk dilini ve kültürünü tanıtmaya amacıyla birçok Afrika ülkesinde dil kursları düzenlemektedir. Özellikle Tanzanya, Somali, Sudan ve Güney Afrika gibi ülkelerde bu kurslara ilgi büyüktür.

b. Maarif Vakfı Okulları

Maarif Vakfı tarafından işletilen okullarda Türkçe, zorunlu veya seçmeli ders olarak öğretilmektedir. Bu okullarda hem yerel öğrenciler hem de Türkiye ile bağlantılı ailelerin çocukları eğitim almaktadır.

c. Üniversiteler ve Akademik Programlar

Bazı Afrika üniversitelerinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri veya Türkçe hazırlık programları bulunmaktadır. Özellikle Türkiye ile eğitim alanında işbirliği yapan üniversitelerde Türkçe'ye ilgi artmıştır.

3. Karşılaşılan Sorunlar

Türkçe öğretiminde karşılaşılan başlıca zorluklar şunlardır:

- Kaynak Eksikliği: Afrika dillerine yönelik uyarlanmış Türkçe ders materyallerinin eksikliği, öğretimi zorlaştırmaktadır.
- Eğitim Yetersizliği: Nitelikli Türkçe öğretmenlerinin sayısı kıtada sınırlıdır.
- Dil Farklılıkları: Afrika'daki çok dilli yapı ve yerel dillerin Türkçeden yapısal olarak farklı olması, öğretimi güçleştiren faktörlerdendir.
- Kültürel Farklılıklar: Türkçe öğretimi sırasında kültürel farklılıkların göz önünde bulundurulması, iletişim ve öğrenme süreçlerinde önem taşımaktadır.

³³⁴ Öğretmen, KAYSERİ, arkalielif@gmail.com

4. Çözüm Önerileri • Materyal Geliştirme: Afrika'daki dilsel ve kültürel çeşitlilik göz önünde bulundurularak özel ders kitapları ve dijital materyaller hazırlanmalıdır. • Eğitim Teknolojileri Kullanımı: Online Türkçe kursları ve mobil uygulamalar yaygınlaştırılabilir. • Öğretmen Eğitimi: Afrika'ya özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler gönderilmeli ve yerel eğitimciler için Türkçe öğretimi sertifika programları düzenlenmelidir. • Kültürel Etkinlikler: Türkçe öğretimini desteklemek için kültür ve sanat etkinlikleri organize edilmelidir.

5. Sonuç

Türkçenin Afrika kıtasında yabancı dil olarak öğretimi, Türkiye'nin yumuşak gücünü artırmasının yanı sıra iki taraf arasındaki bağların güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Türkçe, sadece bir dil değil, aynı zamanda Türkiye'nin Afrika kıtasındaki varlığını ifade eden önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Afrika Kıtası, Yabancılar Türkçe Öğretimi,

SOSYAL MEDYA AĞLARININ KULLANIM GÜDÜLERİNİN KULLANIMLAR VE DOYUMLAR KURAMI AÇISINDAN ANALİZİ

Sevgi Göktaş³³⁵, Müge Tüzemen Tügsüz³³⁶, Seçil Yar³³⁷, İlkay Uysal³³⁸, Mine Bunsuz³³⁹,

ÖZET

Teknolojide yaşanan dijitalleşme medya iletişim alanlarına yansımış ve internetin toplumların hayatına dahil olması ile yeni medya türleri ortaya çıkmıştır. Bu yeni medya iletişim araçları ile sınırlar ortadan kalkmış zaman ve mekandan bağımsız sanal ortamda milyonlarca insan birbirleriyle etkileşim içerisinde olmaya başlamıştır. Bireylerin ihtiyaçlarını gidermek ve doyuma ulaşmak için medya iletişim araçlarını kullanmasının altında yatan nedenler birçok iletişimci, siyaset bilimci, sosyolog ve psikologların dikkatini çekmiş ve analizler yaparak teori geliştirmişlerdir.

Alana yönelik ilk araştırmalar 1942 yılında Herzog'un bilgi yarışma programları ve radyodaki pembe dizi dinlemeden elde edilen doyumlar üzerine yapmış olduğu çalışmalarla başlamıştır. Ancak 1970'li yıllara kadar yapılan çalışmalarda kitle iletişim araçlarının izleyiciler üzerindeki etkilerine odaklanılmıştır. Çalışmamızın ana odağında yer alan Kullanımlar ve doyumlar kuramı geleneksel araştırmalarda medyanın izleyici üzerinde etkilerine değil medya ile neler yaptığı üzerine durmuştur. Teori, bireylerdeki ihtiyaç ve doyumu eğlence, kişisel ilişki, kişisel kimlik ve bilgi olmak üzere beş başlıkta altında sınıflandırmıştır (Akar, 2023).

İzleyicilerin kitle iletişim aracı ile giderdiği ve doyuma ulaştığı toplumsal ve psikolojik ihtiyaçları Katz, Haas ve Gurevitch; a) Bilişsel İhtiyaçlar, b) Duygusal İhtiyaçlar, c) Bireysel-Bütünleştirici İhtiyaçlar, d) Toplumla Bütünleştirici İhtiyaçlar ve e) Kaçış ve Uzaklaşma İhtiyacı şeklinde beş grupta ele almıştır. Teorinin temelinde, kitle iletişim araçlarını kullanan bireylerin çok farklı ve karmaşık ihtiyaçlara sahip oldukları görüşü yatmaktadır. Bunun yansısı kurama göre medya kullanıcısının en az gönderici kadar aktif olduğu ve kullanın ona yüklemiş olduğu mesaj ile anlam kazandığını savunmaktadır. Kurama göre medyayı kullanan kişilerin aktif, akılcı seçim yapabilen ve etkiye direnen bireyler olarak görmektedir (Akar, 2023).

Dijital dönüşümün etkin olduğu ve sınırların ortadan kalktığı yeni medya iletişim araçlarından sosyal medya kullanımı üzerine inceleme yapmış olduğumuz çalışmamızın amacı; bireyleri sosyal medya kullanıma yönlendiren güdülerini Kullanımlar ve Doyum Kuramı üzerinden analiz etmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması yaparak elde edilen veriler ve analizler doğrultusunda Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı'nın etkin ve eksik yönleri ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Kitle İletişim Araçları, Kullanımlar ve Doyum Kuramı, Sosyal Medya,

³³⁵ Öğretmen, İzmir 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

³³⁶ Öğretmen, İzmir Konak Şehit Ömer Halisdemir Bilim Ve Sanat Merkezi, mugetuzemen14@gmail.com

³³⁷ Öğretmen, İzmir 50. Yıl Anadolu Lisesi, 1secilyar@gmail.com

³³⁸ Öğretmen, İzmir Atatürk Lisesi, silarda@gmail.com

³³⁹ Öğretmen, Burhaniye Hacı Mustafa Müdüroğlu Ortaokulu, minebunsuz@gmail.com

BOKAŞI KOMPOST YÖNTEMİ İLE EVSEL ORGANİK ATIKLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜ

Günseli Aksu³⁴⁰,

ÖZET

Bu çalışma, evsel organik atıkların bokaşı kompost yöntemiyle geri dönüştürülmesinin çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlayabileceğini göstermeyi amaçlamaktadır. Büyük şehirlerde kişi başına düşen günlük çöp miktarının yaklaşık %50-60'ı organik atıklardan oluşmaktadır. Ancak bu organik atıkların büyük bir kısmı çöpe atılmakta ve çöp depolama sahalarında birikerek çevresel sorunlara yol açmaktadır. Organik atıkların oksijensiz ortamda çürümesi, metan gazı salınımına neden olur ve bu gaz, küresel ısınmayı artıran önemli sera gazlarından biridir. Bu nedenle organik atıkların doğru bir şekilde geri dönüştürülmesi, çevre sağlığı için kritik bir öneme sahiptir. Bokaşı kompostlama yöntemi, Japonya ve Güneydoğu Asya'da yaygın olarak kullanılan, etkin mikroorganizmalar (EM) ile organik atıkları oksijensiz ortamda fermente ederek kompost haline getiren bir tekniktir. Türkiye'de bu yöntem henüz yeterince yaygın kullanılmamaktadır. Bokaşı kompostlama, diğer geleneksel kompostlama yöntemlerinden farklı olarak, atıkların oksijensiz bir ortamda hızla ve kötü koku, sineklenme gibi olumsuzluklar yaratmadan işlenmesini sağlar. Bu yöntem, özellikle şehir yaşamında uygulanabilirliği artıran bir avantaj sunar. Bu çalışmada, ev ortamında uygulanabilecek basit bir bokaşı kompost sistemi geliştirilmiştir. İlk olarak, etkin mikroorganizmalar içeren laktobasil serumu hazırlanmış, ardından plastikten yapılmış iki kovalı bir sistem tasarlanmıştır. Kovalara drenaj delikleri açılmış ve organik atıklar, etkin mikroorganizmalar serumu ve pekmezli su ile karıştırılarak kova içerisine yerleştirilmiştir. Bu karışım, oksijensiz bir ortamda yaklaşık iki hafta boyunca fermente edilmiştir. Fermentasyon süreci sonunda bokaşı sıvısı elde edilmiştir. Elde edilen sıvı, organik gübre olarak kullanılabilirliği gibi, kötü kokuların giderilmesi amacıyla gider borularına da dökülebilir. Fermente edilen organik atıklar, toprağa gömülerek yaklaşık iki ay içinde tamamen olgunlaşmış ve kullanıma uygun hale gelmiştir. Kompostlama süreci boyunca kötü koku, sineklenme ve küflenme gibi olumsuzluklar yaşanmamıştır. Sonuç olarak, bokaşı kompost yöntemi evsel organik atıkların geri dönüşümü için pratik, ekonomik ve çevre dostu bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bokaşı kompost yöntemi, organik atıkların geri dönüşümü için etkili bir çözüm sunmaktadır. Türkiye'de bu yöntemin yaygınlaştırılması için yerel yönetimlerin ve çevre örgütlerinin bilgilendirme çalışmaları yapması önerilmektedir. Ayrıca okullarda düzenlenecek eğitimler ve belediyeler tarafından uygulanacak pilot projeler ile bireylerin bokaşı kompost hakkında bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Böylece organik atıkların işlenmesi daha çevreci hale gelebilir ve toprak verimliliği artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Geri dönüşüm, Bokaşı kompost, Fermentasyon

³⁴⁰ Öğretmen, Sinop, aksugunseli@gmail.com

ÖZET

Bu proje, okul öncesi dönemde özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrenciler ile normal gelişim gösteren öğrencilerin bir arada etkinlikler yoluyla kaynaşmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Proje sürecinde veliler aktif olarak bilgilendirilmiş ve etkinliklere dâhil edilmiştir. Proje süresi 3 ay olarak planlanmış ve bu süre zarfında çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Kaynaştırma uygulamaları, özel gereksinimli çocukların sosyal becerilerinin gelişmesini sağlarken, normal gelişim gösteren çocukların empati, hoşgörü ve toplumsal sorumluluk gibi değerleri kazanmalarına katkı sağlar. Bu doğrultuda hazırlanan projemiz; okul-aile iş birliği çerçevesinde planlanarak, tüm paydaşların sürece dâhil olduğu bir model ile uygulanmıştır.

Yöntem ve Uygulamalar: Projenin başlangıcında velilerle toplantılar düzenlenerek proje hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Veliler, çocuklarıyla birlikte özel gereksinimli bireyler hakkında hikâye kitapları okumuşlardır ve çocuklarda farkındalık oluşması sağlanmıştır. Sınıf içi kaynaştırma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. İstekli velilerimiz tarafından görme engelli çocuklar için sesli hikaye kitapları hazırlanmıştır. Okul sergisi kapsamında öğrenciler, sergiye katılan misafirlere işaret dili ile sunum yaparak farkındalık oluşturmuştur. Veliler, çocuklarıyla birlikte hikâye görsellerinden eğitici yapbozla materyaller tasarlamış; bu materyaller farklı okullardaki özel eğitim sınıflarına hediye edilmiş ve öğrencilerle birlikte tasarladıkları oyunları oynamışlardır. Örgüden masal kahramanları oyuncakları ve bedensel engelli çocuklar için masal battaniyeleri hazırlanmıştır. Engelli öğrencilerin yer aldığı okullardan aileler ve çocukları davet edilerek birlikte hikâye okuma ve oyun etkinlikleri düzenlenmiştir. Yapılan materyaller ve sesli hikaye kitapları hediye edilmiştir.

Sonuç: Etkinliklerin ardından velilerin ve öğrencilerin özel gereksinimli bireylere karşı tutumlarında olumlu değişimler gözlemlenmiştir. Aileler, bu tür etkinliklerin devamının hem çocukları hem de toplum açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Proje; empati, paylaşma, yardımlaşma gibi değerlere katkı sunarak toplumsal duyarlılığın gelişmesine hizmet etmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Bu tür projeler, sadece özel gereksinimli bireylerin değil, tüm bireylerin sosyal kabulünü artırma açısından büyük önem taşımaktadır. Eğitimcilerin, velilerin ve çocukların aktif katılımı ile yürütülen projelerin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma eğitimi, Özel gereksinimli çocuklar, Empati, Sesli kitap, Hikaye

³⁴¹ Öğretmen, Vilayetler Hizmet Birliği Anaokulu Giresun, pinartuncal@hotmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE AİLELERİN ÇOCUKLARIYLA OYNADIKLARI OYUNLARIN ÇOCUKLARIN ZİHİNSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Zekeriya Guter³⁴²,

ÖZET

Okul öncesi dönem, çocukların düşünsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin hızla ilerlediği bir evredir. Bu dönemde ailelerin çocuklarıyla oynadığı oyunlar, çocukların zihinsel gelişimini önemli ölçüde etkiler. Oyun, sadece eğlenceli bir aktivite olmanın ötesinde, öğrenme ve keşfetme sürecinin temel bir parçasıdır. Ailelerin çocuklarıyla oynamaları, öğrenmelerini destekler ve düşünsel becerilerini geliştirmelerini sağlar.

1. Zihinsel Gelişim ve Oyun Arasındaki İlişki: Zihinsel gelişim, bir çocuğun düşünme, anlama, problem çözme ve dil yeteneklerini içeren geniş bir kavramdır. Oyun, çocukların bu becerileri geliştirmeleri için doğal bir ortam sağlar. Çocuklar oyun oynarken çevrelerini keşfeder, hayal gücünü kullanır, soyut düşünme becerilerini geliştirir ve sorunları çözme yollarını öğrenirler. Ayrıca, oyun, öğrenmeyi eğlenceli hale getirir, bu sayede çocuklar daha istekli bir şekilde öğrenmeye katılırlar.

2. Oyun Türleri ve Zihinsel Gelişim Üzerindeki Etkileri: Farklı oyun türleri çocukların zihinsel gelişiminde farklı yollarla etkili olabilir:Yaratıcı Oyunlar: Resim yapma, müzik aletleri çalma veya drama gibi yaratıcı oyunlar, çocukların yaratıcılık ve hayal gücünü geliştirir. Bu tür oyunlar, soyut düşünmenin ve kendini ifade etmenin yollarını öğretir. Strateji Oyunları: Yap-bozlar, kart oyunları veya masa oyunları gibi strateji gerektiren oyunlar, problem çözme becerilerini ve mantıklı düşünmeyi geliştirmeye yardımcı olur. Bu oyunlar aynı zamanda planlama ve sosyal etkileşim becerilerini de pekiştirir. Dili Geliştirici Oyunlar: Şarkılar, tekerlemeler ve masal anlatımı gibi dil oyunları, çocukların kelime dağarcığını ve iletişim becerilerini artırır. Oyun sırasında çocukların ebeveynleriyle etkileşimde bulunması, dil gelişimini destekler. Rol Yapma Oyunları: Ebeveynin çocuklarıyla rol yapma oyunları oynaması, sosyal ve duygusal zekayı geliştirir. Çocuklar, farklı rolleri deneyimleyerek empati kurmayı ve başkalarının bakış açılarını anlamayı öğrenirler.

3. Oyun ve Problem Çözme Becerileri: Oyun, çocukların problem çözme becerilerini geliştirmeleri için önemli bir fırsat sunar. Oyun sırasında karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma yollarını ararken çocuklar, eleştirel düşünme becerilerini kullanmayı öğrenirler. Örneğin, bir inşaat oyunu oynarken çocuklar, yapılarını dengede tutmaya çalışırken neden-sonuç ilişkilerini kavrarlar. Bu süreç, bilişsel esnekliklerini artırır ve yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştirir. Okul öncesi dönemde ailelerin çocuklarıyla oynadıkları oyunlar, çocukların zihinsel gelişimleri üzerinde derin bir etki bırakır. Oyun, çocukların yaratıcı düşüncelerini, problem çözme becerilerini geliştirmelerini, sosyal ve duygusal zekalarını artırmalarını sağlar. Bu nedenle, ebeveynlerin çocuklarıyla düzenli olarak kaliteli zaman geçirip oyun oynamaları, çocukların sağlıklı ve dengeli bir şekilde gelişmelerine katkıda bulunacaktır. Aileler, bu süreci teşvik ederek çocuklarının öğrenme sevgisini artırabilir ve onları gelecekteki akademik başarıları için hazırlayabilir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, oyun, zihinsel gelişim

³⁴² Öğretmen, Nuran Oğuz Anaokulu Karesi Balıkesir, zekeriya_guter@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DANS, RİTİM EĞİTİMİ (Bİ DE BURDAN BAK ! HİKAYELER İLE DANS RİTİM)

Yasemin Atılğan³⁴³,

ÖZET

Ritim eğitimi ve dans, çocukların fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerini destekleyen önemli bir pedagojik araç olarak eğitim programlarında yer almaktadır.

Ritim, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine, vücut koordinasyonlarını artırmalarına ve hareketlerini daha bilinçli bir şekilde kontrol etmelerine yardımcı olur. Bu, spor aktiviteleri ve genel motor gelişimle doğrudan ilişkili olup, çocukların özgüven kazanmasını sağlar.

Dans, aynı zamanda çocukların duygusal ifadelerini dışa vurmalarına olanak tanıyan yaratıcı bir süreç. Dans yoluyla çocuklar, kendilerini daha iyi ifade etmeyi öğrenir ve grup içi etkileşimler aracılığıyla sosyal becerilerini geliştirirler. Özellikle iş birliği, empati ve takım çalışmaları gibi sosyal beceriler, dans etkinlikleri sırasında güçlenir.

Bilişsel olarak, ritim eğitimi ve dans çocukların dikkat ve odaklanma yeteneklerini geliştirir. Müziğe ve ritme uygun hareket ederken çocuklar beyin-zihin bağlantılarını kuvvetlendirir. Bu da dil gelişimini, matematiksel düşünme ve problem çözme gibi akademik becerilere katkıda bulunur.

Eğitim programlarında ritim ve dansın entegrasyonu, çocukların farklı öğrenme stillerine hitap eden bütünsel bir yaklaşım sunar. Bu etkinlikler, eğitimi daha eğlenceli ve interaktif hale getirerek öğrencilerin derse olan ilgilerini artırır ve aktif öğrenmeyi teşvik eder. Böylece ritim eğitimi ve dans, çocukların kişisel ve akademik başarılarına önemli bir katkı sağlar.

Eğitim programlarına dans ve ritim entegrasyonu ,öğrenmeyi daha katılımcı, motivasyonu yüksek bütüncül bir yaklaşım ile sunar. Bu aktiviteler farklı öğrenme stillerine hitap ederek eğitimi daha erişilebilir ve eğlenceli hale getirir. Dans yoluyla yaratıcı ifade ise çocukların duygusal gelişimine önemli katkı sağlar.

Sonuç olarak,ritim eğitimi ve dans yalnızca hareket değil aynı zamanda, çocukların dengeli , özgüvenli ve yetkin bireyler olarak gelişmesine katkı sağlayan kapsamlı bir eğitim yöntemidir. Eğitim çeşitlendikçe ve farklı eğitim ihtiyaçlarına cevap verdikçe, ritim ve dansın eğitime entegrasyonu dinamik bir yol olarak eğitim programlarının çocukların gelişimini destekleyen önemli bir parçası olarak yer almasını saylayacaktır.

Okul öncesi dönemde dans, ritim aktiviteleri hem akademik hem de kişisel gelişimleri için gerekli becerileri kazanmalarına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Ritim, Oyun

³⁴³ Öğretmen, Selçuklu Anaokulu/Konya, yasemintilgan07@gmail.com

ÖZET

Gölge öğretmenler; sınıf içinde önemli bir role sahip özellikle özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere destek sağlamakla görevlidirler. Öğrencinin akademik, sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunarak, öğrencinin sınıf ortamına uyum sağlamasına ve öğrenme sürecine aktif katılmasına yardımcı olurlar. Gölge öğretmenlerin sınıf içindeki rollerinin varlığının ve öneminin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmak ve daha kapsamlı bir bakış açısı sunmak bireyselleştirilmiş eğitim modeline dayanmaktadır. Nitel gözlem tekniği ile görüşmeler gerçekleştirilip bulgular arasında analizlere ulaşmak.

Gölge Öğretmenin Rolü ve Sorumluluklar; Gölge öğretmenler, öğrencinin ihtiyaçlarına göre bireysel destek sağlarlar. Bu destek, akademik konularda yardımcı olmayı, öğrenme stratejileri geliştirmeyi, ödevlere destek olmayı ve sınıf içi etkinliklere katılımı teşvik etmeyi içerebilir. Okul yönetimi, diğer öğretmenler ve öğrencinin ailesi ile iletişim kurma, öğrencinin gelişimini takip etme, öğrencinin ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasına ve desteklenmesine yardımcı olur. Gölge öğretmenlerin sürekli öğrenme ve gelişme ihtiyacı, bu konudaki eğitim programları ve mentorluk eğitimleriyle karşılanabilir.

Gölge Öğretmenliğin Önemi ve Faydaları: Gölge öğretmenler, öğrencinin akranlarıyla etkileşim kurmasına, sosyal beceriler geliştirmesine ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olurlar. Bu öğrencinin kendine güvenini artırmaya, sınıf ortamına uyum sağlamasına ve sosyal ilişkiler kurmasına katkıda bulunur. Sınıf öğretmeni ile olan iletişimi, ders programını planlaması ve öğrencinin diğer öğrencilerle etkileşimine katkı sağlaması açısından kaynaştırma eğitiminin başarısını artırarak sistemsel fayda sağlamış olur. Gölge öğretmenlik uygulamalarının engelsiz bir toplum yaratma hedeflerine uygunluğu, farklılıkların kabulü gibi faydaları vardır.

Gölge Öğretmenliğin Karşılaştığı Zorluklar: Gölge öğretmenlerin iş güvencesi eksikliği, düşük ücrette çalışmaları, yeterli mesleki eğitim koşullarının olmayışı karşılaştıkları mesleki zorluklar arasında ifade edilebilir. Toplumun gölge öğretmenliğe bakış açısı, önyargılar sayılabilir. Öğrencinin duygusal durumunu yönetme, ailelerle iletişim kurma gibi durumlar gölge öğretmenleri psikolojik yönden etkileyebilir.

Çözüm Önerileri: Gölge öğretmenlerin yasal statüsü, çalışma koşulları ve ücretleri konusunda iyileştirmeler yapılabilir. Birbirleriyle ve uzmanlarla iletişim kurabilecekleri platformlar oluşturulabilir. Gölge öğretmenlere yönelik daha kapsamlı ve sürekli eğitim programları düzenlenebilir. Gölge öğretmenliğin önemi ve zorlukları hakkında toplumda farkındalık yaratmak için kampanyalar düzenlenebilir.

Sonuç: Gölge öğretmenler, özel gereksinimli öğrencilerin eğitiminde vazgeçilmez bir destektir. Öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunarak, onların potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olurlar. Zorlu koşullarda çalışmaktadırlar. Düşük ücretler, iş güvencesi eksikliği ve toplumsal önyargılar gibi zorluklarla mücadele etmektedirler.

³⁴⁴ Öğretmen, Şehit Battal İlgin İlkokulu Ankara, leyla.tkahraman@gmail.com

Gölge öğretmenlik, uzmanlık ve özveri gerektiren bir meslektir. Gölge öğretmenler, özel eğitim alanında bilgi sahibi olmalı, öğrencilerin ihtiyaçlarını doğru bir şekilde analiz edebilmeli ve onlara uygun destek stratejileri geliştirebilmelidir.

Gölge öğretmenlerin çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Onlara daha iyi eğitim imkanları sunulmalı, ücretleri artırılmalı ve mesleki statüleri güçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gölge öğretmenin rolü ve önemi, Kapsayıcı eğitim, Toplumsal farkındalık.

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ HARİTA BİLGİSİ ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

İbrahim KARACA³⁴⁵,

ÖZET

Web 2.0 teknolojileri, öğretme-öğrenme sürecinde herkesin etkin bir şekilde katılımını teşvik eden araçlardır. İşbirliğine dayalı öğrenme ortamları oluşturarak, öğrenmeleri somutlaştır, katılımcıların yaratıcı fikirler geliştirmelerine ve paylaşımlarına olanak tanır.

Bu araştırmanın amacı, web 2.0 araçlarının Sosyal Bilgiler dersi içerisinde harita bilgisi konusunu öğrenme sürecinde kullanımının akademik başarıya olan etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla, Ön-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Kontrol gruplu ön test son test yarı deneysel bir çalışma uygulanmıştır. Deney grubuna araştırmacı tarafından belirlenen web 2.0 araçları ve uygun materyaller temel alınarak konu boyunca çalışmalar yaptırılmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır.

Araştırma, bir devlet ortaokulunda 6. sınıfa devam eden 58 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız t testi ve bağımlı t testi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, Web 2.0 araçlarının kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin akademik başarılarının, kontrol grubundaki öğrencilere göre istatistiksel olarak arttığını göstermiştir. Sosyal Bilgiler dersi konularından harita bilgisi konusunda Web 2.0 araçlarının kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına katkı sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Web2.0 araçları, Harita Bilgisi, Akademik Başarı.

³⁴⁵ Öğretmen, Tokat Şehit Sinan Bilir Ortaokulu, ibrahimkrc@hotmail.com

AİLE İÇİNDE ÖĞRENME: EBEVEYNLERİN ÇOCUKLARINDAN ÖĞRENMESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Kenan Aydın³⁴⁶, Sevil Pekdemir Baylan³⁴⁷, Nebibe Turan³⁴⁸,

ÖZET

Öğrenme süreci ailede başlayarak, yakın aile çevresi, çocuğu akranlarının olduğu daha geniş bir çevrede devam eder. Çocuk daha sonra resmi eğitim kurumlarında öğrenmeye devam etmektedir. Ailenin çocuğun eğitim ve öğretimindeki etkisi okuldaki eğitimiyle eşzamanlı devam etmektedir. Etkili bir iletişim öğrenmenin en önemli koşuludur. Demokratik bir ailede, katılımcı bir iletişim ile ancak başarılı öğrenme gerçekleşmektedir. Ebeveynin çocuğuna ihtiyacı olan sevgi, şevkat, güven ve saygılı davranması ailede iletişimin sağlıklı zeminde gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Günümüzde ekonomik kaygılar, ebeveynlerin her ikisinin de çalışıyor olması ailelerin eskiye oranda daha az çocuk yapmasına neden olmaktadır. Günümüzde tek çocuklu aileler oldukça fazladır. Bu nedenle çocuklar eskiye oranla aileleri için daha değerlidir ve onu geleceğe hazırlamak için daha çok enerjileri olmaktadır.

Günümüzde anne-babalar işten sonra yatmaya kadar olan sürede en fazla 3-4 saat çocuklarıyla iletişim kurarlar. Bu iletişimin en az bir saatini günlük yaşadıklarını, dertlerini, isteklerini, sevinçlerini birbirine anlatma üzerine olmalıdır. Anne-baba bu sürede sadece çocuğuyla ilgilenmeli, iletişime aktif katılmalı, konuşurken katkı sağlamalı ve yargılayıcı ifadelerden uzak durmalıdır.

Bu çalışmada ebeveynlerin çocuklarından bir şeyler öğrenip öğrenmediği araştırılmak istenmektedir. Literatürde ebeveynlerin çocuklarından öğrenmesi hakkında bir yayına rastlanılmamıştır. Bu çalışma bu yönüyle özgündür. Çalışmada anket tekniği kullanılmış olup 285 ebeveyn anketi doldurmuştur. Çalışmanın temel bulguları şunlardır: Ebeveynlerin büyük çoğunluğu çocuklarının ödevlerine yardım etmekte; çocuklarıyla üç saatten fazla çocuklarıyla vakit geçirmektedir. Çocukların büyük çoğunluğu öğrendiklerini anne babalarına anlatmaktadır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu çocuklarının kendilerinin gelişimine katkı sağladığını ifade etmiştir. Ebeveynlerin büyük çoğunluğunun çocukları ile siyasi gündem ve ekonomi hakkında konuşmadığı, bu konuda çocuklarından bir şeyler öğrenmedikleri görülmektedir. Ebeveynlerin çoğunluğu çocukları ile toplumsal olaylar, fen konuları, sosyal bilimler konuları, spor, gündelik yaşantı, dini konular ve teknoloji hakkında konuştuklarını ve bu konularda onlardan bir şeyler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Çocukların yaşı ve aileleriyle siyasi gündem, ekonomi, toplumsal olaylar, fen konuları, sosyal bilimler konuları, spor, gündelik yaşantı, dini konular ve teknoloji konularında bir şeyler öğretmeleri arasındaki korelasyon ilişkisine bakılmıştır. Buna göre çocukların yaşı ile aileleriyle bu konulardaki paylaşımlarında çok anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Yani çocukların yaşı arttıkça aileleriyle bu konularda paylaşımları artmaktadır.

Çocukların büyük çoğunluğu ebeveynlerini eleştirmektedir. Çocukların çoğunluğu ailelerinden kendilerini geliştirmelerini talep etmektedir. Ebeveynlerin çoğunluğu çocuklarının taleplerini

³⁴⁶ Öğretmen, İzmit Atılım Anadolu Lisesi, keanaydin@gmail.com

³⁴⁷ Öğretmen, Alikahya İlkokulu, sevilpekdemir@hotmail.com

³⁴⁸ İzmit İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, nebibeturan@hotmail.com

karşılamak için kendilerini geliştirme çabası içindedir. Ebeveynin öğrenim durumu ile çocuklarının anne babalarına yaptığı katkı arasında anlamlı pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Yani anne babanın eğitim düzeyi arttıkça çocuklarından bir şeyler öğrenmesi artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: aile, ebeveyn, çocuk, öğrenme

OKUL YAŞAM KALİTESİNİN ÖĞRENCİLERİN GELİŞİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Küçükkılıç Abdullah³⁴⁹, Baylak Halil Mesut³⁵⁰, Küçükkürkçü Ali³⁵¹,

ÖZET

Okul yaşam kalitesi, öğrencilerin eğitim aldıkları okullarda fiziksel, duygusal ve sosyal açıdan yaşadıkları deneyimleri ifade eder. Okul yaşam kalitesinin kapsamı, bireylerin okulda geçirdikleri zamanın kalitesini etkileyen faktörleri tanımlar. Bu faktörler arasında öğretim yöntemleri, okulun fiziksel koşulları, öğrenci-öğretmen ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri ve öğrencilerin genel psikolojik durumu yer alır. Okul yaşam kalitesinin artması, öğrencilerin yalnızca akademik başarılarına değil, aynı zamanda mental sağlıklarına, sosyal becerilerine ve genel yaşam doyumlarına da olumlu etki eder.

Okul yaşam kalitesi; öğretmenlerin tutumu, okulun fiziki koşulları, disiplin politikaları, akran ilişkileri ve okul yönetimi gibi birçok faktörün bir araya gelmesiyle şekillenir. Eğitimciler, veliler ve yöneticiler, çocukların kendilerini güvenli ve değerli hissettiği bir ortam oluşturmak için ortak bir çaba göstermelidir. Aynı zamanda, öğrencilerin okulda geçirdiği zamanın kaliteli olması onların gelecekteki akademik ve kişisel başarılarını da doğrudan etkilemektedir.

Çalışmanın Amacı ve Önemi: Okul yaşam kalitesinin artması, öğrencilerin yalnızca akademik başarılarına değil, aynı zamanda mental sağlıklarına, sosyal becerilerine ve genel yaşam doyumlarına da olumlu etki eder. Bu çalışma, okul yaşam kalitesinin öğrenci gelişimi üzerindeki etkilerini derinlemesine inceleyerek, eğitim politikaları ve okul yönetimlerine yönelik önerilerde bulunmayı amaçlar. Çalışmada araştırmada meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Literatür taramasıyla elde edilen bilgiler derlenmiş ve elde edilen bilgiler değerlendirilerek sonuç kısmındaki önerilerin ortaya konulmuştur. Araştırma verisi olarak Konya İli Meram İlçesi Meram Atatürk Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi personel ve öğrencileri örneklem alanı seçilmiş ve uygulanan anket cevapları nitel bir değerlendirmeye tutulmuştur. Ayrıca çalışmada konu ile ilgili yazılmış makale, bildiri, tez ve akademik çalışmalar diğer ana materyali oluşturmaktadır.

Okul yaşam kalitesinin öğrenciler üzerindeki etkileri, akademik başarıdan duygusal sağlığa, sosyal ilişkilerden okuldan ayrılma oranlarına kadar geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Yüksek kaliteli bir okul yaşamı, öğrencilerin sadece akademik başarılarını değil, aynı zamanda kişisel ve sosyal gelişimlerini de olumlu yönde etkiler. Bu nedenle, okul yöneticileri ve eğitimciler, okul yaşam kalitesini iyileştirmek için çeşitli stratejiler geliştirmeli ve okulun tüm paydaşlarıyla birlikte bu kalitenin artırılmasına yönelik çalışmalar yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul Yaşam Kalitesi , İhtiyaçlar Hiyerarşisi , Çevresel Psikoloji , Duygusal Sağlık .

³⁴⁹ Öğretmen, Konya, cografiyiq@gmail.com

³⁵⁰ Dr., Konya, cografiyiq@gmail.com

³⁵¹ Öğretmen, Konya, cografiyiq@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN KAYIRMACILIK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN İŞE YABANCILAŞMA DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Murat Şeremet³⁵², Mustafa Demir³⁵³,

ÖZET

Örgütlerin gelişiminde yöneticiler ile çalışanlar arasındaki etkileşim büyük bir öneme sahiptir. Bu etkileşim, çalışanların karşılaştığı problemleri ele alarak çözüm önerileri geliştirilmesine katkıda bulunur. Okul yöneticilerinin kayırmacı davranışları ile öğretmenlerin işe yabancılaşma düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi önemli bir konudur. Araştırma, milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda yöneticilerin kayırmacılık davranışı sergileyip sergilemediği ve bunun öğretmen algıları üzerindeki etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Etik dışı davranışlar, öğretmenlerin okul hedeflerine katkı sağlamasını zorlaştırabilir ve mesleğe yabancılaşmalarına yol açabilir. Bu durum, eğitim süreçlerini olumsuz etkileyerek öğrencilerin gelişimini de zedeleyebilir. Kayırmacılık ve işe yabancılaşma konusundaki öğretmen algılarının tespiti, okullardaki problemleri anlamak için kritik bir adımdır. Sonuç olarak, kayırmacılığın ortadan kaldırılması, olumlu etkileşimler sağlayarak eğitim kurumlarının verimliliğini artırabilir ve öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarını güçlendirebilir. Buradan hareketle bu araştırmada okul yöneticilerinin kayırmacılık davranışları ile öğretmenlerin işe yabancılaşma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmacı kayırmacılık davranışı ile işe yabancılaşma arasındaki ilişkinin düzeyi araştırıldığından araştırmada ilişkisel yöntem ile yürütülmüştür. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Rize'nin Ardeşen ilçesinde milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenler ile yürütülmüştür. İlçede toplam 600 öğretmen bulunmaktadır. 600 öğretmen içinde evreni temsil edecek minimum öğretmen sayısı %5 hata payı ile 234 kişi olarak hesaplanmıştır. Dağıtılacak anketlerin geri dönmeme durumu göz önüne alınarak 250 kişiye anketler dağıtılacaktır. Anketler araştırmacı tarafından okullar ziyaret edilerek anketlerin dağıtımı sağlanacaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik değişkenler ikinci kısımda ise "Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ölçeği" ve "İşe Yabancılaşma Ölçeği" kullanılacaktır. Ölçeklerin kullanılması için gerekli izinler ölçeği geliştiren araştırmacılardan e-mail yoluyla alınacaktır. Verilerin analizi Jamovi 2.6.24 programı ile analiz edilecektir. Verilerin analiz edilmesinde öncelikli olarak verilerin normal olup olmadığı tespit edilecektir. Normallik varsayımını sağlayıp sağlamama durumuna bağlı olarak parametrik ya da nonparametrik testleri kullanılacaktır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için , betimsel , istatistiksel ve grafiksel yaklaşımlardan yararlanılacaktır. Analizlerden elde edilecek olan bulgulara dayalı olarak sonuçlar ve öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul yönetimi, öğretmen, kayırmacılık, işe yabancılaşma.

³⁵² Öğretmen, Ardeşen Borsa İstanbul İlkokulu, muratseremet17@hotmail.com

³⁵³ Öğretmen, Muammer Çiçekoğlu Ortaokulu Rize, mustafa.ferrum@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ ROLLERİNİN SOSYAL KİMLİK KURAMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: BİR MESLEK LİSESİ ÖRNEĞİ

Murat Koçali³⁵⁴, Didem Koçar³⁵⁵,

ÖZET

Bu araştırma, meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin ve yöneticilerin sosyal kimlik kuramı bağlamında mesleki rollerini nasıl şekillendirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Meslek liseleri, hem akademik hem de mesleki eğitim süreçlerini bir arada barındıran kurumlardır ve bu okullarda öğretmenler genellikle meslek dersi öğretmenleri ve kültür dersi öğretmenleri olarak iki ana gruba ayrılmaktadır. Meslek dersi öğretmenleri, uygulamalı dersler aracılığıyla öğrencileri doğrudan iş hayatına hazırlarken, kültür dersi öğretmenleri akademik bilgiyi pekiştirmeye yönelik dersler vermektedir. Okul yöneticisi ise genellikle teknik eğitim geçmişine sahip olup, yöneticilerden biri mutlaka kültür dersi branşından olmaktadır. Ancak bu farklı roller, okul içindeki grup dinamiklerinin farklılaşmasına neden olmakta ve sosyal kimlik algısı çerçevesinde öğretmenlerin ve idarecilerin belirli gruplarla özdeşleşmelerine yol açmaktadır.

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülecektir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara'daki bir Meslek Lisesinde görev yapmakta olan okul yöneticileri ve öğretmenler oluşturacaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Çalışmaya, Elektrik-Elektronik, Bilişim Teknolojileri, Makine Teknolojileri ve Mobilya ve İç Mekan Tasarımı alanlarında çalışan sekiz meslek dersi öğretmeni, branşı kültür dersi olan dört öğretmen (iki sözel, iki sayısal), branşı meslek dersi olan bir yönetici ve branşı kültür dersi olan bir yönetici olmak üzere toplam 14 kişi katılacaktır. Araştırmanın temel sorusu okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki rollerine ilişkin görüşleri sosyal kimlik kuramı bağlamında nasıldır? Buna ek olarak, öğretmenler arasında grup içi ve grup dışı etkileşimler, mesleki iş birliği ve iletişim süreçleri, sosyal kimlik temelli davranışsal farklılıklar gibi konular da ele alınacaktır.

Araştırmada meslek lisesi öğretmenlerin belirli alt gruplara ayrıldığı ve bu alt grupların kendi içlerinde sosyal aidiyet geliştirdiğine ilişkin sonuçlar ortaya konması beklenmektedir.. Kültür dersi öğretmenlerinin, genellikle zümre bazında bir birliktelik oluştururken, meslek dersi öğretmenlerinin branşlarına göre gruplaşmasına ilişkin bulguların elde edileceği öngörülmektedir.

Bu çalışmanın sonuçları, meslek liselerindeki grup dinamiklerini anlamak ve meslek dersi ile kültür dersi öğretmenleri arasındaki etkileşimi güçlendirecek stratejiler geliştirmek açısından önemli bir katkı sunacaktır. Eğitim ortamında sosyal kimlik algısının öğretmenlerin mesleki tatmini, aidiyet duygusu ve örgütsel bağlılık üzerindeki etkilerini anlamak, meslek liselerinde yönetim süreçlerini daha etkili hale getirmek için önem arz etmektedir. Araştırma veri toplama aracı geliştirme ve uygulama aşamasındadır. Elde edilen bulguların kongrede sunulması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Meslek Liseleri, Sosyal Kimlik Kuramı, Grup Aidiyeti, Meslek Dersi Öğretmenleri, Kültür Dersi Öğretmenleri

³⁵⁴ Öğretmen, EYUDER, muratkocali@gmail.com

³⁵⁵ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, didemarlikosar@gmail.com

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN UYKU DÜZENİNİN GÜNLÜK ENERJİ SEVİYELERİ, OKUL PERFORMANSLARI VE GENEL SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ

Feryal Delikaya³⁵⁶,

ÖZET

Bu çalışma lise öğrencilerinin uyku düzeni, onların günlük enerji seviyeleri, okul performansları ve genel sağlıkları üzerindeki etkilerini araştırmak üzere verileri anket soruları ile toplanmış nicel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklem evrenini Antalya ili Alanya ilçesi, Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Pek çok öğrenci, özellikle gece geç saatlere kadar uyanık kalma alışkanlığı nedeniyle yeterli uyku alamamaktadır. Bu durum, öğrencilerin günlük yaşamlarının çeşitli yönlerini olumsuz etkileyebilir. Öncelikle, yetersiz uyku, öğrencilerin günlük enerji seviyelerinde belirgin bir düşüşe neden olabilir. Sabahları uyanmakta güçlük çeken öğrenciler, gün boyunca yorgun ve halsiz hissedebilirler. Bu durum, özellikle uzun ve yoğun okul günlerinde daha belirgin hale gelir. Öğrenciler, uykusuz kaldıkları günlerde konsantrasyonlarının düştüğünü ve derslerde daha az verimli olduklarını belirtmişlerdir. Uyku eksikliğinin bir diğer nedeni de öğrencilerin zamanı verimli kullanma becerilerinin tam gelişmemiş olmasıdır. Zamanı kullanırken günlük plan yapmayı pek tercih etmeyen öğrencilerin süreç içerisinde iş ve görevlerini yetiştirmede bazı problemler yaşadıkları dikkat çekmektedir. Zamanı doğru ve verimli kullanamayan yani boşa harcayan öğrenciler ödevlerini yetiştirmek için gece geç yatmakta ve ertesi güne uyku eksikliği ile başlamaktadırlar. Bu durumda zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Uyku eksikliği, aynı zamanda okul performansını da olumsuz etkileyebilir. Uykusuz öğrenciler, derslerde dikkatlerini toplamakta zorlanabilirler ve bu da onların akademik başarılarını düşürebilir. Özellikle sınav dönemlerinde, yeterince uyuyamayan öğrenciler, bilgi hatırlama ve problem çözme becerilerinde zorluk yaşayabilirler. Bu da sınav sonuçlarının ve genel akademik performansın olumsuz etkilenmesine yol açabilir. Genel sağlık açısından bakıldığında, yetersiz uyku, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel sağlıklarını da tehdit edebilir. Uykusuzluk, bağışıklık sistemini zayıflatabilir ve öğrencileri hastalıklara karşı daha savunmasız hale getirebilir. Ayrıca, uykusuzluk, stres düzeylerini artırabilir ve depresyon gibi mental sağlık sorunlarının gelişmesine katkıda bulunabilir.

Sonuç olarak, lise öğrencilerinin uyku düzenlerinin, günlük enerji seviyeleri, okul performansları ve genel sağlıkları üzerinde önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin yeterli ve düzenli uyku almaları, onların genel iyi olma durumlarını ve akademik başarılarını artırabilir. Uyku düzeninin iyileştirilmesi için öğrencilere, zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesi ve uyku hijyenine dikkat edilmesi gibi önerilerde bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencileri , uyku , enerji seviyesi, genel sağlık

³⁵⁶ Öğretmen, Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi, fdelikaya@hotmail.com

SOSYAL MEDYANIN ERGENLERDE YARATTIĞI ŞÖHRET KÜLTÜRÜ VE SOSYAL FENOMENLERDEN ETKİLENME DURUMLARI ÜZERİNE ANALİZ

Sevgi Göktaş³⁵⁷, Mine Bunsuz³⁵⁸, Müge Tüzemen Tüğsüz³⁵⁹, Seçil Yar³⁶⁰, İlkey Uysal³⁶¹,

ÖZET

Ün sahibi olmanın toplumsal hayatta bu kadar önemli duruma gelmesi 19. yüzyılın eseridir. Görünür olmanın ve imajın bu kadar önemli olmasının nedenlerinden biri şöhretleri seyretmenin herkes tarafından arzulanmasıdır. Günümüzde sosyal medya ağları sıradan kişilere tek bir beğen butonuyla şöhret olma olanağı sunmaktadır. Özellikle sosyal medya ağlarının dünya çapında büyük kitlelere yayılması şöhret kültürü açısından son derece önemlidir. Facebook, YouTube, Twitter, Instagram vb. sosyal paylaşım ağları bir taraftan şöhret kültürüyle şekillenirken diğer taraftan şöhret kültürünü biçimlendirmektedir. Günümüz postmodern anlayışında görünür olmak var olmak için oldukça önemlidir. Sosyolojik anlamda birey bulunduğu kitle kültürü içinde sıkışıp kalmıştır ve sanal var olma tarzı onu bu durumdan kurtarmaktadır. İnsanların bunu yapmalarındaki bir diğer neden psikolojiktir. İnsanlar sürekli beğenilme düşüncesi içindedir. İnsanlar beğenilmek, onaylanmak, takipçi sayısını artırmak vb. için sahte kimlikler oluşturarak var olmaya çalışmaktadır (Yıldız, 2017, s.18-20).

Günümüzde kanaat önderlerinin yerini sosyal medya fenomenleri almıştır. Micro-celebrity olarak adlandırılan sosyal medya fenomenleri viral internet aracılığıyla popülerlik kazanan ve çok fazla takipçisi olan kişilerdir. (Marwick & Boyd, 2011) Fenomenlerin yapmış oldukları paylaşımlarla takipçilerini etkilediği düşünülmektedir. Sosyal medya ağlarında yer alan fenomenler aynı zamanda birçok şirket vb. için reklam potansiyeli olan kişilerdir (Aslan & Ünlü, 2016, s.44). Bunun yansıması insanlar sosyal medya üzerinden kanaat önderlerine anında tepki verme, yorum yapma, beğenme ve paylaşma gibi yetkinliklerine sahiptir. Bu durum bireylerin kanaat önderleriyle birebir ilişki kurmalarını sağlarken, aynı zamanda hem destekleyici hem de karşı tepkilerini kolayca gösterebilmelerine imkân tanır (Keleş, 2012).

Çağdaş psikolojide insan davranışlarını açıklamada en önemli yapı taşlarından biri “Benlik” kavramıdır. Benlik kavramı iki temel unsurdan oluşmaktadır: a) kişinin kendine dair imajı veya anlayışı, nasıl bir kişi olduğu ve b) kişinin özsaygısı (Burns, Dobson, 1984). Sosyal etkileşimin önemine vurgu yapan Mead, benliğimizin gelişmesinde aile, arkadaşlar ve yaş ilerledikçe toplumdaki diğer bireylerin etkili olduğunu savunmaktadır (Yılmaz, 2016). Çalışmamızın amacı; sosyal medya fenomenlerinin ergenler üzerindeki etkileri “benlik” kavramı ve psikolojide benlik kavramı üzerinden analiz ederek alandaki eğitimcilere bu yönde katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Benlik kavramı, Fenomen, Sosyal Medya

³⁵⁷ Öğretmen, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

³⁵⁸ Öğretmen, Burhaniye Hacı Mustafa Müdüroğlu Ortaokulu, minebunsuz@gmail.com

³⁵⁹ Öğretmen, Konak Şehit Ömer Halisdemir Bilim Ve Sanat Merkezi, mugetuzemen14@gmail.com

³⁶⁰ Öğretmen, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, 1secilyar@gmail.com

³⁶¹ Öğretmen, İzmir Atatürk Lisesi, silarda@gmail.com

USTA ÖĞRETİCİLERİN E-YAYGIN, FOET VE KOTA SİSTEMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Bircan Gülçin Delikaya³⁶²,

ÖZET

Bu çalışma, usta öğreticilerin e-Yaygın MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) sistemini, FOET (Kurs Programları) internet sayfasını ve kota sistemini kullanışlılık açısından değerlendiren verileri anket yolu ile toplanarak analiz edilmiş nicel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye genelinde görev yapmakta olan usta öğreticiler oluşturmaktadır. Araştırma, usta öğreticilerin bu platformlar üzerinden başvuru yapma, kurs işlemleri takip süreçlerini nasıl deneyimlediklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

e-Yaygın sistemi, usta öğreticilerin diploma ve sertifikalarını dijital ortamda sunmalarını, eğitim sürecini online olarak takip etmelerini sağlayan bir platformdur. Çalışmada, usta öğreticilerin sistemin kullanıcı dostu olup olmadığını, erişilebilirlik ve hız açısından ne düşündükleri araştırılmıştır. Genel olarak, platformun kullanımında bazı teknik sorunlar ve onay tamamlanmadan kursa ulaşılmaması zorlukları yaşandığı, ancak zamanla bu sorunların giderilebileceği yönünde olumlu görüşler de bulunmaktadır. Özellikle kurs bilgilerinin dijital ortamda erişilebilir olmasının öğretmenler tarafından olumlu karşılandığı, ancak bazı eski donanımlar ve internet erişimi sıkıntılarının bu süreçte aksamalara neden olduğu ifade edilmiştir.

FOET (Kurs Programları) sayfası ise, kurs içeriklerinin ve katılımcı bilgilerin dijital ortamda görülmesi için kullanılan bir başka araçtır. Usta öğreticilerin bu sayfa üzerinden kurs yönetimi, katılımcı kayıtları ve program düzenlemelerini takip ettikleri görülmüştür. Öğreticiler, sistemin genel işlevselliğini olumlu değerlendirmiş, ancak daha fazla kişiselleştirme ve esneklik talep etmektedirler. Ayrıca, kurs içeriklerinin güncellenmesinin dezavantajlı durumlara sebep olabildiğini belirtmiş, bazı iyileştirme önerileri de dile getirilmiştir.

Kota uygulaması konusunda ise, usta öğretmenler arasında farklı görüşler mevcuttur. Bazı öğretmenler, kurslara kota getirilmesinin kursların verimliliğini artıracak ve daha kaliteli eğitim sağlayacak görüşünü savunurken; diğerleri ise kotaların sınırlayıcı olabileceğini ve bazı kursların yeterli katılımı bulamayacağı endişesini taşımaktadır. Kota uygulamasının, özellikle yoğun talep gören kurslar için adaletli bir yöntem olacağı düşünülmekle birlikte, bazı öğretmenler daha esnek bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Sonuç olarak, e-Yaygın ve FOET sistemlerinin genel olarak öğretmenler tarafından olumlu değerlendirildiği, ancak bazı teknik ve işlevsel iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, kota uygulamasına dair tartışmaların devam ettiği ve her iki tarafın da belirli düzenlemelerle çözüm bulunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler: Usta Öğretici, e-Yaygın, kurs

³⁶² Öğretmen, Kayseri, bgdelikaya@gmail.com

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞBİRLİKÇİ ÖĞRENMEDE BÜTÜNLEŞME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Osman Yıldız³⁶³, Adem Yıldız³⁶⁴, Şeyma Gür Sağırlar³⁶⁵, Tamer Karakan³⁶⁶, Mehmet Ali Yıldız³⁶⁷,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin işbirlikçi öğrenmede bütünleşme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Grup çalışmaları veya grup etkinliklerinde grup üyelerinin birbirleriyle olan ilişkileri, işbirlikleri, iletişimleri ve etkileşimlerinde grubun herhangi bir başarıya ulaşması için ortaya koydukları çabayı bütünleşme olarak tanımlayabiliriz. Ve bunu tanımlarken ise iki alt boyut olarak ele alındı. Alt boyutlara baktığımız zaman sosyal bütünleşme becerileri ve görev bütünleşme becerileri olarak karşımıza çıkmaktadır. İşbirlikli öğrenme yönteminin akademik başarı ve psiko-sosyal değişkenler üzerinde meydana getirdiği olumlu etkiyi kanıtlayan araştırmalar mevcut olsa da özellikle başarıdaki olumlu etkiyi nasıl ve hangi değişkenleri için içine katarak yeterli sayıda araştırma bulunmamaktadır. Bu çalışmada işbirlikli öğrenmenin grup etkileşimi ve grup başarısı üzerindeki değişimine sebep olan temel değişkenlerden bütünleşme üzerinden hareketle elde edilmeye çalışılmıştır. Çalışma grubu seçimi, uygun örneklem yöntemi ile yapılmıştır. Uygun örneklem yönteminde, araştırmacı ihtiyacı dahilinde ulaşmak istediği büyüklükteki gruba ulaşana kadar, kolay bir şekilde ulaşabildiği, ulaşılabilirliği en kolay ve az maliyetli gruplarla çalışır. Bu çalışmada ilkokul dördüncü sınıf düzeyinde gerçekleştirilen işbirlikçi öğrenme ve işbirliği çalışma etkinliklerinde yöntem ve tekniğin başarıyı nasıl ve ne düzeyde etkilediğini ortaya çıkarmak amacıyla bu araştırma yapılmıştır. Araştırma yöntemi olarak veri toplama araçlarından nicel araştırma yaklaşımlarından anket araştırması kullanılmıştır. Bu çalışmada, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin işbirlikçi öğrenmede bütünleşme becerilerinin incelenmesini belirlemek için Erbil ve Kocabaş (2020) tarafından geliştirilen 22 soruluk 5'li likert tarzında "Bütünleşme Ölçeği" kullanılmıştır. Bağımsız gruplar t testi, one-Way ANOVA testleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermedikleri durumlarda Mann-Whitney U, Kruskal Wallis gibi parametrik olmayan analizler kullanılmıştır. Araştırmadan ortaya çıkan bulguların analizi SPSS 21.0 istatistik programı ile yapılmıştır. Anket araştırmasında sosyal bütünleşme ve görev bütünleşmesi adı altında iki alt boyut bulunmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 eğitim ve öğretim yılında Elazığ ve ilçelerinde öğrenim gören 210 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin bütünleşme becerileri; cinsiyet değişkeni, yaş, anne ve baba eğitim durumu ve yer değişkeni, günlük ekran kullanım süresi ve kardeş sayısına göre incelenmiştir. Güvenirlik analizi amacıyla Cronbach's Alpha güvenirlilik katsayısı, madde ayırt-edicilikleri ve madde toplam puan korelasyonları belirlenerek değerlendirilmiştir. Geçerlik analizleri için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bütünleşme, işbirlikçi öğrenme, ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri

³⁶³ Öğretmen, elazığ, osman_y23@hotmail.com

³⁶⁴ Öğretmen, elazığ, adem_y23@hotmail.com

³⁶⁵ Öğretmen, elazığ, seyma_y23@hotmail.com

³⁶⁶ Öğretmen, elazığ, tamer_y23@hotmail.com

³⁶⁷, elazığ, m.ali_y23@hotmail.com

ÖĞRETMENLER ODASININ FİZİKSEL VE İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMÜNÜN ÖĞRETMEN MEMNUNİYETİ VE MESLEKİ İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: BİR NİTEL ARAŞTIRMA

Zehra Dağlı³⁶⁸,

ÖZET

Eğitim kurumlarında öğretmenlerin mesleki verimliliği ve motivasyonu, fiziksel ve psikososyal çalışma ortamlarından doğrudan etkilenmektedir. Özellikle öğretmenler odası, öğretmenlerin ders dışı zamanlarını geçirdikleri, meslektaşları ile fikir alışverişinde bulundukları ve akademik gelişimlerine katkı sağlayacak etkinlikleri gerçekleştirdikleri önemli bir mekândır. Ancak, geleneksel öğretmenler odalarının fiziksel yetersizlikleri ve işlevsellikten uzak yapıları, öğretmenlerin bu alanı etkili bir şekilde kullanmalarını kısıtlayabilmektedir. Bu çalışma, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilen bir mekânsal dönüşümün, öğretmen memnuniyeti ve mesleki iyi oluş üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenler odasında gerçekleştirilen fiziksel ve işlevsel dönüşümün, öğretmenlerin çalışma koşullarına, meslektaşları ile olan etkileşimlerine ve mesleki motivasyonlarına etkilerini değerlendirmektir. Öğretmenler odasının yeri değiştirilerek daha geniş, aydınlık ve işlevsel bir alan oluşturulmuş, içine öğretmenlerin tercih ettiği kitaplarla donatılmış bir kütüphane ve mutfak eklenmiştir. Bu değişimin, öğretmenlerin mesleki tatminleri, akademik ve sosyal etkileşimleri üzerindeki etkileri nitel bir araştırma yöntemiyle incelenecektir.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, farklı branşlardan öğretmenler oluşturmaktadır. Görüşmeler, öğretmenlerin yeni öğretmenler odasına ilişkin deneyimlerini, bu dönüşümün iş yaşam kalitesine katkılarını ve mesleki motivasyonlarını nasıl etkilediğini anlamaya yönelik sorular içermektedir. Veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilerek öğretmenlerin mekânsal değişimle ilgili algıları ve deneyimleri tematik olarak sınıflandırılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, öğretmenler yeni öğretmenler odasının fiziksel genişliği, aydınlık olması, kütüphane ve mutfak gibi ek donatılar içermesi nedeniyle daha işlevsel bir alan sunduğunu belirtmiştir. Öğretmenler, yeni ortamda meslektaşlarıyla daha verimli fikir alışverişinde bulunduklarını, akademik kaynaklara erişimlerinin arttığını ve mesleki paylaşımlarının güçlendiğini ifade etmiştir. Ayrıca, bu dönüşümün öğretmenlerin kuruma aidiyet duygularını artırdığı, çalışma motivasyonlarını yükselttiği ve okul içinde daha huzurlu bir ortam yarattığı gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, öğretmenlerin çalışma ortamlarının fiziksel ve işlevsel olarak iyileştirilmesinin, mesleki tatmin, akademik gelişim ve meslektaş dayanışması gibi kritik unsurlar üzerinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler odalarının yalnızca bir dinlenme alanı olmaktan öte, öğretmenlerin gelişimini destekleyen ve onların psikososyal ihtiyaçlarına yanıt veren bir yapıya kavuşturulması önerilmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, öğretmenlerin çalışma ortamlarına

³⁶⁸ Öğretmen, Tunahan Mahallesi Samsun 19 Mayıs Caddesi Kur Sitesi B1/20 NO:59 Etimesgut/ANKARA, zehragocmen715@gmail.com

yönelik benzer dönüşümlerle ilgili farklı okullarda geniş çaplı araştırmalar gerçekleştirilerek öğretmen memnuniyeti üzerindeki uzun vadeli etkiler analiz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenler Odası, mesleki iyi oluş, öğretmen memnuniyeti, fiziksel mekân dönüşümü, eğitim ortamları, akademik gelişim, mesleki motivasyon.

ÖĞRETMENLERİN YAPAY ZEKA FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ahmet Tutan³⁶⁹, Mustafa Demir³⁷⁰,

ÖZET

Öğretmenlerin yapay zeka (YZ) farkındalık düzeyleri, modern eğitimde giderek daha önemli hale gelmektedir. Eğitim teknolojilerinin hızla gelişmesiyle birlikte, öğretmenlerin YZ'yi anlamaları ve sınıflarında etkili bir şekilde kullanmaları önem taşımaktadır. Ancak, bu farkındalık düzeyi öğretmenler arasında oldukça değişkenlik göstermektedir. Bazı öğretmenler, YZ'nin eğitimdeki potansiyelini tanımakta ve bu teknolojileri derslerinde uygulayarak öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmektedir. Özellikle, YZ tabanlı araçlar sayesinde kişiselleştirilmiş öğrenme yaklaşımları geliştirilebilir ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verilebilir. Ayrıca, öğretmenler YZ'nin idari iş yükünü azaltma potansiyelini de fark etmektedir. Öte yandan, birçok öğretmen YZ'nin karmaşıklığı ve eğitim alanındaki uygulamaları hakkında yeterli bilgiye sahip değildir. Bu durum, öğretmenlerin YZ teknolojilerini benimsemekte tereddüt etmelerine ve bu teknolojilerin sağladığı avantajları tam olarak kullanamamalarına neden olabilir. Ayrıca, YZ'nin etik boyutları ve veri gizliliği gibi endişeler, öğretmenlerin bu teknolojilere karşı mesafeli bir duruş sergilemesine yol açabilir. Buradan hareketle öğretmenleri yapay zeka farkındalık düzeylerinin belirlenmesi önemlidir. Bu araştırmada öğretmenlerin yapay zeka farkındalık düzeylerinin farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin yapay zekaya uygulamalarına ilişkin tutumlarının belirlenmesi amaçlandığından araştırma kesitsel yaklaşımla yürütülmüştür. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Rize'nin Ardeşen ilçesinde milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenler ile yürütülmüştür. İlçede toplam 600 öğretmen bulunmaktadır. 600 öğretmen içinde evreni temsil edecek minimum öğretmen sayısı %5 hata payı ile 234 kişi olarak hesaplanmıştır. Dağıtılacak anketlerin geri dönmeme durumu göz önüne alınarak 250 kişiye anketler dağıtılacaktır. Anketler araştırmacı tarafından okullar ziyaret edilerek anketlerin dağıtımı sağlanacaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik değişkenler ikinci kısımda ise "Öğretmenler İçin Yapay Zekâ Farkındalık Düzeyi Ölçeği" bulunmaktadır. Ölçeğin araştırmada kullanılması için gerekli izinler ölçeği geliştiren araştırmacılardan e-mail yoluyla alınacaktır. Verilerin analizi Jamovi 2.6.24 programı ile analiz edilecektir. Verilerin analiz edilmesinde öncelikli olarak verilerin normal olup olmadığı tespit edilecektir. Normallik varsayımını sağlayıp sağlamama durumuna bağlı olarak parametrik ya da nonparametrik testleri kullanılacaktır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için, betimsel, istatistiksel ve grafiksel yaklaşımlardan yararlanılacaktır. Analizlerden elde edilecek olan bulgulara dayalı olarak sonuçlar ve öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka , farkındalık, öğretmenler

³⁶⁹ Öğretmen, Işıklı 100.Yıl İlköğretim Okulu, ahmet-tutan@hotmail.com

³⁷⁰ Öğretmen, Muammer Çiçekoğlu Ortaokulu RİZE, mustafa.ferrum@gmail.com

LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENCİLER ARASINDA YAŞANILAN İLETİŞİM SORUNLARI VE ÇÖZÜM STRATEJİLERİ

Murat Karamık³⁷¹,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğrenciler arasındaki iletişim sorunları hakkında farklı akademik alanlarda çeşitli yazarların bakış açıları ile beraber öğrencilerinde görüşleri alınarak çözüm yollarını ortaya koymaktır. Çalışmada literatür taraması ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmamızda öğrenci iletişim sorunlarına ait çözüm stratejileri belirlenerek, okul ortamlarında yaşanan öğrenci çatışmalarının iyileşmesi ve eğitim ortamının daha etkili hale gelmesi istenilmektedir. İletişim, okullarda öğrencilerin eğitim ve sosyal gelişimlerini etkileyen kendini ifade etmesinde etken olan en önemli faktörlerden biridir. Okullarda, öğrenciler arasında birçok iletişim sorunları ve çatışma ile karşılaşılabilir. Öğrenciler çeşitli kültürel ve bireysel geçmişlerden gelmiş olabilirler. Bu iletişim yönlerinde ve beklentilerinin farklı olmasına yol açar. Bu durumda sınıfta ve okul ortamında empati anlayışını geliştiren etkinliklere yer verilmeli öğrencilerin birbirlerinin özelliklerinin farkına varmaları sağlanmalıdır. Bununla beraber açık iletişim kurmaları, farklı görüşlere saygı gösterilmesi bilincine yönlendirilmelidir. Bazı öğrenciler, sosyal olarak dışlanabilir veya yalnızlık yaşayabilir. Rekabet ve birbirini kıskanma, öğrenciler arasında belli düzeyde iletişime engel olabilir. Bunu önlemek için grup çalışmaları ve takım etkinlikleri düzenlenmeli, hoşgörü ve çeşitliliğe saygı oluşturulmalı, dışlanmış öğrencilerin tekrar sosyal ortama dahil olmaları sağlanmalıdır. İşbirliğine yönelik etkinlikler yapılmalıdır. Öğrenciler arasında birbirlerine karşı dinleme ve anlama gibi toplum içerisinde yaşanan sorunlar da yaşayabilirler. Bu durumda etkin dinleme becerileri öğretilmeli, dinlerken not almayı ve özetleme yapmayı alışkanlık haline getirmeleri yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Dinleme ve anlama üzerine çeşitli oyunlar ve aktiviteler düzenlenmelidir. Okul ortamında iletişim kurarken öğrencilerin yaşadığı durumlardan biride beden dili ve yüz ifadelerinin yanlış anlaşılmasıdır. Bu şekilde olan bir olayda iletişim kopukluklarına yol açabilir. Bunu önlemek için ise öğrencilere, etkili beden dili kullanımı ve doğru mesaj verme konusunda eğitim verilmelidir. Son zamanlarda sosyal medyada yaşanan tartışmalar çok artmıştır. Duygusal tonlamaların, jest ve mimiklerin yüz yüze iletişimde olduğu gibi olmadığından yanlış anlaşılmalara sebep olmaktadır. Öğrencilere bu tür olumsuz olaylar yaşanmaması için teknolojik araçların ve sosyal medyanın doğru kullanımı noktasında eğitimler verilmelidir. Açık iletişim kanalları oluşturarak öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebileceği bir ortam yaratılmalıdır. Sonuç olarak öğrenciler arasında etkili iletişim, onların hem akademik hem de sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkiler. İletişim sorunları, çözülmesi gereken engellerdir ve doğru yaklaşımlar ile aşılabılır. Empati, hoşgörü ve saygıyı teşvik eden bir okul kültürü oluşturulmalıdır. Eğitim ortamında sağlıklı bir iletişim kültürü oluşturmak, tüm öğrencilerin başarısını artırır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Çözüm, Öğrenci, Çatışma

³⁷¹ Eren Enerji Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Zonguldak, mrtkrmk0167@gmail.com

ÖZET

Çocuklar, büyümelerine ve öğrenmelerine yardımcı olmak için bilmemiz gereken şeylerinhepsini olmasa da çoğunu bize anlatır. Öğrenmemiz gereken şey, onları takip etmek, gitmekistedikleri yere kadar izlemek ve oraya vardıklarında sessizce gözlemlemektir. Peki, bu gözlemsonucunda ne buluruz? Çoğu zaman onların oyun oynadıklarını görürüz. Çocukların oyunları;onların kim oldukları, nasıl hissettikleri, ne yapabilecekleri ve kim olmak istedikleri hakkındaçok şey anlatır. Çocukların oyun oynamadığını görürsek bir şeylerin ters gittiğini anlarız ve budurumda harekete geçmemiz gerekir. Eğitimci olarak bizim rolümüz, çocukların ihtiyaçlarınıkarşılama ve oyun oynama hakkı da dâhil olmak üzere haklarına saygı göstermektir.Öğrenmeye neden oyunları dâhil ettiğimizi merak ediyor olabilirsiniz. Gerçekten iyi bir fikir mi? Oyunun genellikle çocukların sınıf dışında sadece eğlenmek için yapması gereken bir şeyolduğunu, zamanın verimli bir kullanımı olmadığını ve bunun yerine çocukların “doğru” öğ-renmeler yapması gerektiğini düşünürüz. Yoğun yaşamlarımızda oyunun kültürel ve sosyaleğerini de unutmak kolay olabilir. Oyun yoluyla çocuklar, dil öğrenimi de dâhil olmak üzere,geleceklerinde başarılı olmalarına yardımcı olacak düşünme becerilerini ve yeteneklerini gelişt-tirirler. Eğlence ve meydan okumanın dengesini kurmada, oyunların sihirli araçlar olduğu unu-tulmamalıdır. Çocuklar dünyayı ve kendilerini oyun yoluyla öğrenirler. İş, çalışma hayatı ve toplumsal ilişkiler için ihtiyaç duyulan öz güven gibi yeterlilikler erken yaşlardan itibaren oyun oynama yoluyla edinilmektedir. Diğer taraftan günümüzde birçok faydası bulunan teknolojinin, fazla ve bilinçsiz kullanımının sonuçları hepimiz tarafından bilinmektedir. Özellikle ileri teknoloji ürünü akıllı telefon ve tablet bilgisayarların yoğun kullanılması nedeniyle; gelecek nesillerin, uzağı görememe olarak tanımlanan miyop tehlikesi, çocukluk çağı obezite riski ve uyku problemleri günden güne artmaktadır. Bu çerçevede çocukların ve gençlerin bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal iyi olma durumunu ve sosyal yönlerini geliştirecek; doğal ortamda ve okulda arkadaşlarıyla uyum içerisinde oynayarak vakitlerini daha iyi değerlendirebilmelerine imkân sağlar. Fırıldak oyununda, oyuncular fırıldakı atmak için düz zemin oluşturur. Bu kâğıt veya karton olabilir. Oluşturulan zemine aynı anda fırıldaklar fırlatılır. İlk hangi oyuncunun fırıldakı durursa veya belirlenen zemin dışına çıkarsa o oyuncu oyunu kaybetmiş sayılır. Oyun beş set üzerinden oynanır, üç sayı alan kazanmış sayılır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel, Çocuk oyunları, Beceri. Yetenek, Öğrenme

³⁷² Öğretmen, Ahmet Akkoç Ortaokulu, Sakarya, beceri.nt@gmail.com

EBEVEYN KATILIMI YOLUYLA DİL GELİŞİMİNİN DESTEKLENMESİ: HEİDELBERG EBEVEYN TEMELLİ DİL MÜDAHALESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Gönül ERDOĞAN

ÖZET

Dil gelişimi, çocukların çevrelerindeki diğer kişilerle etkileşime girmeleri ve düşüncelerini, ihtiyaçlarını ve duygularını ifade etmeleri için gerekli olan iletişim becerilerinin temelini oluşturmaktadır. Erken çocukluk döneminde dil becerileri, çocuğun birincil düzeyde çevresinde yer alan dünyayı anlamasında onu anlamlandırmasında, çevreden gelecek olan sosyal ip uçlarını anlayıp onları yorumlamasında, kendisine verilen yönergeleri takip edebilmesinde ve problem çözme becerilerinin gelişmesinde en büyük yardımcısı olan bilişsel ve sosyal gelişimi ile doğrudan ilişkilidir.

Erken çocukluk döneminde dil gelişimi, çocuğun biyolojik ve sosyal yapısı ile içinde yaşadığı çevre de dahil olmak üzere pek çok faktörden doğrudan etkilenmektedir. Bu faktörlerden en önemlisi, çocuğun doğduğu andan itibaren içinde bulunduğu çevresinde ne ölçüde dile maruz kaldığıdır. Çocuğun çevresindeki birincil bakım veren kişiler (ebeveynler) ve onlarla kurulan iletişim dil gelişimini doğrudan destekleyecektir. Ebeveyn, çocuğun dil gelişimine en önemli katkıyı sağlayan kişi olarak merkezi bir rol oynamaktadır.

Normal dil gelişimine ek olarak, dil gelişiminde gecikme veya bozukluk olması durumlarında ebeveyn desteği temel öneme sahiptir. Çünkü ebeveynler çocukları için ilk ve en tutarlı iletişim modelleridir. Ebeveynler, günlük iletişim ve etkileşim yoluyla çocukları için duyarlı bir şekilde zengin ve destekleyici bir ortam yaratabilirler. Bu ortamda ebeveynler ve çocuklar arasında iletişim ve etkileşime dayalı paylaşımlar, dil ve konuşma gelişiminin temellerinin atılmasında öncelik sağlayacaktır.

Çocukları için destekleyici bir ortam yaratmanın yanı sıra, dil gelişimi gecikmiş veya bozuk olan çocukların ebeveynleri, çocuklarını daha iyi desteklemek için profesyonel bir yardım alabilmektedirler. Dil ve konuşma terapistleri bu konuda ebeveynlere gerekli yardımı sağlayabilmektedir. Profesyonel yardımın yanı sıra, çocukla sürekli birlikte olan ebeveynlerin neler yapabilecekleri konusunda eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri oldukça önem arz etmektedir.

Literatür incelendiğinde, erken çocukluk döneminde dil gecikmesi ya da bozukluğuna bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda ebeveyn eğitiminin ön planda tutulduğu görülmektedir. Dolayısıyla Türkiye'de kullanılan ebeveyn eğitim programlarının yanı sıra yurt dışında da bu alanda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Almanya'da kullanılan ve bilimsel olarak kanıtlanmış, dil gelişiminde gecikmesi olan erken dönem çocuklarını desteklemek için tasarlanmış ve yapılandırılmış bir program olan Heidelberg Ebeveyn Temelli Dil Müdahalesini, ebeveyn eğitiminde ve destekleyici bir ortam yaratmada kullanılan pratik uygulamaları ile anlatarak programın etkililiği üzerinde yapılan çalışmaları detaylı bir biçimde tanıtmak ve gerekli çıkarımları sağlamaktır. Araştırma bir derleme çalışması olacaktır. Literatür taranarak Heidelberg Ebeveyn Temelli Dil Müdahale programının ayrıntıları ile birlikte bu alanda yapılan çalışmalar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dil gelişimi, Heidelberg Ebeveyn Temelli Dil Müdahalesi, Ebeveyn eğitimi, Erken çocukluk

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE STEAM EĞİTİM ÇALIŞMALARININ KALİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Asiye Tunç³⁷³,

ÖZET

Bu bildiri 2023 yılında Romanya ulusal ajansı tarafından kabul edilen ve 2025 ekim ayında sona erecek olan, 2023-1-RO01-KA220-SCH-000154872 numaralı Ka220 Uluslararası Stratejik ortaklıklar projesinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması için hazırlanmıştır.

Proje ; Türkiye'den Erken Çocuk Eğitimcileri Derneği (EÇED- Ankara) ile Kuşadası Eğitim Kültür Sanat Spor Ve Turizm Derneği (KUKSET- Kuşadası), Romanya'dan Scoala Gimnaziala "Mircea Santimbreaanu" anaokulu (Brad) , Gradinita cu Program Prelungit Nr. 7 Deva Anaokulu (Deva) Estonya'danTallinna Rõõmupesa Lasteaed Anaokulu (Talin), İspanya'dan Ceip Cano Cartamón Anaokulu (Malaga) ,Slovenya'dan Vrtec Hrastnik Anaokulu (Hrastnik) ortaklığından oluşmaktadır.

Proje 2 ulus ötesi yönetim toplantısı, 4 ulus ötesi öğretmen eğitimi toplantısı, 6 yerel yaygınlaştırma faaliyeti, 1 uluslararası yaygınlaştırma faaliyeti içermektedir.Projenin amaçları: Proje hızla gelişen dünya ve paralelinde değişen eğitim sistemi içerisinde öğretmenler, eğitim yöneticileri ve hatta veliler için STEAM eğitim modeli uygulama örnekleri içeren, bir yıllık planlamadan oluşan kaynak kitap, STEAM eğitim bloğu ve YouTube kanalı oluşturarak sürdürülebilir Erken çocukluk eğitimi için fırsatlar yaratmayı, öğretmenlerin ve dolayısı ile de öğrencilerin 21. yy. becerileri çevre bilincini artırmayı hedeflemektedir.

Projenin amaçları:- Partner okuldaki öğretmenlere STEAM eğitim yöntemi ve 21. yy becerileri ile ilgili öğretmen eğitimi vermek- Partner okullara STEAM Laboratuvarı kazandırmak- Öğretmenleri eğitmek ve Eğitilen öğretmenlerin uygulama çalışmaları ile Erken çocukluk Eğitimi döneminde kaynak olarak kullanılabilecek, STEAM eğitim modelinin teorik bilgilerini de içeren bir yıllık çalışma planlı kaynak kitap oluşturmak- Eğitim videolarını ve planların uygulama aşamalarını içeren dijital eğitim kanalı oluşturmak

Beklenen Sonuçlar:- Erken Çocukluk Eğitiminin kalitesini yükseltme- Öğretmen ve öğrencilere 21. yy becerileri ile STEAM becerileri kazandırma ve müfredata dahil edebilme

- Erken Çocukluk Eğitimi dönemi için standartları olan STEAM materyalleri listesi oluşturma ve liste doğrultusunda Partner okullarda STEAM Laboratuvarı oluşturma- STEAM müfredatı ile çevre bilinci oluşturma-Erken Çocukluk Eğitimi döneminde kullanılabilecek yıllar boyu kullanılabilecek, teorik bilgilere de sahip bir yılı kapsayan uygulamalı kaynak kitap ve dijital eğitim platformu oluşturma

Anahtar Kelimeler: STEAM, STEM, Erken Çocukluk, Erasmus+

³⁷³ Öğretmen, Kuşadası Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Anaokulu, asiyetunc@hotmail.com

ÖZET

Bireyin; gözlem yapma, eleştirme, ayırt etme, seçme ve birleştirme becerileri kazanmasında “Sanat Eğitimi”nin önemli rolü vardır. Bununla beraber Sanat Eğitiminin temel amacı, insana yaşamı ve doğayı sevme duyarlılığı da kazandırmaktır. İlkokulda bu eğitim, oyunla başlar ve farklı türdeki bu oyunlar öğrencinin kendi eğilimlerini, yeteneklerini, yatkınlıklarını keşfetme imkânları sağlar. Sanat Eğitimi verilirken sürecin sonunda, sanat eğitimcisi, hiçbir zaman öğrencilerinin tamamının aynı sonuca ulaşmasını beklememelidir. Şu ifade belirleyici olmalıdır: “Bilimde gerçek tektir, Sanatta güzel çoktur.”

“Sanat ve zekâdan oluşmayan işler yabanidir, düzenden yoksundur. Şekilsiz madde ise gayesiz harekettir.” Tüm toplumsal ve ferdi yaşamımızda yaptığımız/uğraştığımız işlerimizde bu kaideyi acaba düşünüyor muyuz?

Sanat Eğitimi verecek olan kişilere ilk ve temel bilgiler “Güzel Sanatlar Bölümleri’nde verilir. Bu kurumlardan mezun olan sanatçı öğretmenlerimiz de yurt genelindeki tüm okullarımızda plan-program ve bir disiplin çerçevesinde sanat eğitimi ifa etmektedirler. Bu anlamda öğretmenlerimiz, (Görsel Sanatlar ve Müzik Öğretmenleri) Üniversitelerde saatlerce eğitimini aldıkları bu sanat eğitimi, hali hazırda çalıştıkları okullarda haftada sadece 1 saatte veremediklerinden muzdarip ve şikâyetçilerdir. Bunda haklı değiller midir? 90’lı yıllarda 2 saat olan bu dersler neden şimdi sadece 1 ders saatine düşmüştür/düşürülmüştür. Atölye ve spor salonu yetersizliklerini hiç söylemiyorum! Sanata- spora ve kültürel öğelerimize daha fazla zaman ayırmak icap etmez midir? Günümüzde yaşadığımız çağın gereklerini ve milletler arası her alanda rekabetin, kültür mücadelelerini ve de bunların vahametini bilenler bize hak vereceklerdir. Şöyle ki; zanaat; ihtiyaçlarımızı gidermeye yarar. Bize giyilecek elbiseyi, oturulacak evi, gidilecek okulu, geçilecek bir köprüyü, denizleri aşacak gemiyi sağlar. Ancak, evler sağlam olduğu kadar sevimli ve estetik, elbiseler soğuğu geçirmediği kadar güzel tasarımlı, gemiler limandan limana giden sağlam deniz taşıtları olduğu kadar göğe karşı ince zarif ok gibi olmalılar. Kısaca zanaat faydaya, sanat güzel ve estetik olmaya dayanır.

Şimdi bir bakalım; birçok okulumuzun, hastanelerin vs. binalarımızın, müstakil ev ve yığınla sivil yaşam alanının mimari planlarını ve şekillerini gözünüzün önüne getirelim? Ciddi bütçelerle imar edilen bu yapıların çoğunluğu yalnızca ilaç kutularını kiskandıracak kadar güzeller! Yani oldukça sıradan ve estetik yönden zayıflar! Basit tasarım usullerini sonuna kadar zorlamış ‘ucube görünümlü mimari eserler’ her yanı adeta zapdetmiş gibiler!

Günümüzde özellikle Batılılar; “Converse-Nike- Adidas-Alfa Romeo- Mercedes (ve daha yığınla...) gibi markaların alt yapısını XVI. asırdaki Rönesans kültürüne-birikimine borçlu olduklarını gizlemezler. Bilakis bu muazzam marka birikiminin o zamanlarda atılan temellerle oluştuğunu iftiharla anlatırlar. Peki, soruyorum; bizler Sinan’ın kubbelerinin üstüne ne ekledik? 1500’lü yıllarda dünyanın en görkemli şehircilik örneğini sunan Süleymaniye semtini dahi bugün ne hale çevirdik! Bırakın 400 sene

³⁷⁴ Öğretmen, Samsun, mhsnckr55@hotmail.com

evvelini 1950’lerde dahi şirin bir şehir planı olduğunu eski fotoğraf ve siyah beyaz sinema filmlerinde górdüğümüz o aziz İstanbul’umuzu yarım asırda gecekondulardan oluşın bir “dilenci tasına” çevirdik.”Herkes günümüz dünyasında bir sanat ve teknoloji unsuruyla tanınır ve markalaşırken biz bu önemli yarışta sanırım epeyce geride kaldık!

Anahtar Kelimeler: Art, technology, architecturei

7-10 YAŞ ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MASAL ANLATIMININ ÖNEMİ

Sevil Pekdemir Baylan³⁷⁵, Filiz Özkaya³⁷⁶,

ÖZET

Çocukluk; her insanın yetişkinlikten önceki içinde bulunduğu dönemi kapsar. Bu dönem insan hayatının, insanın hayata bakış açısının ve kişiliğinin oluşumunda en önemli dönemdir. Bu dönemdeki yaşantıların niteliği, çocuğun ruhsal ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, çocuğun dilsel, fiziksel, ruhsal, ahlaki ve zihinsel gelişimini olumlu yönde tamamlaması onun ileride kendini gerçekleştirmeyi başarmış bir birey olarak toplumda yer almasını sağlayacaktır. Kitle iletişim araçlarının yaygınlığı, küreselleşme ve sosyal gereksinimler insanı toplumdan uzaklaştırıp değerlerinden ve kültüründen kopuk bireyler meydana getirmektedir. Toplumdaki bu aksaklığın düzeltilebilmesi için halk edebiyatı ürünlerinin; kültürel değerlerin aktarımı, toplumsal düzenin sağlanması ve halk eğitimi konularındaki işlevleri canlandırılmalıdır. Bu bağlamda masalların önemi; kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya olan kültürel öğelerin aktarımında, bireyi geleceğe hazırlamada ve ana dil eğitiminde yadsınamaz. İlkokulun ilk yılındaki çocuklar bilişsel açıdan işlem öncesi ve somut işlemler döneminde olduklarından bu dönemdeki çocuklar için kelime hazinelerini artıracak, dil ve konuşma becerilerini geliştirecek etkinlikler önem arz etmektedir. Masallar öğrenci eğitiminde masal; düş gücünün gelişmesine, düşünce ufkunun açılmasına yardımcı olur. Öğrencinin kelime dağarcığını zenginleştirir ve öğrencilerin kavramları öğrenmelerini hızlandırır. Masallar, öğrencide merak duygusunu uyandırır, öğrencinin neden-sonuç ilişkisi kurma becerisini artırır. Öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri kavramasına, bu güçlüklerle çözüm bulmasına yardım eder. Öğrencinin kişiliğini geliştirir. Bu çalışmada ilkokul 2.sınıf seviyesinde 22 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden 13 tanesi kız öğrencidir. Bu çalışmada öğrenciler takımlar halinde öğretmenlerinin rehberliğinde ve ebeveynlerinin desteği ile çalışmalar yaptılar. Bu çalışma 6 ay sürmüştür. Çalışma sonucunda her öğrenci Türk ve Dünya Klasiklerinden seçilmiş 15 kitap okumuş ve 10 adet masalı da diğer takım arkadaşlarına anlatmıştır. Bu çalışmalarda öncelikli olarak öğrencilere sosyal medya okuryazarlığı kazandırılarak platformlar üzerinden masal anlatımı ve dinletimi gerçekleştirildi. Bu çalışmanın amaçlarından biri de Web 2 Tool araçlarının kullanımının öğrenilmesidir. Çalışma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun Web 2 Tool araçlarını ebeveynlerinin de desteği ile kullanabildiği görüldü. Platform üzerinden masal yazma oyunu oynandı. Her öğrencinin bir önceki öğrencinin kendi hayalinde üreterek başlattığı masalı bıraktığı yerden devam ettirerek masal tamamlayabildiği görüldü. Bu çalışmanın çıktıları genelde sosyal medya ortamında yayınladığı için öğrencilere avatar oluşturma öğretili. Avatarları ile öğrenciler yaptıkları çalışmaları Padlet üzerinden resim ve video şeklinde paylaşmayı ebeveyn ve öğretmenlerinin desteği ile öğrendiler. Çalışma çıktılarının öğrenciler, öğretmenler ve veliler tarafından değerlendirilmesi için ayrı ayrı anket formları hazırlanmış ve anketler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada elde edilen ebeveyn verilerinin analizi sonucunda çocukların kelime dağarcıklarının gelişerek kendilerini daha iyi ifade ederek özgüvenlerinin arttığının belirlendiği görülmüştür. Öğretmen anket değerlendirmesinde projeye katılan öğrencilerin katılmayan öğrencilere göre algılarının daha hızlı geliştiği, alıcı- ifade edici dilin geliştiği ve dinleme becerilerinin arttığı saptanmıştır. Öğrenci anket değerlendirmesine göre

³⁷⁵ Öğretmen, Alikahya İlkokulu / Kocaeli, sevilpekdemir@hotmail.com

³⁷⁶ Öğretmen, Kandıra Halk Eğitim Merkezi / Kocaeli, fyankin@hotmail.com

proje katılım memmuniyeti %100 olduğu görölmüştür. Başka bir projeye katılma isteme oranının %90 olduğu görölmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin unutulmaya yüz tutmuş olan masal anlatma ve dinleme becerilerini kazandığı görölmüştür.

Anahtar Kelimeler: e-Twinning, masal, hikaye, web tools 2, okuma

ÖZET

Bu çalışma, Gaziantep'te pilot uygulama olarak üç eğitim öğretim yılı boyunca sekizinci sınıf öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen mesleki eğilim belirleme çalışmalarının önemini ve etkilerini detaylı bir şekilde incelemektedir. Araştırma, öğrencilerin ve velilerin tutumlarını, görüşlerini ve deneyimlerini dikkate alarak, mesleki eğilim belirleme çalışmalarının öğrencilerin hem kendilerine uygun bir liseye yönelmelerine hem de doğru meslek seçimleri yapmalarına nasıl katkı sağladığını ortaya koymuştur. Özellikle öğrencilerden ve velilerden alınan olumlu geri bildirimler, bu tür çalışmaların eğitim sistemimizde yaygınlaştırılması gerektiğini açıkça göstermektedir. Bu bulgular, mesleki eğilim belirleme çalışmalarının öğrencilerin gelecekteki eğitim ve kariyer yolculuklarında ne kadar kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır.

Mesleki eğilim belirleme çalışmaları, öğrencilerin yeteneklerini, ilgi alanlarını, kişilik özelliklerini ve gelecekteki hedeflerini dikkate alarak onlara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu süreçte, öğrencilerin kendi potansiyellerini keşfetmeleri ve bu doğrultuda bilinçli kararlar almaları sağlanmaktadır. Örneğin, bir öğrencinin matematik ve fen alanlarına olan yatkınlığı tespit edildiğinde, bu öğrencinin fen liselerine veya mesleki teknik liselere yönlendirilmesi, hem eğitim hayatında hem de gelecekteki kariyerinde daha başarılı olmasına yardımcı olabilir. Benzer şekilde, sanat veya sosyal bilimlere ilgi duyan öğrenciler de bu alanlarda kendilerini geliştirebilecekleri okullara yönlendirilebilir. Bu tür bir yönlendirme, öğrencilerin sadece akademik başarılarını değil, aynı zamanda kişisel gelişimlerini ve mutluluklarını da artırmaktadır.

Bu çalışmanın sonuçları, mesleki eğilim belirleme çalışmalarının öğrencilerin gelecekteki eğitim ve kariyer yolculuklarında ne kadar kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Öğrenciler, bu tür çalışmalar sayesinde kendi ilgi ve yeteneklerine uygun bir liseye devam edebilmekte ve böylece hem eğitim hayatlarında hem de meslek seçimlerinde daha mutlu ve başarılı olabilmektedir. Ayrıca, velilerin de bu sürece dahil edilmesi, ailelerin çocuklarının geleceği hakkında daha bilinçli kararlar almalarına yardımcı olmaktadır. Veliler, çocuklarının yeteneklerini ve ilgi alanlarını daha iyi anlayarak, onları destekleyecek doğru adımları atabilmektedir. Bu durum, öğrencilerin kendilerine uygun bir eğitim yolunu seçmelerine ve gelecekte daha tatmin edici bir kariyere sahip olmalarına katkıda bulunmaktadır.

Hazırlanan bu bildiri, ülkemizde mesleki eğilim belirleme çalışmalarının gerekliliğini vurgulayarak, bu tür çalışmaların eğitim sistemimizde daha geniş bir şekilde uygulanması ve desteklenmesi gerektiğini savunmaktadır. Özellikle ortaokul döneminde başlayan bu süreç, öğrencilerin gelecekteki eğitim ve kariyer hedeflerini şekillendirmede büyük bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, mesleki eğilim belirleme çalışmalarının yaygınlaştırılması ve bu alanda daha fazla kaynak ayrılması, eğitim sistemimizin daha etkili ve verimli hale gelmesine önemli bir katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bu çalışmaların öğretmenler, rehberlik uzmanları ve veliler arasında iş birliği içerisinde yürütülmesi, sürecin daha başarılı olmasını sağlayacaktır.

³⁷⁷ Öğretmen, Gaziantep, halilpolat2001@gmail.com

Sonuç olarak, mesleki eğilim belirleme çalışmaları, öğrencilerin kendi potansiyellerini keşfetmelerine, ilgi alanlarına uygun bir eğitim yolunu seçmelerine ve gelecekte daha mutlu ve başarılı bir kariyere sahip olmalarına yardımcı olmaktadır. Bu tür çalışmaların yaygınlaştırılması, sadece öğrenciler için değil, aynı zamanda eğitim sistemimizin genel verimliliği ve etkinliği açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle, bu alanda yapılacak yatırımlar ve atılacak adımlar, ülkemizin eğitim ve kariyer rehberliği alanında daha ileri bir seviyeye ulaşmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meslek, Eğilim, Rehberlik

TOPLUMSAL HAREKETLERDE SOSYAL MEDYA BAĞLAMINDA DİJİTAL AKTİVİZM ÜZERİNE BİR ANALİZ

Sevgi Göktaş³⁷⁸, Seçil Yar³⁷⁹, İlkay Uysal³⁸⁰, Mine Bunsuz³⁸¹, Müge Tüzemen Tüğsüz³⁸²,

ÖZET

Toplumsal hareketler siyasi ve toplumsal sorunlara karşı bireyin katılımını sağlayarak rahatsızlıklarını dile getirme çabasıdır. Günümüzde artık temsili demokrasinin yerini sosyal ağlar aracılığıyla katılımcı demokrasiye bırakmaya başladığı görülmektedir. Online ya da sanal topluluk olarak adlandırabileceğimiz siber alanda topluluklar genellikle sosyal medya platformlarında örgütlenmektedir. Böylelikle topluluklar küresel olarak seslerini duyurabilmektedir. Bu anlamda kullanabileceğimiz kavram ‘dijital aktivizm’dir. Dijital aktivizmin amacı dijital teknoloji araçlarını kullanarak toplumu ve politikayı değiştirme olarak da algılayabiliriz (Joyce, 2010: s.7).

Sosyal hareketler ve protestolar artık medya için sıradan bir durum haline gelmiştir. Bu yaklaşımının diğer bir sebebi de yeni medya sayesinde organizasyonun kolayca dijital olarak sağlanmasıdır. En önemli iletişim noktalarından biri de temsili yet yaratabilme ve olayları duyurmadaki yeteneğidir. Yeni medyadan yararlanma konusunu, Morozov, ‘Aktivizm ve Yeni Medya’ çalışmasında sekiz ana başlıkta betimlemiştir.

Bilgeye ulaşabilme, Kamuoyu farkındalığı yaratma, Verileri analiz etme kolaylığı, Birebir temas sağlama, ilgili kişiler politikacı bile olsa, Yeni kişilere ulaşma, Toplanmalarda mobilizasyon ile iletişim kolaylığı, Yenilikler üretebilme, Bilgi değişim ve yayılım hızlılığı (Morozov, 2007).

Marcos Sivitanides’in görüşüne göre dijital aktivizm üç farklı yaklaşımdan meydana gelmektedir.

İyimserler

Kötümserler

Tutarlılar

İlk madde de bahsedilen iyimserlerin savunmasına göre, dijital dünya sayesinde insanların hızlı bir şekilde toplanması, dijital aktivizmin sağlanması ile toplum genelinde güç dağılımı daha dengeli olarak sağlanabilir.

Dijital aktivist hareketler denizyıldızı gibi sosyal medya ve yeni iletişim teknolojilerine bağlı olarak ilerleyen iletişim metotları ile spesifik bir lidere gerek duymadan hayatta kalabilir ve faaliyetlerini sürdürebilirler. Açılan hesaplar, yönlendirici bloglar, merkezi bir sisteme gerek duymadan liderlik yapabilir duruma gelebilmektedir (Akt. Ertem ve Uçkan, 2011: s.37). Artık, belirli bir konu hakkında aynı görüşe sahip kişiler küresel çerçevede bile birbirlerini bulup, iletişimi sağlayarak örgütlenme meydana getirerek küresel boyuta taşınabilmektedir.

³⁷⁸ Öğretmen, İzmir, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

³⁷⁹ Öğretmen, İzmir, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, 1secilyar@gmail.com

³⁸⁰ Öğretmen, İzmir Atatürk Lisesi, silarda@gmail.com

³⁸¹ Öğretmen, Burhaniye Hacı Mustafa Müdüroğlu Ortaokulu, minebunsuz@gmail.com

³⁸² Öğretmen, İzmir, Konak Şehit Ömer Halisdemir Bilim Ve Sanat Merkezi, mugetuzemen14@gmail.com

Bu perspektiften 21. yy'da değişen kitle iletişim aracı ve sosyal medya devrimiyle evrimleşen aktivizm hareketlerini incelediğimiz çalışmamızın amacı; nitel araştırma yöntemlerinden süreç analiz yöntemi ile incelediğimiz dijital aktivizm hakkında fikirlerin ve normların dijital ortamda yayılma yollarını tarihsel gelişimi içerisinde analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Aktivizm, Dijital Aktivizm, Sosyal Medya

KÜLTÜRÜMLE ZENGİNİM ETWINNING PROJEMİZ

Nurcan Çalışkan³⁸³, Ramazan Çırakoğlu³⁸⁴, Zeynep Kıvrak³⁸⁵,

ÖZET

Proje, farklı ülkelerden gelen öğrenciler arasında kültürel değişim ve anlayışı teşvik etmeyi amaçlar. Öğrenciler, kendi kültürlerini paylaşırken diğer kültürleri öğrenir ve saygı duyarlar. Proje, öğrencilerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanarak iletişim kurmalarını ve işbirliği yapmalarını teşvik eder. Bu, öğrencilerin dijital becerilerini geliştirir. Ayrıca öğrencilere kendi kültürel miraslarını tanıma ve koruma fırsatı sunar. Kültürümüzü yakından tanıyarak, başka kültürleri de bilip, hoş görü bilinci gelişip, sosyal ve duygusal zekanın da gelişimine katkı sunulacaktır. Aynı zamanda, diğer kültürlerin mirasını da öğrenmelerini sağlar. Farklı iller ve ülkelerdeki öğrenciler ile kültür aktarımı, kültürel miras paylaşımı, sevgi, iletişim, empati, hoşgörü kavramlarının da kazandırılması önemsenmektedir. Kardeş ülke Can Azerbaycan ile bu projedeki etkileşim sayesinde bağlarımızın güçlenmesi beklediğimiz hedefler arasındadır.

Farklı öğrenme metotları ile öğrenci bilişsel gelişimini güçlendirmek,

Empati duygusunu geliştirmek,

Öğrencilerin hayal dünyalarını geliştirmek,

Kültürümüzü yakından tanımak,

Başka kültürleri de tanımak

Çocukların olaylara farklı bakış açısı ile bakabilmesini sağlamak,

Kültürel miraslarımız ile değerlerimizi aktarabilmek,

Çok yönlü düşünebilmek,

Stratejik düşünebilmek,

Eleştirel düşünebilmek,

Sebe-sonuç ilişkisini doğru kurabilmek,

Planlı hareket etme yetisi kazanmak,

Hızlı düşünmek ve karar vermek,

İşbirliği yapabilmek,

Kültürel mirasımızı yakından tanımak,

Kültürler arası etkileşim sağlamak,

Durumlar karşısında farklı çözüm yolları bulmak,

³⁸³ Öğretmen, Sungurlu BİLSEM, Çorum, nurcancaliskan1906@gmail.com

³⁸⁴ Öğretmen, Sungurlu BİLSEM, Çorum, ramazancirakoglu19@gmail.com

³⁸⁵ Öğretmen, Miralay Halit Bey İlkokulu Kastamonu, zeynepkivrak997@gmail.com

Stratejileri geliştirebilmek,

Ekip çalışmasına yatkınlığın artmasını sağlamak,

Sosyal zekanın gelişmesine katkı sağlamak,

Değerlerimize ait bilinç geliştirebilmek,

Farklı değerlere saygı duymak,

Projemize 2023 Ekim ayında başlayıp 2024 Mayıs ayı başında bitireceğiz. Öğrenci gruplarımızı kuracağız. Öğrencilerimiz ve tüm ortaklar projede bir sorumluluk alacaktır. İletişim için Twinspace Platformu kullanılacaktır.

Beklenen Sonuçlar

Çok yönlü düşünebilme

Stratejik düşünebilme

Eleştirel düşünebilme

Sebep-sonuç ilişkisini doğru kurabilme

Planlı hareket etme yetisi

Hızlı düşünme ve karar verme

İşbirliği yapabilme

Kültürel mirasımızı yakından tanıma

Kültürler arası etkileşim sağlama

Durumlar karşısında farklı çözüm yolları

Stratejileri geliştirebilme

Ekip çalışmasına yatkınlığın artması

Sosyal zekanın gelişmesi

Değerlerimize ait bilinç geliştirebilme

Farklı değerlere saygı duyma

Empati kurabilme

Projemizin sonunda öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin kültürel mirasımızı yakından tanıyıp, kültürler arası etkileşim içinde bulunacaktır. yöntem olarak kullanmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, kültürel miras, etkileşim

KUANTUM OYUNLAR VE BAĞIMLILIK ATÖLYESİ

Ercan Uçak³⁸⁶, Gamze Ceyhan Uçak³⁸⁷,

ÖZET

Kuantum oyun, drama, bilinçaltı ve bağımlılık temaları, kişisel gelişim ve dönüşüm amacıyla bir araya getirilen oldukça ilginç bir atölye formatı oluşturuyor. Bu tür bir atölye, katılımcılara aşağıdaki konularda yardımcı olabilir:

Kuantum Oyun: Bu kavram genellikle, yaşamın karmaşık yapısını ve olasılıklarını keşfetmek için kullanılan bir metafor veya teknik olarak kullanılır. Oyunlar, katılımcıların başkalarıyla etkileşimleri aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine ve yeni bakış açıları geliştirmelerine olanak tanır.

Drama: Drama çıkış noktası olarak hem eğlenceli hem de eğitici bir yol sunar. Katılımcılar karakterler aracılığıyla duygusal deneyimlerini keşfedebilir ve gerçek hayatta karşılaştıkları durumlara farklı açılardan bakabilirler.

Bilinçaltı: Bilinçaltı çalışmaları, katılımcıların içsel inançlarını ve duygusal blokajlarını anlamalarına yardımcı olabilir. Bilinçaltını keşfetmek, kişinin kendisiyle barışık olmasına ve daha sağlıklı seçimler yapmasına olanak tanır.

Bağımlılık: Bağımlılık teması, katılımcıların bu konuyla ilgili farkındalığını artırmaya ve bağımlılık döngülerinden kurtulmalarına yardımcı olmayı amaçlar. Atölyede, bağımlılıkların kökenleri ve sürdürdükleri etkiler üzerinde durulabilir.

Oyun Terapisi: Özellikle çocuklar için etkili olan oyun terapisi, duygu ve düşünceleri oyun yolu ile ifade etme fırsatı sunar. Bu süreç, rahat bir ortamda bireylerin yaşadıkları sorunları ele almasına yardımcı olabilir.

Kuantum oyun, drama, bilinçaltı ve bağımlılık atölyesi ile oyun terapisi bireylere birçok farklı şekilde fayda sağlayabilir. İşte bu yaklaşımların sağladığı bazı önemli yararlar:

1. Duygusal İfade ve İşleme

Kuantum Oyun ve Drama: Bu teknikler, bireylerin duygularını daha iyi ifade etmelerine ve işlemelerine yardımcı olur. Rol yapma ve yaratıcı ifade, bireylerin içsel çatışmalarını keşfetmeleri için bir alan sunar. **Oyun Terapisi:** Oyun, çocuklar ve yetişkinler için duygularını ifade etmenin doğal bir yoludur. Terapide kullanılan oyunlar, bireylerin yaşadıkları deneyimleri anlamalarına yardımcı olabilir.

2. Bağlantı ve Empati

Drama Çalışmaları: Bireyler birbirleriyle etkileşime geçtiğinde, farklı bakış açılarını anlamak için empati geliştirme fırsatı bulurlar.

Kuantum Oyun: Bu tür oyunlar, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmelerine ve başkalarıyla daha derin bağlantılar kurmalarına yardımcı olabilir.

³⁸⁶ Öğretmen, Ordu, albatros7652@gmail.com

³⁸⁷ Öğretmen, Ordu, gamzeceyhan35@hotmail.com

3. Bilinçaltı Farkındalığı

Bilinçaltı Atölyeleri: Bireyler, bilinçaltı mesajlarını keşfederek kendilerini daha iyi anlayabilir. Bu, kişisel gelişim için önemli bir adımdır.

Duygusal Yaraların İyileşmesi: Bireylerin bilinçaltındaki olumsuz kalıpları tanımalarına ve bunlarla başa çıkma yolları bulmalarına yardımcı olur.

4. Bağımlılıkla Mücadele

Bağımlılık Atölyeleri: Bu tür atölyeler, bağımlılık yapan davranışların ve düşünce kalıplarının öğretilmesiyle bireylerin bu durumla başa çıkma becerilerini artırabilir.

Destek Grupları: Drama ve oyun terapisi, katılımcılara benzer deneyimleri paylaşan kişilerle etkileşim kurma fırsatı sunarak destek hissini güçlendirir.

5. Kişisel Gelişim ve Farkındalık

Bu tür atölyeler, bireylerin kendilerini keşfetmelerini, potansiyellerini ortaya çıkarmalarını ve kişisel hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırır.

Zihinsel Sağlık: Stres, kaygı ve depresyon gibi durumların yönetilmesine yardımcı olabilir.

Bu tür bir atölye, katılımcıların duygu ve düşüncelerini daha iyi anlamalarına, kendilerine olan güvenlerini artırmalarına ve topluluk içinde destek bulmalarına yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kuantum, Oyun, Bağımlılık

İYİLİK SEVGİ VE MUTLULUK AVCILARI

Gamze Ceyhan Uçak³⁸⁸, Ercan Uçak³⁸⁹,

ÖZET

İyilik, sevgi ve mutluluk temalı çocuk hikayeleri, Türkçe öğretiminin yanı sıra öğrencilerin kişisel gelişimlerine de büyük katkı sağlar. Bu tür hikayeler, çocukların ahlaki değerler edinmelerine yardımcı olur. İyilik kavramını benimsemek, çocuklara başkalarına yardım etmenin ve empati kurmanın önemini öğretirken, sevgi teması da aile bağlarının ve arkadaşlığın değerini vurgular. Mutluluk ise pozitif düşünceyi teşvik eder ve hayata olumlu bir perspektiften bakmayı öğretir. Türkçe öğretiminde, bu hikayeler dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Öğrenciler, okuma ve dinleme etkinlikleriyle yeni kelimeler öğrenir, cümle yapılarını kavrar ve kelime dağarcıklarını genişletir. Hikayelerin duygusal derinliği, öğrencilerin karakterleri anlamalarına ve metin analizi yapmalarına olanak tanır. Aynı zamanda, olay örgüsü, ana fikir ve tema gibi edebi unsurları anlamalarını kolaylaştırır. Bu tür hikayeler, sınıf içinde tartışma ortamı yaratır. Öğrenciler, hikayelerdeki karakterlerin davranışlarını değerlendirebilir, olayları yorumlayabilir ve kendi düşüncelerini paylaşabilir. Bu da onların eleştirel düşünme becerilerini geliştirir. Ayrıca, grup çalışmaları ve yaratıcı yazma etkinlikleriyle, çocukların sosyal etkileşimlerini artırır ve iş birliği duygusunu pekiştirir. Sonuç olarak, iyilik, sevgi ve mutluluk odaklı çocuk hikayeleri, Türkçe öğretiminin yanı sıra öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine önemli katkılarda bulunur. Bu temalar, çocuklara yalnızca dil ve edebiyat becerileri kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda onları daha duyarlı ve empatili bireyler olmaya teşvik eder. İyilik, sevgi ve mutluluk temalı çocuk hikâyeleri, Türkçe öğretime ve öğrencilerine birçok açıdan katkı sağlar. İşte bu katkılardan bazıları: Dil Gelişimi: Hikâyeler, zengin kelime dağarcığı ve dil yapıları sunarak çocukların Türkçe dil becerilerini geliştirmesine yardımcı olur. Yeni kelimeler ve ifadeler öğrenmeleri için bir fırsat sunar. Okuma Becerileri: Çocukların okuma alışkanlıklarını pekiştirmek için eğlenceli ve ilgi çekici hikâyeler ideal bir araçtır. Bu tür hikâyeler, beyinlerini aktif olarak kullanmalarına ve anlamayı geliştirmelerine katkı sağlar. Değerler Eğitimi: İyilik, sevgi ve mutluluk gibi olumlu temalar, çocuklara bu değerlerin önemini öğretir. Hikâyelerde karşılaşılan olumlu karakterler ve durumlar, çocukların empati kurmasını ve bu değerleri günlük yaşamlarına entegre etmelerini teşvik eder. Eleştirel Düşünme: Hikâyeler, çocukların olayları ve karakterleri analiz etmelerine olanak tanır. Karakterlerin kararları ve sonuçları üzerinde düşünmeleri, eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilir. Hayal Gücü ve Yaratıcılık: Bu tür hikâyeler, çocukların hayal gücünü besler. Onları farklı dünyalara götürürken, yaratıcı düşünceleri tetikler ve kendi hikâyelerini yazma veya anlatma isteği uyandırır. Duygusal Gelişim: İyilik ve mutluluk temaları, çocukların duygusal zeka gelişimlerine katkı sağlar. Karakterlerin yaşadığı duygusal durumlar üzerinden empati kurarak, kendilerini ifade etme ve duygusal deneyimlerini anlama konusunda ilerleme kaydedebilirler. Sosyal Beceri Gelişimi: Hikâyelerdeki etkileşimler, çocuklara sosyal durumları anlamalarına ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Arkadaşlık, paylaşma ve iş birliği gibi değerleri pekiştirir.

Anahtar Kelimeler: İyilik, Sevgi, Mutluluk, Hikaye

³⁸⁸ Öğretmen, Ordu, gamzeceyhan35@hotmail.com

³⁸⁹ Öğretmen, Ordu, albatros7652@gmail.com

TÜRKİYE VE KIRGIZİSTAN AÇIK HAVA GELENEKSEL OYUNLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: KAPSAMLI İNCELEMESİ

Barçınay Çıfci³⁹⁰,

ÖZET

Oyun, çocukların fiziksel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin vazgeçilmezidir. Özellikle açık hava ve geleneksel oyunlar, insanların doğayla etkileşimini artırarak çevre bilincini, kültürel kimliği ve sosyal becerileri kazanmalarını sağlar. Bu bildiride, Kırgızistan ve Türkiye'deki açık hava geleneksel çocuk olarak yaygınlaştırılması ve her iki ülkenin oyun çeşitliliğindeki farklılıklar ve farklılıkların analiz edilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, doğa oyunlarının yeniden şekillendirilmesi, her iki ülkenin deneyimlerinden yararlanarak insanların gelişmesinin modellenmesi.

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden belge tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Dokümanı koruma, mevcut yazılı ve dijital özgürlüğün sistematik bir şekilde incelenmesi ve analiz edilmesinin dayandığı bir yöntemdir. Bu yöntem, özellikle kültürel ve tarihsel konuların incelenmesinde etkili bir araç olarak kabul edilmektedir. Çalışmada, Türkiye ve Kırgızistan'daki geleneksel açık hava çocuk oyunlarının karşılaştırmalı analizi yapılmıştır.

Çalışmanın temel veri kaynakları şu şekildedir:

Türkiye Kaynakları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2023-2024 eğitim-öğretim yılı için temel eğitim müfredatına önerilen "Türkiye Yüz Yılı Yüz Yüze 100 Çocuk Oyunları" eki. Bu kaynak, Türkiye'nin geleneksel çocuk oyunlarını özetle bir şekilde ele almakta ve bu oyunların eğitim müfredatına entegrasyonunu hedeflemektedir.

Kırgızistan Kaynakları: Kırgızistan Bilimler Akademisi'nin el yazmalı çalışmalarında yer alan Kırgız geleneksel açık hava oyunlarına ilişkin belgeler. Bu kaynaklar, Kırgız kültürünün derinliklerini yansıtan ve nesilden nesile aktarılan oyunların orijinal hallerini içermektedir.

Veri analizi sürecinde, her iki ülkenin geleneksel oyunları kategorik olarak incelenmiştir. Kategoriler şu şekilde belirlenmiştir:

Oyun Araçları ve Malzemeler: Oyunlarda kullanılan doğal ve yapay malzemelerin analizi.

Doğayla Etkileşim: Oyunların doğal çevreyle olan ilişkisi ve çocukların doğa bilincini geliştirme yöntemleri.

Kültürel Anlam ve Miras: Oyunların kültürel kimlik, değerler ve toplumsal uyum açısından taşıdığı anlam.

Fiziksel, Bilişsel ve Sosyal Gelişim: Oyunların çocukların gelişim alanlarına olan katkıları.

Modern Yaşamın Etkileri: Geleneksel oyunların modern yaşam tarzı ve teknolojik gelişmeler karşısındaki durumu.

³⁹⁰ Kocaeli, barcinay@gmail.com

Bu alışma, Türkiye ve Kırgızistan'daki geleneksel açık hava oyunlarının kültürel ve eğitsel boyutlarını karşılaştırmalı olarak inceleyerek, her iki ülkenin deneyimlerinden yararlanmayı hedeflemektedir. Özellikle doğa temelli oyunların çocukların gelişimindeki rolüne dikkat çekilerek, modern yaşamın getirdiği olumsuz etkilerin nasıl aşılabileceği konusunda öneriler sunulmaktadır.

Çalışmanın önemli bir katkısı da, geleneksel oyunların eğitim müfredatlarına entegrasyonu konusunda yol gösterici olmasıdır. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'nın "100 ocuk Oyunu" projesi, bu anlamda önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bu tür projelerin sürdürülebilir olması için, oyunların kültürel mirasın bir parçası olarak korunması ve gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: oyun, kültür, doğa, gelenek,

ÖĞRENCİ LİDERLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI

Canan Kalkan Çelik³⁹¹, Ferudun Sezgin³⁹²,

ÖZET

Eğitim kurumlarında değişen liderlik anlayışıyla birlikte etkili bir liderlik için tüm paydaşların rolü önemli görülmekte ve okullarda okul yöneticilerinin yanı sıra öğretmenler ve öğrencilerin de liderlik rolü üstlenmeleri beklenmektedir (Holquist, Mitra, Corner, Wright, 2023). Bu kapsamda, eğitim yönetimi alanında gerçekleştirilen güncel çalışmalar, öğrenci sesine önem vermekte ve öğrenci liderliğini teşvik etmektedir. Öğrencilerin Dünya’da yaşanan değişimlere uyum sağlayabilmeleri, toplumsal konularda sorumluluk üstlenmeleri, karşılaşacakları sorunlara yaratıcı çözümler üretebilmeleri için liderlik özelliklerine sahip olmaları gerekmektedir. Eğitim kurumlarında öğrenci liderliğine önem verilmesi ve öğrencilerin liderlik becerilerini geliştirecek uygulamalara müfredatta yer verilmesi birçok açıdan önemli görülmektedir. Türkiye’de son yıllarda öğrenci liderliği teşvik edilmekte ve konuyla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada öğrenci liderliği ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların nitel bulgularını yorumlamak, değerlendirmek, benzer ve farklı yönlerini tespit etmek ve yeni çıkarımlarda bulunmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla “Türkiye’de öğrenci liderliği alanında yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu çalışmada, Türkiye’de öğrenci liderliği ile ilgili yapılan nitel çalışmaların bulgularını değerlendirme ve yeni çıkarımlarda bulunmaya fırsat sağlayan meta sentez araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Google Akademik, YÖKTEZ (Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi), EBSCOhost, TUBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşerî Bilimler ve Dergipark veri tabanında yer alan tez ve makaleler oluşturmaktadır. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğrenci liderliği ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmalar belirli kriterlere göre değerlendirilmiş ve 9 çalışma (5 makale, 4 tez) araştırmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmalar içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrenci liderliği ile ilgili çalışmalar; ‘Liderlik Kavramına Yaklaşımlar’, ‘Öğrencilerin Liderlik Özellikleri’, ‘Öğrencilerin Liderlik Stilleri’ ve ‘Öğrenci Liderlik Eğitimleri’ olmak üzere dört temada ele alınmıştır. Öğrencilerin liderlik kavramına geleneksel ve çağdaş olarak iki farklı bakış açısına göre yaklaşmaktadır. Öğrenci liderlerin bireysel, sosyal ve davranışsal olarak ortak bazı özelliklere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin, demokratik, serbest bırakıcı ve vizyoner liderlik stillerine sahip oldukları belirlenmiştir. Son olarak öğrenci liderliği eğitimleri etkili olan yönleri, eksiklikleri ve alınabilecek önlemler konusunda öneriler kategorileri ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, eğitimcilere, okul yöneticilerine ve politika yapıcılara öğrenci liderliğinin eğitim kurumlarında geliştirilmesi, liderlik eğitimlerinin uygulanması ve bu eğitimlerin öğrenci yaş, ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: liderlik, öğrenci liderliği

³⁹¹ Öğretmen, MEB, celik.canann@gmail.com

³⁹² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ferudunsezgin@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, İngilizce dil öğretiminde kelime öğrenimini kolaylaştırmak ve öğrencilerin motivasyonunu artırmak amacıyla fıkraların kullanımını incelemektedir. Dil öğreniminde kelime bilgisi, iletişim becerilerinin temelini oluşturur; ancak geleneksel yöntemler, öğrencilerin kelimeleri kalıcı olarak öğrenmelerini sağlamada yetersiz kalabilmektedir. Bu nedenle, bu araştırma, fıkraların eğlenceli ve bağlamsal öğrenme ortamı sağlayarak kelime öğretiminde etkili bir araç olabileceğini savunur. Bu çalışmada, fıkraların kelime öğretiminde nasıl kullanılabileceği, öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmede nasıl bir rol oynayabileceği ve bu yöntemin öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu nasıl artırabileceği incelenmiştir. Bu çalışmada, karma desen (nitel ve nicel ölçme araçlarının birlikte kullanıldığı) tercih edilmiştir. Araştırma, orta düzey İngilizce bilgisine sahip otuz öğrenciden oluşan bir grupta gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, belirli bir süre boyunca fıkralar üzerinden kelime öğrenimi gerçekleştirmiş ve bu süreçte hem nicel hem de nitel veriler toplanmıştır. Nicel veriler, ön test ve son testler aracılığıyla öğrencilerin kelime dağarcığındaki gelişimi ölçmek için kullanılmıştır. Nitel veriler ise öğrencilerle yapılan görüşmeler ve anketler yoluyla motivasyon, derse ilgi ve öğrenme sürecine ilişkin algılarını anlamak amacıyla toplanmıştır. Fıkralar, özellikle kelimelerin uzun süreli hafızada kalmasını kolaylaştırmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, fıkraların öğrenme sürecini daha keyifli hale getirdiği ve stresi azalttığı belirtilmiştir. Bu bulgular, dil öğretiminde yaratıcı ve öğrenci merkezli yaklaşımların önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, fıkraların İngilizce kelime öğretiminde etkili bir yöntem olarak kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Fıkralar, öğrencilerin kelime öğrenme sürecini eğlenceli hale getirirken, aynı zamanda bağlamsal öğrenmeyi destekleyerek kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır. Fıkralar üzerinden kelime öğrenen öğrenciler, geleneksel yöntemlerle öğrenenlere kıyasla daha fazla kelimeyi hatırlamış ve bu kelimeleri doğru bağlamlarda kullanabilmiştir. Özellikle mizahi öğelerin kelimelerin akılda kalıcılığını artırdığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, öğrenciler bu yöntemin diğer dil becerilerini (okuma, dinleme, konuşma) geliştirmede de yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak, fıkraların İngilizce kelime öğretiminde etkili bir araç olduğu ve öğrencilerin hem kelime dağarcığını geliştirdiği hem de motivasyonlarını arttırdığı ortaya çıkmıştır. Bu yöntemin genç öğrenciler ve öğretmenler için de kelime öğretim yöntemi olarak kullanışlı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi, Kelime Öğretimi, Fıkra

³⁹³ Öğretmen, Samsun, e.esinist@gmail.com

İSTASYON ÇALIŞMALARI

Hayriye Aygen Kurban³⁹⁴, Tuğba Baş³⁹⁵,

ÖZET

İstasyon çalışmasıyla farklı öğrenme ortamları oluşturulması sağlanarak kalıcı öğrenmenin desteklenmesi.

1. Fonolojik farkındalıkların artırılması ve okuma yazmaya hazırlık çalışması yapmak
2. Farklı arkadaş gruplarıyla sosyal becerileri desteklemek
3. Küçük kas ve parmal gelişimini desteklemek
4. Gözlem ve deney yoluyla farkındalık sağlamak ve neden sonuç ilişkisi kurmak
5. Problem çözme becerilerinin artırılması

Yöntem olarak: Deneme Yanılma, Yaparak Yaşayarak öğrenme, Soru Cevap, Gezi gözlem, Analiz-Sentez kullanılmıştır.

İ harfinin öğretilmesi ile ilgili istasyon çalışması:

İş makinalarını kullanarak öğrencilerin İ sesi üzerindeki fonolojik farkındalığını artırmak için bir istasyon çalışması oluşturulmuştur. Bu istasyonda bir inşaat alanı ve iş makinelerinin kullanılması gereken çeşitli alanlar oluşturularak öğrencilerin dikkat sürelerinin dikkat sürelerini uzatılması, İ harfi ile başlayan çeşitli makinalar ve inşaat deneyimi sunulmuş ve istasyonda mini inşaat alanında çalışmaları sayesinde eğlenerek öğrenme fırsatı sunulmuştur.

Yumurtanın Oluşumu, Gelişimi ve Doğaya Dönüşü İstasyon Çalışması:

Yumurtadan çıkan hayvanların yumurta içerisindeki gelişimleri incelenmeye çalışılmıştır. Gerçek yumurta, balondan yumurta, oyun hamuru kullanılarak verilen yumurta şekilleri bu istasyonda sıkça kullanılmıştır. Balon içersine çeşitli hayvan maketleri konularak balon şişirilmiş ve daha sonra balon patlatılarak civciv, dinazor, ördek, kaplumbağa gibi hayvanlar patlayan balondan stasyon alanına düşürülerek çocukların eğlenerek ve gözleyerek kalıcı öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca istasyon çalışmasında yumurta kabukları toplanmış ve kabukların parçalanarak doğaya kazandırılması için ufalanmış ve çiçek saksılarına enerji kaynağı olması için çocuklar tarafından serpilmiştir.

Sonbahar Mevsim İstasyonu:

Çocukların çevresindeki değişimleri farketmeleri adına oluşturulmuş bir istasyondur. Sonbahar mevsimi için tasarlanmıştır. İstasyonda dökülen ve sararan yaprakların dikkat çekiciliği, doğanın değişimin yapraklar vasıtasıyla çocuğa farkettilmesi için çalışılmıştır. Yapraklar üzerinde çalışan çocuklar, her renk yaprağı incelemişler ve yaprakları çeşitli şekillerde yorularak renk değişikliğini açıklamaya çalışmışlardır. Ayrıca yapraklar çeşitli materyaller içersine konularak mikroskop, büyüteç gibi araçlarla incelenmiştir. İncelemeler sonunda yaprakların yine doğaya kazandırılması için çeşitli

³⁹⁴ Öğretmen, Zonguldak,Kozlu Anaokulu, karadeniz67-71@hotmail.com

³⁹⁵ Öğretmen, Zonguldak.Kozlu Anaokulu, karadeniz67-71@hotmail.com

alışmalar yaptırılmış ve doğaya kazandırma çalışmalarında yaprakların renkleri de çocuklar tarafından elde edilmiştir.

Sıradan bir eğitim ortamından ziyade eğlenceli ve deneyerek öğrenilen bir ortam sağlanmıştır. Sağlanan ortamla birlikte kalıcı öğrenme olasılığı artırılmaya çalışılmıştır. Gün içerisinde İ sesine fazlaca maruz kalarak okuma yazmaya hazırlık yapılmıştır. Yapılan faaliyetlerle birlikte küçük kas gelişimi sağlanmaya çalışılmış aynı zamanda grup çalışmalarıyla birlikte sosyalleşmesi ve sosyal becerileri desteklenmeye çalışılmıştır. Yumurta ve gelişim safhalarıyla birlikte doğaya kazandırma çalışmaları yapılmış ve sıfır atık bilinci kazandırılmaya çalışılmıştır. Fotosentez ve Kloroplast kavramlarının öğrenme alt yapısı da kazandırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: istasyon çalışması, yaparak yaşayarak öğrenme, kalıcı renme

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMININ ÖĞRENCİ TUTUMU ÜSTÜNDE ETKİLERİ

Nur Durmuş³⁹⁶,

ÖZET

Aile katılımı okul öncesi eğitimde önemli bir etkidir. Öğrencinin okula karşı tutumu, davranışları ve gelişimi aile ile iş birliği içinde şekillenir. Bu çalışma, aile katılımı etkinliklerinin öğrenciye etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

1. Eğitim Politikalarına Yön Verme: Böyle bir çalışma, karar vericilere (örneğin Milli Eğitim Bakanlığı'na) aile katılımının okul öncesi çocukların gelişimi üzerindeki etkilerini somut verilerle göstererek, aile katılımını teşvik eden politikaların geliştirilmesine yardımcı olabilir.

2. Uygulayıcılara (Öğretmen ve Yöneticilere) Rehberlik Etme: Çalışma, okul öncesi öğretmenlerine ve okul yöneticilerine, ailelerle etkili işbirliğinin önemini somut olarak görme imkanı sağlar, aile katılımının çocuk gelişimi üzerinde ki etkileri hakkında bilgi sağlayacaktır.

4. Literatürdeki Boşlukları Doldurma: Bu konuda yapılan yeni ve özgün bir çalışma, özellikle yerel bağlamda (örneğin Türkiye özelinde) var olan literatürdeki boşlukları doldurarak akademik camiada bir kaynak haline gelir. Bu araştırma, Durum Analizi yöntemiyle Kayseri il merkezinde yer alan bağımsız anaokulları ve ilkokullara bağlı anasınıflarında görev yapan, farklı yaş ve deneyim düzeyine sahip 101 okul öncesi öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yapıldığı kurumlar, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullardır ve aile katılımı etkinliklerine önem veren bir yapıya sahiptir. Öğretmenlerin görev yaptığı bu kurumlar, velilerin eğitim sürecine aktif olarak katılmasını destekleyen etkinlikler düzenlemekte ve bu yönüyle çalışmaya uygun bir uygulama ortamı sunmaktadır.

Katılımcılar: 90 Kadın 11 Erkek olmak üzere 101 okul öncesi öğretmeni, Katılımcıların %79'u Lisan %22'si Yüksek Lisans mezunudur, Katılımcıların %4'ü 1-5 yıl %10,9'u 5-10 yıl %31,7'si 10-15 yıl %55,4'ü 15 yıldan daha fazla tecrübeye sahip olduğunu bildirmiştir., Katılımcıların %68,3'ü Bağımsız Anaokullarında % 31.7'si diğer kurumlara bağlı anasınıflarında görev yaptığını bildirmiştir. Veri Toplama Aracı: 17 kapalı uçlu, 1 açık uçlu sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Veri Analizi: Betimsel istatistik ve tematik analiz yöntemleri ile yapılmıştır.

- %89.1: Etkinlik sırasında olumlu sınıf katılımı gözlemi
- %84.2: Okula gelme isteğinde artış
- %75.2: Hedef/kazanım öğreniminde olumlu değişim
- %70.3: Aileye karşı olumlu tutum
- %27.7: Teknoloji bağımlılığında fark görmeyen

Yapılan araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılımı etkinliklerinin öğrencilerin tutum ve davranışları üzerinde önemli etkileri olduğunu ortaya koymuştur.

³⁹⁶ Öğretmen, Kayseri, enyuarnur@gmail.com

Olumlu Katılım: Öğretmenlerin %89,1'i, aile katılımı etkinlikleri sırasında öğrencilerin sınıf içi katılımlarının olumlu yönde arttığını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin derse daha istekli ve dikkatli katıldığını göstermektedir.Okula İstek: %84,2'lik oranla öğrencilerin okula gelme isteğinde artış gözlemlenmesi, aile katılımının motivasyonu yükseltici etkisine işaret etmektedir. Akademik Kazanımlar: %75,2 oranında hedef ve kazanımların daha etkili öğrenildiği vurgulanmıştır. Bu bulgu, aile desteğinin öğrenme süreçlerini doğrudan desteklediğini göstermektedir.Sosyal İlişkiler: %70,3'lük oranla öğrencilerin ailelerine karşı olumlu tutum geliştirdikleri görülmüştür. Bu, öğrenci-aile ilişkilerinin de güçlendiğini göstermektedir. Sınırlı Etki Alanı: Buna karşılık, %27,7 oranında öğretmen teknoloji bağımlılığı konusunda belirgin bir fark görmediğini ifade etmiştir. Bu bulgu, aile katılımı etkinliklerinin bazı davranış biçimleri üzerinde sınırlı etkisinin olabileceğini göstermektedir. Aile katılımı etkinliklerinin çeşitlendirilerek sürdürülebilir hale getirilmesi, Katılımın bireysel ihtiyaçlara göre planlanması, Ailelere yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılması, Teknoloji bağımlılığı gibi konulara yönelik özel içeriklerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Eğitim, Okul Öncesi,

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA TERÖR VE TERÖRİZM ÜZERİNE TOPLUMSAL FARKINDALIK

Ayşe Salar³⁹⁷, Sevgi Göktaş³⁹⁸, Serdal Şimşek³⁹⁹, Zafer Öcal⁴⁰⁰,

ÖZET

Terör olgusunun modern bir kavram olmadığı tarihsel süreç içerisinde dönemin şartları ve teknolojik değişime uyum sağlayarak günümüze kadar farklı tip ve yöntemlerle varlığını sürdürdüğü görülmektedir. “Terör”, Yunanca “threo” (titremek, korkmak; korkup kaçmak) ve Latince “terreo” (dehşete düşürmek, korkutmak) fiil köklerinden türetilmiş ve Fransız devrimi ile birlikte “terörizm” terimi olarak siyasi bir kimlik kazanmıştır. Terör kelimesi Türkiye Cumhuriyeti 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu madde 1’de “cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini...” ortadan kaldırılması şeklinde tanımlanmaktadır.

Devlet ve devlet dışı aktörler tarafından kullanılan terör eylemlerinin tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte M.Ö. 356 yılında Artemis tapınağını yakan Efesli Herostrates ilk terörist olarak varsayılmaktadır. M.Ö 44’te Julius Caesar’a karşı ilk suikast düzenlenmiş ve Yahudi Zealotlardan oluşan ilk terör grubu Sicari M.S. 1. yy’da Roma yönetimine karşı suikast eylemleri düzenlemişlerdir. Modern anlamda terörizm Fransız devrimi ile başlamış ve 1930’lardan itibaren teknolojinin etkisi ile evrimleşen terörizm hedeflerini toplu ulaşım ve sivil alanlara yöneltmiştir. 1970’li ve 1980’li yıllarda uluslararası nitelik kazanan terörizm birçok sosyo-politik, ulusal ve dini konu dahil devlet ve devlet dışı çıkar grupları tarafından kullanılan siyasi bir yöntem haline gelmiştir. Özellikle 2001’de Amerika’da gerçekleşen 11 Eylül saldırılarından sonra terör küresel özellik kazanmıştır. Günümüzde hibrit savaş yöntemlerinden biri haline gelen terörizm ve terör grupları küresel aktörler tarafından vekil unsur olarak kullanılarak siyasi güç elde edilmektedir. Bu bağlamda Türkiye bulunduğu coğrafya ve jeopolitik konumu dolayısı ile terör gruplarının yapılanmasına ve terör eylemlerine en çok maruz kalan ülkelerden biridir.

Bu makalenin amacı, terör örgütlerinin oluşumu ve kolektif varlığını sürdürmesini sağlayan işlevleri incelemek kriminolojik teorilerden “Rasyonel Seçim Teorisi” üzerinden analiz ederek sentezlemektir. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması kullanılarak terör faaliyetlerine katılanları, özellikleri, davranışları ve örgüt ideoloji ile saldırı türleri kapsamında inceleyip elde edilen verilerle küresel ölçekte etkili olan terör ve terörizm konusunda toplumsal farkındalığın oluşturulmasına katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Rasyonel Seçim Teorisi, Terör, Terörizm,

³⁹⁷ İstanbul, salarayse@gmail.com

³⁹⁸ Öğretmen, İzmir, / Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

³⁹⁹ Öğretmen, Bilecik İl Milli Eğitim, serdalsimsek43@gmail.com

⁴⁰⁰ Öğretmen, İzmir İl Milli Eğitim, zaferocal73@gmail.com

OKUMA KÜLTÜRÜNÜ DESTEKLEMESİ AÇISINDAN HALK EĞİTİMİ KURS PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

Metin Bozkurt⁴⁰¹,

ÖZET

Halk eğitiminin, çağımızın bilimsel, teknolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerine uyumlarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak, okuma-yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkanları hazırlamak, Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde öğretim programları hazırlayarak uygulanmasını sağlamak şeklinde amaçları bulunmaktadır. Bu araştırma, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün e-yaygın sisteminde yer alan kurs programlarının okuma kültürünü desteklemesi yönünden incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere doküman analizi yöntemiyle ulaşılmıştır. Araştırma dokümanı, e-yaygın sisteminde yer alan ve okuma kültürünü destekleyen kurs programlarıdır. Bu kurs programları öncelikle kurs alanı, kursların giriş koşulları, süre, içerik ve ölçme-değerlendirme yaklaşımları açısından incelenmiştir. Daha sonra bu kurs programlarının okuma kültürünün hangi aşamasını desteklediği belirlenmiştir. Elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, Okuma Yazma, Öğretmenlik ve Öğretim, Kişisel Gelişim ve Eğitim, Sosyoloji ve Kültürel Araştırmalar ve Din Eğitimi olmak üzere beş kurs alanının içerdiği 43 kurs programının okuma kültürünü desteklediği belirlenmiştir. Kurslara giriş koşulları olarak okuma yazma bilmeyenler ile okuryazar olanlar kurslara katılabilmektedir. Okuma kültürünü geliştiren kurs programlarının temel olarak okuryazarlıktan başlamak üzere eleştirel okuma becerisini kazandırmayı hedeflediği saptanmıştır. Süre olarak kursların en az 32 ve en fazla 216 saat olarak hazırlandığı tespit edilmiştir. Kurslarda ölçme-değerlendirme olarak farklı yaklaşımların benimsendiği saptanmıştır. Okuma kültürünü edinme aşamalarından ise kurs programlarının çoğunlukla temel okuma yazma becerisini kazandırmaya yönelik olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarından hareketle okuma kültürünü destekleyen daha fazla sayıda kurs programı hazırlanabilir. Temel okuma yazma, okuma alışkanlığı, eleştirel okuma ve okuma kültürüne yönelik panel, seminer ve konferanslar düzenlenebilir. Kursların bitiminde yazarlarla imza günü ve kitap fuarlarına geziler gibi etkinlikler düzenlenebilir. Mevcut kurs programlarının içeriğine ve kazanımlara yönelik tanıtım faaliyetleri yapılarak kurslara talep oluşturulabilir. Okuma kültürüne ilişkin uygulamalı kurslar düzenlenebilir. Okuma kültürünü geliştirmeye yönelik halk kütüphaneleriyle iş birliği yapılabilir. Bu kursların halk kütüphanelerinde yapılması sağlanarak okuma kültürünün kursiyerler tarafından içselleştirilmesine yönelik adımlar atılabilir.

Anahtar Kelimeler: okuma kültürü, halk eğitimi, kurs programları

⁴⁰¹ Dr., Zonguldak Ereğli Halk Eğitimi Merkezi, metinefebozkurt@gmail.com

STEM EĞİTİMİNE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISI

Gülbahar Dilek Örenlili⁴⁰²,

ÖZET

STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) eğitimi okul öncesinden yüksek öğretime kadar tüm sınıf seviyelerini kapsayan bir yaklaşımdır. Öğrencilerin problemlere disiplinler arası bakış açısıyla bakmasını, yeni nesil eğitim yaklaşımıyla bilgi ve beceri kazanmasını hedefler. STEM, bireyleri başarılı olma ve bu değişen dünyaya uyum sağlama becerileriyle güçlendirmeyi amaçlar. Öğrenciler ezberden uzak bir şekilde araştırma ve sorgulama yaparak öğrenirler. Dört disiplin iç içe geçmiş şekilde günlük hayata transfer edilerek kullanıldığı için öğrenmede kalıcılık sağlanır.

STEM, öğrencilerin aşağıda sıralanan 21. Yüzyıl becerilerinin gelişmesine katkı sağlar:

Fen, Matematik ve Teknoloji okuryazarlık düzeylerini artırır.

Eleştirel ve kritik düşünme becerisi kazandırır.

Günlük hayatta karşılaşacakları hayat problemlerinin farkına varmalarını sağlar.

Üreten birey olmalarını katkı sağlar.

Yaratıcılığı artırır.

İşbirlikçi çalışma becerisini güçlendirir.

Kişilerarası iletişim becerilerini geliştirir.

Değişime ve yeniliğe karşı merak duygusunu uyandırır.

Girişimcilik becerilerinin gelişmesine destek olur.

STEM kariyer alanlarında duyulan ihtiyacı karşılamalarını kolaylaştırır.

STEM eğitiminin verimli işliyor olmasının ardında yatan en önemli faktörlerden birisi okul. Okul yöneticilerinin bu derse gereken ilgiyi göstermesi, okuldaki materyallerin yeterliliğini ve etkin kullanılabilmesini sağlayabilmesi, dersin işleyişini tamamıyla olumlu yönde etkilemektedir. Fakat bu durumun her zaman gerçekleştiği söylenemez. Bazı okullarda laboratuvar ya da materyal eksikliğinden kaynaklı olarak ders, amacından sapabilmekte; öğrenciler dersten yeterli verim alamayabilmektedir.

Bir diğer eksik nokta, öğrencilerin bu ders hakkında yetersiz bilgiye sahip olmalarıdır. Dersten bir sınava tabii tutulmadıklarını gören öğrenciler, derste gösterilen bilgilerin bir anlam taşımadığını ya da bu derste bilgilerin önemsiz olduğunu düşünme eğiliminde olabilirler. STEM eğitiminin öğrenci tarafından daha anlamlı bir hale gelebilmesi için onların bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

STEM farkındalığı öğretmen ya da öğretmen adaylarının derslerde yenilikçi bakış açısı ile hareket etme, öz güvenli olma ve fırsatları görerek değerlendirme gibi öğrencilerin gelişimine katkı sağlayacak özelliklere sahip olmalarını kapsamaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının STEM farkındalıklarının

⁴⁰² BURSA, zarifegulbahar@hotmail.com

yüksek olması onların STEM'e yönelik tutum ve ilgilerini de arttırabileceği ve böylece ilerideki meslek hayatlarında da STEM okuryazarlıklarına katkı sağlayabileceği söylenebilir. Nitekim yapılan araştırmalarda STEM eğitimi verecek öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının farkındalık düzeylerinin belirlenmesinin önemli olduğu belirtilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin STEM eğitime yönelik farkındalıklarının yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu sonucun sınıf öğretmenin disiplinler arası derslere sahip olmasından kaynaklı olabileceği düşünülebilir. Sınıf öğretmenlerinin öğretim programlarındaki derslerde ders yürütücüleri yoluyla STEM eğitimi ile ilgili bilgilere aşına oldukları düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM, Sınıf Öğretmenliği, Bakış Açısı

NİCEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNDE GÜNCEL EĞİLİMLER VE UYGULAMALAR

Mustafa Demir⁴⁰³, Turan Akman Erkilic⁴⁰⁴,

ÖZET

Bu çalıştay, katılımcılara nicel araştırma yöntemlerinin teorik ve pratik yönlerini derinlemesine inceleme fırsatı sunmayı amaçlamaktadır. Nicel araştırma, sosyal bilimlerden mühendisliğe kadar geniş bir disiplin yelpazesinde veri toplama ve analizine olanak tanıyan güçlü bir araçtır. Çalıştayda, nicel araştırmanın temel ilkeleri, veri toplama teknikleri, istatistiksel analiz yöntemleri ve sonuçların yorumlanması konularında kapsamlı bilgiler sunulacaktır. Çalıştayın ana hedefleri şunlardır: 1. Konunun Tanıtımı: Araştırmanın konusunu genel hatlarıyla tanıtmak. Okuyucuya araştırma konusunun neden önemli olduğunu ve hangi bağlamda ele alındığı, Araştırmanın yapılma gerekçelerini ve literatürdeki mevcut durumu, okuyucuya çalışmanın nerede durduğunu ve Araştırmanın temel aldığı problemin nasıl ifade edileceği ele alınacaktır. 2. Temel Kavramlar ve Teoriler: Nicel araştırmanın temel kavramlarını ve teorik çerçevelerini anlamak, bu alandaki literatürdeki güncel eğilimleri ve yenilikleri keşfetmek. Bu bölümde, ölçme, güvenilirlik, geçerlilik gibi temel kavramlar detaylı olarak ele alınacaktır. 3. Veri Toplama Teknikleri: Anketler, deneyler, gözlemler, sanal veri toplama yöntemleri gibi çeşitli tekniklerin avantajları ve sınırlamaları tartışılacaktır. Katılımcılar, hangi tekniklerin hangi araştırma soruları için en uygun olduğunu öğrenme fırsatı bulacaklardır. 4. İstatistiksel Analiz Yöntemleri: Regresyon, varyans analizi, faktör analizi gibi çeşitli istatistiksel analiz yöntemleri üzerinde durulacak ve bu yöntemlerin hangi durumlarda kullanılacağına dair rehberlik sağlanacaktır. İstatistiksel yazılımlar (SPSS, Jamovi ve Jasp) uygulamalı olarak tanıtılacaktır. 5. Sonuçların Yorumlanması ve Raporlanması: Araştırma sonuçlarının bilimsel bir çerçevede nasıl raporlanacağı, grafiksel ve sözel sunum teknikleri üzerinde durulacaktır. Ayrıca, araştırma bulgularının akademik ve profesyonel yayınlarda nasıl etkili bir şekilde sunulacağı hakkında bilgiler sunulacaktır. 6. Etik ve Sorumluluklar: Nicel araştırmalarda etik kurallar ve sorumluluklar, veri gizliliği ve katılımcı hakları konularında bilinç kazandırılacaktır.

Çalıştay, akademisyenler, araştırmacılar ve öğrenciler için faydalı olacak şekilde tasarlanmıştır. Katılımcılar, alanında uzman konuşmacılar tarafından sunulan teorik bilgilerin yanı sıra, uygulamalı oturumlarla da desteklenecektir. Bu çalışma, katılımcıların nicel araştırma projelerinde daha etkili ve verimli olmalarını sağlayacak bilgileri edinmelerini hedeflemektedir. Ayrıca, katılımcılar arasında bilgi alışverişi ve işbirliği fırsatları sunarak, araştırma topluluğu içinde güçlü bir ağ oluşturulmasına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nicel Araştırma, Akademik Yazma, Uygulama

⁴⁰³ Öğretmen, Muammer Çiçekoğlu Ortaokulu RİZE, mustafa.ferrum@gmail.com

⁴⁰⁴ Prof. Dr., Anadolu üniversitesi, terkilic@Anadolu.edu.tr

ÖZET

Genç Girişim projesinin genel amaçları dikkate alınarak başladığımız projemizde girişimcilik becerileri geliştirmek ve yaratıcılık, sorun çözme becerisi, etkili iletişim, özgüven gibi konularda öğrencilerimize yeterlilik kazandırılmak istenmektedir.

Beslenme herkes için hayati bir konudur. Açlık duygusunu bastırmak, karnını doyurmak ya da canının çektiğini yemek beslenme olarak adlandırılmaz. Sağlığı korumak, geliştirmek ve yaşam kalitesini yükseltmek için vücudun gereksinimi olan besin öğelerini yeterli almak ve uygun zamanlarda almak için bilinçli yapılması gereken davranışa beslenmenin tanımı diyebiliriz. Bu durumda besin öğelerinin vücudun gereksinimi düzeyde alınmamasında yetersiz beslenme oluşur. Her yaş döneminde yeterli ve dengeli beslenme oldukça önemlidir. Özellikle bebeklik ve okul çağı döneminde sağlıklı beslenme bireylerin yaşam kalitesini artırır. Bu durumda bütün besin öğelerinden yeterli ve dengeli şekilde almak gerekir. Ama özellikle bebeklik ve çocukluk çağındaki olanlar bazı besinleri reddetmekte veya yemekte zorlanmaktadır. Biz de bu sorun üzerine odaklanarak çocukların yemek istemedikleri ama faydalı olan ürünleri her yaş grubu için cazip hale getirdik. Fayda sağlamayı ve bunun yanında üretimini yapıp dağıtım, satış ve pazarlamasını yaparak öğrencilerimizde girişimcilik fikrini yerleştirmeyi amaçladık.

Projemiz ekonomik girişimcilik örneği olarak hayata geçirilecektir. Pazar araştırması yapılarak tasarlanan ve sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenmeye fayda sağlayacak ürünümüz, patent başvuru yapılacak nitelikte üretilip okul içinde ve çevrede satışa sunulacaktır. Ekonomik girişimcilik kategorisinde olan projemizin etkisini arttırmak için daha faydalı hale getirmek amacıyla diğer girişimcilik kategori başlıklarına değinilecektir.

-Sosyal girişimcilik alanında sağlıklı beslenme konularında tartışmalar yapıp toplum hizmeti etkinlikleri planlanmaktadır.

-Teknolojik girişimcilik alanına değinerek mutfak ekipmanları üretme ve satış alanlarına geziler düzenlenecektir.

-Sanal girişimciliğe değinerek web sitesi ya da youtube kanalı oluşturulacaktır.

-Çevresel girişimcilikten esinlenerek ürünlerin geri dönüştürülebilir malzemeler ile paketlenmesi sağlanacaktır.

Projemizde öğrencilerin ürün tasarlama, yaratıcılık, sorun çözme, etkili iletişim, özgüven becerisi konusunda yeterlilik kazanmaları, bunların yanında iş fikri oluşturma, iş kurma, ürünlerinden kazanç sağlamak hem kendileri ve çevreleri hem de ülkemiz açısında ekonomik kazanç sağlamaları hedeflenmiştir.

⁴⁰⁵ Öğretmen, Akçaabat Atatürk Turizm MTAL, samiyekaykc@gmail.com

Hedef kitlemiz konusunda ıspanak, Trabzon hurması, kabak gibi sağlıklı ama tüketilmesinde tat açısından kaçınılan ürünlerin tüketilmesini sağlamak için çocuklar ve yetişkinler, iş fikri oluşturmada girişimcilik için adım atabilmeleri için örnek olacağımız öğrenciler ve gençler bulunmaktadır.

Planlanan faaliyetler içinde;

- Ürünümüzü tasarlayıp, üretip, satış ve paketlemesini yapmak
- Halk pazarlarında ücretsiz dağıtım yaparak toplum hizmetinde bulunmak
- İş insanlarını okulumuza davet ederek öğrencilere mentorluk yapmaları sağlamak
- İş yeri gezileri yapılarak gerçek dünya deneyimlerini öğrencilere sunmak bulunmaktadır.

Projemiz sonuçlandığında öğrencilerimiz ekonomik kazanç elde etmiş olmalarının yanında hem kendileri hem de çevreleri için iş fikri oluşturabilme, bu fikrini hayata geçirebilme deneyimini elde etmiş olacaklardır. Bu projemizin sürdürülebilirliği için okulumuza yeni gelen öğrencilere de uzun vadede örnek olarak etkinliklerin devam etmesi sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, genç girişim, beslenme

ELAZIĞ İLİNDE UYGULANAN Bİ DEHA LEGO PROJESİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Şeyma Gür Sağırlar⁴⁰⁶,

ÖZET

LEGO,1932 yılında Danimarka’da Ole Kirk Christiansen tarafından kurulan küçük bir marangoz atölyesinde doğmuştur.”LEGO” ismi, Danimarkaca “leg godt” (iyi oyna) kelimelerinden türetilmiştir. Bu isim, markanın eğlence ve yaratıcılığı bir araya getiren felsefesini yansıtır. LEGO tuğlalarının modüler yapısı, bireylerin hayal güçlerini serbest bırakmalarına ve sınırsız sayıda yapı oluşturabilmelerine olanak tanır. Bu özellikleri, LEGO’yu sadece bir oyuncak olmaktan öte, bir eğitim aracı haline getirmiştir

Bu çalışmada 2024-2025 Eğitim Öğretim yılında ilkökul düzeyinde Elazığ İlinde bulunan 80 ilkökulda Bi Deha LEGO Projesi uygulanmış ve il genelinde ilkökul düzeyi öğrencilerinin tüm gelişim alanlarının desteklenmesi amaçlanmıştır. Her okuldan bir temsilci öğretmen seçilmiş ve temsilci öğretmenler ilk etapta temel lego eğitimi almışlardır. Bu eğitim ile Maarif Modeli bütünleşik kazanımlarına yönelik Legolar ile derse entegre edilebilen disiplinlerarası modeller oluşturulmuştur. Sonrasında bu okullarımıza lego setleri gönderilmiş ve uygulama başlamıştır.

Çalışmada legoların çocukların bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor becerilerine katkısını araştırmak amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış gözlem formu hazırlanmış ve bu form projeyi uygulayan 15 öğretmenimize görüşme yoluyla uygulanmıştır. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonunda olumlu etkilerin ve kısıtlılıkların olduğu ortaya çıkmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda Bi Deha LEGO projesinin çocuklarda motivasyon ve derslere olan güdüyü arttırması, yaratıcı düşünme becerilerini kazandırması, çocukların matematiksel ve algoritmik yönlerini geliştirmesi, çocuklarda odaklanma becerilerini geliştirmesi gibi olumlu etkiler oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Projenin uygulanma aşamasında lego parçalarının çok küçük olması sebebi ile parçaların sık sık kaybolduğu, çocukların ilk etapta lego yaparken özellikle küçük sınıfların psikomotor kaslarına göre seviyelerinin üzerinde olduğu, sınıf yapılarının lego ile oynamak için elverişli olmadığı yönünde sınırlılıklar saptanmıştır. Çalışmaya göre Legoların derse entegre bir eğitim aracı olarak kullanılabileceği, okullarda bu uygulama için öğrencilerin rahat olabilecekleri alanların oluşturabileceği, lego tuğlalarının boyutlarının sınıf seviyelerine göre kullanılabileceği ve kullanılan Legoların muhafaza edilerek birden fazla kullanıcıya ulaştırılması öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: LEGO, tuğla, renk, matematik, yaratıcılık, aidiyet

⁴⁰⁶ Öğretmen, Elazığ İl MEM, seymagur23@hotmail.com

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYA OKURYAZARLIK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Natike Recepoğlu⁴⁰⁷, Ergün Recepoğlu⁴⁰⁸,

ÖZET

Medya okuryazarlığı, klasik anlamda basılı metinlerin okunması dışında kalmakla birlikte; televizyon, reklam, internet gibi yazılı ve yazılı olmayan farklı boyutlardaki mesajlara ulaşma, onları çözme, değerlendirme ve iletme yeteneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yeteneklerin kazanılması ve bireylere kazandırılması halinde medyanın etki gücü daha fazla artırılmış olmaktadır. Bununla birlikte medyayı etkili kullanan, düşünen ve sorgulayan bireylerin yetişmesine katkı sağlanmış olacaktır.

Öğrenciler dijital ortamlarda sınırsız bir bilgi ağına maruz kalmaktadır. Bu yüzden medya okuryazarlığı konusunda fikir sahibi olmaları büyük önem arz etmektedir. Medya okuryazarlığının kişilerin medya kullanımında sorgulayan, yorumlayan bireyler olmaları için birtakım düşünme becerilerini öğrenmeleri gerektiği görüşüne dayandığı ifade edilebilir. Eleştirel düşünme ve eleştirel okuma konusundaki becerilerini bilinçli medya okuryazarı olmak için kullanan, verilere doğru kaynaktan ulaşan, farklı kaynaklardan aldığı bilgileri sentezleyerek kendi yorumunu oluşturan, medyada hem eleştirel bir bakış açısıyla okuma yapıp hem de kendi bilgilerini doğru yollarla paylaşan bireyler gerçek medya okuryazarları olarak görülebilir. Bu bireylere etkili bir şekilde rehberlik yapabilecek kendini yetiştirebilmiş, bilinçli ve kabiliyetli öğretmenlere ve öğretmen adaylarına ihtiyaç vardır.

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerine göre, öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeylerini tespit etmektir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeylerini cinsiyet, yaş, bölüm, öğretim durumu, mezun olunan lise, liseden mezun olunan puan türü, bilgisayar kullanım olanağı, internet kullanım olanağı, gazete takip edip etmeme, TV kullanım sıklıkları, TV kullanım amaçları, internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları gibi değişkenlerin ne düzeyde açıkladığı da incelenmiştir. Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Kastamonu ilinde Kastamonu Üniversitesi Eğitim fakültesinde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında Karataş (2008) tarafından geliştirilen “Medya Okuryazarlık Düzey Belirleme Ölçeği (MODBÖ)” kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, faktör analizi, korelasyon, t testi ve Anova testi kullanılmıştır. Araştırma süreci devam etmektedir ve veri çözümleme aşaması henüz tamamlanmamıştır. Veri çözümleme sonrasında ulaşılan sonuçlar yorumlanarak tartışılacak ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık, Medya Okuryazarlığı, Medya, Kitle İletişim Araçları

⁴⁰⁷ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, natikerecepoglu@gmail.com

⁴⁰⁸ Prof. Dr., Kastamonu Üniversitesi, erecepoglu@kastamonu.edu.tr

ÖZET

LEGO,1932 yılında Danimarka’da Ole Kirk Christiansen tarafından kurulan küçük bir marangoz atölyesinde doğmuştur. İlk olarak ahşap oyuncaklar üreten şirket,1949 yılında plastik yapı taşlarını üretmeye başlamış ve bu yapılar, günümüzde “LEGO” olarak bilinen sistemin temelini oluşturmuştur. “LEGO” ismi, Danimarkaca “leg godt” (iyi oyna) kelimelerinden türetilmiştir. Bu isim, markanın eğlence ve yaratıcılığı bir araya getiren felsefesini yansıtır.

Atölye Adımları:

LEGO Helikopter ve Zaman Makinası Sınıfta Kullanımı

Legokopter ile Keyifli Yolculuk (1.ve 2. Sınıflar)

Helikopter ile ilgili bir hikaye anlatılarak derse giriş yapılır ve dikkat çekilir.

Vücut formlarını bir helikoptere benzeterek dans ettirilir.

Lego parçaları verilerek 1. Sınıflarda adım adım yönerge verilerek, 2. Sınıflarda ise model gösterilerek helikopter yaptırılır.

Not. Helikopter yapım aşamasından önce çocukların lego parçalarına uyum sağlaması açısından önemli olan lego oyunları oynatılabilir. Oyunla için ekler bölümüne bakınız.

Tamamlanan helikoptere çocuklar tarafından bir isim verilerek etkinlik sona erer.

Zamanın LEGO’su (3. ve 4. Sınıflar)

Zaman makinası hakkında ön bilgi verilir ve ne işe yaradığı hakkında beyin fırtınası yapılır.

Zaman Makinası ile ilgili sorular sorulur.

Zaman Makinasına binsen hangi zamana gitmek istersin, geçmişe mi geleceğe mi? Neden?

Zaman makinası sihirli sesler çıkarıyor! Hangi sesi çıkarsın istersin?

Zaman makinası sana özel bir hediye verseydi ne olmasını isterdin?

Sorular cevaplandırıldıktan sonra LEGO yapım aşamasına geçilir.

İlk olarak çocukların ellerindeki lego parçalarıyla hayallerindeki zaman makinasını yapmaları istenir.

İkinci aşamada ise model gösterilerek öğrencilerin modeli aşamalı olarak yapmaları istenir.

Ek:Lego Blokları ile Oynanabilecek Oyunlar

Sırt Sırt Oyunu

⁴⁰⁹ Öğretmen, Elazığ İl MEM, seymagur23@hotmail.com

Ellerinde aynı renk ve türden Legolar olan iki kişi birbirini göremeyecek şekilde sırt sırta durur. Bir kişi elindeki parçalarla bir model oluşturur. Oluşturduğu modeli verdiği yönergelerle arkadaşının yapmasını sağlar. Sonunda iki model karşılaştırılır.

Baykuş Gözü Oyunu:

Öğretmen Legolardan bir model oluşturur. Çocuklara gösterir ve saklar. Daha sonra aynısını yapmaları istenir. Kaç adet lego olduğu sorulabilir. Kaç renk olduğu ve hangi renkler olduğu sorulabilir.

Fil Kulakları Aç Oyunu

Öğretmen seviyeye göre Legolardan birkaç renk söyler ve çocukların renkleri havaya kaldırması istenir. Oyunun ikinci aşamasında renkler nesnelere kodlanır. Nesne isimleri söylenerek kodlanan renklerin kaldırılması istenir

Anahtar Kelimeler: LEGO, oyun, helikopter, zaman makinası

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE MUTLULUK VE İYİ OLUŞ: BİR BETİMSSEL ANALİZ ÇALIŞMASI

Begüm Kaldırım Kayalı⁴¹⁰,

ÖZET

Öğretmenlik mesleği, bireylerin sadece akademik bilgi aktardıkları bir alan olmanın ötesinde, onların mesleki mutluluk, iş doyumunu ve yaşam tatmini gibi psikososyal unsurlarını da içeren çok boyutlu bir süreçtir. Bu çalışma, öğretmenlerin mesleki mutluluk düzeylerini belirlemeyi, iyi oluş hallerini incelemeyi ve mesleki bağlılık, iş doyumunu ile eğitim örgütlerinde mesleki memnuniyetin nasıl şekillendiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Eğitim kurumlarında öğretmenlerin kendilerini mutlu hissetmeleri, hem bireysel hem de kurumsal başarı açısından kritik bir faktör olup, motivasyonlarını, verimliliklerini ve mesleki bağlılıklarını doğrudan etkilemektedir. Kurumlarına aidiyet hisseden öğretmenlerin daha mutlu oldukları ve bu mutluluğun onların öğretme süreçlerine olumlu yansıdığı görülmektedir. Mutlu öğretmenler, mesleklerine yönelik olumlu tutumlar geliştirirken, olumsuz duygu ve düşüncelerden uzak durarak daha verimli bir çalışma ortamı oluşturabilmektedir. Ayrıca, meslek içi tükenmişlik düzeylerinin azalması, devamsızlık oranlarının düşmesi ve öğrencilerle daha sağlıklı ilişkiler kurmaları da öğretmenlerin mesleki mutluluk düzeyleri ile doğrudan ilişkilidir.

Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler, mesleki mutluluklarının kurumsal faktörlerden büyük ölçüde etkilendiğini belirtmişlerdir. Mutluluk düzeylerinin yüksek olduğu okullarda, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının arttığı ve öğrencilerine daha olumlu bir öğrenme ortamı sundukları gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, öğretmenler çalışma koşullarında iyileştirmeler yapılması gerektiğini, özellikle iş yükü ve mesleki gelişim imkanlarının artırılmasının mesleki mutluluğa olumlu katkılar sağlayacağını vurgulamışlardır. Öğretmenler, bu çalışmanın eğitim literatürüne değerli katkılar sunacağını ve mesleki mutluluk konusundaki farkındalığın artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin mesleklerinden daha fazla tatmin olmaları için eğitim sistemindeki eksikliklerin giderilmesi, yönetsel süreçlerin öğretmen merkezli olarak düzenlenmesi ve meslek içi destek mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki mutluluk deneyimlerini değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde bulunan özel ve devlet okulları ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli kurumlardaki öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi'nde yüksek lisans yapan ve farklı eğitim kurumlarında görev alan altı öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin deneyimlerine dayalı olarak elde edilen bulgular, mesleki mutluluklarını etkileyen temel unsurların okul ortamı, yöneticilerle olan ilişkiler, iş yükü, meslektaş dayanışması, öğrenci ilişkileri ve mesleki gelişim fırsatları olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın, öğretmenlerin mesleki mutluluk düzeylerini artırmaya yönelik politika ve uygulamalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Öğretmenlerin daha mutlu ve tatmin olmuş bireyler

⁴¹⁰ Öğretmen, begumkaldirimkayali@gmail.com

olarak görev yapabilmeleri için, eğitim kurumlarında hem fiziksel hem de psikososyal koşulların iyileştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir. Mesleki gelişim fırsatlarının artırılması, öğretmenler arası dayanışmanın teşvik edilmesi ve okul yönetimlerinin öğretmen mutluluğunu öncelikli bir konu olarak ele alması, eğitim kalitesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen mutluluğu, iyi oluş hali, mesleki bağlılık, iş doyumu, yaşam doyumu, eğitim yönetimi, öğretmen motivasyonu, mesleki memnuniyet.

ÖZET

Müzik, ritim, masal gibi bir kostüm etkinliklerinde çok güçlü bir rol oynar. Hem çocuklarda hem de uygulamanın deneyimini daha etkili hale getirebiliriz. Duygusal açıdan çocuklar daha da zenginleşebilir ve çocukların ilgisini daha kolay sürdürebilir. Müzik ritmi ve masalların etkilenebileceği, çocukların duygusal bağlarını güçlendirebileceği, ritimle hikayenin temposunu belirtme, çocukların hareketlerini ve performanslarını destekleme, eğlenceli ve öğretici bir atmosfer yakalaması, görsel işitsel uyum ile algılamayı artırması, ekranın dinlenmesini sağlaması, performansa saklanması ve bunları o anda yaşaması o anın yaşaması aynı zamanda çocuklarla birlikte etkinliğe katılması çocuk için daha anlamlı olacaktır. Bu bağlamda çocukların etkili bir şekilde gelişmesi için Müzik, ritim, masal ile yapılan kostüm defilesini Çocuk Gelişimi Alan lisanslama ile birlikte tasarlayarak hazırlayıp çocukların sunumunu gerçekleştirme. Bu etkinliğe ebeveyn eğitiminin de sürdürülmesi ile çocuk eğlenceli ve öğretici olan bu geliştirici aile bağlarını güçlendirirken çocukların sosyal özelliklerini ve desteklerini artırmaya yönelik çalışmalar yapma becerisi kazanma.

Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi öğrencilerinin alanlarında yaşadıkları bilgi beceri tutumları ve kazanabilmeleri hem okuldan hem de öğrenme merkezlerinden çıkış oranları farklı alanlarda uygulama alanı sağlar. Okul öncesindeki çocukların aynı anda bu etkinlik için buluşmaları, bölümlere ayrılacak eğitim desteği.

Genç çocukların hazırlayıp bakımını üstlenerek ebeveynlerin bakımıyla bu etkinlikte çocukların yetişkinlere ve tek etkinlik deneyimlerine büyük bir katkı sağlar. Çocuklar ve çocukların gençlik dönemlerinde birlikte oyunlar oynayarak ritim, müzik ve orff beraberliği uygulayıp masal karakterlerini de görerek eğlenceli, öğretici bir deneyim yaşarlar. Ailelere etkinliğe katılmayı sağlayarak çocuklarını yanlarında onlara gösterirler. Bu Mesleki Lisesi belgesi de bütünleştirici bir çalışma yaparak içerir ne kadar önemli olduğunu toplumun kendini ifade eder ve daha iyi bir şekilde çalıştırır. Aileler ve çocuklar tarafından etkinliğe rehberlik etmek, ilgi ile izlenmek ve bir araya gelmek onların mesleklerine olan bakış açılarını olumlu yönde etkileyerek girişimcilik ruhunu artıracak ve gelecekte meslek seçiminde hangi alanlarda olacağını daha iyi belirlemesini sağlayacaktır. Aynı zamanda üç kuşağın bir araya gelmesi ortak bir etkinlikte buluşması etkinliğe renk katar.

Anahtar Kelimeler: Masal, çocuk, kostüm, müzik, orff,

⁴¹¹ Öğretmen, Gönen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Balıkesir, nil98can@gmail.com

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA GÖÇ YÖNELİK ALGILAR VE TOPLUMSAL FARKINDALIK

Sevgi Göktaş⁴¹², Ayşe Salar⁴¹³, Serdal Şimşek⁴¹⁴, Zafer Öcal⁴¹⁵, Seçil Yar⁴¹⁶,

ÖZET

İnsanlık tarihi ile başlayan göç uzun bir tarihsel geçmişe sahiptir. İnsanlar bulundukları bölgelerden savaş koşulları, açlık, ekonomik nedenler, iklim ve doğal koşullardan yer değiştirmek zorunda kalmıştır. Kırsaldan kente yapılan göçler ile az gelişmiş ülkelerden gelişmiş olan ülkelere göç aynı sosyal ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. Türkiye'nin de içinde bulunduğu coğrafya tarih boyunca göç geçişlerine sahne olmuştur. Göçle birlikte insanların uluslararası sınırlar boyunca hareket etmesi gerçekleşen uluslararası göç, gönderen ülke kadar gidilen ülkeye muazzam ekonomik, sosyal ve kültürel etkiler yaratmaktadır. Uluslararası etki oluşturan göç aynı zamanda küresel politika gündeminin en üst sıralarında yer almaktadır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren küreselleşmenin etkisi ile göç veren devlet, göç alan devlet ve göçmenler göçün temel unsurları olarak ele alınmakta ve göç politikaları oluşturulmaktadır. Ancak 2000'li yıllarda küreselleşmeyle birlikte ulus devletlerdeki çözülme göç ve göçmen politikalarına da yansımış kontrol tekniklerini artırmaya yöneltmiştir.

Göç alan ülkelerde aşırı milliyetçi akımların yükselmesiyle yabancılar ve göçmenler kendilerine öfke duyulan hükümet ve işverenlerin yoksulluk, suç ve kirlilik gibi toplumsal sorunların sebebi olarak görülmüşlerdir. Bu biyolojik ırkçılıktan kültürel ırkçılığa doğru geçişin yaşanmasıyla ailesel ölümlere varıncaya kadar ağır eylemlere sebebiyet vermektedir. Böylece göçmenler resmi ve gayri resmi ayrımcılıklara maruz kalmaktadır. Göçmenler sığındıkları ülkelerde kültürel ve psikolojik etki yanında coğrafi ve iklim özelliklerinden doğrudan etkilenmesinin yansısı yeni bir dil ve kültürüne uyum sağlamada da güçlükler yaşamaktadır. Özellikle dil sorunu hayatın her alanında etkili olan hizmetleri almasına engellemektedir. Bu durum göç ettiği ülke vatandaşlarıyla ikili ilişkiler geliştirmesine engel olmakta ve potansiyel düşman olarak algılanmasına yol açmaktadır. Göç alan ülkelerde talep edilen iş becerilerinden yoksun ise sigortasız çalışmakta bu durum ücret farklılıklarının şiddetlenmesine yol açmaktadır. İnsanların hayatlarını etkileyen göç olgusu ile birlikte sığınmacılara karşı ön yargı ve korku giderek artmaktadır.

Göç olgusunun ülkelere üzerindeki etkilerini incelediğimiz çalışmanın amacı; göç olgusunun ülkeler üzerindeki toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasi etkilerini analiz ederek toplumsal güvenlik "güvenikleştirme kuramı" üzerinden incelenerek toplumsal farkındalığın oluşmasına katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Güvenikleştirme Kuramı

⁴¹² Öğretmen, İzmir, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, sevgigoktas1978@hotmail.com

⁴¹³ İstanbul, salarayse@gmail.com

⁴¹⁴ Öğretmen, Bilecik İl Milli Eğitim, serdalsimsek43@gmail.com

⁴¹⁵ Öğretmen, İzmir İl Milli Eğitim, zaferocal73@gmail.com

⁴¹⁶ Öğretmen, İzmir, Konak 50. Yıl Anadolu Lisesi, 1secilyar@gmail.com

ÖZBEKİSTAN TARİHİNİN ÖĞRETİMİNDE MODERN METODOLOJİLERİN KULLANILMASI

Murodbek Ergashev⁴¹⁷,

ÖZET

Özbekistan tarihinin öğretiminde modern metodolojilerin kullanılmasıGeçmişten bugüne tarihin çok değişik amaçlar için kullanıldığını görmekteyiz. Özellikle geçmişe yönelik ilgiyi arttırmak, eğlence, ahlak ve din öğretimi, politik ve ideolojik menfaatler amacıyla tarih kullanılmaktadır. Tarih, merak uyandıran bir alan olarak görülmüş ve insanların ilgilerini çekmek amacıyla kullanılmıştır. Özellikle tarihsel sohbetler her dönemde insanların ilgilerini çekmiştir. Günümüzde televizyonlarda yapılan tarihsel sohbetlerin popülerliği her geçen gün artmaktadır. Özbekistan tarihi zengin ve karmaşık bir mirasa sahiptir ve bu tarihin öğretilmesi modern metodolojilerin kullanılmasını gerektirir. Modern dünyada teknoloji ilerledikçe, tarih öğretimi yöntemleri de yeni yaklaşımları gerekli kılmaktadır. Bu makalede Özbekistan tarihinin öğretiminde kullanılan çağdaş metodolojiler ve bunların etkinliği tartışılmaktadır.

1. Modern metodolojiler nelerdir?Modern metodolojiler, öğrenme sürecinde etkileşimli teknolojilerin, multimedya araçlarının, proje tabanlı öğrenmenin, uzaktan öğrenme platformlarının ve diğer yenilikçi yöntemlerin kullanımını ifade eder. Bu teknikler öğrencilerin ilgisini artırır ve daha derinlemesine öğrenmelerine yardımcı olur.

2. Özbekistan tarihinin öğretiminde modern metodolojilerin önemi- Etkileşim: Tarihi olayların animasyonlar, videolar ve etkileşimli eğitimlerle anlatılması.- Multimedya araçları: Tarihi filmler, sanal turlar, sesli materyaller aracılığıyla öğrencileri meşgul etmek. *Uzaktan eğitim:** Çevrimiçi platformlar (örneğin Moodle, Zoom, Google Classroom) aracılığıyla tarih öğrenmek.- Proje tabanlı öğrenme: Öğrencileri bağımsız araştırma yapmaya teşvik edin.

3. Özbekistan tarihinin öğretiminde kullanılan modern yöntemler- Sanal geziler: Semerkant, Buhara, Hiva gibi tarihi şehirlere sanal turlar düzenlenmesi.- Etkileşimli ders kitapları: Tarihsel olayları etkileşimli haritalar, grafikler ve diyagramlar aracılığıyla açıklayın.- Oyunlaştırma: Oyunlar aracılığıyla tarih öğrenimini eğlenceli hale getirmek (örneğin; tarih sınavları, oyunlar).- AR/VR teknolojileri: Artırılmış ve sanal gerçeklik teknolojileriyle tarihi olayların canlandırılması.

4. Modern yöntemlerin avantajları- Öğrencilerin ilgisini artırır.- Tarihî bilginin derinleşmesine yardımcı olur.- Bağımsız düşünme ve araştırma yapma yeteneğini geliştirir.- Tarihi günümüz dünyasıyla ilişkilendirerek inceleme imkânı sağlar.

SonuçÖzbekistan tarihinin öğretiminde modern metodolojilerin kullanılması, öğrenme sürecini daha ilgi çekici hale getirmenin yanı sıra, ulusal tarihimizin daha derinlemesine incelenmesine de yardımcı olmaktadır. Çağdaş teknolojiler ve yenilikçi yöntemler, tarih öğretiminde yeni fırsatlar yaratmakta ve gelecek nesillere tarihi mirasın korunmasında önemli rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, metod, teknoloji, uzaktan eğitim

⁴¹⁷ Dr., Andican/Özbekistan, maftunaxonergasheva302@gmail.com

FİZİK DERSİ LABORATUVAR UYGULAMALRINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ; DURUM ÇALIŞMASI

Avni Aytekin⁴¹⁸, Asiye Ertürk⁴¹⁹, Elfide Öztürk Duru⁴²⁰, Şebnem Sağlık⁴²¹,

ÖZET

Fizik öğretiminde laboratuvar kullanmanın önemi pek çok araştırmada vurgulanmıştır. Bu amaçla fizik dersinde laboratuvar uygulamaları ile ilgili bilgilerin verilmesinin önemli olduğunu ve bunun da öğrencinin laboratuvar ortamında verimli bir şekilde çalışmasına katkı sağladığı söylenebilir(Ayas, 2010). Güncel öğretim yöntemleri, fizik öğretmenlerinin sınıf ortamında kendilerinden, ders boyunca sessiz bir şekilde dersi dinleyen ve not alan öğrencilerin karşısında sürekli olarak otoriter öğretmen rolünden terk etmeleri gerektiği söylenebilir. Öğrenciye uygun öğrenme ortamları hazırlayan, öğrencilerde merak uyandıran, onları araştırmaya yönlendiren, sonuçlara öğrencilerin kendilerinin ulaşmalarını yardımcı olan ve en önemlisi de birlikte araştıran ve öğrenen konumuna dönüşmesi gerekmiştir(Gürses, 2003). Ülkemizde fizik eğitiminin ezberciliğe dayanan, gereksiz ve kuru bilgiler veren içeriğinin değiştirilerek, bilimsel yöntemi kullanmayı amaç edinen modern fizik programlarına yer verilmesi gerekir(Çepni, 2014). Fizik dersi öğretim programının eğitim-öğretiminde uygulanabilecek bilimsel öğretim yöntemleri arasında laboratuvar, proje, soruşturma, buluş ve ders gezileri yer almaktadır. En çok kullanılan yöntemlerin başında laboratuvar uygulamaları yer almaktadır. Laboratuvar ortamı, öğretmek istenen bir konu veya kavramın öğrenciye; birinci elden kendisinin yapması şeklinde veya gösteri yolu ile öğretildiği ortamdır. Bu araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında, Muğla ili Menteşe ilçesinde görev yapan 20 Fizik öğretmeninin Fizik dersi laboratuvar uygulamalarına yönelik görüşlerini tespit etmesi amaçlanmıştır. , Araştırmada, laboratuvar uygulamalarının, yeterli olup olmadığını, uygulamalarda karşılaşılan sorunlar nelerdir? Sorularına cevap aranmıştır. Bu amaçla, araştırma alanındaki Fizik laboratuvarı bulunan liselerde görev yapan fizik öğretmenleri ile görüşme yapılmış ve yapılan görüşme sonucunda, Fizik dersi laboratuvar uygulamalarında mevcut eksikliklerin ve sorunların kaynaklarının ortaya çıkarılmasında araştırmanın önemli bir basamağını oluşturmuştur. Muğla ilinde bulunan liselerde görev yapan 20 fizik öğretmenin belirlenmesinde, okullarda laboratuvar olması durumu dikkate alınmıştır. Buna göre fizik laboratuvarı bulunan okullarda görev yapan fizik öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde elde edilen verilerden laboratuvar uygulamalarının yeterliğine yönelik tespitler ortaya konulmuştur. Araştırma sonucunda öğretmenler; fizik laboratuvar uygulamaları için yeterli zamanın olmadığını, uygulama için gerekli laboratuvar araç-gereç temininde zorlandıklarını, laboratuvar ortamının yetersizliğini, kullanılan malzemelerin eksikliği gibi sorunların olduğunu ifade etmişlerdir. Tespiti yapılan eksikliklerin çözümüne yönelik olarak; Laboratuvar uygulamaları için gerekli malzeme temininin idarece temin edilmesi, laboratuvar ortamının iyileştirilmesi ve laboratuvar dersi adı altında ayrı bir dersin konulması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Fizik Dersi, Laboratuvar Uygulamaları, Öğretmen Görüşleri

⁴¹⁸ Dr., Köyceğiz MEM., avfizikci@gmail.com

⁴¹⁹ Öğretmen, Ortaca İmam Hatip Lisesi, asiyeturbalioglu@gmail.com

⁴²⁰ Öğretmen, Köyceğiz Fen Lisesi, elfideozturkduru81@gmail.com

⁴²¹ Öğretmen, Ula Ermaş Mermer Anadolu Lisesi, sebnemsaglik@hotmail.com

EĞİTİM YÖNETİMİNDE GÖRÜNMEZ ENGELLER: OKUL MÜDÜRLERİNİN KARŞILAŞTIĞI STONE WALLİNG SÜREÇLERİ

Esra Ulucan Demir⁴²², Ömer Demir⁴²³,

ÖZET

Bu çalışma, eğitim yönetiminde okul müdürlerinin karşılaştığı görünmez engelleri, özellikle de üst yönetim tarafından sergilenen stone walling (bilgi, destek ve iletişimi kasıtlı olarak engelleme) davranışlarının etkilerini nitel bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamaktadır. Eğitimde etkili yönetim, yalnızca okul müdürlerinin bireysel yetkinlikleriyle değil, aynı zamanda üst yönetim ile kurdukları iletişim ve iş birliği ile doğrudan ilişkilidir. Ancak bazı durumlarda, okul müdürleri kritik karar alma süreçlerinde, destek mekanizmalarına erişimde veya hukuki süreçlerde yalnız bırakılabilmektedir. Bu tür engeller, müdürlerin liderlik performanslarını olumsuz etkileyerek okul yönetim süreçlerinde aksamalara yol açmaktadır.

Araştırmada, İzmir'in Bornova ilçesindeki 20 okul müdürüyle yapılan görüşmelerle, iletişim engelleri, destek süreçlerindeki aksaklıklar ve hukuki süreçlerde yalnız bırakılma deneyimleri incelenecektir. Araştırma, bu deneyimlerin okul müdürlerinin yönetsel işlevlerine ve liderlik performanslarına etkilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Ayrıca, okul müdürlerinin yaşadığı engellerin kurumsal karar alma süreçlerini nasıl etkilediği, okul yönetimi üzerindeki uzun vadeli sonuçları ve müdürlerin motivasyonları üzerindeki etkileri de değerlendirilecektir.

Araştırma kapsamında, okul müdürlerinin yöneticilerle iletişimde karşılaştıkları engeller, üst yönetimden bilgi, destek veya onay almak istediklerinde yaşadıkları süreçler ve genel yönetim deneyimleri analiz edilecektir. Ayrıca, destek mekanizmalarına erişimde yaşanan zorluklar, bürokratik engeller ve üst yönetimin müdürlerin görüşlerine ne kadar değer verdiği de ele alınacaktır. Bu engellerin eğitimde şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkin yönetim anlayışını nasıl etkilediği değerlendirilecektir.

Hukuki süreçlerde yalnız bırakılma durumu ve bunun yönetim süreçlerine etkisi detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu süreçlerde yeterli desteği alamayan okul müdürleri, hem kişisel hem de mesleki güvenliklerini kaybedebilirler. Bu araştırma, eğitimde daha etkin iletişim, şeffaf karar alma ve güçlü destek mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Okul müdürlerinin karşılaştıkları bu engellerin giderilmesi için eğitim politikalarının, yönetim yaklaşımlarının ve iletişim stratejilerinin geliştirilmesine yönelik somut öneriler sunulacaktır.

Araştırma Soruları: 1. Yöneticilerle iletişim sürecinizde karşılaştığınız en büyük engeller nelerdir? 2. Üst yönetimden bilgi, destek veya onay almak istediğinizde nasıl bir süreç yaşadınız? 3. Yönetim süreçlerinde yaşadığınız olumlu ve olumsuz deneyimlerin yönetiminiz üzerindeki etkileri neler oldu? 4. Hukuki süreçlerde veya soruşturmalarda yalnız bırakıldığınız bir durum oldu mu? Bu durumun yönetim süreçlerinize etkisi ne oldu?

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Yönetim, Görünmez duvarlar

⁴²² Öğretmen, Bornova BİLSEM, omeresrademir@gmail.com

⁴²³ Dr., Aşık Veysel Görme Engelliler Ortaokulu, zeso_omer@windowslive.com

OSMANLIDAN GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİNE ÇOKSESİLİ MÜZİĞİN GELİŞİMİ

Tuğba Çakır⁴²⁴,

ÖZET

Çalışmamız çoksesli müziğin Osmanlı döneminden günümüze kadar olan gelişim evrelerini incelemeyi ve günümüzdeki durumunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu süreç içerisinde çoksesli müziğin nasıl bir ekiple ,nerede, nasıl yapıldığı ve kimler tarafından desteklendiği gibi sorulara yanıt bulmak amaçlanmıştır. Araştırmamız çoksesli müzik ve toplumsal yaşam arasındaki etkileşimi görmek açısından da önem taşımaktadır. Çalışmamızda tarihsel tarama, literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma yapılırken Alanyazında ulaşılabilen yüksek lisans(4) ,doktora tezleri(4) ve bildiriler(3) incelenmiş ;tarihsel yayın(5) ,kitap(3) ,ansiklopedi(2),dergi(4) kaynaklardan bilgi edinilmiş ,genel ağ(4) adresleri üzerinden internet kaynakları taramasından da faydalanılmıştır.

Çoksesli müzik ülkemizde cumhuriyet öncesi dönemde faaliyet göstermeye başlamıştır.Fakat asıl ivmesini cumhuriyetin ilanı ile yakalamıştır.Osmanlı dönemindeki Saray orkestraları II. Mahmut döneminde kurulmuş ve bu dönemde çokseslilik örnekleri görülmeye başlanmıştır. En önemli gelişmeler ise Cumhuriyetin ilanı ile gerçekleşmiştir. Günümüzde hala faaliyet gösteren birçok müzik kurumunun temellerinin Cumhuriyetin ilanıyla atılmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğiyle müzik eğitimi almak için yurt dışına gönderilen sanatçılar yurdumuza geri döndüklerinde müzik alanında eğitim kurumları kurarak öğretmenlik yapmış , sanatçılar ve müzik eğitimcileri yetiştirmişlerdir.

Mustafa Kemal Atatürk,müzikte ve sanatta yapılacak olan reformların medeniyete ulaşma yolu olduğunu her fırsatta vurgulamıştır. Bu sebeple Türk besteciler, batının müzik anlayış ve değerlerini, ülkemizin kültürel değer anlayışı ile harmanlamışlardır. Kaynaklar incelendiğinde çoksesli müziğin cumhuriyetin ilanından günümüze kadar bazı zamanlarda durağan devam ettiği bazı zamanlarda ise büyük ataklar yaptığı görülmüştür. Günümüzde ise devlet kurumları veya özel kurumlar aracılığıyla çoksesli müziğin konservatuvarlar, orkestralar, çoksesli koro müziği yapan topluluklar, Eğitim Fakülteleri, Sanat ve Tasarım Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümlerinde eğitim ve faaliyetlerini sürdürdüğü görülmektedir. Türkiye’de çoksesli müzik gün geçtikçe gelişerek yol almaktadır. Ülkemizde özel ya da resmi çoksesli müzik toplulukları tarafından düzenlenen Ulusal ya da uluslararası dinletiler, yarışmalar, konser ve festivaller sayesinde çoksesli müzik seyirciler ile buluşmaktadır.

Sonuç olarak Türkiye’de çoksesli müziğin gelişimini ve günümüzde bulunduğu durumu göz önüne alarak baktığımızda çoksesli müziğin batıya uyum sağlamak amacıyla Batı müziği kaynaklı yapıldığı, zaman zaman da Türk müziği eserlerin çoksesliliğe uyarlanması yoluyla icra edildiği anlaşılmıştır. Müzik alanında önemli eserleri olan birçok sanatçının Çoksesli müzikte Türk müziği ezgilerini kullanmanın daha samimi ve anlaşılır olacağını ifade ettikleri görülmüştür.Bu sebeple Türk müziğinin çoksesli müzik eserlerinde yer almasının Hatta okullarda kullanılan marşlar,şarkılar,türküler in icrasında çoksesli türk müziği eserlerinin kullanılmasının daha samimi ve daha anlaşılır olabileceği bu durumun çoksesli müziğin daha çok sevilmesi ve talep edilmesini arttıracakı düşünülmektedir.

⁴²⁴, Zonguldak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, tubiscakir67@hotmail.com

Günümüzde çoksesli müzik konser ve festivallerine olan yoğun ilgi dikkat çekmektedir. Bu sebeple Çoksesli müzik yapılan konser ve etkinliklerin maddi açıdan makul tutularak, çoksesli Türk müziğinin toplumun her kesimine ulaşılabilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Osmanlıda Müzik, Çoksesli Müzik, Türkiye de Çoksesli müzik.

OKUL ÖNCESİ DÖNEME YÖNELİK AKIL VE ZEKA OYUNLARI İLE İLGİLİ TEZLERİN İNCELENMESİ

Gökçen Balat⁴²⁵, Feyza Baybars⁴²⁶, Rüya Küçükoglu⁴²⁷, Sevil Hıraoğlu⁴²⁸,

ÖZET

Zaman içerisinde insanların ilgi ve ihtiyaçlarının değişmesi ile birlikte, yaşam biçimlerinde de değişiklikler olmuştur. İlgili ihtiyaçlar doğrultusunda gelişen teknoloji ve oluşturulan icatlar, yaşamdaki değişiklikleri belirleyen etkenlerden ön sıralara yerleşmiştir. 21. yy. dediğimizde ilk aklımıza gelen "dijitalleşme" ve 21. yy. "Dijital Çağ" teknolojisinin dönemi olarak tanımlanmaktadır. Bu durum günümüzde bir çok iş ve işlemimizi de teknolojik alet ve araçlar ile gerçekleştirmemizi sağlamaya imkan sunmakta, hayatımızı kolaylaştırmakta ve pratik hale getirmektedir. Hayatımızın kolaylaşmasını sağlayan ve bilgiye erişimi hızlandıran teknoloji beraberinde bazı olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Sosyal yaşam becerileri en çok en derin biçimde etkilenen alan olup, çocukların birbiriyle iletişimini, etkileşimini olumsuz etkileyerek sosyal becerilerin gerilemesine sebebiyet vermektedir. Akıl ve zeka oyunlarının tüm bu etkenlere yönelik etkilerinin incelenmesi için bu çalışma yapılmıştır.

Çalışmanın amacı, okul öncesi döneme yönelik akıl ve zeka oyunları ile ilgili çalışmaları incelemektir. Çalışmanın örnekleme Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından faydalanılarak ulaşılmıştır. Örnekleme, "Okul öncesi" ve "Zeka oyunları" aramasıyla elde edilen 10 tez oluşturmaktadır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tezler içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Yıl, tür, üniversite, enstitü, anabilim dalı/ bilim dalı, çalışma grubu, bağımlı değişken, yöntem, veri toplama aracı ve veri analizi başlıkları altında analiz edilmiştir. Oluşturulan online form ile veri girişleri sağlanmıştır. Elde edilen veri girişleri frekans ve yüzdeler, grafiklerle ifade edilmiştir. Bulgulara göre konuyla ilgili en çok 2021 yılında çalışma yapılmıştır. Çalışmaların %90'ı yüksek lisans tezi, %10'u doktora tezinden oluşmaktadır. Tezlerde zeka oyunlarının dikkat düzeyi, görsel algı düzeyi, erken okuryazarlık becerileri, dil gelişimi, problem çözme becerileri, erken matematik becerileri, mekansal algı, çocuk gelişimine bakış, zeka oyunlarına yönelik farkındalık gibi değişkenler üzerindeki etkisi incelenmiştir. Kullanılan yöntemler ise durum çalışması, deneysel desen, karma yöntem ve nedensel karşılaştırma modelidir. Tezlerde veriler kişisel bilgi formu, görüşme formu, yetenek ve beceri testleriyle elde edilmiştir. Elde edilen veriler çoğunlukla Mann Whitney-U testi, Wilcoxon testi ve bağımlı örneklem t testi kullanılarak analiz edildiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Akıl ve Zeka Oyunları, Tez, İnceleme

⁴²⁵ Öğretmen, Samsun, gokcen.balat55@gmail.com

⁴²⁶ Öğretmen, MEB, baybarsfeyza85@gmail.com

⁴²⁷ Öğretmen, MEB, ruyakucukoglu@gmail.com

⁴²⁸ Öğretmen, MEB, sevilhiraoglu@gmail.com

EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA TEORİ VE UYGULAMA UYUMSUZLUĞU

Ahmet Saylık⁴²⁹, İdil Dayanan Uğur⁴³⁰,

ÖZET

Toplumların, bulundukları çağa uyum sağlamak ile beraber sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan gelişmesine yönelik girişimler çoğunlukla eğitim kurumları aracılığı gerçekleştirilir. Bu anlamda toplumu oluşturan bireylerin de gerek ülke kalkınmasına katkı sunma bağlamında ve gerekse de kültürel mirasın taşıyıcısı olarak farklı görevler üstlenmesi gerekmektedir. Ülkeler bu amaçla özgün eğitim sistemleri oluşturmakta ve bu sistemlerin işleyişini eğitim kurumları aracılığı ile gerçekleştirmektedirler. Ülkemizde YÖK' e bağlı üniversiteler ile MEB' e bağlı resmi ve özel okullar bu anlamda birbirini tamamlayan eğitim yapıları/ kurumları olarak öne çıkmaktadırlar. Bilim üreten merkezler olarak konumlanan üniversiteler, toplumlar değiştikçe dönüşmektedir. Yaşanan bu dönüşüm sürecinde, üniversitelerde üretilen bilginin toplumsal yaşamda uygulama alanı bulabilmesi ve ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılabilmesi yeni nesil üniversitelerin işlevleri arasındadır. Nitekim üniversitelerde üretilen bilgi uygulamadan bağımsız değildir. Üniversiteler ve meslek okulları gibi akademik kurumların, tarihsel, kültürel, ekonomik ve politik çevreleri süreç içerisinde edindikleri misyonu da beraberinde değişime sürüklemektedir. Akademilerdeki olağan misyon değişiminin seyri ise değişimi farkında olarak yönetebilmek ile ilişkilidir. Son dönemlerde özellikle de uluslararası alanyazında sıklıkla değinilen, akademilerin teorik bilgi üretmeye, çok sayıda yayın yapmaya veya bünyelerinde yüksek lisans ve doktora programlarını yürütebilmelerine yönelik değişen odaklarının, mesleki beceri kazandırma ve uygulama alanlarının ihtiyaç duyduğu yetenekleri geliştirebilmelerine yönelik yeterlilikleri bağlamında sorgulanması, akademilerdeki dönüşüm sürecinin etkili bir biçimde yönetilebilmesinin gerekliliğini öne çıkarmaktadır. Akademide üretilen bilginin toplumda karşılığının olması, akademinin toplumun ihtiyaç duyduğu alanlarda bilgi üretimine yönelmesi veya mesleki açıdan donanımlı bireyleri yetiştirebilmesi eğitimde teori-uygulama arasındaki dengenin sağlanması ve bu dengenin sürdürülebilir olması bağlamında önem arz etmektedir. Bu araştırma, eğitim bilimleri alanında teori ve uygulama arasındaki etkileşimin düzeyini ele alması, süreç içerisinde üstlenilen kurumsal rollerin yeniden sorgulanması ve akademiler ile okullar arasındaki etkileşimin sürekliliği üzerine bir model geliştirmeyi amaçlaması açısından önemlidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, eğitim fakültesi akademisyenleri ile resmi okullarda görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerine göre eğitim fakültelerinde gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetlerinin uygulama alanı olan okullara hangi ölçüde yansıdığını tespit etmek ve akademilerdeki dönüşümü bilinçli olarak yönetebilmek için fakülteler ile okullar arasında sürdürülebilir bir etkileşim modeli geliştirebilmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Bu doğrultuda eğitim fakültelerinde görev yapan 6 akademisyen, ilköğretim ve ortaöğretimde görev yapan 8 okul yöneticisi ve 8 öğretmenden oluşan toplam 22 katılımcı, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan ve dört açık uçlu soruyu içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Transkript edilen kayıtlar metin haline

⁴²⁹ Doç. Dr., Siirt, ahmet.saylik@siirt.edu.tr

⁴³⁰ idil.dayanan@siirt.edu.tr

dönüştürüldükten sonra içerik analizi tekniğı ile analiz edilecektir. Elde edilen bulgular yorumlanarak çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Teori ve Uygulama, Akademik Sapma, Akademik Dönüşüm.

ÖZET

Temizlik, toplumların uygarlık düzeyinin ifadesi olup, insanların sağlıklı olmaları ve sağlığın devamı için de çok önemli bir etkidir. Yaşanılan ortamın ve kullanılan araç-gerecin temizliği, birey sağlığı ile çok yakından ilgilidir. Eğitim kurumlarında temizlik ve sağlık kurallarına gereken önemin verilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle çağdaş bir toplumda herkesin küçük yaştan itibaren temizlik kültürünü alması ve bu konuda eğitilmesi gerekir. Temiz bakımlı ve düzenli olan okul ve kurumlarda verimli bir çalışma ortamı da hazırlanmış olur. Laboratuvar, derslik, atölye, kantin, yemekhane, konferans salonu ve diğer bölümlerdeki araç-gereç ve sabit tesislerin daima temiz, bakımlı ve kullanılmaya hazır durumda bulundurulması gerekir. Tüm personel ve öğrencilere okuldaki araç ve gereçlerin kullanılmasında, temizlik ve bakımında dikkat ve tasarruf alışkanlığı kazandırılmalı, bu konuda sorumluluklar yüklenmelidir. Herkeste okul eşyasını temiz tutma ve korumanın milli serveti koruma kültürü olduğu kazandırılmalıdır. Bu bağlamda öğrencilere okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde hijyen eğitimi vermek amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Hijyen, sağlığı korumak ve hastalıklardan kaçınmak için alınan önlemleri ifade eden bir kavramdır. Özellikle salgın hastalıkların yayılmasını önlemek, bireylerin ve toplumların sağlığını korumak adına büyük önem taşır. Bu kapsamda, günlük yaşantıda çok sık karşımıza çıkan mikroplu malzemeleri ve bunlara dokunduktan sonra sağlık için yapılması gerekenleri, eğitim materyali olarak hazırladığımız hijyen çemberi ile öğrencilerimize bire bir uygulama yaparak el yıkamanın sağlık üzerindeki etkisini öğretmek amacıyla hazırlanmıştır. Hijyen çemberi dönen bir dairenin üstüne en kirli olan, günlük yaşantıda çok sık karşılaştığımız malzemelerin görselleri eklenmiştir. Sınıfta önce mikroplar anlatılır sonra farklı renkteki simler çemberin üzerine dökülür. Her öğrenci hangi malzemeleri istiyorsa onlara dokunur ve eline bakar. Ele bulaşan simler mikropları temsil etmektedir. Daha sonra doğru el yıkama anlatılarak, eller yıkattırılır. Görsel, dokunsal ve oyun formatında olduğu için öğrencilerin dikkatini çekmektedir ve kalıcı öğrenme olmaktadır. Yapılan bu çalışma sonucunda dönüt almak için öğrenciler mikroplu nesneye dokunduktan sonraki duyguları dinlenir. daha sonra öğrenciler lavaboya götürülerek hijyen kurallarına uygun bir şekilde elleri yıkatılarak ellerinin temiz olduğu durumdaki duyguları hakkında düşünceleri alınır.

Anahtar Kelimeler: temizlik, mikrop, sağlık, çember

⁴³¹ Öğretmen, Kamber Gülizar Demir İlkokulu Aksaray, cetinkayasevil901@gmail.com

MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN TARİH DERSİNE İLGİLERİ VE ÖSYM SINAVLARINDA TARİH DERSİ BAŞARILARI

Gülay Ergene Akın⁴³², Abuzer Akın⁴³³,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Yozgat ili merkez ilçesindeki meslek lisesi öğrencilerinin tarih dersine olan ilgilerini belirlemek ve bu ilginin ÖSYM sınavlarındaki tarih dersi başarılarıyla olan ilişkisini incelemektir. Çalışma, öğrencilerin tarih dersine yönelik tutumlarının akademik performans üzerindeki etkisini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Öğrencilerin derslere karşı ilgisi, akademik başarı üzerinde önemli bir belirleyici faktör olarak kabul edilmektedir (Eccles & Wigfield, 2002). Özellikle sosyal bilimler derslerinde ilgi düzeyi, ders başarısını doğrudan etkileyen bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Schiefele, 2009). Türkiye’de yapılan araştırmalar da tarih dersine olan ilginin, öğrencilerin akademik performansını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Yıldız, 2018; Demir & Kaya, 2020). Meslek lisesi öğrencilerinde ise ders dışı okuma alışkanlıkları ve sınav motivasyonunun başarı ile ilişkilendirildiği tespit edilmiştir (Çelik, 2021). Bu çalışma, tarih dersine olan ilginin ÖSYM sınavlarındaki başarı üzerindeki etkisini meslek lisesi öğrencileri özelinde inceleyerek literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Örneklemi, Yozgat ili merkez ilçesinde bulunan 4 farklı meslek lisesinde öğrenim gören 300 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem, basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

Veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan bir anket formu kullanılmıştır:

Tarih Dersi İlgisi Ölçeği: 5’li Likert tipi, 10 maddeden oluşan bir ölçek olup, öğrencilerin tarih dersine olan ilgilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir.

Akademik Başarı Verileri: Öğrencilerin ÖSYM sınavlarındaki tarih testine ait net sayıları analiz edilmiştir.

Veriler, SPSS 25.0 programı ile analiz edilmiştir. Frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma hesaplanmış; değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır.

Araştırma bulgularına göre:

Öğrencilerin tarih dersine ilgisi orta düzeyde bulunmuştur.

Tarih dersine yüksek ilgi duyan öğrencilerin, ÖSYM sınavlarında tarih testinde daha yüksek net sayıları elde ettiği tespit edilmiştir.

Pozitif ve anlamlı bir ilişki ($r = 0.47$, $p < 0.01$) bulunmuş olup, tarih dersine ilginin akademik başarıyı artırdığı görülmüştür.

⁴³² Öğretmen, Yozgat MEB, rosemoon.67@hotmail.com

⁴³³ Öğretmen, Yozgat İl Temsilcisi, abuzerakin@hotmail.com

Tarih dersine ilgi duyan öğrenciler, ders dışı tarih kitapları okuma ve tarih temalı belgeseller izleme gibi etkinliklere daha fazla katılım göstermektedir.

Elde edilen bulgular, tarih dersine olan ilginin akademik başarıda önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda şu önerilerde bulunulabilir:

Etkileşimli öğretim yöntemleri ile tarih dersleri daha ilgi çekici hale getirilmelidir.

Tarih ders içerikleri, güncel olaylarla ilişkilendirilerek öğrencilere sunulmalıdır.

Tarih kulüpleri, yarışmalar, müze gezileri gibi etkinliklerle ders dışı öğrenme ortamları oluşturulmalıdır.

Rehberlik çalışmaları ile öğrencilerin ders çalışma stratejileri geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Lisesi, Tarih Dersi, Öğrenci İlgisi, ÖSYM Başarısı, Yozgat

OKUL ÖNCESİ DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Aycan Buldur⁴³⁴, Sümeyye Öztürk⁴³⁵,

ÖZET

İnsan anne karnından itibaren müzikle iç içedir. Bu yüzden insan yaşantısında önemli bir yeri vardır. Okul öncesi dönemde çocuklar müzikle öğrenmeler gerçekleştirir. Çocuğun ilgisinin müzikle eğitime çekilmesi önemli bir husustur. Bu bağlamda müzik okul öncesi dönem çocukları için onlara keyif verici bir aktivite olmasının yanında bir eğitim aracı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca çocuk müzik sayesinde kendini ifade etme becerisi kazanmaktadır. Müzikle birlikte hareket ve ritim duygusu gelişir, hareket ve dans sayesinde hissettiklerini özgürce ifade etme becerisi kazanır. Okul öncesi dönemde çocuğa kazandırılan müzik etkinlik ve becerileriyle çocukların bedensel, zihinsel dil ve konuşma becerilerine olumlu katkı sağlamaktadır. Böylece çocuğun gelecek yaşantısında da olumlu beceriler kazanmış olup hayata daha avantajlı başlamış olacaktır. Bu bağlamda okul öncesi dönemdeki müzik eğitimi gelecek için ön koşuldur.

Bu araştırmanın amacı 2005-2024 yılları arasında ulusal alanda yapılmış okul öncesi dönem müzik eğitiminde çalışılmış makale ve tezlerin yıllara, yayın türüne, araştırma modeline, örnekleme, veri toplama araçlarına ve veri analiz yöntemlerine göre yönelimlerini belirlemektir.

Çalışmada betimsel araştırma türlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, okul öncesinde müzik eğitimi alanında yapılmış 30 yüksek lisans, 3 doktora tezi ve 24 makale olmak üzere 57 bilimsel çalışma oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Literatür taramasında anahtar sözcükler olarak “okul öncesinde müzik eğitimi” taranmıştır. Bu konu hakkında yapılan diğer çalışmalardan da yararlanmak için “okul öncesi eğitimi” ve “müzik eğitimi” kavramlarıyla da araştırmalar yapılmıştır.

Bu araştırmanın sonucunda araştırmaya dâhil edilen çalışmaların en fazla yüksek lisans tezi türünde olduğu, çalışmalarda nicel araştırma yönteminin en çok kullanılan yöntem olduğu ve araştırma modeli olarak da tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmaların diğer çalışma gruplarına oranla daha fazla yer aldığı ve veri toplama araçlarından en çok kullanılan anket yoluyla verilerin toplandığı ortaya çıkmıştır. Araştırmacıların bu alanda daha fazla çalışma yapması gerektiği, evren ve örneklem grubunu genişletmeleri, veri toplama araçlarını ve yöntemlerini çeşitlendirebilecekleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Müzik Eğitimi, Okul Öncesi ve Müzik Eğitimi.

⁴³⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, aycanbuyuktanir@gmail.com

⁴³⁵ Öğretmen, Selma Orhon Atameriç Anaokulu, Kocaeli, sumeyyeckc@hotmail.com

KÜÇÜK KAŞIFLER GEMS İLE ÖĞRENİYOR

Nuray Güçer⁴³⁶,

ÖZET

Okul öncesi eğitim çağı çocukların öğrenme gelişimi vesel olarak altın çağı niteliğindedir. Bu yaş dönemindeki çocukların gözlem yapmaları, harcadıkları zamanı harcamaları, çocukların tanımayı ve keşfetmeyi, bilimsel çalışmalarını deneyimlemeyi iyi dönüştürme ve özgürlüklerle kazanırlarsa bu onların gelecek okullarında, akademik başarısında ve sektör seçiminde önemli bir mihenk taşı olarak yer alır. Bu değerli zaman diliminde okul öncesinde düşen en önemli görev, fırsatlar sunmak ve kaliteli öğrenme, keşfetme ortamları oluşturmak olmalıdır. GEMS Eğitimi, onların öğrenmeyi keşfetmeleri, kendilerinin öğrenmeleri ve sorgulama yapmaları için tasarlanmıştır. Program, matematiksel yöntemleri kullanarak düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, konularda matematik ve bilim konularına ilgi duymalarını teşvik eder ve onların bu kadar parlak başarılı olmalarını sağlar. Gems (Great Explorations in Math and Science) ilk olarak California Üniversitesi'nde yer alan Lawrence Hall of Science adıyla ki fen merkezi tarafından hazırlanmış ve geliştirilmiştir. Gems, bir eğitim programıdır. Bu eğitim programı sürekli geliştirilmeye devam edilen bir yapıdadır. Fen ve matematik bilimlerinin dergilerinin temel kavram ve yöntemlerini anlamalarını hedeflemektedir. Öğrencilerin fen ve matematik bilimlerine karşı olumlu bir düşünce de bulunmalarını sağlayarak, bu alanda başarıya ulaşmayı başarmıştır. Gems eğitimi, fen bilgisi eğitiminde çocukların gözetimli tedavi yöntemi ile bilinçli olarak öğrenmelerini sağlar. Gözetimli büyümeyi, çocukların programa katılmasını, görerek ve keşfederek öğrenmesini vurgulamaktadır. Fen ve matematik bilimlerini çocukların daha keyifli bir şekilde öğrenmesi ve özelliklerini destekleyen programdır. Heyecan verici ve etkili etkinliklerle kaliteli birleştirici sağlayan rahat bir eğitim programıdır. Bu amaçlanan Türkiye'den 6, Yunanistan'dan 5, İtalya'dan 2, Polonya'dan 1, Romanya'dan 1 olmak üzere toplam 15 öğretmen ile Kasım ayında Nisan ayına kadar GEMS çalışmaları yapılmak üzere projelendirilmiştir. Proje 4-6 yaş arası çocukların katılımı ile birlikte yürütülmektedir. Programın uygulama aşamalarına yedeklemeden önce düzenleyicilere ön değerlendirme testi yapılır. Program sonunda Nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılan görüşme formülleri hazırlanarak derslere uygulanacaktır. Betimsel analiz yöntemi ile sonuçlar analiz edilerek Mayıs ayında kongrede sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: GEMS, Okul öncesi eğitim. Gelişim, değişim. Fen öğrenmesi

⁴³⁶ Öğretmen, ŞAHİN Yılmaz İlkokulu Osmangazi Bursa, nuraygucer@hotmail.com

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI

Suzan Ögmen⁴³⁷, Suzan Bayındır⁴³⁸, Müzeyen Tarhan⁴³⁹, Ayşe Yakışan⁴⁴⁰, Galip Bedir⁴⁴¹,

ÖZET

Oyun, farklı şekillerde tanımlansa da geçmişten günümüze kadar varlığını sürdüren önemli bir kavramdır. Eğlence, mutluluk ve keyif alma gibi duygusal yönlerinin yanı sıra, çocukların deneyim kazanmasına, etkinliklere aktif olarak katılmasına, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine, araştırma yapmasına ve keşfetme becerilerini geliştirmesine de katkı sağlar. Bununla birlikte, oyunun çocukların sosyalleşmesine destek olduğu da bilinmektedir. Fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin yanı sıra zihinsel becerilerinin gelişmesinde de oyunun önemli bir rolü vardır. Zekâ gelişimini etkileyen pek çok faktörden biri olarak oyun, çocukların problem çözme yeteneklerini artırırken, yaratıcılıklarını da geliştirmektedir (Devecioğlu ve Karadağ, 2016). Zihinsel gelişimi destekleyen oyunların aynı zamanda çocukların sosyal becerilerine de olumlu katkılar sunduğu söylenebilir.

İnsan, doğası gereği sosyal bir varlıktır ve çevresindeki bireylerle sürekli bir etkileşim içindedir. Bu doğrultuda, yaşadığı toplum içinde belirli roller üstlenir. Bireyin toplumsal rollerle tanışması çocukluk döneminde başlamakta ve oyun aracılığıyla farklı roller üstlenerek, hayat boyu sürdüreceği rollerin gereklilikleri konusunda deneyim kazanmaktadır.

Geleneksel çocuk oyunları, geçmişten günümüze ulaşarak kültürel aktarımın bir parçası olmuştur. Çocuklar, bu oyunları oynarken yaşadıkları dönemin özelliklerini öğrenmekte ve böylece kültürel miraslarını gelecek nesillere taşımaktadır (Özyürek, Şahin ve Gündüz, 2018). Geleneksel oyunların kuralları, toplumun örf, adet ve yazılı olmayan değerlerine dayanmaktadır (Kacar, 2020). Toplumun temel yapı taşlarından biri olan çocuk, oyun oynayarak çevresiyle etkileşim kurar ve ait olduğu toplumun normlarını öğrenmeye başlar (Senemoğlu, 1994). Oyun içinde üstlendiği roller sayesinde, gerçek hayatta karşılaşılabileceği sorunları tanır, öğrendiği bilgilerle bu sorunları nasıl çözebileceğini kavrar ve kendisini keşfetme fırsatı bulur.

Çocukların sosyalleşmesinde, kültürel kimliklerini tanımalarında ve eğitim süreçlerinde geleneksel oyunların büyük bir rol oynadığı, farklı ülkelerde ve kültürlerde yapılan çalışmalarla da ortaya konmuştur. Bu araştırmalar, geleneksel çocuk oyunlarının her kültürde sosyal, kültürel ve eğitsel bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Eğitim-öğretim sürecinde geleneksel oyunlara yer verilmesi, öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sağlayarak gelişimlerine destek olmaktadır. Türkiye’de gerçekleştirilmiş bir çok araştırmada, bu oyunların, çocukların sosyal becerilerine ve kültürel gelişimlerine olumlu katkılar sunduğu belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: oyun, çocuk, eğitim

⁴³⁷ Öğretmen, Mehmet Emin Acar İlkokulu Şırnak, s.ogmen@hotmail.com

⁴³⁸ Öğretmen, Kıbrıs Şehitleri Ortaokulu Batman, suzan_1615_@hotmail.com

⁴³⁹ Öğretmen, İlyas Sami İmam Hatip Ortaokulu, mzyn.trh@gmail.com

⁴⁴⁰ Öğretmen, Yahya Kemal Beyatlı İmam Hatip Lisesi, ayse.yksn.49@gmail.com

⁴⁴¹ Öğretmen, Van Edremit Bilim ve Sanat Merkezi, bedirgalip@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN PROGRAM OKURYAZARLIKLARI

Oktay Aksoy⁴⁴²,

ÖZET

Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde görev yapan eğitimcilerin ve okul yöneticilerinin müfredat okuryazarlık düzeyleri incelenmektedir. Müfredat okuryazarlığı, öğretmenlerin programın yapı taşlarını anlamalarını, uygulamalarını ve müfredat uygulama ve değerlendirmedeki rollerini ifade eder (Keskin ve Korkmaz, 2021). Milli Eğitim Bakanlığı, eğitimcilerin programların amaçlarını, konularını, öğretim stratejilerini, ölçme ve değerlendirme bileşenlerini anlayıp uygulayabilecek bilgi ve beceriye sahip olmasının önemine vurgu yapmaktadır (MEB, 2023). Dolayısıyla, öğretmenlerin program okuryazarlık becerilerinin, hem öğretmenler hem de programın uygulanmasını denetleyici rolünde olan okul yöneticileri açısından önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Bu kapsamda, araştırmanın örneklemini Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde görevli 104 okul müdürü ve müdür yardımcısı ve 32 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Yıldırım (2019) tarafından geliştirilen ve "Felsefi temeller," "Sosyoekonomik temeller" "Psikolojik temeller okuryazarlığı," "Amaçlar ve içerik bilgisi" ve "Öğretim ve ölçme-değerlendirme süreçleri" olmak üzere beş alt boyuttan oluşan "Öğretim Programları Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek ortalama puan 5 en düşük ortalama puan ise 1'dir. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin ölçekten aldıkları ortalama puanın ($\bar{x} = 4,02$) olduğu tespit edilmiştir. Ölçeklerin alt boyutları yönünden okul yöneticileri ve öğretmenlerin ortalama puanlarının felsefi temeller okuryazarlığı için ($\bar{x} = 3,97$), sosyoekonomik temeller okuryazarlığı için ($\bar{x} = 4,01$), psikolojik temeller okuryazarlığı için ($\bar{x} = 3,94$), amaçlar ve içerik bilgisi okuryazarlığı için ($\bar{x} = 4,13$), öğretim ve ölçme değerlendirme süreçleri okuryazarlığı için ($\bar{x} = 3,98$) düzeylerinde olduğu belirlenmiştir. Ölçeklerin alt boyutları yönünden de okul yöneticileri ve öğretmenlerin ortalama puanlarının anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Okul türleri yönünden ise anaokulu yönetici ve öğretmenlerinin ortalama puanlarının ($\bar{x} = 4,09$), ilkokul yönetici ve öğretmenlerinin ($\bar{x} = 4,18$), ortaokul yönetici ve öğretmenlerinin ($\bar{x} = 3,97$), lise yönetici ve öğretmenlerinin ($\bar{x} = 3,93$) ve diğer kurumlarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ise ($\bar{x} = 4,25$) olduğu tespit edilmiştir. Okul türleri yönünden de alt boyutlar için anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Mesleki kıdem yılına göre yönetici ve öğretmenlerin ortalama puanları 0-9 yıl arası görev süresi için ($\bar{x} = 4,10$), 10-19 yıl arası yıl arası görev süresi için ($\bar{x} = 4,02$), 20-29 yıl arası yıl arası görev süresi için ($\bar{x} = 3,99$) ve 30 yıl ve üzeri görev süresi için ($\bar{x} = 4,6$) olarak hesaplanmış ve görev süreleri yönünden gruplara arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma, literatürdeki bazı çalışmalarla tutarlı olarak okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin müfredat okuryazarlık düzeylerinin iyi olduğunu göstermektedir (Yılmaz ve Kahramanoğlu, 2021; Erdem ve Eğmir, 2018). Kale (2022) de program okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiğini ancak kıdem, yaş ve eğitim düzeyine göre farklılaşmadığını bildirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin iyi bir program okuryazarları oldukları ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: 1; Öğretim Programları 2; Program Okuryazarlığı 3 Program Değerlendirme

⁴⁴² Dr., Oktay ve Olcay Yurtbay Anadolu Lisesi, Zonguldak, oktay-aksoy@hotmail.com

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA “GİYEYOK” ALANI UYGULAMASI

Ali Küçükkürkçü⁴⁴³, Abdullah Küçükkılıç⁴⁴⁴, Halil Mesut Baylak⁴⁴⁵,

ÖZET

Çağımızın en büyük sorunlarından olan eğitimin öğrencinin bilinçsel farkındalığının oluşmasında ve kariyerini oturtmasındaki etkisi göz önüne alınca okul ve okul dışı etkinliklerinin gözlemlenmesi önemli bir hal almaktadır. Eğitim genel bir kavram olup bireyin çocukluğundan ömrünü sonuna kadar devam eden uzun bir süreçtir. Gelişmiş ülkelere bakıldığında öğrencilerin sosyal ve sportif aktivitelere yönlendirilme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Çalışmanın ana temasını, lise öğrencilerin okulu asma oranlarını, okuldan sonra kendilerine kalan boş vakitlerini değerlendirmelerini ve bu boş vakitlerde yaptıkları aktivitelerin ders başarılarına olan etkilerinin araştırılarak bilinçli farkındalık tematik alanında değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Proje ile öğrencileri okuldan uzaklaştıran ve okula bağlayan faktörlerin tespit edilmesi ve okuldan uzaklaştıran faktörlerin giderilmesine yönelik faaliyetlere yönelik önermeler amaçlanmıştır. Lise öğrencilerin okuldan kaçma oranları, okuldan sonra kendilerine kalan boş vakitlerini değerlendirmeleri ve bu boş vakitlerde yaptıkları aktivitelerin ders başarılarına etkileri ve araştırılmasının yapılarak bilinçli farkındalık tematik alanında değerlendirilmesi gereken konulardır. Proje ile öğrencileri okuldan uzaklaştıran ve okula bağlayan faktörlerin tespit edilmesi ve okuldan uzaklaştıran faktörlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması ana yöntem olarak belirlenmiştir. Veriler anket yöntemiyle toplanmıştır. Bilinçli farkındalık oluşturmaya yönelik değerlendirmenin yapılabilmesi ve araştırmada geçerliliğin sağlanması için anket soruları uzman görüşüne sunulmuş daha sonra uygulamaya konulmuştur. Anket uygulaması sonucunda 800 öğrenciden katılımı istenmiş ama bu öğrencilerden bazıları çalışmaya katılmayı reddetmiş bazıları ise google form anket formunu boş olarak geri dönüş sağlamıştır. Sonuçta anketimiz 559 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Konya ilinde yaşayan lise öğrencileri oluştururken, örneklemini araştırmamıza katılan 559 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Anketin sonuçları bir istatistik analiz programı SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmamızın verileri değerlendirilirken, yüzdelik hesaplama, ortalama, one way anova (Tek yönlü varyans analizi) yapılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışma sonucu lise çağındaki öğrencilerin zaman aralıkları değişmesi kaydı ile kafeye ve sosyal ortam kafelerine (Oyun vb...) gittiği ortaya çıkmıştır. Kafeler öğrenciler açısından bir çekim merkezi haline gelmiştir. Kafeler hususunda eğitimsel bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Yapmış olduğumuz çalışma sonucunda öğrencilerin büyük bir kısmının belirli zaman aralıkları ile okulu asmaktadır. Bu olay öğrencileri okuldan uzaklaştırmakta ve okul hakkında soğuk bir görüş oluşturmaktadır. Bu konuda öğrencilere ahlaki ve psikolojik seminerler verilmesi, rehberlik danışma servisinde bulunan yardımcıların alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okuldan Kaçma, Bilinçli Farkındalık, Serbest Zaman Kavramı, Lise Öğrencisi .

⁴⁴³ Öğretmen, Konya, cografyiq@gmail.com

⁴⁴⁴ Öğretmen, Konya, cografyiq@gmail.com

⁴⁴⁵ Dr., Konya, cografyiq@gmail.com

NATURAL LIFE - DOĞAL YAŞAM PROJESİ: EKOLOJİK DUYARLILIK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEK İÇİN BİR ADIM

Selim Sırrı Yalçın⁴⁴⁶, Emine Gökbudak⁴⁴⁷,

ÖZET

Projemiz, ekolojik dengenin korunması ve doğal yaşamın sürdürülebilirliğine katkıda bulunma amacını taşır. "NATURAL LIFE - DOĞAL YAŞAM" adlı bu proje, doğanın ve canlıların korunması konusunda farkındalık yaratmanın yanı sıra, öğrencilere doğal yaşamı anlamayı, koruma bilincini geliştirmeyi ve sürdürülebilir yaşam tarzlarını benimsemeyi öğretmeyi amaçlamaktadır. Günümüzde, çevresel sorunlar giderek artan bir tehdit oluşturmakta ve bu sorunların başında iklim değişikliği, habitat kaybı, su kirliliği ve nesli tükenmekte olan türlerin yok olma riski bulunmaktadır. Bu proje, bu sorunlara karşı etkin bir çözüm arayışıdır.

Doğanın karmaşık yapısını ve canlılar arasındaki etkileşimleri anlamak, çevreye duyarlı bir birey olmanın temel taşlarını oluşturur. Proje, öğrencilere doğal yaşamı daha yakından tanıma fırsatı sunarak, bu tür etkileşimleri gözlemlene ve inceleme şansı verir. Özellikle, ekosistemler arasındaki dengeyi bozan etmenlerin ve bu etmenlerin biyoçeşitliliği nasıl etkilediğinin kavranması, öğrencilerin ekolojik sorunlara karşı duyarlı hale gelmelerini sağlar.

Proje kapsamında, nesli tükenmekte olan türler hakkında özel bir eğitim ve farkındalık çalışmaları da yapılacaktır. Bu türlerin korunması için atılacak adımların önemini anlatmak, öğrencilere sadece teorik bilgi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda onları bu konuda harekete geçmeye teşvik eder. Öğrenciler, bu süreçte sadece doğayı öğrenmekle kalmayacak, aynı zamanda çevre dostu yaşam tarzları benimsemeyi de öğreneceklerdir. Geri dönüşüm, enerji tasarrufu, organik tarım ve suyun verimli kullanımı gibi sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları, projenin temel hedeflerinden biridir.

Eğitim süreci, doğa gezileri, alan çalışmaları, seminerler ve interaktif atölyelerle desteklenecek; öğrencilere doğanın ve canlıların korunması için somut adımlar atma fırsatı sunulacaktır. Bu sayede öğrenciler, doğal yaşamın korunması konusunda toplumsal sorumluluk taşıyan bireyler olarak yetişecektir. Ayrıca, proje, öğrencilerde doğaya duyarlı bir bakış açısının gelişmesini sağlayacak, böylece ekolojik dengenin korunmasına katkıda bulunacak bir neslin yetişmesine olanak tanıyacaktır.

"NATURAL LIFE - DOĞAL YAŞAM" projesi, çevresel sorunlara karşı duyarlı, bilinçli ve çözüm odaklı bireyler yetiştirerek, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakma hedefini gütmektedir. Ekolojik dengenin korunması, hem bugünkü hem de gelecekteki nesiller için kritik bir öneme sahiptir. Bu projeye, doğa ile uyum içinde bir yaşam biçimi benimseyen, çevreye duyarlı bireyler yetiştirmeyi ve doğanın korunmasına katkı sağlamak için sorumluluk almalarını teşvik etmeyi amaçlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: doğal yaşam, canlıları koruma, çevre

⁴⁴⁶ Öğretmen, Kökenli İlkokulu, Ordu, selimsyalcin@hotmail.com

⁴⁴⁷ Öğretmen, TOKİ İlkokulu, Karaman, emiss70@hotmail.com

EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: GELECEĞE YATIRIM

Halil Mesut Baylak⁴⁴⁸, Ali Küçükkürkçü⁴⁴⁹, Abdullah Küçükılıç⁴⁵⁰,

ÖZET

Eğitim, bireylerin bilgi, beceri ve değerlerle donatılarak topluma kazandırılmasını hedefleyen bir süreçtir. Ancak bu sürecin geleceğe etkili bir şekilde hizmet etmesi için sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu olması gerekmektedir. Sürdürülebilir eğitim, sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla bir bütün oluşturarak hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını karşılamayı hedefler.

Eğitimde sürdürülebilirlik, eşitlik ve kapsayıcılık ilkeleriyle yakından ilgilidir. Her bireyin nitelikli eğitime eşit şekilde erişimi sağlanmalı ve toplumsal ayrışmanın önüne geçilmelidir. Özellikle dezavantajlı grupların eğitime entegrasyonu, toplumsal barış ve dayanışma için kritik bir rol oynar.

Bu çalışmada eğitimde sürdürülebilirlik kavramını, bu kavramın farklı boyutlarda değerlendirilmesinin yapılarak geleceğin eğitim politikasının planlanmasında kavramsal rehber ortaya koymak amaçlanmıştır. Yöntem olarak nitel araştırma tekniği kullanılmış, materyal olarak akademik çalışmalar, tez, bildiri, makale ve kitaplar değerlendirilmiştir. Literatür taramasıyla elde edilen bilgiler ansiklopedik bir tarama ve sınıflandırmaya tabi tutularak elde edilen veriler değerlendirilmiş ve sonuç- öneri kısmı oluşturulmuştur. Sürdürülebilirlik kavramının çevresel boyutu, eğitim sistemlerinin ekolojik dengeye katkı sağlaması gerektiğine vurgu yapar. Okullar ve üniversiteler, doğal kaynakları verimli kullanan ve karbon ayak izini azaltan uygulamalarla topluma örnek olmalıdır. Çevre bilincini arttırmak için müfredatlarda iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik ve geri dönüşüm gibi konulara yer verilmelidir. Eğitimde sürdürülebilirlik, yalnızca müfredat içeriğiyle sınırlı kalmamalı, aynı zamanda pedagojiye de yansmalıdır. Eleştirel düşünme, problem çözme ve iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımları, öğrencilerin süreçte aktif bir rol oynamasını sağlar. Ayrıca, disiplinler arası bir yaklaşım benimseyerek karmaşık küresel sorunlara çözüm bulma becerisi geliştirilebilir. Bu yaklaşımlar, bireylerin sistemsal bir bakış açısı kazanmalarını ve gelecek odaklı kararlar almalarını destekler.

Eğitimde sürdürülebilirliğin ekonomik boyutu, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını ön planda tutar. Bu, hem eğitim kurumlarının mali sürekliliğinin sağlanmasını hem de öğrencilerin gelecekteki istihdam olanaklarına katkı sunan beceriler kazanmasını içerir.

Eğitimde sürdürülebilirlik, yalnızca bireylerin eğitimiyle sınırlı kalmayıp, toplumsal ve küresel düzeyde bir dönüşümü hedefler. Sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarıyla bir bütün oluşturan bu kavram, geleceğe daha yaşamaya değer bir dünya bırakmak için vazgeçilmez bir gerekliliktir. Eğitim sistemlerinin bu bilinçle düzenlenmesi, hem bugünün hem de yarının ihtiyaçlarını karşılayan bireyler yetiştirilmesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Sürdürülebilirlik, Çevresel Boyut, Sosyal Boyut.

⁴⁴⁸ Dr., Konya, cografiyiq@gmail.com

⁴⁴⁹ Öğretmen, Konya, cografiyiq@gmail.com

⁴⁵⁰ Öğretmen, Konya, cografiyiq@gmail.com

İLKOKUL YÖNETİCİLERİNİN KARŞILAŞTIĞI TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: PENDİK ÖRNEKLEMİ

Üzeyir Yıldız⁴⁵¹,

ÖZET

Bu eğitimin temel amacı, İstanbul ili Pendik ilçesindeki ilkokul müdürlerinin temel teknikleri ve bu bilgilere yönelik çözüm önerilerini okul müdürlerinin çerçevedeki bilimsel araştırma yöntemleri ile analizleri yapılabilir. Mega kent İstanbul'un en büyük ilçelerinden Pendik'te öğrenci sayılarının çok fazla olduğu ilkokullarda okullaşmanın sıklıkla karşılaşılan yönetim sorunları ele alınmıştır. Araştırmanın odak noktası, müdürlerin okullarının günlük olarak yerine getirilirken karşılaştıkları problemler ve bu problemlere nasıl yaklaştıklarını oluşturmaktadır. Bu araştırma nitel yöntem ile görüşme formülü hazırlanarak yapılmıştır. Hazırlanan gözlem formülü öncelikle alanda yetkin kişilerle incelenmiş, üç okul müdürü ile ön çalışmalar yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak uzman görüşlerine ve ilgili alan yazına başvurularak özelleştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formleri kullanılmıştır. İstanbul - Pendik ilçesinde yapılan çalışma için ilgili kurum müdüründen izin alınmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim yılında gönüllülük esasına dayalı olarak maksimum çeşitlilikte yöntem ile okul öğrenci profili, sosyo-ekonomik durum gözetilerek 12 ilkokul müdürü ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Katılımcıların izni dahilinde görüşmeler yazıya geçirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi sistemi kullanılarak analiz edilmiş ve soru için uzmanlaştırılmış kategoriler ve alt kategoriler oluşturularak ortak kodlar oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarının benzer araştırma sonuçları ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bilgilerle okul müdürlerinin; Yönetimsel sorunlar, bütçe yönetimi, veliler ile dağıtım, bürokratik iş düzeni, liderlik ve karar alma, psikolojik ve sosyal değişkenler ile öğrenci başarılarını artırma gibi sorunlarla karşılaşılan zorluklar tespit edilmiştir. Okul müdürlerinin özellikle temizlik personellerinin masraflarının karşılanması konusunda sıkıntıya düşmeleri, bu sıkıntıları Okul Aile Birlikleri ile karşılamaya çalışıldıkları, okulların zaman zaman bağış konusunda velilerle karşı karşıya kaldıkları, bunun sonucunda da okuldaki büyük stres altında kaldıkları durumlara ulaşılmıştır. Bu okul müdürleri öncelikle kendi tecrübeleri ile çözüm ziyaretlerini, uzmanlardan görüş ve önerilerini aldıklarını ve milli eğitim müdürlüğünden görüş alarak çözüm ürettiklerini, özellikle karar konusunda alma komitesinin oluşturulduğu ve kararları bu komisyonlarla çoğaltılarak ulaşılmıştır. Bu çalışma, eğitim alanında liderlik ve yönetim pratiğine katkı bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: ilkokul müdürü, yönetici sorunları, eğitim yönetimi

⁴⁵¹ Öğretmen, Milli Eğitim Vakfı İlkokulu, uz_yildiz@hotmail.com

OKUMA ÇEMBERİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Melis Tuğçe Köymen⁴⁵²,

ÖZET

Yeni çağda sürekli gelişen ve değişim gösteren teknoloji nedeniyle günümüz çocukları kitap okumaya eski nesiller kadar ilgi duymamaktadır. Bunun sonucu olarak kitap okuma sevgisi ve alışkanlığını çocuklara ve gençlere aşlamak zorlaşmakta, kitap okumanın getirdiği faydaları elde etmeleri güçleşmektedir. Bu durumun getirdiği olumsuzların önüne geçebilmek, öğrencilerin kitap okuma sürecini sıradanlaşmaktan kurtarmak ve ilgilerini canlı tutabilmek, kitap okumayı daha ilgi çekici hale getirmek için okuma çemberleri ilk akla gelenlerdendir. Okuma çemberleri, aynı öykü, şiir, makale ya da kitapları okumayı seçen öğrencilerin bir araya gelerek küçük gruplar oluşturması ve bu gruplarda okunanların tartışılması ve paylaşılması etkinliğidir (Daniels, 2002). Okuma çemberlerinin öğrencilerin hem bilişsel hem duyuşsal hem de sosyal yönden gelişimlerine katkısı vardır. Okuma çemberleri, öğretmen ya da metin merkezli değildir, öğrenci merkezlidir. Öğrenci bakış açısı ve sorularına dayalı olarak işler. Kalıplaşmış belli kurallara göre yürütülmez, esnek ve akıcıdır. Ancak kuralların olmaması sürecin kontrol edilmediği ya da sadece yapılandırılmamış konuşma toplantıları şeklinde yürütüldüğü anlamına gelmez. Aksine okuma çemberleri öğrencilerin bağımsız olacakları ve sorumluluk alacakları şekilde yapılandırılan gruplardır. Gruplar öğrenci yeteneklerine göre değil, öğrencilerin ilgi duydukları kitap seçimine göre oluşturulur. Öğrenciler bu gruplarda liderlik rolü üstlenebilecekleri gibi grup içinde farklı sorumluluklar ve değişik roller de alabilirler (Schoonmaker, 2014). Bu kapsamda 8-9 yaş grubu 124 öğrenci ile yaştığımız okuma çemberi için öğrencilerin ilgisi doğrultusunda, sınıf seviyesine uygun olan Ömür UZEL'in "Zulu" serisi seçilmiş olup, serideki 5 kitapla ilgili farklı farklı çalışmalar uygulanmıştır. Bunlardan bazıları drama, kitap kapağı tasarlama, kitap karakterine bürünme, kitaba farklı bir son yazma, kitabın sevilen bir bölümünün resmini çizme, okunan kitabın yazarı ile buluşma... Her bir etkinlik için bir ders saati ayrılmıştır. Ayrıca süreç içerisinde öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin gelişip gelişmediğini görmek için çoktan seçmeli ve açık uçlu sorularla oluşturulan sonuca yönelik ölçme araçları ile değerlendirme yapılmıştır. Seçilen kitapların her biri iki haftalık zaman diliminde bitirilmiş olup; hem süreç hem de sonuç değerlendirmeleri çağdaş yaklaşımlara uygun bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin üstbilişsel becerilerini geliştirmek amaçlı öz değerlendirme formları uygulanmıştır. Bu sayede öğrenciler kendi güçlü yönlerini fark ederken aynı zamanda eksikliklerini, zayıf ve geliştirmesi gereken yönlerini de görme fırsatı bulmuştur. Öte yandan öğrencilerin göstermiş oldukları performanslar öğretmen tarafından da değerlendirilmiştir. Grup üyelerinin aldıkları görevleri yerine getirip getirmediikleri formla takip edilmiştir. Tüm bunların sonucunda öğrencilerin kitap okumaya ilgisi artmış olup kitap sevgisi ve kitap okuma alışkanlıklarının geliştiği gözlemlenmiştir. Buna ek olarak okuduğunu anlama ve düşünme becerilerinde, yaratıcılıklarında, analiz ile iletişim becerilerinde artış gerçekleşmiştir. Bu yüzden son olarak öğrenci merkezli eğitim-öğretim gerçekleştiren tüm öğretmenlerin bu yöntemden faydalanması tarafımızca önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: okuma çemberi, öğrenci, kitap sevgisi

⁴⁵² Öğretmen, Samsun, mmelistugce@gmail.com

HAFTANIN ÇOCUĞU PROJESİ İLE SINIF KÜLTÜRÜNÜN GÜÇLENDİRİLMESİ: KATILIM, EMPATİ VE ÖZGÜVEN ÜZERİNE BİR MODEL

Zeynep Açikel⁴⁵³,

ÖZET

Okul öncesi dönemde çocuklara sınıf içinde kaliteli öğrenme ortamları oluşturma yanında akran öğrenme becerilerini geliştirmek ve özendirmek amacıyla haftanın çocuğu uygulamasına yer verilmiştir. Proje Bursa ili Osmangazi İlçesine bağlı Yunuseli mahallesindeki okullar tarafından uygulanmıştır. Projenin hedef kitlesi anasınıfına kayıtlı 5-6 yaş grubu çocuklar ve ailelerinden oluşmaktadır. “Haftanın Çocuğu” projesi, çocukların sınıf içinde farklı roller üstlenerek eğitime daha aktif katılım göstermelerini, sorumluluk bilinci kazanmalarını ve kendilerini rahatça ifade edebilmelerini, topluluk önünde çekinmeden konuşabilmeyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda çocukların özgüvenlerini geliştirmeleri ve arkadaşlarıyla daha güçlü sosyal bağlar kurmaları hedeflenmektedir. Ayrıca okul öncesi programında yer alan kazanımları desteklemekte önemli bir rolü olmuştur. Dil alanında bir konuyu kendi cümleleriyle yeniden ifade etme, hedef kitleye uygun sözlü sunum yapabilme, konuşurken Türkçeyi doğru kullanma, dil bilgisi kurallarına uygun konuşabilme gibi kazanımları desteklemek amaçlanmıştır. Okul öncesi programının fen alanında yer alan kazanımlardan deney yapma, araştırma, sonuçları tahmin etme kazanımları desteklenmiştir. Projede, her hafta bir çocuk, “Haftanın Çocuğu” olarak seçilmiş ve sınıf arkadaşlarına kendisi ve ailesi hakkında bilgi vermiştir. Bu sunum sırasında çocuk, ailesiyle geçirdiği en güzel anıları, sevdiği arkadaşlarını, en sevdiği hayvanı tanıtmayı, hobilerini, en mutlu olduğu anları ve gelecekte yapmak istediği mesleği paylaşmıştır. Seçtiği ve ezberlediği bir hikaye kitabını arkadaşlarına okuyarak hem dil becerileri hem de topluluk önünde kendini ifade etme becerileri desteklenmiştir. Çocuğun, kendi dilini kullanarak kendini özgürce ifade etmesi teşvik edilmiştir. Amaç, çocuğun rahatça konuşabilmesi, duygu ve düşüncelerini paylaşabilmesi ve kendine güvenini artırmasıdır. Tüm bunların yanında çocuklar bu proje sayesinde birbirlerini daha yakından tanıma fırsatı bulmuş ve arkadaşları ve kendileri ile ilgili ortak yönler bulabilmişlerdir. Sorumluluğunu yerine getirme ve başarıdan kaynaklı mutluluk duygusunu yaşamasına fırsat verilmiştir. Bu süreç, sınıf içinde empati duygusunu ve sosyal bağlılığı güçlendirmiştir. Başarma duygusu yaparak yaşarak deneyimlemişlerdir. Proje sonlandırıldığında nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış form aracılığı ile görüşmeler yapılacaktır. Yapılan görüşmelerin sonuçları betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilecektir. Öğretmenlerden alınan görüşler Mayıs ayında kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Empati, sosyal gelişim, dil gelişimi, ifade, özgüven

⁴⁵³ Bursa, zeynepuygun1998@gmail.com

YOZGAT İLİ MERKEZ İLÇESİNDE PROJE OKULLARI 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNE İLGİLERİ VE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNE BAKIŞ AÇILARI

Gülay Ergene Akın⁴⁵⁴, Abuzer Akın⁴⁵⁵,

ÖZET

Bu çalışma, Yozgat ili merkez ilçesindeki proje okullarında öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerinin matematik dersine olan ilgilerini ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne yönelik bakış açılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, nicel araştırma yöntemi benimsenmiş ve veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Elde edilen bulgular, öğrencilerin matematik dersine yönelik tutumları ve yeni eğitim modeline dair algıları konusunda önemli sonuçlar sunmaktadır. Matematik eğitimi, öğrencilerin analitik düşünme ve problem çözme becerilerinin gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Özellikle proje okullarında uygulanan yenilikçi eğitim modelleri, öğrencilerin matematik dersine olan ilgisini artırmada önemli bir etkiye sahiptir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrencilerin zihinsel, duygusal ve bedensel gelişimlerini bütüncül bir yaklaşımla ele almayı hedefleyen bir eğitim modelidir. Bu modelin öğrencilerin matematik dersine olan ilgileri ve genel eğitim algıları üzerindeki etkisinin incelenmesi, eğitim politikalarının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin matematik dersine yönelik ilgilerini ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne bakış açılarını ölçmeye yönelik iki ayrı ölçek geliştirilmiştir. Anketler, Yozgat ili merkez ilçesindeki proje okullarında öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular, proje okullarındaki 9. sınıf öğrencilerinin matematik dersine olan ilgisinin genel olarak orta seviyede olduğunu göstermektedir. Matematik dersine olan ilginin, öğretmenin ders işleyişi, ders materyalleri ve öğrencinin bireysel öğrenme motivasyonu gibi faktörlerden etkilendiği belirlenmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne yönelik öğrenci algılarının büyük ölçüde olumlu olduğu, ancak modelin detayları hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan öğrencilerin kararsız kaldığı gözlemlenmiştir. Eğitim modelinin, öğrencilere bireysel gelişim alanlarında katkı sağladığına inanılmakla birlikte, matematik gibi disiplinler özelinde uygulanabilirliği konusunda bazı belirsizlikler olduğu görülmüştür. Öğrencilerin matematik dersine olan ilgisini artırmak için proje tabanlı öğrenme, oyunlaştırma ve dijital araçların kullanımına yönelik uygulamalar artırılmalıdır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli hakkında öğrencilere daha kapsamlı bilgilendirme yapılmalı ve modelin eğitim sürecine entegrasyonu daha net hale getirilmelidir. Matematik dersine yönelik tutumları olumlu yönde geliştirmek adına, öğretmenlerin ders işleme yöntemleri ve öğrenci motivasyonunu artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmelidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin matematik dersi bağlamındaki etkisini daha detaylı incelemek için uzun vadeli ve geniş kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, proje okulları, öğrenci ilgisi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, eğitim politikaları

⁴⁵⁴ Öğretmen, YOZGAT MEB, rosemoon.67@hotmail.com

⁴⁵⁵ Öğretmen, YOZGAT İL TEMSİLCİSİ, abuzerakin@hotmail.com

İDEAL TOPOLOJİK UZAYLARDA YENİ TANIMLAR

Gülay Ergene Akın⁴⁵⁶, Doç.Dr.Hürmet Fulya Akız⁴⁵⁷,

ÖZET

(X, τ) bir topolojik uzay olmak üzere, X kümesinin alt kümelerinden oluşan bir I sınıfının kalıtımsallık ve sonlu toplamsallık özelliklerini sağlaması durumunda bu sınıfa bir ideal denir ve (X, τ, I) üçlüsüne de bir ideal topolojik uzay denir.

M nin τ ve I ya bağlı lokal fonksiyonu

$M^* (I, \tau) = \{x \in X \mid \forall U \in \mathcal{G}_x \text{ için, } (U \cap M) \notin I\}$ şeklinde ifade edilir.

(X, τ, I) bir ideal topolojik uzay ve $M \subseteq X$ olsun.

i) $M - M^* \in I$ ise M kümesine L^* perfect,

ii) $M^* - M \in I$ ise M kümesine R^* perfect,

iii) M kümesi, hem L^* perfect hem de R^* perfect ise bu kümeye C^* perfecttir denir.

L^* perfect, R^* perfect, ve C^* perfect kümeler tanıtılmış ve örneklerle desteklenmiştir. Sonlu birleşim ve kesişimlerin R^* perfect kümeler için yine R^* perfect küme olduğu gösterilmiştir. Ayrıca, bu sonuçları kullanarak, sonlu topolojik uzaylar için τ^* -topolojisinden daha ince bir yeni topoloji elde edilir.

Topolojik uzaylar, ideal topolojik uzaylar ve lokal fonksiyon ile ilgili literatür taramaları yapılmıştır Tanım ve teoremler örneklerle desteklenmiştir.

Bu çalışmada, ideal topolojik uzaylarda yeni küme çeşitleri ve özellikleri incelenmiş, özellikle L^* perfect, R^* perfect ve C^* perfect kümeler üzerinde durulmuştur. Sonuçlar, bu kümelerin matematiksel yapılarını anlamaya yönelik önemli katkılar sağlamış ve özellikle L^* perfect, R^* perfect ve C^* perfect kümeler için birleşim ve kesişim altında kapalı olma özelliği kanıtlanmıştır. Ayrıca, sonlu topolojik uzaylar için τ topolojisinden daha ince bir topoloji elde edilerek, bu tür uzaylarda topolojik yapıları incelemek için alternatif bir yaklaşım sunulmuştur.

sonlu birleşim ve kesişimlerin R^* perfect kümeler için yine R^* perfect küme olduğu gösterilmiştir. Ayrıca, bu sonuçları kullanarak, sonlu topolojik uzaylar için τ^* -topolojisinden daha ince bir yeni topoloji elde edilir.

Son zamanlarda ideal topolojik uzaylarda farklı küme çeşitleri tanıtılmıştır. Bu yapılan tanımlar topolojik uzaylarda pek çok kavramın yeniden incelenmesine katkı sağlamıştır. Bu tez çalışmasında bahsedilen perfect kümeler ise literatürde henüz çok fazla çalışılmamış faydalı sonuçlar vermektedir. Böylece, bu kümelerin ideal topolojik uzaylardaki diğer kümelerle aynı ve farklı özellikleri karşılaştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Topoloji, Yeni tanımlar

⁴⁵⁶ Öğretmen, Yozgat MEB, rosemoon.67@hotmail.com

⁴⁵⁷ Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, fulya.gencel@bozok.edu.tr

AYRILIK KAYGISI YAŞAYAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN KALIPLAŞMIŞ DAVRANIŞLARI

Hilal Peker⁴⁵⁸,

ÖZET

Ayrılık kaygısı birçok çocuk için gelişim evresinin bir parçası olarak görülse de bu dönemde yaşanan olumsuz deneyimler çocuğun yaşam boyu güvensizlik ve kaygı yaşamasına neden olabilmektedir. Çocuğun ayrılık kaygısı okula yönelik korku geliştirmesine neden olabilmekte ve bu durum tüm eğitim öğretim hayatını etkileyebilmektedir. Çocuğun okula uyum sağlayabilmesi ve başarılı bir eğitim hayatı geçirebilmesi için, ayrılık kaygısını en aza indirmek önemli görünmektedir. Bu araştırma kapsamında ayrılık kaygısı yaşayan ve birinci sınıfa başlayan çocuğu olan ebeveynlerin davranış yapılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel desenlerden olgubilim araştırmalarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Samsun ili merkezindeki bir ilkokulda ayrılık kaygısı yaşayan çocukları olan altı ebeveyn katılmıştır. Görüşmeler yapılmadan önce, katılımcıların haklarının ve gizliliğinin korunmasını sağlamak için görüşme yapılacak ailelerden izin alınmıştır. Çalışmaya katılmadan önce, dönem başında ayrılık kaygısı yaşayan çocuklar tespit edildiğinde, tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır. Veri toplama aşamasında yapılandırılmamış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler okul ortamında ebeveynlerin doğal olarak ve rahatlıkla konuşabilecekleri şekilde yürütülmüştür. Her bir görüşme oturumu yaklaşık 45-60 dakika sürmüştür ve görüşmeler not edilmiştir. Görüşme süreci, ortaya çıkan temaların keşfedilmesine ve katılımcıların kendi bakış açılarını kendi kelimeleriyle paylaşımlarına olanak tanıyan esnek ve açık uçlu bir yaklaşımla karakterize edilmiştir. Katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde ses kaydı alınmış ve veri analizi sürecinde bu kayıtların kelimesi kelimesine dökümü (transkript) çıkarılmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini ve tutarlılığını sağlamak için bir başka araştırmacı analiz sürecine dahil edilmiştir. Veri analizinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi yapılırken ilk olarak veriler kodlanmıştır. Çalışma grubundan ulaşılan veriler kodlar aracılığıyla temalara göre şekillendirilip tanımlanmıştır. Bu araştırmada tümevarım yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle temalar oluşturulmuş ve buna bağlı olarak ilgili sorular yapılandırılmıştır. Ardından ulaşılan yanıtlardan kodlar meydana getirilmiş buna bağlı olarak da temalar oluşturulmuştur. İçerik analizi sonucunda ebeveynlerden alınan yanıtlardan belli davranışlara ulaşılmıştır. Ulaşılan verilere bağlı olarak bağımlı kişilik, aşırı koruyucu ebeveyn, kaygı, yalnız kalma korkusu, ebeveynliğe yönelik genel tutum ve düşük ilgi ve aile iklimi şeklinde altı tema belirlenmiş ve bu kavramlara ilişkin katılımcıların görüşleri açıklanmaya çalışılmıştır. Çocuğun okula sağlıklı uyumu için ebeveynlere yönelik psikolojik destek programları oluşturulabilir. Çocuklarda ayrılık kaygısına yönelik nitel veya deneysel çalışmalarla konuyla ilgili derinlemesine çalışmalar gerçekleştirilebilir. Çocuğun ayrılık kaygısı yaşamasında anne babanın çocuktan ayrılmaya yönelik yaşadığı kaygı göz önüne alındığında anne babalara yönelik farkındalık çalışmaları gerçekleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ayrılık kaygısı, içerik analizi, psikolojik destek

⁴⁵⁸ Öğretmen, Samsun, hilalpeker80@gmail.com

BİR UYGULAYICININ GÖZÜNDEN HİKAYELER VE MASALLARLA AFET EĞİTİMİ

Adile Özçelik⁴⁵⁹,

ÖZET

Toplumun doğal afetlere karşı bilinçli bir şekilde hazırlıklı olma ve bu tür olaylara karşı duyarlılık gösterme durumu afet farkındalığı sürecini ifade eder. Afet ve farkındalık sürecinde yapılan etkinlikler, afetlerin potansiyel etkilerine karşı bilgi sahibi olma, riskleri anlama, acil durum planları yapma ve toplumu güvende tutma amacını taşır.

Afetlere karşı bilinçli ve hazırlıklı nesiller yetiştirmek için afet eğitimleri düzenlenmektedir. Toplumun afet bilincini güçlendirme düşüncesinden yola çıkarak anaokulu ve ilkokul düzeyindeki çocuklarda afet farkındalığını geliştirmek için kendini koruma ve önlem alma becerilerini desteklemek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Afet Öncesinden Sonrasına Eğitim Projesi " kapsamında masallar , hikayeler ve materyaller hazırlanmıştır.

Okullar, çocukların kendilerini evlerinde gibi hissettikleri fiziksel ve sosyal ortamlardır. Doğal afetlerin çokça yaşandığı ülkemizde , çocukları doğru bir şekilde bilgilendirmek oldukça önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi ve ilkokul dönemi çocukları için hikâye ve oyunlar aracılığıyla çocuklarda afet farkındalığı geliştirmek; afet öncesi, afet sırası, afet sonrası duygu düzenleme, kendini koruma ve önlem alma becerilerini geliştirmektir.

Resimli öykü kitapları ve oyun materyalleri çerçevesinde kurgulanan etkinlikler yarı yapılandırılmış düzeydedir. Çalışmanın uygulandığı bölgenin coğrafi konumu, kültürel farklılıkları, sınıf mevcudu ve çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri incelenerek etkinliklerle ilgili uygulayıcı tarafından uyarlamalar yapılabilir.

Afet Öncesinden Sonrasına Eğitim Projesi kapsamında hazırlanan hikaye, masallar ve materyaller, çocuk merkezli ve oyun temeline dayanmaktadır. Çocukların bu yöntemle öğrendiği bilgi ve becerileri günlük yaşamında kullanması ve uygulaması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu hikayeler ve masallar , çocukların gelişimini ve öğrenmesini destekleyerek çocuklara afet öncesinde ve afet ortamlarında ihtiyaç duyabilecekleri becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu sebeple çocukların tüm gelişim alanları ile ilgili kazanımları içermektedir.

Hazırlanan bu çalışma, Hikâyelerle Afet Öğreniyorum ve Afet Öncesinden Sonrasına Eğitim Oyun Seti modüllerine özgü kazanımlarla desteklenmiştir.

Değerlendirme, öğrenme sürecinin önemli bir boyutudur. Öğrenme süreci boyunca çocuklara, çocuklar arasındaki etkileşimi; uygulayıcının kullandığı yöntem , teknik ve materyallerin çocuklar üzerindeki etkisi , uygulayıcı tarafından notlar alınarak , süreç değerlendirir. Uygulayıcı tarafından bu değerlendirmeler raporlanır.

Anahtar Kelimeler: Hikayeler , Masallar, Afet Eğitimi, Okul Öncesi, ilkokul

⁴⁵⁹ Öğretmen, Gölcük Halk Eğitimi Merkezi, adileberen41@gmail.com

GEOMETRİK DÜŞÜNME DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ GRUPLARININ YAPISI: ÖRTÜK SINIF ANALİZİYLE BİR İNCELEME

Ali Zengin⁴⁶⁰, Veysel Akçakin⁴⁶¹,

ÖZET

Van Hiele Düşünme Düzeyleri, görsel dönem , analiz, informal tümdengelim, çıkarım ve en ileri dönem olmak üzere beş düzeyde açıklanmaktadır. Öğrencilerin düzeylerinin belirlenmesinde ise kullanılan kriter oldukça farklı başarı gösteren öğrencileri aynı seviyede gösterebilmektedir. Örneğin, bir öğrenci ilk düzeye ait beş sorunun en az üçünü doğru yanıtladığında, düzey 1 olarak nitelendirilmektedir. Ancak, başka bir öğrenci, birinci ve üçüncü düzeydeki beş sorunun en az üçünü doğru cevaplarırken, ikinci düzeydeki beş sorudan ise ikisini doğru yanıtladığında, bu öğrenci de aynı şekilde düzey 1 olarak nitelendirilmektedir. Bu örnekte, her iki öğrencinin aynı düzeyde olduğu ifade edilse de bu durum yanıltıcı olabilir. Bunun önüne geçebilmek için puan hesaplaması da yapılmaktadır. Bu durumda iki öğrencinin puanları hesaplandığında, birinci öğrenci 1 puan alırken, ikinci öğrenci 5 puan alacaktır. Fakat üçüncü bir öğrenci ise, birinci ve ikinci düzeydeki her beş sorunun en az üçünü doğru yanıtladığında, düzey 2 olarak değerlendirilmekte ve puanı 3 olarak hesaplanmaktadır. Bu durumda, üçüncü öğrenci düzey olarak ikinci öğrenciden daha yüksek olsa da daha düşük bir puana sahiptir. Bu gibi durumlar öğrencilerin geometrik düşünme düzeylerine farklı açılardan da bakılmalı mıdır sorusunu akla getirmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada geometrik düşünme düzeylerine göre öğrenci gruplarının yapısı, örtük sınıf analizi yöntemi ile incelenmiştir. Örtük sınıf analizi, bireyleri homojen gruplara ayırırken, her bireyin bu gruplara ait olma olasılıkları hakkında da bilgi sunmaktadır. Bu kapsamda, çalışmanın amacı geometrik düşünme düzeylerine göre öğrenci gruplarının yapısını belirlemektir. Bu araştırmanın verileri kesitsel tarama modeline göre toplanmıştır. Çalışmada, 121 kız ve 94 erkek olmak üzere toplam 215 öğrenci yer almaktadır. Öğrencilerin %24'ü beşinci sınıfta, %26'sı altıncı sınıfta, %24'ü yedinci sınıfta ve %26'sı sekizinci sınıfta bulunmaktadır. Örtük sınıf analizinde optimum sınıf sayısını belirlemek için AIC (Akaike Information Criterion) ve BIC (Bayesian Information Criterion) gibi kriterlere göre karar verilmiştir. Bu doğrultuda, üç sınıflı modelin en uygun model olduğuna karar verilmiştir. Yapılan örtük sınıf analizi sonucunda sınıflama güvenilirliği %75 çıkmıştır. Bu oran, sınıflama güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Örtük sınıf analizine göre oluşturulan grafikte, gruplar yüksek, orta ve düşük olarak isimlendirilmiştir. Yüksek grupta 48 öğrenci, orta grupta 129 öğrenci ve düşük grupta ise 39 öğrenci bulunmaktadır. Yüksek gruptaki öğrenci yüzdesinin sınıf düzeyi arttıkça yükseldiği gözlemlenmiştir. Orta düzeydeki öğrenci yüzdesinin ise sınıf düzeyi arttıkça azaldığı, düşük gruptaki öğrencilerin yüzdesinin ise sınıf düzeyi arttıkça çok az bir azalma gösterdiği belirlenmiştir. Cinsiyet boyutunda incelendiğinde, sekizinci sınıfa kadar yüksek gruptaki kız öğrencilerin oranının daha fazla olduğu, ancak sekizinci sınıfta bu oranın erkekler lehine değiştiği gözlemlenmiştir. Bu durum, cinsiyet ve sınıf düzeyinin bu süreci nasıl şekillendirdiği yönelik daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geometrik Düşünme, Van Hiele, Cinsiyet

⁴⁶⁰, Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, zenginn.ali@gmail.com

⁴⁶¹ Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, veysel.akcakin@usak.edu.tr

YETİŞKİN EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE TRAVMA SONRASI İYİLEŞME: DEMOGRAFİK ETKENLER VE UMUT BAĞLAMI

Mehmet Kurt⁴⁶², Hüseyin Sihat⁴⁶³,

ÖZET

Bu araştırma, 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'nin güney ve güneydoğu bölgelerinde gerçekleşen depremlerin ardından, afet bölgesindeki yetişkinlerin psikolojik iyi oluş ve sürekli umut düzeylerini belirlemeyi; ayrıca bu değişkenlerin cinsiyet, çalışma durumu ve kurs türü gibi çeşitli demografik faktörlerle ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Literatür, halk eğitimi faaliyetlerinin özellikle afet sonrası dönemde psikososyal rehabilitasyon ve mesleki iyileşme açısından ciddi katkılar sunduğunu vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, Gaziantep ili Nurdağı ilçesi Halk Eğitimi Merkezi'nde mesleki-teknik veya sanatsal-kültürel & sportif kurslara katılan 300 yetişkin, nicel tarama modeline dayalı bir tasarımla değerlendirilmiştir. Araştırmanın Yöntem bölümünde, katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, gelir seviyesi ve deprem kayıpları gibi verilerin Demografik Bilgi Formu ile toplandığı; psikolojik iyi oluşu ölçmek üzere Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİÖÖ) ve sürekli umut düzeyini değerlendirmek için Sürekli Umut Ölçeği (SUÖ) kullanıldığı ifade edilmektedir. Elde edilen veriler, SPSS 25.0 ortamında betimsel istatistikler ile birlikte Bağımsız Örneklem t-Testi ve ANOVA gibi parametrik testlerle analiz edilmiştir. İlk bulgular, katılımcıların çoğunluğunun kadın (%89,4) ve çalışmayan (%82,9) bireylerden oluştuğunu, aynı zamanda daha önce halk eğitimi kurslarına katılma oranının da oldukça yüksek seviyede olduğunu göstermektedir. Gelir düzeyleri ve kurs tercihleri bakımından çeşitlilik gözlenmekte; örneğin mesleki-teknik programların %56,8 ile daha fazla talep gördüğü dikkat çekmektedir. Araştırmanın Bulgular kısmı incelendiğinde, Kurs Türü (mesleki-teknik / sanatsal-kültürel) açısından psikolojik iyi oluş ve sürekli umut puanlarında istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir; buna karşın Cinsiyet (Kadın / Erkek) ve Çalışma Durumu (Çalışmıyor / Çalışıyor) değişkenlerinin umut ve iyi oluş skorlarında anlamlı düzeyde farklılık yarattığı görülmüştür. Özellikle erkek katılımcıların her iki ölçekte de kadınlara kıyasla daha yüksek ortalamalara sahip olması ($p<.01$), çalışan bireylerin ise çalışmayanlara göre daha yüksek umut ve iyi oluş düzeyleri göstermesi ($p<.001$) önem taşımaktadır. Ayrıca, deprem sonrası psikolojik destek alanların eyleyici düşünce alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı ölçüde daha yüksek puan aldığı, ancak "depremde birinci derece yakın kaybı" faktörünün bu ölçümler üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, bu çalışma deprem sonrası halk eğitimi faaliyetlerine katılan yetişkinlerin umut ve iyi oluş düzeylerinde cinsiyet ve çalışma durumu gibi demografik değişkenlerin daha belirleyici olduğunu, kurs türü tercihi veya depremde yakın kaybı yaşamayanın ise beklenen düzeyde bir etki göstermediğini işaret etmektedir. Bulgular, afet sonrasında yürütülen yetişkin eğitim programlarının yalnızca mesleki beceri değil, aynı zamanda psikososyal iyileşme boyutunu da içermesi gerektiğini vurgulayarak afet bölgelerinde sürdürülebilir ve bütüncül rehabilitasyon hizmetlerinin önemini teyit etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yetişkin Eğitimi, Psikolojik İyi Oluş, Sürekli Umut, Halk Eğitimi, Afet

⁴⁶² Öğretmen, Gaziantep, Nurdağı, mehmetkurt1967@hotmail.com

⁴⁶³ Öğretmen, Ankara, Sincan, huseyinsihat@gmail.com

EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ: ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM GEREKSİNİMLERİNE YÖNELİK BİR İHTİYAÇ ANALİZİ

Hüseyin Sihat⁴⁶⁴, Adem Çilek⁴⁶⁵,

ÖZET

Son yıllarda yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin eğitim alanındaki etkisi giderek artmakta, öğretmenlerin bu teknolojilere yönelik farkındalık, yetkinlik ve eğitim ihtiyaçlarını inceleyen araştırmalar önem kazanmaktadır. Literatürde öğretmenlerin YZ tabanlı araçları nasıl algıladığı, hangi alanlarda eğitim ihtiyacı duyduğu ve bu araçları sınıf içi uygulamalara nasıl entegre edebileceği üzerine çeşitli çalışmalar mevcuttur. Yapılan araştırmalar, öğretmenlerin büyük bir kısmının YZ teknolojilerine ilgi duyduğunu ancak bu teknolojilerin eğitimde nasıl etkili kullanılacağı konusunda sistematik bilgiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Özellikle OECD ve UNESCO gibi uluslararası kuruluşlar, öğretmenlerin dijital yeterliliklerini artırmaya yönelik programların gerekliliğini vurgulamaktadır.

Bu çalışma, EYUDER (Eğitim Yönetimi ve Uzmanları Derneği) üyesi öğretmenlerden toplanan veriler doğrultusunda, öğretmenlerin YZ teknolojilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Eğitim politikalarında YZ'nin rolü giderek artarken, öğretmenlerin bu alandaki bilgi düzeyleri, mesleki gelişim tercihleri ve eğitim programlarına katılım eğilimleri kritik bir konu olarak değerlendirilmektedir. Araştırma, öğretmenlerin YZ ile ilgili önceki eğitim deneyimlerini, MEB tarafından sunulan Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) eğitimlerine katılım oranlarını, eğitimlerin sürekliliğini ve verimliliğini de içeren kapsamlı bir ihtiyaç analizine dayanmaktadır.

Araştırma karma yöntem deseninde yapılandırılmış olup, hem nicel hem de nitel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Nicel veriler, öğretmenlerin YZ'ye yönelik farkındalık, eğitim geçmişi ve öğrenme tercihlerini ölçmeye yönelik anketlerden elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS kullanılarak korelasyon analizi ve bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Nitel veriler ise açık uçlu sorular aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmada, öğretmenlerin YZ konusundaki algıları, etik kaygıları, pedagojik entegrasyon zorlukları ve mesleki gelişim ihtiyaçları belirlenmiştir.

Çalışmaya 155 öğretmen katılmış olup, katılımcıların %66,5'i kadın, %33,5'i erkektir. Yaş dağılımında en büyük grup %48,4 ile 40-49 yaş aralığındaki öğretmenlerdir. Katılımcıların %49,7'si lisans, %45,2'si yüksek lisans mezunudur. Öğretmenlerin %94,8'i devlet okullarında görev yapmaktadır. Katılımcıların %49'u 20 yıldan fazla öğretmenlik deneyimine sahiptir. Öğretmenlerin %38,7'si daha önce sınıflarında YZ veya dijital araçları kullanmış, %20'si ise bu alanda eğitim almıştır. Eğitim almak isteyenlerin oranı %62,6 olup, haftalık ortalama eğitim süresi olarak ayırabilecekleri zaman 4,36 saat olarak belirlenmiştir.

Öğretmenlerin en fazla ihtiyaç duyduğu eğitim alanları veri analizi, karar destek sistemleri ve öğrenci takibine yönelik dijital araçlardır. Branşa özgü uygulamalı projeler en yüksek talep gören içerik olarak öne çıkmaktadır. Yapay zekâ etiği ve veri güvenliği konularına yönelik farkındalık yüksek olmakla

⁴⁶⁴ Öğretmen, Ankara, Sincan, huseyinsihat@gmail.com

⁴⁶⁵ Doç. Dr., Ankara, aacilek@gmail.com

birlikte, öğretmenler öğrenci mahremiyeti ve veri güvenliği ile ilgili riskler konusunda kaygı taşımaktadır. Eğitim modeli tercihlerine bakıldığında, öğretmenlerin %42,6'sı yüz yüze uygulamalı atölye eğitimlerini, %32,9'u ise karma modeli tercih etmektedir. Eğitim süresi açısından, öğretmenler kısa süreli oturumlardan ziyade modüler ve belirli haftalara yayılmış eğitimleri daha verimli bulmaktadır.

Nitel analiz süreci devam etmekte olup, kongre tarihine kadar tamamlanarak ayrıntılı sonuçlar raporlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Öğretmen Eğitimi, Dijital Yeterlilik, Eğitim Teknolojileri, Veri Güvenliği

ÖZET

Çevreyi tehdit eden maddi ve manevi sebepler ve bu sebeplerin en önemlisi iç kirliliktir. Bu olumsuzluğun olumsuz yansımaları, çevrenin zararlılığının bir ahlak sorunu olduğu, yaşanabilir bir dünyanın ancak yapısının gelişimine bağlı olarak yeniden inşa edilebileceği bir durumdur. Araştırmamızda; iç kirlilik dış kirliliğin nedenidir, iç dünya kirlenmesinden dış dünya kirlenmez, İnsan olmadan çevre olmaz, Çevre kirliliğinin bir ahlak sorunudur, kayıtlı cevap arandı. Çevre sınırlamasının tehlikeli boyutları ve ilgili yapılan bilimsel çalışmalar araştırıldı ve incelendi. Yaşadığımız dünyanın büyük bir tehlike ile karşı karşıya kaldığımız gözlemlendi. Kirlenmenin sebeplerinden olan manevi manevi metinler (ayet ve hadisler) yoluyla tespit edildi. Bu anlamda İslam ansiklopedisi (Diyanet Vakfı Yay.), “İslam ve Ekoloji” / Mehmet Bayraktar (Diyanet İşleri Başkanlığı Yay.), “Tasavvufta İnsan ve İnsan-ı Kamil” / Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, “Kül Hakları” / Lütfi Bergen (Yazıgen Yayınları) eserleri incelendi. Konuyla ilgili Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) etkinlikleri (Örnek “Bir Milyar Ağaç Kampanyası” Projesi) incelendi. Sosyal Bilimler Araştırma Yöntemlerinden Anket Formu, Mülakat Formu, SPSS ve Microsoft Excel Programı kaydedildi. Yapılan anket çalışması çevre anketi ve manevi sızıntı anketi olmak üzere iki bölümden oluşur. Çevre anketi sonuçları gösteriliyor ki ankete katılanların yaklaşık %60’ı çevreyi etkilemeye yönelik duyarlılığa sahip değil. İkinci bölümde, manevi sızıntı anketi uygulanmış ki sızıntıların %70’i dış kirlenmenin çok ciddi bir sebebinin iç kirlenme olduğu düşünülmektedir. “İç Kirlenme Dış Kirlenmenin Sebebi midir?” Sorusuyla başladığımız araştırmamızın sonucunda “İnsan Olmadan Çevre Olmaz” şeklinde kurmuş olduğumuz varsayımlarımızın desteklendiğini gördük. Kazanma hırsı, bencillik, sorumsuzluk, israf, konformizm (rahata düşmanlıkları), hedonizm (keyife düşmanlıkları) gibi manevi izolasyonların çevre kirliliğinin merkezi sebepleri olduğu tespit edilmiştir. Yaşadığımız yüzyılın en büyük sorunu olan ve bütün canlılığın tehlikesini ortadan kaldıran çevrenin korunmasına karşı acil müdahalenin alınmasını dünyanın geleceği açısından büyük önemsiyoruz. Kirlenme sebepleri göz önünde bulundurulması ilkeleri merkeze alan bir bilinçlenme sürecinin işlenmesi kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkar. Bu doğal; Çevrenin bizim keyfimizce kullanacağımız “hak” değil, Tanrı tarafından bahşedilmiş bir “emanet” olduğu, çevreyi kirlletmenin emanete ihanet olacağı, Her yaşadığının en az insanlara kadar bu emanet üzerinde yaşama hakkının içerdiği gerçeği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: çevre kirliliği, manevi kirlenme, sorumsuzluk

⁴⁶⁶ Öğretmen, Beşikdüzü Borsa İstanbul Fen Lisesi, ysmyapici@hotmail.com

⁴⁶⁷ Öğretmen, Ahmet Gün Anadolu İmam Hatip Lisesi, Trabzon, m.necipyildirim@hotmail.com

⁴⁶⁸ Öğretmen, Beşikdüzü Farabi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, keremilter@gmail.com

GÜZEL SANATLARIN İNSAN VE TOPLUM HAYATINDAKİ YERİ VE ÖNEMİ

Saynur Yıldız Çelik⁴⁶⁹,

ÖZET

Güzel sanatlar, bir milletin duygu, düşünce, görgü ve zevkinin bir yansımasıdır. Bu nedenle güzel sanatlar, bir milletin tanınmasında önemli rol oynar. Sanat, milletleri birbirine yaklaştıran önemli bir kültürel etkinliktir. Sanat, toplumsal hareketleri etkilediği kadar toplumsal hareketler de sanatı etkiler. Bu karşılıklı simbiyotik yapı hem dönüşen toplumsal hareketler hem de dönüşen sanatın kendi sesini, kimliğini bulması için önemli bir fırsat haline gelmiştir. Özellikle popüler sanat dallarının topluluklara etkisi çok daha fazladır.

Çocuklar başta olmak üzere her yaştan birey için kendini ifade etme yeteneğini ve yaratıcılığı geliştiriyor. Sanatın insan hayatındaki önemi şüphesiz bunlarla sınırlı değil. İyi bir eser duygularını daha derinden anlamayı sağlarken, yeni fikir ve deneyimlere açık olmana yardımcı oluyor. Sanat, toplumsal meselelere dair farkındalık yaratmanın etkili bir yoludur. Sanatçılar, eserlerinde toplumsal eşitsizlikler, çevre sorunları, insan hakları ihlalleri ve siyasi olaylar gibi önemli konuları ele alabilirler. Bu eserler, izleyicileri düşünmeye ve toplumsal meselelere duyarlılık oluşturmaya teşvik eder.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar, İnsan, Toplum

Sanatın İnsana Faydaları Nelerdir?

- 1-Duygusal İfade ve Rahatlama Sağlar. ...
- 2-Zihinsel Esneklik ve Konsantrasyon Geliştirir. ...
- 3- Kendini Anlama ve Kimlik Gelişimine Katkıda Bulunur. ...
- 4-Sosyal Bağlar ve Empati Geliştirir. ...
- 5-Hafıza ve Öğrenme Kapasitesini Güçlendirir. ...

Bu terim ilk kez Fransızcada “beaux arts” diye adlandırılmış ve resim, heykel, baskı gibi görsel sanat dalları için kullanılmıştır. Güzel sanatların amacı güzelliği açıklamak ve yorumlamaktır.

Sanat, kültür üzerindeki en büyük etkisini iletişim yöntemi olarak ortaya koyar. Sanatın benlik duygusu ve algısıyla yakından ilgisi vardır. Sanatçıların ve dolayısıyla eserlerinin bireysel ve toplumsal yaşama ayna tutma yetenekleri, yer yer dilin yetkinliğini aşan bir iletişim şeklinin oluşmasına imkân verir. Sadece ismine bakarak, “Toplum için Sanat” veya “Sanat toplum içindir” gibi “sloganların” neyi savunduğunu anlaşılabilir: Bu anlayışa göre, sanat eserleri, topluma faydalı olacak şekilde üretilmeli, toplumsal konular eserlerin merkezine yerleştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar, İnsan, Toplum

⁴⁶⁹ Öğretmen, arsayaynur@hotmail.com

YARATICI DRAMA İLE FARKINDALIK ADIMLARI: İLETİŞİM BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİ

Gönül Erdoğan⁴⁷⁰,

ÖZET

Yaratıcı drama, katılımcıların bir eğitmen eşliğinde, rol oynama ve doğaçlama gibi bazı teknikleri kullanarak, bir konu çerçevesinde kendi deneyimlerinden yola çıkarak canlandırmalar yapmalarınıdır. Yaratıcı drama katılımcıların hayal gücünü kullanabilmelerine yönelik olarak onları destekleyen bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Genellikle eğitim ortamlarında bireylerin kendi duygularını keşfetmelerine, grup içinde yer alan diğer kişilerle iletişimlerini güçlendirmelerine ve herhangi bir sorun karşısında problem çözebilme becerilerini geliştirmelerine, farklı bakış açıları kazanabilmelerine yardımcı olmak için kullanılmaktadır. Yaratıcı drama uygulama sürecinde bireyin sergileyeceği performanstan ziyade daha çok sürece odaklanılmaktadır. Bu süreçte katılımcıların, kendilerini rahat hissettikleri, destekleyici ve hareket içeren bir ortamda kendileri ile ve bulundukları grupta yer alan diğer kişilerle etkileşime girmelerine olanak sağlamaktadır. Yaratıcı drama uygulamalarında yazılı bir metni yoktur, katılımcılar kendi yaşantılarından ve deneyimlerinden yola çıkarak doğaçlama ya da canlandırmalar yaparlar. Yaratıcı drama süreci, bireylerin bedenlerinin ve duygularının farkında olmalarına yardımcı olarak bireysel farkındalığı da desteklemektedir.

Bireysel farkındalık, (öz farkındalık), kişinin kendi duygu, düşünce ve davranışlarını ve bunların başkalarını nasıl etkilediğini anlama ve farkında olma becerisidir. Kişinin güçlü ve zayıf yönleri, kendisini hayata bağlayan değerleri ve motivasyonları hakkında net bir algıya ve fikre sahip olmasıyla ilgilidir. Bu farkındalık hali, bireylerin kendi kararları ve eylemleri hakkında düşünmelerini, bir olaya duygusal olarak nasıl tepki verdiklerini anlamalarını ve farklı durumlarda nasıl davranabileceklerinin ve bilinçli seçimler yapabileceklerinin farkında olmalarını sağlamaktadır. Bireysel farkındalık (öz farkındalık), duygusal zekanın bir bileşenidir ve insanların duygularını daha iyi yönetmelerine, başkalarıyla ilişki kurmalarına ve değişen koşullara uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Kısacası, öz farkındalık iç benliğimize ayna tutmak ve yalnızca kim olduğunuzu değil, aynı zamanda çevrenizdeki dünyayla nasıl bağlantı kurduğunuzu da fark etmek gibidir.

“Yaratıcı Drama ile Farkındalık Adımları” ile katılımcılar bireysel farkındalıklarını artırarak, anlık fiziksel varlıklarının düşüncelerinin ve eylemlerinin farkına varabilirler. Süreçte ortaya çıkan farklı karakterleri ve durumları canlandırarak içinde bulunduğumuz dünyayı başkalarının bakış açısı ile görebilme becerilerini geliştirebilirler. Sosyal ve duygusal olarak farkındalıkları artırabilirler. Yine süreçte kendilerini özgür bir ortamda ifade edebilirler. Birlikte çalışmak katılımcıların daha güçlü iletişim kurabilmelerine ve iş birliği yapabilmelerine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı drama, bireysel farkındalık, iletişim becerisi

⁴⁷⁰ Öğretmen, gonulerdogan@yahoo.com

ÖZET

Değişim, insanın değişebilen bir durumu. Değişim durumu, insanların değişiklikleri bir dengesizlik oluşturup kişi tarafından dağıtılmıştır. 21. yüzyılda teknolojik, ekonomik, politik, toplumsal ve buna benzer değişimler oldukça değişiyor, bu değişimlere paralel olarak bireylerde ihtiyaç çeşitliliği yeterlilik alanları, bilgiler, özellikler de değişmiştir. birimlerde işbirliği yapabilme, iletişim kurabilme, problem çözebilme, yaratıcılık becerisi gibi beceriler önemli hale getirilmiştir. Dijital okuryazarlık kelimesinin anlamı, güçlüleşen küresel dünyada hem değişime tam anlamıyla ayak uydurmak hem de değişiminin kendisini oluşturmaktır. Yeni dünya düzeninde her şeyin teknoloji ile karşılaşılacak bireylere sorunları yenilik katarak çözme becerisinin yanında dijital okur yazar bir özelliklerinin olmalarına da olanaklar sağlanmıştır. İnsanların çok küçük yaşlardan itibaren eğitim yoluyla toplumların, ülkelerin ve dünyanın geleceği değişip şekillenebilmektedir. Öğretmenler bölümü için gerekli destek sağlamanın yanında geleceğin mimarı olacakların özgün ürün oluşturmalarını, etkili iletişim kurabilmelerini, sosyal ve kültürel anlayış geliştirebilmelerini, genel olarak bu anlamda en etkili ve etkili bir şekilde hangi zamanlarda ve nerede kullanabileceklerinin de yardımcı olması gerekir. Görüldüğü üzere daha temel düzeydeki verilen eğitim ile yaşayacakları toplumlar, ülkeler ve tüm dünya çapındakiler eşkardır. İşte tam da bu konumdaki sınıf bileşenlerine büyük yükler düşmektedir. Bunun için ki sınıf öğretmenleri aslında değişimin başlangıcını sağlayan bireylerdir. Yetiştirdiği bireyler sayesinde değişimin yapıtaşlarını oluşturur. Bu işlem yöntemi dijital okuma ve yazma kültürlerinin düzeylerini ortaya çıkarma ve sayısal okuma ve yazma kültürlerinin dereceleri ile cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem, eğitime göre anlamlı fark olup olmamasıdır. Günümüz koşullarında ve dijitalleşmenin gerekliliğinin göz önünde olacağı dünyanın gidişatına yön verecek olan bireyleri yetiştiren bu birlikteliğin alacakları silindir de oldukça önemlidir. Öğrenme süreci bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrenmeyi konforlu ve kalıcı hale getirmek, öğrenme etkinlikleri için yeni medya araçlarını doğru ve yerinde kullanmak, yeni teknolojilerin bilgilerini ve gelişmelerine ayak uydurabilmek, internetten güvenilir ve doğru şekilde bilgi alabilmek, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak daha iyi işbirliği içinde öğrenmeyi sağlamak için dijital okuryazarlığımızı doğru entegre etmek ve bunları de gerçekleştirebileceklerin de dijital okuryazarlık yeterliliklerini önemsemek.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık; Dijital okuma; Dijital yazma

⁴⁷¹ Öğretmen, İnegöl Muzaffer Samda Ortaokulu, yozgatcafer@gmail.com

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİYLE YAŞADIKLARI SORUNLAR ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR DERLEME

Şehnaz Kara Demirbaş⁴⁷²,

ÖZET

Kaynaştırma uygulamaları, özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim ortamlarında akranlarıyla birlikte eğitim almalarını sağlayan kapsayıcı bir yaklaşımdır. Ancak bu uygulamalar, sınıf öğretmenleri açısından çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir. Kaynaştırma öğrencileriyle çalışan sınıf öğretmenleri, farklı öğrenme ihtiyaçları ve bireysel farklılıklar nedeniyle sınıf yönetimi, bireyselleştirilmiş eğitim planları (BEP) hazırlama, kaynak eksikliği ve profesyonel destek ihtiyacı gibi konularda çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi sürecinde yaşadıkları sorunları sistematik bir biçimde incelemek ve literatür taraması sonucunda bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunmaktır.

Bu doğrultuda, öğretmenlerin deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları anlamak amacıyla Türkiye'de yapılmış akademik tezler ve makaleler taranmış, ilgili çalışmalar sistematik bir biçimde analiz edilmiştir. Literatür taraması sonucunda, sınıf öğretmenlerinin en fazla zorlandıkları konular arasında sınıf yönetimi, bireyselleştirilmiş eğitim planlarının hazırlanması ve uygulanması, kaynaştırma öğrencilerine uygun materyal eksikliği, diğer öğrencilerin uyum süreci ve ailelerle iş birliği eksikliği gibi faktörlerin yer aldığı belirlenmiştir. Ayrıca, kaynaştırma eğitimi konusunda yetersiz hizmet içi eğitim ve destek mekanizmalarının bulunması, öğretmenlerin bu süreçte daha fazla zorlanmasına neden olmaktadır.

İncelenen 8 akademik makale ve tez doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi uygulamalarında etkili olabilmeleri için gerekli olan destek sistemleri de tartışılmıştır. Özellikle, sınıf içinde kaynaştırma öğrencilerine yönelik bütünleştirici öğretim stratejilerinin uygulanabilmesi için öğretmenlerin yeterli eğitim almaları gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra, bireyselleştirilmiş eğitim planlarının uygulanması konusunda rehberlik hizmetlerinin artırılması, okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi ve sınıf içinde farklı öğrenme ihtiyaçlarına uygun materyallerin sağlanması gerekliliği de öne çıkan çözüm önerileri arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak, kaynaştırma eğitiminin başarıya ulaşabilmesi için sınıf öğretmenlerinin desteklenmesi, mesleki gelişim fırsatlarının artırılması ve okullarda kapsayıcı eğitim anlayışının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu derleme çalışması, öğretmenlerin kaynaştırma uygulamalarındaki deneyimlerini daha iyi anlamaya katkı sağlayarak eğitim politikalarına yön verecek çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma eğitimi, sınıf öğretmenleri, özel eğitim, sınıf yönetimi, eğitimde kapsayıcılık

⁴⁷² Duyan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi, sehnazkarademirbas@hotmail.com

TÜRKİYE’DE ROMAN VATANDAŞLARIN EĞİTİM SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: BURSA İLİ ÖRNEĞİ

Özlem Gündüz Göçmen⁴⁷³, Abdullah Şahin⁴⁷⁴, Cafer Volkan Göçmen⁴⁷⁵, Ayşe Hüma Altun⁴⁷⁶,

ÖZET

Türkiye’deki Roman vatandaşlar, tarih boyunca toplumsal dışlanmaya maruz kalan ve eğitim başta olmak üzere pek çok temel hakka erişimde zorluk yaşayan bir topluluktur. Eğitim, bireylerin toplumsal entegrasyonu ve ekonomik bağımsızlığı açısından hayati bir öneme sahip olmasına rağmen, Roman çocukların eğitime erişimi çeşitli sosyo-ekonomik ve kültürel engeller nedeniyle sınırlıdır. Bu çalışma, Roman çocukların eğitim sürecinde karşılaştıkları başlıca sorunları ortaya koyarak, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada nicel yöntem kullanılarak Bursa ilinde yaşayan Roman ebeveynlerle anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket, yaklaşık 300 Roman vatandaşı ile uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anket soruları aracılığıyla ebeveynlerin eğitim sürecine dair algıları, karşılaştıkları zorluklar ve eğitim sistemine yönelik tutumları incelenmiştir. Bunun yanı sıra, açık uçlu sorularla ankette yer almayan konular da ele alınarak araştırmanın bulguları derinleştirilmiştir.

Romanların eğitim sorunlarının temelinde ekonomik yetersizlikler, toplumsal önyargılar, erken yaşta evlilik, çocuk işçiliği, eğitim ortamındaki ayrımcılık ve kimlik-kayıt sorunları yer almaktadır. Roman ailelerin düşük gelir seviyeleri, çocukların eğitim materyallerine erişimini kısıtlamakta, bu durum da okul terk oranlarını artırmaktadır. Roman çocukların okul ortamında ötekileştirilmesi, öğretmenlerin ve diğer öğrencilerin ayrımcı tutumları, onların eğitime olan motivasyonlarını olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, kimliksiz Roman çocukların okul kayıt işlemlerinde yaşanan sıkıntılar, eğitim sürecine katılımlarını daha da zorlaştırmaktadır. Roman öğrencilerin yoğun olduğu okullarda eğitim kalitesinin düşük olması, onların akademik başarılarını sınırlayan bir diğer önemli faktördür.

Bu bağlamda, Roman çocukların eğitimde karşılaştıkları engellerin aşılmasına yönelik çeşitli öneriler sunulmaktadır. Öncelikle, Roman öğrencilerin yoğun olduğu bölgelerde, Roman kültürüne hâkim rehber öğretmenlerin görevlendirilmesi, bireysel rehberlik hizmetlerinin artırılması gerekmektedir. Roman ailelerinin eğitimin önemi konusunda bilinçlendirilmesi, toplumsal farkındalığın artırılması adına paneller, seminerler ve gezici eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir. Ekonomik destek programları kapsamında, Roman ailelere yönelik şartlı nakit transferi ve eğitim yardımları genişletilmeli, çocuk işçiliğini önleyici tedbirler alınmalıdır. Eğitimde toplumsal entegrasyonun sağlanabilmesi için Roman öğrencilerin diğer öğrencilerle birlikte katılabileceği sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenmeli, ayrımcı yaklaşımları önlemek adına öğretmenlere yönelik farkındalık eğitimleri verilmelidir. Teknolojik imkânların yetersizliği göz önüne alınarak Roman çocukların uzaktan eğitime erişimi artırılmalı, internet ve bilgisayar desteği sağlanmalıdır.

⁴⁷³ Öğretmen, Işıktepe Rüveyde Dörtçelik İlk Ve Ortaokulu, Bursa, oggocmen@hotmail.com

⁴⁷⁴ Öğretmen, Nilüfer İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Bursa, oggocmen@hotmail.com

⁴⁷⁵ Öğretmen, Badırğa İlkokulu, Bursa, cafervolkangocmen@gmail.com

⁴⁷⁶ Öğretmen, Bursa Işıktepe Rüveyde Dörtçelik Ortaokulu, altunaysehuma@gmail.com

Sonuç olarak, Roman ocukların eēitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar yalnızca bireysel deēil, toplumsal bir mesele olup, devlet, sivil toplum kuruluşları ve eēitim kurumlarının iş birliēi ile çözülebilecek çok boyutlu bir konudur. Roman ocukların eēitimde fırsat eēitliēine ulaşması, onların toplumsal refahını artıracak ve sosyal adaletin saēlanması katkıda bulunacaktır. Bu çalışmada önerilen politikalar, Roman ērencilerin eēitime entegrasyonunu destekleyerek onların daha iyi bir geleceēe sahip olmalarına katkı saēlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Romanlar, eēitimde fırsat eēitliēi, dezavantajlı gruplar, sosyal dışlanma, eēitim politikaları, nicel araştırma, SPSS analizi.

KÜÇÜK GİRİŞİMCİLER, BÜYÜK LİDERLER: 21. YÜZYIL BECERİLERİYLE GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ

Cafer Volkan Göçmen⁴⁷⁷, Arzu Erdoğan Alkan⁴⁷⁸, Gülbahar Atan⁴⁷⁹, Özlem Gündüz Göçmen⁴⁸⁰,

ÖZET

Günümüzde girişimcilik, bireylerin yaratıcılığını ve problem çözme becerilerini kullanarak yenilikçi fikirler geliştirmelerini ve ekonomik değer yaratmalarını sağlayan kritik bir yetkinliktir. Bu yetkinliğin erken yaşlarda kazandırılması, bireylerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde daha üretken olmalarına katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda geliştirilen “Küçük Girişimciler, Büyük Liderler” projesi, öğrencilere girişimcilik ekosistemini tanıtmayı ve kendi yaratıcı projelerini oluşturmalarını desteklemeyi hedeflemektedir. Proje, dijital işbirlikleri kapsamında eTwinning platformu üzerinden başlatılacak ve Erasmus+ ile entegre edilerek öğrencilerin farklı kültürlerle etkileşim kurmalarına ve küresel çapta işbirlikleri yapmalarına olanak sağlayacaktır.

Çalışmanın temel amacı, öğrencilerin girişimcilik, liderlik, dijital okuryazarlık ve sürdürülebilirlik gibi 21. yüzyıl becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktır. Özellikle dezavantajlı öğrencilerin liderlik yetkinliklerinin artırılması ve eşit fırsatlardan yararlanabilmesi için projede kapsayıcı yaklaşımlar benimsenmiştir. Ayrıca, ailelerin ve öğretmenlerin girişimcilik konusundaki bilgi düzeylerinin artırılması ve öğrencilerin yenilikçi düşünme becerilerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada nicel ve nitel yöntemler kullanılarak öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik ihtiyaç analizi yapılmış ve girişimcilik eğitimi ile ilgili mevcut durum değerlendirilmiştir. Öğrencilere girişimcilik ve liderlik becerilerine yönelik anketler uygulanmış, velilerle sosyo-ekonomik durum ve çocuklarının gelişim beklentileri üzerine görüşmeler gerçekleştirilmiş, öğretmenlerle eğitim-öğretim süreçlerine girişimciliğin nasıl entegre edilebileceği konusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler, öğrencilerin %72’sinin girişimcilik ve inisiyatif alma becerilerinde eksiklik hissettiğini, %65’inin liderlik özelliklerini geliştirebilmeleri için okulda daha fazla fırsata ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Velilerin %78’i çocuklarının girişimcilik becerilerini kazanmasını önemli görürken, %54’ü ekonomik kısıtlılıkların bu süreçte destek sağlamalarını zorlaştırdığını belirtmiştir. Öğretmenlerin %80’i bu becerilerin eğitim süreçlerine entegre edilmesi gerektiğini vurgulamış ve %90’ı proje tabanlı öğrenme yöntemlerine yatkın olduklarını ifade etmiştir.

Çalışmanın bulguları, girişimcilik eğitiminin erken yaşlardan itibaren disiplinlerarası yaklaşımlarla desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Proje kapsamında öğrenciler, dijital pazarlama, finansal okuryazarlık, problem çözme ve takım çalışması gibi konular üzerine uygulamalı etkinliklere katılmıştır. eTwinning işbirlikleri ve Erasmus+ entegrasyonu sayesinde öğrenciler, farklı kültürlerden gelen akranlarıyla iş birliği yaparak uluslararası girişimcilik deneyimi kazanmıştır. Bunun yanı sıra, yerel işletmelerle yapılan çalışmalar sayesinde öğrenciler, gerçek iş dünyasında liderlik ve sorumluluk alma fırsatı elde etmiştir.

⁴⁷⁷ Öğretmen, Badırğa İlkokulu, Bursa, cafervolkangocmen@gmail.com

⁴⁷⁸ Öğretmen, Işıktepe Rüveyde Dörtçelik İlk Ve Ortaokulu, Bursa, arzueralkan@hotmail.com

⁴⁷⁹ Öğretmen, Bursa Işıktepe Rüveyde Dörtçelik Ortaokulu, baharatan35@gmail.com

⁴⁸⁰ Öğretmen, Işıktepe Rüveyde Dörtçelik İlk Ve Ortaokulu, Bursa, ogocmen@hotmail.com

Sonuç olarak, girişimcilik eğitimi, bireylerin yaratıcılık, problem çözme ve iş birliği becerilerini geliştirerek onları geleceğin üretken ve yenilikçi bireyleri olarak yetiştirmektedir. Bu proje, erken yaşlarda girişimcilik eğitiminin önemini vurgulayarak, öğrencilere liderlik ve yenilikçi düşünme becerileri kazandırmak adına önemli bir model sunmaktadır. Proje çıktıları, öğrencilerin girişimcilik becerilerinin artırılmasına yönelik eğitim politikalarının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Eğitimde dijitalleşme, kültürlerarası iş birliği ve kapsayıcı eğitim anlayışı, girişimcilik eğitimini destekleyen temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik eğitimi, 21. yüzyıl becerileri, liderlik, dijital okuryazarlık, sürdürülebilirlik.

ÖZET

İnsan hayatı boyunca eğitime sürekli devam eder. Bu sayede erken çocukluk döneminin temel gelişiminin, bilginin ve gelişiminin kazandırıldığı dönem olması açısından önemlidir. Erken çocukluk döneminin ilk basamağı 0-6 yaş döneminde; Toplumsal bileşenler, mantıksal davranışlar ve karakter eğitimi birbirinin içinde süregelen davranışlardır. Okullar, onun bir gözü bireysel anlamda kendini geliştirmesine fırsat sunabilmenin yanında, organizasyon olarak da kendini sürekli geliştirebilmelidir. Bu doğrudan bölünmenin elde edilmesi ve kullanılmasıyla ilintili bir gerçektir. Öğrenen okullar artık geleneksel okullara karşı alternatif olarak ortaya çıkan bir okul sistemidir. Sınıf içi ve dışı fiziksel ortam tasarımları, eğitim koşullarının yanında çocuk davranışları da uyumludur. Bu doğrultuda düzenlenmiş eğitim ortamları ve donanımları bir yandan çocuklara yönelik eğitimin standardını yükseltecek diğer yandan da çocuk davranışlarında olumlu yansımalar oluşturacaktır. Okul öncesi eğitim hastalarında, çocukların hayatlarında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Tasarım katılım ve okulöncesi eğitim kapsamında bu bölümde yapılan incelemeler sonuç ulaşılan denemeler, çocuk yeteneğinde herhangi bir zamanda kırılabilmiş olmasına rağmen, okulöncesi eğitim sürecinde çocuklar genel olarak bu çalışmalarla karşılaşamayanların ve okulöncesi eğitimde çocuklarında kurtarılamadığı için özetlenebilir. Okulöncesi dönemdeki çocuklarda, hayatta kalma deneyiminden diğer çocukların yararlanamadığı ve "yaşam yetenekleri" geliştirilecek olan bu etkinlikten genel olarak yoksun olanlar deneme sınavına varılmıştır. Çalışma kapsamında, mimari bakış açısıyla bu probleme nasıl yaklaşılabilir soruyu sorulmuştur. Bu çalışma ile okul öncesi eğitim sistemlerinin eğitim ortamları ve donanımlarında özellikleri gereken niteliklere değinilerek, bu ilginin dikkatin artırılması sağlanır. Atölye çalışmaları okullarda okul idaresi, öğretmen, öğrenci velisi öğrenimi ve aynı zaman da öğretmenin rolündedir. Senge (1993:155) yalnızca öğrenen bireyler tarafından öğrenildiğini, bireysel öğrenmenin, ancak bireysel öğrenmede olmadan da bireylerin öğrenmenin açıklandığını göstermiştir. Okulların öğrenen örgütlenmesi için öncelikle öğrenmenin öğrenilmesine sahip olmaları gerekmektedir. Öğrenilen okul, ailelerin yaşadığı ve yenilerin eklendiği sürekli öğrenme ve eğitilmiş bir atölye, bir laboratuvar görevi görmektedir. Bu nedenle okulların çevresinde olup biteni takip etmek yeni gelişimlere ayak uydurabilmelidir. Bunun için tek yol iselerin okulun geleneksel eğitim anlayışını terk ederek öğrenen örgütlere dönüşmeleridir. Okulların öğrenen örgütlenmesi için öncelikle öğrenmenin öğrenilmesine sahip olmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Atölye, Sınıf, Öğretmen

⁴⁸¹ Öğretmen, Hayme Hatun Anaokulu Konya, ferdakanat@hotmail.com

ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDE OKUL SPORLARININ AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ

Abdulkadir Yurdakul⁴⁸²,

ÖZET

Bu araştırmada okul sporlarına katılan 14-18 yaş arasındaki öğrencilerin akademik başarı düzeylerindeki yükseliş ve düşüşlerin okul sporları ile ilişkisi sorgulanmıştır. Öncelikle okul sporlarında en az iki eğitim öğretim yılı aktif ve lisanslı olarak müsabakalara katılan öğrencilerin lise öğrenimleri boyunca aldıkları notların grafiği çıkarılmıştır. Bu grafikte her bir eğitim öğretim yılının iki dönemindeki ağırlıklı ortalamalar esas alınmıştır. Bu veriler öğrencinin kendisi hakkında bilgi verse de okul sporlarının etkisini anlayabilmek için karşılaştırmalı vaka çalışması yöntemi kullanılmıştır. Ortaokul sonunda oluşan OBP puanları 70-80, 80-90 ve 90-99 arası öğrenciler gruplandırılarak her bir grupta aynı sayıda sporcu ve sporcu olmayan öğrenci olması sağlanmıştır. Yakın akademik başarılarla sahip olarak ortaokuldan liseye geçen öğrenciler arasından herhangi bir spor dalında müsabakalara katılan ve katılmayan öğrencilerin lise öğrenimleri boyunca sergiledikleri akademik başarı grafikleri karşılaştırılmıştır. Ancak bu araştırmada akademik başarıya etki eden diğer çevresel faktörler göz ardı edilmiştir. Araştırma Kozlu ilçesindeki 3 farklı okul türünden (ortaöğretim) 3 ayrı okulda yürütülmüş, her bir okuldan spor faaliyetlerine katılan 15 öğrenci ve spor faaliyetlerine katılmayan 15 öğrenci örneklemi üzerinde çalışılmıştır. Öğrencilerin akademik başarı düzeyleri birbirleriyle karşılaştırılmamış sadece aşağı ve yukarı yönlü değişiklikler karşılaştırılmıştır. Ortaokul puanları sadece baştaki sınıflandırmada kullanılmış, sonraki akademik başarı grafiğinde dikkate alınmamıştır. Ortaokul düzeyinde okul sporlarına katılmaya başlayanlar kapsam dışında tutulmuş sadece lise seviyesinde başlayanlar değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Ayrıca bireysel spor ve takım sporu ayrımı gözetilmemiştir. Araştırma boyunca okul sporlarına katılan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde aşağı veya yukarı yöndeki hareketliliğin okul sporları ile ilişkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Kişisel verilerin gizliliği açısından öğrencilerin isimleri gizlenmiştir. Belirli spor dallarında spor yapan öğrencilerin akademik başarılarının daha düşük seyrettiği araştırmanın yan çıktılarından biri olarak karşımıza çıkmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin spor faaliyetlerine katılmaları ile akademik başarı grafiklerinin aşağı veya yukarı yönde hareketliliği arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bunun yanı sıra okul sporlarının öğrenci davranışlarına etkisinin, takım sporları ile bireysel sporların ayrımı yapılarak araştırılmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul sporları, akademik başarı, ortaöğretim

⁴⁸² Öğretmen, Kozlu Anadolu Lisesi Kozlu Zonguldak, akyurdakul@gmail.com

İLKOKUL, ORTAOKUL VE LİSE ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ferize Yurdakul⁴⁸³,

ÖZET

Bu araştırma, ilkokul, ortaokul ve lise seviyesindeki öğretmenlerle yapılan bir araştırmanın bulgularını sunmaktadır. Araştırma, her seviyeden 10'ar öğretmenin eğitimde yapay zeka kullanımına yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin eğitimde teknolojinin kullanımına dair olumlu ve olumsuz düşüncelerini ortaya koymaktadır. İlkokul öğretmenleri, yapay zekanın öğrencilerin temel öğrenme becerilerinin geliştirilmesinde faydalı olabileceğini belirtmiştir. Özellikle okuma, yazma ve temel matematik gibi konularda kişiselleştirilmiş eğitim materyalleri sağlama imkânı, öğretmenlerin olumlu bulduğu özelliklerdir. Ancak, küçük yaştaki öğrencilerle yapılan öğretim süreçlerinde, yapay zekanın sınıf içindeki insan etkileşimini ve öğretmen-öğrenci ilişkisini yetersiz kılabilceği endişesi de dile getirilmiştir. Öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerinin göz ardı edilmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Ortaokul öğretmenleri, yapay zekanın ders içeriğini öğrencilere daha etkili bir şekilde sunma konusunda önemli bir fırsat sunduğunu belirtmiştir. Teknolojinin, öğrenci motivasyonunu artırabileceği ve derslere olan ilgiyi pekiştirebileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, öğretmenler, teknolojinin sınıf yönetimindeki zorlukları ve öğrencilerle doğrudan etkileşimde yaratabileceği boşlukları ele almışlardır. Yapay zekanın, özellikle duygusal zeka ve sosyal etkileşim gerektiren alanlarda sınırlı kaldığı görüşü yaygındır. Lise öğretmenleri, yapay zekanın sınav değerlendirme ve öğrenci performansını izleme gibi rutin görevlerde öğretmenlerin iş yükünü hafifletebileceğini kabul etmektedir. Ayrıca, öğrencilere özelleştirilmiş eğitim içerikleri sunarak daha verimli bir öğrenme süreci sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Ancak, öğretmenler, teknolojinin insan etkileşimini ve sınıf içindeki sosyal ilişkileri tamamlayıcı bir araç olarak kullanılması gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Araştırma bulgularına göre, tüm öğretmenler eğitimde yapay zeka kullanımına yönelik daha fazla eğitim ve gelişim fırsatına ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir. Özellikle ilkokul ve ortaokul öğretmenleri, teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilmek için yeterli destek ve mesleki gelişim programlarına ihtiyaç duymaktadırlar. Lise öğretmenleri ise, daha gelişmiş teknolojilere sahip okullarda çalışmalarına rağmen sürekli eğitim ve destek almanın önemini vurgulamışlardır. Sonuç olarak, öğretmenler eğitimde yapay zekanın potansiyelini genellikle olumlu bir şekilde değerlendirse de, teknolojinin sınıf içindeki insan etkileşimini zedelememesi gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Eğitimde yapay zekanın etkin bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin teknolojiye dair bilgi ve becerilerinin artırılması, altyapı iyileştirmeleri yapılması ve eşit fırsatlar sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Öğretmen Görüşleri, Teknoloji Kullanımı

⁴⁸³ Zonguldak BİLSEM, ferizekilci@gmail.com

KIRGIZLARIN HALK PEDAGOJİSİNDE EĞİTİM KÜLTÜRÜ

Farida Deydieva⁴⁸⁴, Talimkan Ahunbekova⁴⁸⁵,

ÖZET

Bu çalışma, ulusal gelenekler ve ulusal zihniyetin özellikleriyle kişiliğin oluşumunu incelemektedir. Bu halkın eğitim kültürünün kendine özgü yapısı, birçok neslin çabalarıyla oluşturulmuş ve nesilden nesile aktarılmıştır. Kırgızlar için en erken eğitim araçları, ninniler ve yenidoğan bebeğe aile bireylerinin gösterdiği özen olmuştur. Ninniler, söz, müzik ve ritmik sallamanın bir sentezi olarak, çocuğun hayatına henüz bilinçaltı düzeyde huzur, sükunet ve aile içinde sevgi hissinin yerleşmesine katkıda bulunmuştur. Kırgızların geleneklerini incelerken, ailelerin çocukların fiziksel olarak güçlendirilmesine büyük önem verdiğini gözlemleme fırsatı bulduk. Sağlıklı ve fiziksel olarak güçlü çocuklar yetiştirmek, yalnızca ebeveynlerin değil, tüm aşiretin kutsal bir görevi olarak kabul edilmiştir. Çocuklar, günün büyük bir kısmını açık havada geçirir ve bu zamanı boş gezmek yerine yetişkinlerle birlikte çeşitli işlerde çalışarak değerlendirirlerdi. Çocukların bakımı ve sağlıklı bir nesil yetiştirme, Kırgız kültürünün merkezinde yer almaktadır. Kırgızlar için en erken eğitim araçları, ninniler ve yenidoğan bebeğe aile bireylerinin gösterdiği özen olmuştur. Ninniler, söz, müzik ve ritmik sallamanın bir sentezi olarak, çocuğun hayatına henüz bilinçaltı düzeyde huzur, sükunet ve aile içinde sevgi hissinin yerleşmesine katkıda bulunmuştur. Ninniler, sinir sisteminin gelişiminde büyük bir rol oynar ve uyanıklıktan uykuya geçişi kolaylaştırır. Ayrıca, işitme, dikkat, ritim duygusunu geliştirir ve tekrarlanan hoş sözlerle çocukları anlaşılır konuşmaya hazırlar. Sinir sisteminde izler halinde kaydedilen bu duyular, ninnileri söyleyen kişiyle yeniden karşılaştığında canlanma özelliğine sahiptir. Bu durum, çocuğun ninnileri söyleyen kadına (anne, bakıcı, büyükanne veya ailedeki büyük kız kardeş) olan bağlılık duygusunu derinleştirir ve sonrasında akrabalık bağlarını güçlendirir. Kırgız halk pedagojisi geleneklerinin incelenmesi, ideal insanın şu özelliklere sahip olduğu sonucuna varmamızı sağlamaktadır: fiziksel olarak güçlü, cinsiyetine ve aile içindeki sosyal rollerine uygun şekilde çalışmaya hazır, yüksek ahlaki niteliklere sahip (insan sevgisi, çalışkanlık, ulusal özgürlük ve insan onuru duygusu, işbirliği yapabilme yeteneği), yabancılarla ve yakınlarla iletişimde zorlayıcı olmayan, misafirperver, alçakgönüllü, ölçülü, iyi niyetli, övünmeyi reddeden, sözüne sadık, büyüklere ve kadınlara saygılı, genç nesillerin yetiştirilmesine özen gösteren ve benzeri nitelikler. Tüm bu özellikler, Kırgız kültüründe tek bir kelimeyle ifade edilir: *****Namıs*****. Kelimenin tam anlamıyla çevirisi *****onur***** veya *****şeref***** anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: eğitim, gelenekler, halk pedagojisi, çocuk bakımı

⁴⁸⁴ Doç. Dr., Kırgızistan, Oş, farida.deidieva@mail.ru

⁴⁸⁵ Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, Talimahunbekova@gmail.com

ERGENLERİN EĞİTİMİNDE AİLE VE OKUL İŞ BİRLİĞİ: HALK PEDAGOJİSİ GELENEKLERİNİN UYGULANMASI

Talimkan Ahunbekova⁴⁸⁶, Ümüt Taalay Kızı⁴⁸⁷,

ÖZET

Günümüzde okul ile aile arasındaki etkileşim, güncel ve önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira eğitim sürecindeki görevlerin başarıyla yerine getirilmesi, ancak aile ve okulun iş birliği ile mümkündür. Okul ve ailenin ortak çalışması, bu iş birliğinin günlük pratiklerde uygulanması durumunda etkili olabilmektedir. Bu süreçte, eğitimciler ve ebeveynler, çocuğun sağlıklı ve uyumlu bir şekilde gelişimi için gerekli koşulları oluşturmak amacıyla ortak bir hedef doğrultusunda hareket etmektedir. Aile ve okul, çocukluk ve ergenlik döneminde bireyin sosyalleşmesinde temel ve eşit derecede önemli iki unsurdur. Okul ve aile arasındaki ilişkilerden bahsederken, öncelikle bu ilişkinin karşılıklı bağlılık ve eğitim faaliyetlerinde birbirini tamamlama ilkelerine dayanması gerektiğini vurgulamak önemlidir. Görevlerin ayrıştırılması veya ailenin sorumluluğunun azaltılması değil, eğitim sürecine öğretmen kadrosunun dahil edilmesiyle bu sürecin derinleştirilmesi, eğitim ve öğretimin kalitesini artırmanın tek doğru yoludur. Kırgızlar, geleneksel olarak yaşlarına bakılmaksızın "agay"a (öğretmene) büyük saygı göstermektedir. Deneysel çalışmamızda öğrenci velilerine başvurduğumuzda, okul ile iş birliği yapmaya her zaman hazır olduklarını gözlemledik. Bu durum, araştırmamızın odaklandığı konuyla da açıklanabilir: gençler ve öğrenciler arasında ailevi halk pedagojisi geleneklerinin yeniden canlandırılması. Kırgız ailelerinde halk geleneklerinin ne kadar güçlü bir şekilde korunduğunu ve ulusal geleneklerin günümüz gençliğinin aile hayatına hazırlanması üzerinde etkili olup olmadığını araştırmak amacıyla, üç veya dört nesilden oluşan 84 aile ile anket ve mülakat çalışmaları gerçekleştirdik. Elde edilen bulgulara göre, gençlerin büyükanneler, büyükbabalar, dedeler ve büyük dedeler gibi yaşlı nesillerle birlikte yaşadığı ailelerin %100'ünde, aile bağlarını güçlendiren birçok halk geleneğinin yaşatıldığı tespit edilmiştir. Bu gelenekler arasında, aile içinde, akrabalar arasında, köyde, toplu taşımada ve kamusal alanlarda yaşlılara saygı ve hürmet gösterme adetleri ilk sırada yer almaktadır. Ebeveynler, öğretmenlerle birlikte, öğrencilerin halkın ilerici geleneklerine uygun olarak aile hayatına hazırlanma sürecindeki başarılarını değerlendirmeye katıldılar. Lise öğrencilerinin Kırgız etik kurallarına uygun davranış değişikliklerini gözlemlediler, öğrencilerin halk sanatları tarzında ürettikleri eserleri değerlendirdiler ve gelecekteki ebeveynler için bağımsız karakter analizleri hazırladılar. Ayrıca, öğretmenlerle birlikte lise öğrencilerinin "Ailemdeki Halk Gelenekleri" ve "Çocukların Gözünden Ebeveyn Ailesi" gibi konularda yazdıkları kompozisyonları incelediler. Araştırmacı tarafından önerilen metodoloji doğrultusunda çalışan sınıflarda, ebeveynlerle birlikte yapılan değerlendirmeler sonucunda, lise öğrencilerinin aile hayatına hazırlanma sürecinde halk geleneklerini kullanma bilgi ve becerilerinde önemli bir artış kaydedildi. Okul ve ailenin lise öğrencilerini aile hayatına hazırlama konusundaki ortak çalışmaları, ebeveynlerin bu hazırlık sürecinin içeriği ve kalitesine yönelik aktif tutumlarını ortaya çıkardı. Sonuç olarak, ilerici halk geleneklerini özümseyerek yüksek bir düzeye ulaşan lise öğrencileri, bu geleneklerin özünü kavramanın yanı sıra,

⁴⁸⁶ Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, Talimahunbekova@gmail.com

⁴⁸⁷ Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, 09hope00@gmail.com

bunların amacını anlama, kendi ailelerinin ve çevrelerinin yaşamına aktif olarak dahil etme ve modern yaşam koşullarına uyarlama becerisi göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: aile, okul, ergenler, halk pedagojisi, eğitim

PROJE OKULLARINDA EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ: GELECEĞE YÖNELİK YENİLİKÇİ UYGULAMALAR

Murat Şeyhoğlu⁴⁸⁸,

ÖZET

Günümüzde eğitim teknolojileri, öğrenme süreçlerini daha verimli, erişilebilir ve etkileşimli hâle getiren yenilikçi araçlar sunmaktadır. Özellikle proje okulları, belirli akademik ve bilimsel alanlarda uzmanlaşmayı hedefleyen öğrenciler için en güncel teknolojileri içeren öğrenme ortamları oluşturma potansiyeline sahiptir. Bu bildiri, proje okullarında eğitim teknolojilerinin kullanımını, öğrenci başarısına etkilerini ve öğretim süreçlerindeki dönüşümünü incelemektedir.

Proje okullarında kullanılan eğitim teknolojileri arasında dijital öğrenme yönetim sistemleri (LMS), artırılmış gerçeklik (AR) ve sanal gerçeklik (VR) uygulamaları, yapay zekâ destekli öğrenme modelleri, kodlama ve robotik sistemleri gibi yenilikçi araçlar bulunmaktadır. Bu teknolojiler, öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarına uygun içeriklere ulaşmalarını sağlarken, aynı zamanda etkileşimli öğrenme deneyimleri sunarak akademik başarıyı artırmaktadır. Özellikle STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) alanlarında teknoloji destekli eğitim modelleri, proje tabanlı öğrenme süreçlerini destekleyerek öğrencilerin problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcılık becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır.

Eğitim teknolojilerinin proje okullarındaki kullanımı, sadece öğrenciler için değil, öğretmenler açısından da önemli faydalar sağlamaktadır. Öğretmenler, dijital platformlar ve akıllı sınıf teknolojileri sayesinde dersleri daha esnek ve kişiselleştirilmiş hâle getirebilmektedir. Ayrıca, yapay zekâ tabanlı değerlendirme araçları, öğretmenlerin öğrencilerin akademik performanslarını anlık olarak analiz etmelerine olanak tanımaktadır. Ancak, eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı için altyapı desteğinin sağlanması, öğretmenlerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin bilinçli teknoloji kullanımı konusunda eğitilmesi gerekmektedir.

Bu bildiride, proje okullarında eğitim teknolojilerinin başarılı bir şekilde uygulanması için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler arasında öğretmenlere yönelik mesleki gelişim programları, dijital okuryazarlık eğitimleri, endüstri-akademi iş birlikleri ve teknolojiye dayalı öğrenme ortamlarının oluşturulması yer almaktadır. Sonuç olarak, eğitim teknolojileri, proje okullarının eğitimde yenilikçi yaklaşımlar geliştirmesine ve öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kazanmalarına yardımcı olan temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Eğitimde dijital dönüşümün başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, teknolojinin pedagojik amaçlarla etkili ve bilinçli bir şekilde entegre edilmesi gerekmektedir.

Proje okulları, eğitim teknolojilerinin en etkili şekilde kullanılabileceği kurumlar arasında yer almaktadır. Yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, robotik ve kodlama gibi yenilikçi uygulamalar, öğrencilerin akademik başarılarını ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir. Ancak, eğitim teknolojilerinin etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin mesleki gelişimlerine önem verilmesi, altyapının güçlendirilmesi ve öğrencilere dijital okuryazarlık kazandırılması gerekmektedir.

⁴⁸⁸ Öğretmen, Bursa Erkek Lisesi, muratseyh@gmail.com

Bu bildiride, proje okullarında eğitim teknolojilerinin rolü ve geleceğe yönelik potansiyel kullanım alanları ele alınmıştır. Eğitimde dijital dönüşüm sürecinin başarılı olması için teknolojinin sadece bir araç olarak değil, öğretim süreçlerini dönüştüren bir unsur olarak ele alınması gerektiği vurgulanmıştır

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojileri, Proje Okulları, Yapay Zekâ, STEM, Dijital Dönüşüm, AR/VR, Robotik, Kişiselleştirilmiş Öğrenme.

ÖZET

Bu çalışmada, mesleki ve teknik eğitimde liderlik kavramı ve etkili liderlik stratejileri üzerinde çalışılmıştır. Ayrıca, bu liderlik yaklaşımlarının öğretmenler, yöneticiler ve öğrenciler üzerindeki etkisi tartışılmıştır. Çalışma, literatür taraması ve mevcut uygulamaların analizine dayanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim, ülkemizin her alanında ihtiyaç duyulan meslekler için yetişmiş iş gücü temin eden en önemli kaynaklardan biridir. Bu alanda başarılı olunması da bu tür kurumları yöneten yöneticilerin güçlü liderlik özelliklerine bağlıdır. Liderlik, bir grubu ortak hedefler doğrultusunda yönlendirme, motive etme ve onlara rehberlik etme sürecidir (Northouse, 2018). Ülkemiz için bu kadar önemli olan mesleki ve teknik eğitimin istenilen standartlara ulaşabilmesi için bu kurumları yöneten liderlerin dönüşümcü, vizyoner ve motive edici kişiler olması gerekmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim kurumlarındaki yöneticilerin liderlik tarzları, kurumun genel başarısı üzerinde doğrudan etkiye sahiptir. Liderler, etkili bir eğitim ortamı sağlamak için müfredat geliştirme, öğretim teknikleri ve materyallerin güncellenmesi gibi konularda öncülük eder (Yıldırım & Kılıç, 2019). Liderlerin vizyoner ve destekleyici tutumu, öğrencilerin akademik ve mesleki başarılarını artırır (Fullan, 2001).

Liderlik modelleri, kurum liderlerinin birlikte çalıştığı ekiplerini yönetme, motive etme ve hedeflere ulaşma biçimlerini tanımlayan değişik yaklaşımlar sunar. Bunlarda bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz.

Otoriter liderlik modeli: Karar alma sürecinde liderin tam kontrol sahibi olduğu ve disiplinin ön planda olduğu bir yapıyı ifade eder (Lewin, Lippitt & White, 1939).

Demokratik liderlik modeli: Ekip üyelerinin fikirlerine önem veren, katılımcı bir yönetim tarzını benimser (Bass & Riggio, 2006).

Dönüşümcü liderlik modeli: Liderin vizyoner yaklaşımıyla ekibini motive ederek değişim ve yenilik yaratmayı hedefler (Burns, 1978).

Hizmetkâr liderlik modeli: Liderin kendi çıkarlarından çok ekip üyelerinin gelişimine ve ihtiyaçlarına odaklanmasını savunur (Greenleaf, 1977).

Bu modeller, farklı durumlarda ve organizasyon yapılarında etkili liderlik için esneklik ve çeşitlilik sağlar. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nde görev yapan yöneticilerin teknik liderlik becerilerinin geliştirilmesi için özel bir eğitime ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Özdemir ve Şahin'in (2020) yaptığı araştırmaya göre, bu eğitimlerin mesleki ve teknik eğitimin felsefesine uygun olarak teorik ve pratik uygulamaları içermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Mesleki ve teknik eğitim, Liderlik modelleri,

⁴⁸⁹ Öğretmen, Kozlu MTAL Zonguldak, omkaraca@gmail.com

RUS ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİNİN SINIRLARI: PAREMİYOLOJİDE TÜR SINIRLAMALARI SORUNU

Dzhamilya Dosmatova⁴⁹⁰, Gülnat Samidinova⁴⁹¹, Aygerim Abdalimova⁴⁹²,

ÖZET

Bu makalede, paremiyolojide türler arasındaki sınırların belirlenmesi sorunu ele alınmaktadır. atasözleri ve atasözleri, paremiyolojideki aforizmaların bir türü olarak ele alınmaktadır.

Paroemi türlerinin belirlenmesindeki sorunlar Paroemi türünün yalnızca “başlangıç biçimi” dikkate alınarak kesin olarak tanımlanmasının imkansız olduğu ileri sürülmektedir. Yapısal veya anlamsal bir değişiklikte metin farklı bir tür skalasına taşınabilir. Sonuç olarak tür kavramı iletişimsel bir kategoridir; Dolayısıyla, “eşsesli” paremiler bile aslında farklı tür ölçütlerine karşılık gelebilir.

Paremiyolojide türler arasındaki sınırların belirsizleşmesi sorunu ve aynı yargıların farklı telaffuz bağlamlarında belirsiz yorumlanma olasılığı, paremilerin doğasından ve varoluşlarının özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Anlamlarının farklı kaynaklardan geldiği ve farklı genelleme derecelerine sahip olduğu metinler, bağlamın yüklediği işleve uygun olarak belirli bir durumda gerçekleşir ve bu da yapılarının değişimini belirler.

Parominin türü büyük ölçüde konuşma durumunun özelliklerine bağlıdır; konuşmanın bağlamı metnin yapısal ve anlamsal özelliklerini düzeltir. Paremiyolojik türlerin bütünü açık ve karmaşık bir sistemi temsil eder: farklı koşullarda paremiler farklı tür görünümünde yapılandırılabilir, bazıları diğerleri için yapı malzemesi olarak hizmet edebilir, diğerleri bölünebilir ve daha küçük türlerin yapısal ve anlamsal özelliklerini alabilir.

"Atasözü ve Deyim Birimi" atasözleri ile deyimler arasındaki benzerlik ve farklılıkları inceler. Bir deyim birimini oluşturan sözcüklerin bir araya gelmesindeki özelliğe deyimse tutarlılık denir. Buna karşılık, paroemiklerde sözcüklerin bağlantısı farklı bir türdedir: Bir klişeyi yeniden üretirken, tanıdık bir paroemik metinden gelen tek tek sözcükler veya ifadeler, anadil konuşmacısı tarafından ilkel bir yargıyla, belirli bir nesne, özne, olay veya ilişki karşıtlığıyla ilişkilendirilir. Bunun kanıtı özellikle G.L.'nin deneylerinden birinin sonuçlarıdır. Permyakova'nın A. Krickmann tarafından tanımlanan paremiyolojik minimumun belirlenmesi üzerine çalışması: Katılımcılara tamamlanması gereken atasözlerinin başlangıç bölümleri sunuldu. Atasözü ana dili konuşan biri tarafından tanındı ve yeniden yapılandırıldı. Dolayısıyla sözcüklerin, sözcük bileşimlerinin, geleneksel yargı parçalarının belli metinlerle ilişkilendirilmesi paremiyolojik bağlılık ilkesini ortaya koymaktadır.

“Atasözü, Özdeyiş ve Yeni Oluşum” adlı eser, atasözü modeline dayalı bir yargının kaynağı kavramının göreceli olduğunu ortaya koymaktadır: Bir özdeyiş gelenek içine yerleşebilir ve kaynakla ilişkisini kaybedebilir.

⁴⁹⁰ Öğretmen, Kırgızistan, Oş, djodoc@gmail.com

⁴⁹¹ Öğretmen, Kırgızistan, Oş, gsamidinova11@gmail.com

⁴⁹² Öğretmen, Kırgızistan, Oş, Aiko8390@mail.ru

Paremiyolojide “aforizma” terimi, metinlerin farklı kaynak ve yapısal topluluklarını ifade eder. Halk aforizması, genel anlamda doğrudan bir motivasyona sahip atasözü hükmü olarak anlaşılır; genel kabul görmüş anlamda bir aforizma her zaman bir yazarın sözünü temsil eder.

Atasözünün her zaman genel kabul görmüş standart bir ifade olduğu, gelenekselliğin bu tür metinlerin temel özelliklerinden biri olduğu görüşü vardır. Ancak dar ya da geniş bir gelenekte tanınabilen yargılar da vardır ve buna bağlı olarak belirli bir toplumsal grubun ne aktif ne de pasif atasözü stokunda yer almayan yargılar da vardır. Kanaatimizce, bir hüküm, kendiliğinden oluşmuş bir özdeyiş bile olsa, bir atasözü gibi kabul edilebilir; çünkü telaffuz edildikten sonra metin, diyalogdaki katılımcılardan biri tarafından tekrar üretilebilir ve gelenek içerisine girebilir.

Anahtar Kelimeler: atasözleri, deyişler, tür sınırları sorunları, paremioloji, aforizma türleri

EĞİTİMDE SOSYAL SERMAYE KONULU DOKTORA TEZLERİNİN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ

Nihan Çağlar Karaca⁴⁹³,

ÖZET

Sosyal sermaye, bireyler ve gruplar arasında güven, işbirliği ve sosyal ağlar aracılığıyla kolektif faydalar üretme kapasitesi olarak tanımlanır (Putnam, 1995). Eğitim bağlamında, sosyal sermaye okul topluluğu içindeki ilişkiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasındaki etkileşimler ve eğitim sisteminin sosyal uyuma katkısı yoluyla incelenir (Coleman, 1988). Eğitimdeki sosyal sermayenin akademik başarıdan okul kültürüne, öğretmen-öğrenci ilişkilerinden eğitim politikalarının etkinliğine kadar geniş bir etkisi vardır (Fukuyama, 1999). Bu nedenle, eğitimdeki sosyal sermaye üzerine akademik çalışmaları analiz etmek, eğitimin sosyal boyutlarını anlamak ve geliştirmek için önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de eğitimde sosyal sermaye üzerine yapılmış doktora tezlerinin sistematik bir incelemesini yapmak ve akademik eğilimleri, metodolojik yaklaşımları ve literatürdeki boşlukları belirlemektir. Bu bağlamda aşağıdaki araştırma soruları ele alınmaktadır:

1. Eğitimde sosyal sermaye konulu doktora tezlerinin kabul yıllarına göre dağılımları nedir?
2. Eğitimde sosyal sermaye konulu doktora tezlerinde anahtar kelime dağılımları nedir?
3. Eğitimde sosyal sermaye konulu doktora tezlerinde hangi araştırma yöntem ve desenler kullanılmaktadır?
4. Eğitimde sosyal sermaye konulu doktora tezlerindeki veri toplama araçları nedir?
5. Eğitimde sosyal sermaye konulu doktora tezlerindeki örnekleme türü nedir?

Bu çalışma nitel bir çalışma olup betimsel içerik analizi yapılmıştır. Araştırma kapsamında belirlenen ölçütlere göre 17 doktora düzeyi tez çalışması incelenmiştir.

Bulgular, son yıllarda eğitimde sosyal sermaye üzerine yapılan doktora tezlerinin attığını; ancak bu çalışmalarda ağırlıklı olarak nicel araştırma yöntemlerinin tercih edildiğini göstermektedir. Sonuçlara bakıldığında, anahtar kelimeler açısından sosyal sermaye konusu ile ilişkilendirilen çok sayıda farklı kavramların kullandığı görülmektedir. Çalışmaların eğitim politikaları ve toplumsal kalkınma ile ilgili olan bağlamına ilişkin analizler sınırlı kaldığından buna yönelik analizler önerilmektedir. Bu araştırma, sosyal sermaye konusunda alan yazında mevcut eğilimin nasıl olduğunu göstermesi bakımından gelecek araştırmalara rehberlik edileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal sermaye, içerik analizi, sistematik inceleme

⁴⁹³ Dr., MEB, nihancaglarr@gmail.com

OKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETİMSSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ: PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ

Dilek Yılmaz Aksoy⁴⁹⁴,

ÖZET

Araştırmalar liderlik tarzlarını değerlendirirken, okul başarısını artırmada en etkili liderlik türünün öğretimsel liderlik olduğunu dile getirmişlerdir. Öğretimsel liderlik ve mesleki öğrenme üzerine yapılan araştırmalar bu nedenle büyük önem taşır. Martin Seligman'ın önderliğinde isim yapmaya başlamış olan pozitif psikoloji akımı insan odaklı çalışmalarda olumsuz nitelikleri ortadan kaldırmakla sorunun çözüme kavuşturulamayacağını ortaya koymaktadır. Pozitif psikolojik sermaye ölçülebilir, geliştirilebilir, özgün ve performans üzerinde etkili olması yönünden insan kaynakları uygulamaları kapsamında yer almaktadır. Bu özellikleri nedeniyle birey ve örgüt seviyesinde zorlukların üstesinden gelinebilecek birçok fırsatın oluşmasında belirleyici olabilmektedir. Pozitif psikolojinin geliştirilmesi iş performansının artmasına bununla birlikte artan iş performansı da tutum ve davranışların şekillenmesini sağlayacaktır. Son yıllarda, okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik davranışları ile öğretmenlerin mesleki öğrenmeleri arasındaki ilişki üzerine yapılan araştırmalar giderek artmıştır. Bu ilişkide, psikolojik sermayenin (duygusal sermaye, sosyal sermaye, bilişsel sermaye ve davranışsal sermaye) oynadığı rol, özellikle dikkat çekici hale gelmiştir. Öğretmenlerin mesleki öğrenmeleri üzerinde çeşitli değişkenlerin etkisinin incelendiği bu araştırma; ilişkisel tarama modelinde nicel bir çalışma olarak tasarlanmış ve öğretimsel liderlik ile mesleki öğrenme arasındaki ilişkide psikolojik sermayenin aracılık rolünün olup olmadığı araştırılmıştır. Veri toplama aracı tarafından araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile üç farklı ölçek kullanılmıştır. Bu ölçeklerden birincisi Şişman (2016) tarafından geliştirilen öğretimsel liderlik ölçeğidir. Bu ölçek, okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik davranışlarına dair öğretmen algısını değerlendirir. İkinci olarak mesleki öğrenme ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek; Liu, Hallinger ve Feng (2016) tarafından öğretmenlerin hangi alanlarda ve ne ölçüde öğrenmelerini gerçekleştirdiklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Türkçeye Gümüş, Apaydın ve Bellibaş tarafından uyarlanmıştır. Son olarak ta Tösten ve Özgan [(2014) tarafından geliştirilen Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek pozitif psikoloji alanında kullanılan bir ölçektir ve bireylerin psikolojik sermayelerini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Araştırmaya Türkiye'nin başkenti olan Ankara'da, ortaokul ve ilkokullarda görev yapan 571 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlere kişisel bilgi formu, mesleki öğrenme ölçeği, öğretimsel liderlik ölçeği ve psikolojik sermaye ölçekleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretimsel liderlik ile mesleki öğrenme arasında psikolojik sermayenin aracılık rolü olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç; eğitim liderlerinin ve yöneticilerin çalışanların psikolojik sermayelerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirirken öğretimsel liderliği de dikkate almalarını desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Öğrenme, Psikolojik Sermaye, Öğretimsel Liderlik

⁴⁹⁴ Dr., Şehit Tolga Akdaş İlkokulu Keçiören/Ankara, diloycan82@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL SPORLARINA BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Lokman Kati⁴⁹⁵, Hasan Yücel Ertem⁴⁹⁶,

ÖZET

Okul Sporları, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Okul Sporları Federasyonu tarafından Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarının mahalli, ulusal ve uluslararası spor faaliyetleridir. Hayatın kaliteli olarak ilerlemesi için eğitimin şart olduğu kadar, sağlıklı ilerlemesi için de spor da şarttır. Spor yapmanın belli bir yaşı olmasa da her yaşta yapılması gerekmekte olup, bunun da başlangıcı için eğitim dönemleri oldukça değerlidir. Araştırmanın amacı, okul yöneticilerinden görüşler alınarak okul sporlarına bakış açılarını ortaya koymaktır. Ülkemizde yaşayan bireylerin sporla tanışma süreci genelde okullarda beden eğitimi dersiyle başlamaktadır. Beden eğitimi dersi öğrenciler için ders olarak kalsa da bazı öğrenciler için spora başlamanın ilk basamağını oluşturmaktadır. Yetenekli olan öğrenciler okul takımlarıyla beraber okul spor müsabakalarına katılmaktadırlar. Bu araştırma ile okul idarecilerinin okul sporlarına okul sporları faaliyet yönetmeliği hakkında, okul sporlarının yapılış zamanı, okul sporlarına katılımı artırmak, çocukların çok yönlü gelişimleri, ülke sporuna katkısı hakkındaki görüşleri alınmıştır. Bundan sonra bu alanda çalışma yapacak olanlara ışık tutacak olması açısından önem kazanmaktadır. Bu çalışma Zonguldak ili Karadeniz Ereğli İlçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan okul idarecilerine uygulanmıştır. Okul yöneticilerinin okul sporlarına bakış açılarının değerlendirileceği bu çalışmada; araştırma için en etkili sonuca ulaştıracak olan yöntemin nitel araştırma desenlerinden “olgu bilim” olduğu düşünülmüş ve araştırmada kullanılmıştır. Bu kapsamda hali hazırda görev yapan 25 okul yöneticisinden görüşler alınmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular aracılığı ile birebir görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Okul sporlarına katılan sporcu öğrenciler başta olmak üzere, onları organizasyon için hazırlayan beden eğitimi öğretmenlerini, okul idarecilerini ve ailelerini motive edecek farklı bir unsur olarak karşımıza çıkmıştır. Okul spor faaliyetleri yönetmeliğinin açık ve anlaşılır şekilde yazılması okul idarecilerine ve beden eğitimi öğretmenlerine kolaylık sağlamaktadır. Okul spor faaliyetlerinin okul saatleri dışında yapılması hakkında gerekli çalışmalar yapılmasının katılımı artıracak üzerinde durulmuştur. Fiziksel, zihinsel, sosyal beceri, disiplin, zaman yönetimi ve iyi alışkanlıklar edinmede okul sporlarının çok önemli katkısının olduğunu özellikle belirtilmiştir. Okul spor faaliyetleriyle yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi ülke sporunun gelişmesine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda, okul idarecilerinin yanında Beden Eğitimi Öğretmeni ve diğer branş öğretmenlerine yönelik araştırma yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Sporları, Eğitim Yönetimi, Spor

⁴⁹⁵ Zonguldak, lokmankati@hotmail.com

⁴⁹⁶ Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, hyertem@gmail.com

OKUL ÖNCESİNDE ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK İLE HİKAYE ANLATIMINA ÖĞRETMENLERİN BAKIŞ AÇISI

Batuhan Çelik⁴⁹⁷,

ÖZET

Hikaye anlatımı, okul öncesi eğitimde çocukların dil becerilerini, bilişsel yetilerini ve hayal gücünü geliştiren temel bir öğretim yöntemidir. Çocuklar hikayeler aracılığıyla yeni kavramlar öğrenir, olaylar arasında bağlantı kurar ve dil becerilerini geliştirir. Teknolojinin eğitime entegrasyonu ile birlikte, geleneksel hikaye anlatımı dijitalleşmiş ve artırılmış gerçeklik (AR) gibi yenilikçi yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. AR, dijital öğeleri gerçek dünya ile birleştirerek çocuklara etkileşimli ve sürükleyici bir öğrenme ortamı sunmaktadır. AR destekli hikaye anlatımı, görseller, animasyonlar ve ses efektleriyle çocukların daha aktif katılımını sağlarken, onların öğrenme süreçlerini çok yönlü bir deneyime dönüştürmektedir. Ancak, bu teknolojinin okul öncesi eğitimde uygulanabilirliği, erişilebilirliği ve pedagojik etkileri gibi konular hala tartışılmaktadır. Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerinin AR destekli hikaye anlatımına yönelik görüşlerini araştırarak, bu yöntemin avantajlarını ve karşılaşılan zorlukları ele almayı amaçlamaktadır.

Araştırma nitel bir yöntem izlemekte olup, farklı deneyimlere sahip okul öncesi öğretmenleriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Çalışmada öğretmenlerin tutumları, algıları ve deneyimleri analiz edilerek AR'nin çocukların dikkatini, hikaye anlama becerilerini ve sınıf içi etkileşimi nasıl etkilediği değerlendirilmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin AR teknolojisini nasıl kullandıkları, hangi zorluklarla karşılaştıkları ve bu teknolojinin öğrenme süreçlerine katkısı incelenmektedir. Öğretmenlerin, AR ile desteklenen hikaye anlatımı konusunda eğitim alıp almadıkları ve hangi araçları kullandıkları da analiz edilmektedir.

Ön bulgular, AR destekli hikaye anlatımının çocukların motivasyonunu, odaklanmasını ve derse aktif katılımını artırdığını göstermektedir. Etkileşimli özellikler, 3D animasyonlar ve ses efektleri, çocukların hikayeyi daha iyi anlamalarını sağlamaktadır. Öğrencilerin soyut kavramları anlamakta daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Ancak, bazı öğretmenler teknik problemler, yetersiz altyapı, sınırlı kaynaklar ve öğretmen eğitim eksikliği gibi zorluklar yaşadıklarını ifade etmektedirler. Ayrıca, ekran süresi yönetimi, maliyet ve dijital bağımlılık riski gibi faktörler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çalışma, erken çocukluk eğitiminde eğitim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili önemli veriler sunarak, AR'nin hikaye anlatımında nasıl daha etkili bir şekilde kullanılabileceği konusunda öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir. Sonuçlar, öğretmenler, müfredat geliştiriciler ve eğitim politikası yapımcıları için rehber niteliğinde olacaktır. AR teknolojisinin öğretmenler tarafından nasıl daha verimli kullanılabileceği, hangi yaş gruplarında daha etkili olduğu ve öğrencilerin akademik gelişimine uzun vadede nasıl bir katkı sağladığı gibi konular da gelecekteki çalışmalarda ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Hikaye Anlatımı, Artırılmış Gerçeklik, Öğretmen Görüşleri, Eğitim Teknolojileri

⁴⁹⁷ Öğretmen, Fatsa, batuhancelikmeh@gmail.com

“OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖREV YAPTIĞI OKULLARDA YAŞADIĞI ÖRGÜTSEL YALNIZLIK DENEYİMLERİ”

Ömer Demir⁴⁹⁸, Esra Ulucan Demir⁴⁹⁹,

ÖZET

Bu araştırma, okul müdürlerinin görev yaptığı okullarda yaşadıkları örgütsel yalnızlık deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Örgütsel yalnızlık, bireylerin çalıştıkları kurumlarda sosyal ve mesleki açıdan kendilerini yalnız hissetmelerini ifade eder. Okul müdürleri, yöneticilik sorumlulukları, karar alma süreçleri ve okullardaki liderlik rolleri nedeniyle çoğu zaman meslektaşlarından ve çalışanlarından ayrışabilirler. Bu izolasyon, okul müdürlerinin örgütsel yalnızlık deneyimlerini tetikleyebilir. Özellikle okul müdürlerinin iş ve sosyal ilişkilerde yaşadığı yalnızlık, bireylerin profesyonel performansını etkileyebilir ve bu durum okul kültürüne de yansır. Araştırma, okul müdürlerinin örgütsel yalnızlık algılarını, yalnızlıklarının nedenlerini ve bu yalnızlığın onların liderlik rolleri üzerindeki etkilerini ele almayı hedeflemektedir. Ayrıca, okul müdürlerinin örgütsel yalnızlıkla başa çıkma stratejileri ve bu yalnızlığın bireysel ve kurumsal düzeydeki olumlu ve olumsuz etkileri de incelenmektedir. Çalışmanın sonuçlarının, okul yöneticilerinin mesleki yalnızlıkla başa çıkma yöntemlerini geliştirmelerine yardımcı olabileceği ve okul yönetimi politikalarına katkı sunabileceği düşünülmektedir. Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle tasarlanmış olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanacaktır. İzmir ili Bornova ilçesinden seçilecek 20 okul müdürü, araştırma grubunu oluşturacaktır. Bu okul müdürleri, kamu BİLSEM, ilkököl, okul öncesi, özel eğitim, ortaokul ve lise gibi farklı eğitim kademelerinden seçilecektir. Okul müdürlerine, liderlik rolleri bağlamında örgütsel yalnızlık deneyimlerini sorgulayan iki açık uçlu soru sorulacaktır. Bu sorular, okul müdürlerinin yalnızlık algıları, bu deneyimlerin etkileri ve başa çıkma stratejilerine yönelik olacaktır. Araştırmanın bulgularının eğitim yönetimi alanında önemli bir yere sahip olacağı öngörülmektedir. Örgütsel yalnızlık, okul müdürlerinin iş yaşamında karşılaştıkları en zorlayıcı durumlardan biri olabilir ve bu durum, okulun genel işleyişini de etkileyebilir. Yalnızlık deneyimleri, okul müdürlerinin karar alma süreçlerinde yalnızca profesyonel açıdan değil, kişisel düzeyde de stres, tükenmişlik ve düşük motivasyon gibi olumsuz duygulara yol açabilir. Bu tür durumlar, okulda çalışan diğer personel ile ilişkilerin zayıflamasına, liderlik becerilerinin yetersiz hissedilmesine ve iletişim problemlerinin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu nedenle, okul müdürlerinin yalnızlıklarını anlamak ve başa çıkma stratejileri geliştirmek, okulun verimli işleyişi için kritik önem taşımaktadır. Araştırma, okul müdürlerinin örgütsel yalnızlıkla başa çıkma stratejilerini anlamak ve geliştirmek için bir fırsat sunmaktadır. Okul müdürlerinin yalnızlık deneyimlerinin farkına varılması, okul yöneticilerinin daha sağlıklı ve etkili bir liderlik tarzı geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Eğitim politikalarının, okul müdürlerinin bu yalnızlıkla baş etmeleri için daha etkili destek mekanizmaları oluşturmalarına yardımcı olması beklenmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, sadece okul müdürlerinin iş yaşamını iyileştirmekle kalmayacak, aynı zamanda okulların genel yönetim anlayışını daha verimli ve sağlıklı bir hale getirmeye de olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Yalnızlık, Deneyim, Okul Müdürü

⁴⁹⁸ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, zeso_omer@windowslive.com

⁴⁹⁹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, omeresrademir@gmail.com

HER ZAMAN YANINDAYIM-GÖNÜL ATKISI

Betül Sevincek⁵⁰⁰, Betül Yumrutepe⁵⁰¹,

ÖZET

6 Şubat Depremlerinin Ardından Erken Çocukluk Eğitiminde Psikososyal Destek: "Her Zaman Yanındayım" Projesi Türkiye, coğrafi konumu itibarıyla deprem riski yüksek bir ülkedir ve 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen 7.8 ve 7.5 büyüklüğündeki depremler, ülke genelinde büyük yıkımlara ve travmalara yol açmıştır. Bu doğal afetin etkileri, yalnızca fiziksel hasarla sınırlı kalmamış, aynı zamanda özellikle erken çocukluk dönemindeki bireyler üzerinde derin psikolojik izler bırakmıştır. Bu bağlamda, depremin birinci yıldönümünde, depremden etkilenen çocukların psikososyal iyilik hallerini desteklemek amacıyla "Her Zaman Yanındayım" projesi hayata geçirilmiştir. Projenin temel amacı, afet sonrası çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek, onlara empati, sevgi, yardımlaşma ve gönüllülük gibi değerleri kazandırmaktır. Proje, iki yıl boyunca toplamda 400 gönüllü okul öncesi öğretmenleriyle iş birliği içinde yürütülmüş ve depremden en çok etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adana ve Gaziantep illerindeki okul öncesi ve 1. sınıf öğrencilerine ulaşmıştır. "Gönül Atkısı" temasıyla, çocukların kendi elleriyle atkı örmesi teşvik edilerek, iş birliği ve topluluk ruhu güçlendirilmiştir. Proje kapsamında hazırlanan destek paketleri, çocukların ördüğü atkıların yanı sıra, nitelikli çocuk hikâye kitapları, balonlar, çoraplar ve isteğe bağlı olarak eldiven ve bereleri içermiştir. Bu uygulama, Piaget'in yapılandırmacı ve Vygotsky'nin sosyal-yapılandırmacı öğrenme yaklaşımlarından ilham alarak, çocukların bireysel ve toplu öğrenme deneyimlerini destekleyici bir ortam oluşturmayı hedeflemiştir. Proje sonucunda elde edilen geri bildirimler, "Her Zaman Yanındayım" projesinin afet sonrası psikososyal destek süreçlerinde önemli bir rol oynadığını göstermiştir. Fiziksel yardımın yanı sıra, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerini destekleyen eğitim programlarının kritik öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Bu proje, erken çocukluk dönemindeki öğrencilerin afet sonrası iyileşme süreçlerine katkıda bulunarak, yardımlaşma kültürünün yaşatılmasına önemli bir zemin hazırlamıştır. Projenin gelecekte de sürdürülmesi, afetlerin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltma ve toplumsal dayanışmayı güçlendirme açısından büyük önem taşımaktadır. Kaynakça * İnan, H. Z. (2012/2017). Okul Öncesi Eğitimde Çağdaş Yaklaşımlar: Reggio Emilia Yaklaşımı ve Proje Yaklaşımı. Anı Yayıncılık, Ankara. * Nakajima, Ş. (2012). Deprem ve sonrası psikolojisi. Okmeydanı Tıp Dergisi, 28(2), 150-155.

Anahtar Kelimeler: kovada atkı, dayanışma, gönül atkısı, her zaman yanındayım, okul öncesi

⁵⁰⁰ Öğretmen, Şahinevler OO, Antalya, btlsvnck@gmail.com

⁵⁰¹ Öğretmen, Şehit Vehbi Demir İlkokulu, Uşak, betulyumrutepe@gmail.com

ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM SİNİZMİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yasemin Çetin⁵⁰², Özgür Taş⁵⁰³, Seyyid Çiray⁵⁰⁴, Recep Serkan Arık⁵⁰⁵,

ÖZET

Çalışanların içinde bulundukları örgüte veya yönetime karşı geliştirdikleri olumsuz tutum, inanç ve duygular bütünü olarak tanımlanan örgütsel sinizm kavramı, genellikle çalışanların örgütün dürüst, adil ve etik olmadığına dair algıları ile ilişkilidir. Cole, Bruch ve Vogel (2006), Johnson ve O’Leary-Kelly (2003) ve Fettahioğlu (2015)’na göre; örgütsel sinizm, çalışanların iş yaşantılarına yönelik algılarına bağlı olarak, çalıştıkları kuruma karşı karamsar ve olumsuz tutum geliştirmesi olarak tanımlanmaktadır (Akt. Tülübaş ve Göktürk, 2021). İş hayatı boyunca edindikleri çeşitli deneyimlerden yola çıkarak çalışanlar çalıştıkları kurumun dürüstlük ve tutarlıktan uzak olduğuna inanabilmekte, buna bağlı olarak kuruma karşı olumsuz duygular besleyerek örgütü aşağılayıcı tavırlar sergileyebilmektedir (Dean, Brandes ve Dharwadkar, 1998) (Akt. Tülübaş ve Göktürk, 2021). Bu bakımdan örgütsel sinizm bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimlerden oluşan bir tutum olarak tanımlanmaktadır (Abraham, 2000; Kalağan ve Güzeller, 2010) (Akt. Tülübaş ve Göktürk, 2021). Bu çalışma, eğitim örgütlerinde görev yapan öğretmenlerin örgütsel değişim sinizmine yönelik görüşlerini incelemektedir. Araştırmada, öğretmenlerin örgütsel değişim sinizmi düzeyleri; cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve çalıştıkları kurumdaki çalışma süresi gibi değişkenler açısından analiz edilmiştir. Araştırmanın modeli betimsel tarama yöntemi olarak belirlenmiş olup, Eskişehir ili Tepebaşı ilçesinde kamu okullarında görev yapan 5539 öğretmenden 174’ü örneklem olarak seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak Wanous ve diğerleri (2000) tarafından geliştirilen ve Tülübaş ve Göktürk (2021) tarafından Türkçe’ye uyarlanan "Örgütsel Değişim Sinizmi Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bulgular, öğretmenlerin örgütsel değişim sinizm düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve çalıştıkları kurumdaki süre değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, örgütsel değişim sinizminin bireysel ve kurumsal faktörlerden nasıl etkilendiğini anlamaya yönelik literatüre katkı sunmaktadır. Öğretmenlerin örgütsel değişim sürecine karşı benzer düzeyde bir algıya sahip olduğunu ve bu algının bireysel demografik faktörlerden bağımsız olarak şekillendiği sonucuna ulaşılmıştır. Örgütsel değişim süreçlerinde katılımcı yönetim anlayışının benimsenmesi, şeffaf iletişim ve açıklık politikalarının geliştirilmesi, örgütsel kültür ve liderlik anlayışının güçlendirilmesi, öğretmenlerin değişime uyum sağlaması için destekleyici programların uygulanması vb. yöntemlerle örgütsel değişim süreçlerinin daha başarılı bir şekilde yönetilmesine ve öğretmenlerde oluşabilecek sinizmin en aza indirilmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Değişim Sinizmi, Eğitim Örgütleri, Öğretmen Görüşleri

⁵⁰², Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, yasemincetinn4@gmail.com

⁵⁰³, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, myyusuff@hotmail.com

⁵⁰⁴, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, seyyidciray2671@gmail.com

⁵⁰⁵ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, rserkan.arik@dpu.edu.tr

MAYER'İN ÇOKLU ORTAM TASARIM İLKELERİNE GÖRE EBA'DA BULUNAN BİLGİSAYAR ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ DERSİ İÇERİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Beytullah Çiçek⁵⁰⁶, Memet Üçgül⁵⁰⁷,

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitime entegrasyonunda merkezi bir rol oynayan Eğitim Bilişim Ağı (EBA), sunduğu içeriklerin niteliğiyle öğrenme süreçlerini doğrudan etkilemektedir. Bu içeriklerin eğitsel verimliliği, Richard E. Mayer'ın Çoklu Ortamla Öğrenme Bilişsel Kuramı çerçevesinde değerlendirilmelidir. Bu çalışmanın amacı, EBA platformunda yer alan Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri dersi video içeriklerinin Mayer'ın tasarım ilkelerine uygunluğunu belirlemektir.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış olup; belirlenen videolar, Ozan (2013) tarafından geliştirilen rubrik kullanılarak iki farklı araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yaklaşımıyla yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre, içeriklerin çoklu ortam ve tutarlılık ilkeleri açısından genel olarak orta ve üzeri düzeyde olduğu; metin ve görsel bileşenlerin tutarlı kullanıldığı görülmüştür. Bu durum, öğrenenlerin içeriği takip etmesini kolaylaştıran olumlu bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Buna karşın, incelenen içeriklerde ön alıştırma (pre-training) ilkesinin yeterince dikkate alınmadığı, temel kavramların önceden tanıtılmamasının özellikle yeni başlayanlar için bilişsel yükü artırabileceği tespit edilmiştir. Ayrıca gereksizlik ve bilişsel yük sorunları kapsamında, bazı ders içeriklerinde aynı bilginin hem yazılı hem de sözlü sunularak gereksizlik ilkesinin ihlal edildiği ve bunun öğrenme sürecini zorlaştırdığı saptanmıştır. Çalışma, EBA içeriklerinin tasarım kalitesinin artırılmasına yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: EBA, Çoklu Ortam Tasarım İlkeleri, Bilişsel Yük, Bilgisayar Öğretim Teknolojileri, Mayer.

Bu çalışma, Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalında yürütülen “Mayer'ın Çoklu Ortam Tasarım İlkelerine Göre EBA'da Yer Alan Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Dersi İçeriklerinin Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

⁵⁰⁶ Öğretmen, MEB,

⁵⁰⁷ Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi,

DİJİTAL YERLİ Z KUŞAĞININ ANLIK DENEYİM KÜLTÜRÜ VE ÖĞRETİM SÜRECİNE ETKİLERİ

Ejder Çelik⁵⁰⁸, Emine Babaoğlu⁵⁰⁹,

ÖZET

Z kuşağı, 1997 ve 2012 yılları arasında doğan tamamen akıllı telefonların, sosyal medyanın ve isteğe bağlı hizmetlerin hâkim olduğu bir dünyada büyüyen ilk nesildir. Bu sürekli bağlantı, yalnızca günlük rutinlerini yeniden tanımlamakla kalmadı, aynı zamanda bilişsel ve sosyal gelişimlerini de dönüştürdü. En önemli değişikliklerden biri, dijital etkileşimlerin dolaysızlığının bir anlık tatmin kültürü ve sıkıştırılmış dikkat süreleri yarattığı zaman algısındaki değişimdir. Bu makale, dijital teknolojinin zaman algısı üzerindeki derin etkisini, Z kuşağının "Anında Deneyim Kültürü"nü şekillendirmedeki rolünü ve bu değişikliklerin eğitim ve iş dünyasındaki zaman kullanımlarını nasıl etkilediğini incelemektedir. Çalışma, bu temaları keşfederek, dijital çağın sunduğu zorluklar ve fırsatlar hakkında kapsamlı bir anlayış sağlamayı amaçlamaktadır. Dijital teknoloji gerçek dijital yerlilerin ilk nesli olan Z Kuşağı için zaman algısını yeniden şekillendirmekte ve bu algıyla oluşan hazır bulunuşluk hali eğitim sürecini etkilemektedir. Akıllı telefonlar, sosyal medya ve isteğe bağlı hizmetlerle büyüyen Z kuşağı, zamanı "yalnızca şimdi" algısı "hemen" talebini oluşturacak biçimde deneyimlemekte ve bir eylem sonucunda anında tatmini ve daha kısa dikkat sürelerini tercih etmektedir. Bu noktada üç hususu dikkatle incelemek gerekmektedir; dijital teknolojinin zaman algısı üzerindeki etkisi, Z kuşağının "Anında Deneyim Kültürü" yaratmadaki rolü ve bu değişikliklerin eğitimde zaman kullanımlarını nasıl etkilediği. Bu açılardan sosyal verilerin ve istatistiklerin gözden geçirilmesi yoluyla, sürekli dijital etkileşimlerin geleneksel doğrusal zamanı bozduğu "zamansal parçalanma" gibi temel eğilimleri oluşturduğu görülmektedir. Z kuşağı kendi algı biçimine göre bir öğretim aktarma ilişkisi içerisinde bulunmak istemektedir. Z kuşağının ön bilişim süreci incelendiğinde, oyun ve eğlence ile ilişkilendirilmiş bir bilgi edinme yolu dikkati çekmektedir. Dolayısıyla eğitim ve öğretimde benzer süreçlerin algoritmalarına uygun oyun ve eğlence içerisinde bilginin aktarılması teknikleri denenebilir görülmektedir. Çünkü söz konusu gelişmeler eğitimde oyunlaştırma ve mikro öğrenme gibi etkileşimli, kişiselleştirilmiş öğrenme yöntemlerine olan talebe yol açmıştır. Nitekim öncü çalışmaları içeren iş dünyasında Z kuşağının verimlilik ve esneklik tercihi, tam zamanında öğrenmenin ve uzaktan çalışmanın benimsenmesini sağlamıştır. Bununla birlikte, dijital uçurum ve yüzeysel öğrenme riski gibi zorluklar ele alınmalıdır. Böylece değişikliklere uyum sağlamanın, dezavantajları azaltırken teknolojinin faydalarından yararlanan dengeli bir yaklaşım ortaya konabilecektir. Bunu yaparak, eğitimciler, Z kuşağının yeni tipte ihtiyaçlarına uygun ortamlar yaratabilecek ve hızla gelişen dijital dünyada başarılarını sağlayabilecektir. Bu çerçevede dijital teknolojinin zaman algısı üzerindeki bilişsel ve davranışsal etkilerini keşfetmek için eğitim, sinirbilim, sosyoloji ve yazılım teknolojisi alanlarından elde edilen bilgilerle ortak çalışma platformları oluşturmak gerekecektir.

Anahtar Kelimeler: Z Kuşağı, Dijital Teknoloji, Zamansal Parçalanma, Anlık Tatmin, Anlık Deneyim Kültürü

⁵⁰⁸ Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, ejder65celik@gmail.com

⁵⁰⁹ Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, emine.babaoglan@bozok.edu.tr

EĞİTİMDE YERELLEŞME VE KÜRESELLEŞME ARASINDAKİ ÇATIŞMASI

Emine Babaoğlu⁵¹⁰, Ejder Çelik⁵¹¹,

ÖZET

Eğitimde yerelleşme ve küreselleşme arasındaki gerilim, dünya çapındaki eğitim sistemleri yerel ihtiyaçları ve kültürel bağlamları ele almaya çalışırken küresel standardizasyonun baskılarıyla boğuşurken kritik bir çalışma alanı haline gelmiştir. Bu çalışma, küresel eğitim politikalarının ve uygulamalarının yerel eğitim gelenekleri, değerleri ve öncelikleri ile nasıl kesiştiğine ve çoğu zaman bunlara nasıl meydan okuduğuna odaklanarak bu çatışmanın dinamiklerini araştırıyor. Bu araştırmanın önemi, küresel eğilimler ve yerel gerçekler arasındaki karmaşık etkileşime ışık tutma ve daha dengeli ve bağlama duyarlı eğitim politikalarını bilgilendirebilecek içgörüler sunma potansiyelinde yatmaktadır.

Çalışma, küreselleşme güçlerinin genellikle yerel eğitim kimliklerini ve uygulamalarını baltalayabilecek homojenleştirici etkiler olarak görüldüğü eğitim sosyolojisi üzerine daha geniş bir söylem içinde yer almaktadır. Tersine, yerelleştirme çabaları, kültürel mirasın korunması ve belirli topluluk ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli olarak görülmektedir. Bununla birlikte, bu iki güç arasındaki etkileşim sadece karşıt değildir; aynı zamanda müzakere, adaptasyon ve hibridizasyonun da yerini alır. Bu araştırma, özellikle hızlı teknolojik gelişmeler ve artan küresel birbirine bağlılığın damgasını vurduğu bir çağda, eğitim sistemlerinin bu gerilimleri nasıl yönettiğini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Küresel eğitim politikalarının yerel bağlamlara uyarlanması, eğitimciler ve politika yapıcılar için büyük bir zorluk teşkil ederken, bu süreçte kültürel kimliklerin korunması ve eğitimde eşitliğin sağlanması kritik öneme sahiptir.

Bu çalışmanın temel amacı, küreselleşmenin yerel eğitim sistemleri üzerindeki etkisini, program geliştirme, öğretmen eğitimi ve öğrenci değerlendirmesine odaklanarak incelemektir. Yerel eğitimciler ve politika yapıcılar tarafından küresel eğitim eğilimlerine direnmek, uyum sağlamak veya entegre etmek için kullanılan stratejileri belirlemeye çalışır. Ek olarak, çalışma, eğitimde hem küreselleşmenin hem de yerelleşmenin potansiyel yararlarını ve dezavantajlarını vurgulamayı ve bunların eğitimde eşitlik, kalite ve kültürel sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Vaka çalışmaları, röportajlar ve doküman analizi dahil olmak üzere karma yöntemli bir yaklaşım kullanan bu araştırma, eğitimde yerelleşme-küreselleşme çatışmasının zengin ve bağlamsal bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Bulguların, küresel standartlar ve yerel ihtiyaçlar arasında uyumlu bir dengenin nasıl sağlanacağına dair devam eden tartışmalara katkıda bulunması ve nihayetinde kapsayıcı ve kültürel açıdan duyarlı eğitim ortamlarını teşvik etmeye kendini adanmış politika yapıcılar, eğitimciler ve paydaşlar için pratik öneriler sunması bekleniyor. Ayrıca, bu çalışma, farklı eğitim sistemlerinde yerelleşme ve küreselleşme dinamiklerinin nasıl işlediğine dair karşılaştırmalı bir perspektif sunacaktır. Özellikle, eğitim politikalarının şekillendirilmesinde kültürel faktörlerin rolü ve küresel standartlarla entegrasyon süreçlerinde ortaya çıkan zorluklar detaylı bir şekilde ele

⁵¹⁰ Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, emine.babaoglan@bozok.edu.tr

⁵¹¹ Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, ejder65celik@gmail.com

alınacaktır. Elde edilen veriler, eğitimde çeşitliliğin korunmasını sağlarken aynı zamanda uluslararası düzeyde rekabet edebilirliği artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine ışık tutacaktır. Sonuç olarak, bu araştırma, eğitim sistemlerinin sürdürülebilir ve kültürel açıdan duyarlı bir dönüşüm geçirmesine yönelik somut öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: eğitim, küreselleşme, yerelleşme, eğitim politikası, kültürel sürdürülebilirlik, program geliştirme.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YENİLİKÇİ EĞİTİM YAKLAŞIMLARI İLE FEN ETKİNLİKLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Songül Karadağ İnan⁵¹²,

ÖZET

Okul öncesi dönemde fen eğitimi, çocukların bilimsel süreç becerilerini geliştirmesi, sorgulama alışkanlığı kazanması ve doğayla etkileşimini artırması açısından büyük önem taşımaktadır. Geleneksel fen etkinliklerinin sınırlılıkları, yeni nesil eğitim yaklaşımlarının bu alana entegrasyonunu gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada, Ters Yüz Öğrenme (Flipped Learning), 5E Öğrenme Modeli ve Çocuklar için Felsefe (P4C) yaklaşımlarının okul öncesi fen eğitimine katkıları incelenmiştir. Farklı yaklaşımlar temel alınarak gerçekleştirilen üç deneysel uygulama sunulmuştur: Ters Yüz Öğrenme yöntemiyle yapılan Gece-Gündüz Deneyi, 5E Öğrenme Modeli ile gerçekleştirilen Çimlenme Deneyi, ve P4C yaklaşımıyla yapılan Mikrop Deneyi.

Ters Yüz Öğrenme ile yapılan Gece-Gündüz Deneyi, çocukların fen konularına aktif katılımını teşvik etmek amacıyla planlanmıştır. Deneyden önce çocuklara, evde izleyebilecekleri kısa bir animasyon ve gökyüzü hareketlerini gözlemlemeleri için rehber materyaller verilmiştir. Sınıf ortamında, çocukların edindiği ön bilgileri kullanarak gece ve gündüzün nasıl oluştuğunu görselleştiren bir model oluşturulmuş, ardından küre ve ışık kaynağı ile dünya ve güneşin hareketleri simüle edilmiştir. Sonuç olarak, çocukların deney sırasında kavramları daha hızlı öğrendiği ve kendi gözlemlerini sınıf içinde paylaşarak öğrenmeyi pekiştirdiği görülmüştür.

5E Öğrenme Modeli ile yapılan Çimlenme Deneyi, çocukların keşfetme, açıklama ve genişletme aşamalarını içeren bir süreç ile yürütülmüştür. "Keşfetme" aşamasında çocuklara farklı tohum türleri verilerek nasıl büyüdülerine dair tahminlerde bulunmaları istenmiştir. "Açıklama" aşamasında tohumun çimlenme süreci ile ilgili hikayeler anlatılmış, video içerikleri izletilmiş ve çocuklardan deney sürecine ilişkin sorular üretmeleri beklenmiştir. "Genişletme" aşamasında çocuklar, bir hafta boyunca kendi tohumlarını farklı koşullarda (güneşli-gölgelik alanlar, farklı sulama seviyeleri) gözlemleyerek değişiklikleri kaydetmiştir. Sürecin sonunda çocukların neden-sonuç ilişkisi kurma becerilerinde belirgin gelişim gözlemlenmiş, fen etkinliklerine duydukları ilginin arttığı görülmüştür.

P4C yöntemiyle gerçekleştirilen Mikrop Deneyi, çocukların eleştirel düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Deneyin başında, çocuklara "Mikroplar var mıdır? Onları nasıl görebiliriz?" gibi açık uçlu sorular sorulmuş ve bu sorular üzerine grup tartışmaları gerçekleştirilmiştir. Daha sonra çocuklar, ellerinin temizliği ile ilgili bir deney yapmıştır: Ellerini önce kirli halde ekmek dilimlerine dokundurarak, ardından yıkadıktan sonra yeni ekmek dilimlerine dokunarak bu dilimleri farklı kaplarda bekletmişlerdir. Birkaç gün sonra ekmeklerde oluşan küf ve bakteriler gözlemlenmiş, çocukların kendi gözlemleri üzerinden mikropların varlığı ve yayılma süreçleri hakkında çıkarımlar yapmaları sağlanmıştır. Bu süreçte, çocukların bilimsel kavramlara eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmaları ve kendi düşüncelerini özgürce ifade etmeleri teşvik edilmiştir.

⁵¹² Öğretmen, Karatay Fevzi Çakmak Anaokulu, songulkaradaginan@gmail.com

Bu sonuçlar, erken çocukluk eğitiminde yenilikçi yöntemlerin fen etkinliklerine entegrasyonunun öğrenme süreçlerini zenginleştirdiğini göstermektedir. Öğretmenlerin bu yaklaşımları ders planlarında daha fazla kullanmaları, çocukların bilimsel süreç becerilerini geliştirmek açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçi Eğitim Yaklaşımları, Fen Eğitimi, Deney Temelli Öğrenme

HALK EĞİTİM MERKEZİ USTA ÖĞRETİCİLERİNİN PEDAGOJİK FORMASYON YETERLİLİKLERİNİN ÇOK BOYUTLU ANALİZİ

Ahmet Altunbaş⁵¹³,

ÖZET

Yaygın eğitimin temel ve önemli unsurlardan biri de, eğitim modülünü icra eden usta öğreticilerdir. Örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin eğitim öğretim talepleri, yaygın eğitimle olanaklı hale gelmektedir. Bu nedenle halk eğitiminin, eğitim sistemi içerisindeki önemi artmış ve artık toplumun büyük bölümüne hizmet verir hale gelmiştir. Fakat bu bağlamda niceliğin arttığı görülürken, nitelik konusunda bazı hususların irdelenmesi ve geliştirilmesi gerçeği açığa çıkmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları yönetmeliğinin 3. maddesinin ı) fıkrasındaki tanıma göre halk eğitimi; “Hayat boyu öğrenme: Bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinliklerini” ifade etmektedir.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde Halk Eğitimi Merkezlerinde eğitim öğretim faaliyetini gerçekleştiren usta öğreticilerin, sahip oldukları pedagojik formasyon becerilerinin kurs modüllerinin amacına uygun olarak gerçekleştirilmesi açısından önem arz ettiği aşikardır. Yaygın eğitimde yapılan kurs faaliyetlerinin eğitim niteliğinin, usta öğretici kalitesinin ve formasyon becerilerinin güçlendirilmesi yönünde çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu çalışmayla, halk eğitimi faaliyetlerinde görev yapan usta öğreticilerin pedagojik formasyon beceri ve yetenekleri araştırılarak tespitler yapılmış ve bunlara yönelik çözüm önerileri belirtilmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemiyle, evren ve örneklem guruptan anket ve görüşme formuyla gurup görüşmesi yapılarak içerik analizi ve vaka çalışması şeklinde veriler toplanıp, veriler analiz edilmiştir. Veri toplama aşamasında görüşme formunda usta öğreticilere demografik bilgilerle birlikte 7 sorudan oluşan bir form dağıtılmış ve cevaplamaları istenmiştir.

Yaygın eğitimde kursiyerlerin nasıl öğrendikleri, öğrenme stillerine göre usta öğreticilerin branş bazında hangi öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl kullandıkları hususundaki uygulamaların değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma İstanbul İli Beyoğlu, Fatih, Şişli ve Beşiktaş ilçelerinde görev yapan usta öğreticilerle sınırlıdır. “Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişimlerini sağlayıcı nitelikte düzenlenmelidir. Gelişmiş ülkelerin ekonomik gelişmelerinde en önemli unsur yetişkin eğitimi, yani halk eğitimidir (Ural, 2007)” ilkesinden hareketle, bu eğitimden sorumlu öğretmenlerin nitelikli olması gerekmekte ve pedagojik formasyon niteliğinin önemini ortaya çıkarmaktadır. 2025 yılı itibarıyla Türkiye yaşlı nüfus oranının giderek artmasıyla, aktif yaşlanma ve yetişkin eğitiminde halk eğitimi, mesleki ve teknik kursları, genel ve hobi kurslarının yanında, bir istihdam alanı da ortaya çıkmıştır. Ayrıca halk eğitimi kapsamında işletmelerin ihtiyacı olan ara elemanların yetiştirilmesine yönelik program modüllerine bağlı olarak, bu modülleri başarıyla uygulayacak yetkin usta öğretici ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

⁵¹³ Öğretmen, MEB Beyoğlu Halk Eğitimi Merkezi, aaltunbas@hotmail.com

Usta öğreticilerin kurs faaliyetlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; kursiyerler, Öğretme-öğrenme üretim ortamları ders araç-gereçleri, öğretim programlarıyla ilgili bazı sorunlar (Kursiyer devamsızlığı, kursiyer yaş farkları, kursiyer eğitim seviyesi, kursiyer sosyo-ekonomik seviye, yetişkin eğitimi psikolojisi, kurs modül süresinin yetersizliği, modül içeriğinin eksikliği, eğitim fiziki donanım ve mekânlarının kursun özelliğine uygun olmaması gibi) yaşamakta oldukları görölmüşür. Bu bağlamda halk eğitim merkezlerinde görevli usta öğreticilere, yaygın ve yetişkin eğitimi alanında tüm yaş seviyesine uygun olarak profesyonel yapıda teorik ve pratik, bakanlık düzeyinde bir akademik eğitim verilmesinin önem arz ettiğı görölmüşür.

Anahtar Kelimeler: Yaygın Eğitim, Usta Öğretici, Yaşam Boyu Öğrenme, Pedagojik formasyon

İLKOKUL VE ORTAOKULDA GÖREV YAPAN OKUL MÜDÜRLERİNİN DENETİM ROLLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Osman Bulut⁵¹⁴,

ÖZET

Eğitim-öğretim etkinliklerinin geliştirilmesinde, etkinleştirilmesinde ve belirlenen amaçlara uygun bir şekilde ulaşılmasında denetim kavramı önemli yer tutmaktadır. Bu sebeple denetim etkinlikleri; okul müdürleri tarafından zamanında, etkili ve okulun tüm alanlarını kapsayacak şekilde yerine getirilmesi gereken etkinlikler haline gelmektedir. Toplumsal bir kurum olan okullar çevresini etkileyen kurumlar olduğu gibi çevresinden de etkilenmektedir. Denetim, denetimin içeriği, okul müdürlerinin rol ve görevleri sürekli bir değişim içindedir. Tüm bu değişimler bir arada değerlendirildiğinde okul müdürlerinin denetim görevlerinin ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Okul yöneticileri denetim faaliyetlerinin etkililiğinin belirlenmesi açısından birincil kaynaklardır. Bu yüzden denetimle ilgili tüm süreç içerisinde aktif rol oynayan ve en uygun veri kaynağını sunan okul müdürleridir. Yöneticilerin denetime ilişkin görüşleri sürecin anlaşılması açısından önemlidir. Bu çerçevede “İlkokul ve ortaokulda görev yapan okul müdürlerinin denetim rollerine ilişkin görüşleri nelerdir?” Sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturacaktır.

Bu çalışmada ilkokul ve ortaokulda görev yapan okul müdürlerinin denetim rollerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni İzmir ilinde 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde devlete bağlı ilkokul ve Ortaokullarda görev yapan okul müdürleridir. Araştırmanın örnekleme ise bu evren içerisinde, olasılığa dayalı (temsili) örneklem yöntemiyle seçilen Menderes ilçesinde görev yapan 20 okul müdürüdür. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda okul müdürlerinin, denetim alanlarının çok olması, bilgi eksikliği, gerek hizmet öncesi gerekse de hizmet içerisinde yeteri düzeyde hizmet içi eğitimlerinin olmaması gibi nedenlerden dolayı denetim etkinliklerinde yetersiz kaldıkları görülmüştür. Araştırmaya katılan tüm okul müdürlerinin eğitim-öğretim faaliyetlerinin sorunsuz devam etmesi için denetim faaliyetlerinin özellikle de ders denetim faaliyetinin çok önemli olduğunu belirtmiş oldukları anlaşılmıştır.

Okul müdürlerinin, denetim etkinliklerinin sürece olumlu katkı sağlaması, eğitim-öğretim faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması ve denetimin bir baskı unsuru olarak kullanılmaması için göreve yeni başlayan yöneticilerin hizmet öncesi mutlaka kapsamlı bir denetim eğitimine alınması, göreve başladıktan sonra da bu eğitimlerin zaman zaman devam etmesi ve bazı önemli durumlarda uzman desteğinin sağlanması gibi talepleri olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Denetim, Okul Müdürleri, Eğitim

⁵¹⁴ Öğretmen, Şehit Muhtar Mete Sertbaş Ortaokulu İzmir, osmanbuluttt@hotmail.com

DART SPORUNUN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DÖRT İŞLEM BECERİLERİNE KATKISI

Tamer Karakan⁵¹⁵,

ÖZET

Dart sporu, strateji, odaklanma ve kapsamlı bir araya getiren eğlenceli bir aktivitedir. Özellikle ilkokulların açılması için dart, yalnızca fiziksel bir aktivitenin kapsamı geniş, kapsamlı düşünme ve dört işlem yeteneklerinin geliştirilmesi için etkili bir araç olabilir. Dart oyunu, numaraların üzerine kurulur. Oyuncular, attıkları okların puanlarını programlamak ve parçaları toplamak için toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerini kullanır. Örneğin, bir oyuncu belirli bir skora ulaşmak için hangi yasağı vurması gerektiğini hesaplarken dört işlem özelliklerini aktif olarak kullanır. Bu süreçte, genişleyen faaliyetler eğlenceli bir şekilde pratik etmelerine olanak tanır. Dart sporu, özellikle ilkokul düzeyindeki bilgiler için matematik derslerini daha ilgi çekici hale getirebilir. Öğretmenler, dart tahtasını bir eğitim aracı olarak kullanarak dört işlem becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Örneğin:

Öğrencilerin attıkları okların puanlarını toplamaları istenebilir. Belirli bir sayıya ulaşmak için hangi yöntemlerin kullanılabileceği sorulabilir. Çarpma ve bölme işlemleri, dart tahtası üzerindeki çift ve üçlü puan alanları manuel olarak öğretilebilir. Dart oyununu bitirebilmek için oyun sonunda dart tahtası üzerindeki ikili (double) kısmı vurarak bitirmelerin ürünlerinin farklı stratejileri geliştirmeleri istenebilir. Öğrenciler hem yarıştırmak hem de hakem rollerini belirlemeleri, farklı yönlerden yapmaları istenebilir.

Bu proje Elazığ ili Çatalçeşme İlkokulu'nda 4.sınıfta başlayan, gören 110 tane öğrenci ile 2024-2025 eğitim öğretim yılında verilmiştir. Proje öncesinde 4.sınıf öğrenci velileri ve sınıf öğretmenleri ile proje hakkında görüşülerek düzey tespitleri yapılmıştır. Projeye Kasım ayında başlanmış olup Mayıs ayı sonunda bitirmek üzere planlanmıştır. Aylık periyotlar halinde sınıf öğretmenleri ile görüşmeler, gelişmeler düzenli olarak kaydedilecektir. Ayrıca öğrenci velileri ile toplam üç defa olmak üzere görüşme yapılması planlanmıştır.

Projenin amacı; Çocukların dört işlem yeteneklerini eğlenceli bir şekilde pratik yapmalarını sağlamak, skor hesaplarken çözme çözümlerini ve problem çözme yeteneklerini geliştirme, başarılı atışlar ve doğru programlamalar ile aktivitelerini artırarak matematiğe karşı olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmak ve kapsamlı kavramları oyunlaştırılmış bir dayanıklılık öğrenmelerini sağlamak.

Proje bitiminde öğrenci velileri ve sınıf öğretmenleri ile tekrar görüşmelere yönelik projelerden ne oranda faydalandıkları tespit edilerek gerçekleştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dart, dört işlem becerisi, dikkat

⁵¹⁵ Öğretmen, Elazığ, karakantamer@hotmail.com

MESLEK LİSELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Deniz Yıldız⁵¹⁶,

ÖZET

Teknoloji çağı olarak adlandırılan günümüzde internet hızla gelişen ve büyüyen bir bilgi paylaşım ağı haline gelmiştir. Değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte artan bilgisayar ve internet kullanımının yanı sıra bilgisayar ve internet kullanıcılarının yaşları, demografik özellikleri , bilgisayar ve interneti kullanım sıklıkları, kullanım süreleri ve kullanım amaçları da değişmiştir. Hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen internetin çıkış amacı iletişimi arttırmak ve bilgi paylaşımını kolaylaştırmak iken artan kullanıcı kitlesiyle beraber mal ve hizmetler hakkında bilgi arama, yazılım indirme, çevrimiçi haber, gazete ya da dergi okuma, internet üzerinden telefonla görüşme, oyun, film, görüntü indirme vb. amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır. İnternetin sayısız olumlu hizmetinin yanında sınırsız ve bilinçsiz kullanımı bazı olumsuzlukları ortaya çıkarmıştır. Bazı insanlar internet kullanımını ihtiyaçları doğrultusunda sınırlarken bazılarının ise bu sınırlamayı yapamadığı ve problem yaşadığı görülmüştür. Özellikle okul çağındaki gençlerde sık görülen ve gençleri bedensel (fiziksel aktivite azlığı, obezite, göz rahatsızlıkları, iskelet ve kas bozuklukları vb.) ve psikolojik olarak etkileyen, psikiyatristlerin, eğitimcilerin ve halkın dikkatini çeken ve dikkat edilmesi gereken gizli bir tehlike olarak görülmektedir. Genellikle ergenlerde daha sık görülen internet bağımlılığı kimlik kazanma kargaşası içinde olan bireylerin gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Ergenler okulda, evde ve arkadaş çevresinde sorunlar yaşamaktadır. Bir gelişim döneminde yaşanan sorunlar daha sonraki gelişim dönemlerinde de bireylerin gelişimini etkilemektedir . Bu çalışmada meslek liselerinde okuyan öğrencilerin problemli internet kullanım puanlarının öğrencilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, okudukları alanlara, akademik başarılarına, algılanan anne-baba tutumlarına, anne ve baba eğitim düzeyleri gibi özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği, gösteriyorsa ne gibi farklılıklar gösterdiği araştırılmıştır. Araştırmamızda , araştırma amacımız ve yapacağımız uygulamalar için en uygun olan Nicel verilere dayalı olarak betimsel ve ilişkisel tarama modelinde olan çalışmada survey ve anket desenleri kullanılacaktır. “İnternet Bağımlılık Ölçeği (İBÖ)”, ve örneklem grubundaki öğrencilerin demografik özelliklerini saptamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” uygulanacaktır. Elde edilen veriler SPSS paket programında çözümlenecektir. Veriler betimleyici ve ilişkisel istatistikler kapsamında değerlendirilecektir. Araştırmanın evrenini, 2024-2025 Eğitim ve öğretim yılı, 1. döneminde Zonguldak ili Kozlu ilçesinde bulunan meslek lisesi öğrencileri oluşturacaktır. Araştırmanın örneklemini ise Kozlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi; Bilişim Teknolojileri Alanı, Biyomedikal Cihaz Teknolojileri Alanı, Elektrik ve Elektronik Teknolojileri Alanı, Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı, Yiyecek ve İçecek Hizmetleri Alanı’nda okuyan, 9. - 10. – 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 100 öğrenci oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, İnternet, Bağımlılık, Öğrenci

⁵¹⁶ Öğretmen, Kozlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, deniz._yildiz@hotmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMANIN ÖNEMİ VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Ayşenur Babayigit⁵¹⁷,

ÖZET

Okul öncesi dönemde kitap okuma, çocukların dil gelişimini sağlayan en etkili etkinliklerden biridir. Geleneksel kitap okuma yöntemlerinden farklı olarak etkileşimli kitap okuma, büyüme sürecini aktifleştirmeyi teşvik eden, sorular, tahminler ve diyaloglarla zenginleştirilmiş bir yaklaşımdır. Bu çalışma, etkileşimli kitap okumanın insanların dil gelişimleri, teorik terapiler ve sosyal-duygusal öğrenme üzerinde yaygınlaştırılmasında ve bu yöntemin uygulanabilirliğini arttırmak için bazı örnek etkinlikler sunmaktadır.

Etkileşimli kitap okuma yöntemi, çocukların kelime dağarcığını genişletirken, dilbilgisi yapılarının özellikleri ve anlatım özelliklerinin güçlendirilmesine katkı sağlar. Ayrıca çocukların hikayelerini anlatma, neden-sonuç ilişkileri kurma ve eleştirel düşünme özelliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu süreçte öğretmenin veya ebeveynin, kitabı sadece okumakla kalmaz; Açık uçlu sorular sorarak, rekabetin ifade edilmesine fırsat tanır ve hikâye hakkında konuşmasını teşvik eder.

Uygulamalı Örnekler

Tahmin Yürütme ve Hikâyeyi Tamamlama: kitap dökümü gösterilmeden önce, başlıkların ve birkaç ipucunun verildiği ve hikâyenin ne hakkında sorulabileceği sorulur. Okuma sırasında belirli aralıklarla durarak "Sizce bundan sonra ne olacak?" gibi sorularla çocukların hayal gücü desteklenir.

Duygular ve Karakter Analizi: Hikâyedeki karakterlerin nasıl ve neden böyle hissettikleri hakkında sorular sorulur. Örneğin, "Sence kahraman bu olaydan sonra ne hisetmiştir?" veya "Sen olsaydın nasıl davranırdın?" gibi sorularla kişinin empatisi güçlendirilir.

Rol Yapma ve Dramatizasyon: Okunan hikâyeyi çocukların canlandırması sağlandı. Karakterleri farklı tonlamalarla seslendirmek veya hikâyeyi bir grup şeklinde etkinlik dramatize etmek, çocukların öğrenme becerilerini geliştirmek ve kitaba olan ilgilerini arttırır.

Kelime Avı ve Kavram Geliştirme: Hikâyede geçen yeni kelimeler belirlendi ve çocuklarla birlikte bu kelimeler hakkında konuşulur. Mesela bir doğa kitabı okunuyorsa, "Bu hikâyede hangi hayvanları gördük?" gibi sorular ve kelime bilgileri desteklenir.

Alternatif Son Yazma: Çocuklardan hikâyenin farklı bir şekilde bitmesini hayal gücünün çoğaltılması ve yeni bir son oluşturulması sağlandı. Böylece insanların yaratıcı düşünceleri geliştirilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmalar, etkileşimli kitap okumanın, insanların tedavileri üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Hikâyeler aracılığıyla çocuklar arasında problem çözme, olaylar arasında bağlantı kurma ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme. Özellikle programların ve sürekli olarak aktif

⁵¹⁷ Öğretmen, Karatay Fevzi Çakmak Anaokulu, anurbabayigit@gmail.com

olarak katılması, çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasına ve kitaplarla daha yakın bir ilişki kurmasına olanak tanır.

Sonuç olarak, etkileşimli kitap okuma yöntemi, okul öncesinde çocuklarda dil gelişimi, teknik teknikleri ve sosyal-duygusal öğrenmelerini destekleyen etkili bir stratejidir. Bu yöntemin erken çocukluk eğitim programlarında daha yaygın kullanılması, kişisel akademik ve sosyal başarılarını arttırmada önemli bir katkı sağlar.

Bu çalışma, etkileşimli kitap okumanın kullanımını vurgularken, okul öncesi eğitimde uygulanabilirliği konusunda somut öneriler sunmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler, çocukların kitap hazinesi okuma süreçlerini daha iyi iletişim kurarak onların kelimelerini, eleştirel düşünme özelliklerini ve iletişim yetilerini geliştirebilirler.

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Kitap Okuma, Okuduğunu Anlama, Erken Çocukluk Eğitimi

İLKOKULDA ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMANIN ÖNEMİ VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Hüseyin Teyfik İnan⁵¹⁸,

ÖZET

İlkokul dönemi, çocukların gelişimi, eleştirel düşünme ve akademik başarıları açısından temel bir aşamadır. Bu süreçte kitap okuma, onların okuma sevgisini kazanmalarına ve teorik yetilerini geliştirmelerine katkı sağlar. Geleneksel kitap okuma yöntemlerinden farklı olarak etkileşimli kitap okuma, öğrencinin süresince aktif olmayı teşvik eden, tahmin yürütme, soru sorma ve karakter analizi gibi etkinliklerle zenginleştirilmiş bir sunumdur. Bu dağıtma, devretmeli kitap okumanın ilkokuldaki bozulması ve sınıf ortamında uygulanabilirliği ele alınır.

Bu yöntemde öğretmen, yalnızca kısa metni okumak yerine, süresi dahil olmayan sorular sorarak ve hikâyeler hakkında tartışmaları başlatarak onların aktif olarak sunumunu sağlar. Ayrıca bu süreçlerin iletişim becerilerini geliştirmelerine ve metinlerle duygusal bağ kurmalarına olanak tanır.

Uygulamalı Örnekler

Tahmin Yürütme ve Hikâyeyi Tamamlama

Kitapların kapağı ve birkaç ipucu gösterilerek, hikâyenin ne hakkında sorulabileceği sorulur. Okuma sırasında belirli noktalarda durulup "Sizce bundan sonra ne olacak?" sorunlarla ilgili düşünceleri teşvik edilir.

Duygu ve Karakter Analizi

Hikâyedeki karakterlerin hisleri ve motivasyonları tartışılır. Örneğin, "Sence kahraman bu olaydan sonra nasıl hissediyor?" veya "Sen olsaydın nasıl davranırdın?" gibi sorulara yönelerek empati kurma ve sosyal-duygusal gelişimleri desteklenir.

Rol Yapma ve Dramatizasyon

Okunan hikâyenin bölümleri, öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler, karakterlerin yerine geçerek diyalogları seslendirir veya alternatif sahneler oluşturarak hikâyeyi yeniden kurgular. Bu yöntem yaratıcılığı destekler ve öğrencilerin anlatım becerilerini güçlendirir.

Kelime Avı ve Anlam Derinleştirme

Hikâyede geçen yeni kelimeler belirlenir ve bu kelimelerin anlamları üzerinde durulur. Öğrencilere, kelimeleri kullanarak cümle kurma, eş anlamlılarını bulma veya resim çizerek kelimeleri ifade etme gibi görevler verilir.

Farklı Bir Son Yazma

Öğrencilere, hikâyenin farklı bir şekilde nasıl bitebileceğini düşündürmek için yaratıcı yazma etkinliği verilir. Bu etkinlik, öğrencilerin hayal güçlerini geliştirirken aynı zamanda yazılı anlatım becerilerini de güçlendirmelerine yardımcı olur.

⁵¹⁸ Öğretmen, Mustafa Aydın İlkokulu, tevfikinan@gmail.com

Sonuç ve Öneriler

Araştırmalar, etkileşimli kitap okuma yönteminin öğrencilerin okuma motivasyonlarını artırdığını, okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiğini ve eleştirel düşünme yeteneklerini güçlendirdiğini göstermektedir. Bu yöntem, öğretmenlerin öğrencilere sadece metni anlatmaktan öte, onların aktif bir şekilde sürece katılmalarını sağlamaktadır. Özellikle grup tartışmaları, dramatizasyon ve yaratıcı yazma gibi etkinlikler, öğrencilerin kitaplardan daha fazla keyif almasını ve öğrenmeye daha açık olmalarını desteklemektedir.

Bu çalışma, etkileşimli kitap okumanın ilkokul öğrencileri üzerindeki önemini vurgularken, öğretmenlerin sınıflarında uygulayabilecekleri somut öneriler sunmaktadır. Daha etkili bir okuma süreci için, öğretmenlerin öğrencilerle sürekli etkileşim içinde olması ve okuma deneyimini eğlenceli hale getirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Kitap Okuma, Okuduğunu Anlama, Eleştirel Düşünme

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ BAĞLAMINDA YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Elif Ilıman Püsküllüoğlu⁵¹⁹,

ÖZET

Öğrenme en temel insan gereksinimi olmasına rağmen yaşam boyu öğrenme yeni bir kavrammışçasına 1990'lı yıllardan itibaren eğitim ajandalarında yer almaya ve eğitim politikalarına şekil vermeye başlamıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında 1960'lı yıllardan itibaren yaşanan teknolojik, ekonomik ve toplumsal değişimlerin etkisi bulunmaktadır. Bu değişimlere bireylerin uyum sağlaması için yaşam boyu eğitim oldukça önemli kabul edilmiştir. Faure Raporu ile popülerlik kazanan kavram bireylerin bu bilgi ve becerilerle donatılması için kurumların ve yapıların önemine vurgu yapmıştır. 1980 sonrası dönemde neoliberalizmin etkisi ile dinamikler değişmiş, özelleştirmeler ve metalaşma artmıştır. 1990'lı yıllarda yayımlanan Delors Raporu ile yaşam boyu eğitimin yerini yaşam boyu öğrenme almıştır. Öğrenme eğitime göre daha kapsayıcı bir kavramdır. Ancak yaşam boyu öğrenme kavramıyla birlikte yaşanan değişimlerin sonuçlarıyla başa çıkma sorumluluğu bireylere yüklenmiştir ve kavram daha çok iş gücü piyasalarıyla ve ekonomik çıktılarla eşleştirilmiştir. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO]) 2015 yılında yayımladığı 2030 yılı Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (Sustainable Development Goals [SDGs]) yoksulluğa ve açlığa son vermek, eşitsizlikleri azaltmak, adaleti sağlamak, yaşam kalitesini artırmak, nitelikli eğitimi desteklemek, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, doğal kaynakların doğru kullanımını teşvik etmek gibi başlıklar altında insana yaraşır bir yaşam için hedefler belirlemiştir. Bu hedeflerden Nitelikli Eğitim (SDG 4) başlığı "kapsayıcı ve hakkaniyete dayanan nitelikli eğitimi sağlamak ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmek" amacını taşımaktadır. Diğer bir ifadeyle UNESCO'nun sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin biri doğrudan yaşam boyu öğrenmeye vurgu yapmaktadır. Bunun yanı sıra UNESCO'nun belirlediği on yedi hedefin gerçekleştirilmesinde yaşam boyu öğrenme kritik bir rol üstlenmektedir. Çünkü yaşam boyu öğrenme, özünde öğrenmeyi yaşamla birleştirmekte, örgün, yaygın ve sargın tüm eğitim süreçlerini kapsamakta ve bireyin deneyimlemekte olduğu değişimlere uyum sağlamasına destek olmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin ekonomik ve toplumsal yararlarını yadsımak mümkün değildir. Ancak teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde yaşandığı, dünyanın doğal kaynaklarının sorumsuz bir şekilde tüketilmesi sonucu doğal afetlerin çeşitlerinin ve sıklığının arttığı, farklı nedenlerle çeşitli nitelikte insanların bir arada yaşamasının kaçınılmaz olduğu bir dönemde insancıl bir kavram olarak yaşam boyu öğrenme gereksinimi de artmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, yaşam boyu öğrenme, teknolojik, ekonomik, ekolojik ve sosyal yönlerden sürdürülebilir bir gelecek oluşturmak için hayati önem taşımaktadır. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak, bu çalışmada sürdürülebilir kalkınma hedeflerindeki yaşam boyu öğrenmenin durumunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 2024 yılı İlerleme Raporlarından yararlanılacak hem doğrudan yaşam boyu öğrenmeye odaklanan hem de dolaylı olarak yaşam boyu öğrenme göstergeleri sunan sürdürülebilir kalkınma hedefleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Politikaları, Yaşam Boyu Öğrenme, Sürdürülebilir Kalkınma, Eğitim, Herkes için Eğitim

⁵¹⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Ege Üniv., Arizona State University, Mary Lou Fulton Teachers College, elif.iliman@gmail.com

ÖZEL EĞİTİM ALANINDA 2014-2022 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN TEZLERİN İNCELENMESİ

Kıymet Sarar⁵²⁰,

ÖZET

Yapılan bu programlama yöntemi, 2014-2022 yılları arasında özel eğitim alanında yapılan lisans üstü tezlerin genel özellikleri ve özelliklerinin belirlenmesidir. Nitel araştırma yönteminin bu araştırmada, YÖK-Tez verilerinin elde edildiği 668 lisansüstü tez içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında 525 yüksek lisans tezi ve 143 doktora tezi bulunmaktadır. Araştırmadan elde edilenlere göre en fazla lisansüstü tezi 2019 yılında üretilirken sonrasında 2021 yılı en lisansüstü tezi üretilen yıl olmuştur. Tezlerin yazım dili değişiklikleri yüksek lisans ve doktora tezlerinin tamamının yakınının Türkçe dilinde hazır olduğu görülmüştür. Lisansüstü tezlerde sunulan sertifikaların tanıtımları ise yüksek lisans tezlerinde doktor öğretim üyesi/yardımcı doçent doktorlar en fazla yatırım yaparken, yapılan tercihlerde az yatırım profesörlerinin yaptıkları işlemlerde bulunuyordu. Üretilen lisansüstü tezlerin anabilim dalları geliştirilmiş yüksek lisans ve doktora düzeyinde en fazla Özel Eğitim Bilim Dalında tezler geliştirildi. Daha sonra onun iki eğitim seviyesi Zihin Engelliler Eğitimi Bilim Dalı'nın ön planı var. Yapılan araştırmada lisansüstü tezlerin metodolojik yaklaşımları ele alınarak yüksek lisans tezlerinin yarıdan fazlasının nicel, çok az bir kısmının karma yöntemi esas olarak belirlenmiş. Doktor tezlerinde çok daha yoğun bir şekilde kullanılan karma yöntem kullanımı ve gelişmeyi göstermekte ve en az nitel öğrenme esasının öğrenildiği görülmektedir. Lisans üstü tezler tasarımlarına göre geliştirilmiş yüksek lisans tezlerinde ve çok güzel araştırma yöntemlerinden ayrı ayrı, iyi tarama ve ilişkisel tasarımlara yer verildiği görülmektedir. Diğer yandan doktora tezlerinde, sıradan desen, durum çalışması, fenomenoloji, betimsel tarama, nedensel karşılaştırma dizaynlarının tesisi belirlendi. İncelenen tezlerin biçimini takip etmek için dağıtımları yönetilen hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinde en çok özel bölümlerdeli kişilik öğretmen ile veli/aileden veri toplandığı belirlendi. Tezler genel olarak planlama ise özel eğitim, otizm spektrumu, özel eğitimli, kaynaştırma, beceriler, sosyal ve zihinsel gelişim, programların etkili ön plana çıktı.

Anahtar Kelimeler: Anahtar sözcükler: özel eğitim, yüksek lisans, doktora, lisansüstü eğitim, tez

⁵²⁰ Öğretmen, Kayseri, kiymetsarar@gmail.com

ÖZET

Oyunun denilince akla ilk gelen belirli kurallar olan eğlenceler olur(Güner, 2003). Oyun bir hareket, bir etkinliktir. Herhangi bir şeyin ortaya çıkmasıyla sonuçlanması da gerekmemektedir. Oyun, öğretmen güdümlü olmadığı gibi, anne-babaların çocuklarına gösterebilecekleri somut bir ürün de değildir(Aksoy, 2020). Oyun, “yetenek ve zekâ geliştiricisi, belli yazılar olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” olarak sınıflandırılmıştır(Türk Dil Kurumu, 2025). Oyunlar, her dönem hayatımızın çeşitli hedeflerinde faydalandığımız vazgeçilmez yapılardır. Oyunların insanın varoluşundan bu yana dek daima yer almaktadır. Oyunun bir anlamda da temel insan davranışlarındandır(Dönmez, 2017). Geçmişin gidişatına kadar olan oyun ile ilgili yapılan tanımların çok fazla olduğu görülmektedir. Tanımların bu denli fazla olması oyunu oldukça önemli bir şekilde ortaya çıkarıyor. Literatür incelenerek yeni bir tanıma oyunu, belirli bir hedefe yönelik ya da hedefsiz olarak, kuralsız veya kurallı, bulunan, bütün gelişmelerin etkide olduğu, çocukların hoşlanarak ve isteyerek katıldığı, araçsız veya araçlı olarak öğrenme doğal öğrenme aracıdır. Oyun, çocuk için hayatı öğrenme aracıdır. Çocuklar, oyunlarda mutlu olur. insanların sağlıklı yaşamları ve büyümesi için sevgi, bakım, beslenme ne kadar önemliyse oyun da o kadar önemlidir(Koçyiğit, Tuğluk ve Kök, 2007). Oyun koşulları çocuklar, hiçbir zaman nasıl bir oyun meydana geldiğinde kendilerine sormazlar. Pek çok durumsal açıdan zenginleştirilmiş, oyunların net bir başlangıç noktası yoktur. Ancak toplumdaki ve etkin bir rolde yer alan doğal dağılımlar bulunmaktadır. Oyunun son haline gelmesi uzun zaman alıyor. Fakat pek çok oyun yapısının yıllar boyu çok değişim göstermemesine dikkat edilmesi gerekmektedir. Oyunun olgularının fonksiyonu ve gelişimlerinin oluşumu, bilgilerinin kapsamlı ve insanların üretimi için uygun olanakların ortaya çıkma olasılığı önemlidir. Buna ek olarak, beslenme ve anne-babaların oyun hakkında bilgilenmeleri, oyunun iç gelişimlerinin kapılarının veriminin varmaları ve çocukların fotoğrafçıların bir iletişim kurmaları açısından önemlidir(Öğretir, 2008). Bu programlama amacının, ilkokullardaki oyun stratejilerine yönelik metaforik algılarını belirlemektir. Bu araştırmada araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden de metafor analizi kullanılmıştır. Verileri toplamak amacıyla Oyun Kavramına Yönelik Metaforik Algı Formu yürütülmektedir. Araştırma 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Muş ilinde 2, 3, ve 4.sınıflarda 100 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılanlar Oyun Kavramına Yönelik Metaforik algı formülü uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analiz edilmesinde, kadınların geliştirdikleri metaforlar beş süreç olarak analiz edilmesi: parçalama ve eleme aşaması, aşama, aşamaKategori geliştirme aşaması, güvenilirlik ve sertifikasyon sağlama aşaması, kaydedilmesi aşaması.Araştırmanın amacına uygun olarak yürütülen veri analizlerinin ayrıntılı olarak incelenmesi ve elde edilen sonuçlardan elde edilen bulgulara göre sıralanır.

Anahtar Kelimeler: ilkokul, Metafor, Oyun

⁵²¹ Öğretmen, MEB, cannisanur22@gmail.com

⁵²² Öğretmen, Korkut Mehmet Akif Ersoy İlkokulu, fkozcu@gmail.com

EBEVEYNLERİN UZAK MESAFELİ GÖÇÜ BAĞLAMINDA ÇOCUK EĞİTİMİNE YÖNELİK PEDAGOJİK YAKLAŞIMLAR: ZORLUKLAR VE FIRSATLAR

Tumönbaeva Gülümkan Bayışovna⁵²³,

ÖZET

Yurtdışında çalışan ebeveynleri olan çocukların eğitimiyle ilgili pedagojik yaklaşımlar, günümüzdeki sosyal değişimlerin ışığında giderek daha önemli hale gelmektedir. Ebeveynlerin yurtdışına göçü, çocukların yaşamında karmaşık değişimlere yol açmakta ve bu durum, onların eğitimi, psikolojik durumu ve sosyalleşmesi ile ilgili önemli görevleri pedagojilere ve topluma yüklemektedir. Bu makale, ebeveynlerin göçünün çocukların kişisel ve sosyal gelişimine etkilerini incelemeye ve bu sosyal sorunun sonuçlarını hafifletmek için kullanılabilecek pedagojik yaklaşımları ele almaktadır. Ebeveynlerin yokluğu, uzun süreli ayrılıklar ve çocukların yeni yaşam koşullarına uyum sağlama gerekliliği, çocukları yalnızlık ve ilgi eksikliği gibi çeşitli zorluklarla karşı karşıya bırakmakta ve bu durum, ciddi psikolojik ve duygusal sorunlara yol açmaktadır. Bu durum, özellikle ilkökul ve ortaokul çağındaki çocuklar için daha zorlu hale gelmektedir çünkü bu çocuklar sadece eğitim desteğine ihtiyaç duymamakta, aynı zamanda içsel dayanıklılık ve güven duygusunun geliştirilmesine de ihtiyaç duymaktadır. Makale, göçmen çocuklar için uygun bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlayan farklı pedagojik yaklaşımları ele almaktadır. Bu, sadece eğitim değil, aynı zamanda çocukların psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı bir destek ve dikkat göstermeyi içermektedir. Ayrıca, çocukların sosyal uyumunda yardımcı olabilecek öğretmenler, sosyal hizmet çalışanları ve diğer uzmanların eğitim sürecine dahil edilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Tartışılan konulardan bir diğeri de, çocuğun yaşamında istikrar ve öngörülebilirlik sağlanmasının gerekliliğidir. Bu, ebeveynlerle düzenli iletişim kurmak, sosyal ve psikolojik programlar düzenlemek ve yerel toplumla etkileşim kurmak yoluyla sağlanabilir. Bu makale, yurtdışında çalışan ebeveynleri olan çocuklarla çalışan pedagojilerin karşılaştığı mevcut zorlukları araştırmayı amaçlamaktadır. Bu, göç koşullarında çalışmaya hazırlıklı olmayan öğretmenler, kültürel engelleri aşma gerekliliği ve çocukların eğitim sürecine uyum sağlamaları ile ilgili sorunları içermektedir. Ayrıca, bu çocuklarla çalışırken bireyselleştirilmiş ve farklılaştırılmış yöntemlerin kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır; bu da onların başarılı bir şekilde sosyalleşmelerine ve eğitim ortamına entegrasyonlarına yardımcı olmaktadır. Pedagoji ve psikoloji alanındaki bilimsel çalışmalar, araştırmalar ve uygulayıcıların deneyimlerine dayalı olarak, bu makale, göçmen çocuklarla çalışırken faydalı olabilecek belirli yöntemleri sunmaktadır. Tüm bu yaklaşımlar, çocukların duygusal güvenliğini sağlamak, onlarda sorumluluk, geleneklere ve yakınlarına saygı duygusunu geliştirmek ve kültürel ve sosyal engelleri aşmalarına yardımcı olmak amacıyla uygulanmaktadır. Makalenin sonunda, ebeveynleri yurtdışında olan çocuklarla çalışırken kapsamlı bir yaklaşımın önemine ve bu çocukların eğitim ortamına başarılı bir şekilde uyum sağlamaları için yeni eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi gerekliliğine dikkat çekilmektedir.

Anahtar Kelimeler: göç, göç bağlamında ebeveynlik, toplumsallaşma, pedagojik stratejiler, pedagojik yaklaşımlar

⁵²³ Doç. Dr., Kırgızistan, Oş, gulumkan_72@mail.ru

EBEVEYNLERİ YURT DIŞINDA ÇALIŞAN ÖĞRENCİLERİN AHLAKİ DEĞERLERİNİN OLUŞUMUNUN PSİKOLOJİK VE PEDAGOJİK ÖZELLİKLERİ.

Tumönbaeva Gülümkan Bayışovna⁵²⁴, Abdalimova Aygerim⁵²⁵,

ÖZET

Son yıllarda göç süreçleri aktif olarak gelişmekte ve ebeveynleri geçici veya kalıcı olarak ülkeleri dışında çalışan ailelerin sayısı artmaktadır. Bu durum, çocukların eğitimi için, ahlaki ve etik yönelimlerinin oluşturulması bağlamında da dahil olmak üzere, özel koşullar yaratmaktadır. Bu tür çocukların eğitiminin psikolojik ve pedagojik özellikleri yakından dikkat gerektirmektedir, çünkü ebeveynlerin yokluğu, duygusal ve fiziksel uzaklıkları çocuğun ahlaki gelişimini, değerler ve davranış normları algısını etkileyebilir. Ebeveynleri yurt dışında çalışan çocukların karşılaştığı temel sorun, ebeveyn varlığının eksikliği olup, bu da ahlaki değerlerin oluşumu sürecini etkilemektedir. Düzenli ebeveyn gözetiminin olmaması, çocukta yalnızlık, özgüven eksikliği ve zor durumlarda karar vermede zorluklara neden olabilir. Böyle bir bağlamda çocuk, genellikle ahlaki yönelimlerini bağımsız olarak oluşturması gereken bir durumda bulur ve bu da çeşitli psikolojik ve davranışsal sorunlara yol açabilir. Göçmen çocuklarla çalışmada kullanılması gereken pedagojik yaklaşımlar, bu zorlukların üstesinden gelmeyi amaçlamaktadır. Eğitim kurumlarında koşullar yaratılması önemli bir husustur. Bu tür çocukların psikolojik özellikleri, artan kaygı, uyum zorluğu ve çevrelerindeki insanlarla güven ilişkileri kurmada zorluk şeklinde kendini gösterir. Göçmen çocuklar genellikle yetersizlik duygusu yaşarlar, ebeveynlerinin yokluğundan hoşnutsuzdurlar ve bu durum sosyal uyum yeteneklerini ve ahlaki ilkeleri özümsemelerini etkileyebilir. Bu tür koşullarda eğitime yönelik pedagojik yaklaşımların, çocukların duygusal dayanıklılığını ve sosyalleşmesini geliştirmeye, psikolojik destek unsurlarını kullanmaya ve özgüvenlerini güçlendirmeye odaklanması önemlidir. Ebeveynlerin uzaktan göçü koşullarında ahlaki değerleri oluşturmanın etkili yöntemlerinden biri, sosyal pedagoglar ve psikologlarla çalışmanın organizasyonudur; çünkü onlar... Ayrıca makalede, öğrencilerin empati, karşılıklı yardım, adalet ve dürüstlük gibi ahlaki ilkelerinin oluşturulmasının önemi ele alınmaktadır. Bu değerler, sağlıklı kişilerarası ilişkilerin ve akran grubunda uyumlu sosyalleşmenin temelini oluşturabilir. Pedagoglar ve psikologlar, oyun tabanlı çalışma biçimleri, grup eğitimleri ve ayrıca sanat terapisi ve rol yapma oyunları unsurları da dahil olmak üzere, bu ahlaki yönelimleri oluşturmaya yönelik çeşitli pedagojik teknolojileri aktif olarak kullanılmalıdır. Sonuç olarak makale, ebeveynleri yurt dışında çalışan çocukların eğitime yönelik, yalnızca pedagojik çalışmayı değil, aynı zamanda psikolojik desteği de içeren kapsamlı bir yaklaşımın önemini vurgulamaktadır. Ancak rehber öğretmenler ve psikologlar tarafından sağlanan özen ve ilgi koşullarında, bu çocuklarda toplumda uyumlu bir şekilde uyum sağlamalarına ve sosyalleşmelerine katkıda bulunan istikrarlı ahlaki değerlerin oluşturulması mümkündür.

Anahtar Kelimeler: göç, ahlaki değerler, pedagojik yaklaşımlar psikolojik destek sosyalleşme

⁵²⁴ Doç. Dr., Kırgızistan, Oş, gulumkan_72@mail.ru

⁵²⁵ Öğr. Gör., Kırgızistan, Oş, Aiko8390@mail.ru

ALMANYA’DA UYGULANMAKTA OLAN İKİLİ MESLEKİ EĞİTİM VE İKİLİ YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNDEN TÜRKİYE’NİN YARARLANMA OLANAKLARI

Hasan Coşkun⁵²⁶,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Konrad-Adenauer-Stiftung’un destekleriyle Almanya’nın kuzeyinde bulunan Schleswig-Holstein eyaletinin başkenti Kiel’de yürütülen çalışma çerçevesinde ikili mesleki eğitim uygulamalarını ortaöğretim ve yükseköğretim bağlamında araştırmak ve Türkiye açısından olası çıkarımlarda bulunmaktır. Günümüzde özellikle gelişmekte olan ülkelerde gençler arasında işsizlik yaygındır. Bunun nedenleri şöyle gösterilmektedir: Çağdaş eğitim sistemlerinin geliştirilememesi, yoğun teknoloji kullanımının yaygınlaşması, üretim tesislerinin yerel birimlere kadar ulaştırılamaması, geleneksel mesleklerin sürdürülememesi, yabancı sermayenin yeterince bulunamaması, üretime yönelik eğitimin yeterince önemsenememesi, meslek değişim için gerekli önlemlerin alınamaması, tarım ve hayvancılığın yetersiz kalması, doğum oranlarının yüksek olması. Bu gelişme; sosyal sorunlar ile kırsaldan kentlere ve kentlerden yurtdışına göçün artmasına, alım gücünün düşmesine neden olmaktadır. Bu olumsuz gelişmeyi durdurmak için iki olanak bulunmaktadır. Ülkedeki tarihsel deneyimlerden de yararlanarak çağdaş (sürdürülebilir) bir eğitim sisteminin inşa edilmesi ya da akademik eğitim ile mesleki eğitimin başarıyla uygulandığı ülkelerin deneyimlerinden yararlanmak.

Anılan araştırmada önceden hazırlanan ve 9 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Ayrıca her soru ile ilgili bilgileri derinleştirmek amacıyla ek (tamamlayıcı) sorular hazırlanmıştır. Araştırma Kiel kenti ile sınırlıdır.

Literatür taraması ve söyleşi sürecinde edinilen bilgilere göre anılan eyalette mesleki eğitim ve ikili yükseköğretim başarılı bir biçimde uygulanmakta ve birçok ülke bu sistemi benimsemektedir. İkili meslek yüksekokullara herhangi bir işletme ya da kurum ile iş sözleşmesi bulunmayan adayların kayıtları yapılmamaktadır. Amaç ikili meslek yüksekokullarda edinilen kuramsal bilgilerin aynı hafta kurum ya da işletmede uygulanmasıdır. Yükseköğretim bittiğinde aday, staj yaptığı kırımda daimi kadroya alınmaktadır. Adayın iş aramasına gerek kalmamaktadır. Edinilen önemli bilgilerden biri de patdaşlar arasında sıkı bir işbirliğinin olmasıdır. Türkiye mesleki eğitim konusunda bir arayış içindedir. Mesleki eğitimin yükseköğretimde yeterince yaygınlaştırılmadığı söylenebilir. MAN, Siemens Bosch gibi Alman işletmelerinin Türkiye’de de mesleki eğitime önem verdikleri söylenebilir.

Edinilen bilgilere göre Almanya’da yürütülmekte olan ikili mesleki eğitim ve ikili yükseköğretim sistemlerinin Türkiye’de de uygulama olanakları bulunmaktadır. Almanya ile seksenli ve doksanlı yıllarda başarılı bir biçimde yürütülen işbirliği yeniden canlandırılmalıdır. Türkiye’de Almanya’daki deneyimlerden yararlanılarak özellikle teknik (mesleki) eğitim fakülteleri yeniden açılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, mesleki eğitim, yükseköğretim, çalışma olanakları, işbirliği

⁵²⁶ Prof. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, hcoskun1952@gmail.com

EĞİTİM SENDİKALARININ SİYASİ GÖRÜŞLERE GÖRE ÖĞRETMEN AYRIŞTIRMASI: ÜSKÜDAR ÖRNEĞİ

Ayşe Gül Doğru⁵²⁷,

ÖZET

Bu çalışma, eğitim sendikalarının öğretmenleri siyasi görüşlerine göre ayrıştırma eğilimlerini ve bu ayrıştırmanın eğitim politikaları, öğretmenlerin mesleki yaşamları ve eğitim kalitesi üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, eğitim sendikalarının siyasi eğilimlerinin öğretmenlerin kariyer gelişimi, iş memnuniyeti ve mesleki tatminleri üzerindeki etkilerini değerlendirecek ve bu eğilimlerin öğretmenler arasındaki ilişkilerde nasıl bir rol oynadığını analiz edecektir. Ayrıca, siyasi ayrıştırmanın eğitim politikalarının şekillenmesine ve uygulanmasına olan etkileri de ele alınacaktır. Çalışma, eğitim sendikalarının, öğretmenlerin siyasi görüşlerine göre nasıl ayrıştırıldığını, bu ayrıştırmanın olası sonuçlarını ve çözüm önerilerini tartışmayı hedeflemektedir. Araştırmanın bulguları, eğitim sendikalarının daha kapsayıcı ve adil bir yaklaşım benimsemeleri için öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma, eğitim sendikalarının öğretmenleri siyasi görüşlerine göre ayrıştırma sorununu ele almakta ve konu Türkiye'nin İstanbul ilinin Üsküdar ilçesi ile sınırlandırılmıştır. Öğretmenlerin sendikaların siyasi görüşlere göre ayrıştırma sürecinde karşılaştıkları sorunları inceleyen makale ve tezler değerlendirilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar, eğitim sendikalarının siyasi görüşlere göre öğretmen ayrıştırma probleminin hangi alanlarda yoğunlaştığını belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, yayımlanmış makale ve tezler sistematik bir bakış açısıyla incelenmiş ve araştırmamızın konusunu oluşturan yayınlar analiz edilmiştir. Böylece, çalışmaların hangi konulara odaklandığı ve konuyla ilgili bir öngörü ve yol haritası oluşturulması hedeflenmiştir. Bu araştırma, literatürde önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, eğitim sendikalarının öğretmenleri siyasi görüşlerine göre ayrıştırma konusu ile ilgili makaleler belirlenmiş ve çalışmaya dahil edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi deseniyle gerçekleştirilen bu çalışmada, tematik inceleme ile yapılan araştırmalar araştırma yöntemleri ve konularına göre kategorize edilmiştir. Bu çalışmaların büyük çoğunluğu nitel ve fenomenolojik araştırma deseni kullanmıştır. Derlenen veriler genellikle betimsel analiz ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmaların ele aldığı konular sonuçlarda özetlenmiştir. Bu çalışma, eğitim sendikalarının öğretmenleri siyasi görüşlerine göre ayrıştırma eğilimlerini ve bu ayrıştırmanın eğitim politikaları, öğretmenlerin mesleki yaşamları ve eğitim kalitesi üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemiştir. Araştırma bulguları, eğitim sendikalarının siyasi eğilimlerinin öğretmenlerin kariyer gelişimi, iş memnuniyeti ve mesleki tatminleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Siyasi ayrıştırmanın, öğretmenler arasındaki ilişkilerde gerilimler yarattığı ve mesleki dayanışmayı zayıflattığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, siyasi ayrıştırmanın eğitim politikalarının şekillenmesine ve uygulanmasına olan etkileri incelenmiş ve bu durumun eğitim kalitesini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Sendikaları, Siyasi Görüşler, Öğretmen Ayrıştırması, Eğitim Politikaları, Eğitim Kalitesi

⁵²⁷ Öğretmen, Acıbadem, Üsküdar, İstanbul, aydogru@hotmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN HİZMETKÂR LİDERLİK BECERİLERİ: ALGILAR VE UYGULAMALAR (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

Hüseyin Gezer⁵²⁸,

ÖZET

Eğitim yönetiminde liderlik anlayışı, geleneksel otoriter modellerden daha katılımcı ve destekleyici yaklaşımlara doğru evrilmektedir. Bu bağlamda, hizmetkâr liderlik kavramı, yöneticilerin öğretmenler ve diğer eğitim paydaşlarıyla iş birliği içinde çalışmasını teşvik eden, onları destekleyen ve gelişimlerini önceleyen bir liderlik biçimi olarak önem kazanmaktadır. Hizmetkâr liderlik, yöneticilerin yalnızca karar verici değil, aynı zamanda çalışanların potansiyellerini geliştiren ve onları destekleyen bir rehber olarak hareket etmelerini gerektirir. Bu çalışmada, okul yöneticilerinin hizmetkâr liderlik becerilerini ne ölçüde benimsedikleri ve öğretmenlerin bu liderlik anlayışına yönelik algıları incelenmiştir.

Çalışmanın temel amacı, okul yöneticilerinin hizmetkâr liderlik uygulamalarını belirlemek ve bu uygulamaların eğitim ortamındaki etkilerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, yöneticilerin hizmetkâr liderlik becerileri, öğretmenler tarafından nasıl algılandığı ve bu becerilerin eğitim sürecine katkıları değerlendirilmektedir. Araştırmanın problem cümlesi, "Okul yöneticilerinin hizmetkâr liderlik becerileri öğretmenler tarafından nasıl algılanmaktadır ve bu algılar eğitim yönetimi sürecinde ne tür sonuçlar doğurmaktadır?" şeklinde belirlenmiştir.

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Tarama modeline dayalı olarak gerçekleştirilen çalışmada, Bursa ilindeki okul yöneticileri araştırma evrenini oluştururken, örneklem amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Çalışma grubunda 168 Öğretmen yer almıştır. Veri toplama aracı olarak, Reed, Vidaver-Cohen ve Colwell (2011) tarafından geliştirilen ve Konan, Demir ve Karakuş (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan "Yönetici Hizmetkâr Liderlik Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, kişiler arası destek, topluluk oluşturma, fedakârlık, eşitlik ve ahlaksal bütünlük olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .888 olarak hesaplanmıştır.

Araştırma bulgularına göre, okul yöneticilerinin hizmetkâr liderlik becerilerine ilişkin öğretmen algılarının genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların en yüksek puanı, yöneticilerinin kişisel destek sağlama ve rehberlik etme özelliklerine verdikleri görülmüştür. Bununla birlikte, yöneticilerin eşitlik ve ahlaksal bütünlük boyutlarında daha düşük puanlar aldığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler, yöneticilerinin öğrenci ve öğretmenlerin gelişimine katkıda bulunduğunu, ancak bazı durumlarda karar alma süreçlerinde yeterince şeffaf olmadıklarını ifade etmiştir. Ayrıca, hizmetkâr liderlik becerileri yüksek olan yöneticilerin görev yaptığı okullarda öğretmenlerin daha yüksek iş tatmini ve motivasyon bildirdiği gözlemlenmiştir.

Araştırmanın sonuçları, okul yöneticilerinin hizmetkâr liderlik anlayışını benimsemesinin, öğretmenlerin motivasyonu, iş tatmini ve okul kültürüne katkı sağladığını göstermektedir. Bununla birlikte, yöneticilerin hizmetkâr liderlik becerilerini geliştirmeleri için uygulamalı eğitim programlarına

⁵²⁸ Öğretmen, Davutkadı Eşref Evcil İlkokulu, huseyingezer2003@gmail.com

ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmada, eğitim yöneticileri için hizmetkâr liderlik odaklı hizmet içi eğitim programlarının artırılması önerilmektedir. Ayrıca, okul yöneticilerinin öğretmenler ve öğrencilerle daha açık ve etkili iletişim kurabilmesi için psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden faydalanmaları teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hizmetkâr liderlik, okul yöneticileri, eğitim yönetimi, liderlik algısı, öğretmen memnuniyeti

ÖZET

Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersinde edindikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirme becerilerini inceleyerek, bu süreçte anne-baba eğitim düzeyinin etkisini değerlendirmektedir. Araştırma, 240 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiş olup, ebeveyn eğitim seviyesinin öğrencilerin bilimsel bilgiyi kullanma ve içselleştirme becerileri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Fen bilimleri derslerinde öğrenilen bilgilerin günlük yaşamda nasıl kullanıldığını belirlemeye yönelik yapılan bu çalışma, özellikle anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin bilimsel bilgiyi içselleştirme süreçlerine nasıl katkıda bulunduğunu detaylı bir şekilde ele almıştır. Bulgular, baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Canlılar ve Hayat konularını günlük hayatla ilişkilendirme becerilerinin arttığını; anne eğitim düzeyi lisans seviyesine ulaşan öğrencilerin ise daha başarılı olduklarını göstermiştir. Özellikle fen bilimlerine yönelik olumlu tutum sergileyen öğrencilerin, öğrendikleri bilgileri günlük hayatlarına daha fazla entegre ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca, köy ve merkez okullarında öğrenim gören öğrenciler arasında bilimsel bilgiyi günlük hayatla ilişkilendirme konusunda anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Bu durum, köy okullarında eğitim gören öğrencilerin doğal ortamda fen bilimleriyle daha fazla karşılaşmalarına rağmen, bilimsel dili içselleştirme konusunda merkez okullardaki öğrencilerden belirgin bir şekilde farklılaşmadıklarını göstermektedir. Araştırmada, ebeveyn eğitim seviyesinin öğrencilerin bilimsel bilgileri günlük hayatlarına entegre etmeleri üzerindeki etkisi net bir şekilde ortaya konulmuştur. Özellikle baba eğitim düzeyi ilköğretim seviyesinde olan öğrencilerin bilimsel bilgiyi günlük hayatla ilişkilendirme düzeylerinin, babaları lise, lisans veya lisansüstü eğitim almış öğrencilerden daha düşük olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde, anneleri lisans mezunu olan öğrencilerin fen bilgilerini günlük yaşamla ilişkilendirme düzeyleri, anneleri ilköğretim, ortaokul veya lise mezunu olan öğrencilere göre anlamlı bir fark yaratmıştır. Bu sonuçlar, ebeveynlerin eğitim seviyesinin, öğrencilerin fen bilimleri alanındaki başarıları ve bilimsel bilgiyi içselleştirme yetileri üzerinde doğrudan etkili olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, anne ve babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin bilimsel bilgileri günlük hayatlarına aktarma düzeyleri de artmaktadır. Bu doğrultuda, ebeveynlere yönelik fen bilimleri farkındalık programlarının düzenlenmesi, ailelerin çocuklarının eğitim süreçlerine daha fazla dahil edilmesi ve fen bilimlerinin günlük hayatla ilişkilendirilmesini teşvik edecek eğitim stratejilerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu tür uygulamalar, öğrencilerin fen bilimlerine olan ilgilerini artırarak, bilgiyi daha etkili bir şekilde içselleştirmelerine ve bilimsel düşünme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn eğitim düzeyi, bilimsel bilgiyi içselleştirme, fen bilimleri eğitimi, günlük yaşamda bilim, öğrenci başarısı

⁵²⁹ Öğretmen, Nasrettin Hoca Bilim ve Sanat Merkezi, fenbilgisi_swl@hotmail.com

EĞİTİMDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN PROJE YÖNETİMİNDEKİ LİDERLİK ETKİLERİ: TÜBİTAK VE ERASMUS PROJELERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Fatoş Kütüker⁵³⁰,

ÖZET

Bilgi çağında, teknolojik gelişmeler bilginin hızla üretilip yayılmasını sağlamaktadır. Bu süreç, bireylerin değişen koşullara uyum sağlamak için yeni beceriler geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, bilgi aktarımının ötesinde "öğrenmeyi öğretme" yaklaşımı önem kazanmaktadır. Etkin bir öğrenme sürecinde, bilgiyi ezberlemek yerine, bireylerin nasıl öğrenileceğini bilmeleri gerekmektedir.

Eğitim, bireylerin bilgi, beceri, değer, tutum ve davranışlarını geliştirmeyi amaçlayan, ailede başlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Günümüzde eğitim kurumlarından, teknolojik gelişmelere uyum sağlayarak küreselleşmenin yarattığı sorunlara yenilikçi çözümler üretmeleri beklenmektedir. Vygotsky, Bruner, Piaget ve Dewey gibi eğitim bilimcilerinin yapılandırmacılık yaklaşımı eğitim kurumlarının bu misyondaki gelişiminin temelini oluşturmaktadır. Okullarda bu sürecin yaşanması eğitsel projelerde yer almakla mümkün kılınmaktadır. Okullar, ulusal ve uluslararası alandaki eğitsel projeler aracılığıyla, bireylerin öğrenmeyi öğretme sürecine aktif katılımını desteklemeli ve bu projeleri, eğitimin temel unsurlarından biri haline getirerek öğrencilere öğrenme sorumluluğu kazandırıp, özgüven geliştirmelerine yardımcı olmakla beraber öğrenmeyi öğretme sürecinin yaşanmasına katkı sağlamalıdır.

Okul örgütlerinin, bilgi çağında proje süreçlerinde yer alması kaçınılmazdır. Öğrencilerin projelere katılımını sağlamak için okul yöneticilerinin liderlik rolü kritik öneme sahiptir. Etkili proje yönetimi, okul yöneticilerinin stratejik planlamaları ve kültür oluşturma becerileriyle mümkün olur. Okul yöneticilerinin motivasyon, takdir ve süreçlere etkin katılım gibi yönleri, proje kültürünün yaygınlaştırılması ve başarıyla yönetilmesinde belirleyici faktörlerdir. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin proje yönetiminde istekli, araştırma ve sorgulama üzerine ortam hazırlayan, işbirliği ve grup çalışmalarına destek sağlayan, örgüt içi iletişimde etkili bir yol izleyen liderler olarak yer alması, proje sürecinin etkinliğini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, okul yöneticilerinin öğrencilerin TÜBİTAK ve Erasmus gibi ulusal ve uluslararası platformlarda yer alabilecekleri proje türlerinde aktif olarak yer almalarını sağlamaları, sürecin etkin bir şekilde yaşanmasına katkı sağlayacaktır. Bu sayede öğrenciler, projelere katılarak küresel standartlarla uyumlu bir eğitim deneyimi elde edeceklerdir.

TÜBİTAK ve Erasmus projeleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda eğitim kalitesini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. TÜBİTAK projeleri, öğrencilere bilimsel düşünme, araştırma, inovasyon ve teknoloji alanlarında beceriler kazandırarak başarı seviyelerini yükseltir. Erasmus projeleri ise okulların küresel standartlara uyum sağlamasına yardımcı olur, uluslararası işbirliği ve kültürel etkileşimle eğitim kalitesini artırır. Bu projeler, öğrencilerin kültürlerarası iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlarken öğretmenlerin mesleki gelişimini de destekler. Okul yöneticilerinin bu

⁵³⁰ Öğretmen, KDZ. Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, famet2008@gmail.com

projeleri stratejik planlara dahil etmeleri ve uygulama süreçlerini etkin yönetmeleri, projelerin başarısını doğrudan etkiler ve okul kültüründe sürdürülebilir bir proje ortamı oluşturur.

Bu çalışmanın amacı, incelenen yayınlar aracılığı ile okul yöneticilerinin liderlik rollerinin proje yönetimi üzerindeki etkilerini ortaya koyarak okul kültüründe proje yönetimini etkin bir şekilde uygulamasında gerekli stratejik yaklaşımları ortaya koymaktır.

Bu çalışmada nitel bir araştırma yöntemi olarak betimsel analiz kullanılacak olup uygun örnekleme yöntemi ile ,proje yönetimi, okul liderliği okul örgütü,bilgi anahtar kelimeleri kullanılarak google akademi,tr dizin, ulakbim arama motorlarında 23 araştırma yayını ve raporlar incelenerek içerik analizi ile elde edilen veriler yöntem boyutları,bulgular ve elde edilen sonuçların içerik analizi elde edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi , Proje Yönetimi, Okul Yönetici Liderliği, Okul Örgütü

İLKOKULDA FARKLIlaştırma Öğretiminin Öğrencilerin Derse Katılımı Üzerine Etkisi

Ömercan Şentürk⁵³¹,

ÖZET

Farklılaştırılmış öğretim, öğrencilerin farklı öğrenme ihtiyaçlarını, ilgi alanlarını, öğrenme hızlarını ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak yapılan öğretim yöntemidir. Bu yaklaşımda, öğretmenler ders içeriklerini, öğretim yöntemlerini, öğrenciye yönelik aktiviteleri ve değerlendirme şekillerini öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre uyarlayarak sunar. Farklılaştırılmış öğretim içerik, süreç, ürün, çevre gibi temel özellikler farklılaştırılarak yapılır. İçerik, öğrencilerin öğrenme seviyelerine göre dersin içeriği değiştirilmesini kapsar. Süreç, öğrenme süreçleri, öğrencinin güçlü yönlerine göre farklılık gösterebildiğini ifade eder. Bazı öğrenciler daha fazla pratik yaparak öğrenirken, diğerleri daha görsel ya da yazılı materyallerle daha iyi öğrenebilir. Üründe ise, öğrencilerin öğrendiklerini gösterme yolları farklılık gösterebilir. Öğrenme ortamında farklılaştırma, öğrencinin rahat ve verimli çalışabileceği şekilde ayarlanmasıyla yapılabilir. Bu yöntem, her öğrencinin farklı hızlarda ve şekillerde öğrenebileceğini kabul eder ve bu yüzden öğretim stratejilerini bu bireysel farklılıklara göre şekillendirir. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına hitap ederek daha etkili ve erişilebilir bir öğrenme deneyimi sunmayı amaçlar. İlkokulda farklılaştırılmış öğretim, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına, ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine göre ders içeriği, öğretim yöntemleri ve değerlendirme yöntemlerinin uyarlanması anlamına gelir. Bu yaklaşım, her öğrencinin kendi hızında ve tarzında öğrenmesini destekler. Eğitim öğretim sürecinde öğretmenin öğrencileri daha iyi tanıyıp, onların öğrenme ihtiyaçlarına uygun bir yaklaşım geliştirmesiyle başarılı olur. Öğretmenler, esnek bir öğretim planı oluşturarak her öğrencinin potansiyelini en iyi şekilde kullanmasını sağlamak için çeşitli stratejiler ve araçlar kullanabilirler. Nitel yöntem kullanılan bu araştırmanın amacı, ilkokulda yapılan farklılaştırma etkinliklerinin öğrencilerin derse katılımı üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubu 32 ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formunun oluşturulmasında üç uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri ile forma son şekli verilmiştir. 10 haftalık uygulama sonrasında gözlem formu verileri analiz edilmiştir. Veriler analiz edilirken içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ilkokulda farklılaştırma öğretiminin öğrencilerin derse ilgi, merak ve katılımını artırdığı tespit edilmiştir. Eğitim öğretim sürecinde farklılaştırılmış öğretim kullanılması, öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretim ile ilgili hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Farklılaştırma, Derse Katılım

⁵³¹ Öğretmen, MEB, omercansenturk3@gmail.com

AİLE KOŞULLARININ ENGELLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KARŞILAŞTIRMALI SOSYOLOJİK BİR ANALİZ

Yagut Aliyeva⁵³², Sevinc Aliyeva⁵³³,

ÖZET

Farklı sosyal sınıflardan olan (iyi durumda /müreffeh/ ve dezavantajlı, varlıklı ve yoksul kentsel ve kırsal aileler vb.) engelli çocukların incelenmesi, sosyal koşulların sağlıkları ve kişisel gelişimleri üzerindeki etkisini anlamak için önemlidir. Gağdaş devrin sosyolojik araştırmalarında, ailelerin sosyal statüsü ile engelli çocukların topluma tam entegrasyon olanağı arasındaki etkileşim konusu giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu, sadece bu çocukların yaşam kalitesinin iyileştirilmesi açısından değil, aynı zamanda sosyal destek politikaları ve programlarının geliştirilmesi açısından da önemlidir.

Araştırmanın amacı, engelli çocukların gelişimi üzerinde sosyo-ekonomik, sosyo-demografik koşulların ve aile ortamının etkisini analiz etmek, yaşam koşulları ile bu çocukların kişisel gelişimi arasındaki ilişkileri belirlemek ve sosyal destek ile kaynaklara erişimin rolünü değerlendirmektir.

Ailelerin sosyal durumunun engelli çocukların sağlık ve gelişimi üzerindeki etkisini incelemek.

Farklı koşullara sahip ailelerde engelli çocukların sosyal uyumunu ve kişisel gelişimini belirlemek.

Sosyal ve kültürel faktörlerin engelli çocukların çevreleriyle etkileşimi üzerindeki etkisini değerlendirmek.

Farklı aile tipleri bağlamında mevcut sosyal ve tıbbi destek modellerini ve uygulamalarını analiz etmek.

Engelli çocukların iyi ve kötü durumdaki, varlıklı ve yoksul, kentsel ve kırsal ailelerde karşılaştıkları engelleri ve fırsatları incelemek.

Yöntem.

Nitel Yöntemler: Engellilik alanında uzmanlar, ebeveynler, öğretmenler ve sosyal hizmet uzmanlarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler, aile koşullarının çocukların kişisel gelişimi üzerindeki etkisini anlamaya yönelik olarak yapılacaktır.

Nicel Yöntemler: Ailelerin sosyal durumunu ve tıbbi, eğitimsel, sosyal kaynaklara erişimlerini değerlendirmeye yönelik anketler (anketleme ve görüşmeler).

Sosyolojik Analiz: Ailelerin sosyal statüsü ve bunun engelli çocuklar üzerindeki etkisini ele alan istatistiksel veriler ve literatür taraması yapılacaktır.

Karşılaştırmalı Yöntem: Azerbaycan içindeki iyi ve kötü durumdaki, varlıklı ve yoksul, şehirli ve kırsal ailelerden gelen çocukların sosyal ve kişisel gelişim düzeylerindeki farkları belirlemek için veriler karşılaştırılacaktır; bu verilerin diğer ülkelerle karşılaştırmalı analizi yapılacaktır.

⁵³² Doç. Dr., Bakü Devlet Üniversitesi, yagut_family@mail.ru

⁵³³ Dr. Öğr. Üyesi, Bakü Devlet Üniversitesi, yagut.aliyeva@gmail.com

Ailelerin sosyal durumu, engelli çocukların sağlık ve gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. İyi durumdaki ailelerin çocukları, kaliteli tıbbi yardım ve özel eğitim hizmetlerine daha kolay erişim imkanına sahiptir.

Dezavantajlı ailelerde çocuklar, kaynakların ve destekleyici sistemlerin eksikliği nedeniyle sosyal uyum ve adaptasyon konusunda büyük zorluklar yaşamaktadırlar.

Düşük sosyal statüye sahip ailelerde engelli çocukların karşılaştığı olumsuz stereotipler ve sosyal izolasyon, çocukların psikolojik ve duygusal durumlarını önemli ölçüde olumsuz etkileyebilir.

Engelli çocukların gelişiminde sosyal destek sistemi ve kapsayıcı eğitimin önemli bir rolü vardır. Ailelerin farklı koşullarına yönelik sosyal entegrasyon programlarının geliştirilmesi, başarılı adaptasyon için kritik bir unsurdur.

Engelli çocuklar için sosyal ve tıbbi koşulların iyileştirilmesine yönelik öneriler: Farklı sosyal statüye sahip ailelere yönelik destek programlarının entegrasyonunun güçlendirilmesi, engelli çocuklar için erişilebilir sosyal ve eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: engelli çocuklar; aile, toplum, toplumsal eşitsizlik, sosyal politika

İLKOKUL TÜRKÇE DERSİNDE DRAMA KULLANIMININ OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİSİNE ETKİSİ

Ömercan Şentürk⁵³⁴, İlknur Demir⁵³⁵, Cuma İpkiran⁵³⁶, Serap Alparslan⁵³⁷, Gül Pamuk⁵³⁸, Belma İşleyen⁵³⁹, Dilek Yücel⁵⁴⁰, Mevlide Yıldırım⁵⁴¹, Cemile Gedikli⁵⁴², Pervin Hazar Okuyucu⁵⁴³

ÖZET

Eğitimde drama, sesli büyük katkılar sağlayabilecek güçlü bir öneri. Yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştirmelerine, empati kurmalarına ve sorunları çözmelerine yardımcı olabilir. Eğitimde dramanın birçok faydası vardır. Duygusal ve Sosyal Gelişim , Drama, insanların ifade etmelerine, duygusal zekalarının gelişmelerine ve başkalarıyla empati kurmalarına yardımcı olur. Farklı karakterlerin canlanmasını, onların farklı bakış açılarının kazanmasını sağlar. İletişim Becerilerini Geliştirme : Drama, dünyanın günlük ve sözsüz iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Öğrenciler, bir karakterin gelişimini ve anlatılırken etkili bir şekilde öğrendiklerini öğrenirler. Yaratıcılık Teşvik Etme : Drama, onların hayal gücünü kullanarak yaratıcı düşüncelerini sağlar. Senaryo yazma, karakter oluşturma ve olay tasarlama gibi etkinlikler, yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarıyor. Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme Becerileri : Drama, konulardaki sorunları farklı açılardan ele almalarını ve çözüm yollarını aramalarını teşvik eder. Drama sırasında yaşananlar, çözümlerinin iyileşmesine yardımcı olabilir. Takım Çalışması ve İşbirliği : Drama, grup çalışmalarına dayalı bir etkinliğin, birlikte çalışmayı öğrenirler. Grup içinde paylaşılır, iletişim kurulur ve ortak hedeflere ulaşmak için işbirliği yapılır. Özgüven Artışı : Öğrencilerin drama yoluyla yaşadıkları ifadelerle, eylemleri artar. Sahneye çıkmak, bir karakteri canlandırmak ve topluluk önünde konuşmak, oradakilerin daha rahat ifade etmelerine olanak tanınması. Motivasyon ve Katılım : Drama, eğlenceli ve etkileşimli bir öğrenme ortamı yaratır. Öğrenciler, geleneksel derslere kıyasla daha fazla katılım göstermiyor, çünkü drama, öğrenmeyi oyun gibi bir hale getiriyor. Kavramları Somutlaştırma : Soyut konuları veya zor ders materyallerini drama ile somut hale getirebilirsiniz. Öğrenciler, konularını canlandırarak, anlamalarını kolaylaştırabilirler. Eğitimde drama, hem öğretmenler hem de bilgilendirme için zengin bir öğrenme deneyimi sunar. Hem eğlenceli hem de pratik bir yöntem olması, bu tekniğin eğitimde daha fazla alanda yer almasını sağlayan davranışlardan biridir. Bu derste, Türkçe dersinde drama öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisinin derecesini belirlemektir. Araştırmanın çalışmasının 28. sınıf üçüncü sınıf öğrencisi oluşuyor. Veri toplama aracı olarak “Okuduğu Anlama Testi” kullanılmış ve bu test ön test – son test olarak hazırlanmıştır. Veriler Jamovi 2.5.5 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda Türkçede dramanın derinliklerinde izlediğini anlama becerisini artırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Drama, Okuduğunu Anlama

⁵³⁴ Öğretmen, MEB, omercansenturk3@gmail.com

⁵³⁵ Öğretmen, MEB, ilknur0233@gmail.com

⁵³⁶ Öğretmen, MEB, cmipkiran@hotmail.com

⁵³⁷ Öğretmen, MEB, serap533481@gmail.com

⁵³⁸ Öğretmen, MEB, gulpamuk0052@hotmail.com

⁵³⁹ Öğretmen, MEB Orhangazi İlkokulu Ankara, ravza.ad71@gmail.com

⁵⁴⁰ Öğretmen, MEB, dilekyucel52@gmail.com

⁵⁴¹ Öğretmen, MEB, mevlideyildirim@hotmail.com

⁵⁴² Öğretmen, MEB, cemilegedikli@gmail.com

⁵⁴³ Öğretmen, MEB, pervinhazar2006@hotmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETİMSSEL LİDERLİK DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ

Ömercan Şentürk⁵⁴⁴, Hüseyin Ünsal⁵⁴⁵, Aybike Işık Özgün⁵⁴⁶, Filiz Vanlı⁵⁴⁷, Nazım Bakkak⁵⁴⁸, İsmail Hakkı Güven⁵⁴⁹, Göktuğhan Şentürk⁵⁵⁰, Belkız Şentürk⁵⁵¹, Ceyhan Yücel⁵⁵², Gülbeden Çakmak⁵⁵³

ÖZET

Öğretimsel yönetim teknolojisi literatüründe öncelikle; Öğretim bölümlerinin özellikleri, öğretim programlarının koordine edilmesi ve her türlü bölüm bölümünün mevcut olması nedeniyle mevcut değildir. Ancak yıllar içinde öğretimsel yönetim ile ilgili algılar, kayıtlı ve araştırmalarda farklılaşmaya başladı. Öğretimsel yönetim, okulun yeniden inşası ve yapılandırılması olarak kabul edilmeye başladı. Tanımlar ve araştırmalar yıllar içinde farklılaşsa da öğretimin temel amacı eğitim-öğretimin kapsamıdır. Bu düzenli yapılan tüm düzenlemeler ve çalışmalar bu amaca hizmet vermektedir. Okulun hedefi ve hedefi ile öğretimsel yönetim uygulamalarının uyumlu olması gerekmektedir. Bu nedenle yönetici tarafından okulun uzun ve kısa süreli hedeflerinin belirlenmesi, kişilerin açıkça paylaşılması önemlidir. Okul bölümlerinin, eğitim-öğretimde yer alan tüm bölümleri doğrudan etkilese de en çok öğretmen işbirliğini çalıştıran uygulama ve davranışlar olarak düşünülebilecek bu liderlik türü. Okul yöneticisinin en temel rolü, okulu ve eğitim-öğretim kaydı kayıtlı ve kullanım için depolarda, mevcut, maddi olanaklar vb. Gücünün en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak ve mevcut potansiyelin etkin kullanılmasına hizmet etmektir. Kısaca seçilirse; Öğretim yönetimi ya da öğretim yöntemleri; Okul düzeninin amacı ve temelleri uygun olarak sistem potansiyelini etkin kullanım, eğitim—öğrenimin geniş kapsamının genişletilmesi, okulun yeniden oluşturulup bölümlendirilmesi, öğrenci düzeni odaklı depolamanın planlanması, geliştiricilerle etkin işbirliği amacıyla hareket eden liderlik türüdür. Okul ve öğrenci kaydının ele alındığı derslerle ilgili liderlik türünü araştırmaya devam etmeye devam etmektedir. Okulun potansiyelinin kullanılması ve başarı elde edilmesi öğretimsel veriminin kapsamı içinde yer almaktadır. Eğitim-öğrenim seçeneklerinin ve seçeneklerinin sunulabilmesi, sistem özelliklerine göre potansiyelini en üst düzeyde kullanarak, geniş kapsamlı öğretimin yaygın olarak yayılması, yapılan bölümlerin incelenmesiyle mümkün olacaktır. Bu etkili bu araştırmacının amacı; Öğretimsel yönetim ile ilgili yapılan son 10 yıldaki raporların sistematik olarak birleştirilmesinin sağlanması. Bu araştırma kapsamlı deseni tercih edilmiş bir nitel çalışmadır. Araştırmada yer alan derlemedeki temalar; programlama modeli yöntemi, ayrıntıları ve sonuçlarıdır. Veri toplama aracı olarak 2014-2024 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan öğretimsel

⁵⁴⁴ Öğretmen, MEB, omercansenturk3@gmail.com

⁵⁴⁵ Öğretmen, Gölköy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, asyunsal@hotmail.com

⁵⁴⁶ Öğretmen, Şehit Ünal Bıçakçı Ticaret Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, aybikeozgun@gmail.com

⁵⁴⁷ Öğretmen, Gevher Hatun Anaokulu, filizvanli@gmail.com

⁵⁴⁸ Öğretmen, MEB, teachernazim@hotmail.com

⁵⁴⁹ Öğretmen, MEB, yegenli_028@hotmail.com

⁵⁵⁰ Öğretmen, MEB, fizikcihan@gmail.com

⁵⁵¹ Öğretmen, MEB, belkisbas@gmail.com

⁵⁵² Öğretmen, MEB, ceyhan61@gmail.com

⁵⁵³ Öğretmen, MEB, 1, gulbeden@gmail.com

liderlik konulu tezler kullanılmıştır. Veriler sistematik olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucu, öğretim kurallarının ele alma şeklinin zaman içindeki değişime gidişi, nitel, nicel ve karma yöntemin faaliyeti, tavsiye öğretimsel yönlendirmenin öğretmen motivasyonu, iş doyumunu, Mesleki mutluluk vb. Kavramların bakış açısı incelendiği ve bu değişkenlerin pozitif boyutları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretimsel liderlik, okul yöneticisi, sistematik derleme

REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN İNCELENMESİ VE TANILANMASI SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Müge Hande Yıldız⁵⁵⁴, Gürler Duman⁵⁵⁵,

ÖZET

Bu bildiride ,Rehberlik Araştırma Merkezlerinde (RAM) özel eğitim öğrencilerinin incelenmesi ve tanılanması sürecinde karşılaşılan temel güçlükler ele alınmakta ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmaktadır.

Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) Eğitim ve Öğretim sürecinde akranlarının gerisinde kalan ,bunun yanında fiziksel rahatsızlıkları nedeniyle optimum sağlık ve yaşam kalitesine ulaşmalarına yardımcı olmak için özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin belirlenmesi ,eğitim hizmetlerinin planlanması ve uygun desteklerin destek programlarının sunulması aynı zamanda zorunlu eğitim çağında olup da özel eğitim öğrencisi tanısı konulan öğrencilerin devam ettikleri okullarda yönetim ve öğretmenler tarafından gerekli tedbirlerin alınması yönünde okullara önerilerde bulunulması gibi önemli bir görev üstlenmektedir. Ancak, bu süreçte farklı düzeylerde birçok güçlüklerle karşılaşmaktadır.

Rehberlik Araştırma merkezleri ,özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için kritik bir rol üstlenmektedir. Yaşıtlarıyla aralarında eğitim ve öğretim bazında oluşan uçurumların giderilmesi ve bu özel öğrencilerin okula ,topluma vb uyumlarını geliştirecek tedbirlerin alınması çabalarında RAM'ler önemli bir misyon üstlenmektedirler. Fırsat ve imkanlardan yararlanmada akranlarından belirli ölçülerde geriden takip etmek zorunda kalan çocuklarımızın gelecekte yaşamlarını da olumlu yönde etkileyecek tedbirlerin doğru ve sağlıklı bir biçimde alanında yetkin personeller tarafından değerlendirilip tanılanması çok önem arz etmektedir. Tanılama ve değerlendirme sürecinde yaşanan zorluklar ,hem öğrenimcilerin eğitim hayatını hem de ailelerin ve eğitimcilerin süreçlerini olumsuz etkilemektedir. Bu bildiride belirtilen çözüm önerilerinin uygulanması , RAM hizmetlerinin daha etkin hale gelmesini sağlayacak ve özel eğitim gereksinimi olan bireylerin eğitim hayatına olumlu katkı sağlayacaktır. Özellikle psikolojik eğitim uzmanı ve dil -konuşma terapisti gibi uzmanların yetersizliği ,değerlendirme sürecinin gecikmesine yol açmaktadır. Özel Eğitim öğretmenlerinin RAM'lerde çalışma süresinin uzun yaz tatili ve ara tatil gibi tatil imkanının olmaması ve özle eğitim öğretmenlerinin özel eğitim okullarında çalışmakla elde edecekleri ek ders ücretlerinin RAM ' lerde kazandıklarından fazla olması nedeniyle bu branş öğretmenlerinin RAM 'lerde çalışmak istememesi sonucunda sürekli bir sirkülasyonun olması ve tecrübe kazanan özel eğitim öğretmenlerinin en verimli olduğu dönemde kurumdan tayin istemesi kadronun sürekli değişikliğe uğramasına neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik Araştırma Merkezi, Özel Eğitim, Tanılama, Değerlendirme, Sorunlar ve Çözümler

⁵⁵⁴ Öğretmen, Zonguldak Başöğretmen Atatürk Anadolu Lisesi, mugemor@yahoo.com

⁵⁵⁵ Öğretmen, Zonguldak Rehberlik Ve Araştırma Merkezi, gurler.duman@hotmail.com

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI: ERKEN YAŞTA ÇEVRESEL BİLİNÇ KAZANDIRMAK

Kamil Gökgöz⁵⁵⁶, Çiğdem Orak⁵⁵⁷, Dilek Değirmenci Uzun⁵⁵⁸,

ÖZET

İklim değişikliği, dünya genelinde ekosistemleri, canlı yaşamını ve insan topluluklarını etkileyen en büyük çevresel sorunlardan biridir. Bu küresel sorunun etkilerini azaltmak ve gelecekte daha bilinçli bireyler yetiştirmek için erken yaşta farkındalık oluşturmak büyük önem taşımaktadır. İlkokul çağındaki öğrenciler, öğrenmeye açık ve çevresel değişimlere duyarlı bireyler oldukları için, bu yaş grubunda iklim değişikliği farkındalığı kazandırmak uzun vadede olumlu sonuçlar doğurabilir.

Bu çalışmada, ilkokul öğrencilerine yönelik iklim değişikliği farkındalığını artırmaya yönelik eğitim yöntemleri ve etkinlikler ele alınmıştır. Öğrencilerin yaş düzeyine uygun olarak görsel materyaller, hikâyeler, deneyimsel öğrenme aktiviteleri ve oyun tabanlı yaklaşımlar kullanılarak konu işlenmiştir. Çalışmada, öğrencilerin iklim değişikliği konusunda bilgi edinmelerini sağlayan interaktif etkinlikler uygulanmış, doğaya duyarlılığı artıran yaratıcı çözümler geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, eğlenceli ve etkileşimli yöntemlerle işlenen dersler, çocukların iklim değişikliği hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlarken, onların çevresel sorunlara duyarlılık geliştirmelerine de katkı sunmuştur. Özellikle geri dönüşüm, enerji tasarrufu ve su kullanım bilinci gibi konuların masallar, hikâyeler ve uygulamalı deneyler ile desteklenmesi, öğrencilerin öğrendiklerini günlük hayatlarına yansıtmalarını kolaylaştırmıştır. Ayrıca, grup çalışmaları ve proje tabanlı öğrenme süreçleri, çocukların problem çözme becerilerini geliştirerek çevreye duyarlı bireyler olmalarını desteklemiştir.

Sonuç olarak, ilkokul düzeyinde iklim değişikliği farkındalığını artırmak için eğitsel materyallerin ve etkinlik temelli öğretim stratejilerinin kullanımı büyük bir öneme sahiptir. Erken yaşta kazanılan çevre bilinci, çocukların gelecekte sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları geliştirmelerine katkıda bulunacaktır. Eğitim programlarında iklim değişikliği konusuna daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, çevre bilinci, ilkokul eğitimi, sürdürülebilirlik, farkındalık

⁵⁵⁶ Öğretmen, MEB, kamil.gokgoz@hotmail.com

⁵⁵⁷ Öğretmen, MEB, orakcigdem34@gmail.com

⁵⁵⁸ Öğretmen, MEB, naz.06.ds@hotmail.com

MASAL KAHRAMANLARININ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIĞI OLUŞTURMADAKİ ROLÜ: İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR YAKLAŞIM

Çiğdem Orak⁵⁵⁹, Dilek Değirmenci Uzunal⁵⁶⁰, Kamil Gökgöz⁵⁶¹,

ÖZET

İklim değişikliği, günümüz dünyasında çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutlarıyla önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların erken yaşta çevresel farkındalık kazanması, sürdürülebilir bir gelecek için kritik bir adımdır. Ancak ilkököl çağındaki öğrenciler için soyut ve bilimsel kavramları anlamak zor olabilir. Bu noktada, çocukların dil gelişimine ve bilişsel yapılarına uygun anlatılar içeren masallar, öğrenmeyi destekleyen güçlü bir araç olarak kullanılabilir.

Bu çalışma, masal kahramanlarının ilkököl öğrencilerinin iklim değişikliği farkındalığını artırmada nasıl etkili olabileceğini incelemektedir. Masallar, çocukların hayal dünyasına hitap eden anlatılar sunduğundan, çevresel konuların eğlenceli ve anlaşılır bir şekilde aktarılmasına olanak tanımaktadır. Çevre dostu masal kahramanları aracılığıyla öğrencilere doğa sevgisi, çevreyi koruma bilinci ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları kazandırılması amaçlanmıştır. Çalışmada, öğrencilerle etkileşimli masal okuma etkinlikleri gerçekleştirilmiş ve bu etkinlikler sırasında öğrencilerin algıları, ilgileri ve farkındalık düzeyleri gözlemlenmiştir.

Elde edilen veriler, masal kahramanlarının çevre bilinci kazandırmada etkili olduğunu göstermektedir. Çocuklar, doğayı koruyan, geri dönüşümü teşvik eden veya su tasarrufu yapan masal kahramanlarıyla özdeşim kurarak iklim değişikliği ile ilgili kavramları daha kolay öğrenmektedir. Ayrıca, öğrendiklerini günlük hayatlarına yansıtma konusunda daha istekli oldukları gözlemlenmiştir. Masallarda işlenen doğa dostu mesajlar, çocukların duygusal bağ kurmasını sağlayarak, bilgilerin uzun vadede hatırlanmasına ve davranış değişikliklerine yol açmasına katkıda bulunmuştur.

Sonuç olarak, masallar ve masal kahramanları, ilkököl öğrencilerinde iklim değişikliği farkındalığı oluşturmak için etkili bir eğitim yöntemi olarak değerlendirilmektedir. Eğitim programlarında ve öğretim materyallerinde masalların daha fazla yer alması, çocukların çevre bilincinin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, masal kahramanları, çevre bilinci, ilkököl eğitimi, sürdürülebilirlik, ekolojik farkındalık

⁵⁵⁹ Öğretmen, MEB, orakcigdem34@gmail.com

⁵⁶⁰ Öğretmen, MEB, naz.06.ds@hotmail.com

⁵⁶¹ Öğretmen, MEB, kamil.gokgoz@hotmail.com

ÖRGÜTLERDE GÜVENİN PERFORMANSA ETKİSİ VE İŞ TATMİNİ

Narin Duru⁵⁶², Ahmet Abdullah Duru⁵⁶³,

ÖZET

Bu makale eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler ve yöneticiler arasındaki örgütsel güvenin iş verimliliğine etkisini ele almaktadır. Öğretmenlerin diğer öğretmenler, okul personelleri ve idareciler ile bireysel ve grup olarak güven duygusu örgütsel güveni ifade etmektedir. Öğretmenler güven ortamında çalıştıklarında okullarına olan bağlılıkları artarken stres düzeylerinde azalmalar, iş performanslarında artışlar gözle görülür seviyelere gelmektedir. Fakat örgütsel güven ortamının olmadığı okullarda iş tatmininin azaldığı, öğretmenler arasında ve idare arasında iletişimin azaldığı, okullarda verimin düştüğü gözlemlenmektedir. Örgütsel güvenin sağlandığı ve yüksek olduğu okullarda ise öğretmenler kendilerini güvende hisseder. Bu güven ortamı öğretmenlerin yaratıcılıklarını geliştirirken daha yenilikçi bir gözle olaylara bakmasını, okula ve işlerine bağlılığını arttırmaktadır. Bu güven ortamının sağlanması için idarecilerin öğretmenler ve personellerine karşı adil olması, kurdukları iletişimde şeffaf davranması gerekmektedir. Bir okulda yöneticilerin öğretmenler ve personelleri ile şeffaf iletişim kurması, geri dönütler alarak çalışanların profesyonel bir ortam sağlaması, güven ortamlarını sağlayan unsurlardandır. İdarecilerin yalnızca okullardaki akademik başarıların değil de, öz gelişim ve mesleki gelişimlerini desteklemesi iş verimliliğini arttırmaktadır. Örgütsel güvenin sağlanamadığı okullarda ise öğretmenler ve personeller tedirginlik yaşayıp okullarına ve idarecilerine karşı bağlılıkları zayıflamaktadır. Okullarda idarecilerin kararları sorgulandığı, verilen kararlara güvenilmediği, çalışanlar ve idare arasında iletişimin zayıf olduğu durumlarda öğretmenlerin ve personellerin okullarına karşı aidiyet hissi oluşmamaktadır. Sonuç olarak motivasyon, okullara bağlılık ve iş tatmini açısından örgütsel güven okullarda verimlilik için çok önemli bir kriterdir. Örgütsel güvenin sağlanması öğretmenlerin ve personellerin iş tatminlerinin artmasına, okullarına ve idarelerine karşı bağlılıklarını artmasını sağlamaktadır. Eğitim kurumlarında örgütsel güvenin sağlanması idareciler tarafından bilinçli ve sürekli bir çaba sarf edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütlerde Güven; İş Tatmini; Okullara bağlılık

⁵⁶² Zonguldak, narinsemizduru@gmail.com

⁵⁶³ Zonguldak, ahmetduru6868@gmail.com

MESLEK LİSELERİNDE GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK BİLİNÇ VE TUTUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Serdal Işıktas⁵⁶⁴, Hülya Şenol⁵⁶⁵, Refet Çağın⁵⁶⁶,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı KKTC meslek liselerindeki görev yapan meslek dersi veren öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bilinç ve tutum düzeylerini incelemektir. Araştırma nicel araştırma deseni ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini 318 öğretmen oluştururken %95 güven düzeyi ve % 5 hata payı ile 203 öğretmen ise araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada basit tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada katılımcılara kişisel bilgi formu, Uzun (2019) tarafından geliştirilen “İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinç Ölçeği” ve Akdoğan (2015) tarafından geliştirilen “İş Sağlığı ve Güvenliği Tutum Ölçeği” veri toplama aracı olarak uygulanmıştır. Araştırmada İSG Bilinç Ölçeğinin Cronbach Alfa Değeri 0,958, İSG Tutum Ölçeğinin ise 0,956 şeklinde hesaplanmıştır. Uygulanan KMO ve Barlett testleri her iki ölçeğinde açıklayıcı faktör analizine uygunluğu “mükemmel” olarak kabul edilmiş ve ki kare değeri ise anlamlı çıkmıştır. Yapılan normallik analizi sonuçlarına göre verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik analizler uygulanmıştır. Bağımsız iki grup ortalamasını karşılaştırmak için T-Test, bağımsız ikiden fazla grubun ortalamasını karşılaştırmak için Anova, iki ölçek arasındaki ilişkiyi saptamak için Pearson korelasyon testleri yapılmıştır. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlara göre; öğretmenlerin genel olarak İSG bilinç düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. İSG tutum düzeyinde ise öğretmenlerin tutumlarının en üst seviyede olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin cinsiyet ve mesleki kıdeme göre İSG bilinç ve tutum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, ancak eğitim durumu ve branş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Uygulanan Pearson Korelasyon analizi sonucunda öğretmenlerin İSG bilinç düzeyi ile tutumları arasında güçlü düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada meslek dersi veren öğretmenlere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından İSG eğitimleri düzenlenmesi, İSG mevzuatlarında yapılan değişikliklerin öğretmenlere aktarılması ve ileride bu konu ile yapılacak olan çalışmalara öğrencilerin, işçilerin ve işverenlerin de dahil edilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği, bilinç, tutum, meslek lisesi.

⁵⁶⁴ Doç. Dr., Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi, serdal.isiktas@kstu.edu.tr

⁵⁶⁵ Doç. Dr., Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi, hulya.senol@kstu.edu.tr

⁵⁶⁶ Öğretmen, KKTC, refetcagin@hotmail.com

KIRILAMAYAN ZİNCİR: ŞİDDET, YOKSULLUK VE EĞİTİM ARASINDAKİ SOSYAL EŞİTSİZLİK DÖNGÜSÜ

Savaş Varlık⁵⁶⁷,

ÖZET

Bu araştırma, şiddet, yoksulluk ve eğitim arasındaki karmaşık bağlantının daha iyi anlaşılmasına yönelik bilimsel bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın temel gerekçesi, bu üç unsur arasındaki dinamiklerin mevcut literatürde çoğunlukla birbirinden bağımsız olarak ele alınmış olmasıdır. Literatürde, yoksulluk, şiddet ve eğitime erişim eksikliği gibi konular üzerine yapılan çalışmalar genellikle tek bir perspektif veya değişken üzerinden odaklanmış, bu faktörlerin birbiriyle nasıl ilişkilendiği, bu ilişkinin toplumsal düzeyde ne gibi sonuçlar doğurduğu ve bu döngünün nasıl kırılabileceği konusunda kapsamlı bir yaklaşım sunulamamıştır. Bu bilgi eksikliği, özellikle sosyoekonomik olarak dezavantajlı bireylerin ve toplulukların bu döngüden nasıl etkilendiğini anlama ve bu döngüyü kırabilecek çözüm yolları geliştirme açısından önemli bir boşluk yaratmaktadır. Bu boşluğu doldurmak için bu çalışma, sosyal eşitsizliğin temel unsurları olan şiddet, yoksulluk ve eğitim arasındaki döngüsel bağlantıyı anlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmada, nitel durum deseni benimsenerek, sorunların bireyler üzerindeki etkileri derinlemesine incelenmiştir. Araştırmayı diğer araştırmalardan ayıran en temel özellik bu araştırmanın konuya ilişkin dünya geneli uzmanlarla görüşülerek oluşturulmuş olmasıdır. Avrupa, Asya, Kuzey Amerika ve Afrika'dan konu, alan uzmanları ile derinlemesine görüşülerek problemin aydınlatılması sağlanmıştır. Araştırma, eğitimin bireysel gelişimin yanı sıra yoksulluk, şiddet ve toplumsal eşitsizliklerin çözümünde kritik bir rol oynadığını göstermiştir. Bu süreçte psikolojik ve sosyal destek sistemlerinin önemi, eğitimdeki yapısal engelleri aşmak için gereklidir. İnsan hakları bilincinin artırılması, toplumsal eşitliğin sağlanmasında temel bir adım olarak görülürken, eğitim politikalarının psikolojik sağlık, ekonomik fırsatlar ve toplumsal değerleri de kapsamı gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda araştırmaya ve araştırmacılara yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Eşitsizlik, Şiddet, Yoksulluk, Eğitim, Gençler

⁵⁶⁷ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, savasvarlik@yahoo.com

BİR ÇEVRE PROJESİ, GELECEĞE ATILAN BİNLERCE TOHUM

Ayşenur Topal⁵⁶⁸,

ÖZET

Öğrencilerimiz ile birlikte okulumuzda "Go Green Breathe Clean" isimli bir Erasmus+ projesi yürütüyoruz. Bu projemiz, ana konu olarak çevre sorunları ile iklim değişikliğine odaklanıyor. Bu proje ile birlikte derslerimizi çevre sorunları ile ilişkilendirmeye başladık. Ben bir İngilizce Öğretmeni olarak öğrencilerimin doğa ve iklim ile ilgili sözcüklere aşina olmalarını sağlıyorum. Onların dünyanın geleceği hakkında düşüncelerini ve duyguları, olası çözüm önerileri hakkında konuşmalarını amaçlıyorum.

Öğrencilerim, çizimleri ve sloganları ile kâğıt sunumlar "paper slide"lar hazırlıyorlar. Bu aktivite esnasında öğrenciler gruplar halinde çalışıyorlar. Böylece başarıma duygusunu grup halinde tatmış oluyorlar ve özgüvenleri gelişiyor. Bu şekilde, birbirlerini farklı kabiliyetleri ile de desteklemiş oluyorlar. Biri çizimde iyi olup çizimleri yaparken bir diğeri İngilizce kelimeler ile arası iyi olduğundan slogan bulunmasına katkıda bulunabiliyor. Sonrasında bir diğeri de hazırladıkları bu "slide"ı sunabiliyor, örneğin. Bu yöntem teknoloji gerektirmediği için öğrenciler internetsiz, uygulama kullanmaksızın bir şeyler başarabiliyorlar. Eğer biraz teknoloji kullanmak istersek de kâğıtları değiştirirken ve onlar hakkında konuşurken bu "slide"ları videoya almalarına müsaade ediyorum.

Projemizde dikkat çekmek istediğimiz noktalar olduğunda çevre meseleleriyle ilgili bizzat kendi haberimizi kendimiz yapmak için ya da projeyle ilgili yeni bir olayı duyurmak için www.breakyourownnews.com 'u kullandık. Bu ücretsiz bir websitesi ve öğrenciler, kendilerini muhabir gibi hissedip eğlenerek çalışıyorlar. Teknolojiyi yararlı şekilde kullanmak adına iyi bir örnek oluşturuyor.

Özetlemek gerekirse, bütün bu tarz etkinlikler ile müfredatın ötesine geçip direkt olarak günlük hayatla ve dünyamızla bağlantılı şeyleri şeyler üzerine düşünmüş oluyoruz. Öğrencilerimizde gün be gün çevresel farkındalığın uyandığını görmek de pahalı biçilmez oluyor.

Anahtar Kelimeler: çevre , doğa , iklim , erasmus , ingilizce

⁵⁶⁸ Öğretmen, Habibler Anadolu Lisesi, İstanbul, aystopal@gmail.com

ÖZET

Günümüzde dijitalleşmenin etkisiyle gençler, düşüncelerini ifade etmek için klavye kullanmayı tercih etmektedir. Ancak yapılan bilimsel araştırmalar, elle yazı yazmanın beyin gelişimi, hafıza ve psikolojik sağlık üzerinde önemli etkileri olduğunu göstermektedir. Özellikle travmatik deneyimler veya olumsuz anılar üzerinde yazı yazmanın iyileştirici bir gücü olduğu kanıtlanmıştır. Bu bağlamda, el yazısı ile düşünceleri kâğıda dökmenin bireyin bilişsel gelişimini desteklediği, duygu ve düşüncelerini daha sağlıklı bir şekilde ifade etmesine yardımcı olduğu görülmektedir.

Dijital çağın getirdiği kolaylıklar, gençler arasında düşünme ve yazma becerilerinin gerilemesine sebep olabilmektedir. Özellikle kes-kopyala-yapıştır yöntemiyle oluşturulan metinler, bireylerin özgün fikirler üretme yeteneğini köreltebilmektedir. Öğrencilerin yazılarında yüzeysellik ve özgünlük eksikliği gözlemlenmekte, kelime dağarcıklarının daraldığı ve ifade becerilerinin zayıfladığı görülmektedir. Bu proje ile öğrencilerin kalem ve kâğıt kullanarak yazı yazma alışkanlığı kazanmaları, düşüncelerini daha yapılandırılmış ve özgün bir şekilde ifade etmeleri amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında öğrenciler, düzenli olarak belirlenen konular çerçevesinde yazma çalışmaları yapacaklardır. Yaratıcı yazma teknikleri kullanılarak gençlerin kendilerini rahatça ifade etmeleri teşvik edilecektir. Günlük tutma, hikâye yazma, deneme ve kompozisyon çalışmaları ile öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmeleri sağlanacaktır. Ayrıca, yazı yazmanın psikolojik etkileri üzerine bilgilendirici etkinlikler düzenlenecek ve öğrencilere yazmanın bir ifade aracı olduğu konusunda farkındalık kazandırılacaktır.

Bu proje, öğrencilerin sadece akademik başarılarını değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimlerini de desteklemeyi hedeflemektedir. Yazma alışkanlığı kazanan bireylerin daha analitik düşünebildiği, duygu ve düşüncelerini daha etkili bir şekilde ifade edebildiği ve yaratıcılıklarının geliştiği bilinmektedir. Türkçenin gücünü kullanarak kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmek, dilin zenginliğini korumak ve gelecek nesillere aktarmak açısından da büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, “Türkçenin Gücü Adına” projesi, öğrencilerin düşünme ve yazma becerilerini geliştirmeyi, özgün fikirler üretmelerini desteklemeyi ve yazının gücünü fark etmelerini sağlamayı amaçlayan kapsamlı bir projedir.

Anahtar Kelimeler: yazma becerisi, yaratıcılık, özgün düşünme

⁵⁶⁹ Öğretmen, Ordu, poyraz8412@gmail.com

TÜRKİYE’DE ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

Hasan Yücel Ertem⁵⁷⁰, Selçuk Turan⁵⁷¹, Sinem Saniye Karataş⁵⁷²,

ÖZET

Öğretmen liderliği, okul reformlarının ve etkili okulların geliştirilmesinin kritik bir bileşeni olarak son yıllarda önemi giderek artan bir konudur. Öğretmen liderliği, öğretmenlerin geleneksel rollerinin ötesindeki iş ve eylemlerini açıklamak için kullanılan bir kavramdır. Bu bağlamda, öğretmenin sadece öğretim yapmakla kalmayıp aynı zamanda öğretim pratiklerini, okul iklimini ve öğrenci çıktılarını iyileştirmeye katkıda bulunan liderlik rollerini üstlenmesiyle ilgilidir. Öğretmen liderler, okul politikalarını, mesleki gelişimi ve öğretim uygulamalarını etkilemek için meslektaşları ve diğer paydaşlarla işbirliği yapan değişim ajanları olarak düşünülebilir. Öğretmen aynı zamanda liderler meslektaşlarının mesleki gelişimine rehberlik etmede ve öğretim yöntemlerini geliştirme ya da iyileştirme çabalarını desteklemede ve öğrenci ihtiyaçlarını ve okuldaki problemleri ele alan girişimlere öncülük etmede etkin rol oynarlar. Bunun yanında öğretmen liderliği, karşılıklı sorumluluk ve sürekli öğrenme kültürü yaratma becerisine de dayanır. Öğretmen liderler zaman zaman meslektaşlarıyla öğrenci çıktılarını tartışmak, öğretim stratejileri üzerinde düşünmek ve sınıftaki zorluklara kolektif olarak çözümler üretmek için bir araya geldikleri mesleki öğrenme toplulukları için katalizör rolünü oynarlar. Öğretmen liderliğinin bir diğer önemli yönü de okul düzeyindeki karar alma süreçleri üzerindeki etkisidir. Bu bağlamda bu araştırma öğretmen liderliği konusunu çeşitli değişkenler açısından ele almaktadır. Araştırma, Türkiye’de öğretmen liderliği konusunda yapılan lisansüstü tezleri belirlenen ölçütlere dayalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. YÖK Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından arşivlenen ve konu içeriği öğretmen liderliği olan lisansüstü tezler incelemeye dahil edilmiştir. Bu kapsamda toplam 88 lisansüstü tez incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre öğretmen liderliği konusunda en çok sırasıyla 2022 ve 2024 yıllarında çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalardan 11 tanesi doktora, 77 tanesi de yüksek lisans düzeyindedir. Araştırma bulguları yapılan bu çalışmalarda en çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen liderliği, okul gelişimi, etkili okullar, doküman analizi

⁵⁷⁰ Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ertem@beun.edu.tr

⁵⁷¹ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, selcuk.turan@beun.edu.tr

⁵⁷², Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, sinemsaniye@outlook.com

OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖZÜNDEN EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMININ KURUMLARA MALİYETİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Kazım Ergün⁵⁷³, Hasan Yücel Ertem⁵⁷⁴,

ÖZET

Bu teknolojinin, teknolojinin gelişmesinin ve eğitimin entegre edilmesinden, eğitimin içten içe ne kadar önemli paya sahip olduğu ve eğitim teknolojilerini kullanan kurumlarına maliyeti üzerinde durulmaktadır. Teknoloji insanın önemli bir yeri tutmaktadır. Bu teknolojiler arasında bilgisayar alt yapısını kayıt etmek teknolojiler dünya için çok önemseyeceğini (Şahin, 2019). Günümüz dünyasında teknoloji eğitimle iç geçmiş bir yapı kazanmaktadır. Teknolojik gelişmelerin en önemli noktalarından biri olan teknolojik eğitimde kullanıma başlanması olmuştur. Bu noktada eğitime entegre edilen teknoloji bilişim teknoloji alanında eğitimde önemli bir yer tutmaktadır. Eğitimde sunulan kalitenin olanakları ve dünya piyasalarının ihtiyaç duyduğu iş gücü yaratabilmesi için eğitime entegre edilen bilişim teknolojilerinden faydalanılması çok önemli bir üreme haline gelmiştir (Şahin, 2019). Bilişim teknolojilerinin eğitimin yer aldığı yerin ve artışının büyük varlığındaki faktörlerinden biri de öğrenmeyi daha kolay ve kalıcı hale getirmesi olarak görülmektedir (Topçu ve Ersoy 2020).

Bu bulunabilen, nitel araştırma desenlerinden olan fenomenolojik araştırma deseninden faydalanılmıştır. Olgubilim yaşanacak deneyimlere odaklanan ve bu yönde toplumsal olguların yorumlanmasına yönelik çalışmaları kapsayan araştırma desendir. Sosyoloji, sağlık bilimleri, psikoloji ve eğitim gibi disiplinlerde çoğu zaman kullanılan nitel araştırma desenlerinden bir tanesidir (Çarpar, 2020). Olgubilim, araştırılmakta olan olgunun gösterdiği ilgili kişilerin deneyimlerinin ilerlemesini sağlamaya çalışmaktadır. Bu kişilerin yaşadıkları ayrıntılarıyla incelenmektedir. Araştırılan yalnızca tarihsel deneyimler değil, bu deneyimlerin üzerinde durulan olgu ile ilişkinin de tespit edilmesi gerekmektedir. Bireyin olguyu yorumlarken geçmiş ile deneyimleri içinde yaşadığı halkın bireylerinin bireysel olarak belirlendiği belirtilmektedir (Kocabıyık, O. 2015).

Okul müdürlerinin eğitimde teknolojik yatırım kurumlarına ilişkin masraflarına ilişkin deneyimlerinin incelendiği bu nitel yetenekler elde edilen sonuç araştırma sorularına göre sıralanmıştır. Buna göre araştırma şu şekildedir:

Okulunuzda kullandığınız teknolojiler nelerdir?

Eğitimde teknolojinin önemli olup olmadığını düşünüyor musunuz? Neden?

Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik sorunlar nelerdir? Neden?

Okullarda teknoloji tasarrufu maliyet oluşturmayı düşünüyor musunuz? Neden?

Okulunuzda teknoloji kullanımı yönünde maliyetler hangi verimliliği karşılıyor musunuz? Neden?

Kurumunuzdaki teknoloji kullanımıyla ilgili giderleri karşılamada zorluk çekiyor musunuz? Neden?

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Eğitim, Maliyet, Okul Müdürü

⁵⁷³ Zonguldak, kazimergun35@gmail.com

⁵⁷⁴ Doç. Dr., Zonguldak, ertem@beun.edu.tr

DİNLE ,OYNA, DEPREME HAZIR OL!

Filiz Boyraz⁵⁷⁵,

ÖZET

Projenin temel amacı; deprem bölgelerinde yaşayanlar başta olmak üzere, öğrencileri deprem öncesi, esnası ve sonrası hakkında bilinçlendirecek etkinlikler tasarlamak ve bu süreci oyun, masal ve müziklere entegre ederek okul tabanlı öğrenme yoluyla öğrencilerin farkındalık sahibi olmalarına katkı sunmaktır. Okulumuzda uyguladığım projede 3-11 yaş arası okul öncesi ve ilköğretim öğrencilerine yönelik çalışmalar planlanmıştır. Ayrıca projenin ilk etabı olan” Dinle, Oyna, Depreme Hazır Ol!” etkinlikleri uygulamalı olarak yürütüldü. Projede dezavantajlı öğrencilere önem verildi. Böylelikle eğitimde fırsat eşitliği ilkesi gerçekleştirildi. AFAD ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle uygulamalı eğitimler düzenlendi. Projenin daha geniş bir skalada ve çeşitli paydaşlara ulaşmasını sağlamak çeşitli sosyal medyada projeye ilgili haberler yayınlanarak hedeflenen farkındalık oluşturuldu. Öğrencilere verilen eğitimler doğrultusunda öğrencilere masallar ve oyunlarla okul tabanlı afet etkinlikleri yaptırıldı.

Beyin fırtınası, küçük gruplar, proje ve problem tabanlı düşünme tekniklerinden faydalanıldı, masallaştırarak öğrenme ve oyunlarla etkin katılım, basit ritmik yapıdaki ezgileri hareketlere çevirme ve çeşitli tatbikatlarla yaparak yaşayarak öğrenme yöntemleri kullanıldı. Öğrencilerin deprem öncesi tehlike avı oyunu, deprem esnası ve sonrası için puzzle , zeka küpleri, hikaye küpleri, masal kartları, evimi kuruyorum gibi kutu oyunları, bilmece kartları, renk kartları, müzik ezgileri gibi etkinlikler, tatbikatlar, deprem çantası hazırlama oyunu oynayarak depreme karşı alınacak önlemleri proje ve oyun tabanlı bir şekilde öğrendiler. Öğrencilere deprem esnasında nefes egzersizleri teknikleri ile ilgili uygulamalı eğitim düzenlendi. Kendi yaşadıkları deprem bölgelerinden kesitleri görsellerle sergi haline getirme etkinlikleri yapıldı. Böylelikle deprem gerçeğine karşı daha bilinçli hale gelerek deprem öncesinde, esnasında ve sonrasında neler yapılması gerektiği konusunda bilgi farkındalık seviyeleri geliştirildi. Projenin başlangıcından itibaren çeşitli masallar, oyunlar ve müzikler kullanılarak öğrencilerin eğlenerek öğrenmeleri sağlandı. Deprem oluşumuna yönelik gerçekleştirilen eğitimde öğrencilerin depreme karşı alınması gereken önlemlerle ilgili yapılan her türlü çalışmada ise temel hayat yeterlikleri geliştirildi. Deprem konusundaki farkındalık okul tabanlı öğrenme yöntemine ait masal, oyun ve müzik gibi uygulamalar ile öğrencilere sunulmuştur. Ayrıca konut sigortası, binaların yapılırken dikkat edilmesi gereken özellikler gibi konularda bilinçlenme yapılarak öğrencilerin yurttaşlık yeterliklerine katkı sağlanmış oldu. Öğretmen, öğrenci ve veli olmak üzere tüm paydaşların deprem bilinci üzerine ön test ve son test uygulandı. Ön-son test sonuçlarının karşılaştırmalı analizleri yapıldı.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Oyun, Masal, Müzik

⁵⁷⁵ Öğretmen, Fevzi Efendi İlkokulu, Erzincan, ataaybuke41@gmail.com

İLKOKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN SAĞLIKLI BESLENMESİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLERİN DÜZENLENMESİ

Rafet Döner⁵⁷⁶, Hürriyet Değerli Ermiş⁵⁷⁷, Özcan Turan⁵⁷⁸, İlayda Özcan⁵⁷⁹, Nihal Kurul⁵⁸⁰,
Beyza Cemile Özsoy⁵⁸¹,

ÖZET

İlkokul çağındaki çocukların sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinmesi, büyüme ve gelişim süreçlerinde büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı beslenme, çocukların fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişimini destekleyen temel unsurlardan biridir. Ancak, günümüzde fast-food tüketiminin artması, işlenmiş gıdalara yönelim ve dengesiz beslenme alışkanlıkları, çocukların sağlığını tehdit eden başlıca faktörler arasında yer almaktadır. Bu nedenle, erken yaşlarda sağlıklı beslenme bilincinin kazandırılması, ilerleyen yaşlarda daha sağlıklı bireyler yetiştirilmesi açısından kritik bir role sahiptir. Bu çalışmada, ilkokul çağındaki çocuklara yönelik sağlıklı beslenme etkinliklerinin düzenlenmesi ve bu etkinliklerin çocukların beslenme alışkanlıklarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, ilkokul öğrencileriyle çeşitli interaktif ve eğitici etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlikler arasında sağlıklı besinleri tanıma atölyeleri, besin gruplarıyla ilgili oyunlar, sağlıklı tabak modelleme çalışmaları, mutfak uygulamaları, poster ve hikâye hazırlama çalışmaları, beslenme günlüğü tutma ve besin okuryazarlığı eğitimi gibi aktiviteler bulunmaktadır. Etkinlikler sırasında çocuklara dengeli beslenmenin önemi anlatılmış, farklı besin grupları hakkında bilgi verilmiş ve sağlıklı seçimler yapmaları teşvik edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin ebeveynlerine yönelik bilgilendirici seminerler ve rehber dokümanlar hazırlanarak ailelerin de bu süreçte dahil edilmesi sağlanmıştır. Gerçekleştirilen etkinlikler sonucunda, çocukların sağlıklı besinleri daha iyi tanıdığı, şekerli ve işlenmiş gıdalara olan ilgilerinin azaldığı ve sebze-meyve tüketiminde olumlu yönde bir değişim gözlemlendiği belirlenmiştir. Ayrıca, eğlenceli ve katılımcı yöntemler sayesinde çocukların öğrenme sürecine daha aktif katıldıkları görülmüştür. Bu doğrultuda, ilkokullarda sağlıklı beslenme etkinliklerinin yaygınlaştırılması, beslenme bilincinin küçük yaşlarda oluşturulması ve okul-aile iş birliği ile desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı beslenme, ilkokul öğrencileri, beslenme eğitimi, besin okuryazarlığı, sağlıklı yaşam

⁵⁷⁶ Öğretmen, MEB, rafet_doner22@hotmail.com

⁵⁷⁷ Öğretmen, MEB, hurriyetdegerli@gmail.com

⁵⁷⁸ Öğretmen, MEB, ozcanturan2000@gmail.com

⁵⁷⁹ Öğretmen, Özgün Yetenekler Anaokulu, ilaydaoozcan@gmail.com

⁵⁸⁰ Öğretmen, Özgün Yetenekler Anaokulu, nihalertensin34@gmail.com

⁵⁸¹ Öğretmen, Özgün Yetenekler Anaokulu, beyza.ozsoy.99@hotmail.com

HIZLI OKUMA ETKİNLİKLERİNİN ORTAOKUL ÇOCUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Murat Aydeniz⁵⁸², Büşra Aydeniz⁵⁸³,

ÖZET

Okuma becerisi, bireylerin akademik başarılarını ve bilişsel gelişimlerini doğrudan etkileyen temel yetkinliklerden biridir. Ortaokul çağındaki çocukların okuma hızını ve anlama becerilerini geliştirmek, onların akademik başarılarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda eleştirel düşünme ve bilgiye ulaşma süreçlerini de güçlendirir. Günümüzde öğrencilerin okuma alışkanlıklarının azaldığı ve dikkat sürelerinin kısaldığı göz önüne alındığında, hızlı okuma tekniklerinin eğitime entegre edilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerine yönelik hızlı okuma etkinliklerinin uygulanması ve bu etkinliklerin öğrencilerin okuma hızına, anlama düzeyine ve akademik başarılarına olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine yönelik belirlenen hızlı okuma teknikleri uygulanmıştır. Etkinlikler arasında göz kaslarını geliştiren egzersizler, kelime tanıma ve algılama çalışmaları, metin içi tarama teknikleri, zaman kontrollü okuma alıştırmaları ve anlama testleri gibi uygulamalar bulunmaktadır. Program boyunca öğrencilere düzenli olarak okuma hızlarını artırmaya yönelik bireysel ve grup çalışmaları yaptırılmış, okuduklarını anlamalarını geliştirmek amacıyla anlama soruları ve metin analizleri uygulanmıştır. Uygulamalar sonucunda, öğrencilerin okuma hızlarında belirgin bir artış gözlenmiş, özellikle uzun ve karmaşık metinleri daha kısa sürede okuyup anlama düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir. Ayrıca, hızlı okuma etkinliklerinin öğrencilerin dikkat sürelerini artırdığı ve derslerde daha aktif olmalarını sağladığı görülmüştür. Akademik başarı açısından değerlendirildiğinde, özellikle sözel derslerde daha hızlı okuma ve anlama becerisi kazanan öğrencilerin performanslarında olumlu bir değişim olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, ortaokullarda hızlı okuma tekniklerinin ders programlarına entegre edilmesi ve öğrencilerin bu beceriyi erken yaşta kazanmalarının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hızlı okuma, ortaokul öğrencileri, okuma becerileri, akademik başarı, anlama düzeyi

⁵⁸² Öğretmen, EYUDER, muradaydeniz@gmail.com

⁵⁸³ Öğretmen, EYUDER, busraalcicek@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YAŞAM BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASI: BİR EĞİTİM PROGRAMININ İLK BULGULARI

Mualla Çelik⁵⁸⁴,

ÖZET

Bu çalışma, okul öncesi dönemde çocuklara yaşam becerileri kazandırmaya yönelik yürütülen bir araştırma projesinin ilk bulgularını sunmaktadır. Yaşam becerileri, çocukların günlük yaşamlarını bağımsız ve sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için kritik öneme sahiptir. Hijyen alışkanlıkları, sosyal etkileşim, duygusal farkındalık ve temel bireysel bakım becerileri, çocukların gelişiminde belirleyici faktörler arasında yer almaktadır. Bu araştırma, 5-6 yaş grubundaki çocuklara yönelik olarak hazırlanan bir eğitim programının, söz konusu beceriler üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada, karma yöntem araştırma deseni kullanılmıştır. Nicel veri toplama araçları arasında ön test ve son test uygulamaları yer alırken, nitel veri toplama araçları olarak gözlem formları ve ebeveynlerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında 30 çocuktan oluşan bir grup ile bir eğitim programı uygulanmıştır. Program, dört temel başlık altında şekillendirilmiştir: temel hijyen alışkanlıkları, sosyal beceri gelişimi, duygusal farkındalık ve bireysel bakım ile bağımsızlık. Çocukların gelişimi, eğitim sürecinin her aşamasında gözlemlenmiş ve kaydedilmiştir. Ayrıca, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine dair görüşleri de değerlendirmeye dahil edilmiştir. Eğitim programı, çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olarak oyun temelli etkinlikler ve uygulamalı öğrenme yöntemleri ile desteklenmiştir.

İlk bulgular, çocukların sosyal etkileşim becerilerinde belirgin bir artış gözlemlendiğini, empati kurma yeteneklerinin geliştiğini ve akranlarıyla daha etkili iletişim kurduklarını ortaya koymaktadır. Bireysel bakım konusunda ise çocukların daha bağımsız hale geldikleri, temel kişisel bakım becerilerini kazandıkları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, duygusal farkındalık düzeylerinde artış olduğu ve çocukların kendi duygularını daha iyi ifade edebildikleri görülmüştür. Elde edilen veriler, ebeveynlerden alınan geri bildirimlerle de desteklenmiş ve çocukların ev ortamındaki bağımsız davranışlarının da gelişim gösterdiği anlaşılmıştır.

Bu araştırma, okul öncesi dönemde yaşam becerilerinin kazandırılmasının çocukların sosyal, duygusal ve kişisel gelişimleri açısından önemli katkılar sunduğunu göstermektedir. Özellikle erken yaşta kazanılan bu becerilerin, çocukların ilerleyen eğitim hayatlarında daha başarılı bireyler olmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Yaşam becerileri eğitiminin okul öncesi programlarında daha fazla yer almasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Araştırma süreci halen devam etmekte olup, daha kapsamlı analizler ilerleyen aşamalarda sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam becerileri, Okul öncesi eğitim, Çocuk gelişimi, Sosyal ve duygusal beceriler

⁵⁸⁴ Öğretmen, Fatsa, mualla93@gmail.com

TÜRKİYE’DE ANAOKULU VE KREŞLERDE FİZİKSEL GÜVENLİK STANDARTLARININ İNCELENMESİ: POLİTİKA BELGELERİ VE UYGULAMALAR ÜZERİNE BİR ANALİZ

Mahmut Orhan Durum⁵⁸⁵,

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel güvenlik standartlarını kapsamlı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Anaokulu ve kreşlerde uygulanan güvenlik önlemleri, mevcut mevzuat, yönetmelikler, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde ele alınarak değerlendirilecektir. Çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenen yönetmelikler, afet ve acil durumlara yönelik güvenlik önlemleri, hijyen standartları, yangın ve deprem yönetmelikleri ile özel okul ve devlet okulları arasındaki uygulama farklılıkları analiz edilecektir. Ayrıca, eğitim kurumlarının fiziksel yapı, bina güvenliği, oyun alanları, sınıf içi düzenlemeler ve açık alan düzenlemeleri açısından değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle deprem riskine karşı alınan önlemler, yangın tahliye planlarının etkinliği ve ilk yardım gereklilikleri gibi konulara odaklanılacaktır.

Araştırmanın yöntemi doküman incelemesine dayalı olup, ilgili politika belgeleri, akademik araştırmalar, yönetmelikler ve resmi raporlar üzerinden içerik analizi yapılacaktır. Çalışma kapsamında, Türkiye’deki mevcut güvenlik standartları ile uluslararası güvenlik politikaları karşılaştırılarak eksiklikler, iyileştirilmesi gereken alanlar ve öneriler belirlenmeye çalışılacaktır. Ayrıca, uygulamada karşılaşılan temel sorunlar, denetim mekanizmalarının etkinliği, eğitim kurumlarında güvenlik prosedürlerinin nasıl uygulandığı gibi hususlar detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Bu doğrultuda, okul öncesi eğitim kurumlarının bina güvenliği, hijyen koşulları, personelin güvenlik eğitim düzeyi ve çocukların korunmasına yönelik mekanizmalar açısından yeterliliği değerlendirilecektir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel güvenliğini artırmaya yönelik çözüm önerileri sunulacaktır. Mevcut yasal düzenlemelerin ne ölçüde uygulandığı, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bu konudaki farkındalığı ve alınması gereken ek önlemler tartışılacaktır. Daha güvenli bir eğitim ortamı oluşturulması için politika yapıcılar, eğitim yöneticileri ve karar alıcılar için rehber niteliğinde çıkarımlar yapılacaktır. Bu çalışma, erken çocukluk eğitiminin güvenliği konusunda mevcut durumu belgelemeyi ve gelecekte atılabilecek adımlara ışık tutmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Anaokulu Güvenliği, Fiziksel Güvenlik Önlemleri,

⁵⁸⁵ Öğretmen, Köyceğiz Anaokulu, orhandurum@gmail.com

YEŞİL GELECEK: OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLER İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM EĞİTİMİ

Lale Yavuztekin⁵⁸⁶,

ÖZET

Günümüz dünyasında hızla artan çevresel sorunlar, erken yaşlardan itibaren bireylerde çevre bilincinin geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda çevre eğitimi, yalnızca teorik bilgi aktarmaktan öte, bireylerin doğaya duyarlı davranışlar sergilemelerini teşvik eden uygulamalar içermelidir (UNESCO, 2017). Okul öncesi dönem, bireylerin temel değer ve alışkanlıklarının şekillendiği kritik bir dönemdir. Bu bağlamda, sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarının kazandırılması, erken çocukluk eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır. Literatürde yapılan araştırmalar, bu dönemde verilen çevre eğitiminin çocukların ilerleyen yaşlarda daha bilinçli ve sorumlu bireyler olmalarını sağladığını ortaya koymaktadır.

Çocukların çevre bilincini geliştirmeye yönelik eğitim programları, genellikle doğrudan deneyime dayalı öğrenme yöntemleri ile desteklenmektedir. Bu süreçte, geri dönüşüm, ileri dönüşüm, kompost yapımı ve enerji tasarrufu gibi konuların uygulamalı etkinliklerle işlenmesi, çocukların doğayla bağ kurmasını ve sürdürülebilir yaşam ilkelerini içselleştirmesini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, okul öncesi eğitimde çevre dostu yaklaşımların benimsenmesi, çocukların problem çözme becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirme açısından da önemli katkılar sunmaktadır.

Küresel çevre sorunlarının artması, bireylerde erken yaşlardan itibaren çevre bilincinin oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Okul öncesi dönem, bireylerin temel değer ve alışkanlıklarını kazandıkları kritik bir evredir. Ancak, bu yaş grubuna yönelik sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını destekleyen eğitim programlarının yetersiz olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, çevre bilinci kazandırmaya yönelik erken yaşta eğitim modellerinin etkinliği üzerine yapılan çalışmaların artırılması gerekmektedir.

Bu araştırma, okul öncesi öğrencilerine sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları kazandırmak, çevre bilincini geliştirmek ve doğaya duyarlı bireyler yetiştirmek amacıyla tasarlanan Yeşil Gelecek projesinin etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında geri dönüşüm, ileri dönüşüm, kompost yapımı, yenilenebilir enerji ve su ile karbon ayak izi farkındalığını artırmaya yönelik etkinlikler uygulanarak öğrencilerin çevreye duyarlı tutumlarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Araştırma, nitel bir desenle yapılandırılmış olup, durum çalışması modeli benimsenmiştir. Veri toplama sürecinde gözlem, etkileşimli etkinlikler ve anketlerden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini okul öncesi kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem, projeye dahil olan okullardaki okul öncesi öğrencileri ve öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğrencilerin sürdürülebilirlik ve çevre bilincine yönelik farkındalık düzeyleri proje öncesi ön test ile analiz edilmiş olup proje sonunda son test ile bulgular değerlendirilecektir.

⁵⁸⁶ Öğretmen, ASELSAN İlkokulu, yavuztekin_lale@hotmail.com

Araştırma süreci devam etmekte olup, proje kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilerin çevre bilinci üzerindeki etkileri kongrede sunulacaktır. Ancak, literatürdeki benzer çalışmalar ve projenin amaçları doğrultusunda bazı olumlu etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir. Projenin, öğrencilerin geri dönüşüm, enerji tasarrufu ve doğayı koruma konularında farkındalıklarını artırması, sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını günlük hayatlarına entegre etmelerine katkı sağlaması öngörülmektedir. Ayrıca, çocukların geri dönüştürülebilir malzemeleri yaratıcı bir şekilde kullanarak öğrenme sürecine aktif katılım göstermeleri, problem çözme becerilerinin gelişmesine ve çevre dostu uygulamaların okul ortamında daha yaygın hale gelmesine katkıda bulunabilir. Bu bulguların, okul öncesi eğitimde çevre bilincinin kazandırılmasına yönelik programların önemini ortaya koyması ve çevre eğitimi konusunda yeni uygulamaların geliştirilmesine ışık tutması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, çevre bilinci, okul öncesi eğitim, eTwinning, yeşil gelecek(Green Future)

OKUL YÖNETİCİLERİNİN KAMU LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARININ ÖĞRETMENLİK YETERLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Kazım Ergün⁵⁸⁷, Hasan Yücel Ertem⁵⁸⁸, Recep Sağır⁵⁸⁹,

ÖZET

Bu çalışma ile okullarda görev alan müdürlerin öğretmenlik yeterlik seviyelerinin yöneticilik kabiliyetlerine etkisi incelenmeye çalışılmaktadır. Çıkan kriz durumlarının sebeplerini, okul müdürlerinin oluşan kriz durumlarına karşı tepkilerini, kriz sonrası gerçekleşen olumlu ya da olumsuz sonuçları incelenmesine çalışılmıştır. Eğitim yöneticilerinin niteliklerinde değişime ihtiyaç duyulmasındaki yegane sebep günümüzde değişen ve gelişen öğrenci ve öğretmen yeterlikleri olmakla birlikte kurumsal ihtiyaçlarında farklılaşmasıdır. Kamu kuruluşlarında görev almakta olan yöneticilerin yönetimdeki becerilerinin yanında liderlik kabiliyetleri de yenileşme içerisine girmiştir. Toplumun yenileşme, kalkınma ve modernleşme açılarından bakıldığında yöneticilerin kamu liderliği yeteneklerinin incelenmesi gerekmektedir. Etkin bir liderlik anlayışı kariyer gelişiminde ve kurumların performanslarının artırılmasında etkin bir rol oynar. Genel itibarıyla liderlik anlayışı kurumsal ve bireysel alanlara odaklanmış durumdadır. Kamu liderliği geniş kapsamlılığı nedeniyle kurumsal sınırları etkilemektedir (Tösten vd. 2018:356).

Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin kamu liderliği davranışlarının öğretmen yeterlik düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlayan bu araştırma betimsel tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar. Araştırmaya konu olan olay, durum, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2018:109). Verilerin analizinde frekans, aritmetik ortalama, bağımsız örneklem T testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Buna göre SPSS programı kullanılarak cinsiyet değişkeni bağımsız örneklem T testi, diğer değişkenler için ise ANOVA testi uygulanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Zonguldak ili Ereğli ilçesinde görev yapan öğretmenlerden (N=22) oluşturmaktadır. Katılımcılar amaca uygun örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden 14'ü (%63,6) kadın, 8'i (%36,4) ise erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Kamu liderliği ve öğretmen yeterliliklerinin incelendiği bu nitel çalışmada problem cümlesi "Öğretmen algılarına göre kamu liderliği düzeyleri ile öğretmen yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" Alt problemler ise; Öğretmenlerin öğretmen yeterlikleri ile kamu liderliğine ilişkin tutumları ne düzeydedir? Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretmen yeterlikleri ile kamu liderliği tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Öğretmenlerin yaş, eğitim düzeyi ve mesleki deneyimlerine göre öğretmen yeterlikleri ile kamu liderliği düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Anahtar Kelimeler: Lider, Öğretmen Yeterlikleri, Etkili Okul Yönetimi

⁵⁸⁷ Zonguldak, kazimergun35@gmail.com

⁵⁸⁸ Doç. Dr., Zonguldak, ertem@beun.edu.tr

⁵⁸⁹ Zonguldak, recep_hocam@hotmail.com

ÖZEL EĞİTİMDE KULLANILAN ORFF ÇALGILARININ İNCELENMESİ

Hülya Aykutlu Adalı⁵⁹⁰,

ÖZET

Sanat alanında konusunu öğrenme olan Orff Schulwerk; Bütün duyuları ele alan, deneme ve çlama yoluyla yaratıcılık geliştiren, dinleyiciler ve icracı olarak müzikten keyif almayı, çalmalar ve beden perküsyonu yoluyla hızlandırmayı ve koordineu geliştiren, farklı kültürlerin danslarını, çalmalarını ve sözlü-sözsüz yapıtlarını kullanarak kültürlerarasılaşmayı sağlayan bütüncül bir terapidir. Bir yaş, yetenek veya gelişim gücüne bağlı olmaksızın aktif ve yaratıcı bir müzik eğitiminin mümkün olabileceğini ortaya koyar. Bireyin ihtiyaç ve beklentilerine odaklanamadıklarına bakıyorlar. Orff Schulwerk yaklaşımının odağını oluşturan elementer müzik; hareket, dans ve konuşmanın birlikteliğinden doğar. Elementer müzik; Herhangi bir önkoşul olmadan, dinleyiciler veya bölümler olarak dahil edilebildiği, sahip olduğu yaratıcı seçenekleri kendi kendine doğal bir yolla keşfedebilen, herkesin öğrenip uygulayabileceği bir müziktir. Tüm disiplinlerden eğitimcilerin mesleki yaşantılarını aksatan bir temel olmayan müzik ve hareket eğitimi; ritmi, beden perküsyonu, yaratıcı dans ve hareketi bünyesinde barındırır. Gözlem, taklit, deneyim, yaratma-sunum olmak üzere dört aşamadan oluşan eğitim süreci bireysel süreç içi özellikler önemlidir. Oyunun kapsamı ve Orff Schulwerk yaklaşımı ile planlanan bir müzik etkinliği ile çıkışı, müzik oluşturan temel unsurlar (ses-ritim-tempo) ile ritme uygun hareket etmeyi, kendi seslerini ile oynatma ve şarkı söylemeyi, çalmaların tınlarını ve çalgı eşliğini, duygusal ifade yeteneği, doğaçlama yapma, hızdan yola çıkma oyun üretmeyi ve bunu dansayı deneyimlemeyi güçlendirmeler. Bunların engellendiği, yetersizlik türleri ve gelişimlerin uygulandığı eğitim ortamlarında tanışma ve öğrenme oyunları ile birlikte ve mekana uyum sağlamaları; süreç ritmi boyunca, müzik ve danstaki unsurlara odaklanmaları; süreç sonunda ise deneyimlerini, beden perküsyonunu, hareket, dans ve geliştirme kullanarak yaratıcı bir bakış açısıyla ürüne dönüştürmeleri amaçlanan özgürlükten veya ayrıntılara ihtiyaç duyarlar. Bu sayede eğitim ortamlarında yararlanılan orff çalışma türleri, eğitim ortamlarında kullanma oranları ve kullanma koşulları gibi değişkenlerle 20 öğretmen adayının kayıtlı olduğu. Nitel araştırma yöntemi ile yarı zamanlı görüşme formülü ile veriler toplanmış,içerik analizi ile incelenmiş; Sonuçlar, resimlerle ve çalgıların sürekliliği ile görsel açıdan zengin biçimlerle karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Bu nedenle poster sunumunda uygun görülenler vardır. Sonuçlarının alanyazına, alandaki uzman eğitimcilere ve okulda ilgi gören kişilere fayda sağlayacak.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, orff yaklaşımı, ritim aleti, çalgı

⁵⁹⁰ Öğretmen, Edirne, hulyaaykutlu@gmail.com

K.K.T.C ORTAÖĞRETİM OKULLARINDAKİ ÖRGÜTSEL İŞLEV BOZUKLUKLARI, BU BOZUKLUKLARIN ÖRGÜTSEL EYLEMSİZLİK KAVRAMI İLE OLAN İLİŞKİSİ İLE SİNERJİ YÖNETİMİNİN ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Musa Karabudaklı⁵⁹¹,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ortaöğretim kademesindeki okullarda örgütsel işlev bozukluklarının örgütsel eylemsizlik ile ilişkisini ve sinerji yönetiminin örgütsel işleyişteki rolünü açıklamaktır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca, örgütsel eylemsizlik, örgütsel işlevsel bozukluklar ve sinerji yönetimi, bazı kişisel değişkenler (cinsiyet, eğitim durumu, kıdem yılı, okulda çalışma süresi, okulda çalışan öğretmen sayısı ve yaş) açısından da değerlendirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, Ortaöğretimdeki kamu okulları oluşturmaktadır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Örgütsel Eylemsizlik Ölçeği, Okullarda Örgütsel İşlevsel Bozukluk Ölçeği ve Öğretmenlere Yönelik Örgütsel Sinerji Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Kişisel değişkenlere dayalı anlamlı farkların olup olmadığını test etmek için yapılan t-testi ve ANOVA analizlerinin sonuçlarına göre, fark gösteren değişkenlerin etkisinin düşük ve orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Okullardaki örgütsel işlevsel bozuklukların, örgütsel eylemsizlikle ilişkisini sinerji yönetiminin rolüyle test etmek amacıyla Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılmıştır. YEM testleri sonucunda, okullardaki örgütsel işlevsel bozukluk ölçeğinin alt boyutları olan depresif okul, dramatik okul, kuşkucu okul ve bağımsız okul boyutlarının, bilgi ve deneyim eylemsizlikleri üzerinde doğrudan ve dolaylı etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Doğrudan etkiler incelendiğinde, bu boyutlardaki artışın eylemsizliği artırdığı belirlenmiştir. Örgütsel işlevsel bozukluğun alt boyutlarının bilgi ve deneyim eylemsizlikleri üzerindeki etkilerinin, sinerji yönetimi aracılığıyla dolaylı olarak negatif yönde olduğu gözlemlenmiştir. Depresif okul, dramatik okul, kuşkucu okul ve bağımsız okul boyutlarının bilgi ve deneyim eylemsizlikleri üzerindeki etkilerinde sinerji yönetiminin aracılık rolünün olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma, sinerji yönetiminin, örgütsel işlevsel bozukluk ve örgütsel eylemsizlik üzerindeki olumsuz etkileri azaltma işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Okullarda sinerji uygulamalarının güçlendirilmesi ve öğretmenlerin bu konuda gerekli eğitimlere katılımının sağlanması, daha sağlıklı bir çalışma ortamı yaratılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt, Örgütsel eylemsizlik, Örgütsel işlev bozuklukları, Sinerji yönetimi

⁵⁹¹ Yenierenköy/İskele, K.K.T.C, 220901035@kstu.edu.tr

ÖZET

İlmek ilmek kültürümü dokuyorum projesi temel olarak çocukların kendi kültürel mirasımıza sahip çıkmalarına, bu yönde farkındalık geliştirmelerine ve yaşatıp devam ettirmelerine yönelik hazırlanmıştır. Artık teknoloji ve sanayileşme yüzünden unutulmaya yüz tutmuş bu geleneğimizi okul öncesi öğrencilerine tanıtmak ilk mottomuzdur. Bunun yanı sıra okul öncesi çağındaki çocukların ilkokula hazırlanmalarında, hazır bulunuşluklarını ve ince motor becerilerini desteklemede önemli rol oynayan bu proje alışlagelmiş yöntemlerle değil; daha organize, farklı zekalara ve duygulara hitap eden, ekransız kodlama eğitimi fırsatı sunan, doğal malzemeler ile çalışma olanağı veren bir projedir.

Okul öncesi öğrencilerinin ilkokula hazırlık sürecinde ince motor gelişimlerini ve farklı düşünme becerilerini geliştirmek hedeflenmiştir. Öğrencilere sorumluluk duygusu aşılamak, başladıkları işi bitirme çabasına girmeleri de bir diğer hedeftir. Anadolumuzun kadim geleneklerinden olan dokuma kültürünün önemini öğrencilere doğru şekilde aktarmak önemlidir.

2024 Nisan, Mayıs, Haziran aylarında öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerini ve bu sayede kalıcı bilgiler edinmelerini sağlayan, akran öğrenmesi ile desteklenen bir ortamda etkinlikler uygulanmıştır. Proje sonunda okul bahçesinde Karaman Valisinin, Milli Eğitim Müdürünün, Şube Müdürlerinin ve halkın katılımı ile sergiye açılmıştır.

4-5 yaş grubu okul öncesi öğrencileri

Eğitim ve bilinçlendirme Kampanyaları: Toplumu geleneklerimizin devam ettirilmesi hususunda bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmelidir. Farklı yaş grubundaki öğrenciler projeye dahil edilmelidir.

İşbirlikleri ve Ortaklıklar: Karaman'ın Taşkale beldesinde halen aktif olan dokuma atölyelerine ziyarete gidilmeli ve ortaklıklar kurulmalıdır.

Kampanyalar ve Programlar: Dokuma yarışmaları düzenlenip, toplumun tüm kesiminin katılımı sağlanmalı; teşvik amacı ile çeşitli ödüller ve etkinliklerle desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: halı, dokuma, kültür, çocuk

⁵⁹² Öğretmen, Karaman, filizvanli@gmail.com

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE CİNSİYET ROLLERİNİN MESLEK SEÇİMİNDE ETKİSİ

Demet Kayabaşı⁵⁹³, Seda Ustan⁵⁹⁴,

ÖZET

Bu araştırma, lise öğrencilerinin meslek seçimlerinde cinsiyet rollerinin etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramlarının farklılıkları vurgulanarak, toplumun kadın ve erkeğe atfettiği rollerin meslek tercihlerine nasıl yansıdığı araştırılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılarak, Anadolu Lisesi'nde okuyan 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin görüşleri alınmıştır. Öğrencilere, kadın ve erkeklere uygun görülen meslekler, aile içindeki rolleri gibi konularda açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Çalışmanın verilerini, meslek seçiminde cinsiyet rollerinin etkisi ile ilgili nicel veriler ile Sivas İli Merkez İlçesinde bir Anadolu Lisesinde okuyan 11. Sınıf ve 12. Sınıf öğrencileri ile yapılan odak görüşmelerin bulguları oluşturmaktadır. Bu bulgular, alanyazında konu ile ilgili yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçlarla birlikte yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin meslek seçimlerinde geleneksel cinsiyet rollerinden etkilendikleri görülmüştür. Katılımcılar, bazı mesleklerin kadınlara, bazılarının ise erkeklere daha uygun olduğunu düşünmektedirler. Kadınların daha çok anne, ev hanımı ve öğretmen gibi rollere yakıştırıldığı, erkeklerin ise fiziksel güç gerektiren mesleklere yönlendirildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, ailelerin çocuk yetiştirme tutumlarının da öğrencilerin cinsiyet rollerine ilişkin algılarını etkilediği belirlenmiştir.

Toplumda cinsiyete dayalı mesleki ayrımcılığın devam ettiği görülmektedir. Bu durumun ortadan kaldırılması için bilinçli ve nitelikli bir eğitim süreci gereklidir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin eğitimle ilgili sonuçları tüm toplumlarda, farklı derece ve biçimlerde devam eden sorunlar arasındadır. Eğitim, bireylere kültürü ve bilgiyi aktarmak, işgücüne katılabilmek için gerekli önkoşulları kazandırmak vb. işlevleri nedeniyle toplumsal cinsiyet içerikli iletiler taşır. Bu nedenle okullar hangi düzeyde olursa olsun, kız ve erkek çocuklarla, kadınlar ve erkekler hakkında toplumda var olan kalıp yargıları ve sınırlamaları taşırlar (Göğüş Tan, 2011).. Öğretmenler, velilerle işbirliği yaparak öğrencilere cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık kazandırmalıdır. Öğretmenlerin kullandıkları dili değiştirerek, toplumsal cinsiyet ve ayrımcılık konularını sınıfta tartışma imkânı yaratarak, teneffüs saatlerinde ve sosyal etkinliklerde kız ve erkek öğrencilerin dâhil olabilecekleri etkinlikler yaparak, meslek seçimlerinde cinsiyet kalıp yargılarından uzak durarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda öğrencilere örnek olunması gerektiği belirtilmektedir (Eğitimpedia, 2014) Anne ve babaların çocuk yetiştirme tutumları, çocukların cinsiyet rollerine ilişkin algılarını etkilemektedir. Bu nedenle, ailelerin çocuklarına eşit fırsatlar sunması önemlidir. Pınar vd. (2008) ise öğrencilerin Türk kültürel değerlerinde var olan kadın-erkek rollerine ilişkin tutumlarının, çok belirgin kurallara bağlı olmayıp esnek yapıda olduğu, ancak geleneksel kadın-erkek anlayışının hâlen etkisinin sürdüğünü vurgulamıştır. Kız öğrencilerin özgüvenlerini güçlendirici çalışmalar yapılmalı, erkek öğrenciler ise geleneksel rollerin dışına çıkmaya teşvik edilmelidir. Okullarda ve ailelerde, kız ve erkek çocuklara eşit sorumluluklar verilerek, cinsiyet eşitliği bilinci oluşturulmalıdır. Toplumsal cinsiyete dayalı mesleki

⁵⁹³ Öğretmen, Sivas, demetkayabasi@hotmail.com

⁵⁹⁴ Öğretmen, Sivas, seda_8304@hotmail.com

ayrımcılığın, toplumun tüm paydaşları tarafından reddedilmesi ve eyleme dayalı önlemlerin alınması, tüm eğitimciler, sivil toplum örgütleri, aileler tarafından da konuya gereken önemin gösterilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsiyet rolleri, meslek seçimi, öğrenci görüşleri, toplumsal cinsiyet eşitliği.

ÖZET

My Nature projesinin temel amacı, giderek artan iklim değişikliği sorunlarına karşı farkındalık yaratmak, çevreyi güzelleştirmek, çevre temizliğine önem vermek ve geri dönüşümü topluma yaymaktır. Proje, öğrencilerin doğayı tanıma ve koruma bilincini geliştirirken, öğretmenlerle yakın işbirliği içinde çalışmalar yapılmasını sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, proje tabanlı ve öğrenci merkezli bir yaklaşım benimseyerek, öğrencilerin doğal çevreyi gözlemleme, araştırma yapma ve projeler geliştirme konularında aktif rol almalarını teşvik etmektedir. Proje, öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmelerine ve sürdürülebilir çevre dostu tutum ve davranışlar kazanmalarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. My Nature projesi, iklim değişikliği farkındalığı yaratmayı, çevreyi güzelleştirmeyi, çevre temizliğine önem vermeyi ve geri dönüşümü topluma yaymayı hedefleyen bir eğitim projesidir. Azerbaycan, Romanya ve Türkiye'den 14 ortakla yürütülen proje, öğrenci merkezli ve proje tabanlı bir yaklaşım benimsemiştir. Proje kapsamında web2.0 araçları kullanılarak logo ve afiş hazırlama, yeni yıl kartı hazırlama, kuş yemliği yapma, geri dönüşüm kutusu yapma, bitki bakımı ve yaprak çalışmaları gibi etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Proje, öğrencilerin doğayı tanıma ve koruma bilincini geliştirirken, öğretmenlerle yakın işbirliği içinde çalışmalar yapılmasını sağlamıştır. Proje, öğrencilerin doğal çevreyi gözlemleme, araştırma yapma ve projeler geliştirme konularında birlikte çalışmalarını içermektedir. Öğrencilerin ilgi alanları ve yetenekleri göz önünde bulundurularak proje konuları belirlenmiş ve yöntemleri konusunda yönlendirmeler yapılmıştır. Proje kapsamında teknolojik araçlar kullanılarak öğrenme süreçleri daha etkili hale getirilmiştir. Anketler, webinarlar ve çevrimiçi formlar gibi araçlarla öğrencilerin geri bildirimleri alınmıştır. Proje, öğrencilerin doğa bilincini geliştirmelerine, birlikte çalışma, iletişim kurma, sorumluluk alma ve gözlem becerilerini güçlendirmelerine katkı sağlamıştır. Öğrencilerin projeye aktif katılımı ve motivasyonları artmış, dijital araçların kullanımı ile öğrenme süreçleri zenginleştirilmiştir. Proje, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki işbirliğini güçlendirerek öğrenme sürecini iyileştirmiştir. My Nature projesi, öğrencilerin doğa ile ilgili kavramları daha derinlemesine anlamalarına, problem çözme becerilerini geliştirmelerine ve çevre duyarlılıklarını artırmalarına katkı sağlamıştır. Gelecekte bu tür projelerin daha geniş kitlelere yayılması ve sürdürülebilir hale getirilmesi önerilmektedir. Projenin başarısı, öğretmenlerin ve öğrencilerin motivasyonunu artırarak eğitim süreçlerini zenginleştirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, digitalleşme, etwinning

⁵⁹⁵ Öğretmen, Mersin, nurdalokur33@gmail.com

MINİK KİTAP KURLARI: OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANIYORUZ

İlknur Arpacı⁵⁹⁶,

ÖZET

Proje Amacı; Bu proje, Karaman'daki Cumhuriyet Nihat Arslan İlkokulu 1. sınıf öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmayı ve kitapların büyüğü dünyasını keşfetmelerini sağlamayı hedeflemektedir. Öğrenciler, kitaplar aracılığıyla dil becerilerini geliştirecek, hayal güçlerini kullanarak yaratıcı düşünme becerilerini artıracak ve okuma sevgisini kalıcı bir alışkanlık haline getireceklerdir.

Proje Hedefleri;

1. **Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmak:** 1. sınıf öğrencilerine düzenli olarak kitap okuma alışkanlığı kazandırılacak ve okuma sürekliliği sağlanacaktır. Bu alışkanlık, öğrencilerin öğrenme hayatında kalıcı bir etki yaratacaktır.
2. **Dil ve Anlama Becerilerini Geliştirmek:** Öğrenciler, okudukları kitaplar üzerinden anlamayı geliştirecek, yeni kelimeler öğrenecek ve kendilerini daha iyi ifade edebilme becerileri kazanacaklardır.
3. **Sosyal Beceriler ve İşbirliği:** Kitap okuma etkinlikleri grup çalışmalarıyla desteklenecek, öğrenciler birbirleriyle fikir alışverişinde bulunarak sosyal becerilerini geliştireceklerdir.
4. **Ebeveyn ve Toplum Katılımı:** Öğrencilerin kitap okuma sürecine ebeveynlerin dahil edilmesi sağlanacak ve okulda kitap okuma alışkanlığını yaygınlaştırmak için çeşitli etkinlikler düzenlenecektir.

Proje İçeriği ve Faaliyetler:

Kitap Okuma Saati: Her hafta belirli bir gün ve saatte, sınıf içinde öğrenciler sessiz bir ortamda kitap okuyacaklar. Bu etkinlik, öğrencilerin okuma alışkanlığını kazanmalarına yardımcı olacaktır. Öğrenciler, yaşlarına uygun kısa hikayeler ve resimli kitaplar seçerek okuyacaklardır. Kitapların, renkli ve görsel açıdan çekici olmasına özen gösterilecektir. Kitap hakkında sorular sorulacak, karakterler ve olaylar üzerine sohbetler edilecektir. Öğrenciler, kitapla ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşacaklar. Öğrenciler okudukları kitaplardan ilham alarak çeşitli yaratıcı etkinlikler yapacaklar. Örneğin, okudukları hikayede geçen bir karakteri çizecek veya hikayeyi dramatize ederek canlandıracaklar. Okulda "Minik Kitap Kurtları Günü" düzenlenecek. Bu gün, öğrenciler okudukları kitapları sınıf arkadaşlarına anlatacaklar ve kitaplar hakkında sohbet edecekler. Kitaplar hakkında "Kitap Sergisi" düzenlenecek. Öğrenciler, kendi yazdıkları veya çizdikleri materyalleri sergileyerek başarılarını gösterecekler.

Ebeveyn Katılımı: Ebeveynler, öğrencilerle birlikte okuma saatleri düzenleyecek ve çocuklarının okudukları kitaplar hakkında konuşacaklar. Ailelerin bu süreçte aktif olmaları sağlanacak. Ayrıca, öğretmenler ve öğrenciler, belirli günlerde ebeveynleri davet ederek onlarla birlikte kitap okuma etkinlikleri düzenleyecekler. Kitaplar hakkında kısa yorumlar yazacaklar ve diğer öğrencilerle kitap önerilerinde bulunacaklar.

⁵⁹⁶ Öğretmen, Cumhuriyet Nihat Arslan İlkokulu, 33ilknur33@gmail.com

Beklenen Sonuçlar: Kitap Okuma Alışkanlığı Kazanılması: Öğrenciler, kitap okumayı eğlenceli ve önemli bir aktivite olarak benimseyecek ve bu alışkanlık hayatlarına kalıcı bir şekilde entegre olacaktır. Dil Becerilerinin Gelişmesi: Öğrenciler, okudukları kitaplarla yeni kelimeler öğrenecek ve bu kelimeleri günlük dilde kullanmaya başlayacaklardır. Anlama becerileri de artacaktır. Hayal Gücünün Artması: Kitaplar, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirecek ve hayal güçlerini sınırsız bir şekilde kullanmalarına olanak tanıyacaktır. Sosyal Becerilerin Gelişmesi: Grup çalışmaları, kitap kulübü ve okuma etkinlikleri, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Ebeveyn Katılımı ve Toplum Bilinci: Ebeveynler, çocuklarının okuma sürecine katılarak bu alışkanlığın aile içinde de benimsenmesini sağlayacaklar.

Bu proje, 1. sınıf öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığını kazanmalarını, hayal güçlerini geliştirmelerini ve sosyal becerilerini artırmalarını sağlayacak bir zemin oluşturacaktır. Aynı zamanda, ebeveynler ve toplumla işbirliği yaparak, okulda kitap okuma kültürünün yerleşmesine katkı sağlanacaktır

Anahtar Kelimeler: Okuma, Alışkanlık, Sosyalleşme, Yaratıcılık, İşbirliği

GELENEKSEL TÜRK ÇOCUK OYUNLARI İLE EĞLENEREK ÖĞRENİYORUZ

İlknur Demir⁵⁹⁷,

ÖZET

Proje Amacı:Bu proje, Karaman'daki Cumhuriyet Nihat Arslan İlkokulu öğrencileri ile birlikte geleneksel Türk çocuk oyunlarını tanıtmayı, öğretmeyi ve bu oyunları çağdaş dünyada yeniden canlandırmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, öğrencilerin geleneksel kültürü öğrenmeleri ve grup içinde birlikte oyun oynayarak sosyal becerilerini geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Proje Hedefleri:1. Geleneksel Türk Çocuk Oyunlarını Öğretmek: Türk kültüründeki geleneksel çocuk oyunlarının tanıtılması ve öğretimi. Çocuklar bu oyunları öğrenerek, fiziksel becerilerini geliştirecekler.2. Kültürel Mirası Yaşatmak: Bu proje, Türk kültürünün bir parçası olan geleneksel çocuk oyunlarının korunmasına yardımcı olacaktır. Öğrenciler, oyunlar hakkında bilgi edinirken, aynı zamanda tarihsel ve kültürel bir bağ kuracaklar.3. Sosyal Beceriler ve İşbirliği: Çocuklar, grup oyunları oynayarak takım çalışması, iletişim ve işbirliği becerilerini geliştirecekler. Aynı zamanda empati ve paylaşma gibi değerleri de öğrenecekler.4. Fiziksel Aktivite ve Hareket: Geleneksel oyunlar, çocukların fiziksel gelişimlerine katkı sağlar. Bu oyunlar, çocukların enerji harcayarak sağlıklı bir şekilde eğlenmelerini sağlar.5. Ebeveyn Katılımı ve Toplum Bilinci: Proje, ebeveynleri ve yerel toplumu da sürece dahil etmeyi amaçlar. Ebeveynler, çocukların oyun oynarken edindiği bilgileri ve deneyimleri paylaşarak, geleneksel Türk oyunlarının yaygınlaşmasına katkıda bulunabilirler.

Proje İçeriği ve Faaliyetler:

1. Oyun Tanıtımı ve Öğretimi:Çocuklar, geleneksel Türk oyunlarının tarihçelerini öğrenecekler ve öğretmenleri eşliğinde bu oyunları oynamayı deneyimleyecekler.Seksek, mendil kapmaca, körebe, ip atlama, sarı-kız gibi oyunlar seçilerek, her bir oyun hakkında detaylı bilgi verilecek.
2. Oyun Malzemelerinin Yapılması:Oyunların bazıları için geleneksel malzemeler kullanılabilir. Bu süreç, çocukların geri dönüşüm ve doğa ile uyumlu oyun materyalleri yaratmalarını sağlayarak, çevre bilincini artırabilir.
3. Ebeveynlerle Ortak Etkinlikler:Ebeveynlerin de katılımını teşvik etmek için okulda etkinlikler düzenlenebilir. Örneğin, bir "Geleneksel Oyun Günü" düzenlenerek çocuklar ve aileler birlikte oyun oynayabilir.Ebeveynlere, çocuklarının geleneksel oyunlarla büyümelerinin önemini anlatan bilgilendirme materyalleri de sunulabilir.
4. Sergi ve Gösteriler:Proje sonunda, okulda bir "Geleneksel Türk Oyunları Sergisi" düzenlenebilir. Bu sergi, öğrencilere, ebeveynlere ve yerel topluma yönelik bir etkinlik olur. Öğrenciler, öğrendikleri oyunları sergileyebilir ve geleneksel oyunlarla ilgili bilgileri paylaşabilirler.
5. Dijital Kaynaklar ve Paylaşım:Öğrenciler, öğrendikleri oyunların videolarını çekip dijital platformlarda paylaşabilirler. Bu sayede, projeyi daha geniş kitlelere duyurabilir ve geleneksel oyunların yayılmasına yardımcı olabilirler.eTwinning platformu üzerinde, öğrenciler farklı ülkelerden

⁵⁹⁷ Öğretmen, Cumhuriyet Nihat Arslan İlkokulu, ilknur0233@gmail.com

katılan okullarla geleneksel oyunları paylaşabilir, video konferanslarla oyunları birlikte oynama fırsatı bulabilirler.

Beklenen Sonuçlar:

1. Geleneksel Türk Oyunları Bilinci: Öğrenciler, geleneksel Türk oyunları hakkında derinlemesine bilgi sahibi olacak ve eğlenceli bir şekilde oynayarak öğrenecekler.
2. Kültürel Mirasın Korunması: Bu proje ile öğrenciler, Türk kültürünün önemli bir parçası olan geleneksel oyunları öğrenerek kültürel mirası tanıyacaklar.
3. Sosyal ve Fiziksel Gelişim: Oyunlar, çocukların sosyal becerilerinin gelişmesini ve fiziksel aktivitelerini artıracak.
4. Toplum ve Aile Katılımı: Ebeveynler ve yerel toplum, geleneksel Türk çocuk oyunları ile daha fazla etkileşimde bulunacaklar, çocukların kültürel kökenlerine duydukları ilgi artacak.
5. Yaratıcılık ve İşbirliği: Çocuklar, grup oyunları ile birlikte işbirliği yapmayı, paylaşmayı ve yaratıcı çözümler üretmeyi öğrenecekler.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, Görenek, Oyun, Eğlence

ÖZET

Bir eTwinning projesi olan “Yeşil Dünyam” doğa, sıfır atık ve sürdürülebilirlikle ilgilidir. Sekizi Türkiye, ikisi Azerbaycan olmak üzere 10 öğretmen ve 61 öğrencinin katılımıyla 2022 şubat ve mayıs ayları arasında yüz yüze eğitimle gerçekleştirilmiştir. Projemiz sürdürülebilir bir yaşam ve okul ortamını tanıtmayı amaçlamaktadır. Buna yönelik öğrencilerimize tüketim alışkanlıklarını sorgulatmayı, israfı önlemeyi ve geri dönüşüm bilinci kazandırmayı hedefledik. 21. yüzyıl eğitim becerilerinden aktif öğrenme, girişkenlik, esneklik, etkili sözlü ve yazılı iletişim, merak ve hayal gücü, üretkenlik ve sorumluluk, bilgi ve teknoloji becerileri, iletişim ve işbirliği projemize yansıtılmıştır. Bu bağlamda verimlilik ilkesine uygun yaratıcı ve aktif öğrenme tabanlı bir pedagojiye sahiptir.

Projemizin çıkış noktası öğrencilerimizle karar verdiğimiz “Yediden Yetmiş Daha Yeşil Bir Dünya Hepimizin Elinde” sloganı olmuştur. Proje etkinlikleri öğrenci seviyesine uygun nitelikte planlanmış ve müfredatla bütünleşmiştir. Öğrencilerimiz karar alma süreçlerine çevrim içi toplantılarla katılmışlardır. “Doğadaki Kız Masalı” etkinliği için istasyon tekniğini kullanarak yaratıcı yazma yeteneklerini ortaya koymuşlardır. Masal kitabı için hayal gücünü kullanan çocuklar sürdürülebilir bir dünyayı resmetmişlerdir. Bunları yaparken Türkçe, Bilişim ve Görsel Sanatlar gibi farklı derslerdeki becerilerini kullanarak disiplinler arası işbirliği içerisinde hareket etmişlerdir. İnternet imkanlarının yetersiz olduğu durumlara rağmen evde yapamadıkları çalışmalarını sınıfta akıllı tahta yardımıyla ilgiyle yerine getirerek, çeşitli web 2.0 araçlarını rahatlıkla kullanmayı öğrenmişlerdir. Özellikle web 2.0 araçlarında kullanılan çeşitlilik projenin içeriğinin zenginleşmesinde önemli rol oynamıştır. Çocuklar Tema Vakfı Temsilcisinin çevrim içi toplantısına katılarak doğa için çalışan sivil toplum kuruluşunu yakından tanımışlardır. Proje ile öğrencilerimiz doğasever, geri dönüşüm konusunda çevresindekilere rehberlik yapabilecek, sürdürülebilir dünyaya duyarlı aktif vatandaş olma yeterliliklerini büyük ölçüde kazandılar. Yazar ve kitap söyleşi etkinliğinde kompost ve sıfır atıkla ilgili günlük hayatta uygulanabilir bilgiler edinerek, temiz çevrenin izlerini keşfettiler. Sonuç olarak Projemiz 2022 Ağustos ayında Ulusal Kalite Etiket, 2023 Haziran ayında Avrupa Kalite Etiket ile ödüllendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sıfır Atık, doğa sevgisi, sürdürülebilirlik, tasarruf, kompost

⁵⁹⁸, Aşağıdağ Ortaokulu, Zonguldak, eliftekir06@gmail.com

TAŞIMALI EĞİTİM YOLUYLA EĞİTİM ÖĞRETİME ULAŞAN ÖĞRENCİLERİN YOLDA GEÇİRDİKLERİ SÜRENİN DERS MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Yahya Yol⁵⁹⁹,

ÖZET

Ülkemizdeki zorunlu eğitim seviyelerinin her kademesinde, 1989 yılından bu yana öğrenci sayıları az olan uzak yerleşim yerlerindeki merkezi bir büyüme ile uygulanan taşımali eğitim sistemi uygulamaktadır. Sistemin nedenleri için gerekçeler çok geçerli olsa da, sistem genelinin yer alanındaki performansının etkilenmesi muhtemeldir. Bu düşünceden hareketle;

Araştırmanın amacı, başlangıç olan iki kaydı; Öğrenci bilgilerinin azlığı ve yol mesafesinin yüksek olması sonuçta gerçekleşen taşımali eğitimde yolda değişme süresinin; öğrencinin motivasyonunun güçlendirilmesini sağlamaktır.

Yapılan anket çalışması ile bir gün için; Öğrencinin uyku için ayırdığı zaman, serviste kaldığı süre, konaklama ve ev ortamındaki sosyal aktiviteler için ayırdığı süre sorulmuştur. İkinci bölümde öğrencinin ulaşımli eğitim sürecinin memnuniyeti değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümdeki ders çalışma sistemleri ve başarı durumlarını ölçmeye yönelik sorulardan oluşmuştur. Son bölüm servis hizmetinden yararlanan öğrenciler, hizmet sağlayan şoför ve hizmet alanında diğer bilgiler ve velilerle sağlanan sosyal hizmetler, servis birimindeki gözlemlerleri bu iletişimin öğrenci üzerindeki etkisi tespit edilmiştir.

Anket verilerinin belirlenmesi; Günlük 3 ayrı servis bekleme ve eve ulaşmak için birleştirilmeleri monte edilmiştir. Bu süre zarfında evde; yeme, dinlenme, aile bireyleri ile sosyal iletişim, sağlıklı uyku saati da ek olarak günlük ders çalışma, verilen eğitimlerin yapılması ve ertesi gün hazırlık için yeterince zaman kalmadığını göstermektedir.

Öğrencinin hareket verilerinin değişiminde ulaşımli eğitim faaliyetlerinin memnun olduğu ancak servis hizmetinin genel yapısından dolayı sıkıntılar yaşanıyordu.

Servis içi iletişim bölümü verilerinin ayrıldığı serviste kişisel mesafe, görgü ve nezaket kurallarının uyumluluk konusunda oluştuğu tespit edilmiştir.

Günümüzde sosyal medya etkenini de göz önünde bulundurarak taşımali eğitimde geçiş süresi öğrenci için dezavantajı olduğu, öğrencinin bu zamanı verimli kullanması için işlemlerin yapılması ve taşımali eğitim sistemi tekrar gözden geçirilerek gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taşımali Eğitim, Motivasyon

⁵⁹⁹ Uzun Mehmet Ticaret Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, yahyayol@gmail.com

ÖZET

Sustainable Life. When the basic life needs of human beings, nutrition, shelter, clothing, are evaluated with 21st century possibilities, we come across an expanded list. 21st century technology creates new production technologies, new raw materials, a variety of product ranges. As a result, diversity and excess production have made recycling and waste transformation mandatory. In order to cope with the benefits that technology brings to life and brings with it, it has made it necessary to implement the concepts of sustainability, green energy, green transformation of life. We can achieve environmental and social sustainability in waste management in agriculture by expressing these terms in every age group, going beyond theory and advertising text, finding a place in our consumption habits, reaching from village to city, from child to adult, finding meaning, and transforming from abstract to concrete steps. While guiding our future children, we aimed to learn the reality of sustainability with more concrete approaches that are permanent and disruptive in life with our students in this project. We reminded them of the stories of the seeds that come to life in the soil of the Bafra Plain where we live, which actually date back a long time, with the seeds that emerged from the amphoras. Our 7th-8th grade students of our school met with agricultural producers in their villages on a voluntary basis and asked them to record the stories of their ancestral seeds, how old they are, their genus, species, etc. information in the inventories we prepared. Our students packaged and labeled the ancestral seeds they could collect. They established the Republic Seed Bank. Our 8th grade students made preparations and prepared presentations for their 5th-6th grade friends. They introduced the seeds they collected, their stories, their villages, the seeds they collected, the genus, and the aunt's gift-labeled seeds. They made a presentation that the seeds left from the previous year will continue their lives where they left off when they come into contact with the soil in the spring, that dozens of seeds come to life from a single seed, and distributed them from our seed bank. We wanted to tell our students that when we save the seeds, we can plant them again, that this process repeats itself over the years, that production is essential for consumption, that food, plants and soil live a sustainable life and that we should not disrupt this. We made it concrete that we are in a sustainable life and that they can make life sustainable by "chasing a seed".

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik,hayat ,tohum

⁶⁰⁰ Öğretmen, Bafra Cumhuriyet Ortaokulu, aysebasural@hotmail.com

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Seda Ustan⁶⁰¹, Demet Kayabaşı⁶⁰²,

ÖZET

Okuryazarlık becerileri, geçmişte okuyup yazabilme olarak tanımlanmış ve ülkelerin gelişmişlik seviyelerini belirlemede ölçüt olarak kabul edilmiştir. Tek seferlik bir eylem olmayan okuryazarlık; günümüzde yaşam boyunca iletişim kurma aracı olarak bilgiyi kullanabilme, yorumlama, yaratma, dijital dünya ile günlük hayat arasında dengeyi sağlayabilme gibi temel bir beceri şemsiyesi olarak kabul edilmektedir. Maarif Modeli'nde okuryazarlık; öğrencinin yeni durumları fark ederek kendine uyarlaması, kendi öğrenmelerini takip edebilmesi, öngörülemez biçimde değişen teknolojiyi ihtiyacına uygun kullanabilmesi olarak tanımlanmıştır.

Finansal okuryazarlık, bireylerin ve toplumların ekonomik refahı için vazgeçilmez bir beceri haline gelmiştir. Erken yaşlarda edinilen finansal okuryazarlık becerileri, bireylerin gelecekteki finansal kararlarını olumlu yönde etkileyerek daha bilinçli ve sorumlu yetişkinler olmalarına katkı sağlar. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, finansal okuryazarlığı da içeren geniş bir okuryazarlık yelpazesini benimseyerek öğrencilerin bu alandaki yetkinliklerini artırmayı hedeflemektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ilkokul öğretim programı, finansal okuryazarlık becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında disiplinlerarası bir yaklaşım benimsemektedir. Bu beceriler, matematik, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler gibi derslerin içeriğine entegre edilerek öğrencilerin günlük yaşamla ilişkilendirebilecekleri şekilde sunulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı finansal okuryazarlık becerileri yönünden Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan ilkokul (1-4) derslerine ait öğrenme çıktılarını değerlendirmektir. Bu nedenle çalışmada ilkokul programında yer alan tüm derslerin öğrenme çıktıları bu okuryazarlık becerileri yönünden incelenmektedir. Çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. Hayat bilgisi, Türkçe, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler ve insan hakları demokrasi ve vatandaşlık dersleri olmak üzere toplamda altı derse ait tüm öğrenme çıktıları araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Finansal okuryazarlık para ve tasarruf kavramı üzerinden verilmeye çalışılmış ve temel bilgi, terim, kavram ve olguları tanımlama, anlama, bunların farkında olma ve duyarlılık göstermeye yönelik farkındalık düzeyinde kalmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan okuryazarlık becerileri arasında finansal okuryazarlık becerileri görece olarak en sınırlı işlenen beceri olmuştur.

Geleceği şekillendirmede bu kadar önemli olan finansal okuryazarlık becerileri öğretim programlarında daha yoğun olarak yer almalı, aileler, öğrenciler ve öğretmenler bu konuda eğitimler almalı, öğrencilerin eylemsellik düzeyine kadar çıkarılması hedef olarak belirlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Öğretim Programları

⁶⁰¹ Öğretmen, Sivas, seda_8304@hotmail.com

⁶⁰² Öğretmen, Sivas, demetkayabasi@hotmail.com

ÖZET

“Değerlerimle Değerliyim Projesi” 36-72 aylık çocuklara, yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alındığında, soyut olan değerler temasını somutlaştırarak doğru metot ve aşamalarla kalıcı öğrenme fırsatı vermeyi hedefler. Bu proje çocukların değerleri öğrenirken, karşılaşılan sorunları en aza indirmeyi, öğretmenlere etkinlik seçerken ve etkinliği uygularken rehberlik etmeyi amaçlar. Değerler ve Erdem ilişkisi üzerine yapılan doğru yönlendirmelerle, insanın sosyal ve fiziksel çevresiyle ilişkilerinde olumlu kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını amaç edinmiştir. Ayrıca projemiz davranışlardan değerlere, değerlerden erdemlere, erdemli insan olarak ta sosyal açıdan iç mutluluğa giden yolu sistematikleştirmiştir. Eğitim öğretimde mutlaka yer alması gereken değerleri içermesi açısından sade, değer alanları ve değerlerin birbiriyle ilişkileri açısından tutarlı, ve kolay uygulanabilir olması projemizin en güçlü yönleridir. Projede Türkiye Yüzyılı Maarif modelinde erdem değer eylem çerçevesinde belirtilen değerler temel alınmıştır. Projemize başlarken öğretmen iletişim anketi, uygulayıcı öğretmenler için ön-son değerlendirme anketleri akademisyen sunumu ve alanyazında tez makale tarama gibi etkinlikler yapılmıştır. Her değer için YAKLAŞIM, YÖNTEM ve TEKNİK benimsenmiştir. Değerlerin yapısına uygun olarak eğitim öğretim süresince (örn: yardımseverlik değeri için gezi gözlem yöntemi) uygun yöntem denenmiş, en uygun yöntem ve teknik ile çocuklara kazandırılması hedeflenmiştir. Plana uygun ilerleyen projemizin fotoğraf ve videolarla padlet gibi uygulamalarla tanıtımı yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler Erdem Ahlak

⁶⁰³ Öğretmen, 19 Mayıs İlkokulu Karaman, zeliha07turk@gmail.com

TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ KAPSAMINDA YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Behiye Yıldız⁶⁰⁴,

ÖZET

Giriş Günümüz bilgi toplumunda sürekli olarak gelişmeyi sürdürecektir, ekonomik ve toplumsal değişimlere uyum sağlamayı büyük önemseyecek (Beycioğlu ve Konan, 2008). Yaşam boyu öğrenme (YBÖ), yaşamlarının her aşamada bilgi, beceri ve kurtardıklarını geliştirmelerine olanak sağlayan olanakların bir listesidir (Göksan vd., 2009). Avrupa Birliği (AB), yaşam boyu öğrenmeyi eğitim politikalarının fazlasıyla yerleştirerek istihdam edilebilirliğini arttırmayı, toplumsal bütünleşmeyi sağlamayı ve ekonomik rekabet gücünü arttırmayı hedeflemektedir (Urhan, 2020). Türkiye de bu doğrultuda çeşitli politika programları hazırlanmış ve uygulamalar geliştirmiştir. Ancak Türkiye'nin yetişkin eğitime katılma oranlarının AB'nin oldukça gerisinde kaldığı görülüyor. Bu çalışma, Türkiye ve AB ülkeleri kapsamında yaşam boyu öğrenme politikalarını karşılaştırmalı olarak ele alarak, mevcut durumları analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın Amacı ve Önemi Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'nin yaşam boyu öğrenme politikalarının AB ülkeleri ile karşılaştırılarak mevcut eksikliklerin belirlenmesi ve çözüm önerilerinin olmasıdır. Türkiye'de yaşam boyu öğrenmenin daha çok mesleki gelişim odaklı ele alındığı, buna karşın AB'de sosyal ve kültürel gelişimin daha kapsamlı bir şekilde ele alındığı görülmektedir. Eurostat sistemlerine göre, 2022 yılında AB'de yetişkinlerin katılım oranı %14,8 iken, Türkiye'de bu oran %6,2 seviyesindedir. İsveç, Danimarka ve Danimarka gibi ülkelerde bu oran %30'lara ulaşırken, Türkiye, Romanya ve Bulgaristan gibi ülkelerle birlikte en düşük düzeyde yer almaktadır. Bu durum, Türkiye'de YBÖ'ye yönelik yöntemlerin daha etkin hale getirilmesini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Avrupa Birliği, Öğrenme

⁶⁰⁴ Öğretmen, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, byildiz250679@gmail.com

ÖZET

Türküler kültürümüzün önemli bir parçasıdır. Bu değerleri koruyup geleceğe taşımamız önemlidir. Projemiz geleneksel türkülerimizi yaşatmayı, tanıtmayı ve gelecek nesillere aktarmayı amaçlayan bir kültürel eğitim projesidir. Bu proje, öğrencilere yöresel türküler aracılığıyla zengin Anadolu kültürünü tanıtırken, müzik eğitimiyle sanatsal gelişimlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Bununla birlikte Erzincan'ın zengin kültürel mirasını, özellikle türkülerini tanıtmak ve yaşatmak başta olmak üzere Öğrencilerin müzik becerilerini geliştirerek ve sanatsal farkındalıklarını artırarak yöresel türküler aracılığıyla öğrencilerin kültürel kimlik ve aidiyet duygusunu pekiştirmek amaçlanmaktadır. Projemiz 10 -14 yaş grubu olup ortaokul öğrencilerini kapsamaktadır. Proje de öncelikle Erzincan iline ait geleneksel türküler derlendi. Türkülerin sözleri ve hikayeleri yazıldı. Derlenen türküler üzerine müzik eğitimleri düzenlendi. Öğrencilerin türküler hakkında bilgi edinmesi ve uygulamalı müzik dersleri yapılması sağlandı. Öğrencilerin performans sergilediği etkinlikler düzenlendi. İl düzeyinde türküler üzerine yarışmalar düzenlendi ve başarılı öğrenciler ödüllendirildi. Projenin her aşamasında değerlendirme yapılarak sonuçlar raporlaştırılmıştır. Öğrencilerin müzikal gelişimleri, kültürel farkındalık düzeyleri ve proje etkinliklerinin başarısı ölçülmüştür.. Proje sonunda elde edilen veriler doğrultusunda gelecek yıllar için iyileştirme ve geliştirme önerileri sunulurken Projenin sürdürülebilirliği için her yıl yeni öğrenci gruplarının projeye dâhil edilmesi hedeflenmektedir. Erzincan'ın müzik kültürünü yaşatmak ve tanıtmak, hem kültürel bir mirası gelecek nesillere aktarmak hem de bölgesel kalkınmaya katkı sağlamak açısından önemli bir adımdır. Bu proje sayesinde Erzincan halk müziği daha geniş kitlelere ulaşabilir, kültürel zenginliklerimizin korunmasına ve değerlerinin anlaşılmasına katkı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Yöresel Türküler, Kültür

⁶⁰⁵ Öğretmen, Demirkent TOKİ Ortaokulu, ckosekutuk@gmail.com

ÖZET

Bu proje, 2021-2022 eğitim öğretim yılında, farklı okullardan yedi ortak tarafından başlatılmıştır. Projenin temel amacı, 11-12 yaşlarındaki özel yetenekli 6. sınıf öğrencilerine kültürel mirasımızı tanıtmak ve onların bu değerlere karşı farkındalıklarını artırmaktır. Teknoloji kullanımında sorun yaşamayan öğrencilerimizin, kültürel unsurlar konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıkları gözlemlenmiş ve bu eksikliği gidermek adına çalışmalar planlanmıştır.

Projede, öğrencilerin aktif katılımıyla yöresel yemekler, halk oyunları, geleneksel giysiler, maniler ve türküler bir araya getirilerek eğlenceli etkinlikler düzenlenmiştir. Kültürel öğeleri öğrenirken müzik, dans ve yemek gibi etkileşimli yöntemler kullanılmış, bu sayede süreç daha keyifli hale getirilmiştir. Aileler de projeye dahil edilerek çocuklarıyla birlikte yöresel yemekler yapmaları, manileri öğrenmeleri için büyüklerinden destek almaları sağlanmıştır. Böylece aile içi etkileşim artmış ve öğrenme süreci güçlendirilmiştir.

Proje kapsamında altı öğrenci için haftalık iki saatlik atölye çalışmaları düzenlenmiş, özellikle araştırma konuları ve Web 2.0 araçları konusunda birebir destek sağlanmıştır. Ayrıca, müzik öğretmenlerimiz yöresel türkü seçimi ve çalgı aletlerinin tanıtımı konusunda destek verirken, Türkçe öğretmenimiz mani seçimi için kaynak önerilerinde bulunmuştur.

Tüm çalışmalar, multidisipliner bir anlayışla, aktif öğrenme yöntemleri kullanılarak ve iş birliği içinde yürütülmüştür. Kültürel değerlerin eğlenceli etkinliklerle öğrencilere kazandırıldığı bu proje, hem öğrenciler hem de aileleri için verimli ve keyifli bir süreç sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Maniler, türküler, kültürel miras

⁶⁰⁶ Öğretmen, Karşıyaka Ortaokulu, Ordu, ruveydacol@hotmail.com

“NOKTALA-MOJİ” ADLI KUTU OYUNUYLA YAZIM VE NOKTALAMA KURALLARININ ÖĞRETİMİNE YENİLİKÇİ YAKLAŞIM

Mehmet Kutlu⁶⁰⁷,

ÖZET

Yazım ve noktalama kuralları, bir dili kullanırken yazıda ve söyleyişte kişiden kişiye farklı anlamlar oluşmaması için belirlenen, herkes tarafından benimsenen ve uygulanması gereken kurallardır. Dilimizi güzel kullanmak, söylemek istediklerimizi iyi anlatabilmek için bu kuralları bilmemiz gerekmektedir. Bu kurallar ilkokul birinci sınıftan itibaren her yıl Türkçe ders içeriğinde yer almasına rağmen yeterince öğrenilememekte, ifadelerin nasıl yazılması, hangi noktalamayla tamamlanması gerektiği konusunda öğrenciler çoğu zaman karışıklık yaşamaktadır. Bu çalışmayla temelde bilinmesi gereken noktalama ve yazım kurallarını eğlenceli bir şekilde ilkokul öğrencilerine kazandırmak istedik. Bunun için pek çok öğrencinin oynamaktan hoşlandığı bir kutu oyunu tasarladık. Oyun tasarımıımızda büyükten küçüğe herkesin iletişim dilinde yer edinen emojiilere yer vererek noktalama işaretlerinin tanınmasını sağlamak, oyunumuzu da daha eğlenceli ve dikkat çekici hale getirmek istedik. Oyunumuz “Bil Bakalım, Düşün Bakalım, Yaz Bakalım, Söyle Bakalım, Doğru mu Yanlış mı?” başlıklarından oluşan beş farklı soru tipinden 135 soru kartı, 17 noktalama kartı ve bir oyun tahtasından oluşmaktadır. Oyun kartlarımızı Canva web 2.0 aracıyla, oyun tahtamızı kendi çizimlerimizle tasarlayıp hazırladık. Çalışmamızın başında uyguladığımız ön test ve ölçümler ve uygulama sonrası tekrarladığımız son test ve ölçüm sonuçlarını karşılaştırdığımızda oyunumuzun etkili olduğunu; oyun değerlendirme anketi sonuçlarına baktığımızda da öğrencilerin ilgi ve zevklerine hitap eden oynayarak öğrenmekten zevk aldıkları bir eğitim materyali olduğunu tespit ettik.

Anahtar Kelimeler: Noktalama İşaretleri, Yazım Kuralları, Oyun ve Oyunlaştırma

⁶⁰⁷ Öğretmen, Dr. M. Hilmi Güler Bilim ve Sanat Merkezi, ORDU, mehmet.kutlu.dio@gmail.com

KARADENİZ’DE MİTOLOJİK ROTALAR - İASON’DAN YASON’A ALTIN POST YOLCULUĞU

Burcu Eren⁶⁰⁸,

ÖZET

Tarihi çok eskiye dayanan Ordu ili, doğal güzellikleriyle, tarihi eserleriyle ve kültürel zenginliğiyle dikkatleri üzerine çekmektedir. Bu eşsiz coğrafya Antik Çağlardan da günümüze gelen kültürel değerleri bünyesinde barındırmaktadır. Son yıllarda Ordu ilinin Perşembe ilçesinde bulunan Yason Burnu Yarımadası’nda Altın Post festivalleri düzenlenmekte, bu festivallere il ve ülke genelinden pek çok kişi katılmaktadır. Yine Altın Post turizmi adıyla Yunan mitolojisinde zenginliği ve iktidarı sembolize eden “Altın Post Efsanesi” ninyayıldığı yarımada yabancı turistler tarihin izini sürmek amacıyla ziyaret etmektedirler; ancak ne yaşadığımız coğrafyanın yakın ve uzak tarihi ne de bu kültürel faaliyetlerin nedenleri gençlerimiz tarafından bilinmemektedir. Bu çalışmayla öğrencilerde yaşadığımız, sürekli gezip gördüğümüz yerler ve buralarda yaşanan kültürel etkileşimler hakkında farkındalık oluşturmak istedik. Uyguladığımız ön test aracılığıyla öğrencilerin bu konudaki ilgi, bilgi ve farkındalıklarını ölçtük. Farklı kaynaklardan elde ettiğimiz bilgilerle efsaneyi derledik. “Krita ve Procreate” dijital çizim uygulamalarıyla derlediğimiz efsanenin resimlerini çizdik. Animaker Web 2.0 aracılığıyla bilinmeyen kavramlarla ilgili kısa videolar hazırladık, kavrama tıkladığında okuma ortamından ayrılmadan ve farklı kaynağa ihtiyaç olmadan bilgi edinme olanağı sağladık. Book Creator Web 2.0 aracıyla çalışmalarımızı birleştirerek Altın Post Efsanesini öğrencilerin ilgilerini çekebilecek sesli, resimli, animasyon videolu ve eğitici oyun içeren etkileşimli dijital kitap haline getirdik. Kitabımızın yaygınlaştırılması için dijital kitabımızı tanıtıcı kitap ayrıçları hazırladık ve ayrıçlara koyduğumuz kare kodla 9. Sınıfta eğitim görmekle olan öğrencilerin kitabımıza ulaşmasını sağladık. Okuma sonrası uyguladığımız son test ve değerlendirme anketiyle dijital kitabımızın projemizin amacına uygun olduğunu gördük. Hazırladığımız kitap öğrenciler için hem tarih hem de kültürel etkileşim adına alternatif bir kaynak niteliği de taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mitoloji, Kültürel Miras, Altın Post Efsanesi, Web 2.0 Araçları.

⁶⁰⁸ Öğretmen, Dr. M. Hilmi Güler Bilim ve Sanat Merkezi, ORDU, burcusenel.eren@gmail.com

BİR MESLEK LİSESİNDE RİSK DEĞERLENDİRMESİ VE KONTROLÜ

Gülcan Parlamiş⁶⁰⁹,

ÖZET

Bu bildiride, bir meslek lisesinde bulunan kimya üretim atölyesinde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi ve kontrol süreçleri kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. İş sağlığı ve güvenliği açısından büyük bir öneme sahip olan bu çalışma, atölyede maruz kalınan tehlikelerin sistematik bir biçimde belirlenmesini ve bu tehlikelerin yönetilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Öncelikle, Fine-Kinney yöntemi kullanılarak çeşitli kimyasal maddelerin riskleri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Analiz sırasında, nitrik asit, sodyum hidroksit ve solvent buharları gibi potansiyel tehlike arz eden kimyasalların sağlık üzerindeki etkileri dikkatlice incelenmiştir. Bu kimyasalların maruziyeti sonucunda ortaya çıkabilecek sağlık sorunları, çalışanların güvenliği açısından kritik bir konu teşkil etmektedir.

Risklerin belirlenmesinin ardından, bu risklerin ortadan kaldırılması veya en azından azaltılması için çeşitli önlemler önerilmiştir. Önerilen önlemler arasında, kişisel koruyucu donanım (KKD) kullanımı, çalışanlara yönelik düzenli eğitim programlarının düzenlenmesi, havalandırma sistemlerinin iyileştirilmesi ve acil durum planlarının oluşturulması bulunmaktadır. Bu önlemler, hem çalışanların sağlığını korumak hem de iş kazalarının önüne geçmek amacıyla son derece önemlidir.

Sonuç olarak, alınan bu önlemler sayesinde kimya üretim atölyesindeki risklerin minimize edildiği ve daha güvenli bir çalışma ortamının sağlandığı vurgulanmaktadır. Bu çalışma, iş sağlığı ve güvenliği pratiğinin önemini bir kez daha gözler önüne sererken, mesleki eğitim kurumlarında uygulanabilir stratejilerin geliştirilmesine de katkı sağlamaktadır. İş güvenliğinin artırılması, yalnızca çalışanların sağlığını korumakla kalmayıp, aynı zamanda verimliliği ve iş yerindeki genel atmosferi de olumlu yönde etkilemektedir. Bu bağlamda, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak daha fazla çalışma ve araştırma, meslek liselerinde eğitim gören öğrencilerin gelecekteki kariyerleri için kritik bir öneme sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meslek Lisesi, İş Sağlığı ve Güvenliği, Kimya Üretim Atölyesi, Risk Değerlendirmesi, Fine-Kinney Yöntemi

⁶⁰⁹ Öğretmen, İstanbul, shining.gulcan@gmail.com

OLGUNLAŞMA ENSTİTÜLERİNDE ÇALIŞMA SÜRELERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ÖĞRETMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Bilsen Şahin⁶¹⁰,

ÖZET

Ülkemizde kadınların kendilerini geliştirmeleri, el sanatlarını öğrenmeleri ve meslek edinmelerini sağlamak amaçlı 1954 yılında ilk Refia Övünç Olgunlaşma Enstitüsü açılmıştır. Olgunlaşma enstitüleri meslek edindirmenin yanında görgü kurallarının önemli olduğu, kadınların kendilerini geliştirmesinde büyük rol oynamıştır. Tüm dünya gibi gelişen ve değişen ülkemizde Olgunlaşma Enstitülerinin misyonunda vizyonda yeniden şekillendi. Türk el sanatlarını araştırmak, bugünlere taşımak ve yaşatmak gibi görevide olgunlaşma enstitüleri yüklenmekte. Halen kadın erkek ayırmaksızın isteyenlere meslek edindirme ve beceri geliştirme alanında kurslar ve üretimler yapmaya devam etmektedirler. Kursların yapıldığı atölyeler dışında üretim, tasarım, tanıtım pazarlama ve araştırma gibi atölyelerle eğitime devam edilmektedir. Günümüzde olgunlaşma enstitülerinin sayısı 30 a çıkarılmıştır.

Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde (EK:RG-12/6/2021-31509) 2021 tarihinde olgunlaşma enstitülerinin öğrencisi/kursiyeri bulunmayan araştırma, tasarım, üretim tanıtım pazarlama bölümlerinde görevli öğretmenlerin çalışma süreleri bir iş saati 60 dakika olmak üzere haftalık 30 iş saatidir. Şeklinde değişiklik yapılmıştır.

Bu yönetmelik Olgunlaşma Enstitülerinde görevli idareciler, usta öğreticiler ile birlikte çalışan sadece öğretmenleri kapsamaktadır. Araştırma, tasarım, tanıtım pazarlama ve araştırma atölyelerinde öğretmen ve usta öğreticiler birlikte çalışmaktadırlar. Enstitü içerisinde çalışma süreleri, usta öğreticiler ve idareciler için 40 dakika olurken sadece öğretmenlerin çalışma süresi 60 dakika olarak belirlenmiştir. Bu yönetmelikle olgunlaşma enstitülerinde 5 tam gün çalışan öğretmenler haftalık 15 saat ek ders ücreti almaktadırlar. Farklı okullarda çalışan meslektaşları ise aynı çalışma süresi için haftalık 25 saat ek ders ücreti almaktadırlar.

Araştırmanın amacı: Çalışma süresindeki ve ek ders ücretindeki farklılığın olgunlaşma enstitülerinde çalışan öğretmenler üzerindeki etkisini araştırmak üzere yapılmaktadır.

Araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmaktadır.

Bu araştırma örneklem olarak 4 farklı olgunlaşma enstitüsünde halen çalışmakta olan öğretmenler seçilmiştir. Bu Olgunlaşma Enstitülerinde çalışan 20 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Öğretmenlere 4 soru sorularak ve çözüm önerileri alınarak yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çalışma, Ek Ders, Süre

⁶¹⁰ Öğretmen, Samsun Olgunlaşma Enstitüsü Samsun, bilsensahin0@gmail.com

ÖZET

Güneş saatleri, insanlık tarihinin en eski zaman ölçme araçlarından biridir ve medeniyetlerin astronomi, matematik ve mühendislik alanlarındaki bilgi birikimini yansıtır. Bu bildiride, güneş saatlerinin tarihsel gelişimi, çalışma prensipleri ve farklı kültürlerdeki tasarımları incelenmektedir. Antik Mısır, Yunan, Roma ve İslam medeniyetlerinde kullanılan güneş saatlerinin yanı sıra, Orta Çağ ve Rönesans dönemlerindeki teknik ilerlemeler de ele alınmaktadır. Ayrıca, modern dünyada güneş saatlerinin sembolik ve eğitimsel değeri, özellikle astronomi ve tarih eğitiminde kullanımı üzerinde durulmaktadır. Bildiri, güneş saatlerinin sadece bir zaman ölçme aracı değil, aynı zamanda kültürel ve bilimsel bir miras olduğunu vurgulayarak, gelecek nesiller için bu mirasın korunmasının önemini tartışmaktadır. Son olarak, günümüzde güneş saatlerinin sanat ve mimarideki yenilikçi kullanımlarına dair örnekler sunularak, bu kadim teknolojinin modern yaşamdaki yerine dair bir perspektif sunulmaktadır.

Bu çalışma, insanlık tarihi boyunca zaman kavramının anlaşılması ve ölçülmesinde Güneş'in merkezi rolünü incelemektedir. Güneş, antik uygarlıklardan modern bilime kadar zamanın takibi ve ölçümü için temel bir referans noktası olmuştur. Bu poster bildiride, Güneş'in hareketlerine dayalı zaman ölçüm yöntemlerinin evrimi, güneş saatlerinden astronomik hesaplamalara kadar uzanan süreç ele alınmaktadır. Ayrıca, Güneş'in zaman algısı üzerindeki etkisinin kültürel, bilimsel ve teknolojik boyutları incelenerek, insanlığın zamanı keşfetme serüvenindeki dönüm noktaları vurgulanmaktadır. Bu çalışma, Güneş'in zaman kavramı üzerindeki kalıcı etkisini anlamak isteyenler için disiplinlerarası bir perspektif sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: astronomi, stem, erken çocukluk

⁶¹¹ Öğretmen, Konya Selçuklu Süleyman Çelebi Ortaokulu, ulkukale42@gmail.com

SINIF YÖNETİMİNDE ÖĞRETMENİN ETKİSİ KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ

Nazlı Emine Dayangaç⁶¹², Hasan Yücel Ertem⁶¹³,

ÖZET

Sınıf yönetimi, genel olarak, belirlenen eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli olarak uygulanması ile ilgili etkinliklerin tümü olarak tanımlanmaktadır. Eğitim; tüm yaşam boyu süren başta aile olmak üzere sonrasında çevre ve okulla devam eden çocuklar üzerinde gelişigüzel veya planlı bir şekilde ulaşılmak istenilen kendi kendine bağımsız olarak düşünebilme olgunluğuna erişmesini, var olmasını sağlamaya çalışmaktır. Eğitim öncelikle ailede başlasa bile en çok etkileşimin olduğu ortam okul ve dolayısı ile sınıflardır. Eğitim ve öğretim çalışmaları en çok sınıflarda gerçekleşmektedir. Çocuklar üzerinde etkili bir eğitim sağlanabilmesi için ise sınıf yönetiminin en iyi düzeyde olması gerekir. Sınıfta ise yönetimin başrolü öğretmendir. Eğitimin tüm öğrencilere sınıf ortamında etkili bir şekilde yapılabilmesi için öğretmenin sınıf yönetiminde kendini geliştirmiş olması gerekmektedir. Öğretmenin sınıf içinde etkili bir yönetim sağlayabilmesi için pek çok öncülü sağlamış olması gerekir. Çünkü pek çok değişkenlik gösteren etkenler mevcuttur. Öğretmenin sınıfı eğitim için uygun hale getirmesi, kurallar oluşturmaya ve uygulanmasında öncülük etmesi, engelleri ortadan kaldırması, kaynakların kullanılmasını sağlaması insanları ve zamanı da iyi bir şekilde yönetmesi, motivasyon sağlaması gerekmektedir. Burada öğretmenin liderlik gücü de oldukça önemlidir. Cinsiyet farkı hem liderlik hem de sınıf yönetimi konusunda da değişkenlik göstermektedir. Sınıf kademelerindeki farklılıklar, öğrencilerin gelişim düzeyleri de sınıf yönetimi konusunda öğretmeni farklı hazırlık sürecine farklı planlama yapmaya yönlendirmektedir. Ayrıca sınıf yönetiminde öğretmen ve idarenin iş birliği içinde olması gerekmektedir. Bu durum sınıf ve okul iklimi açısından oldukça önemlidir. Uzaktan eğitim sürecinde ise bilinen sınıf içi durumların dışında farklılık gösteren özellikle teknolojik altyapı ve kullanımıyla ilgili eksiklikler meydana gelmiştir. Gerek okulun gerek öğretmenin hatta öğrencinin bile sınıf yönetimi konusunda yaşanabilecek her türlü aksaklık, eksiklik konusunda araştırmaya ve gelişmeye açık olması gerekmektedir. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitimler düzenlemektedir. Araştırma sınıf yönetiminde öğretmenin etkisi konusunda lisansüstü tezleri belirlenen ölçütlere dayalı olarak incelemeyi hedeflemektedir. YÖK Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından arşivlenen ve konu içeriği sınıf yönetiminde öğretmen etkisi olan tezler incelemeye dahil edilmiştir. Bu kapsamda toplam 6 lisansüstü tez incelenmiştir. Yapılan çalışmaların tümü yüksek lisans düzeyindedir. Araştırmada bulguları yapılan çalışmalar nicel ve nitel araştırma yöntemleri, tarama modeli kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, liderlik

⁶¹² Zonguldak, nazedayangac@icloud.com

⁶¹³ Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, ertem@beun.edu.tr

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM YÖNETİMİNDE SINIF DIŞI EĞİTİMİ DESTEKLEYEN POLİTİKALAR

Elif Terzi⁶¹⁴,

ÖZET

Okul öncesi eğitim, çocukların erken yaşta sosyal, duygusal, ve bilişsel gelişimlerini destekleyerek yaşamları boyunca devam edecek öğrenme becerilerinin temelini oluşturmaktadır. Bu dönemin etkinliğini artırmak için sürdürülebilir bir eğitim ortamı inşa edilmelidir. Bu bağlamda çocukların çok yönlü gelişimlerini destekleyen, sürdürülebilirlik ve çevre bilinci anlayışını çocuğa aktarabilen sınıf dışı eğitim uygulamalarına başvurulmalıdır. Çocukların keşfetme ve öğrenme deneyimlerini çeşitlendirebilecek sınıf dışı eğitimi destekleyen eğitim politikalarının belirlenmesi ve bu çerçevede stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Okul öncesi sınıf dışı eğitim politikaları, çocukların yaratıcılık ve problem çözme becerilerini temele alan, özgürce hareket etme ihtiyaçlarının karşılandığı, sosyal becerilerinin aile katılımları ve toplumsal uyum çerçevesinde geliştiği, teknolojinin doğaya dengeli bir entegrasyonunu oluşturmakla kalmamalı dezavantajlı bölgedeki çocukların da erişiminin dahil edildiği bir oluşum içermelidir. Sınıf dışı eğitim uygulamaları, alanında mesleki yeterliliğe sahip öğretmenlerin rehberliğinde gerçekleşmeli ve bu alanda uygulanacak hizmet içi eğitimler ve yeterlilik kursları oluşturularak hedeflenen okul öncesi sınıf dışı eğitim politikalarının genel çerçevesine dahil edilmelidir. Kapsamlı bir eğitim politikası süreci ile disiplinler arası paydaşların katılımı ve iş birliğinden yararlanarak uygun plan ve stratejiler oluşturulabilir ve okul öncesi dönem çocuklarına etkili bir öğrenme ortamı inşa edilebilir.

Bu bildiride, sınıf dışı eğitimi destekleyen politika önerilerini, okul öncesi eğitim yaklaşımlarını literatür ışığında sunarak okul öncesi eğitim yönetimine katkı sağlamak ve erken çocukluk dönemi çocuklarının çok yönlü gelişimini desteklemek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: sürdürülebilirlik, sınıf dışı öğrenme ortamı, çok yönlü gelişim

⁶¹⁴ Zonguldak, terzielif.88@gmail.com

TOPLUMSAL PROBLEMLERE FARKLI BAKIŞ AÇILARIYLA YAKLAŞMAK: YARATICI DRAMA VE P4C TEMELLİ BİR ATÖLYE ÇALIŞMASI

Şeyma Duman⁶¹⁵, Nurhayat Aydın Duman⁶¹⁶,

ÖZET

Toplumsal problemlerin çözümünde bireylerin yalnızca mevcut düşünce kalıplarına bağlı kalmadan, farklı bakış açılarını benimseyerek kolektif bir bilinç geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Toplamların sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarla başa çıkabilmesi, bireylerin eleştirel düşünme, empati kurma ve iş birliği yapma becerilerini geliştirmesiyle mümkündür. Grigory Petrov'un Beyaz Zambaklar Ülkesinde adlı eseri, bu dönüşüm sürecine dair ilham veren örneklerden biri olarak, eğitim, kültür ve toplumsal dayanışmanın bir ülkenin kalkınmasındaki rolünü vurgulamaktadır. Eserde, Finlandiya'nın eğitim ve kültür seferberliği sayesinde nasıl modern ve müreffeh bir ülkeye dönüştüğü anlatılmaktadır. Toplumsal gelişimin bireylerin bilinçlenmesi ve sorumluluk üstlenmesiyle gerçekleşebileceğini savunan eser, aynı zamanda eğitimciler ve aydın bireylerin toplum üzerindeki dönüştürücü gücüne dikkat çekmektedir. Ayrıca, eserin Türkiye'de de büyük yankı uyandırdığı ve Mustafa Kemal Atatürk'ün kitabı okuyup beğenmesinin ardından okulların müfredatına konulmasını istediği belirtilmektedir. Atatürk'ün bu esere verdiği önem, kitabın yalnızca bir ülkenin kalkınma hikâyesi değil, aynı zamanda eğitim ve toplumsal dönüşüm açısından evrensel bir model sunduğunu göstermektedir.

Bu çalışma, Beyaz Zambaklar Ülkesinde kitabından ilham alarak, toplumsal problemlerin çözümünde farklı bakış açılarını benimsemenin ve iş birliği içinde hareket etmenin önemini vurgulamayı amaçlamaktadır. Atölyede, yaratıcı drama yöntemi ve Çocuklar İçin Felsefe (P4C) teknikleri kullanılarak, katılımcıların problem çözme süreçlerine daha bilinçli ve etkili bir şekilde katılım sağlamaları hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, atölye süreci katılımcıların eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirebilecekleri şekilde yapılandırılmıştır. Belirlenen toplumsal bir problem çerçevesinde, katılımcılar tartışma gruplarına ayrılarak farklı perspektiflerden çözüm önerileri geliştirmeye yönlendirilmiştir. Rol oynama, canlandırma, hikâye anlatımı ve grup tartışmaları gibi interaktif yöntemler kullanılarak katılımcıların sürece aktif katılımı teşvik edilmiş, böylece bireylerin toplumsal sorunlara dair farkındalık kazanmaları ve etkin çözüm yolları üretmeleri desteklenmiştir. Atölye, bireylerin yalnızca mevcut kalıplarla düşünmek yerine, alternatif bakış açıları geliştirerek toplumsal problemlere yönelik yaratıcı çözümler üretmelerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışma, yetişkin bireylere yönelik olarak tasarlanmıştır. Katılımcılar, kongreye katılan akademisyenler, eğitimciler ve farklı meslek gruplarından bireylerden oluşacaktır. Katılımcılar gönüllü olarak atölyeye katılım sağlayacak olup, farklı yaş ve meslek gruplarından kişilerin dahil edilmesi, toplumsal problemlere yönelik çeşitli bakış açılarını değerlendirme fırsatı sunacaktır.

Atölyeye katılan bireylerin, yaratıcı drama ve P4C teknikleri aracılığıyla eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri, farklı bakış açılarını anlamaları, toplumsal sorunlara çözüm üretme konusunda iş birliği

⁶¹⁵ Öğretmen, Yakup Oğlan İlkokulu Sivas, Seymaadumannn@gmail.com

⁶¹⁶ Öğretmen, Tuzlugöl Anaokulu Sivas, kartanesi405@gmail.com

içinde hareket etmeleri beklenmektedir. Ayrıca, bireylerin günlük hayatta karşılaştıkları problemleri analiz etme ve alternatif çözümler geliştirme konusunda daha bilinçli hale gelmeleri hedeflenmektedir. Katılımcılar, problem çözme süreçlerinde duygusal ve bilişsel farkındalıklarını artırarak, toplumsal sorunlara yönelik çözüm üretme sürecinde daha etkin bir rol üstlenebileceklerdir. Atölye, bireylerin sadece teorik bilgi edinmesini değil, aynı zamanda uygulamalı ve deneyimleyerek öğrenme süreçlerini destekleyerek kalıcı bir dönüşüm sağlamayı amaçlamaktadır

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, P4C, Toplumsal Problemler, Eleştirel Düşünme, Problem Çözme Becerileri.

BİRLİKTE BÜYÜYEN KALPLER: ETWINNING PROJESİ KAPSAMINDA TERAPÖTİK OYUN YOLUYLA EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Nurhayat Aydın Duman⁶¹⁷,

ÖZET

Günümüz toplumunda ebeveynler ve çocukları arasındaki ilişki, çocukların duygusal ve sosyal gelişimi açısından kritik bir rol oynamaktadır. Ancak yoğun çalışma temposu, teknolojinin hızlı gelişimi ve günlük yaşamın getirdiği zorluklar, aile içi iletişimin zayıflamasına neden olabilmektedir. Bu durum, çocukların özgüvenlerini, güven duygularını ve genel duygusal iyi oluşlarını olumsuz etkileyebilir. Ailenin temel işlevlerinden biri, çocukların sağlıklı bireyler olarak gelişimini desteklemek amacıyla gerekli fiziksel, psikolojik ve sosyal desteği sağlamaktır. Özellikle erken çocukluk döneminde aile içi iletişimin kalitesi ve ebeveyn-çocuk ilişkisinin gücü, çocukların gelişim süreçlerinde belirleyici bir faktördür.

Türkiye ve Romanya iş birliğiyle yürütülen "Birlikte Büyüyen Kalpler" eTwinning projesi, ebeveyn-çocuk iletişimini güçlendirmeyi ve duygusal bağları artırmayı amaçlayan bir girişimdir. Proje kapsamında Filial Terapi ve Theraplay temelli etkinlikler uygulanarak, çocukların duygusal zekalarının ve sosyal becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ebeveynler ve öğretmenler için düzenlenen atölye çalışmaları ve eğitim programları sayesinde, çocukların duygusal ihtiyaçlarını anlamaya ve karşılamaya yönelik bilinç düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır.

Çalışma, nitel araştırma yöntemi temel alınarak yürütülmekte olup, eylem araştırması modeli benimsenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, gözlem çalışmaları ve katılımcı geri bildirimleri ile veri toplanmaktadır. Proje kapsamında Filial Terapi ilkeleri doğrultusunda yapılandırılmış oyun temelli müdahaleler uygulanmakta, böylece ebeveynlerin çocuklarıyla iletişimlerini güçlendirmeleri, duygusal bağlarını kuvvetlendirmeleri sağlanmaktadır. Ayrıca Theraplay teknikleri, çocukların ebeveynleriyle etkileşimlerini artıran olumlu öğrenme deneyimleri yaşamalarını teşvik etmektedir.

Proje, Türkiye ve Romanya'dan 13 eğitimcinin iş birliğiyle yürütülmekte olup, farklı sosyo-kültürel geçmişlerden gelen ebeveynler ve çocuklar sürece dâhil edilmiştir. Çalışmanın örneklemini, ebeveyn-çocuk etkileşim etkinliklerine katılan ebeveynler, mesleki gelişim eğitimlerine katılan öğretmenler ve yapılandırılmış oyun oturumlarından faydalanan çocuklardan oluşmaktadır. Çeşitli paydaşların sürece katılımı, terapötik oyunun aile dinamikleri ve çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde anlamayı mümkün kılmaktadır.

Araştırma süreci devam etmekle birlikte, ilk gözlemler yapılandırılmış oyun temelli müdahalelerin ebeveyn-çocuk etkileşiminde önemli ölçüde iyileşme sağladığını göstermektedir. Çalışmanın, Filial Terapi ve Theraplay etkinliklerinin güvenli bağlanmayı güçlendirme, duygusal zekâyı geliştirme ve aile içi iletişimi artırma konusundaki olumlu etkilerini ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca, elde edilen bulguların öğretmenlerin duygusal açıdan daha duyarlı öğretim uygulamaları geliştirmelerine katkı sağlaması ve terapötik oyun tekniklerinin eğitim sistemine entegre edilmesi konusunda farkındalık oluşturmaya öngörülmektedir.

⁶¹⁷ Öğretmen, Tuzlugöl Anaokulu Sivas, kartanesi405@gmail.com

Bu doğrultuda, terapötik oyun temelli eğitim programlarının erken çocukluk eğitimine entegre edilmesi önerilmektedir. Aileler ve öğretmenler için düzenlenecek uygulamalı eğitimler, çocukların duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek açısından etkili bir yaklaşım sunacaktır. Ayrıca, projenin uluslararası düzeyde genişletilmesi, farklı kültürel bağlamlarda ebeveyn-çocuk etkileşimlerini destekleme ve güvenli bağlanmanın önemine dair küresel farkındalığı artırma açısından faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Filial Terapi, Theraplay, Ebeveyn-Çocuk Etkileşimi, Duygusal Gelişim, Terapötik Oyun

TÜRKİYE’DE ÖĞRETMEN EMEĞİNİN PREKARYALAŞMASI: GÜVENCESİZ ÇALIŞMANIN TARİHSEL VE EKONOMİK KÖKENLERİ

Kutluhan Bülbül⁶¹⁸, Birgül Ulutaş⁶¹⁹,

ÖZET

Küreselleşme, ekonomik dönüşümler ve neoliberal politikalar, iş gücü piyasalarında esnek, güvencesiz ve düşük ücretli çalışma biçimlerini yaygınlaştırmıştır. Türkiye’de de iş güvencesizliği giderek artmış, “prekarya” adı verilen güvencesiz çalışan sınıf büyümüştür. Taşeronlaşma, kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlik sistemine erişimdeki eşitsizlikler ve esnek çalışma biçimlerinin kural dışı uygulanması, prekaryalaşma sürecini hızlandırmıştır. Bu süreçten özellikle gençler ve kadınlar olumsuz etkilenmektedir. Dijitalleşme ve gig ekonomisinin yaygınlaşması da sosyal koruma eksiklikleri nedeniyle prekaryayı genişletmektedir. Prekaryalaşma, ekonomik etkilerinin ötesinde gelir eşitsizliğini artırarak sosyal dışlanmaya ve toplumsal huzursuzluğa yol açmaktadır. Öğretmenler de prekaryalaşmadan etkilenmiştir. Uzman ve başöğretmenlik gibi statü farkları, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamaları öğretmen emeğinin güvencesizleşmesini göstermektedir. Bu araştırma, Türkiye’de öğretmen emeğinin prekaryalaşmasını tarihsel, ekonomik ve yasal düzenlemeler bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, literatür taramasına dayalı bir derleme çalışmasıdır. Taşeron sisteminin yaygınlaşması, kayıt dışı istihdamın yüksek olması ve esnek çalışma modellerinin kural dışı uygulanması, iş güvencesizliğini artırmaktadır. Kadınlar ve gençler prekaryanın en savunmasız gruplarıdır. Üniversite mezunları da niteliklerine uygun iş bulamamakta, prekaryanın içinde yer almaktadır. Gelir eşitsizliği artmakta, sosyal dışlanma derinleşmekte ve yaşam memnuniyeti azalmaktadır. Stres, kaygı ve tükenmişlik gibi psikolojik sorunlar yaygınlaşmaktadır. Proje bazlı esnek çalışma yaygınlaşsa da sosyal güvencesizlik ve düşük ücretler prekaryayı genişletmektedir. Güvencesizlik toplumsal huzursuzluğu artırarak politik istikrarsızlık riskini yükseltmektedir. Bu çalışma, öğretmen emeğinin prekaryalaşmasını derinlemesine analiz ederek eğitim politikalarına yönelik çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Prekarya, Küreselleşme, Gelir eşitsizliği, Ekonomik ve Politik İstikrarsızlık

⁶¹⁸ Zonguldak, 75kutluhan@gmail.com

⁶¹⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ulutas.birgul@gmail.com

MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPAN KÜLTÜR DERSİ ÖĞRETMENLERİ İLE MESLEK DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN OKULA AİDİYETLİK DÜZEYLERİ

Zahide Kıcalı⁶²⁰, Ertuğrul Kuzucu⁶²¹,

ÖZET

Gelişen, aynı zamanda daha da fazla sanayileşen ve ticaretin öneminin katlanarak arttığı dünyamızda nitelikli iş gücü vazgeçilmez konumdadır. Ülkemiz de de üniversitelerin ve üniversite mezunlarının sayılarının giderek artması rekabeti, işsizliği ve iş bulmayı arttırmaktadır. Meslek lisesi mezunları bu anlamda ön plana çıkmakta ve liseyi bitirir bitirmez iş bulmaları açısından avantajlı konuma geçmektedir. Meslek Liselerinden mezun öğrenciler birçok sektöre kalifiye eleman olarak yetişmekte, iş dünyasına ve ekonomiye katkıları gün geçtikçe artmaktadır. Meslek liselerinin farklı sektörlerde kaliteli, kalifiye eleman yetiştirmeleri ve işlevsel olmaları elbette ki meslek lisesinde çalışan öğretmenlerin verimliliğine bağlıdır. Yapılan araştırmalar iş verimliliğinin göreve ait hissetme ile doğru orantılı olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada meslek lisesinde çalışmakta olan kültür öğretmenleri ve meslek öğretmenlerinin okula aidiyet düzeyleri incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, meslek liselerinde görev yapan kültür dersi öğretmenleri ile meslek dersi öğretmenlerinin okula aidiyetlik düzeylerini incelemektir. Araştırmada Kültür dersi öğretmenleri ve meslek dersi öğretmenlerinin okula aidiyetlik düzeyleri belirlenmiş ve birbiriyle karşılaştırılmıştır. Araştırmanın evrenini, Konya il genelinde bulunan mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretim kurumları oluşturmaktadır. Meslek liselerinde çalışan 300 öğretmene 20 sorudan oluşan bir anket ile birlikte Maslach Tükenmişlik Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma evreni, örneklem olarak alınmıştır. Araştırmada verilerin istatistiksel analizinde, yüzde, aritmetik ortalama, t-testi, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda meslek liselerinde görev yapan meslek lisesi öğretmenlerinin okula aidiyet duygularının daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Meslek Liselerinin öneminin arttığı günümüzde meslek dersleri öğretmenlerinin aidiyet duygusunun yüksek olması eğitim, ülke ekonomisi, iş gücü kalitesi açısından pozitif sonuçlar doğuracaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Meslek Lisesi, Meslek Dersleri, Kültür Dersleri, MEB, Konya, Aidiyet

⁶²⁰ Öğretmen, Konya, sochin@hotmail.com.tr

⁶²¹ Öğretmen, Konya, ertugrulkuzucu@hotmail.com

ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÖĞRETMEN ROTASYONU

Birol Kılıç⁶²², Yeliz Demirkalem⁶²³,

ÖZET

Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ile ortaöğretim kademelerinde görev yapan öğretmen ve okul yöneticilerinin öğretmen rotasyonu ile ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada katılımcıların duygu ve düşünceleri olduğu gibi yansıtılmaya çalışıldığından nitel araştırma yöntemi ve temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Ordu il millî eğitim müdürlüğüne bağlı resmî bağımsız anaokulu, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademelerindeki okullarda görev yapan, her kademedan üç öğretmen ve üç yönetici olacak şekilde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitleme örneklemeyle belirlenmiş 12 öğretmen ve 12 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu aracılığıyla, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada toplanan veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiş ve beş tema olacak şekilde kategorileştirilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen ve okul yöneticilerinin büyük bir çoğunluğu aynı okulda beş yıl ve daha fazla süre çalışmayı uzun süreli bir çalışma olarak nitelendirilebileceğini, bu nedenle öğretmenlere yönelik getirilmesi planlanan öğretmen rotasyon uygulamasına mevcut düzenlerinin bozulmasına neden olmayacak şekilde rotasyon bölgesi oluşturularak ilçe içerisinde ya da yakın ilçelerde olacak şekilde yapılması halinde olumlu baktıklarını, rotasyonun sadece hizmet puanına dayanarak yapılmasının adaletsizliklere yol açabileceğini, dolayısıyla akademik, mesleki ve sosyal faaliyetler vb. gibi herkes tarafından kabul görülebilecek kriterlerin dikkate alınıp hizmet puanına eklenerek bir “rotasyon puanı” hesaplamasının gerektiği sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sonuçlar çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere yönelik uygulanması planlanan öğretmen rotasyonu ile ilgili öğretmenlerinde fikirleri alınarak mevcut yönetmelikte gerekli düzenlemelerin yapılması ve adil, şeffaf ve liyakatli bir rotasyon uygulamasının planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Yönetici, İş Rotasyonu, Öğretmen Rotasyonu, Yer Değiştirme

⁶²² Öğretmen, Ordu, kilic_birol@hotmail.com

⁶²³ Öğretmen, Ankara, yelizdemirkalem@gmail.com

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ NESİLLER ARASI AKTARIMI VE OYUN TERCİHLERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ

Derya Tosunoğlu⁶²⁴, Didem Koşar⁶²⁵,

ÖZET

Geleneksel çocuk oyunları, nesilden nesile aktarılan kültürel öğeler olarak çocukların fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimine katkı sağlayan önemli araçlardır. Ancak, dijitalleşme ve teknolojiye dayalı eğlence biçimlerinin yaygınlaşmasıyla bu oyunların oynanma sıklığı azalmış, yerini dijital oyunlar almıştır. Bu çalışma, 40-50 yaş arasındaki ebeveynlerin çocukluklarında oynadığı geleneksel oyunları günümüz çocuklarının oyun alışkanlıklarıyla karşılaştırarak, oyun tercihlerindeki değişimi, ebeveynlerin bu konudaki tutumlarını ve çocukların geleneksel oyunları tercih etmeme nedenlerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma, geleneksel oyunların günümüzde ne ölçüde oynandığını ve bu süreçte yaşanan değişimleri anlamayı hedeflemektedir. Çalışmada, ebeveynlerin çocukluk dönemlerinde oynadığı oyunlar belirlenerek bu oyunların fiziksel, bilişsel ve sosyal katkıları değerlendirilecektir. Günümüz çocuklarının oyun alışkanlıkları analiz edilerek geleneksel oyunlara olan ilgileri ölçülecek, çocukların bu oyunları tercih etmeme nedenleri teknoloji, sosyal çevre ve oyun alanları bağlamında ele alınacaktır. Ayrıca, ebeveynlerin geleneksel oyunlara yönelik tutumları ve bu oyunları teşvik etme eğilimleri araştırılacaktır. Son olarak, geleneksel oyunların kültürel ve eğitsel boyutlarının korunmasına yönelik öneriler sunulacaktır.

Araştırmada, nitel yöntem çerçevesinde fenomenolojik desen kullanılacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ile ebeveynlerin çocukluk oyun deneyimleri ve günümüz çocuklarının oyun alışkanlıkları incelenecektir. İçerik analizi yöntemi kullanılarak görüşmelerden elde edilen veriler, ebeveynlerin ve çocukların oyun tercihlerindeki değişimler, geleneksel oyunların oynanma nedenleri ve ebeveyn tutumları gibi temalar çerçevesinde kodlanacaktır. Amaçlı örnekleme yöntemi ile farklı sosyo-ekonomik gruplardan ebeveynler çalışmaya dahil edilecek, maksimum çeşitlilik örnekleme ile farklı çevrelerden bireylerle görüşmeler yapılarak geniş bir bakış açısı elde edilmesi hedeflenecektir.

Bu araştırma, günümüz çocuklarının geleneksel oyunlara yönelik tutumlarını anlamak ve dijital oyunlara yönelimlerini etkileyen faktörleri belirlemek açısından önemli bir katkı sunacaktır. Teknoloji kullanımı, oyun alanlarının azalması ve sosyal çevrenin çocukların oyun tercihleri üzerindeki etkisinin incelenmesi, eğitimciler ve aileler için yol gösterici olacaktır. Ayrıca, ebeveynlerin geleneksel oyunları teşvik etme konusundaki yaklaşımlarının ve bu oyunların fiziksel ve sosyal faydalarına dair farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Araştırma veri toplama sürecinde olup, elde edilen bulguların geleneksel oyunların eğitim sistemine entegrasyonu ve kültürel projeler yoluyla çocuklara tanıtılması açısından öneriler sunması beklenmektedir. Çalışmanın sonuçları, kongrede paylaşılacaktır.

⁶²⁴ Öğretmen, UDED Başkanı, tosunoglunderya2@gmail.com

⁶²⁵ Prof. Dr., GAZİ ÜNİVERSİTESİ, didemarlikosar@gmail.com

Bu alışma, geleneksel ocuk oyunlarının nesiller arası aktarımını inceleyerek oyun tercihlerindeki değişimin nedenlerini ortaya koymayı ve geleneksel oyunların korunması için öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel ocuk Oyunları, Nesiller Arası Oyun Kültürü, Dijitalleşme ve Oyun Tercihleri, Ebeveyn Tutumları, ocuk Gelişimi

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE SESBİLGİSEL FARKINDALIK GELİŞTİRME ATÖLYESİ

Derya Tosunoğlu⁶²⁶, Özgür Sevgi Göktaş⁶²⁷,

ÖZET

Okul öncesi dönemde erken okuryazarlık becerilerinin desteklenmesi, çocukların akademik hayatlarına sağlam bir temel ile başlamaları açısından büyük önem taşımaktadır. Okuma ve yazma öğrenme sürecinde kritik bir bileşen olan sesbilgisel farkındalık, çocukların kelimeleri oluşturan sesleri tanıma, ayırt etme, birleştirme ve değiştirme becerilerini kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Bu beceriyi erken yaşlarda kazanan çocukların, ilerleyen yıllarda akıcı okuma ve anlama konusunda daha başarılı oldukları bilimsel araştırmalarla ortaya konmuştur. Ancak bu sürecin verimli şekilde gerçekleşmesi, okul öncesi eğitimcilerinin bilinçli uygulamalar yapmaları ve çocukların dil gelişimini destekleyecek uygun öğretim stratejileri geliştirmeleri ile mümkündür. Özellikle sesbilgisel farkındalığı geliştiren eğitsel materyaller, oyun temelli etkinlikler ve etkileşimli öğretim yöntemleri, çocukların bu beceriyi daha hızlı ve kalıcı bir şekilde kazanmasına yardımcı olmaktadır.

Bu atölye, okul öncesi öğretmenlerine, sesbilgisel farkındalığı destekleyici etkinlikler ve öğretim yöntemleri konusunda bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlamaktadır. Atölye sürecinde, sesbilgisel farkındalığın temel bileşenleri açıklanacak, çocuklara bu becerinin nasıl kazandırılabilirliği üzerinde durulacaktır. Katılımcılar, sesleri tanıma, ayırt etme ve birleştirme gibi temel becerileri geliştirici uygulamaları deneyimleyerek, bunları sınıflarında nasıl etkili bir şekilde kullanabileceklerini öğrenme fırsatı bulacaklardır. Ayrıca, çocukların sesbilgisel farkındalıklarını desteklemek amacıyla kullanılacak tekerlemeler, şarkılar ve oyunlarla ilgili uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecektir. Harf bilgisi ile sesbilgisel farkındalık arasındaki bağlantı açıklanarak, öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerinde kullanabilecekleri somut materyaller ve stratejiler tanıtılacaktır.

Atölyeye katılacak öğretmenlerin, sesbilgisel farkındalık eğitiminin temel ilkelerini kavramaları, etkin öğretim tekniklerini sınıf ortamlarına entegre edebilmeleri ve ses farkındalığını artırmaya yönelik materyalleri etkili bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Atölyeye okul öncesi öğretmenleri ve öğretmen adayları katılacak olup, bu eğitimcilerin sesbilgisel farkındalık konusunda yeterlilik kazanmaları, çocukların okuma yazma sürecine güçlü bir temel ile başlamalarını sağlayacaktır.

Atölye sonunda katılımcılar, erken okuryazarlık becerilerinin gelişimine yönelik kanıta dayalı öğretim yöntemleri hakkında bilgi sahibi olacak, bu yöntemleri sınıf içi uygulamalarında etkin şekilde kullanabileceklerdir. Bu sayede, çocukların sesbilgisel farkındalıkları daha sistematik bir şekilde desteklenerek, dil gelişimleri güçlendirilecek ve akademik başarılarının temelini oluşturan okuryazarlık becerileri daha etkili bir şekilde geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sesbilgisel Farkındalık, Erken Okuryazarlık, Okul Öncesi Eğitim, Fonolojik Beceriler

⁶²⁶ Öğretmen, UDED Başkanı, tosunoglunderya2@gmail.com

⁶²⁷ UDED ÜYESİ, tosunoglunderya2@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖZ YETERLİLİKLERİ VE YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK TUTUMLARI İLİŞKİSİNDE DEĞİŞİME AÇIKLIK VE DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ARACI ETKİSİ

Onur Erdoğan⁶²⁸, Mehtap Naillioğlu Kaymak⁶²⁹, Ömür Çoban⁶³⁰, Hatice Turan Bora⁶³¹,

ÖZET

Araştırmanın amacı, okul müdürlerinin öz yeterlik inançlarının yapay zeka kullanıcı tutumları üzerindeki doğrudan ve değişime açıklık ile dönüşümcü liderlik üzerinden dolaylı etkilerinin belirlenmesidir. Mevcut çalışma okul müdürlerinin yapay zeka tutumlarının oluşumunda etkili olan değişkenleri doğrudan ve dolaylı olarak inceleyerek, literatüre teorik ve ampirik katkı sunmayı hedeflemektedir.

Bu araştırma, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla ilişkisel tarama (correlational research) modeli temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında dönüşümcü liderlik davranışı, değişime açıklık, öz yeterlik ve yapay zekâya yönelik tutum değişkenleri arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiler test edilmiştir. Ayrıca, dönüşümcü liderlik ve değişime açıklık değişkenlerinin aracı (mediator) etkileri incelenmiştir. Verilerin analizinde IBM SPSS Statiscs 27 ve Mplus 8.3 programları kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de kamu ilkökul, ortaokul ve liselerinde görev yapan okul müdürleri oluşturmuştur. Örneklemi ise Eurostat (2016) tarafından belirlenen NUTS1 (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması) düzeyinde belirlenen 12 ildeki okullarda görev yapan okul müdürleridir. Örneklemenin belirlenmesinde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu 12 ildeki okullar öğrenci sayısına göre tabakalanmış ve belirlenen orana göre okullar örnekleme dahil edilmiştir. Veri toplamak için Dönüşümcü Liderlik Ölçeği, Değişime Açıklık Ölçeği, Öz Yeterlik Ölçeği, Yapay Zeka Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırma sürecinde katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılımı sağlanmış, kişisel verilerin gizliliği korunmuş, etik kurul onayı ve MEB TTKB’den araştırma uygulama izinleri alınarak veriler toplanmıştır. Veri toplamak için Dönüşümcü Liderlik Ölçeği, Değişime Açıklık Ölçeği, Öz Yeterlik Ölçeği, Yapay Zeka Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmanın analizleri raporlanma aşamasındadır. Bulgular eklenecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticilerinin öz yeterlilikleri, yapay zekâya yönelik tutum, değişime açıklık

⁶²⁸ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, onurerdogan@live.com

⁶²⁹ Dr., MEB Ankara İl MEM, mnkaymak1@gmail.com

⁶³⁰ Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi, cobanomur@gmail.com

⁶³¹ Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi, haticeturan@baskent.edu.tr

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ YAŞAM BECERİLERİ İLE SOSYAL DUYGUSAL İYİ OLUŞ VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Nezahat Hamiden Karaca⁶³², Hilal Karaer⁶³³, Tuba Gözlet⁶³⁴, Güler Can⁶³⁵,

ÖZET

Bu derste okul çalışması öncesi dönemdeki yaşamı yapılandırma ile sosyal duygusal iyi oluşum ve psikolojik sağlamlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma aralığı evrenini 2024-2025 Eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ilkokulların anasınıflarında yapılandırmayı görmekte olan çocuklardan oluşur. Araştırmanın ayrıntıları ise; Tüm evrene mali, zaman vs.sebeplerden dolayı araştırmacılar tarafından ulaşılamaz için seçkisiz olmayan el becerisi yöntemlerinden uygun uygulama yöntemi ile belirlenecektir. Anasınıfına devam eden Çocukların yaşam özelliklerini ölçebilmek için Bilir (2021) tarafından geliştirilmiş olan “Erken Çocukluk Yaşam Becerileri Ölçeği”, sosyal duygusal iyi oluşum ve psikolojik sağlamlık bölümlerini belirlemek adına Mayr ve Ulich (2009) tarafından kurtar Özbey (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “Okul Öncesi Çocuklar için Sosyal Duygusal İyi Oluşum ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeği” kullanılacaktır. Araştırmadaki gruplara ait "Demografik Bilgi Formu'dan elde edilen verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde gibi betimsel istatistikler kullanılacaktır. Verilerin analiz yöntemi, betimsel istatistik ve normal dağılım gösterimine göre belirlenecektir. Normallik testi sonucunun belirlenmesi analizi kullanılacaktır. Araştırmanın, okul öncesi eğitimdeki uygulamalara katkı sağlayacağı şekilde yorumlanacaktır. Çocukların yaşam becerilerini geliştiren eğitim programları, onların duygusal ve psikolojik sağlamlıklarını güçlendirebilir. Aynı zamanda bu çalışma, eğitimcilere ve psikolojik danışmanlara, okul öncesi dönemdeki kişilerin sağlıklı gelişim planlarında bulunacaktır. Bu öneriler, eğitim öğretimleri, pedagojik tedaviler ve sınıf içi etkinlikler üzerine odaklanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Yaşam Becerileri, Beceriler, İyi Oluş

⁶³² Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, nhamiden@gmail.com

⁶³³ Öğretmen, Afyonkarahisar, karaerhilal@gmail.com

⁶³⁴, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, tubagozlet@outlook.com

⁶³⁵, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, guler.400@hotmail.com

TÜRKİYE’DE 2000 - 2024 YILLARI ARASINDA İLK VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNİN TARİHSEL SÜRECİ

Serap Okur Arslan⁶³⁶,

ÖZET

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) dersi, Türkiye’de eğitim sisteminin önemli bir parçası olarak varlığını sürdürüyor. 2000’den bu yana derinlemesine derinlemesine, pedagojik yaklaşım ve içerikte çeşitli değişiklikler yaşanmıştır. Bu süreç, Türkiye’nin toplumsal ve eğitim politikalarındaki dönüşümlerle paralel bir şekilde ilerlemiştir. Türkiye’de eğitimde reform hareketleri 2000’li yıllardaki yükselişten bu yana hız kazandı ve bu birlikte DKAB derine doğru güncellemeler yapıldı. 2005 yılında gerçekleşen eğitim programı reformuyla ayrıntılı içeriğin kapsamı eğitim anlayışı sertifikası yenilenmiştir. 2012 yılında 4+4+4 eğitim sisteminin geçilmesiyle birlikte ayrıntılı içerik ve öğretim programı tekrar gözden geçirilmiş, müfredatta İslamiyet dışında inanç sistemlerine daha fazla yer verilmiş ve farklı mezheplerin öğretileri hakkında daha fazla bilgi sunulmaya başlanmıştır. 2020 sonrasındaki süreçte Din eğitimi ve ahlak bilgisi derslerinde dijital içerikler ve uzaktan eğitim eğitimleri yaygın olarak kullanıma başlanmış; geçişli öğrenme ve proje temelinde eğitim anlayışı müfredata entegre edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, 2000-2024 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilk ve orta kapsamlı eğitimde DKAB öğrenilenlerin değişimi ve gelişimleri aşamalı süreç içerisinde ortaya çıkma düzeni ve müfredat reformlarının pedagojik yaklaşımlar ile ilişkilendirilmesidir. Bu çalışmada kaliteli araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. DKAB ayrıntılarının teorik süreçlerindeki değişimlerini artırmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) müfredat programları, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan ders içerikleri ve öğretim programları, MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından yayınlanan raporlar ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Ayrıca Eğitim Reformu Girişimi (ERG) tarafından yayımlanan raporlar, Resmî Gazete’de yayımlanan 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili düzenlemeler (2012 tarihli 6287 sayılı yasa) ve ders programı yazılımına yönelik genelgeler ve programlar dahil edilmiştir. DKAB dersinin pedagojik gelişimini desteklemek için akademik literatür, hakemli dergilerde yayımlanan makaleler, YÖK Tez Merkezi’ndeki ilgili tez çalışmaları ve medya arşivleri incelenerek özetlenmiş bir değerlendirme yapılmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiş ve verilerin verileri çıkarılmıştır. Analiz sürecinde öncelikle DKAB müfredatındaki değişimler dönemlere ayrılarak incelenmiş, ardından pedagojik uygulamalar, içerik değişimleri ve öğretimsel bakış açısı karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen verilerle, DKAB’nin derinlemesine gelişmişliği, ayrıntılı kapsamı ve pedagojik yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu ulaşılan sonuçlara, Türkiye’de din eğitiminin dönüşümüne yönelik açıdan önemli bir kaynak sunmaktadır. Araştırma süreci devam etmekte olup, elde edilen sonuçlar ilerleyen küresel akademik bir kongrede sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB), Müfredat Değişiklikleri, Eğitim Reformları, Pedagojik Yaklaşımlar, Doküman Analizi

⁶³⁶ Öğretmen, Ankara, serapoarslan@hotmail.com

ÖZET

Günlük hayatın en önemli parçası olan iletişim her yaşta ve grupta vazgeçilmez bir unsurdur.

Her yaş grubunda insanların iyi ilişkilere sahip olabilmek için iyi bir iletişime sahip olmaları muhakkak kaçınılmazdır. Ancak bazen her şey istediğimiz gibi devam etmeyebiliyor. Bazı durumlar ya da insanlar günlük hayattaki iletişimi ve ilişkiyi zedeleyecek davranışlarda bulunabiliyorlar.

Bu rahatsız edici davranışların genel adına da "zorbalık" denilebilir. Diğer bir deyişle bir grubun ya da bireyin diğer bir grubu ya da bireyi fiziksel, psikolojik, sözel ya da sosyal baskı uygulayarak zarar vermesi de denilmektedir.

Özellikle de çocuklar ve gençler arasında birbirilerine uygulanan bu tür zorbalıklar da "Akran Zorbalığı" olarak nitelendirilmektedir. Aynı yaş grubundaki bireylerin ya da grupların birbirlerine kasıtlı olarak zarar veren davranışlarda bulunmaları da akran zorbalığı olarak nitelendirilmektedir.

Haliyle bu durum bireylerin yaş grubundan dolayı okul dönemindeki bireylerde daha da yaygındır.

Bu durum okul ortamında bulunan mağdurların psikolojik ve akademik gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Teknoloji çağı olan günümüzde en yaygın zorbalık türü ise "Siber Zorbalık"tır. Siber zorbalık teknolojik araçlar, sosyal medya, mesajlaşma, e-posta ve oyun platformları vb. uygulamalar kullanılarak yapılan zorbalıktır. Dolayısıyla da 24 saat bireyi rahatsız etme imkanı bulabilmektedirler ve mağdurların özel alanlarına girme fırsatları oluşmaktadır. Hakaret içeren mesajlar ve yorumlar, kişisel bilgileri izinsiz paylaşma, fotoğraf ve videoları izinsiz paylaşma, sahte hesaplar açarak taklit etme veya iftira atma, dışlayıcı ve küçük düşürücü içerikler paylaşmak "Siber Zorbalık" kavramına örnek kavramlardır.

Özetle zorbalık bütün versiyonları ile özellikle çocuklar ve gençler arasında oldukça yaygın ve tehlikelidir. Ancak bu gibi zorbalıkları eğitimle farkındalık kazanarak aşabileceğimizi belirtmekte fayda vardır.

Anahtar Kelimeler: Zorbalık, Arkadaş ilişkileri, Akran zorbalığı

⁶³⁷ Öğretmen, Tokat Niksar Danışman Gazi Anadolu Lisesi, esracindoruk3590@gmail.com

*ULUSÖTESİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK VE SOSYAL ADAPTASYONU: TÜRKİYE VE ESTONYA ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

Selçuk Turan⁶³⁸, Anastassia Zabrodskaia⁶³⁹,

ÖZET

Öğrencilerin, farklı ülkelerde eğitim almak için gerçekleştirdiği ulusötesi hareketliliğin artmasıyla, akademik ve sosyal adaptasyon zorluklarıyla karşılaşan öğrenci sayıları da artmıştır. Bu çalışma, kurumsal politikaların, sosyal ortamların ve destek mekanizmalarının rolüne odaklanarak, Türkiye ve Estonya'daki ulusötesi öğrencilerin adaptasyon süreçlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, bu iki farklı eğitim ve kültür bağlamını karşılaştırarak, uyum deneyimlerindeki hem ortak noktaları hem de farklılıkları vurgulamaya odaklanmıştır. Çalışmaya üç temel araştırma sorusu rehberlik etmektedir: (1) Türkiye ve Estonya'daki ulusötesi öğrenciler akademik adaptasyonu nasıl deneyimlemektedir? (2) Karşılaştıkları sosyal zorluklar nelerdir? (3) Kurumsal destek sistemleri ne kadar etkilidir ve bunlar nasıl geliştirilebilir? Nitel araştırma deseninin kullanıldığı çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmaktadır, bu süreç devam etmektedir. Türkiye ve Estonya'dan toplam 12 öğrenci ile görüşme yapılması planlanmaktadır. Toplanan veriler, adaptasyon deneyimleriyle ilgili temel temaları ortaya çıkarmak için betimsel ve tematik analiz teknikleri kullanılarak analiz edilecektir. Türkiye'de öğrenim gören iki ulusötesi öğrenciyle yürütülen pilot çalışmadan elde edilen ilk bulgular, adaptasyonun hem olumlu hem de zorlayıcı yönlerini ortaya koymaktadır. Olumlu tarafta, öğrenciler Türk toplumunun misafirperver doğasını, güçlü üniversite destek hizmetlerini ve entegrasyonlarını kolaylaştıran kültürel benzerlikleri vurgulamışlardır. Bununla birlikte, ev özlemi, dil engelleri, akademik uyum zorlukları ve konaklamayla ilgili engeller gibi zorlukları da bildirmişlerdir. Araştırmanın, iki farklı ulusal bağlamdaki öğrencilerin uyum deneyimlerine ilişkin iç görüler sunarak, yükseköğretim kurumlarını ve politika yapıcılarını daha kapsayıcı ve destekleyici bir akademik ortamın geliştirilmesine yönelik iyi uygulamalar hakkında öneriler sunması beklenmektedir.

*Bu araştırma, CA21143 TraFaDy Cost Aksiyonu tarafından desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulusötesi öğrenciler, akademik adaptasyon, sosyal adaptasyon, eğitim politikaları

⁶³⁸ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, selcuk.turan@beun.edu.tr

⁶³⁹ Prof. Dr., Tallinn University, Baltic Film, Media and Arts School, anastassia.zabrodskaia@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİ SONRASI OKUL YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜME İLİŞKİN ALGILARI

Zeynep Meral TANRIÖĞEN⁶⁴⁰, Zeliha DENİZ⁶⁴¹,

ÖZET

Bu araştırmayla okul yöneticilerinin covid-19 pandemisi sonrası okul yönetimlerinde yaşanmış olan dijital dönüşümlerle alakalı görüşleri incelenmiştir. Buna bağlı olarak okul yöneticilerinin dijital yeterlilik düzeylerine bakılmıştır. Ayrıca okul yöneticilerinin cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum, eğitim düzeyi ve okullarındaki öğrenci, öğretmen ve yönetici sayıları gibi farklı değişkenlerle ilişkisi, bu farklı değişkenlere göre farklılaşmalar göstermekte olup olmadığı ve ilişkileri araştırılmıştır.

Yapılan araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Yapılan bu araştırma ile 2023–2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde, Denizli ilinin Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki liselerde görev yapan ve içlerinden “Rastgele örnekleme” yöntemiyle seçilmiş bulunan, ayrıca ölçek sorularının tamamına cevap vermiş 45 okul yöneticisinden toplanmış olan bu verilerden elde edilmiştir. Yapılan bu araştırmada kullanılmış olan veri toplama aracı; “Kişisel Bilgiler” ve “Dijital Dönüşüm Algısı Ölçeği” olacak şekilde iki ayrı bölümden oluşmuştur. Araştırmada kullanılmış olan Dijital Dönüşüm Algısı Ölçeği’nin Cronbach Alpha değeri 0,89 olarak bulunmuştur.

Yapılan bu araştırma çalışması sonucunda; katılımcı lise müdür yardımcılarının büyük kısmının cinsiyetinin erkek olduğu, katılımcıların büyük kısmının evli olduğu görülmüştür. Yine bu katılımcıların büyük kısmının orta yaşlarda olduğu, katılımcıların büyük kısmının 11-20 yıl kıdem aralığında olduğu görülmüştür. Bu araştırmaya katılanların çoğunluğunun lisans mezunu olduğu, okullarında öğretmen sayısının 15 ve üzeri olduğu, okullarındaki öğrenci sayısının 200 ve üzeri olduğu ve okullarındaki yönetici kadrosunun 1-3 kişiden oluştuğu görülmüştür.

Araştırma neticesinde; okul yöneticilerinin dijital dönüşüm algıları düzeyinin farklı değişkenlere göre durumuna bakıldığında; medeni durum, yaş, meslek kıdemi, okulundaki öğretmen sayısı, okulundaki öğrenci sayısı ve okuldaki beraber çalıştığı yönetici sayına göre herhangi bir anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Fakat cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği erkeklerin kadınlara oranla dijital dönüşüm algılarının yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Covid 19, Okul Yöneticileri

⁶⁴⁰ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, zatogen@gmail.com

⁶⁴¹ Öğretmen, Denizli, cerennnisa@hotmail.com

ÖZET

Matematik eğitimi, bireyin bilişsel gelişimini destekleyen temel disiplinlerden biridir. İlkokul düzeyinde bölme işlemi, öğrencilerin matematiksel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmeleri açısından kritik bir öneme sahiptir. Ancak, soyut kavramları içeren bölme işlemi, öğrenciler için anlaşılması zor bir konu olabilmektedir. Geleneksel öğretim yöntemleriyle yapılan bölme işlemi öğretimi, bazı öğrenciler için sıkıcı ve zorlayıcı olabilmekte, bu da öğrenmeye yönelik motivasyonu olumsuz etkileyebilmektedir. Oyun temelli öğrenme yaklaşımları, öğrencilerin derse ilgisini artırarak aktif katılımı teşvik edebilir ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirebilir. Bu bağlamda, bu araştırmada, 3. sınıf öğrencilerinin bölme işlemini oyun temelli öğrenme yöntemleriyle kavramalarının akademik başarıları üzerindeki etkisi incelenmektedir. Araştırmada karma yöntem (mixed method) kullanılarak nicel ve nitel veriler birlikte analiz edilmektedir. Araştırma, yarı deneysel desen çerçevesinde tasarlanmış olup, bir deney ve bir kontrol grubu içermektedir. Örneklem grubu, rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 30 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubunda yer alan öğrenciler bölme işlemi öğretiminde oyun temelli öğrenme etkinliklerine katılırken, kontrol grubu geleneksel öğretim yöntemleriyle ders işlemektedir. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin bölme işlemi konusundaki akademik başarılarını ölçmek için ön test ve son test uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin oyun temelli öğrenme sürecine yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılandırılmış görüşmeler ve sınıf içi gözlem formları kullanılmaktadır. Önceki çalışmalar, oyun temelli öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı, kaygı düzeylerini azalttığı ve matematiğe yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu bağlamda yapılan literatür incelemeleri, özellikle dijital ve eğitsel oyunların matematik öğretiminde etkin bir şekilde kullanıldığını ortaya koymaktadır. Ancak, önceki çalışmalar daha çok kesirler veya sayı yuvarlama gibi konulara odaklanmışken, bölme işleminin oyun tabanlı öğrenme yöntemleriyle nasıl daha etkili öğretilbileceği üzerine yapılan araştırmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın, ilkökul düzeyinde bölme işleminin öğrenme sürecine oyun tabanlı yöntemlerin entegrasyonunu inceleyen mevcut literatüre katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırma süreci devam etmekte olup, elde edilen bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır. Ancak, araştırmanın sonunda oyun temelli öğrenme yaklaşımının bölme işlemi öğretiminde öğrencilerin akademik başarılarına ve öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sağlayacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın öğretmenler için alternatif öğretim stratejileri sunması ve oyun temelli öğrenmenin sınıf içi kullanımına yönelik öneriler geliştirmesi hedeflenmektedir. Özellikle ilkökul öğretmenlerinin, bölme işlemini öğretirken oyunları daha etkili bir araç olarak nasıl kullanabileceklerini anlamalarına yardımcı olacak uygulamalar önerilmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmaların, farklı oyun türlerinin öğrenme süreçlerine etkilerini karşılaştırmalı olarak ele alması ve öğrenci motivasyonu üzerindeki uzun vadeli etkilerini incelemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik öğretimi, oyun temelli öğrenme, bölme işlemi, ilkökul eğitimi, öğrenci başarısı.

⁶⁴² Öğretmen, Bismil Atatürk İlkokulu, mevlideyildirim@hotmail.com

SOSYAL KİMLİK KURAMI ÜZERİNE YAZILMIŞ TEZLERİN BETİMSSEL ANALİZİ: AKADEMİK EĞİLİMLER VE METODOLOJİK ÇERÇEVE

Murat Koçali⁶⁴³, Temel Çalık⁶⁴⁴,

ÖZET

Sosyal Kimlik Kuramı (SKK), bireylerin grup üyelikleri aracılığıyla kimlik geliştirme süreçlerini açıklayan önemli bir sosyal psikoloji kuramıdır. Bu çalışma, Türkiye’de sosyal kimlik kuramı çerçevesinde hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerini betimsel bir bakış açısıyla analiz etmektedir. Çalışmanın temel amacı, sosyal kimlik kuramına dayalı akademik çalışmaların eğilimlerini, metodolojik yaklaşımlarını ve ele aldıkları konuları inceleyerek alandaki genel yönelimi ortaya koymaktır. Akademik literatürde sosyal kimlik kuramı, bireylerin grup içi ve grup dışı algıları, aidiyet hisleri ve sosyal davranışları açısından geniş bir inceleme alanına sahiptir. Ancak Türkiye’de bu kuram çerçevesinde yapılan akademik çalışmaların sistematik bir şekilde değerlendirilmesi ve genel akademik yönelimlerin ortaya konması sınırlı kalmıştır.

Bu araştırmada, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi’ne kayıtlı sosyal kimlik kuramı temalı tezler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmada belirlenen tezler, konu başlıkları, araştırma yöntemleri, veri toplama teknikleri ve kuramsal çerçeveleri açısından incelenmiş, bu unsurların yıllara ve disiplinlere göre nasıl değiştiği analiz edilmiştir. Veriler, frekans analizi ve tematik içerik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Betimsel analiz kapsamında, tezlerde kullanılan teorik yaklaşımlar, tercih edilen metodolojik eğilimler ve incelenen popülasyonlar gibi unsurlar karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Araştırma bulguları, sosyal kimlik kuramı temelli tezlerin büyük ölçüde psikoloji, eğitim bilimleri ve iletişim alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Ayrıca, son yıllarda nitel araştırma yöntemlerine yönelik artan bir eğilim olduğu, ancak geleneksel olarak nicel araştırmaların daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Veri toplama araçları açısından incelendiğinde, anket ve ölçeklerin yaygın olarak kullanıldığı, ancak derinlemesine görüşme ve nitel araştırma tekniklerine son yıllarda daha fazla yönelim olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, tezlerde sosyal kimlik kuramının daha çok grup aidiyeti, sosyal dışlanma, kimlik çatışması ve kültürel kimlik gibi konular çerçevesinde ele alındığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Türkiye’de sosyal kimlik kuramına dayalı akademik çalışmaların belirli alanlarda yoğunlaştığı, ancak disiplinler arası iş birliklerinin sınırlı olduğu ortaya konmuştur. Çalışmaların büyük çoğunluğu teorik temelli olmasına rağmen, uygulamaya yönelik çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir. Gelecekteki akademik çalışmaların, sosyal kimlik kuramını farklı sosyolojik ve politik bağlamlarda ele alarak disiplinler arası iş birliklerini artırması önerilmektedir. Ayrıca, metodolojik çeşitliliğin artırılması, farklı araştırma tekniklerinin bir arada kullanılması ve kuramın uygulamalı araştırmalarla desteklenmesi, alanın gelişimi açısından önemli bir katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Kimlik Kuramı, içerik analizi, metodolojik eğilimler, akademik tezler, sosyal psikoloji, grup kimliği, disiplinler arası çalışmalar.

⁶⁴³ Öğretmen, MEB Ankara, muratkocali@gmail.com

⁶⁴⁴ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, temelc@gazi.edu.tr

ÖĞRETMENLERE YÖNELİK DOĞA YÜRÜYÜŞLERİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ(KAZANIMLARI)

Ali Haydar Turan⁶⁴⁵,

ÖZET

Doğa yürüyüşü, farklı zamanlarda güzel vakit geçirmek, doğayı keşfetmek ve spor yapmak için gerçekleştirilen bir faaliyettir. Doğa yürüyüşlerinin spor egzersizlerinden farklı olarak açık havada doğa ile iç içe, doğal güzelliklerin olduğu orman alanları gibi yerlerde yapılan bir etkinliktir .

Doğa eğitimi öğrencilere bilgi, beceri, olumlu tutum ve davranışlar kazandırır. Bu süreçte öğrencilere model olacak öğretmenlerin doğa eğitimi için gerekli eğitim ve donanımına sahip olmaları, öğretim sürecini tasarlayıp yönlendirebilmeleri bakımından önem taşımaktadır.

Doğa yürüyüşleri, katılımcı öğretmenlerin etkin iletişim kurabileceği biçimde düzenlenerek ve bölge, çevre, saha, malzeme, ilgi, ihtiyaç ve öğrenme ortamının durumu dikkate alınarak hazırlanır. Katılımcı öğretmenlerin sayısı 20 kişilik grupları geçmeyecek şekilde düzenlenir.

Doğa yürüyüşleri, bireyin doğa ile etkileşimde bulunması için yapılan çalışmalardır. Bu eğitimin uygulanmasının sebebi doğa ve çevreleri hakkında bilgi edinmek, kendilerini bu alanda gerçekleştirmektir. Bu eğitimin sonucunda birey çevreyi tanır, çevreyi ve doğayı nasıl koruyacağı konusunda bilinçlenir.

Erken yaşlardan itibaren hem sınıfta hem de sınıf dışında gerçekleştirilecek doğa eğitimi çalışmaları, çeşitli deneyimler sunarak bilgi, beceri, olumlu tutum ve davranışlar kazandırmanın yanı sıra, farkındalığı, doğa sevgisini ve duyarlılığını da arttıracaktır.

Katılımcı öğretmenlerin, doğa deneyimlerinin sınırlılığı, aynı zamanda doğa algılarının da şekillenmesinde etkili olacaktır.

Öğretmenlere yönelik verilen doğa eğitimlerin, katılımcıların eğitimci kimlikleri dikkate alınarak planlanması ve yürütülmesi oldukça önemlidir.

Değerlendirme, öğrenme sürecinin önemli bir boyutudur. Öğrenme sürecine katılan öğretmenlere, öğretmenler arasındaki etkileşimi; Eğitimi veren öğreticinin kullandığı yöntemi, teknik ve materyallerin etkisini , eğitim veren uygulayıcı tarafından notlar alınarak , süreç değerlendirir. Eğitimi veren öğretici tarafından bu değerlendirmeler raporlanır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, çevre, spor, doğa

⁶⁴⁵ Öğretmen, Hasanpaşa Ortaokulu, Kocaeli, alihaydarogretmen@gmail.com

EĞİTİMDE AYNALAMA YÖNTEMİ İLE ÇOCUKLARIN DAVRANIŞSAL GELİŞİMİNE YANSITMALI BİR BAKIŞ

Emel Genç⁶⁴⁶,

ÖZET

Çocukların duygusal ve sosyal gelişimi, onların bireysel farkındalık kazanmalarını ve toplumsal uyumlarını güçlendiren önemli bir süreçtir. Erken çocukluk döneminde yaşanan deneyimler, bireyin ilerleyen yıllarda duygu düzenleme, empati kurma ve sağlıklı iletişim becerileri geliştirmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim ortamlarında çocukların duygularını tanımalarına, anlamlandırmalarına ve ifade etmelerine olanak sağlayan yöntemlerin kullanımı, onların bilişsel ve duygusal gelişimlerini destekleyerek olumlu davranış kalıpları kazanmalarına katkıda bulunabilir. Bu bağlamda, aynalama yöntemi, çocukların duygu ve düşüncelerinin yansıtılması sürecinde eğitimciler tarafından bilinçli bir şekilde kullanılan bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmada, aynalama yöntemi kullanılarak okul öncesi öğrencilerinin sosyal ve duygusal gelişimlerine yönelik bir uygulama gerçekleştirilmiş, bu sürecin çocukların duygu farkındalığı ve empati becerileri üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Araştırma nitel bir yaklaşım benimsenerek yürütülmüş olup, eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Çalışma, 19 Mayıs İlkokulu'nda öğrenim gören okul öncesi öğrencilerinden oluşan bir grupta gerçekleştirilmiştir. Örneklem, araştırmanın amaçlarına uygun olarak belirlenmiş olup, çalışma sürecine öğrenciler, öğretmenler ve veliler dâhil edilmiştir. Veri toplama sürecinde, gözlem formları, anekdot kayıtları ve sistematik gözlem teknikleri kullanılarak çocukların sınıf içi etkileşimleri değerlendirilmiştir. Çocukların bireysel özelliklerini daha iyi anlamak amacıyla velilere bilgilendirme yapılmış, öğrenci özelliklerine ilişkin veri toplamak için formlar uygulanmıştır. Çalışma sürecinde, çocukların sınıf ortamında sergiledikleri davranışlar gözlemlenmiş ve kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın uygulama sürecinde, çocukların duygu farkındalıklarını artırmaya yönelik somut ve soyut aynalama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler sınıfta yer alan ayna karşısında belirlenen örnek olaylara yönelik duygu ve düşüncelerini ifade etmiş, bu süreç bireysel ve grup sohbetleriyle desteklenmiştir. Öğrencilerin olaylara verdikleri tepkiler analiz edilerek empati becerilerinin gelişimine yönelik çıkarımlar yapılmıştır. Çalışmaların sonucunda, öğrencilerin duygularını tanımlama, duygularını başkalarına doğru bir şekilde aktarma ve empati kurma becerilerinde olumlu gelişmeler gözlemlenmiştir. Bu süreçte velilerin de katılımı sağlanmış, her öğrencinin zorlandığı duygularla ilgili hikâye kitapları temin edilerek ebeveyn-çocuk etkileşimleri desteklenmiştir.

Bulgular, aynalama yönteminin çocukların duygusal farkındalıklarını artırmada etkili bir strateji olduğunu göstermektedir. Öğrenciler, kendi duygularını tanımlamakta ve ifade etmekte daha bilinçli hale gelirken, sosyal ilişkilerinde empati geliştirme becerileri kazanmışlardır. Çalışmanın sonunda, sınıf ortamındaki genel duygu durumunun olumlu yönde değiştiği gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda, okul öncesi eğitimde aynalama yönteminin sistematik olarak uygulanması ve öğretmenlerin bu konuda bilinçlendirilmesi önerilmektedir. Çocukların erken yaşta duygu farkındalığı kazanmasının,

⁶⁴⁶ Öğretmen, Çorum 19 Mayıs İlkokulu, genceremel71@hotmail.com

ilerleyen yıllarda sosyal becerilerinin gelişimini destekleyeceği öngörülmektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalar, farklı yaş gruplarında ve uzun vadeli uygulamalarla yöntemin etkisini daha kapsamlı bir şekilde ele alabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, aynalama yöntemi, duygusal farkındalık, empati becerisi, davranışsal gelişim.

HAREZMİ EĞİTİM MODELİ KAPSAMINDA SES KİRLİLİĞİ KONULU ÇALIŞMALARIN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ

Ahmet Aşkar⁶⁴⁷, Derya Tekin⁶⁴⁸, Selda Parlakoğlu⁶⁴⁹, Esra Etlioğlu⁶⁵⁰,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Harezmi Eğitim Modeli kapsamında ses kirliliği üzerine gerçekleştirilen öğrenci çalışmalarının akademik başarıya etkisini incelemektir. Çalışma sürecinde, öğrencilerin problem çözme, araştırma ve yaratıcı düşünme becerileri geliştirilmiş ve bu süreçlerin akademik başarıya yansımaları analiz edilmiştir.

Akademik başarı, öğrencilerin eğitim sürecindeki bilgi ve beceri kazanımlarını ölçen önemli bir göstergedir (Demir, 2019). Günümüzde, geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra disiplinler arası ve proje tabanlı yaklaşımlar, öğrencilerin hem bilişsel hem de yaratıcı gelişimlerini destekleyerek akademik başarıyı artırmaktadır (Gül & Karaman, 2021). Harezmi Eğitim Modeli, öğrencilere problem çözme, analiz yapma ve yaratıcı düşünme gibi beceriler kazandırmayı amaçlayan bir eğitim yaklaşımıdır (MEB, 2023). Bu bağlamda, ses kirliliği gibi çevresel bir problem üzerinden yürütülen çalışmaların öğrencilerin akademik başarılarına katkısı araştırılmıştır.

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tek grup ön test-son test desenine göre tasarlanmıştır. Çalışma grubunu Cahit Zarifoğlu İlkokulu'nda öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur (n=30). Araştırma sürecinde iki temel etkinlik uygulanmıştır:

Anket Çalışması: Ses kirliliği farkındalığını ölçmek amacıyla öğrenciler, öğretmenler ve çalışanlarla anketler yapılmış ve elde edilen veriler Google Form aracılığıyla analiz edilmiştir.

WordWorld Projesi: Öğrenciler, ses kirliliğinin olumsuz etkilerini yansıtan yaratıcı görseller tasarlamış ve bu süreçte uzman görüşlerinden faydalanılmıştır.

Akademik başarıyı değerlendirmek amacıyla, çalışma öncesinde ve sonrasında öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik başarı testleri uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin ön test başarı puan ortalaması 68,4 iken, son test başarı puan ortalaması 82,7 olarak belirlenmiştir. Paired Samples t-testi sonuçları, bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir ($p < 0.05$). Ayrıca, öğrencilerin yaratıcı görsel çalışmalar sürecinde konuya olan ilgilerinin ve motivasyonlarının arttığı gözlemlenmiştir. Bu durum, öğrenmenin kalıcılığına olumlu katkılar sağlamıştır (Çelik & Kaya, 2019).

Araştırma bulguları, Harezmi Eğitim Modeli kapsamında gerçekleştirilen disiplinler arası çalışmaların, öğrencilerin akademik başarılarını artırmada etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ses kirliliği gibi çevresel bir problemin araştırılması ve yaratıcı yollarla ifade edilmesi, öğrencilerin analitik düşünme

⁶⁴⁷ Dr., ANKARA, ahmetaskar80@gmail.com

⁶⁴⁸ Öğretmen, ANKARA, tekinderya98@gmail.com

⁶⁴⁹ Öğretmen, ANKARA, seldaparlakoglu@gmail.com

⁶⁵⁰ Öğretmen, ANKARA, eetlioglu@yahoo.com.tr

becerilerinin gelişimine katkı sağlamış ve öğrenilen bilgilerin daha kalıcı hale gelmesine yardımcı olmuştur (Aksoy, 2019).

Sonuç olarak, çevre temalı projelerin öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sağladığı ve bu tür uygulamaların eğitim sürecine entegrasyonunun önem taşıdığı söylenebilir. Gelecek araştırmaların farklı yaş grupları ve disiplinler arası yaklaşımlarla genişletilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Harezmi Eğitim Modeli , Akademik Başarı

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖNÜLLÜ VE ZORUNLU ETKİNLİK DENEYİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Dilek Altınışık⁶⁵¹,

ÖZET

Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki gelişim süreçleri, teorik bilgilerin yanı sıra uygulama deneyimleriyle de şekillenmektedir. Öğretmen adaylarının staj sürecinde kazandıkları deneyimler, mesleki becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir fırsat sunmaktadır. Ancak bu deneyimlerin kazanılma biçimi farklılık gösterebilmektedir. Bazı öğretmen adayları yalnızca zorunlu staj programı kapsamında etkinlik gerçekleştirirken, bazıları gönüllü olarak farklı etkinliklere katılarak mesleki deneyimlerini genişletme imkânı bulmaktadır. Zorunlu staj sürecinde yer alan öğretmen adayları belirlenen süre içinde ders gözlemleri ve uygulamalar gerçekleştirirken, gönüllü etkinliklere katılan öğretmen adayları, kendi inisiyatifleri doğrultusunda farklı okul öncesi ortamlarında bulunarak daha fazla pratik yapma şansı elde edebilmektedir. Bu araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarının gönüllü olarak gerçekleştirdiği etkinliklerin, yalnızca zorunlu staj kapsamında yapılan etkinliklerle karşılaştırıldığında mesleki gelişim süreçlerine nasıl katkı sağladığı incelenmektedir.

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülmektedir. Araştırmada fenomenolojik (olgubilim) desen tercih edilmiştir, çünkü öğretmen adaylarının bireysel deneyimleri ve bu deneyimlerin mesleki algıları üzerindeki etkileri incelenmektedir. Çalışmanın örneklemi, bir üniversitenin okul öncesi öğretmenliği programında öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri arasından amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 10 öğretmen adayından oluşmaktadır. Bu öğretmen adaylarının beşi gönüllü olarak okul öncesi etkinliklere katılmış, diğer beşi ise yalnızca zorunlu staj sürecinde yer almıştır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmakta ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmektedir.

Önceki araştırmalar, öğretmen adaylarının erken dönemde kazandıkları uygulama deneyimlerinin, mesleki yeterlilikleri ve sınıf yönetimi becerileri açısından katkı sağlayabileceğini öne sürmektedir. Ancak, gönüllü etkinliklere katılan öğretmen adayları ile yalnızca zorunlu staj sürecine dahil olan öğretmen adaylarının mesleki gelişim süreçlerinde nasıl farklılıklar yaşadığı konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmanın, öğretmen adaylarının deneyimlerini karşılaştırarak, mesleğe yönelik tutum, öğrenci ile etkileşim, sınıf yönetimi ve pedagojik beceri gelişimi açısından hangi faktörlerin etkili olduğunu anlamaya katkı sunması beklenmektedir.

Araştırma süreci devam etmekte olup, elde edilecek bulgular kongrede sunulacaktır. Ancak, gönüllü etkinliklere katılımın öğretmen adaylarının motivasyonu, mesleki doyumunu ve sınıf içi etkileşimleri üzerinde belirli etkilerinin olabileceği öngörülmektedir. Çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak, öğretmen yetiştirme programlarında gönüllü etkinliklerin teşvik edilmesine yönelik öneriler geliştirilecek ve mesleki gelişimi destekleyici uygulamalara ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmen eğitimi, gönüllü etkinlikler, staj deneyimi, pedagojik gelişim, öğretmen motivasyonu.

⁶⁵¹ Öğretmen, Burdur MAKÜ Anaokulu, my-dilek@hotmail.com

CAHİT ZARİFOĞLU İLKOKULU'NDA HAREZMİ EĞİTİM MODELİ İLE GERİ DÖNÜŞÜM BİLİNCİ VE DİSİPLİNLER ARASI ÖĞRENME

Ahmet Aşkar⁶⁵², Nazlı Güveri⁶⁵³, Hatun Keskin⁶⁵⁴, Müsade Karagöz⁶⁵⁵,

ÖZET

Bu araştırma, Cahit Zarifoğlu İlkokulu'nda Harezmi Eğitim Modeli kapsamında gerçekleştirilen geri dönüşüm bilinci ve disiplinler arası öğrenme uygulamalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, bu çalışmaların öğrencilerin çevresel farkındalıklarını artırma ve problem çözme, iş birliği ve algoritmik düşünme gibi akademik becerilerinin gelişimine katkısını değerlendirmektedir. Sürdürülebilirlik ve çevre bilinci, günümüz eğitim anlayışında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Öğrencilere, sürdürülebilir bir gelecek için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, eğitim sürecinin temel amaçlarından biridir (World Health Organization [WHO], 2021). Harezmi Eğitim Modeli ise disiplinler arası öğrenme yaklaşımıyla öğrencilerin problem çözme, analiz yapma ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir (MEB, 2023). Bu çalışma, geri dönüşüm temelli projeler ve disiplinler arası eğitim uygulamalarının öğrencilerin akademik ve çevresel farkındalıklarına etkisini incelemektedir. Araştırma, karma yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiş ve hem nitel hem de nicel veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Çalışma grubunu 25 1. ve 2. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sürecinde iki temel etkinlik gerçekleştirilmiştir: Geri Dönüşüm BilinciSık kullanılan malzemelerden seçilen atıklarla bilgilendirici afişler hazırlanmış ve bu afişler aracılığıyla öğrencilerin geri dönüşüm ve atık ayrıştırma konusundaki farkındalıkları artırılmıştır. Bu süreçte öğrenciler, atıkların neden ayrıştırılması gerektiğini ve hangi malzemelerin geri dönüştürülebileceğini öğrenmişlerdir. Harezmi Eğitimi ile Disiplinler Arası ÖğrenmeÖğrenciler, Harezmi Eğitim Modeli kapsamında fen bilimleri, matematik, sanat ve kodlama gibi disiplinleri birleştiren etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bu etkinlikler, öğrencilerin iş birliği yapma, problem çözme ve algoritmik düşünme becerilerini geliştirmiştir. Veri analizleri sonucunda, öğrencilerin geri dönüşüm süreçleri ve atık yönetimi konularındaki bilgi düzeylerinde anlamlı bir artış gözlemlenmiştir. Ayrıca, Harezmi Eğitim Modeli çerçevesinde gerçekleştirilen disiplinler arası etkinlikler, öğrencilerin problem çözme ve iş birliği becerilerini olumlu yönde etkilemiştir. Öğrenciler, farklı disiplinlerden elde ettikleri bilgileri yaratıcı bir şekilde birleştirerek akademik başarılarını artırmışlardır. Araştırma bulguları, çevre bilinci ve disiplinler arası öğrenmenin bir arada yürütülmesinin, öğrencilerin hem akademik becerilerine hem de çevresel farkındalıklarına katkı sağladığını göstermektedir. Öğrenciler, hem bilişsel becerilerini geliştirmiş hem de sürdürülebilir bir geleceğe katkı sağlama sorumluluğunu öğrenmişlerdir. Bu tür uygulamaların eğitim sürecine daha fazla entegre edilmesi, yaşam boyu öğrenme ve çevre bilincinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Disiplinler Arası Öğrenme , Harezmi Eğitim Modeli, Geri Dönüşüm Bilinci

⁶⁵² Dr., Ankara, ahmetaskar80@gmail.com

⁶⁵³ Öğretmen, Ankara, nazliguveri1@gmail.com

⁶⁵⁴ Öğretmen, Ankara, hatun_953@hotmail.com

⁶⁵⁵ Öğretmen, Ankara, msdkrgz@gmail.com

OSMANLI'DAKİ ENDERUN MEKTEBİ MODELİNİN MODERN OKUL YÖNETİCİSİ YETİŞTİRME SÜREÇLERİNE UYARLANABİLİRLİĞİ

Aysel Demir⁶⁵⁶,

ÖZET

Bu araştırma, Osmanlı Devleti'nde üst düzey yöneticileri yetiştirmek amacıyla kurulan Enderun Mektebi'nin eğitim anlayışının modern okul yöneticisi yetiştirme süreçlerine nasıl uyarlanabileceğini incelemektedir. Enderun Mektebi, yöneticilik eğitimi açısından teorik bilgi ile uygulamalı eğitimi bütünleştiren kapsamlı bir sistem sunmuştur. Bu model, öğrencilerin yalnızca akademik bilgi edinmelerini değil, aynı zamanda sahada uygulamalı deneyim kazanmalarını sağlayarak devlet yönetimine hazır hâle gelmelerini hedeflemiştir. Günümüzde ise okul yöneticilerinin yetiştirilmesi sürecinde benzer etkili bir yapının eksik olduğu görülmektedir. Mevcut sistemde yöneticiler, genellikle öğretmenlikten doğrudan yöneticiliğe geçmekte ve bu geçiş çoğunlukla sistematik bir eğitimi ve uygulamalı deneyimi içermemektedir.

Eğitim kurumlarının başarısı, büyük ölçüde yetkin yöneticilere bağlıdır. Ancak mevcut okul yöneticisi yetiştirme modelleri, yöneticilerin yalnızca kısa süreli hizmet içi eğitimlerle hazırlanmasını öngörmektedir. Bu durum; yöneticilerin liderlik, kriz yönetimi, finansal planlama veya insan kaynakları yönetimi gibi alanlarda yeterli donanıma sahip olmadan göreve başlamalarına neden olmaktadır. Enderun Mektebi modeli bu noktada önemli bir referans olabilir. Enderun'daki akademik ve uygulamalı eğitim modelinin modern okul yöneticisi yetiştirme süreçlerine entegre edilmesi, yöneticilerin liderlik becerilerini geliştirmelerine ve eğitim kurumlarının yönetim kapasitelerini artırmalarına katkı sağlayabilir. Bu çerçevede, okul yöneticisi yetiştirme süreçlerine Enderun Mektebi'nde uygulanan kapsamlı akademik eğitim, yönetsel formasyon ve uygulamalı staj süreçlerinin dahil edilmesi önerilmektedir. Özellikle yöneticilik eğitimi alan adayların, deneyimli okul yöneticileriyle birlikte çalışarak karar alma süreçlerine katılması ve kriz yönetimi gibi konularda pratik yapması yönetim becerilerinin gelişmesine olanak tanıyacaktır. Ayrıca yöneticilerin yüksek lisans ve doktora gibi akademik programlarla desteklenmesi, yönetsel yetkinliklerini artıracaktır. Bu araştırmayla bu doğrultuda, Enderun Mektebi yönetici yetiştirme sisteminin modern eğitim yönetimi ile karşılaştırılması ve okul yöneticisi yetiştirme süreçlerinin daha etkin hâle getirilmesi için bir model önerisi sunulmaktadır. Bu modelin uygulanması, Türkiye'de okul yöneticiliğinin bir meslek olarak kurumsallaşmasına katkı sağlayabilir ve eğitim yönetimi politikalarına yön verebilecek bilimsel bir temel oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Enderun Mektebi, okul yöneticisi, eğitim modeli, eğitim yönetimi.

⁶⁵⁶ Öğretmen, MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, tr.ayseldemir@gmail.com

DEĞERLER EĞİTİMİNİN HAYATA GEÇİRİLMESİ: DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜZEL AHLAK UYGULAMALARI

Münteha Kısacıkoğlu⁶⁵⁷,

ÖZET

Eğitim, bireylerin akademik becerilerinin yanı sıra, etik ve ahlaki değerleri içselleştirmelerine de katkı sağlamalıdır. Özellikle ilkokul çağındaki öğrencilerin topluma uyum sağlamaları, sorumluluk bilinci geliştirmeleri ve empati becerilerini kazanmaları için değerler eğitimi büyük önem taşımaktadır. Okulda verilen değerler eğitiminin günlük yaşama aktarılması, öğrencilerin öğrendiklerini somut deneyimlerle pekiştirmelerini sağlamak ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu araştırmada, dördüncü sınıf öğrencilerinin okulda öğrendikleri güzel ahlak ilkelerini ev ve toplum yaşamında nasıl hayata geçirdikleri incelenmiştir. Etkinlik kapsamında öğrenciler, insan ilişkilerinin temeli olan sevgi, saygı ve hürmet kavramlarını, aile içindeki sorumluluklarını yerine getirerek ve sosyal yaşamda yardımlaşma davranışları sergileyerek uygulamışlardır.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmakta olup, örnekleme belirlenen bir sınıftaki öğrencilerden oluşmaktadır. Süreç boyunca öğrenciler, okulda öğrendikleri ahlaki değerleri uygulamaya koyarak, çeşitli ev içi ve sosyal sorumluluk faaliyetlerine katılmışlardır. Etkinlik sürecinde öğrenciler, evlerinde ebeveynlerine yardımcı olmak amacıyla yemek yapma, sofrayı toplama, temizlik yapma gibi görevleri üstlenmişlerdir. Bunun yanı sıra, toplumsal sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla, markette alışveriş yapan yaşlı bireylere yardım etme, yaşlıların yol güvenliğini sağlama gibi sosyal yardımlaşma etkinliklerine katılmışlardır. Yapılan bu faaliyetler, öğrenciler tarafından fotoğraf veya video ile kayıt altına alınarak öğretmenlerine iletilmiş ve değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, değerler eğitiminin günlük yaşam pratiğine dönüştürülebilir olduğunu ve öğrencilerin bu süreçten olumlu etkilerle ayrıldıklarını göstermektedir. Öğrenciler, aile içindeki rollerini daha bilinçli bir şekilde benimsemiş, sorumluluk bilinci geliştirmiş ve sosyal yardımlaşma davranışlarını günlük yaşamın bir parçası haline getirmişlerdir. Ayrıca, bu süreç, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine daha aktif bir şekilde katılım göstermelerine imkân tanımış, aile içi ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlamıştır. Toplumsal dayanışmayı teşvik eden bu tür uygulamaların, öğrencilerin sosyal farkındalık düzeylerini artırdığı ve empati becerilerini geliştirdiği gözlemlenmiştir.

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda, değerler eğitimi uygulamalarının daha geniş çapta yaygınlaştırılması ve öğrencilerin sosyal sorumluluklarını geliştirebilecekleri projelerin teşvik edilmesi önerilmektedir. Özellikle öğretmenlerin rehberliğinde yürütülecek bu tür etkinliklerin, öğrencilerin ahlaki gelişimlerini desteklemede etkili olabileceği düşünülmektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda, değerler eğitiminin farklı yaş gruplarında ve farklı kültürel bağlamlarda uygulanabilirliği incelenerek, uzun vadeli etkileri üzerine daha kapsamlı değerlendirmeler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: değerler eğitimi, ahlaki gelişim, sosyal sorumluluk, empati, öğrenci katılımı

⁶⁵⁷ Öğretmen, Manisa, munteha_14@hotmail.com

ŞEHİT CUMA DAĞ TABİAT TARİHİ MÜZESİ'NDE OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİ İÇİN MÜZE EĞİTİM ETKİNLİKLERİ ETKİSİ

Sonaray Köse⁶⁵⁸,

ÖZET

Okul öncesi eğitim, bireyin sağlıklı, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişimini destekleyen kritik bir yaklaşımdır. Bu çapta insanların, çevrelerini keşfetme ve anlamlandırmada farklı öğrenme ortamlarında bulunmaları büyük önem kazanacak. Müze eğitimi, okul öncesindeki öğrenme paketlerine destek sağlayan etkili bir eğitim yöntemi olarak öne çıkıyor. Geleneksel eğitim ortamlarının dağılımlarını geçen müzeler, geniş kapsamlı materyallerle iletim kurarak keşfetmelerine ve deneyimleyerek öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Müze eğitimi, çocukların fizyoterapilerini desteklerken aynı zamanda gözlem, analiz ve değerlendirme yeteneklerini geliştirmelerine de katkı sağlamaktadır. Ayrıca, çocukların müze ortamında kaldıkları zaman, onların yaratıcılığını ve hayal gücünü besleyerek yeni öğrenmelere daha açık hale gelmelerini sağlar. Ancak okul öncesi eğitimde müze kullanımıyla ilgili bilginin sınırlı olduğu ve mevcut müze eğitim programlarının bu yaş grubuna yönelik yeterli seviyede olduğu görülmektedir. Bu araştırmada, okul öncesi dönemdeki çalışmalara yönelik bir müze eğitim programının planlanması, değerlendirilmesi ve sürdürülmesi.

Bu çalışma, betimsel yöntem çerçevesinde yürütülen ve aksiyon analizleri deseni kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini okul öncesi eğitim kuralları, bunların hepsini Ankara'daki bir anaokulunda gören 4-5 yaş grubundaki 80 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak öğretmen ve velilere uygulanan anket ve görüşme formları kullanılmış, ayrıca öğrenci gözlemleri yapılmıştır. MTA Tabiat Tarihi Müzesi'nde gelişen eğitim programı kapsamında, yaş ve gelişim seviyelerine uygun oyun etkinlikleri planlanarak düzenlendi.

Araştırma bulgularına göre, müze eğitimine katılanların temelleri, yüksek motivasyon ve ilgi düzeylerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Müze deneyiminin, çocukların merakının gelişmesi, hayal gücünü harekete geçirmek ve somut materyallerle öğrenme süreçlerini belirli aralıklarla belirlemek. Öğretmen ve velilerden alınan geri bildirimler, müze eğitiminin okul öncesinde yaygınlaştırılması ve müze rehberlerinin pedagojik yeterliliklerinin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte, okul öncesi eğitimde müze gezilerinin sistematik bir şekilde planlanması ve sistematik müze eğitimi konusunda hizmet içi eğitimlerle düzenli olarak ulaşılmaktadır.

Bu çalışma, okul öncesi eğitimin zenginliğini artırmada müzelerin önemli bir eğitim ortamı olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir. Müze eğitiminin yaygınlaştırılması ve programların okul öncesi sürdürülebilirliği ile uyumlu olarak yapılandırılması, bireylerin terapilerini ve sosyal gelişimlerini destekleyen alternatif öğrenme yolları sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müze eğitimi, okul öncesi eğitim, yaparak öğrenme, erken çocukluk eğitimi, deneyim temelli öğrenme.

⁶⁵⁸ Öğretmen, MEB, snry-kose@hotmail.com

ÖZET

Bireyin yaşamı, birçok kesişim aralığında şekillenen ve sürekli dönüşen kişisel bir yolculuk olarak kabul edilir. İnsan, çevrenin kurduğu ilişkiler ve kendi dünyasıyla ilgili bilgiler aracılığıyla, süreklilik ve karar mekanizmalarını geliştirir. Ancak bireysel olaylarına bakış açısını değiştirmesi, alternatif perspektiflerin gelişmeleri ve kendini daha iyi ifade edebilmesi her zaman kolay olabilir. Zihinsel kalıplar, önyargılar ve alışılmış düşünce biçimleri, bireyin problem seçimi ve karar verme sınırlarında sınırlayıcı olabilir. Bu noktada, farklı geometrik ve duygusal hareket ettiren, bireyin kendini ifade etme biçimlerini çeşitlendiren para birimleri önemli bir araç haline gelir. Bu düzenli, küresel ve sözlü ifadeyi içeren etkinlikler, bireyin hem kişisel hem de profesyonel anlamda katkı sağlayan güçlü araçlar olarak öne çıkan ayrıntılarını sağlar.

Bu atölye çalışmasının temel amacı, insanlara bireysel olarak kazandırarak esnek düşünme, empati kurma ve farklı perspektifleri keşfetme geliştirme fırsatı sunmaktır. Atölye, özellikle eğitimcilerin duygu ve bilgilerini daha iyi anlamalarına katkı sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Öğretmenlerin konuya yönelik daha kapsayıcı ve yaratıcı çözümler geliştirebilmeleri için öncelikle kendi duygu ve davranışları içten içe devamından hareket edilmektedir. Bu bolluk, kendi deneyimlerinin anlaşılmasına ve bu sürecin pedagojik yaklaşımlarına entegre etmelerine olanak tanıyacak uygulamalar sunulmaktadır.

Atölye işlemlerini, hayal güçlerini, görsel ve işitsel algılarını devreye sokmalarını Teşvik eden ve onların elindeki sözlü ve resmi biçimde ifade etmelerine olanak sağlayan iki ana etkinlik üzerinde kurgulanmıştır: Point of You adlı oyun stratejisi düşünme pratiği ve mandala çalışması. Point of You , farklı açılardan düşünmesini sağlayarak, duygu ve keşfetmesine yardımcı olan etkileşimli bir oyun olarak kullanılacaktır. Mandala çalışması ise içsel refahlarını artırmalarına, zihinsel ve duygusal denge sağlamaya yönelik bir süreç sunacaktır. Atölye, grup dinamiği çerçevesi, güven ve güçlenmeye yönelik olarak geliştirilmektedir. Katılımcılar, günlük hayattan uzaklaşarak içsel bir biçimde ortaya çıkıyor, karar vermede daha fazla seçenek yelpazesinde varma ve bu deneyimlerini eğitim genişliklerinde nasıl uygulayabileceklerini keşfetme imkânı bulacaklardır.

Atölye boyunca farklı düşünme biçimlerini keşfetmeleri, yaratıcı problem çözme becerilerini geliştirmeleri ve bunlara daha etkili rehberlik yapmaları hedeflenmektedir. Bu tür faaliyetlerin eğitim sisteminin entegre edilmesi, bireyin hem kişisel hem de pedagojik yaklaşımlarına katkı sağlayarak eğitim ortamlarının daha kapsayıcı ve yaratıcı hale getirilmesini sağlamaktadır. Gelecekte, bu tür ülkelerin eğitim programlarında daha yaygın şekilde yer alması, eğitimcilerin esnek ve yeteneklerinin geliştirilmesinde önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, yaratıcı düşünme, sanatsal ifade mandala , eğitimde oyun temelli öğrenme.

⁶⁵⁹ Öğretmen, Ankara, snry-kose@hotmail.com

AKRAN ZORBALIĞIYLA MÜCADELEDE BİR MASAL ÖRNEĞİ- FİLARMONİ İLE KARGAŞA

Leyla Arıkanoglu⁶⁶⁰,

ÖZET

Akran zorbalığı, çocukların sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerini olumsuz etkileyen önemli bir eğitim sorunudur. Bu bildiride, akran zorbalığıyla mücadelede çocuk edebiyatının ve yaratıcı dramının bir araç olarak kullanımına odaklanılmaktadır. Çalışmanın amacı, Filarmoni ile Kargaşa adlı masal kitabından hareketle geliştirilen yaratıcı drama temelli bir uygulama örneğini tanıtmak ve bu uygulamanın farkındalık, empati ve yaratıcılık üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır.

Uygulama, branş öğretmenleri ve akademisyenlerden oluşan 15–20 kişilik bir katılımcı grubuyla, 90 dakikalık bir oturum kapsamında gerçekleştirilmiştir. Sunum salonunda yapılan etkinliklerde; müzik, beden hareketleri, doğaçlama, rol oynama ve görsel tasarım çalışmaları bir arada kullanılmıştır. Katılımcılar, masalda yer alan karakterler aracılığıyla duygu farkındalığı kazanmış; liderlik, rol değişimi ve empati becerilerini deneyimleme fırsatı bulmuştur. Grup çalışmaları sırasında akran zorbalığının nedenleri, sonuçları ve başa çıkma yolları tartışılmış; yaratıcı ürünler aracılığıyla katılımcıların düşüncelerini ifade etmeleri teşvik edilmiştir.

Çalışma sonucunda, masal temelli yaratıcı drama uygulamalarının akran zorbalığına dikkat çekmede etkili olduğu, empati geliştirdiği ve katılımcıların konuya ilişkin farkındalıklarını artırdığı görülmüştür. Bu bağlamda bildirinin, çocuk edebiyatı ve yaratıcı dramının eğitim ortamlarında akran zorbalığıyla mücadelede kullanılmasına yönelik uygulamalı bir örnek sunması bakımından alana katkı sağladığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, alay etme, masal

⁶⁶⁰ Öğretmen, İzmir, arikanogluleyla@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA FİZİKSEL VE İLİŞKİSEL SALDIRGANLIĞIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Selen Erdinç⁶⁶¹,

ÖZET

Saldırganlık konusunda yapılan araştırmalar öncelikle saldırganlığın fiziksel yönüne odaklanmıştır; nesnelere ve diğer kişilere vurma, tekme atma gibi daha çok fiziksel yollarla başkalarına zarar verme üzerinde durmuşlardır. Bu davranışlar doğrudan gözlenebilir. İlişkisel saldırganlık ise dışlayarak, dedikodu çıkararak kişilere zarar veren ve genel olarak daha örtülü davranışları kapsamaktadır. Bu çalışmada okul öncesi dönemdeki çocukların, mizaç özellikleri ile anne-baba tutumlarının çocukların sergilediği fiziksel ve ilişkisel saldırganlığı yordama gücünün belirlenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modeli niteliğinde olan araştırmanın evrenini, Ankara sınırları içerisinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde ise, Ankara'da okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 36-72 aylık 152'si kız, 185'i erkek olmak üzere toplam 337 çocuk yer almıştır. Bu çocukların anneleri, "Anne-babalık Stilleri ve Boyutları Ölçeği", "Çocuklar için Kısa Mizaç Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu"nu doldurmuşlardır. Elde edilen veriler SPSS programında çözümlenmiştir. Seçilen değişkenlerin okul öncesi çocuklarında görülen fiziksel ve ilişkisel saldırganlığın önemli bir yordayıcısı olup olmadığı aşamalı regresyon analizi ile incelenmiştir. Araştırmada, çocuğun cinsiyetinin erkek olması, otoriter anne-baba tutumu, çocuk mizacının sebatkar ve sıcakkanlı olmaması ile çocuğun anaokuluna devam süresinin uzun olmasının çocuklarda görülen fiziksel ve ilişkisel saldırganlığı yordadığı bulunmuştur. Ayrıca annenin çalışma durumu, annenin öğrenim düzeyi ve ailenin gelir düzeyi gibi değişkenlerin, çocukların fiziksel ve ilişkisel saldırganlık puanlarında anlamlı bir farklılık yaramadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, fiziksel saldırganlık, ilişkisel saldırganlık, anne-baba tutumu, mizaç

⁶⁶¹, Sincan Pınarbaşı Anaokulu, Ankara, selendemirci@gmail.com

AKUB ÜYESİ ÖĞRETMENLERDE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK: STRES, TÜKENMİŞLİK VE TRAVMA SONRASI BÜYÜME

Ercan Küçüköner⁶⁶²,

ÖZET

Afet ve acil durumlar, bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal dayanıklılığını zorlayan olaylardır. Bu tür krizlere müdahale, yalnızca teknik beceriler değil, aynı zamanda güçlü bir psikolojik dayanıklılık gerektirir. Milli Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB) gibi organizasyonlar, afet müdahalelerinde kurtarma faaliyetlerinin yanı sıra, psikososyal destek sağlayarak toplumun toparlanmasına katkıda bulunmaktadır. 2021 yılında "Afet Eğitim Yılı" ilan edilmesiyle, MEB AKUB ekipleri eğitimler ve tatbikatlarla afetlere hazırlık kapasitelerini artırmıştır. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinde aktif rol oynayan ekipler, enkaz çalışmalarına katılmış ve afetten etkilenen bireylerin psikolojik iyileşme süreçlerine destek olmuştur. Afet çalışanlarının yüksek stresin yol açtığı tükenmişlik riskine rağmen, bazı bireylerin travma sonrası büyüme gösterebildiği literatürde belirtilmektedir (Bonanno, 2004; Tedeschi & Calhoun, 2004). MEB AKUB öğretmenleri ise hem kurtarma operasyonlarına katılmakta hem de eğitimci kimlikleriyle kriz anlarında psikososyal destek sağlamaktadır. Bu çok yönlü rol, onların psikolojik dayanıklılığının incelenmesini gerekli kılmaktadır. Araştırmada nicel yöntem kullanılmış olup, ilişkisel tarama deseni benimsenmiştir. Çalışmanın evrenini, 83 MEB AKUB ekibinde görevli üye sayısı 2490 gönüllü öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem, gönüllülük esasına dayalı olarak Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB) bünyesinde görevli 100 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, afet ortamlarında görev alan bireylerin psikolojik dayanıklılığını, stres düzeylerini ve tükenmişlik oranlarını değerlendirmek amacıyla Connor-Davidson Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği (CD-RISC), Algılanan Stres Ölçeği (PSS), Maslach Tükenmişlik Ölçeği (MBI) ve Travma Sonrası Büyüme Ölçeği (PTGI) kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilecek; korelasyon ve regresyon analizleri ile öğretmenlerin stres, tükenmişlik ve psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişkiler incelenecektir. Bu analizler, afet durumlarında görev alan öğretmenlerin psikolojik dayanıklılığını artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Çalışma devam etmekte olup, bulgular ve sonuçlar kongrede sunulacaktır. Ancak, daha önce yapılan araştırmalar göz önüne alındığında, afet bölgelerinde görev alan profesyonellerin yüksek düzeyde stres ve tükenmişlik yaşadığı, ancak bazı bireylerin bu süreçten psikolojik dayanıklılıklarını artırarak çıktıkları görülmektedir (Bonanno, 2004; Smith et al., 2016). Benzer çalışmalarda, afet müdahalesinde aktif rol alan bireylerin, dayanıklılık seviyelerinin yanı sıra, topluma fayda sağlama bilinci ile travma sonrası büyüme gösterebildikleri de rapor edilmiştir (Tedeschi & Calhoun, 2004). Bu bağlamda, AKUB öğretmenlerinin de afet sonrası stres ve tükenmişlik düzeyleri ile travma sonrası büyüme eğilimlerinin belirlenmesi, hem afet yönetimi politikalarına hem de psikososyal destek mekanizmalarına önemli katkılar sunacaktır. Çalışmanın bulgularının, öğretmenlerin afet sonrası psikolojik dayanıklılığını artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Dayanıklılık, Afet Stresi, Tükenmişlik Sendromu, Travma Sonrası Büyüme, Afet Gönüllülüğü

⁶⁶² Öğretmen, Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ercan_2924@hotmail.com

GEYMİFİKASYON YAZILIMI OLUŞTURMANIN ANA ALANLARI

Turakulov Alisher Perdaliyevich⁶⁶³,

ÖZET

Programlama yetkinliği oluşturma ve geliştirme sürecini daha etkili hale getirmek için geymifikasyon yazılımı oluşturmak önemlidir. Bu tür yazılımlar, eğitim sürecinin etkileşimli, ilginç ve rekabetçi bir ortamda yürütülmesine yardımcı olur. Geymifikasyon yazılımı sadece eğitim sürecindeki verimliliği arttırmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin programlamaya ilgisini uyandırır ve bilgilerini geliştirmeye hizmet eder.

Oyunlaştırma (), oyun dışı alanlarda oyun mekaniği ve oyun öğelerinin uygulandığı süreçtir. Bu yöntem esas olarak bilgi vermek, iş süreçlerini iyileştirmek, motivasyonu artırmak veya insanların belirli süreçlere katılımını etkinleştirmek amacıyla kullanılır.

Geymifikasyon yazılımı oluşturma alanları

Etkileşimli bir platform oluşturma-Geymifikasyon yazılımı etkileşimli olmalıdır. İçinde öğrenciler çeşitli oyunlar, görevler ve görevler aracılığıyla programlama becerilerini geliştirebilirler.

O fonksiyonlar:

Sanal öğrenme görevleri.

Sorunları çözerek puan kazanın.

Yazılım kodlarını analiz etmek için özel bir arayüz.

O örnekler: CodeCombat, CodinGame, Scratch.

Ek motivasyon unsurları

Yazılım, öğrencilere çeşitli dereceler, puanlar, ödüller ve sertifikalar yoluyla teşvikler sağlama fırsatı sağlamalıdır.

- programlama görevlerini yerine getirmek için "achko" veya "oina" verin.

- belirlenen seviyeleri geçerek öğrencilerin ilgisini çekin.

Temel programlama bilgisinin kapsamı

Geymifikasyon yazılımı, öğrencilere programlamanın tüm önemli bölümlerini (örneğin algoritmalar, Veri Yapıları, döngüler ve koşul operatörleri) inceleme fırsatı sağlamalıdır.

Takım çalışması imkanı

Öğrenciler bir takımda çalışma, görevleri çözme veya oyun yoluyla rekabet etme fırsatına sahip olmalıdır.

- kolektif görevler.

- derecelendirme sistemi.

⁶⁶³ Kazakistan Cumhuriyeti, Çimkent şehri. Orta Asya İnovasyon Üniversitesi, alisher_t84@bk.ru

- çevrimiçi tartışma işlevleri.

Obratnaya svyaz (geri bildirim

Her görevi tamamladıktan sonra, öğrencilerin hataları ve başarıları hakkında yorum yapmaları için bir sistem olmalıdır. Bu onların hatalarını düzeltmeye yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyunlaştırma, teknoloji, oyun teknolojisi

ÖZET

Yapay zekâ (YZ), birçok alanda hızla dönüştürücü bir güç olarak ortaya çıkmıştır ve eğitim de bu durumun istisnası değildir. Kişiselleştirilmiş öğrenme platformlarından gelişmiş veri analizine kadar, YZ tabanlı çözümler öğrencilerin öğrenme sürecini ve öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerini yeniden şekillendirmeyi vaat etmektedir. Temelde, eğitimde YZ, bireylerin güçlü ve zayıf yönlerini, ayrıca öğrenme stillerini tanıyarak öğrenme deneyimlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Öğrencinin performansını gerçek zamanlı olarak analiz eden YZ sistemleri, kişiselleştirilmiş ders planları sunabilir, ek dikkat gerektiren alanları belirleyebilir ve hedefe yönelik alıştırmalar önerebilir. Bu seviyedeki kişiselleştirme, tarihsel olarak öğrenci katılımını ve başarılarını sınırlayan “herkese uyan tek model” yaklaşımını büyük ölçüde azaltır. Öğretim sürecinin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanabilmesi sayesinde, öğretmenler daha derin anlayışı teşvik edebilir ve öğrencilere daha fazla kişisel ilgi göstermek için zaman kazanabilirler.

Örneğin, akıllı eğitim sistemleri, doğal dil işleme ve etkileşimli simülasyonlar kullanarak öğrencileri adım adım yönlendirebilir ve gerçek zamanlı geri bildirim sağlayabilir. Bu da öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemesine olanak tanıyarak hem özgüvenlerini hem de motivasyonlarını artırır.

Kișiselleştirmenin yanı sıra, YZ öğretmenleri idari görevlerde de destekleyerek yoklama kayıtları, sınav sonuçları ve davranış eğilimleri gibi büyük miktarda veriyi yönetmelerine yardımcı olabilir. Gelişmiş analiz araçları, potansiyel problemleri belirleyip tahmin ederek öğretmenlerin önceden müdahale etmesini sağlar. Böylece, öğretmenler evrak işlerine boğulmak yerine yaratıcı ders planlamaya ve rehberlik etmeye daha fazla zaman ayırabilirler. Ayrıca, YZ küresel sınıfları birleştirerek fikir alışverişini, kültürel bakış açılarını ve problem çözme stratejilerini teşvik eder, böylece iş birliğine dayalı öğrenmeyi kolaylaştırır.

Ancak, YZ'nin eğitime entegrasyonu bazı zorlukları da beraberinde getirmektedir. Veri gizliliği, algoritmik önyargılar ve dijital uçurum gibi konular, dikkatli politika geliştirme ve sorumlu kullanım gerekliliğini ortaya koymaktadır. Okullar, hükümetler ve teknoloji sağlayıcıları, YZ ile geliştirilen araçların adil ve erişilebilir kalmasını sağlamak için iş birliği yapmalıdır. Aynı zamanda, öğretmenlerin YZ tabanlı anlayışları etkili bir şekilde kullanabilmeleri için uygun eğitim almaları gerekmektedir.

Geleceğe baktığımızda, YZ eğitimi dönüştürmek için büyük bir potansiyel sunmaktadır. Ancak, eğitim sürecinde insan etkileşiminin ve eleştirel düşünmenin ayrılmaz bileşenler olarak kalmasını sağlamak önemlidir.

Sonuç olarak, YZ'nin eğitimdeki rolü geleneksel pedagojiyi tamamen değiştirmek değil, onu tamamlamaktır. YZ'nin sorumlu kullanımı sayesinde, okullar öğrencileri değişen dünyaya uyum sağlayabilecek ve yaşam boyu öğrenmeye teşvik eden bir eğitim ortamı oluşturabilirler.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka

⁶⁶⁴ Öğretmen, Baku.Yasamal, Askerovayten123@gmail.com

HALK TÜRKÜLERİMİZİ NE KADAR TANIYORUZ?

Canan Karakaş⁶⁶⁵,

ÖZET

Halk müziği, Türk kültürünün köklü hafızasında yer alan ve toplumun duygularını, yaşantılarını, geleneklerini aktaran önemli bir sanat dalıdır. Her yörenin kendine özgü ezgileri, ritmik yapısı, söz dağarcığı ve icra biçimleriyle şekillenen halk türküleri, bölgesel kimlikleri müzikal yolla görünür kılar. Ancak günümüzde dijitalleşmenin ve küreselleşmenin etkisiyle, özellikle genç kuşakların halk müziğiyle olan bağı zayıflamakta, türkülere dair kültürel belleğin aktarılamaması riski ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda tasarlanan bu atölye çalışması, hem halk müziğine yönelik farkındalık yaratmayı hem de katılımcıların yöresel ezgileri tanıma, ayırt etme ve içselleştirme becerilerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Atölye, oyun temelli öğrenme yaklaşımıyla yapılandırılmıştır. Etkinlikte, Türkiye'nin yedi farklı coğrafi bölgesinden seçilmiş anonim halk türkülerinin tanıtımı yapılacaktır. Katılımcılara önce yalnızca türkünün ritim kalıbı dinletilecek ve bu temel ipucu üzerinden türkünün ait olduğu yöreyi tahmin etmeleri istenecektir. Doğru tahmin edilirse türkü hep birlikte söylenecek ve bir sonraki parçaya geçilecektir. Eğer ritimden doğru tahmin yapılamazsa, bu kez türkünün sözsüz müziksel ezgisi çalınacaktır. Katılımcıların bu ipucundan da yöreyi çıkaramamaları halinde, türkü tam haliyle dinletilecek ve yöresi açıklanacaktır. Doğru tahminin ardından ise o türkünün ait olduğu yörenin müzikal karakteristikleri hakkında bilgi verilecektir.

Bu etkileşimli süreç boyunca katılımcılar sadece eğlenmekle kalmayacak, aynı zamanda her yörenin müzik yapısına dair belirleyici unsurlar hakkında bilinç kazanacaktır. Böylece 7 farklı yörenin halk müziği stillerine dair ezgi, ritim, makam ve icra farkları örneklerle deneyimlenecek; katılımcıların müzikal belleği yöresel halk müziği birikimiyle zenginleşecektir. Ayrıca, birlikte türkü söyleme etkinliği, katılımcılar arasında duygusal bağ kurmayı ve ortak kültürel paydada buluşmayı kolaylaştıracaktır.

Atölye; ortaokul ve lise düzeyinde görev yapan müzik öğretmenlerine, kültürel mirasa duyarlı eğitimcilere ve halk müziğine ilgi duyan herkese hitap etmektedir. Sonuç olarak, bu atölye çalışması, halk müziğinin nesilden nesile aktarımına katkı sunarken aynı zamanda müzik eğitimi ortamlarında uygulanabilecek yaratıcı bir model önerisi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: halk müziği, kültürel miras, müzik eğitimi, oyun temelli öğrenme

⁶⁶⁵ Öğretmen, Yıldırım Beyazıt Ortaokulu, caanankarakas@hotmail.com

TEKNOLOJİNİN MÜZİK EĞİTİMİNE ENTEGRASYONU: YAPAY ZEKA DESTEKLİ ARAÇLAR İLE ÇOCUKLARIN MÜZİK EĞİTİMİ

Canan Karakaş⁶⁶⁶,

ÖZET

Teknolojinin eğitim süreçlerine entegrasyonu, bireysel öğrenme deneyimlerini geliştiren önemli bir faktördür. Son yıllarda akıllı telefonlar, tabletler ve yapay zeka destekli uygulamalar, müzik eğitimi için yeni fırsatlar sunmaktadır. Geleneksel müzik eğitimi yöntemlerinin ekonomik ve lojistik kısıtlamaları göz önünde bulundurulduğunda, dijital teknolojiler müzik öğrenimini daha erişilebilir hale getirebilir. Özellikle çocukların kendi melodilerini oluşturabileceği, ritim duygularını geliştirebileceği ve enstrüman çalmayı öğrenebileceği yapay zeka tabanlı uygulamalar, müzik eğitimi alanında önemli bir dönüşüm sağlamaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmada müzik eğitiminde yapay zeka destekli uygulamaların kullanımının öğrencilerin müziğe olan ilgisini ve müziksel yetkinliklerini nasıl etkilediği incelenmektedir.

Araştırma, karma yöntem (mixed method) yaklaşımıyla yapılandırılmıştır. Nicel ve nitel veriler birlikte analiz edilerek, teknoloji destekli müzik eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Çalışmada, eylem araştırması (action research) deseni kullanılarak, belirli bir süre boyunca öğrencilerin müzik eğitimi sürecine aktif katılımı gözlemlenecek ve öğrenme deneyimleri değerlendirilecektir. Çalışmanın örneklemi, 8-12 yaş aralığındaki öğrencilerden oluşan bir grup olarak belirlenmiştir. Öğrencilere GarageBand, sanal piyano ve sanal gitar gibi müzik uygulamaları ile ritim, melodi ve beste yapma etkinlikleri uygulanacaktır.

Veri toplama sürecinde, öğrencilerin müzik öğrenme sürecine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla yapılandırılmış görüşmeler, öğretmen gözlemleri ve anketler kullanılacaktır. Nicel veriler, ön test-son test yöntemiyle öğrencilerin müziksel becerilerindeki gelişimi değerlendirmek amacıyla analiz edilecektir. Nitel veriler ise, içerik analizi yöntemiyle öğrencilerin uygulama deneyimleri ve müzik eğitimine dair algıları üzerine detaylı bir değerlendirme sunacaktır.

Literatürde dijital uygulamaların müzik eğitime katkı sağladığı, öğrencilerin yaratıcılığını artırdığı ve öğrenme sürecine aktif katılımını desteklediği belirtilmektedir. Ancak, yapay zeka destekli araçların müzik eğitimi süreçlerinde nasıl bir rol oynadığı üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırmanın, teknolojinin müzik eğitime entegrasyonu konusunda öğretmenler ve eğitimciler için yeni bir bakış açısı sunması beklenmektedir. Özellikle geleneksel müzik eğitimi olanaklarına erişimi sınırlı olan öğrenciler için yapay zeka tabanlı müzik uygulamalarının bir alternatif sunup sunamayacağı araştırılacaktır.

Araştırmanın bulguları, müzik eğitiminde teknoloji kullanımının öğrenci motivasyonu, müziksel yaratıcılık ve enstrüman becerileri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Sonuçlar doğrultusunda, öğretmenlerin müzik derslerinde dijital uygulamaları daha etkin bir şekilde kullanmaları için öneriler geliştirilecek ve gelecekte yapılacak araştırmalar için öneriler sunulacaktır.

⁶⁶⁶ Öğretmen, Yıldırım Beyazıt Ortaokulu, caanankarakas@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, yapay zeka, oyun temelli öğrenme, dijital müzik uygulamaları, öğrenci yaratıcılığı

DİSİPLİNLERARASI YAKLAŞIMLARLA KÜRESEL SORUNLARI ANLAMLANDIRMAK: SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE YENİ YÖNTEM ARAYIŞLARI

İrem Betül Taş⁶⁶⁷, Taha Kartal⁶⁶⁸,

ÖZET

Küresel ölçekte giderek daha karmaşık hale gelen sorunlar, yalnızca tek bir disiplinin bilgi alanıyla kavranamayacak kadar çok boyutlu yapılar arz etmektedir. Bu bağlamda, Sosyal Bilgiler eğitiminin, küresel meseleleri anlamlandırma ve çözüm odaklı düşünme süreçlerine katkı sağlayabilecek yeni yöntem arayışlarına ihtiyaç duyduğu açıktır. Bu kavramsal çalışma, disiplinlerarası yaklaşımların Sosyal Bilgiler eğitimi bağlamında küresel sorunları analiz etme, anlama ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme süreçlerine sunduğu teorik katkıları incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, disiplinlerarası düşüncenin epistemolojik temelleriyle birlikte, karmaşık problemlerin çözümünde sağladığı bilişsel esneklik ve bütüncül perspektifler ele alınmaktadır. Küresel iklim krizi, göç, toplumsal eşitsizlik, sürdürülebilir kalkınma, dijitalleşme gibi çağdaş meseleler, tarih, coğrafya, ekonomi, siyaset bilimi, sosyoloji gibi disiplinlerin bilgi kümeleri arasında köprüler kurarak analiz edilmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin yalnızca bilgi edinmekle kalmayıp aynı zamanda eleştirel düşünme, problem çözme ve çok boyutlu bakış açısı geliştirme becerilerini desteklemektedir. Araştırma, mevcut Sosyal Bilgiler öğretim programlarının disiplinlerarası yeterlilik açısından sunduğu olanakları ve sınırlılıkları da teorik bir çerçevede değerlendirmektedir. Sonuç olarak, Sosyal Bilgiler eğitiminin küresel sorunlara yönelik daha etkin bir öğrenme ortamı sunabilmesi için pedagojik yaklaşımların disiplinlerarası metodolojilerle yeniden yapılandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, disiplinlerarası eğitimin yalnızca bilgi transferi değil, aynı zamanda entelektüel bir dönüşüm aracı olarak konumlanması gerektiği ileri sürülmektedir. Böylece sosyal bilgiler eğitiminde karşılaşılabilecek çağdaş sorunları tespit ederek, bu sorunlara çözümler getirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Disiplinlerarası Yaklaşımlar, Küresel Sorunlar, Eleştirel Düşünme

⁶⁶⁷ Öğretmen, MEB, tasirembetul@icloud.com

⁶⁶⁸ Öğretmen, MEB, tahakartal1992@gmail.com

“TURFANDA MI YOKSA TURFA MI?” ROMANINI TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM İLE EĞİTİM İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÇÖZÜMLEME

Ceren Akpınar⁶⁶⁹, Ayhan Ural⁶⁷⁰,

ÖZET

Edebiyat, içerdiği değerler ve enerjiler aracılığıyla toplumu dönüştürme gücüne sahiptir (Eagleton, 1990). Tanzimat’tan itibaren Osmanlı aydınlarının eserleri, bireyin toplumsal dönüşümdeki yerini ve modernleşme çabalarını görünür kılmıştır. Mizancı Murat’ın *Turfanda mı Yoksa Turfa mı?* adlı 1890 tarihli romanı, eğitimi merkeze alarak toplumsal dönüşüm süreçlerini ele alır. Emil’e (2019) göre, yazarın temel meselesi eğitimidir. Toplumun kalkınması iyi yetişmiş insan gücüne bağlıdır ve bu da ancak eğitim kurumlarının ıslah edilmesiyle mümkündür.

Eğitimin toplumsal dönüşümdeki rolü konusunda genel bir uzlaşma olsa da, bu iki kavramın birbirini nasıl etkilediği noktasında farklı görüşler mevcuttur. Toplumsal değişim Michellahd’a göre “çağdaşlaşma” (Balamir, 1982), Schumpeter’e göre ise “kalkınma”dır ve bu değişimlerin eğitimin sonucu olduğu ifade edilmiştir (Dinçer, 2003). Bu çalışmanın amacı, romanın eğitim anlayışının toplumsal dönüşüm üzerindeki etkisini incelemektir. Doküman analizi yöntemiyle yapılan araştırma, Auguste Comte’un pozitivist yaklaşımı, Karl Mannheim’ın ideoloji-ütopya ayrımı ve Anthony Giddens’in yapılanma teorisi temel alınarak gerçekleştirilmiştir.

Romanın kahramanı Mansur, Osmanlı toplumunun geçirdiği zihinsel ve kurumsal dönüşümün temsilcisidir. Onun değişim arzusu sadece bilgi aktarımına değil, ahlaki dönüşüme de yöneliktir. Bu yönüyle Comte’un toplum mühendisliği anlayışıyla örtüşmektedir. Öte yandan, bürokratik yozlaşma, halkın eğitime karşı mesafesi ve Mansur’un fikirlerinin “turfa” bulunması Mannheim’ın ütopya-ideoloji ayrımı çerçevesinde değerlendirilebilir. Kahramanın idealleri, mevcut düzen tarafından dışlanmakta, bu da eğitimin mevcut yapıyla çatıştığında nasıl etkisizleştirildiğini göstermektedir.

Mansur’un İstanbul’dan uzaklaşıp Anadolu köyüne yerleşmesi, onun idealizmini uygulamaya dökmesini sağlar. Köyde açtığı okullar, kurduğu çiftlikler, fabrikalar ve kooperatifler, Cumhuriyet sonrası Türkiye’nin kalkınma hamlelerini önceden işaret etmektedir (Emil, 2019). Giddens’in yapılanma teorisine göre, Mansur hem mevcut yapının ürünü hem de onu dönüştüren aktördür. Bu çift yönlü etkileşim, birey-toplum ilişkisini ve eğitimin dönüştürücü gücünü açıkça ortaya koyar.

Sonuç olarak, *Turfanda mı Yoksa Turfa mı?*, Tanzimat sonrası Osmanlı toplumunda eğitimin birey ve toplum üzerindeki dönüştürücü etkisini vurgular. Mizancı Murat, dönemin eğitim sistemine eleştirel bakış sunarak, ütopyik bir vizyonla toplumsal dönüşümün mümkün olduğunu savunur. Bu yönüyle roman, eğitimin rolüne dair önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel pedagoji; Mizancı Murat; *Turfanda mı Yoksa Turfa mı?* Romanı; Doküman çözümlemesi

⁶⁶⁹ Hatay, 24810408008@gazi.edu.tr

⁶⁷⁰ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara, urala@gazi.edu.tr

MESLEK LİSELERİNİN CİNSİYET ROLLERİNE ETKİSİ ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME

Pelin Durmuş⁶⁷¹, Ayhan Ural⁶⁷²,

ÖZET

Türkiye'deki meslek liseleri, sanayileşme ve ekonomik kalkınma süreçlerinde iş gücü piyasasına eleman yetiştirmek amacıyla oluşturulmuş eğitim kurumlarıdır. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren mesleki eğitim politikaları, dönemin toplumsal ve ekonomik ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmiştir. 1970'lerden sonra sanayileşme ve küreselleşme süreçleriyle birlikte meslek liselerinde cinsiyet temelli iş bölümü daha belirgin hale gelmiştir. Meslek liselerinin tarihsel gelişimi incelendiğinde, bu okullarda kız ve erkek öğrencilere yönelik meslek alanlarının çoğu zaman kalıplaşmış cinsiyetçi yargılara dayandığı görülmektedir. Yapılan araştırmalara göre, özellikle meslek liselerinde kadınların daha çok bakım, hizmet ve sosyal alanlarda eğitim almaya yöneldiği ve bu durumun toplumsal cinsiyetle ilişkilendirilen geleneksel iş bölümüyle paralellik gösterdiği belirlenmiştir (Gökçen & Büyükgöze Kavas, 2018). Toplumsal yapı içinde kadınların yeri, toplumsal cinsiyet rolleri ve bu rollere uygun olarak üstlenmeleri beklenen görevler tarafından şekillendirilmektedir. Toplumsal normlar ve kültürel kabuller, kadınların özel alandaki sorumlulukları ile kamusal alanlardaki görünürlükleri üzerinde etkilidir. Kadınların toplumsal yapılarının statülerini kazandıkları eğitim ve istihdam fırsatları da, onlara atfedilen toplumsal cinsiyet rolleri, ataerkil anlayışlar ve cinsiyete dayalı işbölümü tarafından yönlendirilmektedir (Karaali, 2024). Bu durum, kadınların belirli sektörlerde çalışmasının toplumsal bir norm haline gelmesine yol açarken, aynı zamanda “kadın işi” algısının pekişmesine neden olabilmektedir. Kadın işi olarak görülen meslekler, genellikle her ne kadar yoğun çalışma temposuna sahip olsa da kadının domestik işlerine zaman ayırabileceği, mesai saatleri sınırlı ve daha az teknik beceri gerektiren alanlar olarak görülmektedir. Bu bağlamda, meslek liselerindeki eğitim süreçleri, kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet normlarına uygun meslekleri seçmelerini teşvik edebilir ve kadınların iş gücüne katılımında cinsiyet temelli ayrımları sürdürebilir.

Bu konu seçilirken, dünyada toplumsal cinsiyetin Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan kapitalizm ve ardından gelen neoliberal politikalarla paralellik gösterdiğini öne süren bir çalışmadan yola çıkılarak (Federici, 2012) bu durumun Türkiye'deki yansımaları üzerine bir inceleme planlanmıştır. Türkiye'deki meslek liselerinde toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl şekillendiğini ve eğitim politikalarının bu süreçteki etkilerini incelemek amaçlanmaktadır. Bu çalışmada eleştirel pedagoji ve feminist pedagoji alanyazınından yararlanılarak neoliberal tarihsel bağlamda yapılan incelemeler, eğitim politikalarının toplumsal cinsiyet eşitliği üzerindeki etkilerini anlamak hedeflenmektedir. Nitel araştırma desenlerinden betimsel içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Betimsel içerik analizi yöntemi, belirli bir konuda ya da alanda bağımsız olarak nitel ve nicel çalışmaların detaylı bir şekilde incelenip düzenlenmesi ve o alandaki genel eğilimleri belirlemek amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Ültay, Akyurt, & Ültay, 2021).

Anahtar Kelimeler: Neoliberalizm, Toplumsal Cinsiyet, Meslek Liseleri

⁶⁷¹ Öğretmen, MEB, pelindurmus08@gmail.com

⁶⁷² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ayhanural@gazi.edu.tr

OKUL YÖNETİCİLERİNİN MESLEKTAŞLIK BİLİNCİ VE YÖNETİCİLİK TUTUMLARININ ÖĞRETMENLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Süreyya Dalka⁶⁷³,

ÖZET

İngilizce colleague kelimesinin karşılığı olan meslektaşlık, aynı işi yapan kişilerin kendi aralarında oluşturdukları aynı mesleğe sahip olma duygusu olarak tanımlanabilir (TDK Büyük Sözlük, 2022). Meslektaşlık bilinci aynı hedefe ilerleyen fakat aralarında rekabet duygusunun olmadığı duygusal bir anlamı da ifade etmektedir.

Okul müdürleri okulu yönetirken, okulda görev yapan öğretmenlere, meslektaşları (öğretmen) olduğu gerçeğini ne düzeyde hissettirdiği; öğretmenlerin yöneticilerinin tutum ve davranışlarıyla kendilerinin meslektaş olduğunu hissettirip hissettirmedeği bu çalışmanın esasını oluşturmaktadır.

Meslektaşlarıyla olumlu bağları olduğunu bildiren öğretmenler, iş arkadaşlarının arkadaş canlısı olduğunu ve onları önemseydiğini; meslektaşlarının birbirlerine saygı duyduğunu ve güvendiğini dile getiren öğretmenler, iş arkadaşlarının birbirlerinin başarısını kabul eden ve cesaretlendiren, işbirlikçi ve destekleyici kişiler olarak gördüklerini belirtmişlerdir (Hoy ve Miskel, 2010).

Okullarda yetişkinler arasında (yönetici – öğretmen, yönetici – veli, yönetici – personel, öğretmen – öğretmen, öğretmen – veli, öğretmen – personel) ilişkilerin içeriği ve kalitesi okulun iklimine ve etkisine de yansımaktadır. Kısacası, bir okuldaki eğitimciler arasındaki ilişkiler, o okulun kültürü içindeki tüm ilişkileri tanımlar. Öğretmenler ve idareciler birbirlerinin yaşamlarını zenginleştirebilir veya tüketebilirler. Bu durum okulları zenginleştirebileceği gibi sıkıştırılmış hissi uyandırarak kapasitelerini kullanamama durumuna da dönüşebilir.

Bir okulda yönetici öğretmen ilişkisini anlamak için önce yöneticinin okul içindeki pozisyonunu fark etmek gerekir. Yöneticilik, "sonuçsal ilişkileri geliştirme yeteneği" olarak tanımlanmıştır (Can, 2013). Söylemesi yapmaktan kolay olan bu tanım okul gibi eşitler arasında ve profesyonellerin olduğu bir ortamda ne derece başarılılabileceği sorundur. Okulda meslektaşlık ilişkilerini geliştirmek için, birisinin yetişkinler arasındaki ilişkileri tartışılabilir hale getirmesi gerekir. Birisinin “mayın tarama” gemisi olarak hizmet etmesi ve bu kara mayınlarını etkisiz hale getirmesi gerekir. Herhangi bir okul lideri için bundan daha önemli bir rol düşünülemez (Drucker, 1994).

Bir okul yöneticisinin, okul içinde meslektaşlık kültürünü geliştirmesi için öneriler geliştiren araştırmacı Judith Warren Little (2018), okul yöneticilerinin beklentileri açıkça belirtmelerini böylece öğretmenlerden meslektaşlık dayanışmasını teşvik edebileceğini söylemektedir.

Okul yöneticilerinin yönetim görevlerini yerine getirirken meslektaşlık ilkesine ne derece uygun hareket ettiğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiği bu araştırmaya 128 öğretmen gönüllü olarak katılmış, tutum ve düşüncelerini paylaşmıştır. Araştırmada üç bölümlük bir ölçme aracı kullanılmıştır. Bu formun ilk bölümde katılımcıların kişisel ve mesleki bilgilerine dair sorular yer

⁶⁷³ Öğretmen, Rize İl Milli Eğitim Bakanlığı, sdalka@gmail.com

alırken; ikinci bölümde mesleki geçmiş tecrübesine dair ifadeler yer almaktadır. Üçüncü bölümde okul yöneticilerinin öğretmenlere karşı davranışlarına dair 20 önerme yer almaktadır.

Katılımcılardan elde edilen veriler paket bir istatistik programında uygun testlerle analiz edilecek bulgular tablolastırılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticileri genellikle meslektaşlık ilkelerine uygun davranış sergilemektedirler. Bununla birlikte öğretmenler ve yöneticiler arasında meslektaşlık bağı zamanla zayıflamaktadır. Okul gibi meslektaşların bir arada olduğu, ortak hedefler için çalışılan, ortak sorunlarla karşılaşılın ve aynı özlük haklarına sahip kişilerin aralarında çıkan çatışmanın meslektaşlık bilincinin ve bağının unutulmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: okul yöneticileri, öğretmenler, çalışma ortamı, okul, meslektaşlık bilinci

TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞININ OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA YANSIMALARI

Filiz Özkaya⁶⁷⁴,

ÖZET

Günümüzde teknoloji hızla gelişmektedir. Bu gelişmenin birden çok yararları varken beraberinde zararları da getirebilmektedir. Bir çok bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşım imkanı oluşmuşken bu da yanında büyük bir bilgi kirliliğini doğurmaktadır. Aynı zamanda gelişen teknolojiye ayak uydurmak konusunda çaba gösteren bireyler dijital dünyada kaybolabilmekte ve bu durum teknolojiye karşı oluşan bir bağımlılığa dönüşebilmektedir. Teknoloji bağımlılığı denilince akla televizyon bağımlılığı, cep telefonu bağımlılığı ve internet bağımlılığı gelmektedir. İnternet bağımlılığının da kendi içerisinde birçok çeşidi bulunmaktadır.

Teknolojinin günümüzü yoğun bir şekilde meşgul etmesi de beraberinde bu konuda birçok araştırmancının gündemini oluşturmaktadır. Araştırmalarda göstermektedir ki bu durumun birey üzerinde özellikle ergen ve çocuklar üzerinde birçok açıdan etkisi bulunmaktadır. İnsanlar bir çok nedenden dolayı teknolojiye sığınmakta ve saatlerini geçirmektedir. Günümüzde teknoloji olmadan bir hayat da pek mümkün görünmemektedir. Bu durumun bağımlılığa dönüşmemesi için yapılması gereken pek çok şey vardır. Bunların başında ebeveynlerin bilinçsiz tutumları gelmektedir. Çünkü ebeveynler diğer alkol, sigara, uyuşturucu gibi bağımlılıkların yanında çocukların teknolojiye olan düşkünlüklerini mazur görmektedirler ve onların yanında daha “iyi” görünmektedir. Bu durumdan dolayı gerek ruh sağlığı alanında hizmet verenlerin, gerekse okullarda çalışan öğretmenlerin bu konuda toplumda bilinçlenmeyi sağlamak adına çalışmaları ve bu çalışmayı geniş bir kesime yaymaları gerekmektedir. Bu konuda çalışmaların yaygınlaşması ve özellikle okullarda çocukların bu durumun bağımlılığa dönüşmeden dur diyebilmek, önüne geçilebilmek için yapılacak çalışmalar önem arz etmektedir.

Bu amaçla Koceli Kandıra İlçesinde okul öncesi kurumlarında görev yapan 10 okul öncesi öğretmeni ile görüşülmüştür. Okul öncesi dönemindeki öğrenciler için teknolojik bağımlılık konusunda en önemli role sahip olan okul öncesi öğretmenleridir. Bu görüşmelerde bulgu toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır ve görüşmeler gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu için uzman görüşü alınmıştır. Bulgular analiz aşamasında olup kongrede sunulacaktır.

Bu çalışmada teknolojik bağımlılıklar kapsamına alınan dijital bağımlılıklara değinilmiş, Türkiye’deki teknoloji kullanımına bakılmış ve günümüzün en büyük tehdit unsurlarından biri olarak sayılabileceği için internet bağımlılığına genişçe yer verilmiştir. Bu alanda yapılmış olan diğer araştırmalara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: bağımlılık, teknoloji, okulöncesi

⁶⁷⁴ Öğretmen, Kandıra Halk Eğitim Merkezi, fyankin@hotmail.com

ÖZET

Физические науки көмектеседі, академический мотив бакалавра дережесін және дерзлере катылымы үзәріндеки этикиси, бірақ олардың дұрыстығына сенімді бола алмайды. Заманауи басқару жүйесінің нақты уақыт режимінде белсенді әрекеттері болғанын қаласаңыз, жұмысыңыздың орындалатынына, понедельник-ақ қажет болған жағдайда сенімді бола аласыз. Цифровые технологии мен технологии Альфаны қайта-қайта өзіне тартып алу үшін Геленекселде тамақтандыру үшін қолданылады. Сонымен қатар, с өзіңіздің әдістеріңізге, зертханалық жағдайларыңызға, интерактивті платформеларға және сандық технологияларға сенімді бола аласыз, оларды өзгертуге болады, сонымен қатар қосымша мүмкіндікт алуға болады.

Егер сіз 8. және 9. Келесілерді пайдаланғыңыз келсе: параметрлерді (параметрі параметрен анықталатын) және Дерслер Аланлар параметрін (параметрі параметрімен анықталатын) басқарыңыз). Ең алдымен, сіз қалаған нәрсеге қол жеткізу үшін жұмыс істеуге, оқуға, мектепте академилы болуға және оқуға ниетті және ынталы болуыңыз керек. дегерлендирилген.

Денисель Араштыманин он кейіпкері бола алатынын, у него есть шығармашылығында ұстаз жәнне академик ретіндегі әрекеттерін жандандыруға көмектесетін мотив бола алатынын айтады. Сәттиликтерин көбине «елес» деп атайды. % 72 стандартных моделей болуын қаласаңыз, gelenexel yöntemlere kıyasla çok daha ilgi çekici және өнімділік бұлғанын атап өткен.

Физические технологии талаптарды бұзған жағдайда, с ескі нұсқауларды алып, технологическилық қауіпсиздік кейбір басқа нәрселермен байланысты екеніне көз жеткізуіңіз керек. Егер сіз қолдарыңыздың тиімдирек болуын қаласаңыз, сіз қалаған нәтижеге қол жеткізе аласыз, сонымен қатар оларды шынымен де алатыныңызға көз жеткізіңіз.

Anahtar Kelimeler: oyunlaştırma, alfa üretimi, fizik öğretimi, oyun mekaniği, öğrenme motivasyonu.

⁶⁷⁵ Kazakhstan, didaktikamaterials@gmail.com

KAZAKISTAN'DAKİ STEM EĞİTİMİ DENEYİMİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ SORUNLARI.

Ualikhanova Bayan Saparbekkyzy⁶⁷⁶,

ÖZET

Bu çalışmanın мақсаты, Kazakistan'da STEM (fen, teknoloji, mühendislik ve matematik) eğitiminde cinsiyet eşitliği sorunlarını analiz etmektir. Araştırma sorusu, “Kazakistan'da STEM alanında toplumsal cinsiyet eşitliği nasıl sağlanabilir?” Sorusu ele alınmıştır. Çalışmanın temel мақсаты, kız çocuklarının ve kadınların STEM alanlarına қатысуын кедергі жасайтын факторларды анықтау және олардың үстесінен gelmek için yollar önermektir.

Çalışmada literatür taraması, istatistiksel veri analizi, karşılaştırmalı yöntemler ve ampirik araştırmalar yerli ve yabancı akademisyenler tarafından toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine yapılan araştırmalar dikkate alınmıştır. Сондай-ақ, Біріккен Ұлттық Test (UNT) нәтижелеріне dayanarak, Kazakistan'daki kız çocuklarının teknik STEM alanlarına kayıt oranları және физика саласындағы STEM жобаларына қатысу деңгейіне байланысты. Статистика деректері, қыздардың білім және технологиямен айналысу деңгейінің жоғары екенін көрсетеді, бірақ бұл аландарда кәсіпқой қыздардың деңгейінің төмен екенін көрсетеді. Bu olgu, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, toplumun destek eksikliği ve işgücü piyasasındaki eşitsizlikle açıklanıyor.

Жұмыстың нәтижелері, STEM алаңдарында қоғамдық жыныстың өсуінің сақталуын қамтамасыз ету үшін білім жүйесінде реформа жасау, қыз балаларына арналған арнайы бағдарламалар мен тәлімгерлік қолдауының күшейтілуі және жұмыс күшінің дамуының өсуінің өсуі қажет. ҰБТ нәтижелерін талдау арқылы және қыз балалардың физикалық саласындағы STEM жобаларына қатысуына қатысты статистикаларды inceleyerek Kazakistan'da kız çocuklarının STEM карьерлеріне қатысуын арттыруға бағытталған саясаттарды дамыту маңызды. Бұл жұмыс, STEM аландарындағы қоғамсал жынысты теңдігінің сағанмасына бағытталған мамандандырылған бірліктің дамуы үшін бір негізгі жұмыс істеуге болады.

Anahtar Kelimeler: STEM егітімі, cinsiyet егітілігі, физикел projeler, доға bilimlери, Kazakistan'da deneyim.

⁶⁷⁶, Baytursynov 13, ualikhanova.bayan@okmpu.kz

MİLLİ MOTİFLİ PROBLEM ÇÖZÜMÜ İLE ÖĞRENCİLERİN İŞLEVSEL YETENEKLERİNİ GELİŞTİRME

Ali Çoruh⁶⁷⁷, Serik Mayra Bauyrzhankzy⁶⁷⁸,

ÖZET

Makalemiz fizikteki problem türlerini ele almaktadır. Öğrencilerin konuya olan ilgisini artırmanın yollarından biri de milli değerleri esas alan hesaplamaların kullanılmasıdır. Raporlar yayınlarak eskimiş ulusal gelenekleri ve değerlerini yüceltiyoruz. Ulusal gelenekleri ve bunların eyleme geçmeye devam eden değerlerini kutluyoruz. Bu tür görevler, öğrencilerin konuyla ilgili edindikleri teorik bilgileri yaşamla ilişkilendirmelerine, geleneklerimizi ve ulusal kültürü derinlemesine anlamalarına katkıda bulunur. Makale, Kazak halkının ulusal mutfığa ve günlük hayata, eğlenceye dayalı fiziksel raporlarını oluşturmanın ve yayınlamanın yollarını ve yöntemlerini sunmaktadır. Ulusal dünyalara dayalı problemleri çözerek öğrencilerin işlevsel okuryazarlığını oluşturma sorunu ele alınmıştır. İşlevsel okuryazarlık-öğrencilerin edindikleri bilgileri günlük hayata uygulama, bilgileri analiz etme, organize etme ve karar verme ve düşünme becerilerini geliştirme yeteneği. Modern eğitim alanının ana hedeflerinden biri, öğrencileri yaşam durumlarının çözümüne uyarlamak, eleştirel düşünmeyi öğretmek ve bağımsız karar vermektir. Bu bağlamda, ulusal değerlere dayalı raporların kullanılması, öğrencilerin yaşamla temas halinde konu bilgisi edinmelerinin etkili yollarından biri olarak kabul edilmektedir. Eğitim sürecinde ulusal kültüre dayalı görevlerin kullanılması sadece öğrencilerin konuya olan ilgisini artırmakla kalmaz, aynı zamanda mantıksal düşünme, analiz etme, karar verme becerilerini de geliştirir. Ayrıca, bu tür görevlerin öğrencilerin işlevsel okuryazarlığının oluşumuna katkısı, mantıksal düşüncenin gelişimi, yaratıcı faaliyetin artması ve ulusal değerlere saygının güçlendirilmesi analiz edilmektedir. Bu nedenle, eğitim sürecinin ulusal içeriğinin zorluklarının çözümü, öğrencilerin işlevsel okuryazarlığının oluşumunda önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşlevsel okuryazarlık, milli değerler, sorunlar, fizik, eğitim.

⁶⁷⁷ Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, coruh@sakarya.edu.tr

⁶⁷⁸, O. Zhanibekov adını taşıyan Güney Kazakistan Pedagoji Üniversitesi, Serik.Mayra@okmpu.kz

ÖĞRETMENLERİN YETKİNLEŞTİRİLMESİ POLİTİKALARINA ÖĞRETMENLERİN STATÜ TAVSİYESİ ÜZERİNDEN BAKMAK

Cansu Badaş⁶⁷⁹, Ayhan Ural⁶⁸⁰,

ÖZET

Günümüz endüstri ve meslek bağlamı kapsamında hızla gelişen teknolojinin de etkisiyle mesleki gelişim ve meslek içi eğitim faaliyetleri her alanda önem kazanmıştır. Taymaz'a (1978) göre; toplumun gelişebilmesi, bireylerin içinde bulundukları topluma uyum sağlamaları, hatalarını düzeltmeleri, mesleki yeterliliklerini artırmaları ve sürekli olarak kendilerini geliştirmeleriyle mümkündür. Bu sürecin temel unsurlarından biri de bireylerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine dahil olmalarıdır. Özellikle teknolojik gelişmeler, eğitim süreçlerini dinamik hale getirmektedir. Bu nedenle hizmet içi eğitimin toplumun değişen koşullarına uyum sağlayacak şekilde düzenlenmesi önemlidir (Taymaz, 1978).

Öğretmenlik mesleğinde de diğer alanlarda olduğu gibi mesleki gelişim ve hizmet içi eğitim faaliyetleri önemli yer almaktadır. Mesleki gelişim programları, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarında, tutum ve inançlarında ve öğrencilerin öğrenme çıktılarında değişim yaratmaya yönelik sistematik çabalar (Guskey, 2002). Öğretmenlik mesleğinin geliştirilmesi alanında yapılan araştırmalar, bu mesleğin gereğince yürütülmesi ve okullardaki eğitimin kalitesinin yükseltilmesi için mesleki gelişimin bir zorunluluk olduğunu göstermektedir (Seferoğlu, 2004). 21. Yüzyılda teknolojinin hızlı gelişimi, değişen eğitim politikaları, öğretmenlik mesleğinde hizmet öncesi eğitimden sonra mesleki gelişmeye ve yeniliklere takip etmeye iten önemli faktörler olmaktadır. Öğretmenler mesleki gelişimlerini bireysel faaliyetlerle serbest zamanlarda gerçekleştirebildiği gibi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından planlanan eğitim politikaları, kılavuz ve yönergelerle belirlenen öğretmen yetkinleştirilmesi ve meslek içi eğitim programları uygulanmaktadır.

Öğretmenlik mesleği, dünya üzerinde; rejim, eğitim politikaları vs. bakımından birçok ülkede farklı değerlendirmelere ve beklentilerle karşılaşmaktadır. Öğretmenlik mesleğini genel hatları itibarıyla uluslararası düzeyde belirlemek, öğretmenlerin haklarının ve sorumluluklarını tanımlamak amacıyla; 1966 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından ortak çalışmayla "Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesi" belgesi ortaya çıkarılmıştır (ILO/UNESCO Recommendation Concerning the Status of Teachers (1966)). Bu uluslararası sözleşmenin amacı; öğretmenlerin statülerini uluslararası düzeyde belirlemek ve standartlaştırarak öğretmen değerini koruma altına almayı sağlamaktır. Bu uluslararası sözleşme, öğretmenlerin statülerini belirlemeye çalışırken aynı zamanda eğitim politikalarına öğretmenlerin yetkinleştirilmesi değer kazanımları bakımından tavsiyeler belirlemektedir. Türkiye'deki öğretmenlerin mesleki gelişim ve yetkinleştirilmesi faaliyetleri MEB'in eğitim politikaları ve Kalkınma Planları tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmanın genel amacı Türkiye'deki öğretmenlerin yetkinleştirilmesi politikalarını öğretmenlerin statü tavsiyesi üzerinden çözümlemektir.

⁶⁷⁹ Ankara, 24810408025@gazi.edu.tr

⁶⁸⁰ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi

Bu araştırmada dokümantasyon yöntemi kullanılarak Türkiye’deki öğretmen yetkinleştirilmesi ve mesleki gelişim faaliyetlerine ilişkin politika belgeleri çözümlenecektir. Çözümleme ile ulaşılacak bulgular, Öğretmenlerin Statü Tavsiyesi’nde yer alan öneriler ile benzerlik ve farklılıkları açısından değerlendirilecektir. Çalışma devam ettiği için araştırma sonuçları, araştırma tamamlandığında eklenecektir..

Anahtar Kelimeler: Mesleki Gelişim, Öğretmen Yetkinleştirilmesi, Öğretmen Statü Belgesi

ÖĞRETMEN LİDERLİĞİ VE KOLEKTİF YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sibel Aslanbaş⁶⁸¹, Emre Er⁶⁸²,

ÖZET

Bu öğrencinin amacı, öğretmen politikaları ve kolektif yeterlilik arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Güzel bir araştırma yöntemi kurgulanmış, öğretmen eğitiminin sınıf içi ve okul çapında nasıl şekillendiği, bu bakımın kolektif yeterlilik algılarını nasıl değiştireceğini ve bu iki aktarımın eğitim ortamlarındaki radyasyonun belirlenmesini önemli ölçüde görebilir. Çalışma grubunun belirlenmesinde basit seçkisiz tabakalı yöntemler kullanılmıştır. Verilerin kesilmesi amacıyla Öğretim Liderliği Ölçeği ve Kolektif Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek Google Forms'da hazırlanmış ve geliştiricilere çalışma ile ilgili kısa bilgilendirmeler yapıldıktan sonra ölçek formülü çevrimiçi olarak doldurmaları istenmiştir. Araştırmanın programlanması programlamaları SPSS 20,0 programı yapılmış ve değerlendirilmiştir.

İstanbul'daki farklı okullarda çalışan yöntemlerle öğretmen öğretisi ve kolektif yeterlik arasındaki ilişkiyi inceleyen, iyileştirici tarama modelinde bir çalışmadır. Betimleyici araştırma, olguları mevcut halleriyle anlamayı ve dağılımlarını, ancak neden-sonuç ilişkisi kurmaz (Creswell, 2007). Katılımcıların öğretmen politikaları ve kolektif yeterlik algıları betimsel ve sonuçlandırıcı istatistiklerle analiz edilmiştir. Ayrıca bu ilişkinin demografik değişkenlerle bağlantısının sağlanması test edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmanın veri türlerinin sınıflandırılması 2024-2025 öğretim yılında araştırmacılar tarafından ölçeklerin elde edilmesi yoluyla elde edilmiştir. Ölçek Google Forms üzerinde hazırlanmış ve düzenleyiciler ile ilgili çalışma ile ilgili kısa bilgilendirmeler yapıldıktan sonra ölçek formülleri çevrimiçi olarak doldurmaları istenmiştir. Hazırlanan işletimin bağlantı lisesi iletilmiştir. Araştırmanın programlanması programlamaları SPSS 20,0 programı yapılmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmada rehberlik liderlik algılarına yönelik ifadeler verilen yanıtların ortalamalarını belirlemek amacıyla istatistiksel istatistikler yapılmış ve elde edilen ortalama değerler sonuçları yorumlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeklerle ilgili gerekli bilgiler verilmiştir.

Öğretim Liderliği Ölçeği ve Kolektif Yeterlik Ölçeği kullanılacaktır. Öğretmen Liderliği Ölçeği 29 sorudan oluşmaktadır. Kolektif Yeterlik Ölçeği 21 Maddeden oluşmakta olup Prof. Dr. Türker Kurt tarafından sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen liderliği, Kolektif yeterlilik, Yönetici

⁶⁸¹ Öğretmen, MEB, sibelaslanbas@gmail.com

⁶⁸² Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, emreer@yildiz.edu.tr

MESLEKİ EĞİTİM POLİTİKALARINA İLİŞKİN ELEŞTİREL BİR ÇÖZÜMLEME

Alkan Uludağ⁶⁸³, Ayhan Ural⁶⁸⁴,

ÖZET

Eğitim, bireylerin toplumsal hayata aktif katılımını sağlayan, kişisel gelişimlerini destekleyen ve ekonomik kalkınmanın temel dinamiklerinden biri olarak görülen kritik bir alandır. Freire'ye (2000) göre eğitim, bireylerin yalnızca bilgiyle donatılması değil, aynı zamanda toplumsal değişim için bilinçlenmeleri ve özgürleşmeleri sürecidir. Bu nedenle, eğitim yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda bireylerin ekonomik ve toplumsal hayata etkin katılımını da destekleyen bir araç olarak görülmelidir. Bu çerçevede, mesleki eğitim, bireylerin belirli meslek alanlarında gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanarak iş gücü piyasasına donanımlı ve nitelikli bireyler olarak katılımlarını sağlamayı hedefleyen önemli bir eğitim bileşenidir. Mesleki eğitim, yalnızca bireylerin mesleki yeterliliklerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumların sürdürülebilir kalkınma süreçlerine de doğrudan katkı sağlar. Bu eğitim türü, ekonominin dinamik ihtiyaçlarına uygun iş gücünü yetiştirmeyi ve sektörler arasında dengeli bir iş gücü dağılımı sağlamayı amaçlar. Bu bağlamda, eğitim politikaları her dönemde toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmelerle şekillenmiş ve toplumların refahını artırma amacı güdülmüştür. Bu doğrultuda, eğitim politikaları, bireylerin toplumsal ve ekonomik hayata etkin katılımını sağlamanın yanı sıra, ülkelerin kalkınma hedeflerine ulaşmasında da belirleyici bir rol oynamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 2024-2028 Stratejik Planı, Türkiye'nin eğitim sisteminin geleceğini şekillendirmeyi amaçlayan bir yol haritasıdır. Benzer şekilde, Türkiye'nin 2024-2028 Stratejik Planı ise ülkenin genel kalkınma hedeflerine ulaşmak için eğitim, ekonomi, sağlık ve diğer sektörlerde belirlenen uzun vadeli amaçları içeren bir belgedir. Bu belgeler hem ulusal hem de yerel düzeyde eğitim politikalarını ve stratejilerini yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmanın genel amacı 12. Kalkınma Planı ile Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 2024-2028 Stratejik Planı kapsamında belirlenen hedeflere dayanarak mesleki eğitim merkezlerinin işlevlerine ilişkin bir çözümleme yapmaktır. Bu çalışmada eleştirel politika analizi yöntemi kullanılacaktır. Bulgu ve sonuçlar, ilerleyen bölümlerde sunulacak ve analizlerin ardından elde edilen veriler ışığında açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki eğitim, Eğitim politikaları, Eleştirel Politika Analizi

⁶⁸³ Ankara, alkanuludagcu@gmail.com

⁶⁸⁴ Prof. Dr., Ankara, urala@gazi.edu.tr

RUS ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİNİN SINIRLARI: PAREMİYOLOJİDE TÜR SINIRLARI SORUNU

Dosmatova Djamilya Nyshanovna⁶⁸⁵, Samidinova Gülzat⁶⁸⁶,

ÖZET

Bu makale, paremiyoloji (atasözü ve deyim bilimi) alanında türler arasındaki sınırların belirlenmesi sorununu ele almaktadır. Atasözleri ve deyimler, farklı tür kategorilerine ait olabilen iletişimsel bir kategori olarak incelenmektedir. Paremiyolojide türler arasındaki sınırların belirsizleşmesi sorunu, paremiaların doğasından ve varoluş biçimlerinin özgüllüğünden kaynaklanmaktadır. Farklı kaynaklara sahip sanatsal metinler, belirli durumlarda bağlamın dikte ettiği işleve ve varoluş biçimlerinin özgüllüğüne göre gerçekleştirilebilir. Rus atasözü ve deyim hazinesi, yalnızca paremiaların ortak özelliklerini değil, aynı zamanda anlamlandırma ilkelerini de belirler. Paremia türü, büyük ölçüde konuşma durumunun özgüllüğüne bağlıdır; konuşma bağlamı, metnin yapısal-anlamsal özelliklerini düzeltir. Paremiyolojik türlerin toplamı, açık ve karmaşık bir sistem olarak sunulmaktadır: paremialar farklı durumlarda farklı tür kılıklarına bürünebilir, bazıları diğerleri için yapı malzemesi olarak hizmet edebilir, diğerleri ise daha küçük türlerin yapısal-anlamsal özelliklerini alabilir. Ayrıca, atasözleri ve deyimler incelenmekte olup, bunların benzerlikleri ve farklılıkları üzerinde durulmaktadır. Bir deyimse birim oluşturan kelime kombinasyonlarının özelliği, deyimse bağlilik olarak adlandırılır. Atasözleri, deyimler, ağıtlar ve davranışı belirleyen formüllerin yapısal-anlamsal özellikleri tanımlanmaktadır. Deyimlerin yapısal modelleri şunları içerir: isim ve fiil eklemeli deyimler, nesneleri/özneleri/koşulları/eylemleri figüratif olarak değerlendiren yargı unsurları, eksik bileşenlerin yerine geçen veya eksilteli tam olmayan cümleler ve kapalı bir kalıp formuna sahip tam cümleler. Atasözlerinin yapısal-anlamsal özellikleri ayrıntılı olarak analiz edilir ve atasözünün paremiyolojinin bir birimi olarak tanımı verilir. Atasözü modeline göre oluşturulmuş bir yargının kaynağı kavramının göreceli olduğu belirlenir: bir aforizma geleneğin bir parçası haline gelebilir ve kaynağıyla olan ilişkisini kaybedebilir. Paremiyolojide aforizma kavramı incelenmekte olup, metinlerin farklı kaynak ve yapısal ortaklıkları tanımlanmaktadır. Halk aforizması, genel anlamın doğrudan motivasyonuna sahip atasözü yargıları olarak anlaşılırken, geleneksel anlamda bir aforizma her zaman bir yazar ifadesi olarak kabul edilir. Bu çalışma, paremiyolojinin temel kavramlarını ve bu kavramların nasıl birbirleriyle etkileşime girdiğini anlamak için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Atasözleri ve deyimlerin yapısal ve anlamsal özelliklerinin incelenmesi, dilbilim ve kültürel çalışmalar açısından büyük önem taşır. Ayrıca, bu tür metinlerin nasıl sınıflandırılabileceği ve farklı bağlamlarda nasıl kullanılabileceği konusunda yeni perspektifler sunar. Paremiyolojinin açık ve karmaşık yapısı, bu alanda yapılacak gelecek çalışmalar için geniş bir araştırma alanı sunmaktadır. Özellikle, farklı kültürlerdeki atasözleri ve deyimlerin karşılaştırmalı analizi, dil ve kültür arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir. Bu tür çalışmalar, sadece dilbilimsel değil, aynı zamanda antropolojik ve sosyolojik açıdan da büyük önem taşır.

Anahtar Kelimeler: Paremiyoloji, atasözleri ve deyimler, tür sınırları, yapısal-anlamsal özellikler, deyimse bağlilik

⁶⁸⁵ Doç. Dr., Kyrgyzstan, Osh, dosmatova22dd@gmail.com

⁶⁸⁶ Öğr. Gör., Kyrgyzstan, Osh, gsamidinova11@gmail.com

SANAT ÖĞRETİMİ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN YARATICI YETENEKLERİNİN OLUŞTURULMASI.

Shakirov Kasymbek Abdillaevich⁶⁸⁷, Samidinova Gulzat Kalmamatovna⁶⁸⁸,

ÖZET

Makalede "Güzel Sanatlar" disiplininin öğretilmesi sürecinde öğrencilerin yaratıcı yeteneklerinin oluşturulması konusu incelenmektedir. Son yıllarda eğitimde yaratıcı becerilerin geliştirilmesinin önemi artmış, özellikle sanat alanında özgür yaratıcılık ve kişinin yeteneklerini ifade etmesi eğitim sürecinin temeli haline gelmiştir. Öğrencilerin yaratıcı etkinliklerinin teorik yönleri ve yaratıcı becerileri geliştirmeyi amaçlayan sanatı öğretmenin pratik yolları da açıklandı. Motivasyon, kişilik özellikleri, öğretmenin ve çevrenin etkisi gibi öğrencilerin yaratıcı yeteneklerinin oluşumunu etkileyen temel faktörler analiz edilmektedir. Öğrencilerin bireysel yaratıcı potansiyellerinin gelişimini destekleyen yöntemlere özel önem verilmektedir. Yaratıcılığı teşvik eden çeşitli teknik ve uygulamaları içeren bireysel ve grup yaklaşımları dikkate alınacaktır. Bu yöntemleri etkili bir şekilde kullanan eğitim kurumlarının uygulamalarından örnekler sunulmaktadır. Makale aynı zamanda güzel sanatların genel eğitim sürecine entegrasyonunun güncel konularını ve öğretmenin teşvik edici ve mentor olarak rolünü de sunmaktadır. Bu çalışmanın temel görevi, sanat disiplininin öğretimi sürecinde öğrencilerin yaratıcı yeteneklerini geliştirmeye yönelik yol, yöntem ve pedagojik teknolojileri belirlemektir. Güzel sanatlar, mesleki becerilerin oluşturulmasının yanı sıra öğrencilerin yaratıcılık, dikkat, hayal gücü ve analitik düşünme gibi önemli niteliklerini oluşturan bir disiplindir. Öğretimde öğrencilerin farklı sanat türlerine alışıarak yaratıcı potansiyellerini keşfetmelerine olanak tanıyan disiplinlerarası yöntem ve yöntemlerin entegrasyonuna özel önem verilmektedir. Öğrenme sürecinde sanat, öğrencilerde çok yönlü bir kişilik geliştirmeye yardımcı olur, kendilerini ifade etme, eleştirel düşünme ve sorunları yaratıcı bir şekilde çözme yeteneklerini artırır. Yaratıcı yeteneklerin oluşumunun teorik yönlerinin incelenmesi, kişisel yaklaşıma, projeye ve deneysel faaliyetlere dayalı çeşitli pedagojik modellerin analizinin yanı sıra dijital sanat ve multimedya gibi yeni eğitim teknolojilerinin kullanımını içerir. AV. Davydov, M.S. Kagan, V.A. Kan-Kalik, M.G. Zhulenkov gibi yerli ve yabancı öğretmenlerin yanı sıra pedagoji ve psikoloji alanındaki modern uzmanların araştırmalarına dayanarak, öğrenme sürecini optimize etmek, öğrencilerin yaratıcı yeteneklerini açmak ve mesleki faaliyetlerde daha fazla kullanımları için koşullar yaratmak için önerilerde bulunmaktadır. Araştırmanın ana yönleri şunlardır: yaratıcı sürecin güzel sanatlar bağlamında incelenmesi, öğretmenin çalışma yöntemleri, sanatsal algının ve eleştirel tutumun yaratıcı becerilerin oluşumundaki rolü ve ayrıca eğitim ortamının öğrencilerin gelişimine etkisi.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, öğrenci, yöntem, sanat, eğitim.

⁶⁸⁷ Prof. Dr., Kyrgyzstan, Osh, kasym4326@gmail.com

⁶⁸⁸ Öğr. Gör., Kyrgyzstan, Osh, gsamidinova11@gmail.com

2018 VE MAARİF MODELİ SOSYAL BİLGİLER PROGRAMLARINA GÖRE YAZILMIŞ DERS KİTAPLARINDA COĞRAFYA İÇERİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mehmet Ülger⁶⁸⁹,

ÖZET

Teknolojik onlarca yeni araca rağmen ders kitapları eğitim öğretim süreçlerinin önemli bir bileşeni olarak önemini sürdürmektedir. Önemli oranda öğretmenlerce öğretim programı yerine kullanılan ders kitapları öğretim programlarının niteliği de ortaya koyan eğitim araçlarıdır. Ders kitaplarının yazımına kaynaklık eden öğretim programları genellikle bir eğitim yaklaşımına (paradigmasına) dayanır. Yapılandırmacılık yaklaşımını esas alan 2003 sonrası öğretim programları ders kitaplarının; biçim özellikleri, içerik, yöntem, öğrenme süreci, değerlendirme gibi farklı boyutlarında önemli değişikliklere neden olmuştur.

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve buna uygun geliştirilen sosyal bilgiler öğretim programında her hangi bir paradigmaya atıf bulunmamaktadır. Merkezine insanı alan bu yeni modelde bütüncül bir eğitim yaklaşımının benimsediği görülmektedir. 2024 sosyal bilgiler dersi öğretim programında tüm eğitim ve öğretim süreçleri ile kitap ve materyallerin tasarım sürecinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metninde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanması ve yürütülmesi öngörülmektedir. Maarif Modelinde öğrenci profili ise “yetkin ve erdemli insan” şeklinde, değer temelli olarak tanımlanmıştır. 2024 sosyal bilgiler öğretim programında çok sayıda yeni kavram ve terime yer verildiği, öğretim sürecinin fazlaca detaylandırıldığı dikkat çekmektedir.

Bu çalışmanın amacı Maarif Modeline göre yazılmış 5. sınıflar sosyal bilgiler ders kitabı ile 2018 öğretim programına göre yazılmış ders kitabının nicelik ve nitelik özelliklerini coğrafya içerikleri bağlamında karşılaştırmaktır. Her iki sosyal bilgiler programı da interdisipliner yapıda olup, öğrenme ünitelerinde bir ya da birkaç disiplin (özellikle tarih ve coğrafya) daha öne çıkmaktadır. Bu çalışma, coğrafya merkezli yazılmış olan bölümlerin karşılaştırılması ile sınırlıdır.

Çalışma sonucunda Maarif Modeli ile yazılan sosyal bilgiler 5. Sınıf ders kitabının 2003 sonrası yazılan ders kitapları gibi etkinlik temelli ve öğrenci merkezli olduğu, aktif öğrenme yöntemlerini içerdiği görülmektedir. Bu nedenle, her ne kadar Maarif Modelinde zikredilmemiş olsa da, Maarif modeline göre yazılmış mevcut Sosyal Bilgiler 5. Sınıf ders kitabının da yapılandırmacı yaklaşım ile uyumlu olduğu söylenebilir. Ayrıca Maarif Modeline göre yazılan 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitabındaki coğrafya içeriklerinin disiplinler arası öğretim, öğrenci merkezli dil kullanımı, öğrencileri okul dışı öğrenme/etkinliklere yönlendirme, harita ve görsellere yer verme, sayfa tasarımı ve QR kod kullanımı açısından 2018 programına göre yazılan ders kitabındaki içeriklerle benzerlik gösterdiği görülmüştür. Buna karşın Maarif modeline göre yazılmış 5. sınıf ders kitabının ünite ve konu başlıkları, içeriğin sunum aşamaları, içeriğin boyutu, içerikteki kavram çeşitliliği, ünite sonu sorularda çeşitlilik, içeriğin etkinliklerle desteklenme düzeyi, ders kitabının başkasının desteği olmaksızın öğrenci tarafından kullanma durumu ve değerlerin veriliş şekli bakımlarından 2018 ders kitabından farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli; Sosyal Bilgiler; Ders kitabı; Karşılaştırma

⁶⁸⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mulger06@gmail.com

TRUVA ATI'NDAKİ SESSİZ TEHLİKE: CİNSİYETSİZLİK

Seyit Ateş⁶⁹⁰, Mehmet Ülger⁶⁹¹,

ÖZET

Başlangıçta; toplumda erkek egemen bir yapıya bir tepki olarak ortaya çıkan toplumsal cinsiyet teorisi zamanla kadın ve erkek arasındaki biyolojik farklılıkların reddedildiği, cinsiyet akışkanlığının desteklendiği kültürel bir devrimi hedefler konuma gelmiştir. Toplumsal cinsiyet, Türkiye’de 2019 sonrası Milli Eğitim Bakanlığı’nca yürütülen Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği çalışmaları ve İstanbul Sözleşmesi ile ilgili tartışmalarla gündem olmuştur. Toplumsal tepkiler, Türkiye’nin İstanbul Sözleşmesini tek taraflı olarak feshetmesine neden olmuştur. Bununla birlikte toplumsal cinsiyet ideolojisinin savunucuları cinsiyetsiz, kimliksiz ve vatandaş olma bilincinden yoksun nesiller yaratma planlarını sürdürmektedirler. Proje mühendisleri okullara sızmanın her zaman yeni bir Truva Atı’nı bulmayı başarmaktadırlar. Örneğin toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında Milli Eğitim Bakanlığının UNICEF ile yürüttüğü “Kapsayıcı Eğitim projesi” buna örnek gösterilebilir. Dünyada trans bireylerin görünürlüğünün artması ve eğitim materyallerinde olumlayıcı bir şekilde tasvir edilmeleri uzun zamandır gündemde ve tartışılmaktadır. Akışkan cinsiyet kimliğine sahip çocukların kapsayıcı eğitim ve edebiyattan fayda sağladığına inanan toplumsal cinsiyet savunucuları, LGBTQ+ çocuk kitaplarının okul ve halk kütüphanelerinde yer alması ve yaygınlaşması amacıyla düzenli olarak bir araya gelmektedirler. Özellikle çocuk edebiyatı resimli kitaplarında ve genç yetişkin kitaplarında temsiliyet giderek artmaktadır. Bu temsiliyetin örneklerinin çeviri edebiyat eserleri yoluyla Türkçeye de kazandırıldığı bilinmektedir. Bu tür eserlere eğitimcilerin, akademisyenlerin ve ailelerin nasıl tepki verecekleri merak konusudur.

Bu çalışmada, lisans programlarından mezun olduktan sonra okullarda öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini destekleyen ve sorunlarına çözüm bulmalarında yardımcı olan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programı öğrencilerinin alt mesajında cinsiyetsizlik olan bir çocuk kitabına yönelik okur tepkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, bir devlet üniversitesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programına devam eden 80 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler cinsiyetsizlik temalı bir kitap ve bu kitaba yönelik okur tepkilerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen bir form aracılığıyla toplanmıştır. Veriler bir ders saati sürede toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler katılımcıların söz konusu kitabın örtük temasını ve alt mesajlarını tespit etmede başarısız olduklarını göstermiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu kitabın temasını farklılıklarımız olarak tanımlamış ve katılımcıların neredeyse tamamı söz konusu kitabı eğitimlerinde kullanacaklarını belirtmişlerdir. Veri toplama sürecinde formlar toplanmadan önce, katılımcılara kitabın asıl teması ve alt metinleri açıklanmış ardından söz konusu kitap yeniden okunarak katılımcılara düşüncelerinde bir değişiklik olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcıların önemli bir bölümü düşüncelerinde bir değişiklik olmadığını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyetsizlik; biyolojik cinsiyet; toplumsal cinsiyet; çocuk edebiyatı

⁶⁹⁰ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, seytates@gmail.com

⁶⁹¹ Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mulger06@gmail.com

EĞİTİM YÖNETİMİNDE HESAP VEREBİLİRLİK KAVRAMI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR ÇÖZÜMLEME

Ahmet Çağatay Uluer⁶⁹², Ayhan Ural⁶⁹³

ÖZET

Kamu yönetimi anlayışının, yapılarının ve politikalarının, 1980’den itibaren hızlı bir dönüşüm sürecine girdiği görülmektedir. Bu dönüşüm sürecinin, uygulamaya ve literatüre birçok yeni kavram ve kurum kattığından ya da mevcut kavramların içeriğini yeniden yorumladığından bahsedebilmek mümkündür (Eryılmaz ve Biricikoğlu, 2011). Eğitim alanında ise bu durumun bir tezahürü olarak kimin nasıl öğreteceği, öğretmenlerin nasıl yetiştirilmesi gerektiği ve okulları kimin yöneteceği gibi pek çok şeyin sorgulandığından söz edilebilir (Balcı, 2014). Günümüzde bu tartışmalar kamu yönetimi anlayışının, geleneksel bürokratik yapıdan yeni kamu yönetimi ve yönetim modellerine doğru evrilmesinden kaynaklı olarak eğitim bilimleri alanında da güncelliğini sürdürmektedir. Yaşanan yönetsel paradigma değişimi özellikle eğitim politikaları alanında hesap verebilirlik anlayışını etkilediğinden ve bunun bir sonucu olarak da ilgili literatürde birçok farklı hesap verebilirlik tanımının olduğundan bahsedilebilir. Bu yapılan farklı tanımlara göre hesap verebilirlik, hükümetlerin kendilerine bağlı olarak çalışan kişi ve kuruluşların hedeflerine ulaşması için vatandaşların konulan kurallara uyması (Darlond-Hamming, 1984); erk ve yetki sahiplerinin davranışlarından etkilenenler arasındaki etkilenmeye yönelik ilişki (Schedler, 1999); bireyin kendi davranışlarına dair demokratik bir iletişimle açıklamalar yapması ya da dışsal denetimin zayıflamasına rekabet etmesi (Mulgan, 2000); bir bireyin ya da kurumun eylemlerine yönelik başka bir kişi veya kuruma karşı sorumluluk taşıması ve eylemlerinin cevap verebilirliğini sağlaması olarak tanımlanabilmektedir (Samsun, 2003). 1980’lerden sonra yeni yönetim anlayışının gelişimiyle hesap verebilirliğin kavramsal açıdan içeriğinin çok daha farklı bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir. Günümüzde hesap verebilirlik, tek taraflı olarak bilgi vermek ya da açıklama yapmak anlamından ziyade, hesap veren ile hesap soran arasındaki karşılıklı ilişki ve etkileşim olarak değerlendirilmektedir (Bovens, 2003). Bunun yanı sıra hesap verebilirlik kavramının kapsamının daraltıldığı ve artık performans ölçümlerinde bir kriter olarak değerlendirildiğinden de bahsetmek mümkündür. Bu çalışmanın genel amacı, kamu yönetiminde hesap verebilirlik kavramının analiz edilerek çözümlenmesidir. Hesap verebilirlik kavramının geçmişten günümüze olan değişimi ve bu kavrama ilişkin çeşitli yurt içi ve yurt dışı kökenli kaynaklardan tanımlamaların açıklanması, çeşitli tartışmalara yer verilmesi, bu kavramsal değişimin olası etkilerinin analiz edilmesi ve eğitim yönetiminde hesap verebilirlik kavramının eleştirel bir şekilde çözümlenmesi çalışmanın genel çerçevesini oluşturacaktır. Bu çalışmada kullanılacak olan araştırma yöntemi ise nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması olarak belirlenmiştir. Çalışmanın eğitim bilimlerine olası katkısı ise eğitim politikalarının geliştirilmesi sürecinde hesap verebilirlik kavramının daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve eğitim yönetiminde hesap verebilirlik mekanizmalarının işleyişinin geliştirilmesine dair katkıda bulunmak olarak düşünülmektedir..

Anahtar Kelimeler: Hesap Verebilirlik, Kamu Yönetimi, Eğitim Politikaları

⁶⁹² Ankara, a.cagatayuluer@gmail.com

⁶⁹³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi

SINIFINDA ‘YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİ’ BULUNAN ‘SINIF ÖĞRETMENLERİNİN’ YAŞADIĞI ‘PROBLEMLERE’ İLİŞKİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Zehra Sözcü Yalçın⁶⁹⁴,

ÖZET

Bu çalışmada, sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemlere ve bu problemlere yönelik çözüm önerilerine odaklanılmaktadır. Araştırma, öğretmenlerin dil problemleri, kültürel farklılıklar, sosyal uyum zorlukları ve eğitim materyalleri gibi konularda yaşadıkları zorlukları ele almakta ve bu problemlerin üstesinden gelmek için öneriler sunmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve anketler yoluyla elde edilen veriler incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukların çözümü için çeşitli stratejiler geliştirdiklerini göstermektedir. Bu stratejiler arasında ek dil destek programları, kültürel farkındalık eğitimleri ve sosyal uyumu teşvik eden sınıf etkinlikleri bulunmaktadır. Öğretmenler ayrıca, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim materyallerini daha erişilebilir hale getirmek için kendi materyallerini geliştirme çabalarına da vurgu yapmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadığı problemleri belirlemek ve bu problemlere yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Çalışmanın bulguları, öğretmenlerin yaşadığı zorlukları ve bu zorluklarla başa çıkma stratejilerini anlamamıza yardımcı olacaktır.

Bu çalışmanın sonuçları, sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan öğretmenlerin karşılaştığı problemlerin çözümüne yönelik çeşitli öneriler sunmaktadır. Bu öneriler, daha kapsayıcı ve etkili eğitim ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Dil eğitimi ve destek programlarının yanı sıra, kültürel farkındalık eğitimleri ve aile katılımının teşvik edilmesi gibi konular da bu öneriler arasında yer almaktadır. Öğretmenler araştırma sürecinde yabancı uyruklu öğrencilerin dil problemlerinin, yabancı uyruklu öğrencilerin aileleri ile iletişim kurmanın zorluklarının akademik başarıyı da doğrudan etkilediklerini belirtmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Uyruklu Öğrenci, Sınıf Öğretmenleri, Problemler

⁶⁹⁴ Öğretmen, Ankara, arhez_93_06@hotmail.com

YAPAY ZEKÂNIN YÜKSEKÖĞRETİMİ DÖNÜŞTÜRME SÜRECİ: İLGİLİ LİTERATÜRDEKİ TARTIŞMALAR ÜZERİNE ÇÖZÜMLEME

Mahri Belliyeva⁶⁹⁵,

ÖZET

Son yıllarda yapay zekâ (YZ) teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, eğitim dâhil olmak üzere birçok alanda köklü değişimlere yol açmaktadır. Yükseköğretim kurumları, bu teknolojik dönüşümün etkilerini hem eğitim-öğretim süreçlerinde hem de idari işlemlerde hissederek, yapay zekânın sunduğu imkânlar ve ortaya çıkardığı zorluklar üzerine tartışmalar yürütmeye başlamıştır (Popenici ve Kerr, 2017; Taşçı ve Çelebi, 2020; Crompton ve Burke, 2023; Karimi ve Khawaja, 2023).

Kurumsal yönetim açısından değerlendirildiğinde, yapay zekâ uygulamaları büyük ölçüde büyük veri, istatistiksel yöntemler ve makine öğrenimi teknikleriyle bağlantılıdır. Sohbet robotları, üniversitelerde uzun süredir öğrencilere destek sağlamak ve idari süreçleri iyileştirmek amacıyla kullanılmaktadır (Viano, 2023). Teknolojiye olan talebin artmasıyla, birçok kurum bu sistemleri devreye sokarak hizmetlere erişimi hızlandırmakta ve öğrencilere kişiselleştirilmiş akademik rehberlik sunmaktadır. Aynı zamanda, idari işlemleri otomatize ederek üniversitelerin işleyişini daha verimli hale getirmektedir. Bu uygulamalar, özellikle öğrenci kabul süreçleri, okulu bırakma oranları ve öğrenci gruplarının davranışsal eğilimleri gibi konuları ele almakta ve toplanan verileri analiz ederek gelecekteki öğrenciler için stratejik planlar oluşturma ve süreçleri iyileştirme amacıyla kullanılmaktadır (Yılmaz, 2023).

Bu bağlamda, yapay zekânın en büyük etkisinin eğitim ve öğrenme süreçlerinde olduğu da söylenebilir. Üniversitelerde YZ, öğretim yöntemlerini kişiselleştirmek, öğrenci başarısını izlemek ve geri bildirim sağlamak gibi işlevlerle eğitimi dönüştürmektedir. Ayrıca, ders içeriklerinin uyarlanması, akademik başarı tahminleri ve öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yönelik çözümler sunulması gibi alanlarda önemli katkılar sunmaktadır (Zawacki-Richter vd., 2019; Robert, Potter ve Frank, 2024). Popenici ve Kerr'e (2017) göre, öğretim üyeleri yapay zekâ tabanlı yaklaşımları özellikle öğrenci ödevlerinde intihali tespit etmek ve notlandırma süreçlerini yönetmek için kullanmaktadır. Price ve Flach'a (2017) göre ise yapay zekâ uygulamaları son yıllarda öğretim üyelerine makale atama, hakemlik ve editörlük gibi akademik değerlendirme süreçlerinde destek sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Özellikle, sunulan çalışmaların uygun hakemlerle eşleştirilmesi ve değerlendirme sürecinin daha sistemli yürütülmesi gibi alanlarda yapay zekâ önemli bir rol oynamaktadır.

ChatGPT'nin 2022'nin sonlarında ortaya çıkışıyla birlikte, sohbet robotlarının yükseköğretimdeki rolü yeniden gündeme gelmiş ve hem büyük ilgi hem de bazı endişeler uyandıran bir konu haline gelmiştir. Henüz görece yeni bir gelişme olmasına rağmen, ChatGPT yükseköğretimin farklı alanlarında hızla benimsenmiş ve yaygın şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Ancak, bu yenilikçi yapay zekânın akademik ortama olası olumsuz etkileri de tartışılmakta, hatta bazı çevreler kullanımının tamamen yasaklanması gerektiğini savunmaktadır (Yılmaz, 2023).

⁶⁹⁵, Ankara, mahrinursahedova@gmail.com

Yapay zekâ teknolojileri, eğitimde erişim imkânlarını genişletebilse de eşitlikçi eğitim hedeflerini engelleyebilmektedir. Algoritmalarla bulunan önyargılar, mevcut eşitsizlikleri derinleştirerek belirli topluluklara karşı ayrımcılığı pekiştirebilir ve kalıp yargıları sürdürebilir (George ve Wooden, 2023). Ayrıca, yapay zekâ sistemleri etik kurallar doğrultusunda yönetilmediği ve doğruyu yanlıştan ayırt edebilme yeteneğine sahip olmadığı için dikkatle değerlendirilmelidir (Yılmaz, 2023). Örneğin, ChatGPT yalnızca internet üzerinden aldığı verilerle işlem yapmakta ve bu verilerdeki potansiyel önyargıları öğrenmektedir. Bu sebeple, yapay zekâdan alınan sonuçların eleştirel bir yaklaşımla incelenmesi ve başka bilgi kaynaklarıyla karşılaştırılması önemlidir. Bunun yanı sıra, yapay zekâ ile ilgili çalışmalarda kadınların yeterli temsil edilmemesi ve yapay zekâ araçlarının toplumsal cinsiyet gibi kalıp yargıları besleyip yayma potansiyeli de önemli bir sorundur (UNESCO, 2023). Sonuç olarak, yapay zekâ, birçok fırsat sunarken, beraberinde çeşitli tehditler de getirmektedir. Bu yüzden bu tehditlerin hem tasarım hem de uygulama aşamalarında dikkatle göz önünde bulundurulması gerekir.

Bu çalışmanın genel amacı, yapay zekânın (YZ) yükseköğretimde yarattığı dönüşümü ve bu süreçte ortaya çıkan fırsatlar ile zorlukları literatür üzerinden çözümlemektir. Yapay zekânın eğitim-öğretim süreçlerinden idari işleyişe kadar geniş bir alanda etkileri analiz edilecek bu teknolojinin sunduğu yeniliklerin yanı sıra etik, eşitlik ve erişim sorunları ele alınacaktır. Bu çalışmada yöntem nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması olarak belirlenmiştir. Yapay zekâ ve yükseköğretim alanında yayımlanan akademik makaleler, raporlar ve kitaplar taranarak analiz edilecektir. Bu sayede, yapay zekânın yükseköğretimdeki uygulamaları, fırsatlar, zorluklar ve etik sorunlar gibi konular kapsamlı bir şekilde ele alınacaktır. Bu yöntem, çalışmanın teorik temelini güçlendirirken, alandaki boşluklar ve gelecekteki araştırma yönelimleri de ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Yapay Zeka, Yükseköğretimde Dönüşüm

ELEŞTİREL MATEMATİK EĞİTİMİ ÇALIŞMALARININ ÖĞRENME ÖĞRETME SÜREÇLERİNE YANSIMALARINA İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME

Zeliha Acielma⁶⁹⁶, Ayhan Ural⁶⁹⁷,

ÖZET

Geleneksel matematik eğitimini biçimlendiren şey öğrencinin bilgi inşa edip kullanmasından çok sorgulamadan ezberlemesini beklemekten öteye geçememiştir. Matematik eğitiminde yaygın olan bankacı eğitim modeli (Freire,1971), insanın yetersizliğini sadece akıldışı olarak küçümsemekle kalmaz aynı zamanda matematiği anlayamayanları kendi başarısızlıklarından dolayı da suçlar. Bunun da kaçınılmaz sonucu olarak mevcut sistemlerin yetiştirmeyi hedeflediği ayrıştırılmış, sosyal adaletsizlikler içinde güçsüzleşmiş bireyler eğitimin çıktısı olarak karşımıza çıkar.

Freire'nin teorisini matematik eğitime uygulamak; matematiğin en güncel kullanımlarının hegemonik ideolojileri nasıl desteklediğine, matematik eğitiminin aynı zamanda ana akım ideolojileri nasıl güçlendirdiğine ve eleştirel matematik eğitiminin eleştirel anlayışı nasıl geliştirebileceğine ve eleştirel eyleme nasıl yol açabileceğine dikkatimizi çeker. Geleneksel matematik eğitiminde uygulanan bankacı eğitim modelinin öğrencinin matematiği sosyal yaşantılarına uygulama, öğrenciler arasında bireysel öğrenme farklarını destekleyemediği düşünülmektedir. Bu çalışmalar bağlamında tanımlanan ve alan yazında çalışmaları sınırlı olan eleştirel matematik eğitiminin öğrenme-öğretme süreçlerinde sosyal adaleti sağlayıcı, güçlendirici, diyalog ve proje tabanlı öğrenme, iş birliği ve katılımı sağlayıcı taraflarının olumlu etkileri olduğu düşünülmektedir.

Eleştirel matematik eğitimi, matematiksel bilgiyi yalnızca teknik bir beceri alanı olarak görmez aynı zamanda bu bilginin toplumsal, politik ve kültürel bağlamlarla ilişkilendirilerek öğrencilerin eleştirel düşünme ve toplumsal farkındalık geliştirmesini amaçlar. Freire ve Skovsmose gibi teorisyenlerin fikirlerinden ilham alan bu yaklaşım, öğrenme-öğretme süreçlerini demokratikleşen, iş birliğine dayalı bir deneyim olarak yeniden tanımlamaktadır.

Bu çalışmanın genel amacı, eleştirel matematik eğitimi alanında yapılan çalışmaların öğrenme-öğretme süreçlerine yansımalarına ilişkin bir çözümleme yapmaktır.Çalışmada; eleştirel matematik eğitimi konu alan ulusal ve uluslar arası makale ve kitaplar incelenerek eleştirel matematik eğitiminin öğrenme-öğretme süreçlerine yapması olası etkilerin belirlenmesi ve bu çalışmanın matematiği öğrenme ve öğretme konusunda yaşanan kaygılara yol gösterici olması hedeflenmektedir.

Çalışma nitel bir araştırma olup belgesel tarama yoluyla veriler toplanmıştır. Verilerin analizi içerik analizi yöntemiyle yapılmıştır. Araştırma bulguları eleştirel matematik eğitimi alanında yapılan çalışmaların öğrenme-öğretme süreçlerine yansıtılması durumunda sınıf içinde sosyal adalet, eşitlik ve demokratik katılım; öğrenci rollerinde öğrenciyi güçlendiren, diyalog ve iş birliği; öğretmen rollerinde diyalogik öğrenme, eleştirel bilinç geliştirme, öğrencilerin matematik eğitimi ile edindikleri toplumsal beceriler; eleştirel yurttaşlık ve politik bakış açısı olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın

⁶⁹⁶ Gazi Üniversitesi, gokborum@hotmail.com

⁶⁹⁷ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, urala@gazi.edu.tr

bulguları, eleştirel matematik eğitiminin geleneksel eğitim yaklaşımlarından farklı olarak öğrencilere matematiksel bilgi ve becerilerini sosyal adalet, eleştirel yurttaşlık bilinci ve toplumsal farkındalık oluşturma yönünde kullanma olanağı sunduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarının matematik eğitimi felsefesine, öğrenme-öğretme sürecinde toplumsal ve politik açıdan yeni bir bakış açısı kazandırması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Matematik Eğitimi , Sosyal Adalet , Diyalojik Eğitim, İşbirlikçi Öğrenme

ÖZET

Makale, bağımsızlık döneminde gençlerin eğitimi ve topluma yeni bir bakış açısının oluşumu, ulusal geleneklerin devamı konularını ele alıyor, şu anda bilim, eğitim, edebiyat, dil, kültür ve tarih öğretiminin gençler için manevi değerlerin gelişimi üzerindeki etkisinin çok büyük olduğunu vurguluyor. Şu anda dünyada ahlaki ve manevi eğitime özel önem verilmektedir. Manevi değerlere sahip zengin ve güçlü bir aile, her zaman tüm toplumların refahının temeli olarak görülmüştür. Ayrıca konunun alaka düzeyi, ailenin ve okulun genç neslinin yetiştirilmesinde toplumun sosyal gereksinimlerinin pedagojik teori ve pratikte yeterince gelişmemiş olması ve modern sosyo-ekonomik koşullarda gerekli olması gerçeğiyle belirlenir. Öğrencilerin, okul çocuklarının, anaokullarından ve kreşlerden gelen çocukların bilime olan ilgisinin modern zamanlarda kardeşlerimizden bilim adamlarımıza kadar herkesin kutsal görevi olması gerekmektedir. Her genç nesil toplumdaki yerini bulursa ve devletimizin gelişimine en ufak bir katkıda bulunursa, bu bizim başarımızdır. Gelecek nesillerin sadece bilim ve eğitim alanında değil, aynı zamanda yurttaşlık duygularının, gelenek ve göreneklere saygının da yetiştirilmesi günümüzün acil bir sorunudur. Egemen cumhuriyetimiz, devletimiz, toplumun bir toplum olarak, nüfusun bir halk olarak korunması ve gelişmesi için bir destek, içinde eğitim çalışmaları için bir işaret ve referans görevi görecektir sosyo-felsefi, ahlaki, etik, manevi ve vatansever değerlerinden oluşan bir sistem geliştirmeli ve onu nesiller boyu sosyalleşmenin hizmetine sunmalıdır. Bu gibi durumlarda, öğretmenlerin yönlendirilebilecekleri, yönlendirilebilecekleri yüksek fikirleri ve idealleri vardır. Bu en yüksek norm - modeller, idealler arzusu, onları gerçeğe dönüştürmek, pratikte gerçekleştirmek - eğitim ve öğretim faaliyetlerinin ana hedefi, ana amacı haline gelir.

Anahtar Kelimeler: Manevi değer, kültür, anaokulu, okul, yüksek öğretim kurumu, ulusal gelenekler, egemenlik.

⁶⁹⁸ Dr., doktor-jasu@mail.ru

EĞİTİM BİLİMLERİ ALANINDA YAPILAN DOKTORA TEZLERİNİN İÇERİK ANALİZİ

Nurcan Turan Oluk⁶⁹⁹, Zeynep Bumin Süzen⁷⁰⁰,

ÖZET

Uluslararası rekabette eğitimli ve nitelikli insan gücüne sahip olmanın ülkeler için önemli bir avantaj faktörü olması, eğitim alanında yapılan araştırmalara önem verilmesini her geçen gün daha fazla gerektirmektedir. Bu kapsamda Türkiye'de de eğitim bilimleri enstitülerinde doktora düzeyinde gerçekleştirilen araştırmalar son yıllarda artış göstermektedir. Bu alanda yürütülen doktora tezlerinin incelenmesi, ileriki yıllarda yürütülecek araştırmalara yol gösterici önemli bir kaynak teşkil edecektir. Bu çalışmanın amacı eğitim bilimleri temel alanında 2024 yılında yayımlanmış doktora tezlerini incelemektir. Çalışma tarama deseninde yürütülmüş olup verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi birlikte kullanılmıştır. Çalışmada tam örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında incelenen tezlere YÖK Tez Arama Motoru kullanılarak ulaşılmıştır. Yapılan taramada 2024 yılında eğitim bilimleri alanında 611 tez olduğu tespit edilmiştir. Tezlerin incelenmesi için bir kriter listesi hazırlanmış ve tezler hazırlanan bu kriter listesine göre analiz edilmiştir. Tezler; çalışmanın yapıldığı üniversite, bölüm (Eğitim Bilimleri-Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi-Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi-Özel Eğitim-Temel Eğitim-Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi-Yabancı Diller Eğitimi-Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği-Güzel Sanatlar Eğitimi), çalışma deseni (nicel-nitel-karma), araştırma yöntemi, örnekleme türü, örneklem türü, örneklem sayısı, çalışma alanı ve anahtar kelimeler kriterleri kapsamında incelenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen tezlerin ağırlıklı olarak eğitim bilimleri (eğitim yönetimi, psikolojik danışma ve rehberlik, ölçme ve değerlendirme, eğitim programları vb.) bölümünde yürütüldüğü ve karma desenin çoğunlukla tercih edildiği belirlendi. Bunun yanında tezlerde örneklemelerin oluşturulmasında çoğunlukla amaçlı örnekleme yöntemine başvurulduğu ve tezlerin çalışma alanının bir öğretim yöntemi/teknik/modeli/etkinliğinin etkilerini inceleme konusuna yoğunlaştığı tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Eğitim bilimleri araştırmaları, doktora tezi, içerik analizi

⁶⁹⁹ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, nurcanturan@gazi.edu.tr

⁷⁰⁰ Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, zeynepbumin@gazi.edu.tr

ÖZET

Modern dönemde küreselleşme süreçleri toplumun tüm yaşam alanlarını önemli ölçüde etkilemektedir ve eğitim sistemi de bir istisna değildir. Dördüncü sanayi devrimi koşullarında eğitim, yalnızca kişisel gelişim için bir araç değil, aynı zamanda küresel işgücü piyasasında rekabetçi insan gücünün oluşumunda da en önemli faktör haline geliyor.

Küreselleşme süreçleri, uluslararası eğitim standartlarına, bilgiye erişim alanlarına, deneyim alışverişine ve akademik hareketliliğe etki etmektedir. Küreselleşme süreçleri, farklı ülkelerde diploma ve yeterliliklerin tanınmasını kolaylaştıran tek tip eğitim standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunur. Uluslararası kuruluşların programları, eğitim sistemlerinin küresel düzeyde uyumlaştırılmasına katkıda bulunmaktadır. İnternet ve dijital teknolojiler sayesinde eğitim kaynaklarına erişim daha demokratik hale geldi. Çevrimiçi kurslar, uzaktan eğitim ve platformlar, coğrafi konumdan bağımsız olarak yüksek kaliteli eğitim almanızı sağlar.

Küreselleşen toplumda öğrenciler ve öğretmenler, bilgi alışverişini ve kültürel zenginleşmeyi teşvik eden uluslararası eğitim programlarına aktif olarak katılmaktadır. Üniversiteler farklı ülkelerde şubeler açıyor ve öğrenciler yurtdışında eğitim görme fırsatına sahip oluyor.

Modern dönemde dijital teknolojiler eğitimde hızla gelişiyor. Yapay zeka, sanal ve artırılmış gerçeklik ile bulut teknolojileri geleneksel öğrenme yöntemlerini dönüştürüyor. Eğitim sürecinin kişiselleştirilmesine ve verimliliğinin artırılmasına olanak tanıyorlar. Dünya, beceri ve yetkinlik gereksinimlerinde değişikliklere neden oldu. Modern dünyada sadece geleneksel akademik bilgi değil, aynı zamanda eleştirel düşünme, yaratıcılık, ekip çalışması ve dijital okuryazarlık becerileri de talep görmektedir. Eğitim kurumları programlarını işverenlerin taleplerine ve işgücü piyasasının dinamik değişimlerine göre uyarlamaktadır. Eğitimin küreselleşmesinin avantajlarına rağmen bir takım zorluklarla da karşı karşıyadır. Bunlar eğitime eşit olmayan erişim, ulusal eğitim kimliğinin kaybı, bilgi güvenliği ve veri korumasıdır.

Anahtar Kelimeler: eğitim, bilgi, eğitim programları, küreselleşme, dijital teknolojiler, bilgi güvenliği.

⁷⁰¹ Öğretmen, x, tokoeva69@mail.ru

ÖZEL ÖĞRETİM KURSLARININ EĞİTİM SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ

Hasan Yavuz⁷⁰²,

ÖZET

Türk Millî Eğitim Sistemi, Anayasa ve Millî Eğitim Temel Kanunu ile şekillenmiştir. Türkiye'de eğitim sistemi, örgün ve yaygın eğitim kurumlarıyla öğrencilere farklı öğrenme fırsatları sunmaktadır. Bu sistem içinde özel öğretim kursları, özellikle sınavlara hazırlık, akademik destek ve kişisel gelişim alanlarında önemli bir yer tutmaktadır.

Özel öğretim kursları, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren ve genellikle akademik başarıyı artırmaya yönelik dersler sunan kurumlardır. Bu kurslar, özellikle merkezi sınavlara (YKS), dil eğitime ve kişisel gelişim alanlarına yönelik hizmet vermektedir. Öğrenciler, okulda aldıkları eğitimi pekiştirmek ve eksik oldukları konularda destek almak amacıyla bu kurslara yönelmektedir.

Ayrıca Türkiye'deki sınav odaklı eğitim sistemi, özel öğretim kurslarına olan talebi artırmaktadır. Bu sistemde öğrenciler, akademik başarılarını yükseltmek ve rekabet ortamında avantaj elde etmek amacıyla özel öğretim kurslarına yönelmektedir.

Özel öğretim kurslarının eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olmasına rağmen, bazı eleştiriler de bulunmaktadır. Özel öğretim kurslarının yaygınlaşması, okul eğitiminin yetersiz olduğu algısını güçlendirmektedir. Maddi imkânları sınırlı olan öğrenciler bu tür desteklerden yoksun kaldığında, eğitimde fırsat eşitliği giderek bozulmakta ve toplumsal adaletsizlik derinleşmektedir. Ayrıca, özel öğretim kursları büyük ölçüde sınavlara yönelik çalışmalara odaklanmaktadır. Bu durum, öğrencileri derinlemesine öğrenmeden çok, sınav tekniklerine ve ezberlemeye yönlendirmektedir.

Bu bağlamda, özel öğretim kurslarının rolü daha çok tamamlayıcı bir destek unsuru olarak görülmeli ve eğitim sisteminin genel kalitesini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu çalışmanın amacı, özel öğretim kurslarının Millî Eğitim Sistemi içindeki yeri, önemi ve işlevine ilişkin kurs kurucularının görüşlerini belirlemektir. Araştırmada, nitel bir araştırma yöntemi olarak görüşme ve görüş alma teknikleri kullanılmıştır.

Araştırmanın katılımcılarını İstanbul, Ankara, İzmir, Denizli, Antalya, Samsun, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Mersin illerinde faaliyet gösteren özel öğretim kurslarının kurucuları oluşturmaktadır. Toplamda 10 kurucu çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri, yüz yüze görüşmeler ve görüş formları aracılığıyla toplanmış; elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırma bulguları, özel öğretim kurslarının öğrencilerin sınav ve okul başarılarını artırmada etkili olduğunu ve öğrencilere okul dışında ek öğrenme fırsatları sunduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, özel öğretim kurslarının Millî Eğitim Sistemi içerisinde tamamlayıcı bir işlev üstlendiği ve öğrenci başarısına anlamlı katkılar sağladığı belirlenmiştir.

Kursların eğitim sistemi üzerindeki olumlu etkilerinin sürdürülebilir hâle gelmesi için, kurs kurucuları tarafından birtakım önerilerde bulunulmuştur. Bu kapsamda; devlet desteklerinin artırılması, kalite denetimlerinin etkinleştirilmesi ve tüm öğrencilere eşit erişim imkânlarının sağlanması gerektiği

⁷⁰² Öğretmen, Antalya, hasfizikci@gmail.com

vurgulanmaktadır. Ayrıca, okullar ile özel öğretim kursları arasında kurulacak yapısal iş birliklerinin, öğrencilerin akademik gelişiminde kritik bir rol oynayacağı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, özel öğretim kurslarının eğitim sistemi içerisindeki yerinin ve işlevinin güçlendirilmesi, hem bireysel başarıyı hem de toplumsal eğitim kalitesini artırma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Özel Öğretim, Sınav, Motivasyon

UÇURTMA VE BEN (BİR E TWINNING PROJESİ)

Özden Uğuz⁷⁰³, Esra Şenocak⁷⁰⁴,

ÖZET

Uçurtma ve Ben projesi, Türkiye’den 10, Polonya’dan 2, Litvanya’dan 2, Romanya’dan 2, Kuzey Makedonya’dan 2 ve Gürcistan’dan 2 olmak üzere toplam 20 öğretmen ve öğrenci tarafından yürütülmüştür. Bu proje, özel gereksinimli öğrencilerin, normal akranlarıyla aynı ortamda eğitim almasını, birlikte çalışma becerilerini geliştirmesini ve sosyal beceriler kazanmasını hedeflemiştir.

Projenin ana amacı, özel gereksinimli öğrencilerin entegre eğitim ve bireysel eğitim sisteminde, diğer öğrencilerle eşit şartlarda buluşmalarını sağlamak, bu öğrencilerin sosyal becerilerini artırmak ve empati, saygı gibi değerleri geliştirmektir. Ayrıca, öğrencilerin çevreleriyle uyum içinde çalışma becerileri ve koordineli çalışabilme yetenekleri de geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, proje etkinlikleri, öğrencilere empati kurma, takım çalışması yapma ve birbirlerine saygı gösterme becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır.

Proje kapsamında, özel gereksinimli çocukların doğa ile iç içe olabileceği, hayal kurma ve heyecan yaşama fırsatı bulacağı etkinlikler düzenlenmiştir. Farklı okullardan öğrencilerle gerçekleştirilen ortak etkinliklerle, sosyal beceriler, birlikte çalışma, empati ve sempati gibi duyguların gelişmesi hedeflenmiştir. Öğrenciler, grup halinde yapacakları çalışmalarla hem eğlenmiş hem de önemli sosyal beceriler kazanmışlardır.

Proje sürecinde e-güvenlik önlemleri titizlikle alınmış; güvenlik panoları oluşturulmuş, bilgilendirici seminerler verilmiştir. Yapılan çalışmalar, ortak bir video paylaşımıyla bir araya getirilmiştir. Ayrıca, proje için bir e-kitap oluşturulmuş, hikaye öğrencilerle birlikte yazılmış, görseller ise yapay zeka kullanılarak hazırlanmıştır. Hikaye, QR kodlar aracılığıyla sesli hale getirilmiştir. Böylece öğrenciler, hikayeyi hem yazılı hem de sesli olarak deneyimleyebilmişlerdir.

Projenin yürütülmesinde, Web 2.0 araçları ve yapay zeka teknolojilerinden yararlanılmıştır. Kullanılan yapay zeka araçları arasında QR Kod Generator ve Designer AI yer almaktadır. Projenin tanıtımı için okul panoları, okul web siteleri, Instagram adresi ve yerel-ulusal basın da etkin bir şekilde kullanılmıştır.

Proje süresince eş zamanlı olarak, özel gereksinimli öğrenciler ve diğer öğrenciler arasında etkileşimi artırmak amacıyla Uçurtma Şenliği düzenlenmiştir. Bu etkinlik, öğrencilerin birlikte çalışma ve eğlenme fırsatı bulmalarını sağlamıştır.

Sonuç olarak, THE KITE AND ME projesi, özel gereksinimli öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmeyi, empati ve saygı gibi değerleri kazandırmayı ve doğa ile iç içe etkinliklerle onların hayal gücünü desteklemeyi başarmıştır. Bu proje, öğrencilerin farklı kültürlerle etkileşimde bulunmalarına olanak tanıırken, aynı zamanda öğrenme süreçlerini eğlenceli ve yaratıcı hale getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, Sosyal beceriler. web 2 Araçları

⁷⁰³ Öğretmen, Gölbaşı İlkokulu Gölbaşı ANKARA, ozdenmilena@gmail.com

⁷⁰⁴ Öğretmen, Karşıyaka Ortaokulu, 52200, Altınordu, Ordu, eesra0@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜT İKLİMİ VE MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Göktuğhan Şentürk⁷⁰⁵,

ÖZET

Örgüt iklimi, bir kurumda çalışan bireylerin, örgütün genel işleyişini, ilişkilerini, kurallarını ve değerlerini nasıl algıladığını yansıtan psikolojik bir ortamdır. Bu iklim, çalışanların günlük deneyimlerine, yöneticilerin tutumlarına, ekip içi iletişime ve iş yerindeki genel atmosferin niteliğine bağlı olarak şekillenir. Örgüt iklimi, kurumun kültüründen farklı olarak daha dinamik ve kısa vadede değişebilir bir yapıya sahiptir; çalışanların motivasyonu, iş doyumunu, performansı ve bağlılığı üzerinde doğrudan etkili olur. Olumlu bir örgüt iklimi, bireylerin kendilerini değerli ve güvende hissettikleri, açık iletişimin desteklendiği, adil yönetim anlayışının benimsendiği ortamlarda oluşur. Bu tür bir iklim, hem bireysel hem kurumsal başarıyı artırırken; olumsuz bir örgüt iklimi, verimliliği düşürebilir, iş stresi ve çatışmaları artırabilir. Eğitim kurumlarında ise örgüt iklimi, öğretmenlerin performansı, öğrenci başarısı ve okulun genel kültürü üzerinde belirleyici bir rol oynar. Örgüt iklimi ve motivasyon arasındaki ilişki, bireylerin iş yerinde nasıl hissettiklerini ve ne ölçüde verimli olduklarını belirleyen önemli bir etkidir. Örgüt iklimi, çalışanların örgütteki genel atmosferi nasıl algıladıklarını ifade eder; bu atmosfer, liderlik tarzı, iletişim yapısı, kurumsal değerler ve iş ortamı gibi unsurlardan oluşur. Pozitif bir örgüt iklimi, çalışanların kendilerini değerli, güvende ve desteklenmiş hissetmelerini sağlar. Bu duygular da bireylerin içsel motivasyonlarını artırır. Motivasyonu yüksek bireyler, işlerine daha çok bağlanır, daha üretken olur ve kuruma katkı sağlama istekleri artar. Öte yandan, olumsuz bir örgüt iklimi; stres, güvensizlik ve yabancılaşma gibi duygulara yol açarak motivasyonu düşürebilir. Eğitim kurumlarında da benzer şekilde, öğretmenlerin algıladığı olumlu okul iklimi, onların mesleki tatminini ve öğrencilere sundukları eğitimin kalitesini artırır. Sonuç olarak, örgüt iklimi ile motivasyon arasında güçlü ve karşılıklı bir ilişki vardır; bu nedenle etkili yönetim anlayışı, olumlu bir iklim oluşturarak çalışanların motivasyonunu sürekli canlı tutmayı hedeflemelidir. Bu araştırma okul yöneticilerinin örgüt iklimi ve motivasyon arasındaki ilişkilerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma nicel bir araştırma olup araştırmanın çalışma gurubunu Ordu ili Altınordu ilçesinde görev yapmakta olan 20 ortaokul müdürü oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul yöneticilerinin örgüt iklimi ve motivasyon arasında yakın ilişki olduğunu düşündükleri, olumsuz örgüt ikliminin motivasyonu düşürdüğünü söyledikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt iklimi, Motivasyon, Okul Yöneticisi

⁷⁰⁵ Öğretmen, 19 Eylül Ortaokulu, Ordu, fizikcihna@gmail.com

VAKA TEKNOLOJİSİNE DAYALI RUSÇA DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÖMER'DE ÇAĞDAŞ DİL EĞİTİM UYGULAMALARI

Sevil Piriyeve Karaman⁷⁰⁶, Bakyt Aitbayeva⁷⁰⁷,

ÖZET

Makalede, vaka çalışma teknolojisine dayalı Rusça dil öğretim metodolojisinin incelenmesinde, verimliliğin artırılması sorunu anlatılacaktır. Makalenin amacı; gelecekte, bir Rus dili öğretmeninin mesleki yeterliliğinin oluşumuna odaklanan metodolojik bilimin geliştirilmesinin bir aracı olarak vaka çalışma metodolojisinin pedagojik potansiyelini ortaya koymaktır. Aynı zamanda makalede, "Rus dilini öğretme metodolojisinin genel sorunları" bölümünün incelenmesinde pedagojik vaka çalışma metodolojisinin potansiyeliyle ilgili konular da tartışılacaktır. Burada, öğrencilerin "Rus dilinin özel bölümlerinin inceleme yöntemleri" bölümünün başarılı bir şekilde özümsemesi için temel bilgilerini güncellemelerini sağlar ve öğrencilerin aktif araştırma faaliyetlerine dahil edilmesini içerir. Makale, vaka çalışması metodolojisinin temeli olarak araştırma yöntemini ve sistem aktivite yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Vaka çalışma metodolojisinin kavramsal ve terminolojik temelini, çalışma biçimlerini ve kullanım durumlarını açıklamaktadır. Bu teknolojiyi kullanarak Rus dilini öğretme yöntemleri hakkında genel konularda sınıfların organizasyonuna bir örnek sunulmaktadır.

Makalenin sonucunda, bir Üniversitede mesleki eğitim sürecinde, gelecekte bir öğretmenin mesleki yeterliliğinin oluşumu için pedagojik vaka çalışma metodolojisinin önemi hakkında bir sonuç içerecektir. Rus dilini pedagojik bir bilim olarak, öğretme metodolojisinin kendi nesnel ve bilimsel araştırma konusu, bilimsel aygıtı ve içeriği vardır. Rus dilinin öğretim metodolojisinin içeriğinde dilin dört ana bölümü vardır:

Rus dili, Rusça öğretiminin ilkeleri, yöntemleri ve araçları, Rus dili dersi vs. Okulda, Rus dilinin özel bölümlerini çalışma yöntemleri (fonetik çalışma yöntemleri, kelime bilgisi, ifade biçimi çalışma yöntemleri, vs.) Öğrencilerin konuşmayı geliştirme yöntemleri (öğrencilerin konuşmalarındaki hataların önlenmesi ve üstesinden gelinmesi, öğrencilerin konuşmalarının kelime bilgisi ve dilbilgisi yapısının zenginleştirilmesi, vs.)

Rusların, Rus dili becerilerinin derinleştirilmesi ve genişletilmesi (seçmeli dersler, Rus dilinde ders dışı etkinlikler, vs.)

Rus dilinin öğretim teorisi ve metodolojisini çalışma sürecinde çeşitli teknolojiler kullanılır. Modern ve gelişen teknolojilerden biri, bilgi ediniminin verimliliğini ve geleceğin öğretmenin mesleki yeterliliğinin oluşumunu artırmaya olanak tanıyan vaka çalışması metodolojisidir.

Anahtar Kelimeler: Rus dilinin, vaka çalışması teknolojisi, araştırma yöntemi

⁷⁰⁶ Öğretmen, Ankara Üniversitesi TÖMER, spiriyeva68@gmail.com

⁷⁰⁷ Prof. Dr., Almatı/ Kazakistan, beibarys@mail.ru

ÖZBEKİSTAN'DA KADINLARIN SOSYAL VE POLİTİK AKTİVASYONU VE BUNUN TOPLUMUN KALKINMASINA ETKİSİ

Sevar Axmedovna Axrarova⁷⁰⁸,

ÖZET

Makalede cinsiyet eşitliği konusu ele alınacaktır. Bilindiği gibi cinsel konusu tüm dünya toplumunun ilgi odağı olmuştur. Bu doğrultuda hem BM hem de Özbekistan Cumhuriyeti tarafından bir takım çalışmalar yürütülüyor ve önemli etkinlikler yapılmaktadır. Ve bu konuda gelecekte daha verimli olması için geniş çalışmalar planlanıyor. Ülkemizde kadınların evdeki zorlu işlerini kolaylaştıracak modern ev aletlerinin sağlanması, yani ev kültürünün geliştirilmesi, modern evler yapılması, ailelerin refah ve refaha kavuşturulması, genç ailelere konut sağlanması, sokakların ve mahalle topraklarının iyileştirilmesi gibi konular devlet politikamızın öncelikli yönü olarak tanımlanmaktadır.

Özbekistan Cumhuriyeti'nin piyasa ekonomisine geçişiyle birlikte kadınların nüfusun en az korunan kesimi olduğu ortaya çıktı. Çoğu rekabetçi değil, bilgi ve becerileri modern pazarın gereksinimlerini karşılamıyor, pazar ilişkileri becerilerini geliştirmemişler. İstihdam düzeyi de ulusal ortalamanın altındadır. Hukuk devleti sistemi kurmanın ve sivil toplum kurmanın günlük hayatımızın norm ve gereklilikleri haline geldiği bir dönemde, bağımsız Özbekistan'dan önce dünya camiasına girmek temel faktördür. Sosyal alanda hem de ruhsal gelişim alanında yeni taleplerde bulunması incelenip yazılacaktır. Makalede özellikle Özbekistan kadınlarının faaliyetinin arttırılması konusuna değinilecektir. Uzun yıllardır kadınların faaliyetlerinin yeterince araştırılmaması ve bu durumda bir takım sorunların ortaya çıkması ve piyasa ekonomisi koşullarında kadınların desteklenmesi gerekli hale gelmiştir. Bu nedenle, kadınlara yönelik önemli sosyal destek türlerinden birinin istihdamının yönetilmesi gerekmektedir. Ayrıca kadınların işgücü kaynaklarının akılcı ve etkin kullanılması olduğu makalede ayrıntılı yazılacaktır.

Anahtar Kelimeler: toplumsal cinsiyet, sosyal, altyapı, yenilik, feminizm, ombudsmanlık, gelenek.

⁷⁰⁸ Öğretmen, Özbekistan, sevarahon1960@gmail.com

ATANMIŞ VE ATAMASI YAPILMAMIŞ ÖĞRETMENLERDE YAŞAM DOYUMU ÖLÇEĞİNİN ÖLÇME DEĞİŞMEZLİĞİNİN İNCELENMESİ

Hatice Merc⁷⁰⁹,

ÖZET

Yaşam doyumu, hayatın tüm alanlarını olumlu bakış açısıyla değerlendirebilmek ve yaşamından tatmin olarak anlamlı bir yaşam sürdürmektir (Veenhoven, 1996b). İnsan yaşamında mutlu olabilmek ve yaşama yönelik algısının anlamlı olabilmesi için yaşam doyumuna sahip olması gerekmektedir (Dağlı ve Baysal, 2016). Kişinin mesleği ve statüsü, sahip olduğu imkanları, sosyal refahı, gelir düzeyi, sosyal ilişkileri ve devlete ait politikalar, yaşam doyumunu etkilemektedir (Appleton ve Song, 2008). Mevcut yaşam koşulları ve istekleri, ihtiyaçları ve yaşamdaki amacına göre kişinin yaşamdan aldığı doyum değişmektedir (Diener, 1984). Özellikle öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yaşamlarından doyum almaları, kendilerini iyi hissetmelerine ve yaşamlarını daha anlamlı yaşamaları ve yetiştirecekleri nesiller için önem arz etmektedir (Erdemir vd., 2022). Atanmayı bekleyen öğretmenlerin yıl geçtikçe artması ve günümüz şartlarında ihtiyaç duyulan öğretmen sayısının talep doğrultusunda olmaması ve sınavın rekabete neden olması, öğretmenlerin atama konusunda kaygılanmasına, umutsuzluğa kapılmasına ve belirsizliğe tahammülsüzleşmesine neden olurken bunun sonucunda da yaşamdan aldıkları doyumun azalmaktadır (Akpolat, 2022). Bundan dolayı öğretmen adayları zihinsel, fizyolojik ve psikolojik sağlıklarını olumsuz yönde etkileyebilecek çok sayıda bireysel, ailesel ve toplumsal sorunla karşılaşmaktadır (Dusselier vd., 2005). Atanmış olan öğretmenlerde bu durumları atanıncaya kadar yaşamakta atandıktan sonra kendilerini daha iyi hissetmekte ve yaşamdan aldıkları doyum da artmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada, atanmış ve ataması yapılmamış öğretmenlerin yaşam doyumunun ölçme değişmezliği farklılık göstermekte midir? sorusuna cevap aramak amaçlanmıştır. Çalışmada öğretmenlerin ataması olup olmama durumuna göre yaşam doyumlarının ölçme değişmezliğini inceleyeceğinden tarama modelinde olacaktır. Çalışmada uygun örnekleme yöntemiyle sosyal platformlar aracılığıyla kolayca ulaşılabilecek atanmış 152 öğretmen ve ataması yapılmamış 148 öğretmen olmak üzere 300 öğretmenden (164 kadın, 136 erkek) veri toplanmıştır. Bu çalışmada, atanmış ve ataması yapılmamış öğretmenlere Diener vd. (1985) tarafından oluşturulan Yaşam Doyumu Ölçeği ve araştırmacı tarafından oluşturulacak Katılımcı Bilgi Formu uygulanmış ve elde edilen veriler ölçme değişmezliği ile test edilmiştir. Ölçme değişmezliği, yapısal eşitlik modellemesi kapsamında ele alınan Çoklu Grup Doğrulamalı Faktör Analizi yöntemiyle Mplus8 programında incelenmiştir.

Bulgular ve sonuçlar daha sonra paylaşılacak.

Anahtar Kelimeler: Atanmış öğretmenler, Ataması yapılmamış öğretmenler, Yaşam doyumu

⁷⁰⁹ Öğretmen, MEB, haticemerc2013@gmail.com

EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂNIN FIRSAT VE TEHDİTLERİ: ULUSAL POLİTİKA METİNLERİ ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME

Ferudun Sezgin⁷¹⁰, Hilal Kocabaş⁷¹¹,

ÖZET

Son yıllarda eğitimdeki teknolojik gelişmeler, yapay zekâ uygulamalarının eğitim politikaları ve stratejilerinde daha kapsamlı biçimde ele alınmasına yol açmıştır. Bu teknolojilerin eğitim sistemlerinde yarattığı dönüşüm, hem öğretmenler hem öğrenciler için çeşitli fırsatlar sunarken bazı tehditleri de beraberinde getirmektedir. Eğitimde yapay zekâya artan bu ilgi, uluslararası raporlarda olduğu gibi ulusal strateji belgelerinde de teknolojinin eğitim sistemini dönüştürme potansiyelini ortaya koymaktadır. OECD (2023) raporunda, yapay zekânın yalnızca teknolojik bir yenilik değil, öğretim ve değerlendirme süreçlerini yeniden şekillendiren bir araç olduğu vurgulanmakta; bu dönüşümün eşitlik ve kapsayıcılık ilkeleriyle uyumlu olması gerektiği belirtilmektedir. Benzer şekilde yapay zekâ destekli eğitim uygulamaları, öğrencilere daha özelleştirilmiş ve etkili öğrenme deneyimleri sunarken öğretmenlerin profesyonel gelişim süreçlerini önemli ölçüde desteklemektedir (Orta Vadeli Program [OVP], 2022). Yapay zekâ; veri analizi, dil işleme, örüntü tanıma ve problem çözme gibi insan zekâsına özgü görevleri yerine getiren bilgisayar sistemleridir. Eğitimde yapay zekâ, öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma, öğretmenlerin iş yükünü hafifletme ve öğrenci performansını izleme gibi fırsatlar sağlamaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023; OECD, 2019). Ancak yaygınlaşan kullanım, veri gizliliği, etik sorunlar ve dijital eşitsizlik gibi riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, yapay zekâ uygulamalarının geliştirilmesinde fırsatlar kadar tehditlerin de ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Yapay zekâ uygulamalarının eğitim sisteminde daha fazla yer alması, bu teknolojilerin eğitim politikaları ve stratejileri üzerindeki etkisini artırmaktadır. Türkiye’de özellikle 20. Millî Eğitim Şûrası, Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025), 12. Kalkınma Planı, MEB Stratejik Planı, Ulusal İstihdam Strateji Belgesi ve Dijital İçerik Strateji Belgesi başta olmak üzere çeşitli politika metinlerinde yapay zekâya sistematik biçimde yer verilmesi, bu teknolojinin eğitimdeki rolünü stratejik öncelikler arasına taşımıştır. 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde ise, yapay zekânın insanlık yararına kullanılabilmesi için öğrencilerin çağın ve geleceğin becerileriyle donatılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu belgeler; eğitimde içerik geliştirme, yapay zekâ istihdamı ve müfredat uyumu konularında yol gösterici niteliktedir.

Bu çalışma, eğitimde yapay zekâ uygulamalarının sunduğu fırsatları ve olası tehditleri incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında doküman analizi yöntemi kullanılarak politika belgeleri, strateji dokümanları ve raporlar betimsel analiz, kodlama ve tema analizi teknikleriyle incelenmiş olup analiz sürecinde Forster (1994) tarafından önerilen aşamalar izlenmiştir: (i) Dokümanların seçimi ve incelenmesi aşamasında, ilgili politika belgeleri ve raporlar seçilmiş ve incelenmiştir. (ii) Kodlama ve kategorize etme aşamasında, belgelerden elde edilen veriler belirli temalar ve kategoriler altında kodlanmıştır. (iii) Temaların geliştirilmesi aşamasında, verilerden ana temalar oluşturulmuştur. (iv)

⁷¹⁰ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Yenimahalle/ANKARA, ferudun@gazi.edu.tr

⁷¹¹, MEB, hilalkocabas2001@gmail.com

Veri analizi ve yorumlama aşamasında, elde edilen bulgular detaylı bir şekilde incelenerek yorumlanmıştır. (v) Sonuçların sunulması aşamasında, elde edilen bulgular ışığında eğitimde yapay zekâ uygulamalarıyla ilgili fırsatlar ve tehditler üzerine sonuçlar raporlanmıştır. Bu analiz sürecinde, (i) eğitimde teknoloji ve dijital dönüşüm, (ii) öğretmen eğitimi ve dijital beceriler, (iii) yapay zekâ uygulamalarının eğitimde kullanımı, (iv) eğitimde yapay zekânın fırsatları ve tehditleri ve (v) politika önerileri ve stratejik yönelimler gibi ana temalar belirlenmiştir. Analiz sonucundaki bulgulara göre yapay zekâ destekli uygulamaların öğrencilere bireyselleştirilmiş öğrenme imkanları sunarak başarıyı artırdığı, öğretmenlerin iş yükünü azaltarak süreci hızlandırdığı söylenebilir. Ancak veri gizliliği, etik sorunlar ve dijital eşitsizlik gibi risklerin tüm eğitim paydaşları tarafından ele alınması, bu konularda araştırmalar yapılması ve stratejik çözümler geliştirilme ihtiyacı doğmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin teknolojik yetkinliklerinin ve yapay zekâ okuryazarlığının artırılması gerekliliği de önemli bir unsur olarak belirtilebilir.

Sonuç olarak eğitimde yapay zekâ uygulamalarının etkin, güvenilir ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılabilmesi için etik ve kapsayıcı politikaların geliştirilmesi, öğretmen ve öğrencilerin yapay zekâ okuryazarlığının artırılması ve dijital eşitsizlikle mücadeleye yönelik sistematik stratejilerin uygulanmasının büyük bir önem taşıdığı söylenebilir. Bu doğrultuda geliştirilecek eğitim strateji ve politika belgelerinde, eğitim ve sürekli mesleki gelişim programlarında, tüm eğitim paydaşlarının yapay zekâ kabul ve farkındalık düzeyleri ile uygulama yetkinliklerini geliştirecek güncel kazanımlara yer verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Böylece eğitim sistemlerinin dijital dönüşüm sürecinde fırsatlardan en iyi şekilde yararlanılırken ortaya çıkabilecek risklerin de bir ölçüde azaltılması sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitim Politikası, Yapay Zeka, Yapay Zeka Farkındalığı, Yapay Zeka Hazırbulunuşluğu

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ HİKÂYE TASARIMI: ÇOCUKLARA YÖNELİK DİL MATERYALLERİ OLUŞTURMA SÜRECİ

Meryem Melike Güngenci⁷¹²,

ÖZET

Hikâye temelli öğrenme, çocukların dil gelişimini destekleyen, duygusal bağ kurmalarına olanak tanıyan ve kalıcı öğrenmeyi teşvik eden güçlü bir öğretim yaklaşımıdır. Günümüzde yapay zekâ araçları ile özgün, yaşa uygun, kültürel olarak zengin ve çoklu duyulara hitap eden hikâyeler hızlı ve etkili biçimde üretilebilmektedir. Bu bağlamda yapay zekânın öğretim materyali üretiminde destekleyici bir rol üstlenmesi, öğretmenlerin içerik üretim sürecini kolaylaştırmakta ve öğrenci merkezli materyal geliştirmeye katkı sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yapay zekâ araçlarının çocuklara yönelik yabancı dil öğretiminde kullanılabilirliğini incelemek ve özellikle hikâye temelli materyal tasarımı sürecine bu teknolojilerin nasıl etkili bir biçimde entegre edilebileceğini ortaya koymaktır. ChatGPT, Storybird ve Canva AI gibi yapay zekâ destekli platformlar kullanılarak geliştirilen dijital hikâyelerin yabancı dil öğretiminde sunduğu olanaklar değerlendirilmekte; öğretmenler ve içerik geliştiricilere yönelik uygulanabilir bir model önerisi sunulması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, çalışmada yapay zekâ tabanlı hikâye üretim modellerinin tanıtılması; öğretmenlere dijital hikâye materyali geliştirme sürecine ilişkin pratik ve uygulanabilir bir yol haritası sunulması; çocukların yaş ve dil gelişim düzeylerine uygun eğlenceli ve etkileşimli dil girdisi sağlayan hikâye örneklerinin paylaşılması ve eğitim teknolojileriyle pedagojik hedeflerin uyumlu biçimde bütünleştirilebileceği bir modelin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışma nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırma kapsamında, yapay zekâ destekli platformlar kullanılarak 6-9 yaş arası çocuklara uygun dijital hikâye materyalleri oluşturulmuştur. Hikâyeler, dil düzeyi (A1), görsel destek, sözcük tekrarı, hedef yapıların sunumu gibi pedagojik kriterlere göre tasarlanmış ve yabancı dil öğretimine yönelik uygulama örneklerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, yapay zekâ, dijital hikâye tasarımı, materyal tasarımı.

⁷¹² Arş. Gör. Dr., Ankara, melikegungenci@gazi.edu.tr

TÜRKİYE'DE EĞİTİM ALANINDA YAZILMIŞ YAPAY ZEKÂ KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME

Rıfat Özkan⁷¹³, Ayhan Ural⁷¹⁴

ÖZET

Hızla gelişen teknoloji ve yapay zekanın sunduğu imkanlar, eğitimde yenilikçi yöntemlerin ve araçların kullanılmasına olanak tanıyarak eğitim-öğretim süreçlerinde değişimlere yol açmaktadır. Yapay zeka, eğitim alanında birçok farklı şekilde kullanılarak öğrenme deneyimini iyileştirmeye ve okulların yönetimini desteklemeye yardımcı olmaktadır (Holmes, 2019). Eğitimde yapay zekâ, yalnızca dijital teknolojilerin entegrasyonu değil, aynı zamanda öğretme ve öğrenme süreçlerinin yeniden yorumlanmasını sağlayan bir paradigma dönüşümüdür. Türkiye'de eğitim alanında geliştirilen yapay zekâ uygulamaları, bireyselleştirilmiş öğrenme, veri temelli değerlendirme ve öğretmen-öğrenci etkileşimini optimize etme gibi birçok alanda etkili çözümler sunmaktadır. Bu gelişmeler, eğitim sisteminin sadece içerik aktarımına değil, aynı zamanda yapay zekânın olanaklarını kullanarak öğrencilerin potansiyelini açığa çıkarmaya odaklanması gerektiğini göstermektedir (İşler & Kılıç, 2021). Son yıllarda yapay zeka alanında kaydedilen büyük ilerlemeler, bu teknolojilerin eğitimde önemli katkılar sunmasını sağlamıştır. Geleneksel sınıf ortamında öğretmenlerin her öğrenciyle birebir ilgilenip tüm öğrenme eksiklerini giderme imkanı sınırlıyken, yapay zeka destekli kişiye özgü eğitim içerikleri, öğrencilerin öğrenme eksiklerini minimize edilebilmektedir. Eğitimde yapay zeka uygulamaları, öğrencilerden elde edilen kapsamlı veri setlerini analiz ederek klasik değerlendirme yöntemlerine kıyasla daha ayrıntılı sonuçlar ortaya koyabilmektedir (İşler & Kılıç, 2021). Eğitimde yapay zekâ uygulamalarına ilişkin lisansüstü tezlerin incelenmesi, bu alanda hangi temaların öne çıktığını, hangi araştırma yöntemlerinin tercih edildiğini ve konunun hangi boyutlarda işlendiğini görmek açısından önemlidir.. Bu durum, araştırma eğilimlerinin yönünü belirlemenin yanı sıra, gelecekteki çalışmalar için önemli boşluklara da işaret etmektedir (UNESCO, 2019). Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de eğitimde yapay zekâ ile ilgili yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerik ve eğilim açısından çözümlenmesidir. Çalışma, konunun ele alındığı lisansüstü tezlerin sayısal dağılımlarının yanı sıra, yöntemsel ve kurumsal çeşitliliğini ortaya koyarak, bu alandaki akademik üretimin genel bir tablosunu sunmayı hedeflemektedir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle yorumlanarak eğilimler tablolar ve grafiklerle desteklenmiştir. Araştırmanın bulguları, tezlerin büyük bir bölümü yüksek lisans düzeyinde yazılmış olup, 2023 yılı bu alanda en yoğun akademik üretimin gerçekleştiği dönem olmuştur. Bulgularda, araştırma yöntemi olarak karma desenin yoğunlukta olduğu, örneklem grubu olarak ise sıklıkla öğrencilerin tercih edildiği belirlenmiştir. Ancak, yapılan tezlerin büyük kısmı uygulama temelli olup, felsefi, eleştirel veya etik boyutların yeterince ele alınmadığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarının, eğitimde yapay zekâ alanındaki gelecekteki araştırmalar için rehberlik etmesi ve bu alandaki gelişim ihtiyaçlarını belirleyerek yönlendirme sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Yapay Zeka, Lisanüstü Tezler

⁷¹³ Ankara, rifatozkan@gmail.com

⁷¹⁴ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi

DEVLET YÖNETİM SİSTEMİ KONUSU: KADININ SOSYO-POLİTİK HAYATTA YERİ

Nodirakhan Rayimjonovna Nishonova⁷¹⁵,

ÖZET

Bu makalede devlet yönetimi bir tür sosyo-politik faaliyet olması ve yönetim sürecine dahil olan, insanların davranışlarının organizasyonundan sorumlu olan her özne-kışı, kışı, grup, sosyo-politik süreçlerle ve sosyo-politik yaşamla ilgili bir görevle meşgul olması incelenip yazılacaktır. Ayrıca, kamu yönetimiyle uğraşan varlık, belirli (somut) sosyo-politik yaşam ve süreçlerin düzenleyicisi, örgütleyicisi ve yöneticisi konusuna da değinilecektir. Kamu yönetimi sistemi sadece devleti veya onun kurumlarını yönetmekle ilgili değildir; insanlar ve kişiler, grup ve gruplar, uluslar ve halklar, ekonomik zenginlik, kaynaklar, bölgeler ve şehirler, nüfus göçü, Emek süreçlerinin, sosyal, kültürel, demografi ve entegrasyon alanlarının, kısacası sosyo-politik varoluşun tam anlamıyla kullanılmasını ve geliştirilmesini amaçlayan karmaşık, çeşitli bir faaliyettir.

Devlet yönetiminin sistemli ve kurumsal bir biçimde yürütülmesi nesnel bir zorunluluktur. Hiçbir ülke veya toplum, kendi sistemini ve kurumlarını oluşturmadan, bunların tam klan işleyişini sağlamadan yaşayamaz. Devletin ve toplumun işlevsel özellikleri, çağın gereklerine uygun olarak faaliyet gösteren sistem ve kurumlara bağlıdır. Ülkemizde bile anaerkillik aşaması kadının konumunu yükseltmiş ve kabilenin lideri seviyesine yükseltmiştir. Özel araştırmacılar, 40.000 yıl önce arkontroplar ve paleontroplar döneminde kadınların klan ve kabilelerin yaşamından sorumlu olduğunu gösteriyor. Çocuk sahibi olmak, aile hayatı sürdürmek, çiçek yetiştirmek, daha sonra toprağı sürmek ve çiftçilik yapmak kadının sosyal statüsünü artırıyordu.

Kadının bir özne olarak devlet yönetim sistemindeki işleyiş toplumsal ve siyasal kurumlar nezdindeki işlevlerle yakından ilgilidir. Kadınların kamu yönetimi sisteminde çalıştıkları için öncelikle bu yönetim sisteminin işlevsel özelliklerini ve uygulama teknolojisini iyi bilmeleri gerekmektedir. Yeni devlet yönetim sistemi oluşturulurken vatandaşların sosyal ve politik faaliyetleri ile demokratik değerlerin karar alma sürecindeki rolü kıyaslanamaz bir öneme sahiptir. Toplumsal ve siyasal varlığın yaratılmasında ve modernleşmesinde kadının etkin öznesi devletin uluslararası alanda prestijini etkilemektedir.

Bu makalede devletlerarası entegrasyonun küresel bir gerçeklik haline geldiği günümüzde, dünya toplumu ve uluslararası kadın örgütleri her ülkede kadın sorununu yakından takip etmekte, devletin demokratik ilkelere ve uluslararası sözleşmelere bağlılığını toplumsal olarak denetlemesi konusu da ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: devlet, toplum, sosyo-politik, kadın, özne, entegrasyon.

⁷¹⁵ Prof. Dr., Özbekistan/Taşkent, nodirahonnishanova@gmail.com

EĞİTİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA KAOS TEORİSİ, KELEBEK ETKİSİ VE DEĞİŞİM YÖNETİMİ: KKTC MEB ÖĞRETMENLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Nazmiye Hazar⁷¹⁶,

ÖZET

Bu araştırma 2020 yılında Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemi krizinin çalışma hayatını olumsuz etkileyen krizlerin çözümlenmesine ilişkin eğitimin yönetilme sürecinde eğitim sorunlarının çözümlenmesine ilişkin alınan kararların kriz yönetimi ve çatışmaların karar alma sürecine etkisini kaos teorisi dikkate alınarak değerlendirmeyi içermektedir. Araştırma KKTC MEB mensubu olan öğretmen ve yöneticilere eğitimin ilköğretim, ortaöğretim ve lise kademesinde aktif görev yürütmekte olan personellerine 2022-2023 eğitim öğretim yılı içinde yöneltmiştir. Katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme sorularına sunmuş oldukları görüşler nitel araştırma yöntemine dayanarak tema ve kodlamalar ile çözümlenmiştir. Araştırma, fenomenolojik araştırmalarda uygulanan yaklaşımlar (olgubilimi) gereği araştırma bulguları literatür çerçeve ile uyum durumu ile kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Araştırmanın teorik ve kavramsal çerçevesi, Edward Lorenz'in Kaos Teorisi ve Kelebek Etkisi üzerine değerlendirilmiştir. Araştırma Edward Lorenz'in "Afrika'daki bir kelebeğin kanat çırpışının Amerika'da fırtınaya yol açabileceği" şeklindeki Kelebek Etkisi metaforunu kullanarak, öğretmenlerin değişim sürecindeki rollerini ve "Kaos Teorisi"ni anlamalarına yardımcı olmayı da amaçlamıştır. Bu araştırma KKTC'deki öğretmenlerin mevcut durumları bilimsel çerçevede kategorize edilerek değerlendirme yaparak literatüre eğitim yöneticileri ve öğretmenlere farkındalık kazandırıcı katkılar sunacaktır. Yapılan araştırma sonucunda katılımcıların görüşlerine dayalı olarak oluşturulan kavramsal çerçevede eğitim yönetimi ile ilgili öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimlerinin yanı sıra eğitim yöneticilerinin karar verme mekanizmalarında karar üretme becerilerinde güçlükler yaşandığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda bulgular çözümlendikten sonra sorunların çözümüne dair önerilere yer verilmiştir. Değişim yönetiminin yanı sıra eğitim kurumlarında örgütsel değişime ilişkin eğitimi yönetme hususunda karar verme mekanizmasında yer alanların değişim mühendisliği tekniklerinin eksikliği dikkat çekmiştir. Bu duruma dayalı olarak; öğrenmelerin mesleki gelişimlerine olumlu katkı sağlayacak püf noktalara hızla değişen dünyaya uyum sağlamakla ilgili değişim süreçlerinde karşılaşılan zorluklar, dirençler, engellerin yanı sıra çatışma ve kriz durumlarında nelerin yapılacağına ilişkin eğitim yönetimi, denetimi ve planlamasına mevcut olumsuzluklara karşı farkındalıklarını ve çözüm üretme kapasitelerini arttırmayı hedefleyen kaos teorisi ve kelebek etkisini doğru yorumlamaya da fırsat sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: değişim, değişim mühendisliği, değişim yönetimi, kaos, kaos teorisi, kelebek etkisi

⁷¹⁶ Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, nazmiyehazar@gmail.com

KKTC' DE YAYGIN EĞİTİM HİZMETLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNE İLİŞKİN HİZMETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Nazmiye Hazar⁷¹⁷, Emine Yalçın⁷¹⁸, Büke Gökte⁷¹⁹, Nevruz Latif Akpınar⁷²⁰,

ÖZET

Sürekli eğitim ve sürekli gelişim hizmetleri ile ilgili her ülke kendi eğitim politikaları çerçevesinde değişen dünyadaki hızlı gelişimleri takip edebilmek adına çalışmalarını sürdürmektedirler. Hayat boyu öğrenme veya yaşam boyu öğrenme adını verdiğimiz yaygın eğitim içinde yer alan eğitim türü toplumsal yapılaşmalarda farklılıklar olsa bile insan ihtiyacı olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojinin gelişimi ile birlikte erişim ve kolay ulaşılabilirliğin eğitime erişimi de kolaylaştırdığı 21. yy.'da sürdürülebilir eğitimin sağlanması adına eğitim hizmetlerinin niteliği ve kalitesine ilişkin değerlendirmelere etki eden faktörlerde de farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu araştırmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaygın eğitim hizmeti sağlayan kurum ve kuruluşlar KKTC MEB çatısı içerisinde incelenirken, KKTC MEB çatısı içerisinde yer almayıp sürekli yaygın eğitim görevi üstelenen kurum ve kuruluşlar şeklinde iki farklı kategoride inceleme yapılmıştır. Bu incelemelerde kurumların denetim ve işleyişlerine etki eden yasal mevzuatlar ve işleyişlere ilişkin literatür taraması yapılarak yaygın eğitim hizmeti sağlayan kurum ve kuruluşların sorunlarının yanı sıra literatür incelemesi değerlendirmeye alınmıştır. KKTC'de kayıtlı yükseköğrenim kurumlarının sürekli eğitim ve gelişim hizmetleri ile ilgili çeşitli eğitim ve öğretim faaliyetleri sağlamaktadırlar. Bu merkezler birey ve kurumlara çeşitli alanlarda eğitim imkânları sunmaktadırlar. Bu araştırma KKTC'de sürekli eğitim merkezleri bulunan bakanlığa bağlı kurum kuruluşlar, üniversiteler, özel kurum /kuruluşlar, sivil toplum örgütlerindeki sağlanan hizmetlerinin durumu hakkında mevcut duruma dayalı geliştirici önerileri içermektedir. Araştırmada mevcut durum analizi nicel araştırma verilerinden oluşan içeriklerin analizleri betimlenerek literatür taraması ve incelemelerle nitel araştırma yöntemlerinden gömülü teori ile değerlendirilmiştir. Yaygın eğitim kapsamında hizmet veren kurumlar ile birlikte örgün eğitim kurumlarında da yaygın eğitim hizmetlerinin nitelikleri türlere ayrılarak kategorize edilmiş olup; araştırma bulguları 2024-2025 eğitim- öğretim yılı KKTC MEB Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nün yayınlamış olduğu yıllık istatistik verileri ile birlikte katılımcıların mesleki deneyim ve tecrübelerinin yanı sıra gözlem ve incelemelerini de içermektedir. Bu araştırma yükseköğrenim kurumlarının yanı sıra yaygın eğitim hizmeti veren köy kadın kursları, özel eğitim kurumları, dershaneler, kurs yerleri, eğitim merkezleri, atölye merkezleri vb. hakkında KKTC'deki mevcut yapının geliştirilmesi adına yasal sorunların yanı sıra disiplinler gelişim adına çeşitli çözüm önerilerini de içermektedir. İstatistik verileri doğrultusunda 250 adet olan eğitim merkezlerinin yanı sıra yaygın eğitimi hizmeti sağlayan 500'ün üzerinde kurum ve kuruluşun sosyal/kültürel kurslar, mesleki kurslar, özel özel eğitim kursları ve okula hazırlayıcı kurslar şeklinde kategorize edildiği için kategorilerin dışında bu kurumların açılış, işleyiş ve işleyişlerinin yanı sıra devamlılıklarının sağlanması adına geçmişte yapılan tüm yıllık istatistik rapor sonuçları incelenerek değerlendirmesi yapılmıştır.

⁷¹⁷, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, nazmiyehazar@gmail.com

⁷¹⁸, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, emineyalcin@gmail.com

⁷¹⁹ Öğretmen, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bukegkt@gmail.com

⁷²⁰, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, nevrz83@hotmail.com

Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda yaygın eğitim hizmetleri ile ilgili hayat boyu öğrenme-öğretme- eğitim hizmetlerinin kurumsallığının yanı sıra hizmet ve işleyişlerinin denetim ve işleyişine ilişkin birçok kurumun farklı farklı yasalarla hizmetler sunduğu eğitimin denetim bacağındaki mekanizmalarda sıkıntılar olduğu tespit edilmiştir. Eğitim hizmetleri ile ilgili örgün ve yaygın eğitim uygulamaları ile ilgili KKTC MEB Milli Eğitim Yasası ve hiyerarşik yapısında farklı düzenlemelere ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: sürekli eğitim, örgün eğitim, yaygın eğitim, hayat boyu öğrenme, yaşam boyu öğrenme.

ORTA DÜZEY LİDERLİK ÇALIŞMALARINA BİBLİYOMETRİK BİR BAKIŞ

Yakup Batuhan Arslan⁷²¹, Temel Çalık⁷²²,

ÖZET

Eğitim sistemleri sürekli olarak gelişmekte ve bu nedenle yönetim modelleri değişen eğitim ihtiyaçlarına uyum sağlamak amacıyla yeniden yapılandırılmaktadır. Bu gelişim süreci özellikle orta düzey liderlik (middle leadership – ML) rolüne yönelik akademik ilgiyi yıllar içinde artırmıştır. Liderlik anlayışının tek bir kişiden ziyade sorumlulukların paylaşıldığı daha katılımcı yapıya dönüşmesi, ML üzerine yapılan araştırmaların sayısında belirgin bir artışa neden olmuştur. Geleneksel anlamda okul liderliği çoğunlukla okul müdürüyle sınırlı tutulsa da günümüzde okulların etkili işleyişi için liderliğin daha geniş bir kadroya yayılması gerektiği savunulmaktadır. Bu noktada okullarda ML kavramı ön plana çıkmaktadır. Bu pozisyonlarda yer alan liderlerin okulun işleyişi ve öğrenme süreçlerinin niteliği üzerindeki etkisi giderek daha görünür hale gelmektedir. Bu çalışmanın amacı eğitim alanında ML kavramına yönelik artan akademik ilgiyi ve bu doğrultuda var olan literatürü bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemektir. Bu amaçla Web of Science (WoS) veri tabanında bulunan ve 2005–2025 yılları arasında yayımlanmış 211 makaleden oluşan bir veri seti kullanılmıştır. Bu makaleler atıf analizi tekniğiyle dünya ölçeğinde makaleye ve ülkeye göre incelenmiştir. Yapılan bibliyometrik analiz neticesinde akademik çalışmaların gelişimi ve eğilimler ortaya konulmuştur. WoS veri tabanında yapılan tarama sonucunda elde edilen yayınlar; yıl, ülke, yazar, dergi, ve atıf sayısı gibi ölçütler doğrultusunda analiz edilmiş, alanın gelişim seyri grafiksel verilerle desteklenmiştir. Bulgular, özellikle son beş yılda ML üzerine yapılan yayınların belirgin biçimde arttığını göstermektedir. Aynı zamanda sonuçlar uluslararası düzeyde en etkili makalenin Lee ve Nie (2014) tarafından yazılan “Understanding teacher empowerment: Teachers' perceptions of principal's and immediate supervisor's empowering behaviours, psychological empowerment and work-related outcomes” başlıklı makale olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca sonuçlar orta düzey liderlik alanında yayımlanan makaleler açısından en etkili ülkenin Avustralya olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Liderlik; Orta düzey liderlik; Bibliyometrik analiz

⁷²¹ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, yakupbatuhanarslan@gazi.edu.tr

⁷²² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, temelc@gazi.edu.tr

ELLERİMİZ KÜÇÜK AMA YÜREĞİMİZ BÜYÜK

Arslan Kalkan⁷²³,

ÖZET

Öğrencilerine bilginin yanında iyilik, mutluluk ve ortak dayanışma değerlerini öğretmeye gayret ettiklerini ve bu kapsamda "Ellerimiz Küçük Ama Yüreğimiz Büyük" iyilik faaliyetlerine bulunduklarını belirtten rehbet öğretmeni Arslan KALKAN, çocuklarımıza öğreteceğimiz bilginin yanında milli ve manevi değerlerimizi öğretmek için Ramazan ayını fırsat bilerek çocuklarımızla birlikte biriktirdiğimiz kumbaralarındaki harçlıkları gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak için çocuklar kendi emeklerini elleri ile ihtiyaç sahiplerine ulaştırdı. Çocuklarımız bu ayda gerçekten iyiliğin ve yardımlaşmanın ne demek olduğunu yaparak ve yaşayarak öğrendiler. Bu gibi iyiliklerin sürekli olabilmesi için küçük yaşlarda öğretilmesi gerekir. Bunun için biz bu etkinliği beşinci sınıfta yaparak yardımlaşmanın temellerini atmış olacağız. Bu etkinlikte çocuklar biriktirdikleri harçlıkları çevresinde bulunan fırınlara götürerek askıda ekmek faaliyetinde bulundular. Ramazan ayında herkesin sofrasında sıcak pide olması için belli miktarda parayı üç tane fırına bırakarak iyiliğin gücünü topluma gösterdiler. Daha sonra mahallemizdeki bakkallara giderek ihtiyacı olan insanların borcunu veresiye defterlerinden kapattılar. Gerçek ihtiyaç sahibi insanların haberi olmadan veresiye borcunu kapattılar. Daha sonra öksüz ve yetim çocuklar için yeni kıyafetler alan bir yardım kuruluşuna gidilerek kalan miktarı kendi yaşatlarındaki çocukların bayramda yüzlerinde bir gülümseme olması için kalan ücreti yardım kuruluşuna bağışladılar. Çocuklar bunları yaparken kendi elleri ve emekleri ile yapmasından dolayı iyiliği yüreklerinde hissederek iyilik yapma erdemi ile tanıştılar. Bu süreçte toplumsal ve bireysel etkinliklerin nasıl büyüyyerek sevgi, merhamet ve birlikteliğe dönüştüğünü fark ettiler. Eğitimde gerçekleştirilen bu tarz etkinliklerle toplumda kötülüğün en aza indirgenmesi ya da sonlandırılmasına da yardımcı olacağı görülmektedir. Çocuklar hep birlikte bir bütün olarak iyiliğin dev bir dalga ile toplumda büyük bir öcülüğe eşlik etmektedirler. Çocuklarla başlayan bu sürecin yetişkinlerde de öncülük etmesinin önünü açmış oldular. Geleceğimizin umudu olan öğrencilerimize toplumda iyiliğin öncüsü olma yolunda yapılan bu tarz etkinliklere daha fazla yer vererek merhamet ve iyiliğin kalıcı hale gelmesi de sağlanmış olacaktır. Eğitim neferleri olarak hep birlikte ve beraber küçük ellerle iyilik yapmaya ve bunları ara vermeden yaygınlaştırmaya devam edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Yardım, Borç, Veresiye, Ekmek, Bakkal

⁷²³ Öğretmen, Gazi Ortaokulu, Amasya, arslan.60@hotmail.com

EĞİTİMDE FARKINDALIK: BİREYSEL POTANSİYELİ KEŞFETMENİN ANAHTARI

Melahat İpkıran⁷²⁴,

ÖZET

Bu çalışma, eğitim sürecinde bireysel merkezi gelişim öğrenme motivasyonu, öz düzenleme ve akademik başarının üzerinde kapsamlı incelemeyi sağlar. Eğitimde kalıcı olarak, onların tanımları, güçlü bilgileri keşfetmeleri ve öğrenme ayrıntılarına aktif katılım göstermeleri için temel bir araçtır. Bildiride, beş boyutlu öğretim bileşenleri, sınıf içi uygulama örnekleri ve öğretmen bilincinin öğrenci verimliliğine yansımaları alınmıştır.

Eğitim yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda bireyin kendini keşfetme sürecidir. Bu nedenle, kalıcı olarak hem çocuklarda hem de öğrenmede daha etkili bir şekilde sürdürülmesini sağlar. Öz tanımlanmış bireyler; hedef belirleme, karar verme ve problem çözme gibi becerilerde daha başarılıdır.

Bu bilgilerin amacı, eğitimin genel anlamda tanıtılması, öğretmenlerin ve bu becerilerin nasıl geliştirilebileceğinin gösterilmesi ve konunun eğitimdeki olumlu gelişmelerle ortaya konulmasıdır.

Nitel araştırma yöntemine dayanan bu gelişme, çeşitli yaş gruplarından yapılan açıklamalarla yapılan gözlem ve görüşmeler analiz edilmiştir. Ayrıca haftalık olarak haftalık ders planları uygulanmış ve süreç boyunca duygusal ve fiziksel değişimler takip edilmiştir.

Farkındalık bitkisel aktivitelerin derse içeriğini ve öğrenme motivasyonunu arttırdığı gözlemlenmiştir.

Öğrenciler, farklılık göstermede öğrenme ve sorumluluğu almada daha kalıcı hale gelmiştir.

Öğretmenlerin iklim sıcaklığındaki artış, sınıf iklimine olumlu yansımıştır.

Eğitimde evrensel, akademik başarıdan çok daha fazlasını ifade eder. Kendi parçalarını, bilgilerini ve öğrenme stillerini içerir; daha fazla paralı, yaratıcı ve çözüm odaklı bireyler haline gelir. Bu nedenle öğretmen eğitim programlarına haftalık pedagojilerin dahil edilmesi unsurları.

Anahtar Kelimeler: Problem çözme, karar verme, hedef belirleme

⁷²⁴ Öğretmen, İskenderun, cumaipkiran01@gmail.com

KURUMSAL AKREDİTASYON PROGRAMI (KAP) RAPORLARI: TOPLUMSAL KATKI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Hasan Tezer⁷²⁵, Gürcü Koç⁷²⁶, Sena Gencan⁷²⁷, Mustafa Karataş⁷²⁸,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 2020-2024 yılları arası yayınlanmış Kurumsal Akreditasyon Programı raporlarının toplumsal katkı standardının incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda tam akredite ve koşullu akredite olan üniversitelerin kurumsal akreditasyon raporlarının toplumsal katkı başlığı, alt ölçütler bağlamında incelenerek güçlü ve geliştirmeye açık yönler, iyi uygulamalar vb. faktörler bağlamında değerlendirilmiştir. Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP), Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından 2020 yılından bu yana üniversitelerin kalite standartlarını kalite güvencesi sistemi, liderlik, yönetim ve kalite, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme ve toplumsal katkı alanlarındaki performanslarının değerlendirildiği bir süreçtir (YÖKAK, 2024). Bu süreçte KAP kapsamına alınan üniversiteler, YÖKAK'taki uzman değerlendirici ekipler tarafından akran değerlendirme sürecine dahil edilmektedir. Bu değerlendirme faaliyetleri, Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon ölçütleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Değerlendirme sürecinde temel alınan kriterler arasında YÖKAK'ın güncel "Değerlendirme Ölçütleri (Sürüm 3.2.1)" ile birlikte Yükseköğretim Kurulu'nun belirlediği "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Kriterleri" ve "Araştırma Üniversiteleri Performans Göstergeleri" bulunmaktadır.

KAP sürecinde yükseköğretim kurumlarının kalite güvencesini sağlamak amacıyla hazırlanan Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR), akreditasyon sürecinin temel yapı taşıdır. KİDR, üniversitelerin liderlik, yönetim ve kalite, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı alanlarındaki mevcut durumunu analiz ederek güçlü ve gelişmeye açık yönlerini ortaya koymaktadır. Bu rapor, KAP'a başvuru sürecinde dış değerlendiriciler için bir rehber niteliği taşımakta ve akreditasyon kararının dayanağını oluşturmaktadır. KİDR'de alt ölçüt bağlamında sunulan veriler ve kanıtlar, kurumun kalite standartlarına uyumunu gösterirken aynı zamanda iyileştirme planlarına dayanak oluşturmaktadır. Dolayısıyla KİDR ve KAP arasındaki etkileşim, yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişimini destekleyen bir kalite güvence sistemi oluşturmaya katkı sağlamaktadır. KİDR'de yükseköğretim kurumlarının liderlik, yönetim ve kalite, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı alanlarındaki mevcut durumu, performansı ve kalite göstergeleri sistematik olarak analiz edilmektedir.

YÖKAK, her yıl KAP kapsamına alınacak yükseköğretim kurumlarını belirlemekte ve bu kurumların yapısına uygun nitelikte değerlendirme ekipleri oluşturmaktadır. Değerlendirme süreci, ön ziyaret ve saha ziyareti olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Değerlendirme takımları, ilgili yükseköğretim kurumuna yaptıkları bu ziyaretler sonucunda elde ettikleri bulguları Kurumsal Akreditasyon Raporu (KAR) ile belgelemektedir. YÖKAK, hazırlanan bu raporları inceleyerek kurumun akreditasyon

⁷²⁵ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, htezer@gazi.edu.tr

⁷²⁶ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, gurkan@gazi.edu.tr

⁷²⁷ Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, senagencan@gazi.edu.tr

⁷²⁸ Öğr. Gör., Gazi Üniversitesi, karatasmustafa@gazi.edu.tr

durumuna ilişkin nihai kararını vermektedir. Bu karar; tam akreditasyon, koşullu akreditasyon veya akreditasyonun reddi şeklinde olabilmektedir.

Bu çalışmada 2020-2024 yıllarında yayınlanmış tam akredite ve koşullu akredite olan üniversitelerin kurumsal akreditasyon raporları, toplumsal katkı başlığı altında güçlü ve geliştirmeye açık yönler, örnek uygulamalar vb. faktörler bağlamında değerlendirilmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi tekniği aracılığıyla, araştırılması hedeflenen olay ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı dokümanlar analiz edilmiştir (Merriam, 2009; Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu çalışmada 2020’de 11, 2021’de 12, 2022’de 30 2023’te 24 ve 2024’te 46 rapor olmak üzere toplam 123 KAP Karar ve Raporu veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Bu çalışmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Yükseköğretim Kalite Kurulu’nun kurum iç değerlendirme raporunda yer alan alt ölçütlere uygun olarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda; üniversitelerin toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi, toplumsal katkı süreçlerine destek sağlayacak kaynaklar ve toplumsal katkı performansları gibi alt ölçütler sistematik olarak analizler gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak, üniversitelerin toplumsal katkı alanındaki iyi örnek uygulamaları da analiz edilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, eğitim programları alanında uzman ve yükseköğretimde kalite çalışmaları konusunda deneyimli bir öğretim üyesi, veri setini, kodları ve temaları inceleyerek doğrulamıştır (Le Compte ve Goetz, 1982; Patton, 2002). Ayrıca, iyi uygulama örnekleri incelenerek, diğer kurumlar için yol gösterici nitelikte öneriler geliştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının, üniversitelerin toplumsal katkı çalışmalarını geliştirme ve iyileştirme süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, kurumsal akreditasyon programı, yükseköğretimde kalite güvencesi, toplumsal katkı, kurum iç değerlendirme raporu.

"YABANCI DİL" DERSLERİNDE YENİLİKÇİ VE YARATICI ÖĞRENME TEKNOLOJİLERİ

Assel Auyelbekova⁷²⁹,

ÖZET

Makale, günümüzün küreselleşen dünyasında yeni öğretim yöntemlerinin tanıtılmasının önemini tartışıyor. Küreselleşme ve uluslararası işbirliği daha önemli hale geldikçe yabancı dil yeterliliği giderek daha değerli hale geliyor. Bu alandaki uzmanların eğitimi, öğrencilerin yalnızca dile hakim olmalarına yardımcı olmayacak, aynı zamanda eleştirel düşünme ve iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlar için sürekli bir arayış gerektirir. Bunun en önemli yönlerinden biri, multimedya kaynakları, çevrimiçi platformlar, sanal turlar ve etkileşimli oyunlar gibi etkileşimli teknolojilerin kullanılmasıdır. Bu araçlar, öğrenme deneyimini daha ilgi çekici ve etkili hale getirerek öğrencilerin kendilerini bir dil ortamına sokmalarına ve gerçek hayattaki iletişim durumlarını simüle etmelerine olanak tanır. Ayrıca, öğrencilerin ilerlemelerini izlemelerine ve iyileştirme alanlarını belirlemelerine yardımcı olan anında geri bildirim sağlarlar. Eğitimin önemli bir yönü, öğrencilerin yaratıcı yeteneklerinin geliştirilmesidir. Proje etkinlikleri, rol yapma oyunları, tartışmalar ve sunumlar yoluyla öğrenciler etkili iletişim kurmayı, düşüncelerini ifade etmeyi ve bakış açılarını tartışmayı öğrenirler. Ayrıca ekip halinde çalışmayı, sorunları çözmeyi ve yaratıcı çözümler bulmayı öğrenirler. Ek olarak, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek esastır. Metin analizi, güncel konuların tartışılması ve farklı bakış açılarının karşılaştırılması, öğrencilerin kendi görüşlerini oluşturmalarına ve bilgileri çeşitli açılardan değerlendirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, yenilikçi ve yaratıcı teknolojilerin öğrenme sürecine entegre edilmesi, yabancı dil öğrenimini daha ilgi çekici ve alakalı hale getirir. Bu yaklaşım, öğrencilerin uluslararası bir ortamda başarılı bir şekilde çalışabilecek ve küresel topluma katkıda bulunabilecek yüksek nitelikli profesyoneller olmalarına yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğrenimi, multimedya kaynakları, online platformlar, sanal turlar, interaktif oyunlar

⁷²⁹ Shymkent, Kazakhstan, assel_auyelbekova@mail.ru

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DİL POLİTİKALARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE-AZERBAYCAN KARŞILAŞTIRMASI

Matanat Mustafayeva⁷³⁰,

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye ve Azerbaycan eğitim sistemlerinde okul yöneticisi yetiştirme politikaları ile yabancı dil öğretimi uygulamalarını karşılaştırmalı bir bakış açısıyla analiz etmektedir. Araştırmanın temel amacı, iki ülkenin eğitim yönetimi ve pedagojik yapılanmalarında benimsedikleri stratejileri tarihsel, hukuki ve uygulamaya dönük veriler ışığında inceleyerek benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaktır. Türkiye’de okul yöneticiliği, tarihsel olarak öğretmenlikten gelen bireylerin üstlendiği idari bir görev biçiminde şekillenmiş; 652 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile atama süreçlerine sınav ve performans kriterleri eklenmiş olmasına rağmen, uygulamada yerel etkilerin ve bürokratik bağların sürdüğü görülmektedir. Azerbaycan’da ise yöneticilik, ön koşullu kurslara katılım, yazılı sınavlar ve mülakatlarla biçimlenen daha kurumsal bir yapıya sahiptir. Ancak her iki ülkede de okul yöneticilerinin pedagojik liderlik rollerini yeterince içselleştiremedikleri, idari işlemlerin ağırlıklı olarak öne çıktığı tespit edilmiştir.

Yabancı dil eğitimi açısından her iki ülke de iletişimsel yaklaşıma dayalı modern müfredatlara geçiş yapmış, Avrupa Dil Portfolyosu ve Avrupa Ortak Dil Çerçevesi gibi uluslararası standartlara uyum sağlamaya çalışmıştır. Buna karşın, özellikle taşra bölgelerinde materyal eksikliği, öğretmenlerin metodolojik yetersizliği ve ölçme-değerlendirme sistemlerinin sınav odaklı yapısı gibi nedenlerle bu yaklaşımların sahada başarıyla uygulanamadığı gözlemlenmiştir. Türkiye, 1997 ve 2013 reformlarıyla yabancı dili erken yaşlarda öğretmeye başlamış; Azerbaycan ise Türkiye ile yapılan eğitim iş birlikleri ve kendi ulusal reform programları aracılığıyla İngilizce eğitimi yaygınlaştırmaya çalışmıştır.

Çalışmanın sonunda, her iki ülkenin yönetsel ve pedagojik düzeyde yapısal eksiklikleri aşmak için karşılıklı deneyim aktarımına dayalı bir iş birliği modeli önerilmektedir. Özellikle ortak lisansüstü programlar, dijital hizmet içi eğitim platformları, öğretmen ve yönetici değişim projeleri gibi uygulamalar aracılığıyla daha sürdürülebilir ve bütüncül bir eğitim sistemi inşa edilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim yönetimi, yabancı dil eğitimi, Türkiye-Azerbaycan, öğretmen yetiştirme, müfredat reformu

⁷³⁰, ÇSGB, mmustafazade13@mail.ru

POSTSOVET DÖNEMİN FELSEFE EĞİTİMİNDE PERSPEKTİFLER VE MODERN METODOLOJİ ARAYIŞLAR

Aygün Halilkızı⁷³¹,

ÖZET

Postsovet döneminin Felsefe eğitiminde perspektifler ve modern analitik analizi Doç Dr. Diğer bir anlamda belirtmek gerekir ki teknoloji ile bütünleşen modern insanın beşeri bilimlerdeki felsefeye olan ilgisinin çekilmesi zordur. Bu durum, postsovet mekanda yukarıda bulunan Bitcoin'in geçiş sorunları da eklediğimiz zaman daha belirgin hale geliyor. Sözkonusu sorunları eğitim sorunları olarak sistematik olarak sıralamak mümkün: a) Bahsi geçen bu zorunlu yapı postsovyet mekanda bağımsızlığa kavuşan halkların yeni düzene kavuşmasından sonra da bir süre boyunca etkisini sürdürmüştür. b) Postsovyet mekanın geneli için söylenecek önemli bir husustur ki, yüksekokullarda uygulanan felsefe eğitimi bu alana bağlı eğitim-öğretimin ilk aşamasıdır ve bu eğitim aşamasına kadar öğrenci formülü gibi genel ve derin düşünme sanatına ait bir eğitimle bu güne kadar hiç karşılaşmamaktadır. c) Diğer problem müfredatının branş ve disiplin dışı tüm aksaklıklara aynı formda katılabilirsiniz. Şemaları ki felsefe bölümü, uygulanan müfredatın metodolojisi ve ders saatleri miktarı ile diğer bölüm yazılımları uygulanan güncelleme ve ders programları pek dikkate alınmamaktadır. Aslında beşeri alanla teknik alan fitness dersleri farklılık arzetmelidir. d) Sovyet dönemindeki insanların düşüncelerinde kalan yanlış tedavilerden biri de şu idi ki felsefe denince akla ilk gelen ateizm yahut diyalektik materyalizmdi. Bu günlerin periyotları boyunca lisans eğitim başvurularında inanç ve değerlere aykırı büyümeleri endişeleriyle felsefe dışında branş tercihlerine sebep olmaya devam etmektedir. Anahtar Kelimeler: Felsefe, eğitim, postsovyet, sorun, yöntem

Anahtar Kelimeler: Felsefe ,eğitim , postsovyet , sorun, metot

⁷³¹ Doç. Dr., Ahmad Jamil 65 Yasamal/Bakü, aygunxalilqizi@mail.ru

İNTEQRATİVLİK ƏDƏBİYYAT FƏNNİNİN ƏSAS PRİNSİPLƏRİNDƏN BİRİDİR

Sevil Eyvaz Qızı Cavadova⁷³²,

ÖZET

İnteqrativ təlim mühüm problem kimi müasir dünyagörüşlü, fəal, yaradıcı, problemlərin həlli və müstəqil qərarlar qəbul etmək üçün zəruri təhsil səviyyəsinə və bacarıqlara malik şəxsiyyətin formalaşdırılması vəzifəsinin ön plana çıxdığı hazırki dövrdə xüsusi aktualıq kəsb edir. Bu problemin tədqiqi və həlli təkcə fənlərin tədrisinin elmi və nəzəri əsaslarının inkişafı üçün deyil, müəllimlərin praktik fəaliyyəti üçün də böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Metodik vəsaitlər inteqrativliyi təhsilin məzmun komponentlərinin bir-biri ilə və həyatla sıx əlaqələndirilməsi kimi izah edir. Bu məqsədlə hazırlanmış "Ümumi təhsil pilləsində dövlət standartları və proqramları (Milli Kurikulumu)" sənədi və onun əsasında hazırlanmış fənn kurikulumlarında fənlərin əlaqələrinin geniş tətbiqi nəzərdə tutulur.

Ənənəvi dərslərdə şagirdlərdən əzbərləmək tələb olunurdu. Şagirdlər həyatda onlara lazım olmayan məlumatları öyrənməli olurdular. Bu səbəbdən də onlar çox vaxt cəmiyyətdə baş verən proseslərdən baş çıxara bilmirdilər. İnteqrativ kurikulum isə fənn sahələrinin kombinasiyasını özündə əks etdirməklə şagirdi obyektə deyil, subyektə çevirir. Burada təhsilin məqsədinə faktları öyrənmək və bilmək deyil, həm də əldə olunmuş bilik, bacarıqlardan müxtəlif fənlər arasında dəyərli əlaqələr yaratmaqda köməklik göstərir. Bu yanaşmaya görə şagird məktəbdə tədris olunan fənlər vasitəsi ilə müxtəlif sahələr üzrə seçilmiş məzmunu öyrənməli və tətbiq etməyi bacarmalıdır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, tədris olunan fənlər məzmun etibarilə yüksək dərəcədə inteqrativdir. Çünki hər növbəti mövzu müəyyən dərəcədə əvvəlki ilə bağlıdır. Tədris olunan mövzular öz mahiyyəti, təbiəti etibarilə inteqrativ səciyyə daşıyır. Lakin bu inteqrativlik yalnız fənnin məzmun komponentləri arasında gözlənilməməlidir. Fənlər həm də həyatla inteqrasiya olunmuş şəkildə tədris olunmalıdır. Şagird elmi bilikləri sistemli, əlaqəli şəkildə mənimsəməli, onun şüurunda həyatın tam, dolğun mənzərəsi yaradılmalıdır.

Ədəbiyyat fənni öz-özlüyündə sinkretik fənn olduğundan bu fənnin geniş inteqrasiya imkanlarının mövcudluğu təəccüb doğurmur. Bu fənn kurikulumunda inteqrativlik fəndaxili əlaqələr (üfüqi inteqrasiya), fənlərarası əlaqələr (şaquli inteqrasiya) şəklində həyata keçirilir. Bu inteqrativlik məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar arasında (bilik və bacarıqlar sistemində) reallaşdırılır. Peşakar müəllim bir dərslə bənzər komponentlərə malik olan bir neçə fənnin standartlarını və mövzularını əlaqələndirə bilər. Bu, müəllimə vaxta qənaət etməyə, qısa vaxt ərzində çox material mənimsətməyə imkan yaradır.

Anahtar Kelimələr: İnteqrativ təlim, fənlərarası əlaqə, Milli Kurikulum, sinkretik fənn

⁷³², Bakı şəhəri 212 nömrəli tam orta məktəbin direktoru, sevil_yusifova@mail.ru

ÖZET

Bu araşdırma müəyyən bir sahədəki aktual problemlərə toxunaraq, onların həlli yollarını təklif edir. Bu məqalənin əsas məqsədi, mövcud bilik bazasını təkmilləşdirərək yeni yanaşma metodlarının tətbiqidir. İnnovativ metodlardan istifadə olunmaqla problemlərin daha dərin təhlili aparılır və bu tədqiqat nəticələrinə əsaslanaraq real təkliflər irəli sürülür. Məqalənin təşkil etdiyi elmi bənzər araşdırmalardan fərqli olaraq, burada yeni yanaşma modeli təklif edilir. Bununla yanaşı, müvafiq sahədə mövcud olan problemlərin elmi əsaslarla araşdırılması və onların həlli istiqamətində mühüm addımlar atılır. Metodologiya hissəsində, müəyyən olunmuş məqsədə nail olmaq üçün tətbiq edilən yanaşmalar geniş şəkildə izah edilir. Bu yanaşmalar daxilində təhlil edilən mövzuya aid məlumatlar sistemli şəkildə toplanmış, emal edilmiş və qiymətləndirilmişdir. Araşdırmada empirik yanaşma, statistik analiz, struktur təhlil və nəzəriyyə əsaslı metodlar istifadə edilmişdir. Həmçinin, bu tədqiqatda istifadə edilən metodların üstünlükləri və onların tətbiq sahələri ətraflı şəkildə açıqlanmışdır. Bundan əlavə, araşdırmanın nəticələrinin digər oxşar elmi tədqiqatlarla müqayisəsi aparılmış, fərqli yanaşma metodlarının effektivliyi dəyərləndirilmişdir. Nəticələr və müzakirə bölməsində, aparılan araşdırmaların elmi və praktiki əhəmiyyəti vurğulanır. Həmçinin, bu sahədə olan boşluqlar və onların doldurulması yolları təhlil edilir. İnnovativ yanaşmaların istifadəsi və onların real praktikaya tətbiqi üsullarla bağlı təkliflər irəli sürülür. Bu yanaşmaların cəmiyyətə təsir mexanizmləri ətraflı şəkildə araşdırılır. Bununla yanaşı, tədqiqat nəticələrinin uzunmüddətli perspektivdə hansı istiqamətlərdə tətbiq edilə biləcəyi və onun sosial-iqtisadi təsirləri də nəzərdən keçirilir. Bu məqalənin praktiki istifadə imkanları araşdırma obyektlərinə görə qiymətləndirilmişdir. Qeyd edilir ki, təklif edilən metodologiyalar real sahələrdə tətbiq edilə bilər və bunların cəmiyyətə təsiri konkret müsbət nəticələr verə bilər. Həmçinin, elmi nəticələrin gələcək tədqiqatlarda istifadəsi və onların yeni biliklərə töhfə verməsi perspektivləri də dəyərləndirilmişdir. Yekun hissədə, mövzunun daha geniş miqyasda araşdırılması üçün gələcək perspektivlər müəyyən edilir. Elmi sahədə baş verən yeniliklərə əsaslanaraq, bu sahənin davamlı inkişafına töhfə vermək üçün yeni strategiyalar təklif edilir. Şəffaf və innovativ tədqiqat yanaşmalarını təşviq etməklə, bu məqalə bənzər elmi araşdırmaların gələcək istiqamətlərini müəyyənləşdirməyi hədəfləyir. Bundan əlavə, məqalədə göstərilən metod və yanaşmaların praktiki tətbiqinin genişləndirilməsi üçün mümkün tövsiyələr də təqdim olunur. Beləliklə, bu araşdırma tədqiqat sahəsində mövcud problemlərin dərin analizini apararaq, onların yeni yanaşma metodları vasitəsilə həllini təklif edir. Bu yanaşmaların tətbiqi elmi və akademik dairələr, siyasət təşkilatları və ictimai qurumlar üçün çox vacibdir. Bununla da, bu sahədə gələcək tədqiqatların əsası qoyulur və yeni yanaşmaların formalaşmasına imkan yaradılır. Araşdırmanın nəticələri həm nəzəri, həm də praktik cəhətdən elmi biliklərə töhfə verməklə yanaşı, müxtəlif sahələrdə tətbiq imkanları ilə də fərqlənir.

Anahtar Kelimələr: təhsil sistemləri, kapitalizm, islahatlar, Avropa təhsili, Qərb modeli, Asiya təhsili, Afrika təhsili, sənayeləşmə və təhsil

⁷³³ Dr., ADPU-nun Quba filialı, yusif_aliyev@adpu.edu.az

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SİSTEMSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN KAVRAM HARİTASI İLE ANALİZİ

Ece Yılmaz⁷³⁴, Mahmut Selvi⁷³⁵,

ÖZET

Sistem, birbirleriyle etkileşim içinde olan ve belirli bir amaç dahilinde işleyen bir bütündür. Sistemler çeşitli bileşenlerden oluşan, dinamik ilişkiler ve geri bildirim döngüleri üzerine kurulu karmaşık yapılardır. Karmaşık bir sistemi anlayabilmek için bütüncül bir bakış açısına sahip olmak gerekmektedir. Bu noktada sistemsel düşünme becerisi (SDB) bir sistemi bütüncül bir şekilde anlayabilme, sistemi meydana getiren unsurları ve bu unsurlar arasındaki ilişkileri analiz edebilme, sisteme dair detayları öngörebilme açısından önem taşımaktadır. Disiplinlerarası, karmaşık ve çeşitli bileşenlerden oluşan fen eğitiminin doğasını anlamak sistemsel düşünme becerisi ile mümkündür. Bu çalışmada da fen bilgisi öğretmen adaylarının sistemsel düşünme becerilerini kavram haritası ile analiz etmek amaçlanmıştır. Ankara ilinde bulunan bir devlet üniversitesinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 16 fen bilgisi öğretmen adayı ile nitel bir çalışma yürütülmüştür. Araştırmanın temelini Hiyerarşik Sistemsel Düşünme Modeli'nin analiz ve sentez düzeyindeki basamakları oluşturmaktadır. Bu basamaklar SDB-1 sistemin bileşenlerini tanıma, SDB-2 sistemin süreçlerini tanıma, SDB-3 bileşenler arasındaki ilişkileri tanıma, SDB-4 bileşenler ve süreçler arasındaki ilişkileri organize etme, SDB-5 dinamik ilişkileri tanıma ve SDB-6 döngüsel doğayı anlama şeklindedir. Katılımcılar kendilerine verilen sosyobilimsel bir senaryo hakkında kavram haritası çizmişlerdir. Çizilen kavram haritaları içerik analizi yöntemi ile araştırmacı tarafından geliştirilen rubrik doğrultusunda analiz edilmiştir. 4 aşamadan oluşan rubrik (gelişmiş=3, gelişmekte olan=2, yeni ortaya çıkan=1, farkındalık yok=0) 6 sistemsel düşünme becerisinin sosyobilimsel senaryo ile ilgili unsurlarını içermektedir. Çizilen kavram haritaları ile elde edilen veriler sistematik bir şekilde rubrik doğrultusunda puanlanmıştır ve her bir SDB basamağı için bir skor elde edilip katılımcıların genel SDB skoru belirlenmiştir. Buna göre, katılımcıların SDB düzeylerinin gelişmekte olan düzeyinde olduğu, en yüksek beceri sergiledikleri basamağın SDB-1, en düşük beceri sergiledikleri basamakların SDB-5 ve SDB-6 olduğu bulguları elde edilmiştir. Ayrıca, analiz düzeyinde sentez düzeyine göre daha yüksek SDB gösterildiği ve katılımcıların SDB düzeylerinin hiyerarşik bir şekilde ilerlemediği belirlenmiştir. Sonuç olarak katılımcılar bir sistemi oluşturan unsurları ifade edebilirken sistem içindeki dinamik ilişkileri tanıyabilme ve döngüsel doğaya dair ilişkilere yer verme konusunda gelişmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Bir sistem içerisindeki dinamik ve döngüsel ilişkilere yani sistemin genel modeline yönelik katılımcıların algılarının geliştirilebilmesi için modellemeler ve simülasyonlar etkili araçlar olabilir. Bir 21. yüzyıl becerisi olan sistemsel düşünme becerisini öğretmen adaylarına kazandırmak ve onları kompleks dünya problemlerini algılayabilen, çok katmanlı ve farklı perspektiflerden bakabilen bireyler olarak yetiştirebilmek adına öğretmen yetiştirme programlarının lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim öğretim programlarına doğrudan ve dolaylı olarak entegre etmek önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sistemsel Düşünme Becerisi, Öğretmen Adayları, Fen Eğitimi

⁷³⁴ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, eceyilmaz@gazi.edu.tr

⁷³⁵ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, mselvi@gazi.edu.tr

TÜRK HALKLARININ ÇOCUK EDEBİYATINDAKİ ORTAK ÖZELLİKLER

Gulnur Belgibayeva⁷³⁶,

ÖZET

Bu makale, Türk halklarının çocuk edebiyatındaki ortak özellikleri tarihsel-karşılaştırmacı yöntem temelinde ele almaktadır. Türkçe konuşulan ülkelerin edebi mirasında çocuklar için ortak dünya görüşü, nesiller boyu eğitim ilkeleri, masal karakterleri ve arsa yapıları açıkça izlenmektedir. Makale, Kazak, Kırgız, Özbek, Türk, Azerbaycan ve Tatar çocuk edebiyatının örneklerini karşılaştırmalı olarak analiz ediyor, onların temel kültürel-manevi uyumlarını gösteriyor. Türk halklarının halk sözlü edebiyatının peri masalları, bilmeceler, sanrılar, atasözleri ve sözler gibi kalıpları çocuk edebiyatının temelini oluşturmaktadır. Bu türlerde kahramanlık, adalet, çalışkanlık, yaşlılara saygı, gençlere saygı gibi ortak eğitim değerleri geniş çapta yansıtılmaktadır. Ayrıca atasözlerinde ve eğitim şiirlerinde ulusal varlık ve dünya görüşü, doğaya karşı tutum, ahlaki fikirler uyum içindedir. Makale, ortak karakterlerin – zeki yaşlı bir adam, yardımsever bir çocuk, kötü bir güce karşı çıkan kahramanların imgelerinin – farklı ulusların eserlerinde benzer bir karaktere sahip olduğunu analiz ediyor. Bu topluluk, Türk halklarının tarihsel-kültürel bağına, dilsel ve folklorik sürekliliğine tanıklık etmektedir. Araştırmada, Türk halklarının çocuk edebiyatının sadece ulusal ölçekte değil, aynı zamanda geniş Türk medeniyeti çerçevesinde de dikkate alınması gereken önemli bir manevi miras olduğu ortaya çıkıyor. Bu ortak özellikler, çocuk edebiyatının eğitimsel ve bilişsel potansiyelinin artırılmasında ve halklar arasındaki kültürel diyalogun güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Türkçe konuşulan ülkelerin folklorunda ve yazılı edebiyatında bulunan çocuklara yönelik eserlerde benzer temalar, karakterler, eğitim amaçları ve sanatsal yaklaşımlar izlenebilir. Özellikle herkes kahramanlık, dürüstlük, çalışkanlık, doğa sevgisi gibi değerlerle karakterizedir. Ayrıca atasözleri ve masallardaki benzer yapı ve imgeler bu halkların kültürel köklerini yansıtmaktadır. Makale, Kazak, Kırgız, Özbek, Türk, Azeri ve diğer Türk halklarının çocuk edebiyatındaki benzerlikleri somut örneklerle ele almaktadır. Araştırma sonucunda Türk halklarının ortak manevi mirasının ve edebi bağlarının çocuk edebiyatı aracılığıyla nasıl korunduğu ortaya çıkıyor.

Anahtar Kelimeler: Türk halkları, çocuk edebiyatı, ortak özellikler, folklor, yetiştirme, masal, kültürel bağlar.

⁷³⁶ Dr., Shymkent, Kazakhstan, gulnurbelgibaeva@mail.ru

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİ KAPSAYICI EĞİTİMİN UYGULANMASINA HAZIRLAMAK

Mazhit Rustemov⁷³⁷,

ÖZET

Makale, bilimsel, pedagojik, psikolojik, özel, metodolojik literatürün analizine dayanarak, «Kapsayıcılık», «Kapsayıcı Eğitim», «Erişilebilir Çevre» kavramlarının anlamlarını belirlemiştir. Üniversitede kapsayıcı eğitimin tanıtılması bağlamında gelecekteki beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitim fırsatlarının analizi yapılmıştır. Ek olarak, pedagojik uygulama sürecinde gelecekteki beden eğitimi öğretmenleri, çeşitli patolojilere sahip öğrencilerin yaş ve psikolojik özelliklerini, eğitim ortamının tüm konularının yapıcı pedagojik etkileşim mekanizmalarını kullandılar. Özel eğitim ihtiyaçları olan çocukları sosyal çevreye uyarlamak, özyönetim yoluyla okul hayatına «dahil olmak», kapsayıcı bir alana katılanların konumundan alıcı bir «hoşgör» oluşturmak, kariyer rehberliği çalışmaları için çalışmalar öngörülmektedir. Ampirik bir çalışmanın sonuçlarına göre, gelecekteki uzmanlarla ilgili bir anket yapıldı. Elde edilen anket verileri analiz yöntemiyle karakterize edildi, tablolar kullanıldı.

Malzemeler ve yöntemler. Çalışmanın amacı, gelecekteki beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimleri sırasında kapsayıcı eğitimde beceri ve yeterlilikler oluşturmaktır. Kapsayıcı eğitimi uygulamak için gelecekteki beden eğitimi öğretmenlerini eğitme deneyimini inceledik ve eğitim sürecinde gelecekteki profesyonellerin kapsayıcı yeterliliğini geliştirme olanaklarını belirledik. Bu hedeflere ulaşmak için, bilimsel ve eğitimsel literatürün teorik analizi, ileri öğretim uygulamalarının gözlemlenmesi ve sorgulama, görüşme ve tartışma gibi yöntemler dahil olmak üzere bir dizi yöntem kullandık.

Şu anda, birçok bilim adamı kapsayıcı eğitim sisteminde çalışıyor. Buna beden eğitimi ve spor alanındaki uzmanlar dahildir. Araştırmacılar, "yaşam becerileri eğitimi ve sosyal bir ortamda akranlarıyla birlikte büyümelerini ve gelişmelerini sağlayan anlamlı, yüksek kaliteli beden eğitimi sağlama becerisine dikkat çekti." Ancak engelli öğrencilerin beden eğitimi derslerine katılımındaki temel sorunlardan biri, öğretim kadrosunun da bu gruptaki kişilerle etkin bir şekilde çalışabilme becerisine bağlı olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: "Kapsayıcılık", «Kapsayıcı Eğitim», "Erişilebilir ortam", gelecekteki beden eğitimi öğretmenleri, mesleki eğitim.

⁷³⁷ Öğretmen, Shymkent, Kazakistan, mazhit.rustemov@mail.ru

ORTAOKULDA GELİŞİMSEL BİYOLOJİ DERSİ DERS ÇALIŞMASI YAKLAŞIMININ ÖNEMİ

Mambetova Lazzat⁷³⁸, Tlegenova Kulaisha⁷³⁹,

ÖZET

Bu makale, lisede biyoloji öğretiminde gelişimsel öğrenme teknolojisi çerçevesinde lesson stady (Ders Çalışması) yaklaşımının önemini ele almaktadır. Modern eğitim sisteminde, öğrencilerin eleştirel düşüncesinin geliştirilmesi, araştırma becerilerinin oluşturulması ve konuya olan ilginin artması acil sorunlardan biri haline gelmektedir. Bu bağlamda ders stadyumu, öğretmenlerin profesyonel olarak gelişmelerini, öğretim yöntemlerini geliştirmelerini ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmış bir öğrenme ortamı yaratmalarını sağlayan etkili bir metodolojik yaklaşımdır. Makale, Lesson stadyumu'nun yapısını, aşamalarını ve biyoloji dersine nasıl entegre edileceğini ayrıntılı olarak analiz ediyor. Yazarlar, pratik dersler sırasında öğrencilerin aktivitesinde ve bilişsel ilgisinde bir artışa, bilimsel terimlerin asimilasyon seviyesinde bir artışa ve pratik becerilerin oluşumuna dikkat çekmektedir. Ayrıca derslerin ortak planlanması, öğretmenlerin gözlemlenmesi ve yansımaları yoluyla öğrenme kalitesinin iyileştirilmesi de gösterilecektir. Çalışmanın sonuçları, gelişimsel öğrenme çerçevesinde lesson-stadi yaklaşımının etkili bir şekilde uygulanmasının, öğrencilerin öğrenme başarılarının geliştirilmesine ve öğretmenlerin mesleki becerilerinin güçlendirilmesine katkıda bulunduğunu kanıtlamaktadır. Bu yaklaşım, eğitimin modern gereksinimlerini karşılayan işbirlikçi bir profesyonel topluluk oluşturma temeli olarak önerilmektedir. Kazakistan Cumhuriyeti'nde eğitim çerçevesinde gelişen araştırma topraklarının derinleştirilmesi ve yabancı atölyenin etkin kullanımının öğretilmesi. Pilot okullar, araştırmalarını mevcut ikili nitelikteki araştırma türleri hakkında bilgilendirerek yapmalıdır. İki popüler "eylemde araştırma" türünü ayırt edebiliriz : 1. Japonca ders çalışması çalıştay "Ders çalışması" ; 2.İngilizce faaliyetlerin incelenmesi için bir temel olarak "Eylem Araştırması" projesinin alınmasına yardımcı olmak. Araştırmamızın temelini oluşturan Japonca versiyonu. Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki açık ders algoritmasına çok benziyor. Öğretmenler derisi incelemek için aynı adımlar kullanılır, sadece çalışma özel bir amaç, sonucun mevcudiyeti gereksinimi ile ayırt edilir. Öğretmen ve öğrenci için "Ders çalışması" dersinin öğrenilmesinin önemi ve sonuçları, öğrencilerin öğrenme başarılarını artırmak ve engelleri tamamen ortadan kaldırmak için onu etkili bir şekilde kullanabilecekleri bir yol açmaktadır. Öğretmen şu anda yalnızca bir rehberdir, ancak niteliklerini ve metodolojik bilgilerini geliştirmek için sınırları yoktur. Dersin incelenmesi, sadece öğretmen adına değil, aynı zamanda öğrencilerin bireysel araştırma projelerini desteklemek için tüm fırsat ve yetenekleri geliştirmeleri için değerli bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: "Ders çalışması" ders çalışması, gelişimsel öğrenme, biyoloji dersi, ortaokul, mesleki gelişim, ders çalışması, aktif öğrenme, birlikte çalışma, öğrenme kalitesi, yansıma.

⁷³⁸ Öğretmen, Shymkent, Kazakistan, lazza.2019@mail.ru

⁷³⁹ Öğretmen, Shymkent, Kazakistan, guni_2005@mail.ru

PEDAGOJİK İNCELİĞİN ANA İŞARETİ, ÖĞRETMENİN KİŞİLİĞİNİN AHLAKİ KÜLTÜRÜDÜR

Ongarkul Koblanova⁷⁴⁰,

ÖZET

Öğretmen, insanlığın tüm gelişiminin bir işaretçisi ve ülkenin ve ülkenin, bilgi ve becerilerin lideridir.

Dünya düzeyinde-öğretmen, konumumuzda öğretmen kavramının doğası ve özü her zaman açıktır: içeriği tek bir erdemden oluşan bir meslektir,

Bu, nesillerin ve ulusların, insanlığın ve geleceğin yaşam tarzıdır ve hatta ruhun dünyanın asaletini bulma ve onu başkalarına öğretme arzusudur.

Öğretmenlik mesleğinin prestijini artırmak, herhangi bir devletin eğitim politikasının ana alanlarından biridir.

Öğretmenlere saygı her zaman yüksekti. Ne bugün ne de dün büyük mesleğe sahip olanlara saygı duyulmuyor, çok eski zamanlardan beri yüksek öğretim seviyeleri var.

Öğretmene karşı farkındalık, insanlığınızdaki adımlardan biridir. Her fikir, her düşünce her öğretmen için önemlidir. Öğretmen olmak kolay görünse de, gerçek bir öğretmen olmanın ikisinden biri olmadığı açıktır. ... O harika bir öğretmen. Sonuçta, asil hayatını eğitime, gelecek nesillerin eğitime adanmış, kendini işine adanmış, öğrencisinin ruhuna nasıl ışık tutacağını bilen bir kişi olmalıdır.

Öğretmen halka açık bir figür, eğitim ve eğitim düşünürüdür. Çocuğa bilgi ve ahlak tohumları eken ana kişi öğretmendir. İnsanın ruhunu aydınlatan kavramların en büyüğü öğretmendir.

Bir öğretmenin itibarı, mesleki bağlamdaki nitelikliliği ve mesleğine olan bağlılığı ile ölçülür.

Öğretmenin temel görevlerinden biri, dersler sırasında konuşma ve konuşma becerilerini geliştirme ve geliştirme konusundaki bilgi ve becerilerini sürekli geliştirmektir.

Eğitim ve nitelikler, her şeyden önce, sürekli yaratıcı benlik arayışının bir sonucu olarak gerçekleştirilir. Bunu yapmak için, edebi ders kitaplarının gelişmesiyle birlikte, medeni ülkelerin, dünyanın ülkelerinin tarihine damgasını vuran Çeçenlerin ve dahilerin öğretici yaşamlarına ve öğretici faaliyetlerine aşina olmak gerekir.

Toplumun deneyimlerini ve bilgilerini genç nesle aktarma ihtiyacı, okul sisteminin oluşumu ve gelişimi ile karakterize edildi. Bu, sosyal olarak gerekli özel bir faaliyet türüne yol açtı - mesleki ve pedagojik. Pedagojik Etik, evrimi sırasında doğasında var olan etik gereksinimleri şekillendirmiştir. Örneğin, eski toplumun filozofları (Demokritos, Platon, Aristoteles, vb.) çalışmalarında çocuk yetiştirmeyi anlama ihtiyacı, çocukların çıkarlarının öğrenmenin temeli olarak kullanılması, eğitim araçlarının belirlenmesi, ikna edilmesi hakkında yazmıştır. Aynı zamanda M. F. Quintilian, pedagojik etik konularını profesyonel düzeyde ortaya koyan ilk kişiydi.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, kişilik, dinleyiciler, samimiyet, ses tonu, pedagojik etik.

⁷⁴⁰ Doç. Dr., Shymkent, Kazakistan, Koblanova.o.n@mail.ru

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI VE KARŞILAŞILAN SORUNLARA BAKIŞ

Berna ŞENTÜRK⁷⁴¹,

ÖZET

Öğretim yöntem ve tekniklerinin, teknolojik imkânların hızlı gelişimiyle birlikte dönüşüm geçirmesi, yabancı dil öğrenme süreçlerini de önemli ölçüde etkilemiştir. Özellikle yapay zekâ tabanlı uygulamaların yaygınlaşması, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin öğrenme alışkanlıklarını değiştirmiş; mobil uygulamalar ve dijital platformlara olan ilgiyi artırmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ kullanımının öğretim sürecine sağladığı katkıları ve bu süreçte karşılaşılan sorunları incelemektir.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemiyle yürütülmüş; konuya ilişkin yerli ve yabancı literatür, akademik çalışmalar ve dijital öğretim uygulamaları incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, yapay zekâ destekli Türkçe öğretim uygulamalarının özellikle sözcük öğretimi, telaffuz geliştirme ve tekrar temelli öğrenme süreçlerinde etkili olduğu görülmüştür. Bu uygulamaların büyük ölçüde davranışçı öğrenme yaklaşımını benimsediği, görsel ve işitsel uyaranlarla desteklenen alıştırmalara ağırlık verdiği tespit edilmiştir.

Bununla birlikte, yapay zekâ destekli uygulamaların dil bilgisi öğretimi, iletişimsel beceriler ve kültürel aktarım konularında sınırlı kaldığı; bireysel farklılıkları ve öğrenen ihtiyaçlarını yeterince dikkate alamadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen rehberliğinin eksikliği, içeriklerin yüzeyselliği ve teknik altyapı sorunları, karşılaşılan başlıca problemler arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak bu çalışma, yapay zekâ destekli Türkçe öğretim materyallerinin mevcut durumunu ortaya koyarak, bu alandaki güçlü ve zayıf yönleri metodolojik bir bakış açısıyla değerlendirmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Yapay Zekâ, Teknoloji

⁷⁴¹ Ordu Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Öğrencisi, Ordu, bernassertt@gmail.com

EĞİTİMİN İYİLEŞTİRİLMESİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME TEKNOLOJİSİ

Aldanazar Amirbekuly⁷⁴², Roza Kadirbayeva⁷⁴³, Almira Ibaşova⁷⁴⁴, Madine Dzamankaraeva⁷⁴⁵

ÖZET

Makale, eğitim sistemindeki modern değişiklikler bağlamında öğretmen-kolaylaştırıcı yetiştirmenin mevcut sorununu incelemektedir. Öğrencileri harekete geçirmeyi ve eleştirel düşüncelerini geliştirmeyi amaçlayan kolaylaştırıcı öğretim yöntemlerinin başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli yeterliliklerin oluşumunun temel yönleri analiz edilmektedir. “Eğitim” teriminin yeni bir kavramı tartışılıyor; bir okul mezununun portresi olan entelektüel çoklu öznel kavramı, kolaylaştırıcı faaliyeti, kolaylaştırıcı eğitimi; kolaylaştırıcı eğitiminin kalıpları, araçları, teknolojisi ve uygulaması. Mesleki becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunan mini dersler, mini uygulamalı dersler gibi eğitimin pratik yönlerine özellikle dikkat edilir. Sonuç olarak kolaylaştırıcı uygulamalarının eğitim sürecine entegre edilmesinin, etkililiğini artırmak ve çağın gereklerini karşılamak açısından önemi vurgulanmaktadır.

Önümüzdeki yedi yıl boyunca eğitim sisteminin temel yönelimi, sadece kişinin eğitim seviyesini yükseltmek için değil, aynı zamanda mezunların temel yeterliliklerine sahip, dinamik sosyo-ekonomik koşullarda hem kendi yaşam çıkarları hem de Kazakistan toplumunun çıkarları doğrultusunda yaratıcı potansiyelini gerçekleştirebilen, son derece ahlaki ve kapsamlı olarak gelişmiş bir kişiliğin oluşumuna katkıda bulunacak bir atmosfer yaratmak için eğitim örgütlerinde koşulların yaratılması olacaktır.

Bu durum bize "kolaylaştırıcı faaliyeti" kavramını tanımlama olanağı verdi. Kolaylaştırıcı etkinlik, öğrencinin entelektüel çoklu özne olabilmesi için uygun koşulları yaratmaya yönelik bir etkinliktir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, entelektüel çoklu konu, eğitimin geliştirilmesi, kolaylaştırıcı, öğretmen-kolaylaştırıcı, teknoloji, kolaylaştırıcı eğitimi uygulaması

Makale AR19678229 “Toplu yapıcı öğrenmenin zorunlu sonuçlarına dayalı olarak matematik öğretmenlerinin eğitim kalitesinin iyileştirilmesi” hibe projesi tarafından desteklenmiştir.

⁷⁴² Doç., O. Zhanibekov Üniversitesi, Şımkent/Kazakistan, amirbekuly@inbox.ru

⁷⁴³ Doç., O. Zhanibekov Üniversitesi, Şımkent/Kazakistan, kadirbayeva.roza@okmpu.kz

⁷⁴⁴ Doç., O. Zhanibekov Üniversitesi, Şımkent/Kazakistan, ibashova.almira@okmpu.kz

⁷⁴⁵ O. Zhanibekov Üniversitesi, Şımkent/Kazakistan, d_madina08@mail.ru

KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI: DİJİTAL KAYNAKLARIN ARŞİVLENMESİNDE KÜTÜPHANENİN ROLÜ

Tukenova Roza ⁷⁴⁶, Seitimbetova Danagul ⁷⁴⁷,

ÖZET

Bu makalede Kültürel Mirası Koruma konusu incelenip yazılacaktır. Aynı zamanda Kültürel Mirası Koruma: Günümüz dünyasında kütüphanelerin dijital kaynakların arşivlenmesindeki rolü hayati önem taşımaya değinilecektir. Bu teknolojiler, kültür, sanat, tarih ve geleneklerin dijital formatta korunması, araştırılması ve yayılması için muazzam bir fırsattır. Dijital teknolojiler, kültürel mirasın korunması ve yaygınlaştırılması, araştırılması, eğitimi, etkileşimli sunumu, toplum üyelerinin katılımı ve çabası üzerinde büyük etkiye sahiptir ve bu teknolojiler aracılığıyla kültürel mirasa dünyanın her yerinden erişim mümkündür. Kullanıcının gerekli bilgi ve malumatı kataloglar, veri tabanları, elektronik kaynaklar ve diğer bilgi kaynakları aracılığıyla edinmesine imkân veriyor. Kültürel mirasın dijital formatta korunması, kültür ve tarihin korunmasının önemli bir yoludur. Bu süreçte kütüphanelerin önemli bir rolü vardır.

Dijital yeterlilikler yalnızca bilgi ve iletişim araçları ve teknolojilerine ilişkin becerileri değil, aynı zamanda internetteki bilgi ve iletişim ortamına ilişkin davranışları, bilgi sorumluluğunu, etik ve güvenli kullanım ve dağıtımı, yaratıcı ve yenilikçi faaliyetlerin geliştirilmesini de kapsamaktadır.

Sonuç olarak makalede, Dijital Medyanın öğrenme, çalışma ve günlük yaşama katılım için kullanılma biçimlerini aynı zamanda dijital ve bilgi okuryazarlığının temellerinin bir parçası olduğu da incelenip detaylı bir şekilde yazılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kütüphane, kültürel miras, dijital kaynak, bilgi okuryazarlığı.

⁷⁴⁶ Zhanibekov Üniversitesi, roza-2365@mail.ru

⁷⁴⁷ El Farabi Üniversitesi, dana_2976@mail.ru

OYUNLAŞTIRMA VE SANAL GERÇEKLIK TABANLI SOSYAL HİZMET EĞİTİMİ: TÜRKİYE VE DÜNYA PERSPEKTİFİ

İrem Kocakaplan⁷⁴⁸

ÖZET

Sosyal hizmet eğitimi, bireylerin, ailelerin ve toplumun refahını artırmaya yönelik profesyonel bilgi, beceri ve etik değerlerin kazandırıldığı çok yönlü bir süreçtir. Günümüzün hızla değişen toplumsal ve teknolojik koşulları, sosyal hizmet eğitiminde geleneksel yöntemlerin yanında yenilikçi öğretim tekniklerinin de kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda oyunlaştırma ve sanal gerçeklik (VR) tabanlı uygulamalar, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlamak, empati geliştirmek, karar verme becerilerini güçlendirmek ve riskli durumları güvenli bir ortamda deneyimleyebilmek açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Oyunlaştırma, eğitim ortamına oyun unsurlarının (puan, rozet, seviye, liderlik tablosu vb.) entegre edilerek motivasyonun artırılmasını hedeflerken; sanal gerçeklik, gerçek yaşam senaryolarını üç boyutlu ve etkileşimli biçimde sunarak deneyimsel öğrenmeyi mümkün kılmaktadır. Özellikle sosyal hizmet öğrencilerinin, dezavantajlı gruplarla iletişim, kriz yönetimi, saha uygulamaları ve vaka analizi gibi alanlarda bu teknolojiler aracılığıyla uygulamalı becerilerini geliştirmeleri mümkündür. Türkiye’de ve dünyada yapılan çalışmalar, oyunlaştırma ve VR tabanlı eğitimin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı, mesleki yeterliliklerini güçlendirdiği ve öğrenme sürecine olan ilgilerini yükselttiğini göstermektedir. Bu makale, oyunlaştırma ve VR teknolojilerinin sosyal hizmet eğitimindeki kullanımını, Türkiye ve dünya perspektifinden ele alarak, bu yaklaşımların sunduğu fırsatları, iyi uygulama örneklerini ve gelecek için önerileri kapsamlı biçimde tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hizmet, sosyal hizmet eğitimi, oyunlaştırma, sanal gerçeklik, yenilikçi öğretim yöntemleri.

⁷⁴⁸ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Ankara / Türkiye, ORCID: 0009-0002-5878-7304, E-Posta: irem.kocakaplan@hbv.edu.tr